

Szkoły naukowe i kierunki badań na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego

Współczesność i przyszłość

pod redakcją
Beaty Guziejewskiej
i Pawła Starosty

**Szkoły naukowe i kierunki badań
na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym
Uniwersytetu Łódzkiego**

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

Szkoły naukowe i kierunki badań na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego

Współczesność i przyszłość

pod redakcją
Beaty Guziejewskiej
i Pawła Starosty

Beata Guziejewska (ORCID: 0000-0002-0814-5066)
Paweł Starosta (ORCID: 0000-0002-6231-4510) – Uniwersytet Łódzki
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, 90-255 Łódź
ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 3/5

RECENZENCI

Barbara Kryk, Przemysław Nosal

REDAKTOR INICJUJĄCA

Katarzyna Włodarczyk

REDAKCJA

Anna Minkina

SKŁAD I ŁAMANIE

Agent PR

KOREKTA TECHNICZNA

Anna Mateusiak

PROJEKT OKŁADKI

Agnieszka Stachowicz

© Copyright by Authors, Łódź 2025

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2025

Publikacja jest udostępniona na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa
-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 4.0 (CC BY-NC-ND)

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Wydanie I. W.11788.25.0.K

Ark. wyd. 23; ark. druk. 21,5

<https://doi.org/10.18778/8331-803-5>

ISBN 978-83-8331-802-8

e-ISBN 978-83-8331-803-5

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

90-237 Łódź, ul. Matejki 34A

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl

tel. 42 635 55 77

Spis treści

Wprowadzenie (<i>Beata Guziejewska, Paweł Starosta</i>).....	7
Słowo wstępne (<i>Mariusz Sokołowicz, Dziekan Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ</i>)	15
Rozdział I	
Łódzka szkoła ekonometryczna. Instytut Ekonometrii (<i>Mariusz Górajski, Piotr Kęłowski, Iwona Świeczewska, Magdalena Ulrichs, Aleksander Welfe</i>)	21
Rozdział II	
Łódzka Szkoła Ekonomii w latach 2014–2024. Instytut Ekonomii (<i>Małgorzata Burchard-Dziubińska, Tomasz Dorożyński, Joanna Dzionek-Kozłowska, Paweł Gajewski, Kamil Kowalski, Maciej Kozłowski, Anetta Kuna-Marszałek, Tomasz Legiędź, Aleksandra Majchrowska, Katarzyna Skorupińska-Cieślak, Janusz Świerkocki, Joanna Wyszowska-Kuna</i>)	49
Rozdział III	
Teraźniejszość i przyszłość nauki o finansach. Instytut Finansów (<i>Monika Marcinkowska, Anna Szymańska</i>).....	89
Rozdział IV	
Od międzynarodowych stosunków gospodarczych do finansów i biznesu międzynarodowego. Kierunki badań w Instytucie Gospodarki Międzynarodowej (<i>Artur Sajnog, Tomasz Miziołek, Tomasz Motowidlak</i>) ...	149
Rozdział V	
Interdyscyplinarne centrum badań nad wymiarem przestrzennym procesów społeczno-gospodarczych. Instytut Gospodarki Przestrzennej (<i>Alicja Olejnik, Justyna Trippner-Hrabi, Yaryna Khmara, Ewa Kusideł, Aleksandra Nowakowska, Jacek Chądzyński, Zofia Dolewka, Zbigniew Przygodzki, Magdalena Załączna, Łukasz Arendt, Iwona Kukulak-Dolata</i>)	179

Rozdział VI

Rozwój badawczo-dydaktyczny Instytutu Logistyki i Informatyki w latach 2015–2024 (<i>Monika Wodnicka, Łukasz Kozar, Michał Comporek, Anna Misztal, Radosław Jadczyk, Marta Jabłońska, Urszula Motowidlak, Piotr Oleksiak, Izabela Warwas, Bogusława Urbaniak</i>)	213
---	-----

Rozdział VII

Socjologia w praktyce dydaktycznej i działaniu. Kierunki badań i rozwoju Instytutu Socjologii w latach 2014–2024 (<i>Alicja Łaska-Formejster, Agnieszka Kretek-Kamińska, Anna Matuchniak-Mystkowska, Krzysztof T. Konecki, Aneta Krzewińska, Paulina Bunio-Mroczek, Marcin Kotras, Renata Dopierała, Emilia Garczarek, Jakub Ryszard Stempień</i>)	249
--	-----

Rozdział VIII

Łódzka statystyka i demografia w obliczu nowych wyzwań. Instytut Statystyki i Demografii (<i>Katarzyna Bolonek-Lasoń, Maria M. Grzelak, Alina Jędrzejczak, Agnieszka Rossa, Justyna Wiktorowicz</i>)	305
Pracownicy badawczy, dydaktyczni i badawczo-dydaktyczni Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego w latach 2015–2025.....	335
Pracownicy administracji Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego w latach 2015–2025.....	343

Wprowadzenie

Rok 2025 jest datą upoważniającą do celebracji obchodów 60-lecia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Wprawdzie zasadniczy kształt strukturalny jednostki został uformowany nieco wcześniej, bo w 1961 r., po przeniesieniu na Wydział Ekonomiczny katedry i studiów socjologicznych, niemniej dopiero decyzją Senatu i Rektora z 1 czerwca 1965 r. powołano strukturę organizacyjną UŁ w aktualnie funkcjonującej formie.

Wcześniejsze okresy funkcjonowania unikalnej w skali kraju jednostki akademickiej zostały obszernie zaprezentowane w publikacjach wydanych z okazji poprzednich rocznic trzydziesto, czterdziesto i pięćdziesięciolecia funkcjonowania Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. Ostatnie dziesięciolecie przebiegało pod znakiem przemian makrospołecznych zachodzących w sferze społeczno-ekonomicznej i krajowych zasad polityki edukacyjnej, naukowej, jak również przekształceń zachodzących w różnych wymiarach na poziomie całej Uczelni oraz Wydziału. Przekształcenia organizacyjno-prawne wprowadzone w drugiej połowie drugiej dekady XXI w. przez gabinet ministra J. Gowina zniosły obowiązek utrzymania wydziałów jako zasadniczych struktur organizacyjnych wyższych uczelni. Władze Uniwersytetu Łódzkiego, z pełnym poparciem społeczności akademickiej, zdecydowały jednak o podtrzymaniu struktur wydziałowych. W ramach Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego utrzymano również uprzednią strukturę organizacji aktywności dydaktycznej na poziomie instytutów oraz badawczej i dydaktycznej na poziomie katedr. Podjęto decyzję o stopniowym wycofywaniu się ze struktur zakładowych jako elementów składowych katedr. W efekcie na Wydziale funkcjonuje 8 instytutów oraz 34 katedry. Tak zwana reforma Gowina zmieniła również zasadniczo system finansowania uczelni wyższych.

Przedmiotem oceny i istotnym źródłem finansowania stały się nie wyniki naukowe i dydaktyczne osiągane przez wydziały jako struktury organizacyjne uczelni, ale osiągnięcia uzyskiwane przez uczelnie w ramach poszczególnych dziedzin i dyscyplin naukowych, niezależnie od struktury organizacyjnej. W efekcie owej ewaluacji łódzką ekonomię i finanse sklasyfikowano w kategorii B+, geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną również w kategorii B+, a socjologię w kategorii A.

8 Najbardziej charakterystyczną cechą przekształceń ostatniego dziesięciolecia jest tendencja do podtrzymywania szeroko rozumianej tradycji uprzednich szkół naukowych, jak również do wprowadzania nowych obszarów badawczych, modyfikacji procesów dydaktycznych i rozwiązań organizacyjnych. Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny należy do czołówki ośrodków naukowo-badawczych i dydaktycznych w zakresie nauk ekonomicznych i socjologicznych w kraju, a także do znaczących ośrodków w skali międzynarodowej. Publikacje i badania naukowe pracowników Wydziału są znane zarówno w krajowym jak i w międzynarodowym środowisku naukowym. Przedstawiciele Wydziału zasiadają w krajowych strukturach polskiej nauki (prof. dr hab. A. Welfe, członek rzeczywisty i wiceprezes PAN, prof. dr hab. K. Kaźmierska, członek RDN), reprezentowali Wydział we władzach krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń naukowych (prof. dr hab. C. Domański, Prezes Polskiego Towarzystwa Statystycznego, prof. dr hab. Krzysztof T. Konecki, Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Socjologicznego). Przy Wydziale afiliowanych jest sześć czasopism naukowych, wśród których „Comparative Economic Research” dysponuje bardzo wysoką punktacją (100 pkt. przyznanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny jest największym wydziałem Uniwersytetu Łódzkiego pod względem liczby zatrudnionych pracowników. Zatrudnia ponad 400 nauczycieli akademickich oraz prawie 120 pracowników administracji. Cieszy się relatywnie wysoką popularnością wśród absolwentów szkół średnich, o czym świadczy niemała liczba studentów (ok. 4500), pomimo negatywnych tendencji demograficznych w kraju, co stanowi ok. 17% studentów Uniwersytetu Łódzkiego. To efekt unowocześniania programów nauczania, w ramach 15 oferowanych kierunków studiów I i II stopnia, studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych, a także dostosowywania do potrzeb rynku pracy w skali lokalnej, krajowej i międzynarodowej. Wydział z powodzeniem rekrutuje również studentów z zagranicy na studia dzienne w języku angielskim. W wyniku zmiany regulacji prawnych na poziomie krajowym przeobrażeniom uległo kształcenie w zakresie studiów doktoranckich. Zostały przeniesione z wydziałów i zorganizowane według dziedzin naukowych na poziomie Uniwersytetu. Niemniej Wydział dysponuje uprawnieniami

do kontynuowania kształcenia doktorantów oraz przeprowadzania procedur habilitacyjnych w zakresie ekonomii i socjologii. Wydział aktywnie rozwija współpracę międzynarodową w zakresie prowadzenia wspólnych badań, organizacji konferencji oraz szkoły letniej wraz z wieloma ośrodkami naukowymi z Europy i krajów pozaeuropejskich. Dzięki programowi Ek-Soc *Visiting Fellowship* Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny każdego roku wyłania kilku wybitnych pracowników naukowych z całego świata, którzy prowadzą tu badania naukowe (we współpracy z naszymi naukowcami i doktorantami) oraz zajęcia ze studentami (w wymiarze 60 godzin). Studenci i pracownicy mają możliwość korzystania z programu Erasmus+. Wydział posiada bogate tradycje w budowaniu relacji z otoczeniem. Regularnie podejmowanych jest wiele działań mających na celu upracticznienie przekazywanej wiedzy, inicjowanych przede wszystkim przez Radę Biznesu oraz Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych.

Pracami Wydziału w minionym dziesięcioleciu kierowali Dziekani: dr. hab. Paweł Starosta, prof. UŁ, prof. dr. hab. Rafał Matera oraz dr. hab. Mariusz Sokołowicz, prof. UŁ. Natomiast w Kolegium Rektor-skim UŁ Wydział był reprezentowany kolejno przez prof. dr. hab. Zofię Wysokińską, prof. dr. hab. Pawła Starostę i dr. hab. Agnieszkę Kurczewską, prof. UŁ w randze prorektorów UŁ oraz przez prof. dr. hab. Rafała Materę, który został wybrany na Rektora UŁ na kadencję 2024–2028.

W przedłożonej monografii opisano przede wszystkim dorobek naukowo-badawczy instytutów i skupionych w nich katedr w latach 2015–2024, funkcjonujących na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym według stanu w 2025 r. Publikacja rozpoczyna się od wprowadzenia redaktorów opracowania: prof. dr. hab. Beaty Guziejewskiej i prof. dr. hab. Pawła Starosty oraz słowa wstępnego Dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego dr. hab. Mariusza Sokołowicza. Następnie scharakteryzowano szkołę naukowe i kierunki interdyscyplinarnych, aktualnych badań skupionych w ośmiu instytutach funkcjonujących na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym. W przypadku większości instytutów skoncentrowano się na ostatniej dekadzie ich funkcjonowania, w przypadku niektórych jednak nawiązano również do lat wcześniejszych, gdyż długa ewolucja i systematyczny rozwój naukowy jednostek nie pozwolił na abstrahowanie od wcześniejszych ważnych etapów rozwoju.

Rozdział I poświęcony jest Instytutowi Ekonometrii, którego pracownicy mają od lat ogromny wkład w rozwój polskiej oraz światowej ekonometrii. W jego skład wchodzi obecnie trzy katedry: Katedra Ekonometrii, Katedra Modeli i Prognoz Ekonometrycznych oraz Katedra Teorii i Analiz Systemów Ekonomicznych. W Instytucie Ekonometrii realizowano wiele znaczących projektów naukowo-badawczych w ramach grantów

zewewnętrznych, pozyskanych w drodze konkursów. Na szczególne podkreślenie zasługują więc wysoka ranga i dorobek naukowy pracowników tego instytutu, ale rozwija on również dydaktykę, organizuje konferencje naukowe, współpracuje z otoczeniem instytucjonalnym i gospodarczym oraz umacnia konsekwentnie współpracę międzynarodową. Rozdział zawiera wykaz wybranych publikacji naukowych w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym oraz realizowanych projektów z zastosowaniem zaawansowanych metod ekonometrycznych.

W rozdziale II opisano łódzką szkołę ekonomii, Instytut Ekonomii i bogaty, wielowymiarowy dorobek jego pracowników. Obecnie w skład tego instytutu wchodzi 7 jednostek: Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii, Katedra Ekonomii Międzynarodowej, Katedra Ekonomii Rozwoju, Katedra Funkcjonowania Gospodarki, Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej, Katedra Historii Ekonomii, Katedra Makroekonomii. Opisano przede wszystkim kierunki badań i zespoły badawcze, do szczególnie ważnych badań empirycznych zaliczyć można: badania w obszarze makroekonomii, bezrobocia i polityki fiskalnej, polityki monetarnej, badania w obszarze ekonomii instytucjonalnej, ekonomii rozwoju oraz ekonomii międzynarodowej. Przejawem różnorodności analiz są badania poświęcone historii gospodarczej oraz przedsiębiorczości i nauczaniu przedsiębiorczości. Wszystko to wzmacnia również rozwój dydaktyki i opiekę nad studentami (też w wymiarze międzynarodowym), co podkreśla obecne kierownictwo instytutu.

Przedmiotem rozdziału III jest Instytut Finansów, kierunki badań i dorobek naukowy jego pracowników. Autorki rozdziału, prof. dr hab. M. Marcinkowska oraz dr hab. A. Szymańska podkreślają jego dynamiczny rozwój zarówno w obszarze nauki, jak i dydaktyki. Świadczą o tym stopnie i tytuły naukowe uzyskane przez pracowników, wiele publikacji, nowe kierunki studiów i specjalności oraz unikalna współpraca ze studentami. Pracownicy wspierają ich rozwój naukowy poprzez współpracę w ramach kół naukowych i Studenckiej Kliniki Finansów. Działają tu trzy studenckie koła naukowe, które angażują studentów w różnorodne projekty o charakterze naukowym, jak i rozwijającym szereg kompetencji społecznych. Badania naukowe koncentrują się w 7 katedrach: Katedrze Bankowości, Katedrze Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego, Katedrze Finansów Korporacji, Katedrze Finansów Publicznych, Katedrze Finansów i Rachunkowości MSP, Katedrze Rynku i Inwestycji Kapitałowych oraz Katedrze Ubezpieczeń.

Rozdział IV poświęcony został Instytutowi Gospodarki Międzynarodowej. Pracownicy instytutu prowadzą zróżnicowane badania naukowe, skoncentrowane wokół szeroko definiowanej problematyki finansów i biznesu międzynarodowego, zaś zainteresowania i publikacje naukowe

w ostatniej dekadzie mieściły się w dziesięciu, ciekawych, bardzo aktualnych i zróżnicowanych nurtach badawczych opisanych w rozdziale. Autorzy podkreślają również umiędzynarodowienie działalności dydaktycznej i naukowej.

Rozdział V nosi tytuł: *Interdyscyplinarne centrum badań nad wymiarem przestrzennym procesów społeczno-gospodarczych. Instytut Gospodarki Przestrzennej*. Instytut składa się obecnie z sześciu katedr, których działalność koncentruje się wokół ekonomicznych, środowiskowych i społecznych aspektów gospodarowania przestrzenią, analiz przestrzennych oraz problematyki rynku nieruchomości i procesów inwestycyjnych. Katedry zrzeszone w tym Instytucie to: Katedra Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych, Katedra Ekonometrii Przestrzennej, Katedra Gospodarki Regionalnej i Środowiska, Katedra Gospodarki Samorządu Terytorialnego, Katedra Inwestycji i Nieruchomości oraz Katedra Polityki Ekonomicznej. Opisano bogaty dorobek naukowy i dydaktyczny pracowników oraz ciekawą, bardzo ważną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W rozdziale VI przedstawiono rozwój badawczo-dydaktyczny Instytutu Logistyki i Informatyki. Instytut pełni istotną rolę w prowadzeniu badań naukowych oraz kształceniu przyszłych specjalistów w dziedzinie logistyki i informatyki, innowacji, analiz przedsiębiorstwa, badań operacyjnych oraz polityki społecznej. Proces dydaktyczny jest koordynowany na trzech kierunkach studiów: logistyka I stopnia, logistyka w gospodarce II stopnia oraz informatyka ekonomiczna I stopnia. A programy nauczania łączą nowoczesne technologie, analitykę danych oraz aspekty logistyczne. Pracownicy angażują się w projekty naukowo-badawcze, zarówno krajowe, jak i międzynarodowe, co odzwierciedla różnorodność katedr: Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa, Katedra Badań Operacyjnych, Katedra Informatyki Ekonomicznej i Medycznej, Katedra Logistyki i Innowacji oraz Katedra Pracy i Polityki Społecznej.

Rozdział VII poświęcony jest opisowi Instytutu Socjologii. Instytut ten jest obecnie federacją 7 katedr: Metod i Technik Badań Społecznych, Socjologii Kultury, Socjologii Organizacji i Zarządzania, Socjologii Polityki i Moralności, Socjologii Stosowanej i Pracy Socjalnej, Socjologii Sztuki oraz Socjologii Wsi, Miasta i Zmiany Społecznej. Rozdział zawiera opis bardzo bogatego dorobku naukowego pracowników, opis dorobku dydaktycznego, organizacyjnego oraz współpracy z otoczeniem społeczno-instytucjonalnym, w tym międzynarodowym. Kluczowym celem działalności naukowo-badawczej pracowników jest analiza zjawisk i procesów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki struktur społecznych, nierówności społecznych, tożsamości, polityki publicznej, migracyjnej, obywatelskiej, komunikacji, socjologii zdrowia, ciała, niepełnosprawności, problemów społecznych oraz przemian

kulturowych i technologicznych. Pracownicy zaangażowani są w działalność wydawniczą jako członkowie redakcji pięciu ważnych czasopism: „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica”, „Przeglądu Socjologicznego” – najstarszego periodyku socjologicznego w Polsce, „Przeglądu Socjologii Jakościowej”, „Qualitative Sociology Review” i „Władzy Sądzenia”.

Przegląd szkół naukowych i bogatych kierunków badań na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym kończy opis Instytutu Statystyki i Demografii oraz wyzwań, jakie identyfikują autorki rozdziału. W ramach Instytutu funkcjonują obecnie 3 katedry: Katedra Metod Statystycznych, Katedra Statystyki Ekonomicznej i Społecznej oraz Katedra Demografii. Rozdział zawiera dokładny opis dorobku publikacyjnego pracowników. Autorki podkreślają, że ostatnią dekadę charakteryzują liczne wyzwania w działalności dydaktyczno-naukowej dla statystyków jak i demografów, wynikające z rosnącej ilości i różnorodności danych, coraz bardziej skomplikowanych problemów badawczych oraz z rozwoju technologii.

12 Jak zaznaczono na początku, uniwersytety to obecnie wyjątkowo ważne instytucje życia społeczno-gospodarczego. Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ to największy wydział zajmujący szczególne miejsce na mapie instytucjonalnej, ze względu na swoje rozmiary, interdyscyplinarność, różnorodność, wolność od uprzedzeń oraz współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Obchodzony dekadę temu jubileusz pięćdziesięciolecia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego skłaniał do ujęcia historycznego naszego rozwoju i systematycznej ewolucji, związanych z przemianami politycznymi, ustrojowymi oraz pokoleniowymi; skłaniał do opisu od powstania do bieżącego rozwoju. Aktualny jubileusz sześćdziesięciolecia jest pretekstem do spojrzenia na to święto również pod kątem wyzwań na przyszłość, naznaczonych przez ostatnie kryzysy wewnętrzne i zewnętrzne, turbulentne otoczenie, rozpoczęte procesy deglobalizacji oraz pojawienie się sztucznej inteligencji (SI).

O wyzwania na przyszłość zapytaliśmy ChatGPT¹. Otrzymałmy następującą odpowiedź:

W związku z gwałtownym rozwojem sztucznej inteligencji (SI) oraz dynamicznymi zmianami w społeczeństwie i gospodarce uczelnie będą musiały stawić czoła szeregowi wyzwań. Oto siedem najważniejszych, które mogą kształtować przyszłość edukacji wyższej w najbliższych latach:

¹ Prompt brzmiał: „Jakie są największe wyzwania przyszłości dla uczelni wyższych i wydziałów ekonomicznych, socjologicznych obecnie, w dobie rozwoju sztucznej inteligencji? Bądź inteligentnym oraz błyskotliwym naukowcem o wieloletnim doświadczeniu w pracy naukowo-dydaktycznej. Sformułuj 7 największych wyzwań na najbliższą dekadę (dostęp: 4.02.2025).

1. Rewolucja technologiczna i konieczność adaptacji do SI

Wzrost roli sztucznej inteligencji zmienia sposób przetwarzania danych, podejmowania decyzji i zarządzania zasobami. Wydziały ekonomiczne i socjologiczne będą musiały zaktualizować swoje programy nauczania, by wykształcić studentów, którzy nie tylko rozumieją te technologie, ale i potrafią je krytycznie analizować. SI będzie również narzędziem w samym procesie edukacji, a wykładowcy będą musieli dostosować swoje metody dydaktyczne do interakcji z nowymi technologiami.

2. Zmiana roli nauczyciela: mentor i facylitator

Sztuczna inteligencja będzie w stanie zautomatyzować wiele procesów edukacyjnych, takich jak ocena postępów, analiza wyników, a nawet udzielanie pierwszej pomocy w nauce. W związku z tym, tradycyjna rola wykładowcy jako „dawcy wiedzy” zniknie, a nauczyciele staną się bardziej mentorami, którzy pomagają studentom w nauce krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów i tworzenia innowacyjnych rozwiązań. To będzie wymagało zmiany w kompetencjach nauczycieli oraz metodach nauczania.

3. Etyczne wyzwania związane z wykorzystaniem danych i SI

Uczelnie, szczególnie te zajmujące się naukami społecznymi i ekonomicznymi, będą musiały przygotować studentów na wyzwania związane z etyką w obszarze wykorzystywania danych i SI. Problem prywatności, przejrzystości algorytmów, odpowiedzialności za decyzje podejmowane przez systemy AI i zapobieganie uprzedzeniom w danych stają się coraz bardziej aktualne. Wydziały będą musiały wprowadzić nowe kierunki badań i kursy, które zajmą się etycznymi aspektami nowych technologii.

13

4. Edukacja zdalna i model hybrydowy

Pandemia COVID-19 pokazała, jak szybko i skutecznie można przejść na edukację zdalną. W przyszłości jednak, w obliczu rozwoju sztucznej inteligencji i nowych narzędzi edukacyjnych, uczelnie będą musiały zadbać o integrację tych rozwiązań w sposób, który nie tylko ułatwi dostęp do nauki, ale również zachowa elementy interakcji społecznych. Model hybrydowy, łączący nauczanie zdalne z tradycyjnym, stanie się normą, co będzie wymagało nowych standardów technologicznych, organizacyjnych i pedagogicznych.

5. Globalizacja i różnicowanie studentów

Globalizacja edukacji i wzrost mobilności studentów sprawiają, że uczelnie muszą stawić czoła wyzwaniom związanym z wielokulturowością, zróżnicowanymi stylami uczenia się oraz różnymi poziomami dostępu do technologii. Wydziały ekonomiczne i socjologiczne będą musiały dostosować swoje programy do różnorodnych potrzeb studentów z różnych regionów, a także uwzględnić wyzwania związane z globalnymi problemami, takimi jak zmiany klimatyczne, nierówności społeczne i transformacje gospodarcze.

6. Zatrudnialność i współpraca z przemysłem

Uczelnie, szczególnie w obszarze nauk społecznych, będą musiały jeszcze bardziej dostosować programy nauczania do potrzeb rynku pracy. Wydziały ekonomiczne i socjologiczne powinny nawiązać bliższą współpracę z firmami i organizacjami pozarządowymi, by przygotować studentów do rozwiązywania rzeczywistych problemów. Z kolei w kontekście rozwoju SI, szczególnie ważna będzie umiejętność pracy

z danymi i rozumienia zaawansowanych algorytmów, co będzie miało bezpośrednie przełożenie na przyszłą zatrudnialność absolwentów.

7. Zmiana w metodach badawczych i wymaganiach naukowych

Rozwój sztucznej inteligencji i narzędzi analitycznych wpłynie na same metody badań naukowych, szczególnie w obszarze ekonomii i socjologii. Wykorzystanie SI do analizy dużych zbiorów danych, modelowania zjawisk społecznych i ekonomicznych oraz przewidywania trendów będzie wymagało od naukowców nowych kompetencji technologicznych. Z drugiej strony, zautomatyzowanie niektórych procesów badawczych stawia pytania o przyszłość tradycyjnej roli badacza i naukowca. Będzie to wymagało redefinicji metodologii badawczej oraz wdrożenia bardziej złożonych i interdyscyplinarnych podejść.

Przyszłość uczelni wyższych i wydziałów takich jak ekonomia czy socjologia, w obliczu dynamicznego rozwoju sztucznej inteligencji, to czas wielkich zmian. Będziemy musieli nie tylko zaadoptować nowe technologie i podejścia edukacyjne, ale również zająć się wyzwaniami etycznymi, kulturowymi i społecznymi, które te zmiany ze sobą niosą. To także czas, w którym rola uczelni jako instytucji społecznych i edukacyjnych będzie poddawana nowym próbom, a ich przyszłość zależy od tego, jak skutecznie zaadaptują te wyzwania².

14

Z powyższego zestawienia wynika nacisk na działalność dydaktyczną uczelni, dużym wyzwaniem będą, w naszym przekonaniu, również zasady oraz zakres wykorzystania SI w działalności naukowej i publikacyjnej. Obecnie nie ma w tym obszarze zadowalających rozwiązań i podstaw prawnych. Z jednej strony wykorzystanie SI może pomagać w działalności naukowo-badawczej, z drugiej – niektórzy wydawcy proszą autorów o deklarację, że SI nie była używana w opracowaniu. Dużym wyzwaniem jest i będzie w najbliższej przyszłości też ocena jakości działalności publikacyjnej, problem ministerialnej listy czasopism oraz tzw. wydawców drapieżnych. Kwestią szeroko dyskutowaną w środowisku akademickim jest odejście od tradycyjnych prac dyplomowych oraz możliwość i zakres wykorzystania SI w szeroko rozumianej działalności naukowej i dydaktycznej.

Jako redaktorzy tego kolejnego już opracowania jubileuszowego mamy nadzieję, że skłoni ono do refleksji, do dalszego rozwoju i stawiania kolejnych wyzwań naukowych, ale również będzie źródłem dumy i satysfakcji z dotychczasowych osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych.

Beata Guziejewska
Paweł Starosta

² ChatGPT (dostęp: 4.02.2025).

Słowo wstępne

Z punktu widzenia funkcjonowania instytucji długiego trwania, szczególnie akademickiej, dekada to krótki okres na podsumowanie. Żyjemy jednak w turbulentnych czasach – zarówno politycznie, jak i gospodarczo czy technologicznie. W ostatnim dziesięcioleciu doświadczyliśmy istotnych zmian w systemie szkolnictwa wyższego (w tym towarzyszącego tzw. reformie Gowina protestu okupacyjnego w czerwcu 2018 r.), pandemii COVID-19, pierwszych skutków polskiej zapaści demograficznej, szczególnie dotkliwej w Łodzi i regionie oraz pełnoskalowej wojny wywołanej przez Rosję w Ukrainie ze wszystkimi konsekwencjami dla gospodarki i porządku światowego.

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, dzięki swoim pracownikom, potrafi sobie z tymi wyzwaniami radzić. Rzec można, że z dużą determinacją potrafiliśmy lokalnie skutecznie odpowiadać na różne przejawy tego, co Adam Tooze czy trzy dekady wcześniej Edgar Morin, nazwali globalnym polikryzysem (Morin & Kern, 1999, s. 73–74; Tooze, 2022).

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny od wielu lat pozostaje największym wydziałem Uniwersytetu Łódzkiego. Na koniec roku 2024 pracowało tu 403 nauczycieli i nauczycielek akademickich oraz 117 przedstawicieli i przedstawicieli akademickiej administracji. Z tej liczby 17 osób stanowiły osoby z tytułami profesorskimi a 92 osoby były zatrudnione na stanowisku profesora uczelni (po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego. Na Ek-Socu pracowało wówczas 247 adiunktów, 40 osób asystenckich oraz 7 wykładowców lub starszych wykładowców. Dla porównania, w roku 2015 na wydziale pracowało 396 nauczycieli akademickich i 130 pracowników niebędących nauczycielami. Warto wspomnieć, że Ek-Soc na tle pozostałych wydziałów UŁ wyróżnia też najniższa

mediana wieku pracowników (46 lat w 2025 r.). Jesteśmy zatem nie tylko najwięksi, ale i najmłodsi w rodzinie wydziałów Uniwersytetu Łódzkiego.

Wydział jest też atrakcyjnym miejscem studiowania. W roku 2024 na studiach stacjonarnych studiowało 3848 osób, natomiast na studiach niestacjonarnych – 699. To znacznie mniej niż dekadę temu, kiedy indeksy Ek-Socu posiadało niemal 7000 osób. Odpowiedzią na tę demograficzną zmianę jest profesjonalizacja procesu kształcenia i unowocześnienie oferty edukacyjnej. W ciągu około dziesięciu lat Wydział zredukował liczbę kierunków studiów z ponad 20 do 12 na każdym stopniu oraz sukcesywnie uzupełnia ofertę o studia anglojęzyczne oraz interdyscyplinarne, prowadzone we współpracy z innymi wydziałami i w coraz większej współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Jakość kształcenia potwierdzają oceny instytucji zewnętrznych. W ciągu dziesięciolecia każda weryfikacja przez Polską Komisję Akredytacyjną oraz IACBE (*International Accreditation Council for Business Education*) kończyła się wynikiem pozytywnym, niekiedy także wyróżnieniem. Pomimo wyzwań edukacyjnych związanych z pandemią COVID-19, ucyfrowieniem życia społecznego, zapaścią demograficzną Polski i kolejnymi kryzysami międzynarodowymi utrudniającymi rekrutację osób studiujących z zagranicy, Wydział wyróżnia się jako wiodąca jednostka edukacyjna w skali co najmniej regionalnej.

Próbując wskazać kluczowe zmiany i procesy, jakie zaszły na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym w ciągu ostatniej dekady, należy poszukiwać ich przede wszystkim w sukcesywnym poprawianiu jakości prowadzonych badań, postępującym umiędzynarodowieniu i szerokim otwarciu na otoczenie. To ostatnie nie ogranicza się zresztą do współpracy biznesowej, ale ma znacznie szerszy charakter. Dlatego w *Strategii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego na lata 2023–2030* jako misję zapisaliśmy ambicję „kreowania procesów społecznych poprzez tworzenie i rozpowszechnianie wiedzy” zapewniającej rozwój pracowników, studentów oraz podmiotów działających w środowisku Wydziału. Opisane przemiany ostatniego dziesięciolecia wieńczy daleko idąca profesjonalizacja funkcjonowania Ek-Soc. Jako społeczność akademicka z dumą stwierdzamy, że potrafiliśmy nasze kompetencje w zakresie nowoczesnego zarządzania uczelnią zaaplikować we własnym środowisku i nie potwierdza się w naszym przypadku porzekadło o szewcu chodzącym bez butów. Miło jest słyszeć od kolegów i koleżanek akademików w Polsce i poza krajem, że profesjonalnie organizujemy naszą codzienną pracę i jest to dostrzegalne. Profesjonalizacja dotyczyła zresztą nie tylko aspektów organizacyjnych, ale też szeregu działań inwestycyjnych, prowadzących do uatrakcyjnienia przestrzeni wydziałowych, z których część wybrali sami pracownicy i osoby studiujące, w jednym z pierwszych

w Polsce uczelnianych budżetów partycypacyjnych. Wszystko to w znacznym stopniu wpłynęło na to, że profesor Rafał Matera, Dziekan Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego w latach 2016–2024 został (po niemal 50 latach) drugim w historii Rektorem Uniwersytetu Łódzkiego z Ek-Socu.

Przejawem rosnącej jakości prowadzonych na Wydziale badań jest istotna zmiana w publikowaniu. Wyznacznikiem międzynarodowej jakości czasopism jest ich indeksowanie na listach Web of Science czy SCOPUS. Publikowanie w takich periodykach wiąże się z dogłębną weryfikacją artykułu w procesie recenzenckim, dopuszczenie do druku jest wyrazem uznania jakości w środowisku międzynarodowym. W 2015 r. w czasopiśmie takich publikowało ok. 40 pracowników. W 2018 r. liczba ta uległa podwojeniu, w roku 2019 przekroczyła 100 osób, a w roku 2024 liczyła niemal 200, czyli połowę osób zatrudnionych na Ek-Soc. Z perspektywy obecności w międzynarodowym obiegu naukowym mamy zupełnie inną rzeczywistość niż dziesięć lat temu.

W zakresie umiędzynarodowienia Wydziału, poza prowadzeniem studiów w języku angielskim, na uwagę zasługuje uruchomienie programu dla zagranicznych profesorów wizytujących Ek-Soc: *Fellowship Programme*. Od 2018 r. wzięło w nim udział 20 wybitnych naukowców i naukowiec, inicjując szereg wspólnych projektów badawczych i aktywnie uczestnicząc w kształceniu osób studiujących i doktoranckich. W ciągu dekady w programie wzięli udział m.in. Angeliki Anagnostou, Bahman J. Amiri (dziś regularny pracownik Wydziału), Annegret Haase, Peter Herrmann, Paul Spicker, Valerie M. Bentz, Lorenzo Sabetta, Mandeep Mahendru, Gagan Sharma, Michelis Drouvelis, Kassim Akanni, Tapas Mishra, Mehmet Bolukbas, Walaa Jawdat Al-Jaf, Oleksandr Buriak, Azeta Tartaraj, Joseph A. Kotarba, Athanassios Stavrakoudis. Ważnym znakiem rozpoznawczym Ek-Socu jest umiędzynarodowienie poprzez szkoły letnie, których udało się zorganizować dziesięć. Łącznie wzięło w nich udział: stacjonarnie ponad 400 osób i około 1000 osób zdalnie. Wiele uczestniczek i uczestników tych szkół to wykładowcy i osoby studiujące spoza Europy. Dominujące kraje pochodzenia naszych gości to Brazylia, Meksyk, Ekwador, Turcja i Ukraina.

W obszarze współpracy Wydziału z otoczeniem społecznym i gospodarczym realizujemy regularnie konkurs *EkSoc StartUP!* (pierwszy w Polsce program wspierania przedsiębiorczości adresowany do osób studiujących), spotykamy się z przedsiębiorcami w ramach „śniadań z przedsiębiorcą” oraz rozbudowaliśmy bibliotekę case-ów, czyli rzeczywistych problemów do rozwiązania w firmach, które są przedmiotem zajęć realizowanych na różnych kierunkach studiów. Wpiera nas w tym prężnie działająca Rada Biznesu oraz stowarzyszenie przedsiębiorstw z rozwijającej się szybko w Łodzi branży FinTech (FinTech Central Poland).

Współpraca ze środowiskiem dotyczy też promocji wydarzeń kulturalnych w formie wystaw malarstwa, fotografii, rzeźby, promocji twórczości osób studiujących na łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych.

W ramach działań opiniotwórczych Ek-Soc pozostaje otwarty na organizowanie spotkań i debat na aktualne tematy społeczne i gospodarcze. Niemal każdy tydzień obfituje w wydarzenia przygotowywane przez kilkanaście kół naukowych, zaangażowanych pracowników oraz afiliowaną przy Ek-Soc Akademię Seniora Activus. Szczególną ofertę kierujemy do uczniów szkół średnich, których od lat zapraszamy na Wydział. W ramach Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki organizowaliśmy dziesiątki wydarzeń wydziałowych oraz wielokrotnie współorganizowaliśmy piknik naukowy w łódzkiej Manufakturze. W ramach programu współpracy *Szkoła Patronacka* współpracujemy z około trzydziestoma liceami i technikami. Osoby kształcące się w szkołach średnich biorą też udział w inicjatywie *Uniwersytet Zawsze Otwarty*, w ramach którego zaoferowaliśmy wykłady popularyzujące wiedzę, oraz w programie *Zdolny uczeń – świetny student*, gdzie uczniowie pod kierunkiem pracowników realizują pierwsze samodzielne prace badawcze.

18 Od 2015 r. na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym zorganizowaliśmy 26 wykładów dziekańskich. Wzięli w nich udział: Ryszard Schnepf (ambasador RP w USA i krajach Ameryki Południowej), Krzysztof Pietraszkiewicz (wieloletni prezes Związku Banków Polskich), prof. Piotr Błędowski (ekonomista i gerontolog), prof. Matthias Waechter (Dyrektor Generalny prestiżowego Centre International de Formation Européenne), prof. Maria Luigia Segnana z uniwersytetu w Trento, prof. Hartmut Marhold z uniwersytetu kolońskiego, prof. Geneviève Zubrzycki oraz prof. Brian Porter-Szűcs z the University of Michigan, prof. Hans-Jürgen Bömelburg z Justus-Liebig-Universität w Gießen, prof. Emilio Meneses, prof. Paul Spicker, prof. Akihiro Ishikawa, japoński dziennikarz Nagayo Taniguchi, Amity Ruth Shlaes współpracująca z New York Times, prof. Peter Herrmann, prof. Jane Arnfield z Northumbria University, Jacek Kluczkowski (ambasador w Ukrainie, Kazachstanie i Kirgistanie), ukraińska pisarka Oksana Zabuzko, prof. Erik Andersson, reporter Filip Springer, prof. Kacper Pobłocki, prof. Roman Kuźniar z Uniwersytetu Warszawskiego oraz Jego Ekscelencja Ambasador Japonii w Polsce – Akio Miyajima. W okresie tym, z inicjatywy Wydziału, nadano też dwa doktoraty *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego – dla prof. Jeffrea Sachsa oraz pierwszego przewodniczącego Rady Europejskiej Hermana van Rompuy.

Na tak dużym wydziale jak Ek-Soc praca siłą rzeczy musi być zorganizowana wokół bardzo licznych (ok. 40) katedralnych zespołów badawczych, w ramach ośmiu instytutów. Choć podstawową rolę tych instytutów jest koordynacja procesu dydaktycznego, ich działalność oraz same

nazwy identyfikują też kluczowe nurty badań prowadzonych na Wydziale. Dlatego poniższe rozdziały opisują aktywności każdego z instytutów.

W odpowiedzi na współczesne trendy oraz dążąc do interdyscyplinarności i transdyscyplinarności prowadzonych badań, coraz więcej inicjatyw podejmowanych jest wspólnie przez różne instytuty i katedry, dostrzegające wartość płynącą ze współpracy i wymiany doświadczeń. Integracja taka jawi się jako jedno z kluczowych wyzwań na przyszłość. Innym ważnym wyzwaniem jest umiędzynarodowienie i jeszcze większe otwarcie na otoczenie poprzez popularyzację wiedzy i nauki. Wszystko po to, aby jako znacząca uczelnia w Polsce głosić prawdę i uczyć jej poszukiwania w świecie postprawdy, oraz aby skłaniać do refleksji w świecie rozpraszenia uwagi i częstego braku zastanowienia. W czasach postępującej atomizacji wiedzy i kryzysu wiary w tradycyjne instytucje (w tym edukacyjne) uznajemy, że naszą rolą jest na nowo organizować wiedzę oraz oferować atrakcyjne narracje o społeczeństwie. W świecie, w którym dominują zasięgi, my wciąż staramy się dawać rzetelne kształcenie i wyławiać prawdziwe talenty. W rzeczywistości, w której dominuje pokusa zdobywania wiedzy powierzchownej, chcemy pokazywać wartość z posiadania wiedzy pogłębionej. Wciąż będziemy przypominać, że świat jest skomplikowany. W miejsce prostych recept potrafiemy oferować rozwiązania wielowymiarowe dla gospodarki i społeczeństwa – dla wszystkich poszukujących prawdy i wolności.

Mariusz Sokołowicz,
Dziekan Wydziału
Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ

Rozdział I

Łódzka szkoła ekonometryczna

Instytut Ekonometrii

**Mariusz Górajski, Piotr Kębłowski, Iwona Świeczewska,
Magdalena Ulrichs, Aleksander Welfe**

Instytut Ekonometrii Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ) w latach 2015–2025 przeszedł istotne zmiany i osiągnął liczne sukcesy, umacniając swoją pozycję jako czołowa jednostka naukowo-dydaktyczna w dziedzinie ekonometrii i analizy danych. W tym okresie nie tylko dynamicznie rozwijał potencjał badawczy, lecz także współtworzył nowy kierunek studiów, organizował prestiżowe konferencje i wydarzenia naukowe oraz aktywnie angażował się w życie akademickie i społeczne.

21

Struktura i kierownictwo Instytutu

Instytut Ekonometrii jest jednostką na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ. W jego skład wchodzi trzy katedry: Katedra Ekonometrii, kierowana przez dr. hab. Pawła Baranowskiego, Katedra Modeli i Prognoz Ekonometrycznych, kierowana przez prof. dr. hab. Aleksandra Welfe, czł. rzecz. PAN, Katedra Teorii i Analiz Systemów Ekonomicznych, kierowana przez dr. hab. Michała Przybylińskiego.

W latach 2015–2025 kierownictwo Instytutu kolejno sprawowali dr hab. Piotr Wdowiński, dr hab. Robert Kelm, dr hab. Iwona Świeczewska oraz dr hab. Piotr Kębłowski. Ich działania koncentrowały się na rozwijaniu potencjału naukowego i dydaktycznego Instytutu, wzmacnianiu współpracy z otoczeniem instytucjonalnym i gospodarczym oraz intensyfikacji współpracy międzynarodowej.

Nowy kierunek studiów: Ekonometria i Analityka Danych

Rosnące zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów w dziedzinie analizy danych spowodowało, że Uniwersytet Łódzki uruchomił nowy

kierunek studiów – Ekonometria i Analityka Danych. Kierunek ten oferowany jest zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia i stanowi odpowiedź na dynamiczny rozwój gospodarki cyfrowej oraz kluczową rolę analizy danych w procesach decyzyjnych w biznesie i administracji.

Absolwenci zdobywają solidne podstawy teoretyczne oraz praktyczne umiejętności w zakresie stosowania zaawansowanych metod ekonometrycznych i statystycznych. Program został opracowany we współpracy z przedstawicielami biznesu oraz instytucji publicznych, co gwarantuje jego aktualność i dostosowanie do realnych potrzeb rynku pracy.

Program studiów obejmuje m.in.:

- analizę złożonych procesów ekonomicznych,
- wykorzystanie narzędzi ilościowych do podejmowania decyzji w przedsiębiorstwach, branżach i gospodarkach,
- zastosowanie technik informatycznych w analizie danych, w tym naukę języków programowania takich jak Python, R i SQL,
- uczenie maszynowe oraz wykorzystanie sztucznej inteligencji w ekonomii i finansach,
- Big Data i nowoczesne technologie przetwarzania informacji,
- prognozowanie i modelowanie procesów gospodarczych.

22 Dzięki nowoczesnemu programowi studiów absolwenci są przygotowani do pracy jako analitycy danych w bankach, instytucjach finansowych, ubezpieczeniowych, firmach konsultingowych, agencjach marketingowych oraz ośrodkach przetwarzania informacji. Posiadają również kompetencje umożliwiające prowadzenie własnych badań i analiz w zakresie ekonomii i finansów.

Dodatkowym atutem studiów jest możliwość odbycia praktyk zawodowych w renomowanych firmach i instytucjach, co pozwala studentom na zdobycie cennego doświadczenia już w trakcie nauki. Ponadto mają dostęp do nowoczesnych laboratoriów komputerowych oraz specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego w analizie danych.

Konferencje i wydarzenia naukowe

Instytut Ekonometrii aktywnie uczestniczył w organizacji konferencji i seminariów naukowych, promując wymianę wiedzy i doświadczeń w środowisku akademickim. Wymienić tu należy przede wszystkim konferencję Macromodels, organizowaną przez zespół Katedry Modeli i Prognoz Ekonometrycznych Uniwersytetu Łódzkiego pod kierownictwem prof. dr. hab. Aleksandra Welfe, czł. rzec. PAN. Patronat nad konferencją sprawuje Komitet Statystyki i Ekonometrii Polskiej Akademii Nauk. Konferencja odbywa się rokrocznie od 1974 r., a w 2024 r. miała swoją jubileuszową 50. edycję. Łączna liczba uczestników konferencji Macromodels w latach 2015–2024 to 320 osób, w tym 64 z zagranicy.

Kolejną konferencją cykliczną o dużym znaczeniu dla rozwoju krajowego środowiska naukowców w obszarze metod ilościowych są Warsztaty Doktorskie z zakresu Ekonometrii i Statystyki. Patronat sprawuje Komitet Statystyki i Ekonometrii Polskiej Akademii Nauk, zaś wykonanie zadania niezmiennie od początku istnienia konferencji spoczywa na zespole Katedry Modeli i Prognoz Ekonometrycznych Uniwersytetu Łódzkiego pod kierownictwem prof. dr. hab. Aleksandra Welfe, czł. rzecz. PAN. Konferencja odbywa się w cyklu rocznym, a w 2024 r. miała miejsce 23. edycja. Łączna liczba uczestników, reprezentujących wszystkie najważniejsze ośrodki akademickie konferencji Warsztaty Doktorskie z zakresu Ekonometrii i Statystyki to 233 osoby, w tym oczywiście młodzi pracownicy nauki, nieposiadający stopnia doktora habilitowanego. W latach 2015–2024 wygłoszono ponad 200 referatów, z których wiele zostało później opublikowanych.

W latach 2002–2016 Katedra Ekonometrii była organizatorem corocznej międzynarodowej konferencji naukowej pt. *Forecasting Financial Markets and Economic Decision-Making (FindEcon)*. Tematyka koncentrowała się na teorii i praktyce rynków finansowych oraz ich wpływie na sytuację makroekonomiczną. Wśród gości znajdowali się wybitni naukowcy, m.in. Timo Teräsvirta (Stockholm School of Economics oraz Aarhus University), Yongmiao Hong (Cornell University), Tom Engsted (CREATES), Joseph Plasmans (University of Antwerp), Matti Viren (Bank of Finland), D. Stephen Pollock (University of Leicester), Helmut Lütkepohl (Free University of Berlin) oraz Alfredas Račkauskas (Uniwersytet Wileński). Często zapraszano także przedstawicieli Ministerstwa Finansów oraz Narodowego Banku Polskiego, w tym prof. Andrzeja Sławińskiego, prof. Krzysztofa Rybińskiego, dr. Stanisława Kluzę oraz dr. Andrzeja Rączkę. Corocznym owocem konferencji były kolejne tomy *FindEcon Monograph Series: Advances in Financial Market Analysis*. Do 2016 r. ukazało się 10 kolejnych anglojęzycznych tomów. W maju 2016 r. odbyła się ostatnia edycja konferencji.

Instytut Ekonometrii współpracował również z innymi jednostkami Uniwersytetu Łódzkiego oraz instytucjami zewnętrznymi, co przyczyniło się do podniesienia prestiżu uczelni na arenie krajowej i międzynarodowej.

Wysokie kompetencje kadry Instytutu Ekonometrii znajdują potwierdzenie w ich aktywnym udziale w prestiżowych gremiach krajowych i międzynarodowych. W latach 2015–2025 pracownicy Instytutu byli członkami m.in.:

Organizacje naukowe i stowarzyszenia międzynarodowe:

- Association for Modelling and Forecasting Economies In Transition (AMFET) – dr hab. P. Wdowiński, prof. UŁ, dr P. Karp,

- Econometric Society – dr hab. W. Grabowski, prof. UŁ,
 - International Input-Output Association – dr hab. M. Plich, prof. UŁ, dr J. Boratyński,
 - Łódzkie Towarzystwo Naukowe – prof. A. Welfe, dr hab. M. Majsterrek, prof. UŁ,
 - Polskie Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych oraz European Association of Environmental and Resource Economists (EAERE) – dr hab. M. Plich, prof. UŁ,
 - Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – prof. J.J. Sztudynger, dr J. Boratyński.
- Komitety i rady naukowe w Polsce:
- Komisja Ewaluacji Nauki – prof. dr hab. Aleksandra Welfe, czł. rzecz. PAN,
 - Naukowa Rada Statystyczna Głównego Urzędu Statystycznego – prof. dr hab. Aleksandra Welfe, czł. rzecz. PAN,
 - Polska Akademia Nauk (PAN), Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN, Komitet Nauk Ekonomicznych PAN – prof. dr hab. Aleksandra Welfe, czł. rzecz. PAN,
 - Polska Komisja Akredytacyjna – dr hab. Michał Przybyliński, prof. UŁ,
 - Rada Główna Szkolnictwa Wyższego – prof. dr hab. Aleksandra Welfe, czł. rzecz. PAN,
 - Rada Narodowego Centrum Nauki – prof. Jan Jacek Sztudynger.

Współpraca międzynarodowa i projekty badawcze

W latach 2015–2025 Instytut Ekonometrii nawiązał i rozwijał współpracę z licznymi zagranicznymi ośrodkami naukowymi, realizując wspólne projekty badawcze. Ich tematyka obejmowała m.in.: modelowanie i prognozowanie procesów ekonomicznych, analizę rynków finansowych, zastosowanie nowoczesnych metod statystycznych w ekonomii. Dzięki tej współpracy pracownicy Instytutu mieli możliwość uczestnictwa w międzynarodowych konferencjach, odbywania staży naukowych oraz publikowania wyników swoich badań w renomowanych czasopiśmie naukowych.

Działalność dydaktyczna i rozwój kadry

Instytut Ekonometrii konsekwentnie dbał o wysoką jakość kształcenia, dostosowując programy nauczania do zmieniających się wymagań rynku pracy. Wprowadzono nowe przedmioty i moduły specjalności, które pozwalały studentom zdobyć aktualną wiedzę oraz praktyczne umiejętności niezbędne w zawodzie.

Kadra naukowa Instytutu systematycznie podnosiła swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, kursach i konferencjach naukowych.

Dynamiczny rozwój jednostki potwierdza także awans naukowy wielu pracowników, którzy w tym okresie uzyskali stopnie doktora oraz doktora habilitowanego.

Współpraca z biznesem i otoczeniem społeczno-gospodarczym

Instytut Ekonometrii aktywnie współpracował z przedsiębiorstwami, instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta obejmuje m.in.: realizację wspólnych projektów badawczych, organizację szkoleń i warsztatów, doradztwo oraz ekspertyzy w zakresie analizy danych i prognozowania. Dzięki temu studenci mają możliwość angażowania się w projekty, które są inicjowane przez pracowników Instytutu.

W ramach partnerstwa akademicko-biznesowego uczestniczyli m.in. w programie edukacyjnym Data Science in Practice, prowadzonym przez McKinsey Polska we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem Łódzkim oraz Politechniką Łódzką. Głównym celem projektu było rozwiązanie rzeczywistych problemów biznesowych zgłaszanych przez partnerów – jednym z nich był mBank. Opiekunem studentów Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego w tym programie był dr hab. Paweł Baranowski, prof. UŁ.

Ponadto z inicjatywy dr. hab. Piotra Wdowińskiego uruchomiono cykl wykładów poświęconych praktycznym aspektom modelowania ryzyka kredytowego, prowadzonych przez ekspertów z ING Hubs Poland.

Dzięki tym inicjatywom studenci mieli możliwość zdobycia cennego doświadczenia praktycznego oraz nawiązania kontaktów zawodowych już w trakcie studiów.

25

Katedra Ekonometrii

Pierwszym kierownikiem Katedry Ekonometrii w roku 1964 został doc. dr Egon Vielrose. Następnie funkcję tę pełnili kolejno: od 1965 prof. Władysław Welfe, a od października 1996 r. do września 2012 r. – prof. Władysław Milo. W okresie od października 2012 r. do września 2016 r. kierownikiem Katedry był prof. Jan Jacek Sztaudynger, a od października 2016 r. do września 2024 r. dr hab. Piotr Wdowiński. Od października 2024 r. kierowanie Katedrą powierzono dr. hab. Pawłowi Baranowskiemu.

Pod koniec 2024 r. w skład Katedry Ekonometrii wchodziło 12 pracowników naukowych, w tym 5 profesorów uczelni ze stopniem doktora habilitowanego, 7 adiunktów oraz 1 doktorant. Za sprawy administracyjne i prowadzenie sekretariatu odpowiada pani Anna Krysińska.

Efekty działalności Katedry Ekonometrii do 2014 r. zostały szeroko omówione w publikacjach poświęconych historii Instytutu Ekonometrii i Statystyki, a także w wydanej w 2015 r. książce upamiętniającej 50-lecie Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego pt. *Szkoły naukowe i kierunki badań na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Tradycja i współczesność*.

W związku z osiągnięciem wieku emerytalnego w latach 2014–2024 na emeryturę odeszli: prof. W. Milo oraz prof. J.J. Sztaudynger. Ponadto w ostatnim dziesięcioleciu w Katedrze pracowali: dr hab. D. Machowska (obecnie UW), dr G. Szafrński (obecnie KTiASE, UŁ) i dr Z. Wośko (SGH). W październiku 2023 r. do Katedry dołączył dr hab. M. Plich (wcześniej zatrudniony w KTiASE, UŁ).

Obszary badawcze i publikacje naukowe

Katedra Ekonometrii to ośrodek badawczy, który prowadzi innowacyjne badania złożonych zjawisk ekonomicznych przy wykorzystaniu współczesnych metod ilościowych. Dzięki interdyscyplinarnemu podejściu i wykorzystaniu nowoczesnych metod matematycznych pracownicy Katedry przyczyniają się do rozwoju wiedzy w dziedzinach nauk społecznych i ścisłych. Wyniki pracy naukowej pracowników Katedry Ekonometrii możemy podzielić na kilka obszarów badawczych zaliczanych do trzech dyscyplin naukowych: ekonomii i finansów, matematyki oraz geografii społeczno-ekonomicznej.

Modelowanie polityki pieniężnej i makroostrożnościowej

Ważnym i najliczniej reprezentowanym obszarem badań prowadzonych w Katedrze jest modelowanie polityki pieniężnej. Na początku drugiej dekady XXI w. dr hab. Paweł Baranowski wraz z zespołem (dr A. Leszczyńska-Pacherna, dr hab. M. Górajski, dr hab. M. Malaczewski, dr G. Szafrński) rozpoczęli badania dotyczące modelowania polityki pieniężnej w nurcie nowej ekonomii keynesistowskiej, gdzie sztywności nominalne oraz założenie o konkurencji monopolistycznej na rynkach stanowią wyróżniające cechy. Badania prowadzone były przy wykorzystaniu teoretycznych modeli DSGE (Dynamic Stochastic General Equilibrium) oraz empirycznych modeli VAR (Vector Autoregression). Analizy dotyczyły szacunków reguły Taylora dla Polski oraz modeli sztywności cen. Z kolei dr hab. M. Górajski wraz z dr A. Leszczyńską-Paczną, dr M. Ulrichs oraz dr. Z. Kuchtą (Instytut Ekonomii UŁ) zajmowali się projektowaniem optymalnych reguł polityki pieniężnej i makroostrożnościowej w modelach DSGE oraz VAR. Ich badania koncentrowały się na opracowaniu strategii, które mogłyby zwiększyć stabilność systemu finansowego oraz minimalizować

oczekiwane straty w dobrobycie. Ponadto dr M. Ulrichs zajmowała się analizą wpływu zmian strukturalnych na polskim rynku finansowym na sferę realną gospodarki. Jej badania miały na celu zidentyfikowanie kluczowych czynników wpływających na stabilność finansową i wzrost gospodarczy. W ostatnich latach dr hab. M. Górajski wykorzystuje metody wnioskowania bayesowskiego do analiz relacji stochastycznej dominacji. Jego prace mają na celu opracowanie nowych testów statystycznych, które mogą być wykorzystane w procesie podejmowania decyzji w warunkach niepewności. W szczególności decyzji dotyczących polityki pieniężnej i makroostrożnościowej.

Prace dotyczące modelowania polityki makroekonomicznej są kontynuowane przez mgr. M. Ghysensa, który w 2024 r. rozpoczął badania dotyczące efektów polityki pieniężnej i fiskalnej (policy mix) dla gospodarki Polski przy pomocy modeli DSGE oraz VAR.

Modelowanie wzrostu gospodarczego

Istotnym wątkiem badawczym w Katedrze Ekonometrii było modelowanie wzrostu gospodarczego, zarówno przy pomocy modeli empirycznych jak i teoretycznych.

Prof. J.J. Sztaudynger kontynuował swoje wieloletnie badania wpływu kapitału społecznego na wzrost PKB. W badaniach wykorzystano zarówno charakterystyki postaw społecznych pochodzące z badań ankietowych (uogólnione zaufanie, skłonność do niesienia pomocy, uczciwość), ale także rodzinny kapitał społeczny. Prof. J.J. Sztaudynger i dr D. Mowczan badali nierówności płac i dochodów oraz ich wpływ na wzrost gospodarczy i łączną produktywność czynników produkcji, także w ujęciu regionalnym.

Dr hab. M. Malaczewski od lat zajmuje się teorią wzrostu gospodarczego. W ostatniej dekadzie jego zainteresowania naukowe nakierowane były na analizę zależności pomiędzy zużyciem energetycznych nieodnawialnych zasobów naturalnych a długookresowym wzrostem gospodarczym, i taka też była tematyka cyklu jego artykułów stanowiących podstawę wniosku habilitacyjnego. Dr P. Malaczewska prowadzi badania mechanizmów kształtowania się szarej strefy gospodarki przy użyciu autorskich modeli zatrudnienia nierejestrowanego i produkcji ukrytej.

Analiza danych tekstowych

Dr hab. P. Baranowski zajmował się m.in. analizą komunikacji banku centralnego z użyciem modeli przetwarzania języka naturalnego (NLP). Badania prowadzone wspólnie z prof. H. Bennanim, dr. hab. T. Łyziakiem, dr E. Stanisławską i dr W. Doryń miały na celu zrozumienie, jak komunikacja wpływa na oczekiwania rynku i stabilność finansową.

W tym nurcie w Katedrze Ekonometrii prowadzone są też badania z pogranicza ekonomii i innych nauk społecznych. Na przykład dr hab. P. Baranowski wspólnie z dr hab. P. Materą (Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych) zbadali czynniki wpływające na popularność tweetów D. Trumpa. Dr hab. P. Baranowski z dr. Sz. Wójcikiem w oparciu o modele języka BERT sprawdzili, czy znając zawartość tekstową artykułu naukowego, jesteśmy w stanie przewidzieć kategorię czasopisma, w którym ten artykuł został opublikowany.

Badania ekonometryczne w oparciu o dane jednostkowe

W Katedrze Ekonometrii podjęto również badania empiryczne z zakresu mikroekonometrii, tzn. oparte o dane indywidualne – na szczeblu gospodarstw domowych lub przedsiębiorstw. W tym nurcie dr S. Wójcik zajmuje się analizą zachowań transportowych oraz lokalnych procesów demograficznych przy użyciu danych jednostkowych. Badania prowadzi przy pomocy metod regresji logistycznej, w tym modeli wielopoziomowych. Jego prace mają na celu zrozumienie, jak czynniki demograficzne i transportowe wpływają na rozwój miast i regionów.

Dr hab. M. Górajski oraz dr M. Ulrichs prowadzą badania produktywności przedsiębiorstw oraz luki produktowej w Polsce, wykorzystując dane jednostkowe. Ich analizy mają na celu zidentyfikowanie cyklu koniunkturalnego oraz czynników wpływających na efektywność produkcji i określenie potencjalnych obszarów wzrostu produktywności.

Zastosowania teorii gier i ekonomii eksperymentalnej

Dr hab. M. Malaczewski i dr P. Malaczewska zajmują się zastosowaniem teorii gier i ekonomii eksperymentalnej do analizy uczciwości. Ich badania miały na celu zrozumienie, jak normy społeczne i instytucjonalne wpływają na zachowania uczciwości w różnych kontekstach ekonomicznych.

Modelowanie ryzyka kredytowego

Dr W. Starosta, dr hab. M. Górajski i dr hab. P. Wdowiński prowadzili badania z zakresu modelowania ryzyka kredytowego. Miały one na celu opracowanie metod oceny ryzyka kredytowego i zarządzania nim w bankach i instytucjach finansowych. W szczególności dr W. Starosta swoje badania poświęcił jednemu z kluczowych parametrów ryzyka: stracie w przypadku niewykonania zobowiązania kredytowego. W toku prac skonstruował zestaw modeli, które wykorzystał do analizy empirycznej niezakończonych przypadków niewykonania zobowiązania, nowych czynników ryzyka, dekompozycji zjawiska na komponenty procesu win-dykacyjnego oraz prognoz makroekonomicznych. Dr hab. P. Wdowiński zajmował się także opracowywaniem metod automatyzacji procesów

podejmowania decyzji w ramach systemów eksperckich, integracji środowisk obliczeniowych (R/Linux/HTML/Markdown) w zastosowaniach analitycznych i biznesowych.

Analizy optymalnych strategii marketingowych

Dr hab. D. Machowska (obecnie Uniwersytet Warszawski) oraz dr hab. M. Górajski podjęli badania z zakresu ekonomii matematycznej i teorii renomy przedsiębiorstwa. Skupili się na analizach optymalnych strategii marketingowych oraz rekomendacji konsumenckich w dynamicznych modelach renomy produktu. Skonstruowali nowy model renomy przedsiębiorstwa, który prześledził zbiór scenariuszy uwzględniających wpływ czynników egzogenicznych na renomę produktu, kształt kampanii reklamowych oraz zyski przedsiębiorstwa. W dalszych pracach z tego nurtu dr hab. D. Machowska badała optymalne strategie reklamowe z użyciem teorii gier różniczkowych.

Analizy stabilności rozwiązań równań różniczkowych

Dr A. Michalak zajmuje się analizą stabilności rozwiązań równań różniczkowych zwyczajnych i cząstkowych, dla których opracowano nowatorską metodę, tzw. dualną metodę Lapunowa. Uzyskane wyniki zostały uogólnione i zamienione na równania paraboliczne. W badaniach dr A. Michalak poszukiwane są również zastosowania tych rezultatów w analizie stabilności sieci neuronowych opisywanych za pomocą takich równań.

W ostatniej dekadzie prof. W. Milo podsumował swoje wieloletnie badania dotyczące fundamentalnych zasad wnioskowania w kontekście analiz zjawisk ekonomicznych i finansowych. Jego monografia z 2018 r. pt. *The Fundamentals of Economic Research* koncentruje się na zagadnieniach przyczynowości, oczekiwań, a także istoty losowości i na pojęciu potencjału.

Pracownicy Katedry Ekonometrii w ciągu ostatniego dziesięciolecia publikowali wyniki swoich badań na łamach wielu prestiżowych czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym: „Economic Modelling”, „European Journal of Political Economy”, „Applied Economics Letters”, „Bulletin of Economic Research”, „Prague Economic Papers”, „Finance Research Letters”, „Journal of Risk Models Validation”, „European Journal of Operational Research”, „Entrepreneurship and Sustainability Issues”, „Entrepreneurial Business and Economics Review”, „Journal of Statistical Planning and Inference”, „The North American Journal of Economics and Finance”, „Bank i Kredyt”, „Gospodarka Narodowa”, „Computers and Mathematics with Applications”, „Nonlinear Analysis: Hybrid Systems”, „Journal of the Franklin Institute”, „Automatica”, „Journal of Economic Dynamics and Control”.

Pracownicy Katedry brali aktywny udział w konferencjach międzynarodowych oraz kongresach naukowych, m.in.

- XIII Viennese Workshop on Optimal Control and Dynamic Games (2015),
- European Conference on Operational Research, Glasgow (Szkocja 2015),
- Scottish Economic Society (2015),
- X International Conference on Computational and Financial Econometrics (2016, 2021),
- Stata Econometrics Winter School (2016),
- International Conference on Control, Artificial Intelligence, Robotics and Optimization (2017),
- Econometric Research in Finance Workshop (2018, 2019, 2020, 2021),
- International Conference on Economic Modeling Ecomod (2018),
- International Conference on Differential & Difference Equations and Applications (2019),
- XII World Congress of the Econometric Society (2020),
- Maccromodels (2021, 2022),
- Centre for International Research on Economic Tendency Surveys CIRET (2021, 2022, 2024),
- 35th Association of European Schools of Planning Annual Congress (2023),
- International Conference on Computational Statistics (2023, 2024),
- 35th Association of European Schools of Planning Annual Congress (2023).

Nagrody i stopnie naukowe

Prowadzone przez pracowników badania doprowadziły do osiągnięcia kolejnych stopni naukowych, w tym trzech stopni doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia i finanse: dr hab. P. Baranowski (2015, *Reguły polityki pieniężnej w Polsce. Podejście ilościowe*), dr hab. M. Malaczewski (2020, *Rola energetycznych zasobów naturalnych w długookresowym wzroście gospodarczym*), dr hab. M. Górajski (2024, *Optymalne decyzje gospodarcze w warunkach niepewności i ryzyka*). Ponadto w ostatniej dekadzie stopień naukowy doktora uzyskali: dr P. Malaczewska (2016, *Determinanty i mechanizmy kształtowania się szarej strefy gospodarki*), dr R. Socha (2019, *Ekonometryczne modele regionalnych rynków ropy naftowej*), dr E. Ambroziak (2019, *Wpływ integracji walutowej w Europie na wzrost gospodarczy*), dr S. Wójcik (2020, *Determinanty zachowań transportowych mieszkańców Łodzi*), dr A. Leszczyńska-Paczesna (2020, *Inflacja bazowa w polityce pieniężnej – analiza w świetle modelu DSGE*), dr D. Mowczan (2021, *Zróżnicowanie płac w województwach i jego wpływ na wzrost gospodarczy Polski*), dr W. Starosta (2021, *Modelling the Loss Given Default for Retail Contracts*), dr K. Walerysiak-Grzechowska (2023, *Wpływ zmian demograficznych na wzorce konsumpcji gospodarstw domowych w Polsce*).

Efekty badań prowadzonych przez pracowników Katedry Ekonometrii były wielokrotnie nagradzane w konkursach ogólnopolskich i uniwersyteckich oraz podczas międzynarodowych konferencji. Nagrody i wyróżnienia za pracę doktorską otrzymali: P. Malaczewska cztery nagrody: I miejsce w Konkursie GUS na najlepszą pracę doktorską z zakresu statystyki, I miejsce (*ex aequo*) w V Edycji Ogólnopolskiego Konkursu im. Profesora Wacława Wilczyńskiego na najlepszą pracę doktorską z zakresu teorii i historii ekonomii oraz polityki gospodarczej, nagrodę trzeciego stopnia w XIX edycji konkursu Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych na najlepsze prace magisterskie i doktorskie w dziedzinie pracy i polityki społecznej oraz I miejsce w XII edycji Konkursu Verba Veritatis na najlepsze prace licencjackie, magisterskie i doktorskie z zakresu etyki biznesu i CSR; dr Sz. Wójcik (2020) za najlepszą rozprawę doktorską z dziedziny ochrony środowiska w VII edycji Konkursu Ekologiczny Magister i Doktor Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi; dr A. Leszczyńska-Paczesna (2021) wyróżnienie w X edycji Konkursu o Nagrodę Przewodniczącego KNF za najlepszą pracę doktorską; dr K. Walerysiak-Grzechowska (2024) II miejsce w Konkursie GUS na najlepszą pracę doktorską z zakresu statystyki.

Wyróżnienia i nagrody w konkursie o Nagrodę Prezesa Narodowego Banku Polskiego za najlepszy artykuł opublikowany na łamach czasopisma naukowego „Bank i Kredyt” otrzymali: dr. hab. M. Górajski i dr M. Ulrichs oraz dr A. Leszczyńska-Paczesnej i dr hab. Ł. Lenart w 2016 r., a także dr. hab. M. Górajski i dr Z. Kuchta w 2022 r.

Ponadto na 36. Międzynarodowej Konferencji Centrum Międzynarodowych Badań Tendencji Gospodarczych (CIRET) wyróżnienie w konkursie im. Isaaca Kerstenetzkiego za najlepszy artykuł otrzymali: M. Błazej, dr hab. M. Górajski oraz dr M. Ulrichs, a II miejsce w konkursie na najlepszy referat naukowy wygłoszony podczas VI Kongresu Rynku Kapitałowego zostało przyznane dr. Sz. Wójcikowi wraz z prof. W. Dębskim i dr. hab. E. Feder-Sempach.

Na początku 2024 r. prof. J.J. Sztaudynger oraz dr hab. P. Baranowski zostali odznaczeni złotym krzyżem zasługi, za wkład w tworzenie Raportu o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945.

Współpraca z otoczeniem gospodarczym

Pracownicy Katedry biorą czynny udział w pracach wielu instytucji o charakterze badawczym. W ciągu ostatnich 10 lat podejmowali dodatkowe zatrudnienie m.in. w: Narodowym Banku Polskim, Głównym Urzędzie Statystycznym, ING Banku Śląskim, mBanku, CommerzBank A.G. i Instytucie Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi. Ponadto

członkowie Katedry Ekonometrii współpracowali z Ministerstwem Finansów, Łódzkim Panelem Obywatelskim czy Krajowym Ośrodkiem Bilansowania i Zarządzania Emisjami.

Współpraca z zagranicą

Katedra prowadzi współpracę naukową i dydaktyczną z kilkoma zagranicznymi uniwersytetami oraz instytucjami. Między innymi podjęto współpracę w ramach projektu naukowego z prof. H. Bennani (University of Nantes, Francja). Efektem były dwa artykuły naukowe w czasopismach międzynarodowych.

Od 2018 r. dr hab. M. Górajski oraz dr M. Ulrichs prowadzą badania nt. pomiaru produktywności przedsiębiorstw w Polsce, we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Bankiem Światowym oraz Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, podczas serii projektów realizowanych na rzecz tych instytucji. Efekty i wnioski publikowane były w raportach tych instytucji nt. stanu gospodarki polskiej. Dr hab. M. Grothe (Europejski Bank Centralny) kilkakrotnie uczestniczyła w seminariach naukowych Katedry Ekonometrii, prowadziła także zajęcia dla studentów analityki gospodarczej. Dr hab. M. Górajski oraz dr hab. D. Machowska odbyli w latach 2014–2017 kilkutygodniowe wyjazdy dydaktyczne do Zhengzhou University (Chiny). Dr hab. P. Baranowski w 2024 r. odbył staż naukowy w Justus Liebig University w Giessen (Niemcy).

Projekty badawcze

W ostatniej dekadzie pod kierownictwem pracowników Katedry Ekonometrii zrealizowano cztery ogólnopolskie projekty badawcze:

1. Narodowe Centrum Nauki, konkurs OPUS, *Oczekiwania i niepewność co do przyszłej polityki pieniężnej. Wspomagana komputerowo analiza wypowiedzi banków centralnych*, realizowany w latach 2018–2022, kierownik projektu w UŁ: dr hab. Paweł Baranowski.
2. Narodowe Centrum Nauki, konkurs SONATA, *Odporne i wrażliwe na ryzyko optymalne reguły polityki makroekonomicznej w modelach z niepewnością parametrów*, realizowany w latach 2018–2022, kierownik projektu dr hab. M. Górajski.
3. Narodowe Centrum Nauki, konkurs PRELUDIUM, *Inflacja bazowa w polityce pieniężnej – analiza w świetle modelu DSGE*, realizowany w latach 2015–2019, kierownik projektu: dr A Leszczyńska-Pachecna.
4. Projekt badawczy Narodowego Banku Polskiego, *Optymalne strategie polityki pieniężnej dla Polski uwzględniające wrażliwość banku na ryzyko nieosiągnięcia założonego celu*, realizowany w latach 2014–2015, kierownik projektu: dr hab. M. Górajski.

Dydaktyka

Zespół Katedry Ekonometrii prowadzi zajęcia m.in. z następujących przedmiotów o charakterze ilościowym: zaawansowane metody ekonometryczne, ekonometria, prognozowanie i symulacje, optymalizacja portfela inwestycyjnego, modele ekonometryczne w analizach polityki gospodarczej, modelowanie kursów walutowych, matematyka, algebra liniowa, matematyka finansowa i ubezpieczeniowa, finansowe rynki kapitałowe, teoria prognozy, analiza szeregów czasowych, mikroekonometria i uczenie maszynowe. Pracownicy Katedry zdobywali uznanie za zajęcia dydaktyczne, m.in. nagrody dla najlepszego wykładowcy w Instytucie Ekonometrii (dr P. Malaczewska, dr Sz. Wójcik, dr D. Mowczan).

Każdego roku pracownicy Katedry promują kilkadziesiąt prac magisterskich i licencjackich. Wiele z tych prac stało się podstawą referatów wygłaszanych na konferencjach studenckich i naukowych lub było nagradzanych w konkursach na prace dyplomowe.

Katedra Modeli i Prognoz Ekonometrycznych

33

W 1991 r. w miejsce Pracowni Prognoz Ekonometrycznych utworzono Zakład Prognoz i Analiz Symulacyjnych, którego kierownictwo powierzono Aleksandrowi Welfe. W 1997 r. Zakład został przekształcony w Katedrę Modeli i Prognoz Ekonometrycznych, którą do dzisiaj kieruje Aleksander Welfe.

Zespół Katedry liczy 9 pracowników, w tym 6 samodzielnych pracowników naukowych. Są to: dr Maciej Gałęcki, dr Emilia Gosińska, dr hab. Wojciech Grabowski, dr hab. Robert Kelm, dr hab. Piotr Kębłowski, dr Katarzyna Leszkiewicz-Kędzior, dr hab. Michał Majsterek, dr hab. Anna Staszewska-Bystrova, prof. dr. hab. Aleksander Welfe.

Sekretariat Katedry prowadzi Iwona Szczepaniak.

Zainteresowania badawcze zespołu Katedry koncentrują się w obszarze teorii ekonometrii i ekonometrii stosowanej. Aplikacje empiryczne dotyczą zarówno procesów makro-, jak i mikroekonomicznych.

Zespół prowadzi zajęcia dydaktyczne na pierwszym i drugim stopniu studiów oraz na studiach doktoranckich z zakresu teorii ekonometrii, ekonometrii stosowanej, ekonometrii finansowej, modelowania ekonometrycznego, prognozowania, symulacji i informatyki.

Dr hab. Wojciech Grabowski, prof. UŁ jest stypendystą programu NAWA-Bekker na Uniwersytecie w Lizbonie. Prowadzi liczne badania z zakresu zastosowania zmiennych dyskretnych w makroekonomii, finansach, mikroekonomii. Publikacje Wojciecha Grabowskiego dotyczą przede wszystkim analizy kointegracyjnej uwzględniającej endogeniczne zmienne jakościowe i cenzurowane, badań skuteczności polityki anty-kryzysowej z punktu widzenia sytuacji na rynkach finansowych, determinant wyboru strategii przedsiębiorstw społecznie odpowiedzialnych.

Publikacje (wybór)

Grabowski W., Welfe A. (2020), *The Tobit cointegrated vector autoregressive model: An application to the currency market*, „Economic Modelling”, vol. 89, s. 88–100.

Grabowski W., Janus J., Stawasz-Grabowska E. (2023), *The COVID-19 pandemic and financial markets in Central Europe: Macroeconomic measures and international policy spillovers*, „Emerging Markets Review”, vol. 54, 100991.

Zarzycka E., Krasodomska J., Dobija D., Grabowski W., Jemielniak D. (2024), *Communication aimed at engendering trustworthiness: An analysis of CSR messages on Twitter*, „Business Ethics, the Environment & Responsibility”, vol. 33 (3), s. 363–379.

34 Krasodomska J., Zarzycka E., Street D., Grabowski W. (2025), *The Impact of Companies' Trust-Building Efforts on Sustainability Reporting Assurance Quality: Insights from Europe*, „Meditari Accountancy Research” [w druku].

Dr hab. Robert Kelm, prof. UŁ koncentruje swoje zainteresowania naukowe na identyfikacji i modelowym opisie procesów makroekonomicznych zachodzących w gospodarce Polski po roku 1990. Koordynuje i bierze udział w pracach związanych z budową makromodelu gospodarki Polski w Ministerstwie Finansów RP. Prowadzi analizy empiryczne mechanizmów kształtujących ceny, płace, kursy walutowe i stopy procentowe przy wykorzystaniu technik analizy kointegracyjnej w środowisku zmiennych zintegrowanych w stopniu pierwszym i drugim. Odrębnym obszarem zainteresowań badawczych jest identyfikacja i kwantyfikacja siły procesów ekonomicznych odpowiadających za pojawianie się i fluktuacje luk w poborze podatków w Polsce i krajach Unii Europejskiej.

Publikacje (wybór)

Kelm R. (2022), *Determinants of the VAT Gap in EU Member States from 2000 to 2016*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, vol. 14, s. 351–379.

Kelm R., Sobiech-Pellegrini I. (2023), *Import inflacji i sprzężenie płacowo-cenowe w Polsce*, „Gospodarka Narodowa”, nr 3, s. 48–70.

Chmura R., Kelm R., Kębłowski P., Sobiech-Pellegrini I., Wesołowska M., Fabiański Sz. (2024), *Nowy Ekonometryczny Model Finansów Publicznych (NEMPF)*, „MF Opracowania i Analizy”, nr 10.

Kelm R., Fabiański Sz. (2024), *Wpływ regulacji prawnych na dochody z VAT w Polsce: analiza empiryczna 2005–2022*, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, t. 130 (5), s. 97–126.

Dr hab. Piotr Kębłowski prowadzi badania z zakresu metod modelowania niestacjonarnych danych panelowych, które koncentrują się na własnościach poszczególnych metod wnioskowania ekonometrycznego w środowisku modeli wektorowej autoregresji dla przypadku małych prób (modele PVAR oraz GVAR). Odrębnym obszarem badawczym jest modelowanie kursów walutowych oraz identyfikacja ich determinant, ze szczególnym uwzględnieniem rynkowej premii, uznawanej za ryzyko, oraz wpływu notowań ropy naftowej, jako kluczowej determinanty warunków handlu.

Publikacje (wybór)

Kębłowski P. (2016), *Canonical correlation analysis in panel vector error correction model. performance comparison*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, vol. 8 (4), s. 203–217. 35

Kębłowski P. (2018), *A Monte Carlo comparison of LCCA- and ML-based cointegration tests for panel VAR process with cross-sectional cointegrating vectors*, „Przegląd Statystyczny”, t. 65 (2), s. 23–32.

Kębłowski P., Leszkiewicz-Kędzior K., Welfe A. (2020), *Real exchange rates, oil price spillover effects, and tripolarity*, „Eastern European Economics”, vol. 58 (5), s. 415–435.

Kębłowski P. (2021), *GVAR: A case of spurious cross-sectional cointegration*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, vol. 13 (2), s. 105–117.

Dr hab. Michał Majsterek, prof. UŁ koncentruje swoje zainteresowania badawcze na modelach VAR oraz VECM, zwłaszcza na możliwości wprowadzania i testowania restrykcji posiadających klarowną interpretację ekonomiczną. Szczególne miejsce zajmuje analiza kointegracyjna w przypadku obecności zmiennych generowanych przez procesy zintegrowane w stopniu drugim, $I(2)$. W publikacjach analizuje charakter kointegracji w zależności od tego, czy badana jest kategoria zasobowa, czy odpowiadający jej strumień, i czy wprowadzona została kategoria przyrostu-strumieni (akceleratorów). Dalsze rozszerzenie procesu badawczego

zmierza w kierunku analizy kointegracyjnej dla zmiennych $I(3)$ oraz zmiany strukturalnej w procesach generujących dane z uwzględnieniem innych niż kointegracja wspólnych czynników dominujących (współtendowość, współcykliczność, współautokorelowanie).

Publikacje (wybór)

Majsterek M. (2005), *Restrykcje w analizie kointegracyjnej*, „Przegląd Statystyczny”, nr 1, s. 55–74.

Majsterek M. (2008), *Wielowymiarowa analiza kointegracyjna w ekonomii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Majsterek M., Welfe A. (2012), *Price-wage nexus and the role of a tax system*, „Economic Change and Restructuring”, vol. 45, s. 121–133.

Majsterek M. (2012), *Cointegration analysis in the case of $I(2)$ – General overview*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, no. 4, s. 215–252.

Majsterek M., Gosińska E., *Structural change in the deterministic and stochastic part of VECM. $I(1)$ and $I(2)$ case*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, no. 4, s. 317–345.

36

Dr hab. Anna Staszewska-Bystrova, prof. UŁ prowadzi badania z zakresu wnioskowania na podstawie modeli wektorowej autoregresji (VAR). Głównym celem tych analiz było opracowanie metod pomiaru niepewności związanej ze ścieżkami prognoz i funkcjami reakcji na impulsy. Na realizację tego celu pozyskano m.in. międzynarodowy grant NCN Harmonia 6. Prowadzi też badania z zakresu modelowania z wykorzystaniem danych tekstowych. W ramach międzynarodowego projektu NCN Beethoven 3 zaproponowano m.in. ulepszone metody szacowania tematów i związanych z nimi indyktorów ilościowych.

Publikacje (wybór)

Lütkepohl H., Staszewska-Bystrova A., Winker P. (2018), *Estimation of structural impulse responses: short-run versus long-run identifying restrictions*, „AStA Advances in Statistical Analysis”, vol. 102, s. 229–244.

Lütkepohl H., Staszewska-Bystrova A., Winker P. (2020), *Constructing joint confidence bands for impulse response functions of VAR models – A review*, „Econometrics and Statistics”, vol. 13, s. 69–83.

Bystrov V., Naboka V., Staszewska-Bystrova A., Winker P. (2022), *Cross-corpora comparisons of topics and topic trends*, „Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik”, vol. 242 (4), s. 433–469.

Bystrov V., Naboka-Krell V., Staszewska-Bystrova A., Winker P. (2024), *Choosing the number of topics in LDA models – A Monte Carlo comparison of selection criteria*, „Journal of Machine Learning Research”, vol. 25 (79), s. 1–30.

Prof. dr hab. Aleksander Welfe, czł. rzecz. PAN prowadzi badania z zakresu teorii ekonometrii i makromodelowania. Pod jego kierunkiem powstało kilka kwartalnych modeli gospodarki narodowej Polski oraz pierwszy model oparty na danych miesięcznych. Monografia *Ekonometria* (PWE) jego autorstwa jest wykorzystywana jako podręcznik do zaawansowanych zajęć we wszystkich ośrodkach akademickich w Polsce. Główne zainteresowania badawcze profesora koncentrują się na wielowymiarowym modelowaniu niestacjonarnych procesów stochastycznych. Ostatnie prace dotyczą teorii testowania i prognozowania procesów błędzenia losowego. Kierował licznymi grantami (m.in. MAESTRO i OPUS); wypromował 19 doktorów.

Publikacje (wybór)

Grabowski W., Welfe A. (2016), *An exchange rate model with market pressures and a contagion effect*, „Emerging Markets Finance & Trade”, vol. 52, s. 2706–2720.

Konopczak K., Welfe A. (2017), *Convergence-driven inflation and the channels of its absorption*, „Journal of Policy Modelling”, vol. 39, s. 1019–1034.

Gosińska E., Leszkiewicz-Kędzior K., Welfe A. (2020), *Who is responsible for asymmetric fuel price adjustments? An application of the threshold cointegrated VAR model*, „Baltic Journal of Economics”, vol. 20, s. 59–73.

Grabowski W., Welfe A. (2020), *The Tobit cointegrated vector autoregressive model: An application to the currency market*, „Economic Modelling”, vol. 89, s. 88–100.

Kębłowski P., Leszkiewicz-Kędzior K., Welfe A. (2020), *Real exchange rates, oil price spillover effects, and tripolarity*, „Eastern European Economics”, vol. 58, s. 415–435.

Moenke A., Welfe A. (2022), *A tripolar model of gas price formation in Germany. Does the shale revolution in the US matter?*, „Journal of Economics and Statistics”, vol. 242, no. 4, s. 501–520.

Gątarek L. T., Welfe A. (2023), *Forecasting nonstationary time series*, „Journal of Forecasting”, vol. 42, no. 7, s. 1930–1949.

Gątarek L. T., Welfe A. (2025), *Speed of Convergence to Normality when Regressors are Nonstationary*, „Oxford Bulletin of Economics and Statistics” [w druku].

Realizowane projekty badawcze

Lp.	Lata	Źródło finansowania	Konkurs	Typ projektu	Tytuł	Rola
1.	2024	Narodowa Agencja Wymiany Międzynarodowej	NAWA	Naukowo-badawczy	<i>Pandemia koronawirusa, agresja Rosji względem Ukrainy oraz efekt zarażania między rynkami giełdowymi</i>	dr hab. Wojciech Grabowski, kierownik
2.	2017–2020	Komisja Europejska	Horyzont 2020	Naukowo-badawczy	<i>SMEthod: Metodologia efektywnej segmentacji przedsiębiorstw innowacyjnych na w zależności od cyklu życia firmy, sektorów działalności, charakterystyk regionalnych</i>	dr hab. Wojciech Grabowski, wykonawca
3.	2017–2020	Narodowe Centrum Nauki	SONATA	Naukowo-badawczy	<i>Podatność rynków giełdowych krajów grupy wyszehradzkiej na niestabilności wewnętrzne i zewnętrzne</i>	dr hab. Wojciech Grabowski, kierownik
4.	2018–2021	Narodowe Centrum Nauki	OPUS	Naukowo-badawczy	<i>Polaryzacja polskiego rynku w kontekście zmiany technologicznej</i>	dr hab. Wojciech Grabowski, wykonawca
5.	2018–2021	Narodowe Centrum Nauki	OPUS	Naukowo-badawczy	<i>Segmentacja rynków pracy. Przypadek rynku polskiego</i>	dr hab. Wojciech Grabowski, wykonawca
6.	2016–2018	Narodowe Centrum Nauki	OPUS	Naukowo-badawczy	<i>Wpływ technologii informacyjnych i komunikacyjnych na produktywność. Analiza mikro- i makroekonomiczna</i>	dr hab. Wojciech Grabowski, wykonawca
7.	2013–2017	Narodowe Centrum Nauki	SONATA	Naukowo-badawczy	<i>Modelowanie niestacjonarnych danych panelowych za pomocą wektorowego modelu korekcyjnym błędem</i>	dr hab. Piotr Kęłowski, kierownik

8.	2016–2017	MNiSW	Granty na granty	Naukowo-badawczy	<i>Metody efektywnej segmentacji innowacyjnych firm i średnich przedsiębiorstw z uwzględnieniem faz cyklu życia, reprezentowanych sektorów oraz charakterystyk regionalnych</i>	dr Anna Staszewska-Bystrova, koordynator
9.	2017–2020	Komisja Europejska	Horyzont 2020	Naukowo-badawczy, międzynarodowy	<i>Methodology for efficient segmenting innovating SMEs based on lifecycles, represented sectors and regional characteristics</i>	dr Anna Staszewska-Bystrova, koordynator na UŁ, partner w projekcie
10.	2018–2020	MNiSW	Premia na Horyzoncie	Naukowo-badawczy	<i>Metody efektywnej segmentacji innowacyjnych firm i średnich przedsiębiorstw z uwzględnieniem faz cyklu życia, reprezentowanych sektorów oraz charakterystyk regionalnych</i>	dr Anna Staszewska-Bystrova, koordynator
11.	2020–2023	NCN	Beethoven	Naukowo-badawczy, międzynarodowy	<i>Combining text mining and multivariate time series modelling – TEXTMOD</i>	dr Anna Staszewska-Bystrova, koordynator na UŁ
12.	2024–2026	Polsko-Niemiecka Fundacja na Rzecz Nauki	Konkurs główny	Naukowo-badawczy, międzynarodowy	<i>Comparative analysis of terminology and topics from German and Polish academic economic literature</i>	dr hab. Anna Staszewska-Bystrova, prof. UŁ, koordynator na UŁ
13.	2013–2019	NCN	Maestro 4	Naukowo-badawczy	<i>Analiza kointegracyjna i jej zastosowanie do modelowania gospodarki narodowej Polski</i>	prof. dr hab. Aleksander Welfe, kierownik
14.	2022–2025	NCN	Opus 21	Naukowo-badawczy	<i>Modelowanie procesów inflacyjnych w warunkach szoków strukturalnych. Zastosowanie nieliniowego skointegrowanego modelu VAR ze zmianą strukturalną</i>	prof. dr hab. Aleksander Welfe, kierownik

Katedra Teorii i Analiz Systemów Ekonomicznych

Katedra Teorii i Analiz Systemów Ekonomicznych jest jedną z trzech Katedr zrzeszonych w ramach Instytutu Ekonometrii. Od początku istnienia Katedry, powołanej w 1990 r., głównym polem jej działalności naukowej są zagadnienia związane z modelowaniem przepływów międzygałęziowych (znane także jako metody analizy *input-output*) oraz zastosowaniem tych metod w badaniach nad funkcjonowaniem gospodarki. Tak ukształtowany profil badawczy Katedry wynikał z aktywności prof. dr hab. Łucji Tomaszewicz, założycielki Katedry, która kierowała nią nieprzerwanie do 2015 r. W roku akademickim 2015/2016 obowiązki Kierownika Katedry objęła dr Iwona Świeczewska, zaś od 2016 r. do dziś funkcję tę pełni dr hab. Michał Przybyliński. Należy jednak podkreślić, że współpraca naukowa z prof. Tomaszewicz trwa do dziś.

Ostatnia dekada to okres dynamicznych zmian personalnych. W 2018 r. do Katedry dołączyła dr Joanna Trębska, która już wcześniej była związana z zespołem, m.in. jako doktorantka prof. Ł. Tomaszewicz. Rok później zatrudniony został mgr Artur Gorzałczyński, który pracował jako asystent do czasu obrony (w 2023 r.) rozprawy doktorskiej, przygotowanej pod kierunkiem dr hab. M. Przybylińskiego. W roku 2023 zespół Katedry opuścił dr hab. Mariusz Plich. W ostatnich latach na krótko do zespołu dołączył dr Wojciech Rabiega, którego w 2024 r. zastąpił dr Grzegorz Szafranski.

W ostatnich kilkunastu latach prace badawcze Katedry w mniejszym niż w latach wcześniejszych stopniu związane były z działalnością międzynarodowej grupy Inforum (Interindustry Forecasting Project, University of Maryland), do czego przyczyniło się także zmniejszenie aktywności całej grupy. Prace nad modelem polskiej gospodarki typu Inforum były jednak kontynuowane przez dr. hab. M. Plichę i jego doktorantów (dr. Juranda Skrzypka – Uniwersytet Jagielloński oraz dr Katarzynę Walerysiak-Grzechowską – UŁ). Przez kilka lat członkowie Katedry uczestniczyli w konferencjach naukowych organizowanych w ramach tej grupy (Bangkok, Osnabrück, Ryga), zorganizowali także jedną z nich w Łodzi w 2018 r.

Jednocześnie zainteresowania naukowe członków Katedry rozwijały się w innych kierunkach szeroko pojętej tematyki analiz ekonomicznych w ujęciu wielosektorowym. Dotyczyły one m.in.:

- modelowania powiązań gospodarki ze środowiskiem w ramach modeli ekonomiczno-ekologicznych (dr hab. Mariusz Plich);
- zastosowania sektorowych i wielosektorowych modeli do symulacji wpływu polityki klimatycznej na gospodarkę (dr Jakub Boratyński, dr Artur Gorzałczyński);

- budowy modeli CGE (Computable General Equilibrium), dekompozycji strukturalnej i zastosowania metod ekonometrii bayesowskiej w dziedzinie modelowania wielosektorowego (dr Jakub Boratyński);
- badania wpływu międzynarodowej wymiany handlowej na rozwój różnych obszarów gospodarki (dr hab. Michał Przybyliński);
- możliwości zastosowania metod *input-output* do badania procesów dyfuzji wiedzy i innowacji na szczeblu gałęziowym (dr hab. Iwona Świczewska);
- zastosowania metod *input-output* w badaniach dotyczących procesów inflacyjnych (dr hab. Michał Przybyliński, dr Artur Gorzałczyński);
- budowy modeli przepływów finansowych typu Flow of Funds oraz ich zastosowania do analiz globalnych przepływów finansowych (prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz, dr Joanna Trębska).

Jedną z istotnych aktywności Katedry w drugiej dekadzie XXI w. była realizacja projektu NCN (kierowanego przez dr. hab. Michała Przybylińskiego), poświęconego badaniom nad determinantami rozwoju polskiej gospodarki w XXI w. Efektem było opublikowanie kilku artykułów naukowych oraz monografii wydanej nakładem Wydawnictwa UŁ (2018) pt. *Wybrane zjawiska i procesy wpływające na rozwój polskiej gospodarki w pierwszej połowie XXI wieku*. W ramach tych badań został skonstruowany oryginalny system modeli, składający się z modelu centralnego opartego na tablicach *input-output*, uzupełnionego o sekwencję rachunków narodowych w podziale na sektory instytucjonalne oraz model przepływów instrumentów finansowych. System ten został połączony z modelami satelitarnymi (stochastycznymi), opisującymi wybrane procesy ludnościowe, społeczne i gospodarcze. Badania obejmujące poszczególne, wymienione powyżej, obszary modelowania gospodarki są kontynuowane.

Ważnym obszarem działalności naukowej Katedry są badania prowadzone przed dr. hab. Mariusza Plicha, związanego z Katedrą do 2023 r. (obecnie w Katedrze Ekonometrii). Dotyczą one powiązań gospodarki i środowiska oraz roli energii w gospodarce. Drugi z wymienionych obszarów badawczych związany jest ze współpracą dr. hab. M. Plicha (jako eksperta, w latach 2014–2021) z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej (International Atomic Energy Agency – IAEA). Głównym tematem prowadzonych badań była ocena wpływu sektora produkcji energii elektrycznej na gospodarkę i potencjału energii jądrowej w krajowych strategiach łagodzenia zmian klimatu. Ich wyniki zostały opublikowane m.in. w monografii przygotowanej we współautorstwie z Ł. Konopielko i D. Pupoviciem, wydanej nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego, pt. *Measuring Impact of Nuclear Power on CO₂ Emissions: Case of Poland* (2019).

Modelowanie sektorowe z użyciem modeli równowagi ogólnej (CGE) oraz ich zastosowaniem w kontekście analiz symulacyjnych dotyczących

wpływu polityki klimatycznej na gospodarkę leży w obszarze zainteresowań naukowych dr. Jakuba Boratyńskiego. W tym zakresie współpracował on z Ministerstwem Finansów RP, Bankiem Światowym oraz z Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE), działającym w ramach Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE). Zajmował się m.in. modelowaniem transformacji gospodarki Polski i UE w kierunku niskoemisyjnym i reform systemu handlu emisjami. Jest współautorem około 10 raportów opublikowanych przez wspomniane instytucje. Publikował też artykuły naukowe z pracownikami Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Analiza międzynarodowej wymiany handlowej prowadzona przez dr. hab. Michała Przybylińskiego dotyczyła głównie transmisji cen (np. przewidywanych skutków utworzenia strefy wolnego handlu pomiędzy UE i USA – TTIP) oraz zawartości czynników produkcji w handlu zagranicznym (np. roli sektorów biznesowych opartych na wiedzy). Tematyka transmisji cen została rozwinięta w ramach przygotowanej przez mgr Artura Gorzałczyńskiego rozprawy doktorskiej pt. *Dekompozycja procesów inflacyjnych. Podejście input-output*. Prezentowała ona możliwości analityczne modelu cen wykorzystującego bilanse przepływów międzygałęziowych w cenach stałych i bieżących.

Zastosowaniem metod *input-output* do analizowania procesów rozprzestrzeniania się wiedzy i innowacji między sektorami gospodarki oraz badaniami nad szeroko rozumianym postępem technologicznym i jego znaczeniem dla rozwoju różnych sektorów gospodarki zajmuje się dr hab. Iwona Świeczewska. Procesy te omawiane są w sposób szczegółowy w monografii jej autorstwa, wydanej nakładem Wydawnictwa UŁ (2019) pt. *Dyфуzja wiedzy w polskiej gospodarce. Ujęcie sektorowe*, która była głównym osiągnięciem naukowym w procesie postępowania habilitacyjnego autorki (zakończanego sukcesem w 2020 r.). Obecne zainteresowania naukowe ewoluują w kierunku zastosowania metod analizy *input-output* w badaniach dotyczących wpływu różnych obszarów działalności gospodarczej (np. usług wiedzochłonnych) na zmiany gospodarcze oraz możliwości zastosowania tych metod w analizach regionalnych rynków pracy.

Ważnym i nowym kierunkiem badań prowadzonych w Katedrze są prace nad budową deterministycznego modelu gospodarki polskiej opartego na sekwencji rachunków narodowych, rozszerzonego o model międzysektorowych przepływów instrumentów finansowych. Badania zapoczątkowane przez prof. Ł. Tomaszewicz są kontynuowane przez dr Joannę Trębską. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się przede wszystkim na problemie oszczędności (temat doktoratu: *Oszczędności sektorów instytucjonalnych w Polsce. Analiza na podstawie macierzy rachunkowości*

społecznej). W ramach transakcji ujętych w systemie rachunków narodowych, przedmiotem jej badań pozostają zagadnienia związane z zabezpieczeniem emerytalnym (badania społeczne nad skłonnością do oszczędzania na emeryturę, symulacje funkcjonowania systemu emerytalnego w zmieniających się warunkach ekonomicznych i demograficznych).

W listopadzie 2012 r. do zespołu dołączyła dr Emilia Fraszka-Sobczyk, której zainteresowania badawcze dotyczą nowego (z perspektywy dotychczasowych osiągnięć Katedry) nurtu naukowego, a mianowicie inżynierii finansowej. W 2017 r. obroniła rozprawę doktorską na Wydziale Matematyki i Informatyki UŁ, uzyskując stopień doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych. Obecnie prowadzi badania nad konstrukcją przedziałów ufności z wykorzystaniem symulacji Monte Carlo, metod bootstrapowych i ekonometrycznych oraz analizuje skuteczność tych metod za pomocą testów pokrycia. W ostatnim czasie badania naukowe dr Fraszki-Sobczyk dotyczą analiz przestrzennego zróżnicowania poziomu gospodarczego województw w Polsce, przy użyciu metod taksonomicznych.

W roku akademickim 2024/2025 powrócił do Instytutu Ekonometrii i dołączył do naszej Katedry doświadczony dydaktyk Grzegorz Szafrański, który doktorat z ekonomii obronił na naszym Wydziale w 2004 r. Od 2009 r. bierze czynny udział w analizie procesów makroekonomicznych, w tym inflacji, jako doradca ekonomiczny w Narodowym Banku Polskim. W ostatnich latach zdobywał doświadczenia dydaktyczno-naukowe również na innych uczelniach, między innymi: w Katedrze Finansów Akademii im. Leona Koźmińskiego oraz na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej. Na co dzień zajmuje się głównie analizami aktualnych procesów zmian cen dóbr konsumpcyjnych, tj. inflacją, zarówno w całej gospodarce, jak i w jej sektorach (głównie w zakresie cen energii i żywności). Wśród jego naukowych zainteresowań są przede wszystkim analizy dużych zbiorów danych makroekonomicznych i finansowych, a także korpusy danych tekstowych (text mining).

Istotnym obszarem działalności zespołu Katedry jest działalność organizacyjna. Dr hab. Michał Przybyliński w latach 2016–2020 pełnił funkcję Prodziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego ds. jakości kształcenia. W latach 2020–2023 był członkiem Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA), a od 2024 r. działa jako jej ekspert. Dr hab. Mariusz Plich przez wiele lat (do końca 2024 r.) był redaktorem naczelnym czasopisma „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica”. Dr hab. Iwona Świeczewska w latach 2016–2020 pełniła funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Ekonometrii, a w latach 2020–2022 dyrektora. Dr E. Fraszka-Sobczyk oraz dr J. Boratyński byli sekretarzami międzynarodowych konferencji naukowych (INFORUM oraz Macromodels). Pracownicy Katedry byli i są członkami Rad Konsultacyjnych i Komisji Wydziałowych.

Są także zaangażowani w liczne akcje promocyjne Wydziału: Festiwal Nauki oraz promocja kierunku Ekonometria i Analityka Danych.

Profil naukowy pracowników Katedry znajduje także odzwierciedlenie w prowadzonych zajęciach dydaktycznych. Wśród nich wymienić należy: metody analiz sektorowych (kurs podstawowy i zaawansowany), system rachunków narodowych, ekonometrię, prognozowanie i symulacje, matematykę, algebrę liniową, arkusze kalkulacyjne techniki informatyczne, a także różne kursy specjalnościowe. Pracownicy Katedry są promotorami i recenzentami prac magisterskich i dyplomowych. Biorą także aktywny udział w pracach nad powstawaniem i modyfikacjami programu kształcenia na kierunku Ekonometria i Analityka Danych.

Bibliografia

- Baranowski P., Bennani H., Doryń W. (2021), *Do the ECB's introductory statements help predict monetary policy? Evidence from a tone analysis*, „European Journal of Political Economy”, vol. 66, 101964.
- Baranowski P., Komor M., Wójcik S. (2017), *Whose feedback matters? Empirical evidence from online auctions*, „Applied Economics Letters”, vol. 25, issue 17.
- Baranowski P., Doryń W., Łyziak T., Stanisławska E. (2021), *Words and deeds in managing expectations: Empirical evidence from an inflation targeting economy*, „Economic Modelling”, vol. 95, s. 49–67.
- Błazej M., Górajski M., Ulrichs M. (2025), *Microdata-based output gap estimation using business tendency surveys*, „Journal of Economic Dynamics and Control”, vol. 174, 105068.
- Boratyński J. (2021), *Decomposing structural decomposition: The role of changes in individual industry shares*, „Energy Economics”, vol. 103, 105587.
- Boratyński J., Osiewalski J. (2021), *Bayesian estimation of capital stock and depreciation in the production function framework*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, vol. 13 (4), s. 455–486.
- Bystrov V., Naboka V., Staszewska-Bystrova A., Winker P. (2022), *Cross-corpora comparisons of topics and topic trends*, „Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik”, vol. 242 (4), s. 433–469.
- Bystrov V., Naboka-Krell V., Staszewska-Bystrova A., Winker P. (2024), *Choosing the number of topics in LDA models – A Monte Carlo comparison of selection criteria*, „Journal of Machine Learning Research”, vol. 25 (79), s. 1–30.
- Chmura R., Kelm R., Kębłowski P., Sobiech-Pellegrini I., Wesołowska M., Fabiański Sz. (2024), *Nowy Ekonometryczny Model Finansów Publicznych (NEMPF)*, „MF Opracowania i Analizy”, nr 10.
- Florczak W., Przybyliński M., Świeczewska I., Tomaszewicz Ł., Trębska J. (2018), *Wybrane zjawiska i procesy wpływające na rozwój polskiej gospodarki w pierwszej połowie XXI wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Fraszka-Sobczyk E. (2020), *Wycena europejskich opcji kupna w modelach rynku z czasem dyskretnym. Uogólnienia formuły Blacka-Scholesa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Fraszka-Sobczyk E., Palma A. (2025), *Taksonomiczna analiza zróżnicowania poziomu rozwoju gospodarczego województw*, „Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician”, t. 70, nr 1, s. 19–35, <https://doi.org/10.59139/ws.2025.01.2>
- Gątarek L. T., Welfe A. (2025), *Speed of Convergence to Normality when Regressors are Nonstationary*, „Oxford Bulletin of Economics and Statistics” [w druku].
- Górajski M., Kuchta Z. (2023), *Coordination and non-coordination risks of monetary and macroprudential authorities: A robust welfare analysis*, „The North American Journal of Economics and Finance”, vol. 67, 101922.
- Górajski M., Machowska D. (2018), *The effects of technological shocks in an optimal goodwill model with a random product life cycle*, „Computers & Mathematics with Applications”, vol. 76 (4), s. 905–922.
- Gosińska E., Górajski M., Ulrichs M. (2024), *Micro-firms' productivity growth in Poland before and during COVID-19: Do industry and region matter?*, „Entrepreneurial Business and Economics Review”, vol. 12 (2), s. 177–200.
- Gosińska E., Leszkiewicz-Kędzior K., Welfe A. (2020), *Who is responsible for asymmetric fuel price Adjustments? An application of the threshold cointegrated VAR model*, „Baltic Journal of Economics”, vol. 20, 59–73.
- Grabowski W., Welfe A. (2016), *An exchange rate model with market pressures and a contagion effect*, „Emerging Markets Finance & Trade”, vol. 52, s. 2706–2720.
- Grabowski W., Welfe A. (2020), *The Tobit cointegrated vector autoregressive model: An application to the currency market*, „Economic Modelling”, vol. 89, s. 88–100.
- Grabowski W., Janus J., Stawasz-Grabowska E. (2023), *The COVID-19 pandemic and financial markets in Central Europe: Macroeconomic measures and international policy spillovers*, „Emerging Markets Review”, 54, 100991.
- Hałka A., Leszczyńska-Paczesna A. (2019), *Price convergence in the European Union – What has changed?*, „Economic Modelling”, vol. 79, s. 226–241.
- Kelm R. (2022), *Determinants of the VAT Gap in EU Member States from 2000 to 2016*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, vol. 14, s. 351–379.
- Kelm R., Sobiech-Pellegrini I. (2023), *Import inflacji i sprzężenie płacowo-cenowe w Polsce*, „Gospodarka Narodowa”, nr 3, s. 48–70.
- Kelm R., Fabiański Sz. (2024), *Wpływ regulacji prawnych na dochody z VAT w Polsce: analiza empiryczna 2005–2022*, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, t. 130 (5), s. 97–126.
- Kębłowski P. (2016), *Canonical correlation analysis in panel vector error correction model. Performance comparison*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, vol. 8 (4), s. 203–217.
- Kębłowski P. (2018), *A Monte Carlo comparison of LCCA- and ML-based cointegration tests for panel VAR process with cross-sectional cointegrating vectors*, „Przegląd Statystyczny”, t. 65 (2), s. 23–32.
- Kębłowski P. (2021), *GVAR: A case of spurious cross-sectional cointegration*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, vol. 13 (2), s. 105–117.

- Kębłowski P., Leszkiewicz-Kędzior K., Welfe A. (2020), *Real exchange rates, oil price spillover effects, and tripolarity*, „Eastern European Economics”, vol. 58 (5), s. 415–435.
- Konopczak K., Welfe A. (2017), *Convergence-driven inflation and the channels of its absorption*, „Journal of Policy Modelling”, vol. 39, s. 1019–1034.
- Konopielko Ł., Pupovac D. (2019), *Measuring Impact of Nuclear Power on CO₂ Emissions: Case of Poland*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Krasodomska J., Zarzycka E., Street D., Grabowski W. (2025), *The impact of companies' trust-building efforts on sustainability reporting assurance quality: Insights from Europe*, „Meditari Accountancy Research” [w druku].
- Leszczyńska-Paczesna A. (2021), *Inflacja bazowa w polityce pieniężnej Analiza w świetle modelu DSGE*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Lütkepohl H., Staszewska-Bystrova A., Winker P. (2018), *Estimation of structural impulse responses: short-run versus long-run identifying restrictions*, „AStA Advances in Statistical Analysis”, vol. 102, s. 229–244.
- Lütkepohl H., Staszewska-Bystrova A., Winker P. (2020), *Constructing joint confidence bands for impulse response functions of VAR models – A review*, „Econometrics and Statistics”, vol. 13, s. 69–83.
- Majsterek M. (2005), *Restrykcje w analizie kointegracyjnej*, „Przegląd Statystyczny”, nr 1, s. 55–74.
- Majsterek M. (2008), *Wielowymiarowa analiza kointegracyjna w ekonomii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Majsterek M. (2012), *Cointegration analysis in the case of I(2) – General overview*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, no. 4, s. 215–252.
- Majsterek M., Gościńska E. (2020), *Structural change in the deterministic and stochastic part of VECM. I(1) and I(2) case*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, no. 4, s. 317–345.
- Majsterek M., Welfe A. (2012), *Price-wage nexus and the role of a tax system*, „Economic Change and Restructuring”, vol. 45, s. 121–133.
- Michalak A. (2022), *Finite-time and fixed-time stability analysis for time-varying systems: A dual approach*, „Journal of the Franklin Institute”, vol. 359, iss. 18.
- Michalak A. (2025), *Fixed-time stability for parabolic PDE*, „European Journal of Control”, vol. 83.
- Milo W. (2018), *The Fundamentals of Economic Research*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Moenke A., Welfe A., (2022), *A tripolar model of gas price formation in Germany. Does the shale revolution in the US matter?*, „Journal of Economics and Statistics”, vol. 242, no. 4, s. 501–520.
- Plich M. (2015), *The impact of possible shale gas extraction on the Polish economy*, [w:] D.S. Meade (ed.), *In Quest of the Craft: Economic Modeling for the 21st Century*, Firenze University Press, s. 79–102.
- Plich M., Konopielko Ł., Pupovac, D. (2019), *Measuring impact of nuclear power on CO₂ emissions: Case of Poland*, Lodz University Press, Lodz.
- Przybyliński M., Gorzałczyński A., (2022), *Applying the input-output price model to identify inflation processes*, „Journal of Economic Structures”, vol. 11, no. 5, <https://doi.org/10.1186/s40008-022-00264-w>

- Starosta W. (2019), *Beyond the contract: Client behavior from origination to default as the new set of the loss given default risk drivers*, „Journal of Risk Model Validation”, vol. 15 (1).
- Starosta W. (2021), *Loss given default decomposition using mixture distributions of in-default events*, „European Journal of Operational Research”, vol. 292 (3), s. 1187–1199.
- Wójcik S. (2020), *Determinanty zachowań transportowych mieszkańców Łodzi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zarzycka E., Krasodomska J., Dobija D., Grabowski W., Jemielniak D. (2024), *Communication aimed at engendering trustworthiness: An analysis of CSR messages on Twitter*, „Business Ethics, the Environment & Responsibility”, vol. 33 (3), s. 363–379.

Rozdział II

Łódzka Szkoła Ekonomii w latach 2014–2024. Instytut Ekonomii

**Małgorzata Burchard-Dziubińska, Tomasz Dorożyński,
Joanna Dzionek-Kozłowska, Paweł Gajewski, Kamil Kowalski,
Maciej Kozłowski, Anetta Kuna-Marszałek, Tomasz Legiędź,
Aleksandra Majchrowska, Katarzyna Skorupińska-Cieślak,
Janusz Świerkocki, Joanna Wyszowska-Kuna**

Instytut Ekonomii Uniwersytetu Łódzkiego funkcjonuje od 60 lat, tj. od momentu powstania Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego w 1965 r. W tym czasie jego nazwa, struktura i zadania ulegały zmianom. Nie inaczej było w ostatnim dziesięcioleciu. W 2017 r. do Instytutu dołączyła Katedra Wymiany Międzynarodowej (od października 2024 r. pod nazwą Katedra Ekonomii Międzynarodowej). W 2020 r. Katedra Ekonomii Instytucjonalnej połączyła się z Katedrą Mikroekonomii i od tego czasu funkcjonują one jako Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii. W kolejnym roku Katedra Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej została przemianowana na Katedrę Historii Ekonomii. Obecnie w skład Instytutu Ekonomii wchodzi siedem samodzielnych jednostek:

- 1) Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii,
- 2) Katedra Ekonomii Międzynarodowej,
- 3) Katedra Ekonomii Rozwoju,
- 4) Katedra Funkcjonowania Gospodarki,
- 5) Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej,
- 6) Katedra Historii Ekonomii,
- 7) Katedra Makroekonomii.

W tym okresie kilkakrotnie zmieniali się również dyrektorzy IE. W latach 2012–2018 Instytutem Ekonomii kierowali prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski i prof. dr hab. Janina Godłów-Legiędź (zastępca). W 2018 r. stanowisko dyrektora objął dr hab. Piotr Krajewski, prof. UŁ,

a jego zastępcą został dr Andrzej Kacprzyk. W 2020 r. dr hab. P. Krajewski, prof. UŁ po raz drugi objął to stanowisko wraz z dr hab. Anetą Kuną-Marszałek, prof. UŁ jako zastępcą dyrektora. W 2024 r. nastąpiły kolejne zmiany w Instytucie. Ze stanowiska dyrektora Instytutu Ekonomii odszedł dr hab. P. Krajewski, prof. UŁ, a jego miejsce zajął dr hab. Tomasz Dorożyński, prof. UŁ. Zastępcą dyrektora została dr hab. Katarzyna Skorupińska-Cieślak, prof. UŁ.

Zmianom organizacyjnym towarzyszyło jakościowe i ilościowe wzmocnienie zasobów kadrowych (w latach 2014–2024: 30 doktoratów, w tym 18 doktoratów wypromowanych przez pracowników IE, 14 habilitacji oraz jedna profesura). Obecnie (marzec 2025 r.) w Instytucie zatrudnionych jest 76 osób, co czyni go jednym z największych w Uniwersytecie Łódzkim. Tworzy go 5 asystentów, 42 adiunktów, 19 profesorów uczelni oraz 6 profesorów tytularnych. Pracę Instytutu wspiera merytorycznie i organizacyjnie czteroosobowe Centrum Sekretarskie. Prace Centrum koordynuje mgr Beata Potapiuk z zespołem: mgr Dorotą Banasik, mgr Jolantą Hrdiną-Rzeźniczak, mgr Dominiką Sobczyk. W Centrum do końca 2024 r. zatrudniony był również mgr Tomasz Ścianowski.

Pracownicy Instytutu Ekonomii piastują ważne stanowiska w strukturze Uniwersytetu i Wydziału. Od 2024 r. prof. dr hab. Rafał Matera jest Rektorem UŁ, dr hab. Michał Mackiewicz, prof. UŁ – dyrektorem finansowym UŁ, dr hab. Anetta Kuna-Marszałek, prof. UŁ – prodziekanem ds. kształcenia, a dr Piotr Gabrielczak – prodziekanem ds. umiędzynarodowienia. Warto również dodać, że dr hab. Agnieszka Kurczewska, prof. UŁ w latach 2020–2024 pełniła funkcję prorektora ds. współpracy z otoczeniem. W latach 2012–2024 członkami Kolegium Dziekańskiego byli: dr hab. Joanna Działo, prof. UŁ, prof. dr hab. Janusz Świerkocki, dr hab. Piotr Urbanek, prof. UŁ, dr hab. Rafał Matera, prof. UŁ, dr hab. Agnieszka Kurczewska, prof. UŁ, dr hab. Michał Mackiewicz, prof. UŁ, dr Piotr Gabrielczak.

Głównym zadaniem Instytutu jest dbałość o jakość kształcenia. W naszej ocenie wywiązujemy się z niego bardzo dobrze, o czym świadczy stabilne w długim okresie zainteresowanie kandydatów, pozytywne oceny studentów oraz imponujące kariery zawodowe absolwentów. Z naszych obserwacji wynika, że radzą sobie oni dobrze zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, w kraju i za granicą.

Staramy się nie poprzestawać na podstawowej działalności. Dlatego uruchomiliśmy i rozwijamy jeden z nielicznych w UŁ pełny, dwustopniowy program kształcenia w języku obcym, tj. *Ekonomia w języku angielskim* (*Economics*). Co więcej, uzyskaliśmy prestiżową akredytację IACBE (*International Accreditation Council for Business Education*). To wyróżnienie jest potwierdzeniem wysokiej jakości kształcenia na kierunku *Economics*. Dowodzi spełniania międzynarodowych standardów nauczania,

kształcenia w oparciu o najlepsze praktyki w edukacji ekonomicznej i biznesowej, podkreśla dobre relacje z biznesem oraz jest świadectwem wysokiej wartości dyplomu, który liczy się na rynku pracy. Akredytacja gwarantuje studentom, że na podstawie czytelnych i uznawanych w środowisku międzynarodowym kryteriów na kierunku *Economics* uzyskają profesjonalną wiedzę, umiejętności i kompetencje.

Instytut Ekonomii koncentruje się również na wspieraniu aktywności naukowej studentów. Jednym z przejawów jest opieka merytoryczna nad Studenckim Kołem Naukowym „Paradygmat”, które powstało w czerwcu 2022 r. na gruncie współpracy dr. Tomasza Legiędzia ze studentami studiów magisterskich na kierunku *Ekonomia*. Dwie z osób najbardziej zaangażowanych w powstanie SKN, mgr Adrian Korkus i mgr Kacper Szpoński, w 2024 r. dołączyły do grona pracowników Instytutu. SKN „Paradygmat” tworzy przestrzeń do swobodnej wymiany poglądów na tematy społeczno-ekonomiczne, rozwija działalność naukową i kształtuje przyszłą kadre akademicką. Dzięki inicjatywom takim jak serie badań z zakresu ekonomii eksperymentalnej i behawioralnej oraz wykłady z ekonomistami heterodoksyjnymi, w zaledwie trzy lata na stałe wpisało się w historię Wydziału, stając się paradygmatem akademickiej aktywności i innowacyjnego myślenia.

Przeprowadzamy co roku konkurs na najlepszą pracę dyplomową obronioną na kierunku *Ekonomia* w Uniwersytecie Łódzkim. Konkurs cieszy się zainteresowaniem naszych studentów, a w 2024 r. miała miejsce jego IV edycja.

Wsparciem dla podniesienia jakości oferty dydaktycznej i standardów kształcenia jest ponadto aktywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym – przedsiębiorcami, praktykami, ekspertami, przedstawicielami organizacji otoczenia biznesu oraz pracownikami jednostek sektora finansów publicznych. Współpraca ta owocuje nie tylko poszerzeniem oferty miejsc praktyk i staży dla studentów, ale i udziałem reprezentantów otoczenia w procesie tworzenia programów studiów oraz aktywnościach naukowych podejmowanych przez pracowników IE.

Chcielibyśmy, aby Instytut Ekonomii Uniwersytetu Łódzkiego był czymś więcej niż tylko federacją katedr i organizatorem procesu kształcenia. Zależy nam, aby stał się przyjaznym miejscem do nauki i rozwoju zawodowego. 60-lecie Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego i 80-lecie Uniwersytetu Łódzkiego skłoniło nas do reaktywowania po kilkuletniej przerwie, w nowej formule „Ekonomia po łódzku”, ogólnopolskiej konferencji naukowej będącej kontynuacją organizowanych od blisko ćwierć wieku konferencji Instytutu Ekonomii.

Bardzo dziękujemy wszystkim Pracownikom Instytutu Ekonomii, którzy zaangażowali się w przygotowanie tego rozdziału. Szczególne

wyrazy uznania kierujemy do pani doktor Agaty Szymańskiej oraz do pana doktora Michała Zaremby. Ich życzliwe uwagi merytoryczne i korekty redakcyjne pozwoliły usunąć szereg usterek pierwotnej wersji tekstu.

Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii

Katedra Ekonomii Instytucjonalnej i Mikroekonomii funkcjonuje pod obecną nazwą od roku 2021. Jednostka powstała z połączenia Katedry Ekonomii Instytucjonalnej, kierowanej przez dr. hab. Piotra Urbanka, prof. UŁ, i Katedry Mikroekonomii, kierowanej przez prof. dr. hab. Janinę Godłów-Legiędź. Do sierpnia 2024 r. obowiązki kierownika Katedry pełnił dr. hab. P. Urbanek, prof. UŁ, a od września 2024 r. funkcję tę pełni dr. hab. Maciej Kozłowski, prof. UŁ.

52 Dominującym w Katedrze kierunkiem badań jest nadzór korporacyjny i ekonomia instytucjonalna, od 2014 r. poszerzony – z racji szerokich zainteresowań dr. hab. P. Urbanka, prof. UŁ – o obszar badawczy dotyczący szkolnictwa wyższego. Pierwszym problemem badawczym w tym obszarze są metody zarządzania uczelnią publiczną. W swoich publikacjach dr. hab. P. Urbanek, prof. UŁ wykazał, że procesy decyzyjne w uczelniach publicznych w wielu obszarach ich funkcjonowania powinny być wspomagane przez metody zarządzania odwołujące się do logiki biznesowej, takie jak: zarządzanie strategiczne, planowanie finansowe, budżetowanie operacyjne, rachunkowość odpowiedzialności, rachunek kosztów i wyników. Kolejnym podejmowanym przez profesora zagadnieniem z obszaru badań szkolnictwa wyższego jest ład akademicki, będący odpowiednikiem ładu korporacyjnego. Metody zarządzania uczelniami i ład akademicki – wchodzi w zakres szerszej problematyki, którą są reformy systemów szkolnictwa wyższego. Ważnym elementem reform są rozwiązania instytucjonalne, zaś filarami nowej wizji uniwersytetu jest silne przywództwo liderów akademickich, ograniczenie roli akademickich organów kolegialnych, zaangażowanie zewnętrznych interesariuszy w zarządzanie uczelnią. Efektem prowadzonych rozważań w tym obszarze były kolejne wystąpienia konferencyjne i publikacje.

Zainteresowania badawcze dr. hab. P. Urbanka, prof. UŁ, kontynuują dr. Agata Wieczorek i dr. Emilia Klepczarek. Dr. A. Wieczorek od 2012 r. zajmuje się nadzorem korporacyjnym w sektorze bankowym. Pierwszym problemem badawczym mieszczącym się w tym obszarze jest polityka wynagradzania kadry menedżerskiej. W swoich publikacjach

dr A. Wieczorek skupiła się nie tylko na czynnikach wpływających na poziom wynagrodzeń, zarówno zarządu, jak i rady nadzorczej, ale także na poziomie transparentności i jakości polityki wynagradzania. Drugim zagadnieniem badawczym z obszaru nadzoru korporacyjnego w sektorze bankowym jest działalność komitetów powoływanych w ramach działalności rad nadzorczych. Dr A. Wieczorek starała się wykazać, że stałe komitety przy radach nadzorczych, takie jak komitet ds. audytu czy komitet ds. wynagrodzeń, ze względu na wymagania prawne, są powoływane we wszystkich bankach giełdowych. W kręgu jej zainteresowań leży także wpływ struktury własności na działalność banków. Dr A. Wieczorek starała się wskazać na zależności między typami banków (prywatny, państwowy, krajowy, zagraniczny) a efektywnością ich funkcjonowania, wielkością portfela kredytowego i jakością kredytów. Drugi obszar badawczy, którym dr A. Wieczorek zajmuje się od 2018 r., to nadzór korporacyjny w spółkach Skarbu Państwa, który jako akcjonariusz przyczynia się do ograniczania uprawnień pozostałym akcjonariuszom, nawet gdy posiadają znacznie większe pakiety akcji w porównaniu do niego.

Dr Emilia Klepczarek ma podobne zainteresowania – od 2014 r. koncentruje badania naukowe na nadzorze korporacyjnym w bankach. Początkowo dr E. Klepczarek skupiała się na analizie zmiennych strukturalnych, takich jak liczba członków rad nadzorczych czy stopień ich niezależności, w efekcie czego powstały dwie monografie naukowe poświęcone nadzorowi korporacyjnemu w sektorze bankowym. W miarę postępu badań zainteresowania badaczki ewoluowały w kierunku instytucji nieformalnych, a główną inspiracją do tej zmiany był rozwój ekonomii behawioralnej. Szczególną uwagę dr E. Klepczarek poświęca analizie, w jaki sposób rodzaj właściciela determinuje te nieformalne mechanizmy i wpływa na efektywność nadzoru. Dążyła również do zidentyfikowania najlepszych praktyk, które mogą wspierać skuteczny nadzór korporacyjny w zmieniającym się otoczeniu regulacyjnym. Osiągnięcia badaczki zostały zauważone w środowisku naukowym. W 2015 r. dr E. Klepczarek była finalistką międzynarodowego konkursu *Ethics in Finance – Robin Cosgrove Prize*, organizowanego przez *Observatoire de la Finance* w Waszyngtonie oraz zajęła III miejsce w konkursie *Etyka w finansach* organizowanym przez Komisję Etyki Bankowej przy Związku Banków Polskich, a w listopadzie 2014 r. otrzymała wyróżnienie w VIII edycji Konkursu o Nagrodę Prezesa NBP za najlepszą pracę magisterską. W 2019 r. zdobyła II miejsce za pracę doktorską w konkursie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na najlepsze prace z zakresu systemów gwarantowania depozytów oraz stabilności finansowej.

W 2022 r. do członków Katedry dołączyła prof. dr hab. Anna Ząbkowicz, która aktywność naukowo-badawczą koncentruje na szeroko pojętej ekonomii instytucjonalnej i w tym obszarze ma wiele osiągnięć w postaci

wysoko punktowanych publikacji. Wśród najważniejszych zainteresowań naukowych prof. dr hab. A. Ząbkowicz należy wymienić m.in. problemy instytucji i wzrostu gospodarczego, relację współczesnej ekonomii instytucjonalnej wobec głównego nurtu ekonomii, wybrane zagadnienia polityki gospodarczej i społecznej.

Kolejnym obszarem działalności Katedry są szeroko pojęte stosunki przemysłowe i partycypacja pracownicza. Czołową rolę odgrywa dr hab. Katarzyna Skorupińska-Cieślak, prof. UŁ, która poświęciła tej tematyce większość lat pracy i ma na tym polu znaczne osiągnięcia w postaci wielu wystąpień konferencyjnych i publikacji: artykułów i monografii. W latach 2014–2017 kierowała projektem badawczym NCN *Rola, pozycja i zasięg funkcjonowania rad pracowników w polskim systemie stosunków pracy*, w którym brali również udział dwaj inni członkowie Katedry, tj. prof. dr hab. Stanisław Rudolf i dr Dorota Łochnicka. Dr hab. K. Skorupińska-Cieślak, prof. UŁ wyniki swoich badań realizowanych w ramach tego projektu opublikowała w prestiżowych czasopismach międzynarodowych, tj. „European Journal of Industrial Relations” i „Economic and Industrial Democracy” czy „Employee Relations”. W ramach współpracy z zagranicą brała udział w projekcie: *Representativeness study (Furniture sector)*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions w Dublinie, realizowanym w latach 2021–2022 (wspólnie z dr D. Łochnicką), zakończonym również publikacją.

Podobny obszar badawczy leżał w kręgu zainteresowań dr. hab. Macieja Kozłowskiego, prof. UŁ, który zajmował się tematyką spółdzielni pracowniczych, a następnie różnymi formami partycypacji finansowej. Tematyka ta nie jest jednak zbyt popularna w Polsce, natomiast w świecie cieszy się dużym zainteresowaniem, co ma swoje odzwierciedlenie w liczbie organizowanych konferencji i publikacji. W ostatnich latach kierunek badań naukowych dr. hab. M. Kozłowskiego, prof. UŁ częściowo zmienił się, m.in. z uwagi na rosnącą popularność nowych technologii komunikacyjnych, sztucznej inteligencji, *text mining*, *sentiment analysis*, badań jakości usług w turystyce i satysfakcji konsumentów. Współautorem publikacji z tego zakresu są m.in. dr hab. Jerzy Korzeniewski prof. UŁ, dr hab. Agnieszka Piotrowska-Piątek z Politechniki Świętokrzyskiej.

Z racji połączenia dwóch Katedr obszar zainteresowań ich członków uległ znacznemu poszerzeniu. Zainteresowania naukowo-badawcze dr Agnieszki Janus koncentrują się wokół zagadnień analizy ekonomicznej, w tym analizy finansowej oraz zarządzania finansami przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem tych przedsiębiorstw, które prowadzone są w formie handlowych spółek osobowych. W odniesieniu do analizy finansowej tematyka dotyczy m.in. metod pomiaru wyników działalności jednostek gospodarczych, kryteriów ich oceny,

czynników ich kształtowania, zakresu pomiaru czy też częstotliwości badań. Kolejnym obszarem badań są obciążenia fiskalne przedsiębiorstw. Obecnie w centrum uwagi dr A. Janus znajduje się zagadnienie optymalizacji podatkowej z udziałem spółek komandytowo-akcyjnych i spółek komandytowych.

Niezwykle produktywnym pracownikiem KELiM jest dr Tomasz Grabia, który specjalizuje się w badaniu rynku pracy, inflacji, krzywej Phillipa oraz polityki pieniężnej i fiskalnej. Jego dorobek w okresie 2014–2024 to 31 publikacji (m.in. w czasopismach „*Ekonomista*” i „*Gospodarka Narodowa*”). Zainteresowania naukowe dr. T. Grabi dotyczą bardzo ważnego obszaru w dobie obecnych zmian i uwarunkowań makroekonomicznych, a obejmują głównie problemy związane z inflacją i wzrostem gospodarczym. W szczególności zajmuje się on zagadnieniami z zakresu polityki pieniężnej, czemu poświęcił większą część swojego dorobku naukowego. Doktor T. Grabia angażuje się także w dydaktykę. Jest współautorem podręczników akademickich, był członkiem zespołu przygotowującego wznowione wydanie podręcznika *Podstawy ekonomii* (red. E. Kwiatkowski, R. Milewski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2018) oraz zbioru zadań do tego podręcznika.

Ważne, niezwykle aktualne są zagadnienia dotyczące podatków. Specjalistą w Katedrze jest tutaj dr Jarosław Neneman, który dogłębnie zapoznał się z tą tematyką i przez lata zajmował się doradztwem w sektorze bankowym. W przeszłości sprawował i obecnie sprawuje funkcję podsekreterza stanu w Ministerstwie Finansów. Dr J. Neneman w swoich badaniach łączy teorię z praktyką. Jest współautorem licznych opracowań na temat opodatkowania rolników, reformy KRUS, PIT-u komunalnego. Jest autorem wielu publikacji naukowych i dydaktycznych. Specjalizuje się również w zagadnieniach związanych z teorią gier oraz badaniem wpływu edukacji ekonomicznej na postawy studentów.

W ostatnim roku Katedra powiększyła się o kolejnego członka, mgr Patrycję Melon, która przygotowuje doktorat na temat finansów islamskich. Mgr P. Melon w swoich badaniach skupia się na rozwoju finansów i bankowości islamskiej m.in. w krajach europejskich. Tematyka znajduje się w kręgu zainteresowań doktorantki, gdyż w ostatnich latach dostrzegalny jest wzrost zapotrzebowania na usługi bankowości islamskiej, prowadzący nie tylko do rozwoju tego sektora w krajach muzułmańskich, ale również ekspansji na inne rynki.

Poza wspomnianymi obszarami naukowo-badawczymi członkowie Katedry pełnią obowiązki dydaktyczne, uczestniczą w konferencjach, szkoleniach, pełnią funkcje opiekunów specjalności, są członkami różnych komisji.

Katedra Ekonomii Międzynarodowej

Katedra Ekonomii Międzynarodowej (KEM) rozwija dorobek Katedry Wymiany Międzynarodowej (KWM), która powstała z inicjatywy prof. dr. hab. Janusza Świerkockiego w 2008 r. Tworzyli ją pracownicy Zakładu Handlu Międzynarodowego, który wcześniej był częścią Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych. Zakład kontynuował naukową i dydaktyczną tradycję Zakładu Ekonomiki Handlu Zagranicznego kierowanego przez prof. dr. hab. Witolda Trzeciakowskiego od końca lat 60. ubiegłego wieku. Początkowo zespół KWM stanowili: prof. dr. hab. Janusz Świerkocki, dr Bogdan Buczkowski, dr Tomasz Dorożyński, dr Jakub Kronenberg, dr Anetta Kuna-Marszałek, dr Edward Karasiński, dr Wojciech Urbaniak, dr Małgorzata Misiak, mgr Justyna Wieloch, mgr Tomasz Serwach oraz mgr Joanna Gwarda-Żurańska. W 2016 r. Tomasz Serwach otrzymał stopień doktora, a rok później – Justyna Wieloch.

W 2017 r. KWM weszła w skład Instytutu Ekonomii, a w 2018 r. do jej pracowników dołączyły dr Agnieszka Dorożyńska i dr Agnieszka Kłysik-Uryszek z Instytutu Gospodarki Międzynarodowej (IGM). W 2019 r. od prof. dr. hab. J. Świerkockiego kierownictwo KWM przejęła dr hab. Anetta Kuna-Marszałek, prof. UŁ. W tym samym roku stopień dr. hab. uzyskał też Tomasz Dorożyński, co zapewniło Katedrze samodzielność.

W 2024 r. w KWM został zatrudniony dr Paweł Lont. W tym samym roku do KWM dołączyły z IGM dr hab. Joanna Bogołębska, prof. UŁ, dr Ewa Feder-Sempach i dr Ewa Stawasz-Grabowska, które specjalizują się w finansach międzynarodowych. Takie rozszerzenie pola badawczego i dydaktycznego KWM uzasadniało przemianowanie jej na Katedrę Ekonomii Międzynarodowej, co nastąpiło w drugiej połowie 2024 r.

Od początku istnienia KWM opiekowała się wraz z Katedrą Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, a później z całym IGM, unikatowym w skali kraju kierunkiem *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Po jego zamknięciu, pracownicy KWM uruchomili własną specjalność *International Business* w ramach kierunku *Economics* na I i II stopniu. Prowadzili też zajęcia z problematyki gospodarki międzynarodowej i biznesu międzynarodowego na różnych kierunkach, też poza Wydziałem Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ, oraz gościnnie w uczelniach zagranicznych, np. w Chinach (Zhengzhou University), w Japonii (Nihon University w Tokio, Ritsumeikan University, OIC), a także wielokrotnie w różnych uczelniach europejskich w ramach programu Erasmus. O wysokim poziomie oferty dydaktycznej przygotowanej przez pracowników KEM świadczy

m.in. popularność tych zajęć wśród studentów zagranicznych przybywających do UŁ w ramach programów wymiany międzynarodowej.

Ważną częścią dorobku dydaktycznego Katedry w minionym dziesięcioleciu są liczne podręczniki. Przykładem są napisane wspólnie i opublikowane w Wydawnictwie UŁ: *Kierunki ewolucji procesów integracyjnych we współczesnej gospodarce światowej*, *Practical Aspects in Doing International Business* oraz *Business and the Environment*. Warto podkreślić, że były podstawą przyznania nagrody zespołowej Rektora Uniwersytetu Łódzkiego (I stopnia) w 2017 r. za osiągnięcie dydaktyczne w postaci przygotowania i wdrożenia interdyscyplinarnych programów kształcenia dla studentów zagranicznych pt. *International Business* oraz *Business and the Environment* w Uniwersytecie Łódzkim.

Jednak dla rozwoju Katedry w długim okresie najważniejsze są osiągnięcia badawcze jej pracowników. Mają je zarówno ci, których status formalny obliguje do pracy naukowej, jak i osoby, na których taki obowiązek nie spoczywa. Są to zarówno sukcesy uzyskane indywidualnie, których efektem były najczęściej awanse naukowe, jak i wyniki pracy zespołowej. Wiele prac i projektów powstało bowiem w zespołach tworzących się samorzutnie w różnych konfiguracjach osobowych w Katedrze, w kooperacji z badaczami z pozostałych jednostek UŁ oraz w ramach kontaktów nawiązanych z uczonymi z innych placówek naukowych w Polsce, jak również za granicą. Świadczy to o wspólnocie zainteresowań pracowników KEM, atmosferze otwartości na inne poglądy, chęci dzielenia się własnymi doświadczeniami i merytorycznej atrakcyjności dla partnerów zewnętrznych.

Osiągnięcia badawcze znajdują odzwierciedlenie w różnych formach, z których szczególnie miarodajne jako podstawa oceny są naukowe publikacje krajowe i zagraniczne. Monografie i rozdziały w monografiach ukazały się w takich wydawnictwach, jak Edward Elgar Publishing, Routledge, Springer, Emerald Publishing, IGI Global, oraz w rodzimym Wydawnictwie Uniwersytetu Łódzkiego i Łódzkim Towarzystwie Naukowym. W ostatnich dziesięciu latach zespół KEM intensywnie publikował w prestiżowych, wysoko punktowanych zagranicznych i krajowych czasopismach, indeksowanych w wiodących bazach naukowych (Web of Science, Scopus i inne). Wystarczy wspomnieć tytuły wybranych czasopism, takie jak np. „Resources Policy”, „The World Economy”, „Journal of Economic Studies”, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, „Gospodarka Narodowa”, „Journal of Baltic Studies”, „Argumenta Oeconomica”, „Financial Innovation”, „Economic and Political Studies”, „Entrepreneurial Business and Economics Review”, „Journal of Business Economics and Management”, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”. Pracownicy

Katedry byli wielokrotnie nagradzani przez Rektora UŁ za indywidualne i zespołowe osiągnięcia badawcze.

Część publikacji w powyższych czasopismach nie powstałaby bez finansowania pozyskanego w krajowych i międzynarodowych konkursach na projekty badawcze. Do najważniejszych należały granty Narodowego Centrum Nauki (OPUS, Miniatura), projekty Komisji Europejskiej (Strategic Partnerships, Knowledge Alliances), granty zagraniczne, np. w Japonii, oraz badania finansowane w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” (IDUB).

Pracownicy Katedry z reguły prowadzili badania empiryczne, znacznie rzadziej teoretyczne i konceptualne. Ze względu na zakres geograficzny dostarczały one w większości, choć nie wyłącznie, wiedzy o relatywnie słabo rozpoznanych i mniej popularnych wśród światowych badaczy procesach, które zachodzą w gospodarkach Europy Centralnej i Wschodniej wskutek przepływów zagranicznych inwestycji bezpośrednich, polityki przemysłowej, wymiany towarowej z zagranicą i integracji międzynarodowej. Analizy te obejmowały poziomy makro, mezo i mikro. Jako przykłady warto wskazać m.in. weryfikację części twierdzeń tzw. nowej teorii handlu międzynarodowego; wyjaśnienie, czy system administrowania specjalnymi strefami ekonomicznymi ma znaczenie dla ich wyników; opracowanie oryginalnego wskaźnika pomiaru jakości rządzenia w ocenie atrakcyjności inwestycyjnej państw i regionów (*SIGQ synthetic index of governance quality*), określenie, jak na nierówności dochodowe oddziałuje wymiana towarowa, a jak integracja z UE; weryfikacja użyteczności krzywej Kuzneta jako koncepcji badawczej w czasach współczesnych; wyjaśnienie, jak wskutek integracji kształtuje się złożoność produktów w nowych krajach członkowskich UE; określenie roli czynnika dystansu geopolitycznego w handlu bilateralnym; pokazanie zależności między liberalizacją handlu a wielkością zagrożeń środowiskowych w krajach Unii Europejskiej; ustalenie znaczenia polskich inwestycji bezpośrednich dla wyników działalności osiąganych przez macierzyste przedsiębiorstwa; zbadanie roli zachęt inwestycyjnych w podejmowaniu decyzji lokalizacyjnych przez przedsiębiorstwa międzynarodowe; wyjaśnienie, jak tzw. aktywa bezpieczne funkcjonują w międzynarodowym systemie finansowym. Powyższe dokonania były oparte na ugruntowanych w nauce podstawach teoretycznych i metodycznych. Nowością – w skali międzynarodowej – jest natomiast wykorzystanie podejścia *Management Geography* i autorskiego *Three-level Model* do określenia roli przedsiębiorstw wielonarodowych w rozwijaniu „zielonej gospodarki” w UE.

Kontakty pracowników z zagranicą miały miejsce na różnych polach. W dydaktyce powszechne były wyjazdy w ramach programów Erasmus do państw UE. Nasi dydaktycy regularnie prowadzili cykle zajęć

na Uniwersytecie Zhengzhou w Chinach oraz gościnne wykłady na uczelniach w Japonii, Korei Południowej, Iraku, Litwie, na Łotwie, Malcie i wielu innych. Dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ, pracował jako profesor wizytujący w University of Malta, Vilnius Gediminas Technical University, Nihon University w Tokyo oraz Ritsumeikan University w Osace. Dr E. Feder-Sempach uzyskała certyfikat *Masters of Didactics in Excellent Teaching* w Uniwersytecie w Aarhus. Dr B. Buczkowski był współautorem, kierownikiem i wykonawcą projektu „#empl-oi”: *European Mobility Placements for Open Innovation* międzynarodowego konsorcjum uczelni z sześciu krajów UE, które zorganizowało dla swoich studentów i nauczycieli akademickich wykłady, warsztaty, kursy, szkolenia, praktyki, staże i mobilności. Dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ i dr A. Kłysik-Uryszek uczestniczyli w *Be Competent in Entrepreneurship: Knowledge Alliances for Developing Entrepreneurship Competencies for the Benefit of Higher Education and Business (BeComE)*, projekcie zrealizowanym w ramach *Erasmus+ Knowledge Alliances*.

Współpraca naukowa z zagranicą rozwijała się równie prężnie. Pracownicy Katedry regularnie uczestniczyli w międzynarodowych konferencjach naukowych w krajach Europy i Azji organizowanych cyklicznie przez stowarzyszenia badaczy takie, jak: AIB, AIB-CEE, EIBA i EAMSA. Konferencja EAMSA odbyła się w Łodzi w 2021 r. po raz pierwszy w Europie Środkowej i Wschodniej. Dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ od 2020 r. był członkiem jej zarządu, a w 2021 r. został wybrany do Advisory Committee EAMSA i funkcję tę pełnił w kadencjach 2022–2023 i 2024–2025, wraz z naukowcami z krajów Azji i Europy. Dr E. Feder-Sempach odbyła staże naukowe w Bayes (dawniej Cass) Business School w Londynie, Erasmus University w Rotterdamie, University of Illinois w Chicago, w University of Liverpool. Dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ, odbył staże naukowe w Hankuk University of Foreign Studies w Republice Korei oraz w Japonii w Nihon University i Ritsumeikan University. Wymianę myśli z zagranicą potwierdzają też tytuły publikacji, które zostały napisane z zagranicznymi autorami, np. prace dr hab. J. Bogołębskiej, prof. UŁ, dr. hab. T. Dorożyńskiego, prof. UŁ, dr E. Feder-Sempach, dr J. Wieloch oraz dr E. Stawasz-Grabowskiej. Pracownicy Katedry współtworzą i rozwijają grupy badawcze, np. dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ, jest członkiem Management Geography Research Group <https://mangeo.org/>, członkiem i współzałożycielem Chambers of Commerce International Research Group <https://chambers.pl/> oraz International Network for Sustainability, Policy, Innovation, and Research in Economics (INSPIRE).

Pracownicy Katedry cieszą się zaufaniem społeczności Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, o czym świadczą funkcje pełnione z wyboru. Prof. dr hab. J. Świerkocki był trzykrotnie prodziekanem. W 2024 r.

dr hab. A. Kuna-Marszałek, prof. UŁ, rozpoczęła kadencję prodziekańską, a dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ, objął stanowisko dyrektora Instytutu Ekonomii.

Szerszy niż katedralny wymiar ma aktywność na polu redagowania czasopism. W Katedrze powstała „Ekonomia Międzynarodowa”, której redaktorem naczelnym od kilku lat jest dr A. Kłysik-Uryszek. Z kolei dr hab. J. Bogołębska, prof. UŁ, po wygraniu konkursu, została redaktorem naczelnym „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, prof. dr hab. J. Świerkocki był redaktorem naczelnym „Folia Oeconomica”, a dr hab. T. Dorożyński, prof. UŁ jest redaktorem „Studiów Prawno-Ekonomicznych”. Znaczenie dla Wydziału ma również pracownia Refinitiv (Thomson Reuters), którą od 2017 r. kieruje dr E. Feder-Sempach, przygotowując studentów do uzyskania międzynarodowego certyfikatu potwierdzającego znajomość platformy Refinitiv EIKON.

Katedra Ekonomii Rozwoju

60

Katedra Ekonomii Rozwoju (KER) działa w składzie: dr hab. Małgorzata Burchard-Dziubińska, prof. UŁ (kierowniczka), dr hab. Blanka Brzozowska, prof. UŁ, dr Tomasz Legiędź, dr Dorota Michalak, prof. dr hab. Ryszard Piasecki, dr Eleonora Ratowska-Dziobiak, dr Joanna Sołtuniak oraz dr Michał Zaremba. W ciągu ostatniej dekady Katedra nabrała silnie interdyscyplinarnego charakteru, wykraczając poza ramy tradycyjnej ekonomii rozwoju (*development economics*). Obszary badawcze zespołu obejmują uwarunkowania ekonomiczne, instytucjonalne, przyrodnicze i kulturowe rozwoju gospodarczego, wpisując się w szeroko rozumiane studia nad rozwojem (*development studies*). W obliczu narastającego kryzysu klimatycznego, postępującej cyfryzacji, rozwoju sztucznej inteligencji oraz globalnych konfliktów politycznych i zbrojnych, poszukiwanie ścieżek prowadzących do zrównoważonego rozwoju stało się kluczowym kierunkiem badań prowadzonych w Katedrze.

Pod względem geograficznym zainteresowania naukowe członków Katedry Ekonomii Rozwoju koncentrują się głównie na Azji. Rozwój takich krajów jak Chiny, Indie, Korea Północna i Południowa, Tajwan, Wietnam oraz Mongolia od lat pozostają przedmiotem badań dr. Tomasza Legiędź i dr. Michała Zaremby, a także dr hab. Blanki Brzozowskiej, prof. UŁ, i dr hab. Małgorzaty Burchard-Dziubińskiej, prof. UŁ. Warto podkreślić, że istotnym elementem łączącym znaczną część badań zespołu KER jest podejście instytucjonalne, czerpiące zwłaszcza z dorobku nowej ekonomii

instytucjonalnej. Analizie instytucjonalnych uwarunkowań rozwoju i transformacji gospodarczej krajów Azji poświęcona jest monografia dr. Tomasza Legiędzia *Instytucje i drogi rozwoju* (Wydawnictwo UŁ, 2019). Podejście to znajduje również zastosowanie w jego badaniach nad procesami transformacji gospodarczej w różnych regionach świata. W artykułach dotyczących Tajwanu („Journal of the Asia Pacific Economy”, 2019) oraz krajów postkomunistycznej Europy (w czasopiśmie „Communist and Post-Communist Studies”, 2019; oraz w pracy *Eastern European Music Industries and Policies after the Fall of Communism* wydanej przez Routledge w 2021 r.) analizuje on przejście od porządku ograniczonego dostępu do porządku otwartego, wykorzystując koncepcję porządków społecznych D.C. Northa, J.J. Wallisa i B.R. Weingasta.

Natomiast dr Michał Zaremba w swoich publikacjach koncentruje się przede wszystkim na polityce rozwoju, w szczególności problemach reform i transformacji gospodarczej oraz związanych z nimi dylematów. Wśród ostatnich publikacji dotyczących tych kwestii można wymienić takie artykuły jak *Liberalne reformy gospodarcze lat 90. XX wieku w Indiach. Przebieg i próba oceny* (opublikowany w czasopiśmie „Gospodarka Narodowa” w 2021 r.), *The economic growth and income inequality: Verification of the Kuznets curve for socialist Asian countries* (opublikowany w „International Journal of Public Administration, Management and Economic Development” w 2024 r.).

61

Mongolia i przyrodnicze uwarunkowania jej rozwoju od wielu lat znajduje się w centrum zainteresowań dr hab. Małgorzaty Burchard-Dziubińskiej, prof. UŁ, pod której kierunkiem powstały dwie rozprawy doktorskie mongolskich stypendystek – Khaliuny Erdenekhuu i Tsolmontui Myagmarjav (w drugim przypadku we współpracy z dr. T. Legiędziem). Ważnym efektem badań jest książka *Mongolia w pułapce obfitości zasobów naturalnych* autorstwa M. Burchard-Dziubińskiej i T. Mygmarjav opublikowana przez Wydawnictwo UŁ w 2020 r.

Szerokie spojrzenie na problematykę rozwoju z perspektywy globalnej to domena prof. dr. hab. Ryszarda Piaseckiego, którego monografia pt. *New Challenges Facing the Global Economy* napisana z Mironem Wolnickim (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2024) zyskała duże międzynarodowe uznanie. Wraz z prof. dr. hab. Januszem Gudowskim, prof. dr. hab. R. Piasecki opublikował także w 2022 r. książkę pt. *Theoretical and Practical Aspects of CSR Implementation by Foreign Investors* analizującą nowe podejścia do bezpośrednich inwestycji zagranicznych w różnych krajach na świecie (Polska, Chile, Meksyk, Pakistan).

Rozwój z perspektywy kulturoznawczej i medioznawczej jest obecny w KER dzięki dołączeniu do zespołu dr hab. Blanki Brzozowskiej, prof. UŁ. Jest ona kulturoznawczynią, a jej zainteresowania naukowe

obejmują głównie badanie kultury popularnej i mediów cyfrowych w perspektywie interdyscyplinarnej oraz zagadnienia związane z komunikacją społeczną w obliczu zachodzących zmian technologicznych. Jednym z jej ważniejszych tematów badawczych było funkcjonowanie sieciowych społeczności, a także zagadnienie finansowania społecznościowego w sektorze kultury, które bada we współpracy z dr. hab. P. Gałuszką, prof. UŁ z Katedry Funkcjonowania Gospodarki w Instytucie Ekonomii UŁ. Pokłosiem tej współpracy były artykuły opublikowane w takich czasopismach jak „Poetics” (2023), „International Journal of Cultural Studies” (2015), „Continuum” (2016), „Media, Culture & Society” (2017) czy monografia *Crowdfunding and Independence in Film and Music*, opublikowana przez Routledge w 2021 r. We współpracy z dr. hab. P. Gałuszką, prof. UŁ także dr T. Legiędź w 2024 r. opublikował prace dotyczące finansjalizacji muzyki i wpływu firm zarządzających prawami autorskimi na rynek muzyczny, które ukazały się w czasopiśmie „Information, Communication & Society”.

62 Ważnym obszarem badań w KER są też kwestie związane z przyrodniczymi uwarunkowaniami rozwoju. W tej dziedzinie specjalizują się dr hab. Małgorzata Burchard-Dziubińska, prof. UŁ, dr Dorota Michalak i dr Joanna Sołtuniak. W ostatnich latach ich badania koncentrowały się zwłaszcza na konsekwencjach zmiany klimatu, rozwoju odnawialnych źródeł energii, adaptacji do zmiany klimatu branży rolnej. Książka *Ochrona klimatu. Dlaczego tak trudno o sukces?* (Wydawnictwo UŁ, 2025) napisana przez dr hab. M. Burchard-Dziubińską, prof. UŁ, jest podsumowaniem wieloletnich badań autorki nad problematyką kryzysu klimatycznego i prób jego przezwyciężenia. Kwestia zmiany klimatu pojawiała się w badaniach autorki już parokrotnie. Do jej ważnych publikacji należą również *Deathworld Encroachments on the Amazon Rainforest* w pracy *Deathworlds to Lifeworlds. Collaboration with Strangers for Personal, Social and Ecological Transformation* (De Gruyter, 2021), *Divestment from Coal Sector in Response to Higher Risk Assessment by Insurance Companies: Poland Case Study* (*Finance and Sustainability*, Springer, 2020); *Systemy społeczno-gospodarcze w Polsce wobec ryzyka związanego ze zmianą klimatu* w pracy *Zmiana klimatu. Skutki dla Polskiego społeczeństwa i gospodarki* (Komitet Prognoz Polska 2000 Plus, PAN, Warszawa 2020).

Analiza instytucjonalnych uwarunkowań rozwoju odnawialnych źródeł energii pozostaje w centrum zainteresowań badawczych dr Joanny Sołtuniak. Jej książka *Koszty transakcyjne w energetyce wodnej* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017) przedstawia przebieg i wycenę procesu administracyjno-inwestycyjnego dotyczącego małej elektrowni wodnej. Ujmuje wybrane kwestie prawne, środowiskowe, hydrologiczne, budowlane, energetyczne, techniczne i ekonomiczne wpływające na ten

proces. Zawiera wyniki unikatowych badań dotyczących kosztochłonności procedur związanych z przygotowaniem dokumentacji inwestorskiej i uzyskiwaniem niezbędnych pozwoleń administracyjnych oraz pozyskiwaniem środków na finansowanie inwestycji.

Głównym obszarem badań dr Doroty Michalak są ekonomiczne aspekty adaptacji do zmiany klimatu. W dotychczasowych publikacjach poruszała tematy dotyczące polityki adaptacyjnej w Polsce, krajach Unii Europejskiej i Azji, bezpieczeństwa klimatycznego, bezpieczeństwa żywnościowego, a także wpływu zmian klimatu na gospodarkę wodną i rolnictwo. Drugi obszar jej zainteresowań naukowych koncentruje się na ryzyku pogodowym i instrumentach zabezpieczających takich jak derywaty pogodowe i ubezpieczenia pogodowe. W artykułach poświęconych tej tematyce podjęła próbę określenia wpływu ryzyka pogodowego na branżę rolniczą, ciepłowniczą, budowlaną i turystyczną. Jej rozprawa doktorska pt. *Transfer ryzyka pogodowego jako instrument adaptacji podmiotów gospodarczych do zmian klimatu* zajęła trzecie miejsce w XIV edycji ogólnopolskiego konkursu na najlepszą rozprawę doktorską z dziedziny ubezpieczeń gospodarczych i społecznych organizowanego przez Rzecznika Ubezpieczonych, Fundację Edukacji Ubezpieczeniowej oraz Gazetę Ubezpieczeniową. Jej najważniejsze publikacje to *Determinants of climate security – an attempt at indicator analysis* („Economics and Environment”, 2023) oraz *Adapting to climate change and effective water management in Polish agriculture – At the level of government institutions and farms* („Ecohydrology & Hydrobiology”, 2020).

63

Instytucje ubezpieczeniowe i banki to wiodąca tematyka w dorobku dr Eleonory Ratowskiej-Dziobiak, która w swoich badaniach koncentruje się na działalności firm ubezpieczeniowych i współpracujących z nimi banków oraz wpływie ich obecności na rozwój rynku ubezpieczeń w Polsce, z uwzględnieniem zmian w popycie na produkty finansowe wywołanych ewolucją tego sektora. W analizach bierze także pod uwagę świadomość ubezpieczeniową i finansową uczestników rynku oraz jej kształtowanie przez różne podmioty na nim działające. W publikacjach: *Insurance awareness in the field of weather risks* („Economics and Environment”, 2020), *Insurance market in the light of COVID-19 pandemic* („Journal of Finance and Financial Law”, 2022), *Economics and Environment, Protection of the consumer rights on the Polish insurance market* („Economics and Law”, 2023), *Rozwój sektora zielonych ubezpieczeń w Polsce* (Komitet Prognoz Polska 2000+ PAN, 2023) poruszana jest kwestia aktualnych wyzwań, przed którymi w ostatnich latach stanął rynek ubezpieczeń. Dr E. Ratowska-Dziobiak jest także cenioną dydaktyczką i liderką aktywności organizacyjnej. W 2023 r. przyznano jej nagrodę dla najlepszego dydaktyka w Instytucie Ekonomii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego.

Warto podkreślić, że dwukrotnie pracownicy KER byli stypendystami rządu Tajwanu (MOFA Taiwan Fellowship) – w ramach stypendium w 2015 r. dr Tomasz Legiędź prowadził badania nad instytucjonalnymi przeszkodami rozwoju gospodarczego Chin w kontekście reform demokratycznych w Polsce i na Tajwanie, zaś w 2024 r. dr hab. B. Brzozowska, prof. UŁ analizowała kulturowe aspekty rozwoju Azji Południowo-Wschodniej. W szczególny sposób zainteresowana była ona tzw. *soft power* w obliczu dynamicznie zmieniającej się sytuacji geopolitycznej, zwłaszcza wybuchu wojny w Ukrainie, oraz zwiększenia zainteresowania problematyką Tajwanu w przestrzeni social mediów. Jest to bardzo cenne poszerzenie spektrum badań z uwagi na rosnącą wśród ekonomistów świadomość znaczenia kultury w rozwoju gospodarczym. Natomiast dr Michał Zaremba był stypendystą *The Indian Technical and Economic Cooperation Programme* (ITEC) w 2019 r., w ramach którego uczestniczył w programie *Trade Remedies under WTO, TRIMS, WTO Disputes and RTAs* organizowanym przez oddział WTO w New Delhi.

Warto dodać, że dr hab. M. Burchard-Dziubińska, prof. UŁ, od 2018 r. sprawuje funkcję przewodniczącej Polskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych oraz zasiada w Radzie Reprezentantów Krajowych European Association of Environmental and Resource Economists. Natomiast prof. dr hab. Ryszard Piasecki działa w licznych organizacjach polskich i międzynarodowych. Jest sekretarzem generalnym European Institute CIFE w Nicei i Berlinie, członkiem Konferencji Ambasadorów RP w Warszawie oraz należy do zespołu opiniującego projekty polonijne w Senacie RP.

Katedra Funkcjonowania Gospodarki

Kierownikiem Katedry Funkcjonowania Gospodarki w latach 2016–2024 był dr hab. Michał Mackiewicz, prof. UŁ. W 2024 r. kierownikiem Katedry została dr hab. Aleksandra Majchrowska, prof. UŁ. W poszczególnych latach Katedra powiększała się o nowych członków i jest obecnie największą katedrą w strukturach Instytutu Ekonomii. Na koniec 2024 r. liczyła 16 pracowników naukowych, w tym: pięć osób z tytułem profesora uczelni (dr hab. Patryk Gałuszka, dr hab. Agnieszka Kurczewska, dr hab. Michał Mackiewicz, dr hab. Aleksandra Majchrowska, dr hab. Sylwia Roszkowska), dziewięć osób ze stopniem doktora nauk ekonomicznych (dr Victor Bystrov, dr Wirginia Doryń, dr Andrzej Kacprzyk, dr Marzena Krawczyk, dr Zbigniew Kuchta, dr Katarzyna Piłat,

dr Radosław Piwowarski, dr Natalia Szubska-Włodarczyk, dr Dorota Wawrzyniak) i dwie osoby ze stopniem magistra przygotowujące pracę doktorską (mgr Wiktor Błoch, mgr Natalia Pawelec).

Tematyka badań naukowych prowadzonych przez pracowników Katedry Funkcjonowania Gospodarki w latach 2015–2024 była bardzo zróżnicowana. Obejmowała zarówno zagadnienia związane z przedsiębiorczością, polityką fiskalną, monetarną i makroostrożnością, problematykę wzrostu gospodarczego, zagadnienia ekonomii międzynarodowej, ochrony środowiska, pomiaru inflacji, jak również tematykę ekonomiki mediów, w szczególności branży muzycznej, problemów rynku pracy i rozwoju regionalnego.

Najszerzej reprezentowanym obszarem badawczym w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki jest tematyka związana z przedsiębiorczością. Badania z tego zakresu podejmowane były przez dr hab. A. Kurczewską, prof. UŁ, dr. hab. M. Mackiewicz, prof. UŁ, dr W. Doryń, dr D. Wawrzyniak i dr M. Krawczyk.

Dr hab. A. Kurczewska, prof. UŁ, zajmowała się problematyką przedsiębiorczości i edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Jej badania koncentrują się na trzech głównych obszarach tematycznych. Pierwszy z nich to transformacje przedsiębiorczości w kontekście polityki neoliberalnej i *the gig economy*. W tym obszarze analizuje wpływ neoliberalizmu i gospodarki zleceń na przedsiębiorczość, uwzględniając kwestie etyczne i społeczne. Bada takie zjawiska jak ekonomia współdzielenia i gospodarka zleceń, a także ich wpływ na różne typy przedsiębiorców. Zajmuje się również zagadnieniem odpowiedzialności przedsiębiorczej i przedsiębiorczości obywatelskiej jako alternatywą dla modelu neoliberalnego przedsiębiorczości.

Drugim z obszarów badanych przez dr hab. A. Kurczewską, prof. UŁ, dotyczy edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Ten zakres obejmuje badania nad rozwojem edukacji w przedsiębiorczości, jej podstawami naukowymi oraz autorską koncepcją kształcenia – odigogiką.

Dr hab. A. Kurczewska bada ewolucję podejść do edukacji przedsiębiorczości, uczenie się oparte na doświadczeniach, a także znaczenie etyki w edukacji. Wraz z dr. Gustavem Häggem wprowadza pojęcie odigogiki, które łączy elementy pedagogiki i andragogiki w nauczaniu przedsiębiorczości. Bada również zdolność transformacyjną edukacji przedsiębiorczości w różnych kontekstach kulturowych. Jej prace badawcze były realizowane w ramach trzech projektów OPUS finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) oraz we współpracy z naukowcami z różnych uniwersytetów. Trzecim obszarem badawczym dr hab. A. Kurczewskiej, prof. UŁ, to rewizja i rozszerzenie teorii przedsiębiorczości Edwarda Lazeara. Zespół pracowników Katedry pod kierownictwem dr hab. A. Kurczewskiej,

prof. UŁ, w skład którego weszli dr hab. M. Mackiewicz, prof. UŁ, dr W. Doryń i dr D. Wawrzyniak, badał, w jaki sposób teoria Lazeara wyjaśnia, dlaczego dana osoba zostaje przedsiębiorcą, weryfikował i rozszerzał teorię, analizując czynniki kapitału ludzkiego wpływające na sukces przedsiębiorcy. Powstałe prace złożyły się na cykl publikacji monotematycznych pt. *Weryfikacja i rozszerzenie teorii przedsiębiorczości Lazeara*, które wyróżniono Nagrodą JM Rektora UŁ.

Tematyka związana z przedsiębiorczością podejmowana była również w badaniach dr. hab. M. Mackiewicza, prof. UŁ. Analizował on determinanty sukcesu przedsiębiorców, mechanizmy podejmowania decyzji biznesowych oraz bariery w realizacji zamierzeń przedsiębiorczych. Szczególna uwaga poświęcona została roli czynników psychologicznych i instytucjonalnych w kształtowaniu działań przedsiębiorczych oraz ich wpływowi na innowacyjność i rozwój gospodarczy. Badania prowadził zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z dr hab. A. Kurczewską, prof. UŁ, oraz mgr. W. Błochem. Tematykę przedsiębiorczości podejmowała również w swoich badaniach dr M. Krawczyk. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na problemie popytowych determinant finansowania MŚP związanych z osobą przedsiębiorcy. Szczególny nacisk położony jest na komunikację i współpracę na linii przedsiębiorca – anioł biznesu.

66

Kolejnym szerokim obszarem prowadzonych w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki badań była polityka fiskalna. Badania prowadzone były przez dr. hab. M. Mackiewicza, prof. UŁ, dr K. Piłat, dr. V. Bystrova i dr. R. Piwowarskiego.

Przedmiotem badań prowadzonych przez dr. hab. M. Mackiewicza, prof. UŁ, była również polityka fiskalna i jej wpływ na stabilność makroekonomiczną. W szczególności zajmował się on analizą cykliczności polityki budżetowej, efektywności narzędzi fiskalnych oraz ich oddziaływaniem na wzrost gospodarczy i dobrobyt społeczny. Analizy obejmowały zarówno gospodarki rozwinięte, jak i wschodzące, uwzględniały rolę instytucji w kształtowaniu polityki budżetowej. Dr V. Bystrov i dr hab. M. Mackiewicz, prof. UŁ, korzystając z długookresowych danych historycznych dla kilku krajów, zbadali nawracające epizody wybuchowego wzrostu długu publicznego związane ze zmianami w otoczeniu gospodarczym, politycznym i instytucjonalnym, które wymagały aktywnej polityki fiskalnej. Dr V. Bystrov i dr hab. A. Staszewska-Bystrova, prof. UŁ, zaproponowali i zastosowali nową metodę modelowania zmieniającej się w czasie polityki fiskalnej i przeanalizowali związek pomiędzy ewolucją polityki fiskalnej i dynamiką długu publicznego.

Polityka fiskalna to temat będący również przedmiotem badań dr K. Piłat. We współpracy z dr. hab. P. Krajewskim, prof. UŁ, i dr. hab. M. Mackiewiczem, prof. UŁ, realizowała ona badania dotyczące m.in. oddziaływania

wydatków rządowych, podatków i reguł fiskalnych na gospodarkę i środowisko. Dr K. Piłat prowadziła również badania dotyczące teorii optymalnego obszaru walutowego. Polityka fiskalna oraz ekonomia sektora publicznego były również obiektem zainteresowań dr. R. Piwowarskiego. Prowadzone przez niego badania obejmowały zagadnienia wyboru publicznego, efektywności funkcjonowania sektora publicznego oraz uchyłania się od opodatkowania (problem luk podatkowych).

Kolejny duży obszar badawczy to polityka pieniężna i makroostrożnościowa. Tutaj należy wskazać na badania prowadzone przez dr hab. S. Roszkowską, prof. UŁ, dr. Z. Kuchtę, dr W. Doryń i dr. V. Bystrova.

Badania naukowe dr. Z. Kuchty zorientowane były wokół zagadnienia optymalnej polityki pieniężnej i makroostrożnościowej w warunkach niepewności. Pracując w projekcie NCN kierowanym przez dr. hab. Mariusza Górajskiego, prof. UŁ, pt. *Odporne i wrażliwe na ryzyko optymalne reguły polityki makroekonomicznej w modelach z niepewnością parametrów*, dr Z. Kuchta został współautorem kilku publikacji. Dr hab. M. Górajski, prof. UŁ oraz dr Z. Kuchta dokonali analizy optymalnych reguł polityki pieniężnej, wykorzystując podejście stochastycznej dominacji do uszeregowania rozkładów a posteriori strat w dobrobycie, które wynikały z przyjęcia danej reguły polityki pieniężnej. Dokonali też, wspólnie z dr Agnieszką Leszczyńską-Pacheczną, analizy odpornych na ryzyko i optymalnych reguł polityki pieniężnej przy wykorzystaniu koncepcji ryzyka bayesowskiego, wskazując, że reguła polityki pieniężnej, reagując na inflację bazową, pozwala w lepszym stopniu zminimalizować ryzyko bayesowskie niż reguła reagująca na inflację CPI. Wynik ten jest jednak warunkowy na parametrach strukturalnych charakteryzujących daną gospodarkę. Kolejne badania dr. hab. M. Górajskiego, prof. UŁ, oraz dr. Z. Kuchty dotyczyły porównania reguł *leaning against the wind* (LAW) z połączeniem regułami polityki makroostrożnościowej i pieniężnej przy wykorzystaniu ryzyka bayesowskiego. Autorzy pokazali, że skoordynowana polityka pieniężna i makroostrożnościowa skuteczniej minimalizuje ryzyko bayesowskie niż reguły LAW. Na działanie polityki pieniężnej i makroostrożnościowej mają jednak wpływ dwa czynniki: ryzyko koordynacji oraz ryzyko braku koordynacji. Autorzy dokonali też bayesowskiej oceny modeli DSGE średniej skali uwzględniających dwie frykcje finansowe: *costly-state verification* (CSV) oraz *costly-enforcement* (CE) z alternatywnymi modelami uwzględniającymi jedynie jedną z nich lub je pomijającymi. Pokazali, że model DSGE uwzględniający frykcję CSV w najlepszym stopniu odzwierciedla wahania koniunkturalne oraz cykl finansowy.

Determinanty procykliczności działalności banków komercyjnych, w szczególności polityki makroostrożnościowej na funkcjonowanie banków komercyjnych to tematyka podejmowana przez dr hab. S. Roszkowską, prof. UŁ. Prace, które prowadzi ona wraz z dr hab. Małgorzatą Olszak, prof. UW, dr Iwoną Kowalską, dr hab. Dorotą Skąłą, prof. US, prof. Christopphem J. Godlewskim i prof. dr. hab. Mateuszem Pipieniem, koncentrują się wokół analizy oceny stopnia procykliczności procedury określania poziomu rezerw oraz cech ostrożnościowych właściwości modelu tworzenia rezerw stosowanych przez banki w Europie.

Polityka pieniężna to również jeden z obszarów badawczych dr W. Doryń. W ramach projektu OPUS 13 *Oczekiwanie i niepewność co do przyszłej polityki pieniężnej. Wspomagana komputerowo analiza wypowiedzi banków centralnych*, realizowanego pod kierownictwem dr. hab. Pawła Baranowskiego, prof. UŁ, zajmowała się ilościową analizą wydźwięku oficjalnych komunikatów banków centralnych. Badano wpływ poszczególnych faz konferencji prasowych Europejskiego Banku Centralnego (EBC) na uczestników rynku (zmiany indeksów giełdowych), zdolność predykcyjną wydźwięku wypowiedzi EBC w odniesieniu do przyszłych decyzji o zmianach stóp procentowych, rolę decyzji dotyczących stóp procentowych oraz komunikacji banku centralnego w kształtowaniu oczekiwań ekspertów sektora prywatnego wobec stóp procentowych i inflacji oraz związku między wydźwiękiem komunikatów Narodowego Banku Polskiego a krótkookresową dynamiką aktywności gospodarczej w Polsce, Niemczech, strefie euro oraz Unii Europejskiej.

Dr V. Bystrov prowadził badania w obszarze empirycznej i metodologicznej analizy modeli naturalnej stopy procentowej i ich roli w ocenie skuteczności polityki pieniężnej. Porównując naturalne stopy procentowe w krajach strefy euro, wskazał, że zróżnicowanie naturalnych stóp w poszczególnych krajach ograniczało skuteczność wspólnej polityki pieniężnej. Zbadał też problem identyfikacji w modelach naturalnych stóp procentowych, który wskazuje na niejednoznaczność określenia stanu gospodarki i oceny skuteczności polityki pieniężnej w tych modelach.

Tematyką, która w Katedrze poruszana jest od wielu lat, jest wzrost gospodarczy i jego determinanty. W ciągu ostatnich 10 lat problemem zajmowali się dr A. Kacprzyk, dr Z. Kuchta i mgr W. Błoch. W pracach dr. A. Kacprzyka badane były związki pomiędzy wolnością gospodarczą oraz nakładami na działalność badawczo-rozwojową a wzrostem gospodarczym. Na uwagę zasługuje praca dr. A. Kacprzyka i dr. Z. Kuchty poświęcona związkom wzrostu gospodarczego i emisji CO₂. Autorzy posłużyli się nowatorską metodą mierzenia PKB wykorzystującą dane uzyskane w oparciu o zdjęcia satelitarne (tzw. *nightlight data*). Zagadnienia wzrostu gospodarczego podejmowane

były również w pracach mgr. W. Błocha. Przygotowywana w Katedrze praca doktorska mgr. W. Błocha dotyczy zagadnienia konwergencji oraz pułapki średniego dochodu. Jego prace badawcze związane są z tematyką doktoratu i dotyczą konwergencji w krajach byłego Związku Radzieckiego w okresie 1991–2010, jak również prawdopodobieństwa wpadnięcia gospodarek w pułapkę średniego dochodu. Mgr W. Błoch podejmował też badania dotyczące systemu emerytalnego i rentowego w Polsce, przedsiębiorczości (z dr. hab. M. Mackiewiczem, prof. UŁ), jak również preferencji mieszkaniowych. Mgr W. Błoch otrzymał nagrodę za najlepszy artykuł opublikowany w czasopiśmie „Bank i Kredyt” w 2020 r.

Badania prowadzone w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki przez dr W. Doryń i dr D. Wawrzyniak dotyczyły zagadnień z zakresu ekonomii międzynarodowej. W swoich pracach podjęły m.in. temat determinant uczestnictwa krajów Unii Europejskiej w globalnych łańcuchach wartości (GVC), wpływu uczestnictwa w GVC na emisję dwutlenku węgla w grupie krajów wschodzących i rozwijających się oraz specyficznej roli luki technologicznej w tej zależności. Badania dr W. Doryń i dr D. Wawrzyniak dotyczyły również jakości środowiska naturalnego, w szczególności roli jakości instytucji w związku pomiędzy wzrostem gospodarczym a poziomem emisji dwutlenku węgla oraz różnic i podobieństw między krajami Unii Europejskiej w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz uwarunkowań techniczno-ekonomicznych tych zanieczyszczeń. Dr D. Wawrzyniak analizowała ponadto czynniki wpływające na zmiany emisji dwutlenku węgla w krajach Grupy Wyszehradzkiej oraz badała wpływ otwartości gospodarki i bezpośrednich inwestycji zagranicznych na emisję dwutlenku węgla w krajach Unii Europejskiej przy wykorzystaniu koncepcji środowiskowej krzywej Kuznetsa. Dr D. Wawrzyniak w ramach działalności naukowej kontynuowała też tematykę badawczą podjętą w pracy doktorskiej, analizując kwestie związane z przepływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Jej badania objęły wpływ opodatkowania przedsiębiorstw oraz czynników związanych z rynkiem pracy na BIZ.

Problematyka rozwoju zrównoważonego, zwłaszcza w kontekście polityki klimatyczno-energetycznej to kolejny obszar badawczy podejmowany w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki. Badania prowadzone przez dr N. Szubską-Włodarczyk obejmują zagadnienia związane ze społecznymi oraz środowiskowymi aspektami rozwoju zrównoważonego, wielofunkcyjnością rolnictwa w takich aspektach jak produkcja biomasy na cele energetyczne oraz problematykę zrównoważonej konsumpcji, w tym perspektywy rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Społeczno-ekonomiczne uwarunkowania rozwoju regionalnego, w tym zdrowia publicznego oraz determinanty sytuacji absolwentów na rynku pracy to tematyka podejmowana przez dr hab. S. Roszkowską,

prof. UŁ. Dorobek naukowy dr hab. S. Roszkowskiej, prof. UŁ, w ostatnich dziesięciu latach obejmuje ponad 40 prac badawczych, w formie artykułów, rozdziałów w monografiach naukowych oraz monografiach naukowych. W latach 2017–2019 kierowała projektem *Przestrzenna i czasowa dezagregacja obserwowanych zmiennych makroekonomicznych* (NCN, OPUS 11).

Badania mgr N. Pawelec koncentrują się na szeroko pojętym zagadnieniu inflacji – jej pomiarze, prognozowaniu oraz wykorzystaniu nowoczesnych źródeł danych. Szczególną uwagę poświęca danym skanowanym, które stanowią kluczowy element współczesnych metod monitorowania dynamiki cen. Warto podkreślić, że mgr N. Pawelec rozpoczęła karierę akademicką w Katedrze od zdobycia I miejsca w prestiżowym konkursie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na najlepszą pracę magisterską z zakresu statystyki.

Odmierna tematyka poruszana była w pracach naukowych dr. hab. P. Gałuszki, prof. UŁ. Pierwszy z jego obszarów badawczych dotyczył funkcjonowania *showcase festivals* i roli, jaką pełnią w biznesie muzycznym. Badania te realizował w ramach stypendium NAWA im. Bekkera na University of Groningen (2020–2021) oraz stypendium Humboldt Research Fellowship na Leuphana University Lüneburg (2021–2023). Drugi z obszarów badań prowadzonych przez dr. hab. P. Gałuszkę, prof. UŁ dotyczy zrozumienia ekonomicznych, społecznych i kulturowych przyczyn sukcesu internetowych stacji radiowych powstałych w 2020 r., finansowanych przede wszystkim z dobrowolnych wpłat patronów, co stanowi istotną innowację na rynku mediów. Są tematem dyskusji toczonych w mediodznanstwie w ostatnich kilkudziesięciu latach: o tezach głoszących, że repertuar prywatnych stacji radiowych odzwierciedla w pierwszej kolejności preferencje reklamodawców, a nie słuchaczy (*audience commodity*). Dr hab. P. Gałuszka, prof. UŁ jest też autorem dwóch monografii. W ostatnich latach rozpoczął pracę w dwu nowych obszarach badawczych: pierwszym dotyczącym finansjalizacji i asetyzacji rynku muzycznego oraz drugim poświęconym wykorzystaniu AI przez przemysł kreatywny.

Relatywnie nowym i zyskującym na znaczeniu obszarem badawczym jest zastosowanie modeli tekstowych w analizie literatury ekonomicznej oraz metody analizy danych tekstowych. Tu należy wymienić badania dr. V. Bystrova. Analizując ekonomiczne publikacje naukowe, dr V. Bystrov wraz ze współautorami dokonali analizy porównawczej głównych trendów tematyki badawczej w wybranych publikacjach naukowych w Polsce oraz Niemczech. Poza analizami empirycznymi dr V. Bystrov prowadził też badania metodologiczne dotyczące opracowania metod doboru liczb tematów w modelach danych tekstowych. Badania realizowane były w ramach międzynarodowego grantu NCN Beethoven, w którym partnerem był Uniwersytet w Giessen.

Rezultatem prac badawczych prowadzonych w Katedrze Funkcjonowania Gospodarki były monografie naukowe i artykuły publikowane w międzynarodowych i uznanych polskich czasopismach. Wyniki badań przedstawiane były na międzynarodowych i krajowych konferencjach. Członkowie Katedry, poza pracą naukową, biorą również udział w życiu publicznym, udzielając wywiadów i przygotowując artykuły popularno-naukowe.

Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej

Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej (KGSiIE) funkcjonuje od 2003 r. i powstała na bazie Zakładu Gospodarki Światowej, utworzonego w 1992 r. przez prof. dr. hab. Antoniego Marszałka w ramach Katedry Ekonomii. Funkcję kierownika KGSiIE przez 16 lat pełniła prof. dr. hab. Zofia Wysokińska, a następnie prof. dr. hab. Janina Witkowska (2019–2022), a obecnie pełni ją dr hab. Joanna Wyszowska-Kuna, prof. UŁ.

Aktualnie w KGSiIE zatrudnionych jest 14 osób, w tym 2 profesorów zwyczajnych, 3 profesorów UŁ, 5 adiunktów oraz czteroosobowy zespół zajmujący się wsparciem w zakresie pozyskiwania środków z programów Komisji Europejskiej na finansowanie badań pracowników Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. W latach 2014–2024 zespół ten pozyskał m.in. finansowanie z Programu Horyzont 2020 na grant Polish ERA Mobility and Career Days oraz brał aktywny udział w pozyskaniu finansowania na grant ERC z Programu Horyzont Europa akronim: *EXTENDDD LINK* (dotychczas jest to jedyny taki grant dla UŁ i w regionie łódzkim). W zespole KGSiIE dwie osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego (Krzysztof Lewandowski, 2015 oraz Joanna Wyszowska-Kuna, 2019) i dwie stopień doktora (Anna Rydz-Żbikowska, 2014 oraz Radosław Dziuba, 2016), ponadto pracownicy KGSiIE wypromowali dwa doktoraty.

Zainteresowania dydaktyczne pracowników KGSiIE, podobnie jak i ich zainteresowania naukowe, koncentrują się na zagadnieniach z zakresu ekonomii międzynarodowej, integracji europejskiej i zrównoważonego rozwoju. KGSiIE opiekowała się kierunkiem *Ekobiznes*, a następnie specjalnościami *Ekobiznes* i *Eco-business* na kierunkach *Ekonomia* i *Economics* (studia I stopnia) oraz *Gospodarka cyrkularna* i *Circular economy* na kierunkach *Ekonomia* i *Economics* (studia II stopnia). KGSiIE sprawowała również opiekę nad Studenckim Kołem Naukowym „Ekobiznes”,

które zdobyło różne nagrody, w tym m.in. Eko-Inspiracja 2015. Pracownicy KGSiE pełnili też funkcje opiekunów dla kierunku *Economics*, uczestniczą w pracach Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. Zespół KGSiE dąży też do podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez uczestnictwo w różnych szkoleniach oraz seminariach.

Badania naukowe zespołu KGSiE prowadzone są w następujących obszarach: (1) międzynarodowy handel towarami i usługami – prof. dr hab. Zofia Wysokińska, dr hab. Joanna Wyszowska-Kuna, prof. UŁ, dr Agnieszka Drzymała, (2) bezpośrednie inwestycje zagraniczne oraz polityka wobec inwestorów zagranicznych – prof. dr hab. Janina Witkowska, dr Agnieszka Drzymała, (3) gospodarka oparta na wiedzy i gospodarka usług, w tym konkurencyjność i innowacyjność gospodarki – dr hab. Edyta Dworak, prof. UŁ, dr hab. Joanna Wyszowska-Kuna, prof. UŁ, (4) handel i biznes elektroniczny, małe i średnie firmy, innowacje – dr hab. Edyta Dworak, prof. UŁ, dr inż. Tomasz Czajkowski, dr Radosław Dziuba, (5) analizy wybranych rynków: rynek tekstylny-odzieżowy – dr inż. Tomasz Czajkowski, dr Radosław Dziuba; rynek produktów rolno-spożywczych – dr Anna Rydz-Żbikowska, (6) zrównoważony rozwój, polityka regionalna, zrównoważony rozwój turystyki, polityka rolna – prof. dr hab. Zofia Wysokińska, dr hab. Krzysztof Lewandowski, prof. UŁ, dr Radosław Dziuba, dr Anna Rydz-Żbikowska, (7) gospodarka cyrkularna i inwestycje w odnawialne źródła energii – prof. dr hab. Zofia Wysokińska, dr Agnieszka Drzymała, dr Radosław Dziuba, (8) społeczna odpowiedzialność biznesu – prof. dr hab. Janina Witkowska, dr Agnieszka Drzymała, dr Dorota Kobus-Ostrowska, (9) współczesne wyzwania rynku pracy w krajach UE, a w szczególności aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami – dr Dorota Kobus-Ostrowska.

Badania realizowane w KGSiE odnoszą się do krajów UE i krajów stowarzyszonych z UE, pozycji nowych krajów członkowskich w UE oraz pozycji samej UE w gospodarce światowej, współpracy innych regionów (np. krajów azjatyckich) z UE oraz funkcjonowania jednolitego rynku europejskiego. W ostatnich 10 latach pracownicy KGSiE opublikowali wiele artykułów naukowych w prestiżowych, wysoko punktowanych zagranicznych i krajowych czasopismach, indeksowanych w wiodących bazach naukowych (Web of Science, Scopus i inne).

Pracownicy KGSiE byli też autorami lub współautorami 8 monografii wydanych przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, a część z nich jest efektem współpracy w ramach zespołu KGSiE, np. *Unia Europejska w procesie zrównoważonego rozwoju w warunkach pandemii COVID-19*. Dwie najnowsze pozycje monograficzne pochodzą z 2024 r. i zostały wydane z okazji 20-lecia członkostwa Polski w UE, tj. *Polska w ramach jednolitego*

rynku europejskiego – usługi i bezpośrednie inwestycje zagraniczne oraz Inkluzja osób z niepełnosprawnościami – dobre praktyki w Polsce po przystąpieniu do UE.

Działalność badawcza i dydaktyczna wyraża się także w kierowaniu i uczestnictwie w różnych projektach. Dr Dorota Kobus-Ostrowska kierowała dwoma projektami finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: „Nowe kierunki – nowe możliwości” i „Edukacja zawodowa dla rynku pracy” oraz uczestniczyła w projektach finansowanych ze środków Ministerstwa Pracy: Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2023 w ramach Programu „Razem możemy więcej” oraz projekt „Pomoc uchodźcom z Ukrainy”. Dr Radosław Dziuba był m.in. kierownikiem merytorycznym prac Uniwersytetu Łódzkiego w projekcie finansowanym z Programu Horyzont 2020 *Polish ERA Mobility and Career Days: PL – ERA Days*; stypendystą projektu *Doktoranci – Regionalna Inwestycja w Młodych Naukowców Społeczno-Humanistycznych* (Akronim D-RIM SH); członkiem zespołu w projekcie „Utworzenie nowych interdyscyplinarnych programów kształcenia w zakresie ekonomii ochrony środowiska w UŁ”; wydziałowym koordynatorem dla kierunku *Ekobiznes* projektu „Wiedza, Kompetencje i Zatrudnienie – dostosowanie programów kształcenia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ do potrzeb rynku pracy” oraz członkiem zespołu w projekcie współfinansowanym ze środków UE, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz Łódzkiej Izby Przemysłowo Handlowej „Łódzki Explorer B+R – Oprogramowanie dla inicjowania, generowania i wdrażania projektów badawczo-rozwojowych jednostek naukowych i przedsiębiorstw województwa łódzkiego”. Dr inż. Tomasz Czajkowski był kierownikiem merytorycznym prac UŁ w projekcie międzynarodowym „Thinking Smart” finansowanym ze środków Erasmus+, w którym uczestniczył również dr Radosław Dziuba.

Wśród wyników badań prowadzonych przez zespół KGSiE w latach 2014–2024 wskazać można kilka najważniejszych z uwagi na ich wkład w naukę. W obszarze badań dotyczących konkurencyjności zaproponowano nowy wskaźnik w postaci wkładów usług biznesowych opartych na wiedzy (KIBS) we wzroście produkcji w poszczególnych działach oraz w całej gospodarce (można go wykorzystywać również względem innych produktów pośrednich), a następnie posłużono się nim do zbadania przemian strukturalnych w kierunku budowy nowego modelu „gospodarki usług” oraz stopnia integracji między działami przetwórczymi wysokiej technologii a sektorem KIBS w wybranych krajach UE. Wskaźnika użyto też do wykazania pozytywnego wpływu KIBS na produkcję i produktywność w przedsiębiorstwach wykorzystujących te usługi oraz w całej gospodarce na przykładzie krajów UE. Wyniki zostały opublikowane w monografii habilitacyjnej J. Wyszowskiej-Kuny pt. *Usługi biznesowe*

oparte na wiedzy. Wpływ na konkurencyjność gospodarki na przykładzie wybranych krajów Unii Europejskiej. Ponadto dowiedziono, że poziom wykorzystania KIBS wzrasta w przedsiębiorstwach wytwarzających produkty bardziej zaawansowane technologicznie, a poziom wykorzystania krajowych KIBS w gospodarce pozytywnie determinuje konkurencyjność międzynarodową sektora KIBS i może mieć wpływ na możliwości radzenia sobie przedsiębiorstw oraz gospodarki w okresach kryzysu. W badaniach tych wykazano także występowanie istotnych różnic między poziomem wykorzystania KIBS w krajach UE wyżej i słabiej rozwiniętych gospodarczo, co wpływa na ich konkurencyjność i możliwości rozwoju gospodarczego, a szczególnie duże dysproporcje zidentyfikowano w Polsce. W obszarze międzynarodowego handlu usługami wykazano rosnące znaczenie eksportu usług komputerowych i biznesowych z Polski poza UE, co wskazuje na coraz większe włączenie firm zlokalizowanych w Polsce w globalne łańcuchy dostaw w odniesieniu do usług, ale w grupie „wiodących usług eksportowych” z Polski, zarówno na rynku UE, jak i na rynkach krajów trzecich wciąż duże znaczenie mają usługi niewymagające wysokich kwalifikacji. W badaniu dotyczącym Ukrainy wykazano, iż wzmacnianie konkurencyjności w eksporcie usług, w tym w szczególności usług komputerowych, odgrywa ważną rolę w funkcjonowaniu Ukrainy w okresie wojny i może odgrywać ważną rolę w odbudowie gospodarki Ukrainy po wojnie. W obszarze badań nad gospodarką cyrkularną wykazano, iż innowacje w gospodarce o obiegu zamkniętym znacząco wpływają na obniżenie kosztów przy jednoczesnym zmniejszeniu emisji dwutlenku węgla w przemyśle turystycznym, co zostało zaimplikowane m.in. w raportach Komisji Europejskiej. Z kolei wyniki badań przeprowadzonych na gospodarstwach ekologicznych w województwie łódzkim wykazały dużą korelację pomiędzy wykorzystywaniem zrównoważonych technik produkcji roślinnej i zwierzęcej a realizacją zadań wynikających z Agendy 2030 w kontekście zrównoważonego rozwoju i gospodarki cyrkularnej. Badania sektorowe wskazują natomiast na wysokie znaczenie specjalizacji regionalnych w podnoszeniu konkurencyjności i kreowaniu innowacji w regionach UE specjalizujących się m.in. w przemyśle włókienniczym. W obszarze badań dotyczących pozycji UE w globalnej wymianie handlowej nowym ujęciem było uwzględnienie roli regulacji globalnych i regionalnych w kształtowaniu tej pozycji. Wyniki badań, opublikowane w monografii pt. *Unia Europejska w gospodarce światowej*, pokazują, iż UE zdołała utrzymać konkurencyjną pozycję w zakresie wiedzy oraz stała się największą „fabryką” wiedzy, jako że jest tu wytwarzana niemal jedna trzecia światowej produkcji bazującej na nauce i technologiach. UE stała się importerem netto czynnika pracy, pozostając jednak eksporterem netto kapitału w gospodarce światowej. W przypadku przepływów bezpośrednich

inwestycji zagranicznych (BIZ) obserwowano generalne zmniejszenie cyrkulacji tego kapitału w relacjach UE – reszta świata oraz wysoką zmienność i niestabilność tych przepływów w przypadku poszczególnych krajów członkowskich. W porównaniu do innych ważnych inwestorów w gospodarce światowej UE traci swoją pozycję inwestycyjną, ale podejmowane są działania na szczeblu UE na rzecz jej wzmocnienia, z wykorzystaniem instrumentów wspólnej polityki inwestycyjnej. W obszarze badań dotyczących polityki regionalnej wykazano pozytywną zależność między wielkością funduszy strukturalnych UE a konwergencją realną regionów europejskich (na poziomie NUTS-2).

W latach 2014–2024 pracownicy KGSiE byli zaangażowani we współpracę międzynarodową, realizując następujące aktywności: (1) prowadzenie zajęć na zagranicznych uczelniach w ramach programu Erasmus (np. Masaryk University w Brnie, uczelnie partnerskie we Włoszech, University of Thessaloniki, University of Jaen, University of Seville, Marmara University of Istanbul, University of Sannio, Istanbul University, Polytechnic Institute of Porto), (2) prowadzenie licznych zajęć dla studentów zagranicznych przebywających na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym w ramach programu Erasmus, (3) prowadzenie zajęć dla studentów Zhengzhou University, (4) prowadzenie wykładów podczas 18. i 19. szkoły letniej na Ek-Soc pt. *Fair development principles in times of prosperity and in times of crises* oraz *Environmental aspects of global social and economic development*, (5) opieka nad stażystą – stypendystą (post doc) z Tadżykistanu, (6) członkostwo w organizacjach międzynarodowych (*International Trade and Finance Association* – ITFA oraz *World Disability and Rehabilitation Professional Association*), w tym udział we władzach tych organizacji (ITFA), (7) uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach (ITFA, WDRC), w tym współudział w organizacji międzynarodowych konferencji (WDRC).

W ostatnich 10 latach pracownicy KGSiE pełnili różne funkcje na UŁ i poza UŁ. Prof. dr hab. Zofia Wysokińska była Prorektorem UŁ ds. współpracy z zagranicą (2009–2016) i przyczyniła się m.in. do podpisania umowy z Zhenzhou University, czego efektem był znaczący wzrost liczby studentów zagranicznych studiujących na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym. Była też ekspertem Komisji Europejskiej ds. projektów międzynarodowych oraz członkiem European University Association, a w 2023 r. otrzymała Medal Merentibus za szczególne osiągnięcia dla UŁ. Dr Radosław Dziuba oraz dr inż. Tomasz Czajkowski aktywnie działali w różnych organizacjach i stowarzyszeniach naukowo-biznesowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym wspierających przemysł włókienniczy, m.in. pełniąc funkcje dyrektorów Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych, Łódzki Instytut Technologiczny

oraz Instytut Włókiennictwa. Dr Radosław Dziuba za swoją działalność w tym obszarze otrzymał wiele nagród i odznaczeń państwowych, w tym m.in. w 2023 r. Brązowy Krzyż Zasługi Prezydenta RP oraz Złoty Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas” Ministra Edukacji i Nauki. Dr Dorota Kobus-Ostrowska była ekspertem ds. funkcjonalności modelu „Niezależne życie – wypracowanie standardu i przeprowadzenie pilotażu w zakresie usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z chorobami neurologicznymi, w tym z chorobą Alzheimer’a i chorobą Parkinsona oraz osób starszych” współfinansowanego ze środków EFS, a w wyniku oceny pilotażowo wdrożonego modelu zaktualizowała zapisy w modelu mieszkań wspomaganych w Polsce dla tych osób.

Wśród pozostałych osiągnięć pracowników KGSiIE w latach 2014–2024 należy wymienić funkcjonowanie czasopisma „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, stworzonego i prowadzonego przez prof. dr hab. Zofię Wysokińską (redaktor naczelna) we współpracy z prof. dr hab. Janiną Witkowską (członek Rady Naukowej) oraz dr hab. Edytą Dworak, prof. UŁ (redaktor tematyczny). Czasopismo jest jednym z najważniejszych na Uniwersytecie Łódzkim i posiada najwyższą punktację wśród czasopism naukowych wydawanych na UŁ (100 pkt) oraz impact factor na poziomie 0,7 według stanu z 2023 r. Zaangażowanie KGSiIE w funkcjonowanie czasopisma jest kontynuowane: prof. dr hab. Zofia Wysokińska jest Honorowym Członkiem Redakcji, prof. dr hab. Janina Witkowska jest członkiem Międzynarodowego Redakcyjnego Komitetu Doradczego, a dr hab. Joanna Wyszkowska-Kuna, prof. UŁ objęła funkcję zastępcy redaktora naczelnego.

Pracownicy KGSiIE są też członkami komitetów redakcyjnych różnych czasopism naukowych oraz uczestniczą w pracach różnych komisji i innych gremiów działających na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ.

Plany badawcze pracowników KGSiIE dotyczą: (1) ułatwień dla inwestycji zagranicznych wprowadzanych przez kraje przyjmujące, w ramach nowego Porozumienia WTO i ich znaczenia dla zrównoważonego rozwoju tych krajów, (2) wykorzystania modelu COM-B w procesie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością i ich inkluzji na rynku pracy oraz porównania dobrych praktyk na płaszczyźnie międzynarodowej w kontekście zatrudnienia wspomaganego, (3) uwzględnienia poziomu wykorzystania KIBS we wskaźnikach innowacyjności, (4) badania odporności na kryzysy handlu KIBS oraz firm wykorzystujących KIBS, (5) kryptowalut i ich wpływu na gospodarkę światową.

Katedra Historii Ekonomii

Katedra Historii Ekonomii, utworzona w 2021 r., jest sukcesorką Katedry Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej, działającej od 1992 r. Ta zaś wyrosła instytucjonalnie z Zakładu Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej kierowanego przez prof. dr. hab. Wiesława Piątkowskiego. Prof. dr. hab. W. Piątkowski był kierownikiem Katedry Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej do 2002 r., wówczas stanowisko to objął prof. dr. hab. Janusz Skodlarski. W 2016 r. kierownikiem Katedry został prof. dr. hab. Rafał Matera. Od 2020 r. pracami Katedry kieruje dr. hab. Joanna Dzionek-Kozłowska, prof. UŁ.

Cechą charakterystyczną kierunków badań podejmowanych przez pracowników Katedry jest synkretyzm tematyczny. Odnosi się on nie tylko do wzajemnie uzupełniającego się i metodologicznie spójnego zestawienia historii myśli ekonomicznej i historii gospodarczej, ale również do przedmiotu badań rozciągającego się od studiów lokalnych (dzieje Łódzkiego Okręgu Przemysłowego), przez historię gospodarczą Polski, aż do współzależności na poziomie procesów globalizacyjnych.

Wśród kierunków badań podjętych przez dr. hab. J. Dzionek-Kozłowską, prof. UŁ, wskazać należy studia nad genezą i ewolucją fundamentalnej dla nauk ekonomicznych koncepcji *homo oeconomicus*. Owocem tych badań była monografia *Model homo oeconomicus. Geneza, ewolucja, wpływ na rzeczywistość gospodarczą*. Problematyka ujmowania kwestii etycznych na gruncie ekonomii została zaprezentowana w monografii *Ethics in Economic Thought. Selected Issues and Various Perspectives* przygotowanej we współpracy z prof. dr. hab. Rafałem Materą. Pozostając w nurcie studiów nad myślą ekonomiczną dr. hab. J. Dzionek-Kozłowska, prof. UŁ, wraz z prof. dr. hab. R. Materą prowadziła badania nad instytucjonalną teorią rozwoju gospodarczego, a w szczególności nad koncepcjami Darona Acemoglu, Simona Johnsona i Jamesa A. Robinsona. Rezultatem były liczne publikacje, m.in. w „Journal of Economic Issues” i „Gospodarce Narodowej”.

Wraz z prof. Sharafem Rehmanem i przy współudziale Studenckiego Koła Naukowego „Paradygmat” dr. hab. J. Dzionek-Kozłowska, prof. UŁ, kierowała zespołem prowadzącym badania empiryczne dotyczące wpływu kultury i edukacji akademickiej na decyzje podejmowane w dylematach etycznych. Z prof. Rehmanem i dr. Jarosławem Nenemanem badała wpływ edukacji ekonomicznej na postawy studentów. W latach 2015–2020 dr. hab. J. Dzionek-Kozłowska, prof. UŁ, redagowała czasopismo „Annales. Ethics in Economic Life”, przejąwszy funkcję redaktora naczelnego od prof. dr. hab. Janusza Skodlarskiego.

Dorobek naukowy prof. dr. hab. R. Matera podzielić można na dwa główne obszary tematyczne. W zakresie historii gospodarczej zaliczają się do niego publikacje ukazujące się na łamach m.in. „Journal of Migration Studies” i „Journal of Interdisciplinary History” z historii gospodarczej Łodzi, ukazujące specyfikę rozwoju miasta na tle innych miast europejskich, m.in. Manchesteru, Lille, Roubaix, Chemnitz i Eberfeld. Badania te były prowadzone w zespole, w którego skład, poza prof. dr. hab. R. Materą, wchodził również dr Kamil Kowalski, dr hab. J. Dzionek-Kozłowska oraz dr hab. Mariusz Sokołowicz, prof. UŁ. Do publikacji z zakresu historii gospodarczej włączyć należy również monografię *Gospodarka światowa. Geneza i ewolucja – do czasów pandemii* przygotowaną wraz z prof. dr. hab. Januszem Skodlarskim. Z kolei w przedmiocie historii myśli ekonomicznej były to artykuły związane z interpretacją i zastosowaniem koncepcji D. Acemoglu i J.A. Robinsona. W publikacjach podkreślano zasadność koncepcji „wąskiego korytarza” do analizy empirycznej zależności pomiędzy wolnością i demokracją a jakością rządzenia. Prof. dr hab. R. Matera opublikował (wraz z dr hab. Pauliną Materą, prof. UŁ) pracę badawczą w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych *USA – Europa. Historia współzależności*. Uczestniczył w projektach zrealizowanych w ramach konkursów Komisji Europejskiej (ASPIRE oraz CONCISE).

Prof. dr hab. R. Matera pełnił funkcję dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (2016–2024). Był promotorem doktoratów *honoris causa* przyznanych przez Uniwersytet Łódzki Jeffreyowi Sachsowi (2019) i Hermanowi van Rompuyowi (2021). Zainicjował i koordynował uczestnictwo Uniwersytetu Łódzkiego w *Sustainable Development Solution Network*. We wrześniu 2024 r. objął stanowisko rektora Uniwersytetu Łódzkiego.

Z kolei głównym przedmiotem działalności naukowej prof. dr. hab. Mirosława Kłuska były straty wojenne Polski poniesione podczas II wojny światowej. Prof. dr hab. M. Kłusek współtworzył *Raport o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945*. Poza tym zajmował się badaniami specyfiki funkcjonowania nieruchomości ziemskich w pierwszej połowie XX w., historią bankowości oraz przekształceniami własnościowymi w Polsce podczas II wojny światowej. Najnowsze badania dotyczyły zadłużenia właścicieli nieruchomości ziemskich w Towarzystwie Kredytowym Ziemskim w Warszawie oraz w Towarzystwie Kredytowym Miasta Łodzi. Wyrazem zasług na polu dydaktycznym była nagroda dla najlepszego dydaktyka w Instytucie Ekonomii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego uzyskana przez prof. dr. hab. M. Kłuska głosami studentów w 2023 r.

Dr hab. Andrzej Pieczewski, prof. UŁ, prowadzi badania nad wpływem historii, polityki i kultury na rozwój gospodarczy. Reprezentująca

to ujęcie monografia *Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego w ujęciu Jana Gottlieba Blocha* otrzymała w 2020 r. nagrodę Polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej im. Franciszka Bujaka za najlepszą książkę z zakresu historii gospodarczej i społecznej. Wraz z prof. Aliaksandrą Sidaravą uczestniczył w projekcie badawczym Narodowego Centrum Badań i Rozwoju „Białoruś i Polska. Od historycznych korzeni systemów politycznych i ekonomicznych do planowania instytucjonalnego rozwoju”. Efektem grantu były liczne publikacje (m.in. w „The Polish Review”). Dr hab. A. Pieczewski, prof. UŁ kontynuował również wcześniejsze badania w obszarze ideowych aspektów integracji europejskiej. Wyniki swoich dociekań prezentował na licznych konferencjach międzynarodowych (m.in. kongres *Association for Slavic East European, and Eurasian Studies* 2024 r. w Bostonie, kongres *Polish American Historical Association* w 2022 r. w Nowym Orleanie). W 2024 r. dr hab. A. Pieczewski, prof. UŁ został uhonorowany nagrodą dla najlepszego dydaktyka w Instytucie Ekonomii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego.

Wśród kierunków badań prowadzonych przez dr. Kamila Kowalskiego na pierwszy plan wysuwa się tematyka amerykańistyczna. W 2021 r. dr K. Kowalski opublikował monografię *Polityczne i ekonomiczne aspekty przystąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO w prasie amerykańskiej na przykładzie publikacji tygodników „Time” i „Newsweek”*. W 2022 r. uzyskał grant NCN Miniatura w przedmiocie amerykańskich stosunków przemysłowych w okresie prezydentur F. D. Roosevelta i H. Trumana. W ramach wizyt studyjnych realizował kwerendę w Catherwood Library przy Cornell University’s ILR School, w Tamiment Library w Nowym Jorku oraz archiwum Amerykańskiej Federacji Pracy na University of Maryland. W tym samym roku odbył staż w The Roosevelt Institute for American Studies w Middelburgu. W 2023 r. prowadził badania w Walter P. Reuther Library w Detroit. W 2025 r. uzyskał grant John F. Kennedy Institute for North American Studies w Berlinie. Drugim obszarem badań dr. K. Kowalskiego są instytucjonalne aspekty planów pomocowych. Wiązały się one zarówno z zimnowojennymi koncepcjami planu Marshalla i Sojuszu dla Postępu, jak i współczesnymi paralelami odnoszącymi się do wojny Rosji z Ukrainą.

Dotychczasowe badania dr. Damiana Bębnowskiego można podzielić na trzy obszary. Pierwszym była historia gospodarcza i ekonomia instytucjonalna. Dr D. Bębnowski analizował znaczenie instytucji formalnych dla współczesnej gospodarki Niemiec, co było tematem jego książki doktorskiej *The Importance of Constitutional Rules and Property Rights. The German Economy in 1990–2015*, wyróżnionej m.in. w konkursie Polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej nagrodą im. F. Bujaka w 2024 r. Drugim obszarem zainteresowań dr. D. Bębnowskiego była historia myśli ekonomicznej,

ze szczególnym uwzględnieniem katolickiej nauki społecznej, co wpisywało się w tradycje Katedry ukształtowane przez prof. dr. hab. W. Piątkowskiego. W ramach trzeciego nurtu należy wskazać studia dotyczące polskiej emigracyjnej historiografii gospodarczej po 1945 r. Ich efektem była publikacja w „Economic History of Developing Regions”.

Dr D. Bębnowski odbył kilka staży i wyjazdów naukowych, prowadząc badania w USA (Columbia University, Harvard University) i Niemczech (Justus-Liebig-Universität w Gießen, Humboldt-Universität w Berlinie, Universität Regensburg, Ruhr-Universität Bochum). Realizował przy tym m.in. stypendia i granty PROM, DAAD, IDUB i UNIC. W 2025 r., jako stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej, odbył staż jako *visiting scholar* w Harriman Institute, Columbia University w Nowym Jorku. W tym samym roku współorganizował panel PTHG na XX *World Economic History Congress* w Lund.

W obszarze tematycznym badań podejmowanych przez dr. Adama Kędrzyńskiego wyróżnić można dwie grupy. Do pierwszej z nich zaliczały się badania nad interdyscyplinarnymi związkami nauk społecznych i filozofii, co przełożyło się na artykuł podejmujący kwestię wpływu moralności na rozmiary luk podatkowych. Drugi obszar badawczy obejmował podatki majątkowe, podatki nadzwyczajne, podatki wojenne i etyczne aspekty opodatkowania. Dr A. Kędrzyński jest w trakcie finalizowania procesu publikacyjnego monografii *Nadzwyczajne podatki majątkowe. Studium przypadku podatku od wzbogacenia wojennego w Polsce z 13 kwietnia 1945 r.*, bazującej na dysertacji doktorskiej obronionej w 2024 r. Najnowsze badania dr. A. Kędrzyńskiego koncentrują się na problematyce ustawodawstwa fiskalnego RFN oraz na opracowywaniu tekstu przeglądowego na temat nadzwyczajnych podatków majątkowych.

Tematykę historii gospodarczej rewolucji francuskiej podjął dr Krzysztof Derejski w pracy doktorskiej *Deprecjacja francuskich asygnat w latach 1789–1796: uwarunkowania ekonomiczno-społeczne*. Rezultatem kontynuacji badań nad ekonomią rewolucyjną był artykuł poświęcony zmieniającej się sytuacji materialnej robotników francuskich. Najnowsze badania dr. K. Derejskiego dotyczą hiperinflacji w przedwojennej Polsce oraz wpływu instytucji rewolucji francuskiej na wzrost gospodarczy.

Mgr Kacper Szpotański jest w trakcie opracowywania rozprawy doktorskiej podejmującej problematykę transformacji gospodarczej Ukrainy w latach 1991–2021 w perspektywie nowej ekonomii instytucjonalnej. Bada ład społeczny w państwie ukraińskim, szczególną uwagę poświęcając zagadnieniu wpływu oligarchów na życie gospodarcze i polityczne kraju. Oprócz tego mgr K. Szpotański brał udział w badaniach dotyczących wpływu edukacji ekonomicznej na moralność studentów oraz naturę procesu decyzyjnego.

Przedmiotem rozprawy doktorskiej mgr. Adriana Korkusa jest potencjał gier strategiczno-ekonomicznych w kontekście kształtowania kompetencji ekonomicznych. Przygotowana dysertacja ma rzucić światło na to, czy osoby grające w gry strategiczne wykazują się lepszą znajomością i zrozumieniem ekonomii oraz czy osoby zainteresowane ekonomią chętniej sięgają po tego typu gry. Wreszcie, czy same gry strategiczno-ekonomiczne stawiają przed graczem wyzwania wymagające od niego kompetencji ekonomicznych, a także, jak zawarte w nich treści odzwierciedlają dotychczasowy stan rozwoju teorii ekonomicznych.

Mgr Adrian Korkus i mgr Kacper Szpotański już podczas studiów na kierunku Ekonomia prowadzili aktywną działalność organizacyjną. Byli założycielami Studenckiego Koła Naukowego „Paradygmat”, działającego przy Instytucie Ekonomii. Koło zorganizowało liczne wykłady eksperckie, panele dyskusyjne. Przeprowadziło m.in. eksperyment ekonomiczny „Alokacja bez pieniądza”.

Katedra Makroekonomii

81

W latach 2014–2024 pracownicy Katedry Makroekonomii koncentrowali wysiłki badawcze na czterech kluczowych obszarach. Pierwszym, tradycyjnie najsilniej w Katedrze reprezentowanym był rynek pracy, problemy zatrudnienia, bezrobocia, kapitału ludzkiego, instytucji rynku pracy oraz kształtowania się płac. Badania nad tą problematyką były prowadzone i koordynowane przez wieloletniego kierownika Katedry, prof. dr. hab. Eugeniusza Kwiatkowskiego, a także zbudowany wokół niego zespół: prof. dr. hab. Annę Krajewską, dr. hab. Leszka Kucharskiego, prof. UŁ, dr. hab. Aleksandrę Majchrowską, prof. UŁ, dr. hab. Sylwię Roszkowską, prof. UŁ, dr. Przemysława Włodarczyka i dr. Pawła Kubiaka.

Zespół przeprowadził m.in. wszechstronne analizy instytucji rynku pracy w krajach OECD, a także wpływu tych instytucji na kształtowanie się sytuacji na rynku pracy w okresie globalnego kryzysu gospodarczego w latach 2007–2010. W ramach analiz empirycznie potwierdzona została hipoteza o długookresowej neutralności prawnej ochrony zatrudnienia dla zmienności zatrudnienia w związku z tym, że elastyczne płace umożliwiają pracodawcom łatwiejsze dostosowanie się do sytuacji panującej na rynku pracy. Jeszcze większą uwagę poświęcono kompleksowym badaniom dotyczącym polskiego rynku pracy. Zawirowania wywołane globalnym kryzysem gospodarczym, a następnie pandemią COVID-19, dostarczyły wielu cennych informacji i danych pozwalających na ocenę

odporności poszczególnych segmentów rynku pracy na szoki zewnętrzne. Szczegółowe analizy poświęcone były m.in. szokom realokacji sektorowej zatrudnienia, wywołanej pandemią COVID-19. Ważnym kierunkiem badań było ponadto opracowywanie zdezagregowanych projekcji podaży pracy i popytu na pracę w Polsce. W ostatnich latach dynamicznie rozwijały się, głównie dzięki działalności dr hab. Aleksandry Majchrowskiej, prof. UŁ, pogłębione badania nad płacą minimalną. Dotyczyły m.in. wpływu wzrostu płacy minimalnej na poziom zatrudnienia, na poziom i rozkład wynagrodzeń, a także na tempo wzrostu cen na lokalnych i regionalnych rynkach pracy.

Drugim obszarem badawczym pozostającym w centrum zainteresowań Katedry Makroekonomii były problemy polityki fiskalnej. Na pierwszy plan wysuwają się tu badania prowadzone przez prof. dr hab. Annę Krajewską, dr. hab. Piotra Krajewskiego, prof. UŁ (kierownika Katedry Makroekonomii w latach 2018–2024) oraz dr Agatę Szymańską. Dotyczą one z jednej strony opodatkowania pracy i innych czynników produkcji, a z drugiej – efektów makroekonomicznych polityki fiskalnej. Wśród tych ostatnich warto wspomnieć o analizach wpływu wydatków publicznych i podatków na procesy wzrostu gospodarczego, analizach pozycji polityki fiskalnej względem cyklu koniunkturalnego, a także o badaniach nad szeroko rozumianą efektywnością wydatków publicznych i ich roli dla procesów makroekonomicznych. Ważny nurt zainteresowań dotyczy także badań nad stabilnością fiskalną prowadzonych przez dr. Przemysława Włodarczyka.

Trzeci ważny obszar badawczy można określić jako makroekonomiczne, międzynarodowe analizy porównawcze, prowadzone przede wszystkim przez dr. Piotra Gabrielczaka oraz dr Kamilę Kuzińską-Pawlak. Koncentrują się oni na analizie złożonych procesów ekonomicznych w kontekście międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem handlu międzynarodowego, globalnych łańcuchów wartości, kursów walutowych, rachunków obrotów bieżących oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. Badania obejmują zarówno aspekty mikroekonomiczne, takie jak decyzje firm dotyczące internacjonalizacji, jak i makroekonomiczne, w tym wpływ integracji europejskiej na strukturę eksportu i złożoność gospodarek. Prowadzone przez pracowników Katedry badania pokazują m.in., że integracja europejska wprawdzie obniżyła z perspektywy przedsiębiorstw próg wejścia na rynki międzynarodowe, ale jednocześnie wymagała istotnej przewagi konkurencyjnej dla bardziej zaawansowanych form internacjonalizacji, takich jak inwestycje bezpośrednie. Ponadto integracja europejska przyczyniła się do wzrostu złożoności eksportu, szczególnie w krajach o niższym PKB, co wpłynęło na ich pozycję w globalnych łańcuchach wartości. Ciekawymi kierunkami badań

są również zależności między kursem walutowym a rachunkiem obrotów bieżących, a także kurs walutowy równowagi. Dotychczasowe badania dotyczyły m.in. konieczności uwzględniania złożonych powiązań handlowych w ramach globalnych łańcuchów wartości przy modelowaniu kursu równowagi, a także wpływu preferencji behawioralnych, takich jak cierpliwość czy skłonność do ryzyka, na zróżnicowanie międzynarodowych pozycji inwestycyjnych netto.

Czwartym kluczowym obszarem badawczym Katedry Makroekonomii w latach 2014–2024 był przebieg zjawisk makroekonomicznych na poziomie regionalnym. W tym obszarze badania prowadzili przede wszystkim dr hab. Paweł Gajewski, prof. UŁ, i dr hab. Aleksandra Majchrowska Aleksandraowska, prof. UŁ. O ile dr hab. A. Majchrowska, prof. UŁ, koncentrowała się na problematyce regionalnych rynków pracy, to dr hab. P. Gajewski, prof. UŁ, analizował wewnątrzregionalne, ponadregionalne (krajowe) i globalne źródła przebiegu zmiennych makroekonomicznych na poziomie regionalnym, w tym także z uwzględnieniem efektów przestrzennych. Szczególnie ciekawe wyniki uzyskano w zakresie mechanizmów reakcji regionalnych systemów gospodarczych na szoki zewnętrzne. Takimi szokami mogą być zarówno impulsy ze strony polityki makroekonomicznej, jak i zawirowania globalne, w tym kryzysy gospodarcze i pandemie. Badania empiryczne pokazały wciąż bardzo silnie zakorzenione różnice pomiędzy wschodnimi i zachodnimi regionami Polski w zakresie siły i natury reakcji na te szoki.

Obok czterech omówionych obszarów ostatni okres przyniósł rozszerzenie zainteresowań badawczych, w związku z zatrudnieniem dwóch nowych pracowników: dr. Damiana Szymczaka i dr. Taimoora Hassana.

Dr D. Szymczak zajmuje się analizą relacji między polityką a ekonomią w zakresie outsourcingu politycznego. Przeprowadzone badania pokazały m.in., że współczynnik korzystania z usług podmiotów zewnętrznych przez partie polityczne utrzymuje się w Polsce na wysokim poziomie, a brak kompleksowego systemu przepływu informacji publicznej w zakresie identyfikacji podmiotów doradczych świadczących usługi na rzecz partii politycznych prowadzi do braku ujawnienia rzeczywistych kreatorów opinii publicznej. W obszarze zainteresowań naukowych dr. D. Szymczaka jest również historia myśli ekonomicznej, zwłaszcza w zakresie myśli prof. Jerzego Wiklina.

Badania dr. T. Hassana koncentrują się na ekonomii środowiskowej analizowanej z perspektywy makroekonomicznej. Dowodzi on m.in., że czynniki takie jak otwartość handlowa, globalizacja oraz jakość instytucji mogą skutecznie łagodzić degradację środowiska, a opodatkowanie energii, decentralizacja fiskalna oraz strategiczne wdrażanie energii

odnawialnej i transferów technologicznych są kluczowymi mechanizmami zmniejszania wpływu rozwoju gospodarczego na środowisko.

Okres obejmujący lata 2014–2024 był szczególny pod względem osiągnięć publikacyjnych pracowników Katedry Makroekonomii. Obok kilku monografii naukowych, a także wielu artykułów, które ukazały się w najbardziej uznanych polskich czasopismach naukowych, wyniki prowadzonych badań były publikowane w prestiżowych, międzynarodowych czasopismach, takich jak „International Review of Financial Analysis”, „Journal of International Money and Finance”, „Economic Modelling”, „Emerging Markets Finance and Trade”, „International Journal of Manpower”, „International Journal of Emerging Markets”, „Journal of Cleaner Production” czy „Eastern European Economics”.

Warto podkreślić, że pracownicy Katedry uaktualnili jeden z najpopularniejszych w Polsce podręczników dla studentów kierunków ekonomicznych. Nowe wydanie *Podstaw Ekonomii* pod redakcją R. Milewskiego i E. Kwiatkowskiego nakładem Wydawnictwa Naukowego PWN ukazało się w 2018 r. Wysoka jakość publikacji naukowych pracowników Katedry zyskiwała uznanie pod postacią szeregu nagród indywidualnych i zespołowych, w tym nagród Rektora UŁ, nagrody imienia prof. Jerzego Wilkina, nagrody za najlepszy debiut historyczny roku w zakresie historii najnowszej im. Władysława Pobóg-Malinowskiego, czy nagrody w konkursie im. prof. Elżbiety Tarkowskiej,

Znaczna część badań jest prowadzona w oparciu o pozyskiwane granty zewnętrzne. W Katedrze realizowany był m.in. pierwszy przyznany Uniwersytetowi Łódzkiemu grant POLONEZ BIS, współfinansowany przez Komisję Europejską i Narodowe Centrum Nauki w ramach prestiżowego programu Marie Skłodowska-Curie COFUND. Tematyka projektu dotyczy makroekonomicznych aspektów emisji zanieczyszczeń, w tym powiązań między emisją CO₂ a decentralizacją fiskalną, jakością instytucji i poziomem kapitału ludzkiego. Pracownicy Katedry kierowali także w ostatnich latach kilkoma grantami Narodowego Centrum Nauki (w tym trzema prestiżowymi grantami OPUS), grantami naukowo-edukacyjnymi Erasmus+ oraz grantami dydaktycznymi NAWA Spinaker i Erasmus BIP.

Ostatnie dziesięciolecie działalności Katedry upłynęło pod znakiem rozwijania i zacieśniania naukowej współpracy międzynarodowej. Intensywna internacjonalizacja przybierała wszelkie możliwe formy: od wyjazdów stypendialnych, sformalizowanej współpracy naukowej z ośrodkami zagranicznymi, obecności w kolegiach redakcyjnych czasopism międzynarodowych, uczestnictwa w prestiżowych konferencjach naukowych, aż po nieformalną współpracę, która zaowocowała włączeniem pracowników Katedry do międzynarodowego obiegu badawczego, a także zatrudnieniem w niej pierwszego w historii Katedry badacza spoza Polski.

Plany na najbliższe lata zakładają wykorzystanie i wzmacnianie kompetencji zespołu naukowego Katedry, przejawiających się w wysokim potencjale naukowym i otwartości na międzynarodową współpracę naukową. W najbliższych planach jest rozpoczęcie prac nad wspólną monografią, a także wzajemne wspieranie się w dążeniach do pozyskiwania zewnętrznych grantów naukowych, finansowanych ze środków Narodowego Centrum Nauki, Komisji Europejskiej i innych źródeł.

Bibliografia

- Bębnowski D. (2022), *The Importance of Constitutional Rules and Property Rights. The German Economy in 1990–2015*, Peter Lang Verlag, Berlin.
- Bogólebska J., Kuna-Marszałek A., Misiak M. (2022), *Kierunki ewolucji procesów integracyjnych we współczesnej gospodarce światowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Brzozowska B., Gałuszka P. (2021), *Crowdfunding and Independence in Film and Music*, Routledge, London.
- Brzozowska B., Gałuszka P. (2023), *Building performance capital during hard lockdown: Insights from the ESNS 2021 virtual-only showcase festival*, „Poetics”, vol. 96, <https://doi.org/10.1016/j.poetic.2022.101758>
- Burchard-Dziubińska M. (2020a), *Divestment from coal sector in response to higher risk assessment by insurance companies: Poland case study*, [w:] K. Daszyńska-Żygadło, A. Bem, B. Ryszawska i in. (red.), *Finance and Sustainability*, Springer International Publishing, Cham.
- Burchard-Dziubińska M. (2020b), *Systemy społeczno-gospodarcze w Polsce wobec ryzyka związanego ze zmianą klimatu*, [w:] M. Burchard-Dziubińska, K. Prandecki (red.), *Zmiana klimatu: skutki dla polskiego społeczeństwa i gospodarki*, Polska Akademia Nauk, Warszawa.
- Burchard-Dziubińska M. (2021), *Chapter 18. Deathworld encroachments on the Amazon rainforest*, [w:] V. M. Bentz, J. Marlatt (eds.), *Deathworlds to Lifeworlds: Collaboration with Strangers for Personal, Social and Ecological Transformation*, De Gruyter, Berlin–Boston.
- Burchard-Dziubińska M., Myagmarjav T. (2020), *Mongolia w pułapce obfitości zasobów naturalnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Derejski K. (2024), *Unfulfilled dreams? The financial situation of workers in Paris and the department of loir-et-cher between 1789 and 1795*, „Studia Historiae Oeconomicae”, vol. 42, no. 2, s. 11–52.
- Dorożyński T., Kuna-Marszałek A. (eds.) (2016), *Business and the Environment*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dorożyński T., Świerkocki J. (eds.) (2016), *Practical Aspects in Doing International Business*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Dzioniczek-Kozłowska J. (2018), *Model homo oeconomicus. Geneza, ewolucja, wpływ na rzeczywistość gospodarczą*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dzioniczek-Kozłowska J., Matera R. (2015), *Ethics in Economic Thought. Selected Issues and Various Perspectives*, Lodz University Press, Jagiellonian University Press, Lodz–Cracow.
- Dzioniczek-Kozłowska J., Matera R. (2021), *Institutions without culture: On Daron Acemoglu and James Robinson's theory of economic development*, „Journal of Economic Issues”, vol. 55, no. 3, s. 656–676.
- Dzioniczek-Kozłowska J., Kowalski K., Matera R. (2018), *The effect of geography and institutions on economic development: The case of Lodz*, „Journal of Interdisciplinary History”, vol. 48, no. 4, s. 523–538.
- Gałużka P., Brzozowska B. (2015), *Crowdfunding: Towards a redefinition of the artist's role – The case of MegaTotal*, „International Journal of Cultural Studies”, vol. 20, iss. 1, <https://doi.org/10.1177/1367877915586304>
- Gałużka P., Brzozowska B. (2016), *Early career artists and the exchange of gifts on a crowdfunding platform*, „Continuum”, vol. 30, no. 6, <https://doi.org/10.1080/10304312.2016.1231790>
- Gałużka P., Brzozowska B. (2017), *Crowdfunding and the democratization of the music market*, „Media, Culture & Society”, vol. 39, no. 6, <https://doi.org/10.1177/0163443716674364>
- Gałużka P., Legiędź T. (2024), *Financialization of music: Song management firms and fractionalized copyright*, „Information, Communication & Society”, vol. 27, no. 16, <https://doi.org/10.1080/1369118X.2024.2317903>
- Gudowski J., Piasecki R. (2022), *Theoretical and practical aspects of CSR implementation by foreign investors*, Innovatio Press Publishing House. University of Economics and Innovation in Lublin, Lublin.
- Kobus-Ostrowska D., Paszkowicz M. A. (2024), *Inkluzja osób z niepełnosprawnościami – dobre praktyki w Polsce po przystąpieniu do UE*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kowalski K. (2021), *Polityczne i ekonomiczne aspekty przystąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO w prasie amerykańskiej na przykładzie publikacji tygodników „Time” i „Newsweek”*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kowalski K., Matera R., Sokołowicz M. (2020), *The role of immigrants in the ‘take-offs’ of Eastern European ‘Manchesters’. Comparative case studies of three cities: Lodz, Tampere and Ivanovo*, „Journal of Migration History”, vol. 6, no. 3, s. 269–299.
- Legiędź T. (2019a), *From limited access to open access order in Taiwan*, „Journal of the Asia Pacific Economy”, vol. 24, no. 1, <https://doi.org/10.1080/13547860.2018.1503767>
- Legiędź T. (2019b), *Instytucje i drogi rozwoju: Chiny, Wietnam, Korea Południowa i Tajwan*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Legiędź T. (2019c), *The transition from limited access orders to open access orders in the post-communist Europe*, „Communist and Post-Communist Studies”, vol. 52, no. 3, <https://doi.org/10.1016/j.postcomstud.2019.07.003>

- Legiędź T. (2021), *Creating a market economy in Eastern Europe: Economic reform as the central theme in the transition*, [w:] P. Gałuszka (ed.), *Eastern European Music Industries and Policies after the Fall of Communism*, Routledge, London.
- Matera P., Matera R. (2020), *USA – Europa. Historia współzależności*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Matera R., Skodlarski J. (2021), *Gospodarka światowa. Geneza i ewolucja – do czasów pandemii*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Michalak D. (2020), *Adapting to climate change and effective water management in Polish agriculture – At the level of government institutions and farms*, „Ecohydrology & Hydrobiology”, vol. 20, no. 1.
- Milewski R., Kwiatkowski E. (red.) (2018), *Podstawy ekonomii*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Pieczewski A. (2019), *Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego w ujęciu Jana Gottlieba Blocha*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Ratowska-Dziobiak E. (2020), *Insurance awareness in the field of weather risks*, „Economics and Environment”, vol. 72.
- Ratowska-Dziobiak E. (2021), *Rola edukacji ekonomicznej w kształtowaniu stabilności systemu finansowego*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 3, no. 31, <https://doi.org/10.18778/2391-6478.3.31.08>
- Ratowska-Dziobiak E. (2022), *Insurance market in the light of Covid-19 pandemic*, „Journal of Finance and Financial Law”, no. 2, <https://doi.org/10.18778/2391-6478.S2.2022.05>
- Ratowska-Dziobiak E. (2023a), *Protection of the consumer rights on the Polish insurance market*, „Ekonomia i Prawo. Economics and Law”, vol. 22, no. 1, <https://doi.org/10.12775/EiP.2023.010>
- Ratowska-Dziobiak E. (2023b), *Rozwój sektora zielonych ubezpieczeń w Polsce*, [w:] M. Burchard-Dziubińska, K. Prandecki (red.), *Zielone finanse*, Polska Akademia Nauk, Warszawa.
- Sołtuniak J. (2017), *Koszty transakcyjne w energetyce wodnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Szyja P., Michalak D. (2023), *Determinants of climate security – An attempt at indicator analysis*, „Economics and Environment”, vol. 84, no. 1.
- Wolnicki M., Piasecki R. (2024), *New challenges facing the global economy*, Lodz University Press, Łódź.
- Wysokińska Z., Witkowska J. (2021), *Unia Europejska w gospodarce światowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wysokińska Z., Witkowska J. (red.) (2022), *Unia Europejska w procesie zrównoważonego rozwoju w warunkach pandemii COVID-19*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wyszowska-Kuna J. (2016), *Usługi biznesowe oparte na wiedzy. Wpływ na konkurencyjność gospodarki na przykładzie wybranych krajów Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wyszowska-Kuna J., Witkowska J. (2024), *Polska w ramach jednolitego rynku europejskiego – usługi i bezpośrednie inwestycje zagraniczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Zaremba M. (2021), *Liberalne reformy gospodarcze lat 90. XX wieku w Indiach. Przebieg i próba oceny*, „Gospodarka Narodowa. The Polish Journal of Economics”, vol. 308, no. 4, <https://doi.org/10.33119/GN/143263>
- Zaremba M. (2024), *The Economic growth and income inequality: Verification of the Kuznets curve for socialist Asian countries*, „International Journal of Public Administration, Management and Economic Development”, vol. 9, no. 1, <https://doi.org/10.60026/ijpamed.v9i1.179>

Rozdział III

Teraźniejszość i przyszłość nauki o finansach. Instytut Finansów

Monika Marcinkowska, Anna Szymańska

Instytut Finansów powstał w 2006 r., z inicjatywy prof. dr hab. Krystyny Piotrowskiej-Marczak¹, co było efektem rosnącej roli finansów i nauki o finansach, w tym badań prowadzonych przez pracowników Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (do tej pory prowadzonych w ramach jednej katedry). Wzrost znaczenia zarządzania finansami – zarówno w skali makro, mezo, jak i mikro, był impulsem do silnego rozwoju tego obszaru badań i dydaktyki, co skutkowało także zmianami instytucjonalnymi na Wydziale. Prof. Krystyna Piotrowska-Marczak była pierwszą dyrektorką Instytutu. Następnie – w latach 2010–2022 – kierownictwo sprawowała prof. Monika Marcinkowska, a obecnie dyrektorką jest dr hab. Anna Szymańska, prof. UŁ.

89

Współczesne wyzwania finansów w takich obszarach jak polityka finansowa państwa, stabilność systemu finansowego, ochrona konsumentów na rynku usług finansowych, cyberbezpieczeństwo, wykorzystanie nowoczesnej technologii, w tym sztucznej inteligencji, zrównoważone finanse, aspekty etyczne w finansach czy problemy funkcjonowania sektora publicznego, wpływają na kierunki rozwoju nauki o finansach. Znajduje to odzwierciedlenie w rozwoju naukowym pracowników IF, którzy prowadzą badania w obszarze rynków kapitałowych i ubezpieczeniowych, bankowości i finansów publicznych. Efektem badań naukowych (prowadzonych zarówno w ramach grantów finansowanych przez instytucje zewnętrzne, jak i projektów własnych) są liczne publikacje oraz awanse naukowe.

W latach 2014–2024 w IF tytuł naukowy profesora uzyskały cztery osoby: prof. dr hab. Monika Marcinkowska (w 2014 r.), prof. dr hab. Jerzy Gajdka (w 2015 r.), prof. dr hab. Janusz Brzeszczyński (w 2020 r.) i prof. dr hab. Beata Guziejewska (w 2023 r.).

¹ Wówczas pod nazwą: Instytut Finansów, Bankowości i Ubezpieczeń.

Prof. dr hab. Monika Marcinkowska prowadzi badania przede wszystkim w obszarze efektywności regulacji finansowych, praktyk w zakresie ładu korporacyjnego banków, zarządzania ryzykiem bankowym oraz zapewnieniem przejrzystości tych instytucji, umożliwiającej sprawowanie dyscypliny rynkowej. Istotnym obszarem jej dociekań naukowych jest aspekt odpowiedzialności instytucji finansowych oraz wdrażania przez nie idei zrównoważonego rozwoju. Prof. M. Marcinkowska działa na rzecz rozwoju i współpracy polskiego środowiska naukowego (m.in. od roku 2011 jest członkinią Komitetu Nauk o Finansach PAN, w latach 2013–2019 była członkinią Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych). Angażuje się także we współpracę z otoczeniem gospodarczym (m.in. w latach 2016–2024 była członkinią grupy doradczej przy Europejskim Urzędzie Nadzoru Bankowego, współpracowała z Komitetem Standardów Rachunkowości, jest członkinią rad programowych i prelegentką licznych konferencji adresowanych do praktyków sektora finansowego, kieruje studiami podyplomowymi realizowanymi we współpracy z praktykami biznesowymi).

Przedmiotem zainteresowań naukowych prof. dr hab. Jerzego Gajdki są zagadnienia z zakresu rynków kapitałowych oraz zarządzania finansami przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem problemów związanych z ESG oraz reakcją rynku kapitałowego na komunikaty NBP. Profesor od 2018 r. jest członkiem Komitetu Nauk o Finansach PAN, zaś od 2023 r. członkiem Doradczego Komitetu Naukowego przy Rzeczniku Finansowym. Jest też członkiem Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych przy Komisji Nadzoru Finansowego.

Prof. dr hab. Janusz Brzeszczyński zajmuje się badaniem rentowności i ryzyka inwestycji na rynku finansowym. Jest stypendystą prestiżowych stypendiów naukowych, w tym m.in. Fundacji Fulbrighta (w USA), Fundacji Humboldta (w Niemczech) oraz ESKAS (w Szwajcarii).

Obecnie prof. dr hab. Beata Guziejewska kontynuuje badania poświęcone rozszerzaniu się sektora publicznego i zwiększaniu wydatków publicznych (hipoteza Lewiatana), podejmując nowe wątki związane ze zmianą struktury wydatków. Rozwija również nowe kierunki badań poświęcone przede wszystkim polityce fiskalnej w turbulentnym otoczeniu, dotyczą one wybranych aspektów polityki podatkowej w Polsce i jej konsekwencji społecznych.

W minionym dziesięcioleciu stopień doktora habilitowanego uzyskało 11 pracowników IF², natomiast stopień doktora 20 pracowników³.

² W 2014 r.: dr Iwona Laskowska; w 2015 r.: dr Agnieszka Czajkowska, dr Dagmara Hajdys; w 2016 r.: dr Janusz Brzeszczyński, dr Anna Szymańska; w 2019 r.: dr Joanna Fila; w 2020 r.: dr Monika Bolek, dr Jurij Klapkiv, dr Tomasz Uryszek; w 2024 r.: dr Tomasz Schabek, dr Joanna Stawska.

³ W 2014 r.: mgr Krzysztof Świeszczak, mgr Marika Ziemia; w 2015 r.: mgr Tomasz Schabek; w 2016 r.: mgr Małgorzata Jabłońska; w 2017 r.: mgr Dominik Kubacki,

Instytut Finansów jest jednym z największych instytutów funkcjonujących na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym, zarówno pod względem liczby katedr i zatrudnionych pracowników, jak i studentów. W ramach Instytutu funkcjonuje siedem katedr:

Katedra Bankowości pod kierownictwem prof. dr hab. Moniki Marcinkowskiej. Działalność naukowo-badawcza pracowników Katedry Bankowości dotyczy przede wszystkim zagadnień związanych z regulacjami sektora finansowego oraz działalności instytucji sieci bezpieczeństwa finansowego, służących zapewnieniu stabilności systemu finansowego, z ryzykiem bankowym i skutecznymi metodami zarządzania nim, a także modelami biznesowymi banków. Innym znaczącym nurtem badań jest alfabetyzacja finansowa oraz ochrona konsumentów na rynku finansowym (w tym poszukiwanie optymalnego jej zakresu – zwłaszcza w kontekście nierównowagi stron oraz pokusy nadużyć). Kolejnym obszarem badań są zrównoważone finanse (w szczególności strategię i działania banków). Istotnym polem dociekań naukowych pracowników Katedry są innowacje finansowe i ich wpływ na działalność tradycyjnych instytucji finansowych oraz podmiotów sektora FinTech (w szczególności w obszarze płatności oraz robotyzacji i automatyzacji).

Katedra Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego pod kierownictwem dr hab. Iwony D. Czechowskiej, prof. UŁ. Działalność naukowo-badawcza pracowników Katedry od lat koncentruje się na zagadnieniach związanych ze stabilnością systemu finansowego, z ochroną konsumentów na rynku bankowym. Na polityce pieniężnej, polityce fiskalnej, wpływie *policy mix* na działalność inwestycyjną przedsiębiorstw. W ostatnim dziesięcioleciu zakres zainteresowań Katedry został poszerzony o zagadnienia związane z finansjalizacją gospodarki, powiązaniami pomiędzy światem technologii i finansów (FinTech), działalnością jednostek samorządu terytorialnego, w tym współpracy sektora publicznego z prywatnym w ramach formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, działaniami na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz procesami rewitalizacyjnymi miast.

Katedra Finansów Korporacji pod kierownictwem dr hab. Moniki Bolek, prof. UŁ (od 2020 r., wcześniej dr. hab. Radosława Pastusiaka, prof. UŁ), w której badania prowadzone są głównie w obszarach: determinanty wzrostu przedsiębiorstw na rynku kapitałowym, upadłości, funkcjonowania giełd, efektywności rynku, racjonalności podejmowania

decyzji przez inwestorów, odporności finansowej przedsiębiorstw i ESG, finansowania gospodarstw rolnych i szpitali, determinanty obrotu bezgotówkowego, korupcji i luk VAT.

Katedra Finansów Publicznych pod kierownictwem prof. dr hab. Beaty Guziejewskiej, której pracownicy prowadzą badania m.in. nt. finansów samorządu terytorialnego, wydatków publicznych, rozwoju zrównoważonego oraz ekonomiki i finansowania kultury. Nowe kierunki badań są poświęcone podatkom: luce podatkowej, ryzyku podatkowemu, zarządzaniu podatkami z punktu widzenia państwa i podatnika.

Katedra Finansów i Rachunkowości MSP pod kierownictwem dr hab. Doroty Burzyńskiej, prof. UŁ (do 2014 r. pod kierownictwem prof. Bożeny Mikołajczyk), której pracownicy zajmują się przede wszystkim badaniami nt. szeroko pojętej problematyki funkcjonowania sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, inwestycji ekologicznych, zrównoważonego rozwoju, podatków i opłat lokalnych, systemu zamówień publicznych, w tym zrównoważonych i zielonych zamówień publicznych, rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, rachunkowości behawioralnej, raportowania niefinansowego, oceny efektywności funkcjonowania podmiotów gospodarczych, audytu wewnętrznego i kontroli w sektorze prywatnym i publicznym, dotyczą też problematyki oszustw i nadużyć finansowych w gospodarce.

Katedra Rynku i Inwestycji Kapitałowych (do 2017 r. Katedra Ekonomii Przemysłu i Rynku Kapitałowego) do 2024 r. pod kierownictwem prof. dr. hab. Jerzego Gajdki, a obecnie dr. hab. Tomasza Schabka. Pracownicy Katedry Rynku i Inwestycji Kapitałowych publikują prace naukowe w obszarze dotyczącym rynków finansowych, a w szczególności rynków kapitałowych. Poszczególne zagadnienia dotyczą: inwestycji alternatywnych, inwestycji społecznie odpowiedzialnych, wpływu informacji makroekonomicznych na rynki finansowe, ryzyka i rentowności na rynkach finansowych, zarządzania finansowego, rynku energii, polityki dywidendy.

Katedra Ubezpieczeń pod kierownictwem dr hab. Anny Szymańskiej, prof. UŁ (od 2017 r., wcześniej prof. dr. hab. Stanisława Wieteski), której pracownicy prowadzą badania przede wszystkim w obszarach ubezpieczeń gospodarczych i społecznych, zarządzania ryzykiem, rynku pracy i rachunkowości. Nowe kierunki badań to: IsurTech, upadłość przedsiębiorstw, dysfunkcyjne praktyki na rynkach finansowych, rozwój sektora ubezpieczeniowego i bankowego.

Pracownicy IF wspierają rozwój naukowy studentów poprzez współpracę w ramach kół naukowych i Studenckiej Kliniki Finansów. Przy IF działają trzy studenckie koła naukowe, które angażują studentów w różnorodne projekty o charakterze zarówno naukowym, jak i rozwijającym szereg kompetencji społecznych.

Studenckie Koło Naukowe PROGRESS powstało 1 kwietnia 1993 r. i działa nieprzerwanie od ponad 30 lat. Opiekunami Koła byli: prof. dr hab. Krystyna Piotrowska-Marczak i prof. dr hab. Beata Guziejewska, a aktualnie tę funkcję pełni dr hab. Tomasz Uryszek, prof. UŁ. Obecnie Koło liczy kilkudziesięciu członków i realizuje liczne, cykliczne projekty naukowe, dydaktyczne i organizacyjne o zasięgu ogólnopolskim. Zaliczyć do nich można m.in. konkursy z rachunkowości (Progress Accounting Competition), konferencje naukowe (Financial Progress Conference), wydawanie własnego czasopisma „Forward”, Konferencje o Metodach Pamięciowych i Aspektach Samodoskonalenia (KOMPAS), szkolenia i warsztaty (Finance Week) i wiele innych. Członkowie SKN PROGRESS angażują się także w liczne aktywności charytatywne.

Studenckie Koło Naukowe INWESTOR zostało założone przez profesora Jerzego Gajdkę w 2004 r., a obecnie jej opiekunem jest dr Rafał Wolski. Nieprzerwanie, prężnie działające od tamtego czasu Koło każdego roku realizuje co najmniej 10 projektów, w których uczestniczą tysiące studentów z całej Polski, poszerzając wiedzę i doświadczenie. Misją SKN Inwestor jest aktywizacja i wspieranie inicjatyw studenckich, szerzenie wiedzy z zakresu doradztwa biznesowego oraz budowanie trwałych relacji między środowiskiem akademickim a biznesowym. Działając przy Instytucie Finansów, Koło znalazło swoje miejsce, w którym zainteresowania studentów współgrają z profilem jednostki macierzystej. Zainteresowania naukowe członków SKN Inwestor ewoluują wraz ze zmianami pokoleniowymi w składzie Koła. Obszary badawcze koncentrowały się niegdyś na rynku kapitałowym, następnie studenci podjęli próbę analizy i badania rynku nieruchomości, w tym lokalnego, łódzkiego, by obecnie interesować się takimi kierunkami, jak zastosowanie sztucznej inteligencji w biznesie. Wyniki prac studentów i zapraszanych osób prezentowane są na łamach magazynu „Deal” i w ramach projektu „International Conference”.

Studenckie Koło Naukowe DECYZJE FINANSOWE to organizacja, która powstała w 2022 r., jednocząca studentów będących pasjonatami różnych dziedzin świata finansów i ekonomii. Motywem SKN Decyzje Finansowe jest badanie zmieniającej się gospodarki pod kątem finansowym oraz ekonomicznym. Studenci starają się poprzez proces dzielenia się wiedzą i doświadczeniami uświadamiać oraz edukować na temat tego, jak podejmować właściwe decyzje finansowe. Organizują ciekawe szkolenia (SAP Day, PIT Day, BIK Day czy Loan Day i inne). Ponadto działają w Studenckiej Klinice Finansów oraz wspierają organizację międzynarodowej konferencji pt. Protection and Security in the Financial Market, która odbywa się cyklicznie na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ. Opiekunem naukowym SKN Decyzje Finansowe jest dr hab. Joanna Stawska, prof. UŁ.

Studencka Klinika Finansów (SKF) działa od 2015 r. Tworzą ją studenci kierunków, nad którymi opiekę sprawuje Instytut Finansów. Opiekę merytoryczną nad działaniami studentów pełnią pracownicy naukowcy Instytutu Finansów. W latach 2019–2025 działalność SKF koncentruje się wokół edukacji finansowej. W tym czasie zrealizowano autorskie projekty: Lekcja przedsiębiorczości ze studentami SKF, IV edycja projektu Edukacja finansowa dzieci i młodzieży oraz projekt współfinansowany przez NBP pt. Uczelnie – szkołom. O finansach z NBP. Finanse. Wiem i rozumiem. SKF jest współorganizatorem konferencji naukowej Ochrona konsumenta na rynku usług finansowych.

Jak wspomniano, pod opieką IF znajdują się trzy kierunki studiów realizowanych na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym: Finanse i rachunkowość, Bankowość i finanse cyfrowe oraz Rynek finansowy – Doradztwo inwestycyjne. Kierunek Finanse i rachunkowość (przekształcony z kierunku Finanse i bankowość) od lat cieszy się największym zainteresowaniem osób aplikujących na Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny (jest to kierunek, na którym studiuje najwięcej studentów). Kierunek Bankowość i finanse cyfrowe powstał w roku 2015 (I stopień) i 2018 (II stopień). To studia o profilu praktycznym, które powstały i realizowane są we współpracy z instytucjami sektora finansowego i IT. Program tych studiów (w szczególności specjalności bankowo-finansowych) przygotowuje do egzaminów umożliwiających uzyskanie certyfikatów w ramach Systemu Standardów Kwalifikacyjnych. Specjalność Bankowość 4.0 ma akredytację Związku Banków Polskich. Oba kierunki uzyskały pozytywne oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a kierunek Bankowość i finanse cyfrowe dodatkowo został uhonorowany przez PKA Certyfikatem Doskonałości Kształcenia w kategorii Partner dla rozwoju – doskonałość we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Kierunek Rynek finansowy powstał w roku 2014, później zaś przekształcono go w studia Rynek finansowy – Doradztwo inwestycyjne (studia II st.). Studia te są prowadzone zgodnie z umową podpisaną w 2023 r. z Komisją Nadzoru Finansowego, dzięki czemu absolwenci mogą zostać wpisani na listę doradców inwestycyjnych, bez konieczności zdawania dodatkowych egzaminów. Studia te mają również akredytację Instytutu CFA, globalnej i prestiżowej organizacji non-profit, zrzeszającej profesjonalistów z branży finansowej i inwestycyjnej. Instytut jest najbardziej znany z nadawania tytułu Chartered Financial Analyst® (CFA®), który jest uważany za „złoty standard” w dziedzinie finansów i inwestycji na całym świecie. Inicjatorem kierunku był prof. dr hab. Jerzy Gajdka, a opiekę merytoryczną nad nim sprawuje dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ, wraz z Katedrą Rynku i Inwestycji Kapitałowych.

Ponadto pracownicy Instytutu zaangażowani są w edukację praktyków życia gospodarczego. Wielu z nich prowadzi szkolenia, a dr Iwa

Kuchciak jest członkinią Komitetu Standardów Kwalifikacyjnych przy Związku Banków Polskich. Duże znaczenie dla rozwoju kadr mają także studia podyplomowe prowadzone przez Instytut. Do 2014 r. zrealizowano kilkanaście edycji studiów podyplomowych Bankowość (ich kierownikiem był najpierw dr Henryk Mikulski, a następnie prof. Monika Marcinkowska). W latach 2013–2016 IF prowadził studia podyplomowe Audyt i kontrola wewnętrzna, których opiekunem była prof. dr hab. Bożena Miłkołajczyk. Od 2023 r. prowadzone są studia podyplomowe FinTech, utworzone i realizowane we współpracy z fundacją Fintech Central Poland oraz Urzędem Miasta Łodzi (kieruje nimi prof. Monika Marcinkowska).

Ważnym obszarem działalności IF jest wydawany nieprzerwanie od 2014 r. kwartalnik „Finanse i Prawo Finansowe” (JoFFL), którego proces publikacji nadzorują pracownicy Katedry Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego. Redaktorem naczelnym czasopisma jest dr hab. Iwona Dorota Czechowska, prof. UŁ. Oprócz wydań kwartalnych (obecnie przygotowywany jest 45. numer czasopisma) publikowane są numery specjalne (5 numerów) poświęcone wybranym zagadnieniom z zakresu funkcjonowania systemu finansowego (np. ekonomice systemów opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie czy wyzwaniom stawianym krajowym politykom podatkowym i międzynarodowym koordynacjom podatkowym – przedstawionym z perspektywy polskiej, hiszpańskiej, jak i międzynarodowej). Czasopismo współpracuje z recenzentami z zagranicznych ośrodków naukowych, z takich krajów jak: Niemcy, Portugalia, Ukraina, Łotwa, Francja, Czechy, Słowacja, Turcja, Chorwacja, Finlandia, Szwajcaria, Hiszpania, Stany Zjednoczone, RPA, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Japonia, Korea Południowa, czy Malezja. Jest jednym z niewielu czasopism naukowych w Polsce, którego zakres tematyczny obejmuje ekonomię, finanse, zarządzanie oraz nauki prawne, co otwiera możliwości publikacyjne przed autorami zajmującymi się tematyką z pogranicza finansów i prawa, a także nauki socjologiczne uwzględniające społeczny aspekt finansów. Głównym celem czasopisma jest wspieranie rozwoju i upowszechniania nowatorskich badań w dziedzinie finansów, zwiększenie zrozumienia, analizy i artykulacji krytycznych zjawisk i mechanizmów finansowych z zakresu: bankowości, ochrony konsumentów na rynkach finansowych, finansów korporacyjnych, etyki finansów, ubezpieczeń, polityki makroostrożnościowej i polityki pieniężnej, finansów publicznych oraz wyzwań prawnych i regulacyjnych.

Instytut Finansów, a przede wszystkim Katedra Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego, od 2016 r. corocznie organizują konferencję pt. Ochrona konsumentów na rynku usług finansowych (Protection and Security in the Financial Market). Od 2023 r. konferencja ma charakter międzynarodowy. Celem jest wymiana poglądów i doświadczeń

związanych z problematyką ochrony i bezpieczeństwa uczestników rynku usług finansowych, zwłaszcza konsumentów w Polsce i za granicą. Konferencja jest płaszczyzną do dyskusji o stanie i perspektywach bezpieczeństwa finansowego oraz roli i znaczeniu edukacji finansowej w budowaniu świadomości konsumentów w obszarze bezpieczeństwa finansowego.

Katedra Bankowości

Przedmiot zainteresowań i metody prowadzonych badań naukowych

Katedra Bankowości utworzona została w 2006 r. i pod kierownictwem Profesor Moniki Marcinkowskiej prowadzi badania nad kluczowymi aspektami funkcjonowania sektora bankowego i finansowego, łącząc podejście teoretyczne z analizą empiryczną oraz bogatym doświadczeniem praktycznym, zdobytym przez pracowników Katedry w trakcie pracy zawodowej w instytucjach finansowych, organach nadzorczych i firmach doradczych.

96 Badania mają charakter interdyscyplinarny i obejmują wieloaspektowe analizy ewoluujących trendów i zmian zachodzących w sektorach bankowym i finansowym, w tym kwestie stabilności i regulacji systemu bankowego, zarządzania instytucjami finansowymi, adaptacji do innowacji technologicznych, zrównoważonego rozwoju w finansach oraz specyfiki funkcjonowania sektora w zmieniającym się otoczeniu gospodarczym. Analizy łączą podejście teoretyczne i empiryczne, integrując aspekty regulacyjne, zarządcze, technologiczne oraz społeczne, a także ich wzajemne oddziaływanie. Tematyka badawcza ewoluuje w odpowiedzi na dynamiczne uwarunkowania rynkowe i regulacyjne, uwzględniając wpływ innowacji technologicznych, zmian demograficznych oraz klimatycznych.

Kierunki i tematyka badań oraz ich liderzy

Kierownik Katedry Bankowości, Profesor Monika Marcinkowska, w latach 2010–2022 pełniła funkcję Dyrektora Instytutu Finansów, sprawując opiekę merytoryczną nad trzema kierunkami studiów. W latach 2008–2014 była kierownikiem Studiów Podyplomowych Bankowość, a od roku 2023 jest kierownikiem Studiów Podyplomowych FinTech, prowadzonych we współpracy z Urzędem Miasta Łodzi i fundacją Fintech Central Poland. Prof. M. Marcinkowska jest autorką dziesięciu i współautorką kilkunastu monografii naukowych, a także autorką ponad 250 artykułów naukowych i rozdziałów w monografiach, wielokrotnie nagradzaną za naukowy dorobek, w szczególności Nagrodą za Osiągnięcia w Dziedzinie Nauki Zarządzania Finansami – Beta, nagrodą w Konkursie Komitetu Nauk o Finansach

Polskiej Akademii Nauk promującym wybitne osiągnięcia w zakresie finansów oraz Nagrodą Rektora UŁ za najlepszy podręcznik akademicki i czterokrotnie – Nagrodą Rektora za działalność naukową. M. Marcinkowska współpracowała z Komitetem Standardów Rachunkowości i w 18 edycjach była jurorką w konkursie na najlepszy raport spółki giełdowej. Za zaangażowanie w działalność szkoleniową i edukatorską, służącą rozwojowi polskiego systemu finansowego została uhonorowana tytułem *Człowiek Roku Corporate Governance*. W latach 2016–2024 była członkinią Grupy Interesariuszy Bankowych przy Europejskim Urzędzie Nadzoru Bankowego. W latach 2013–2019 była członkinią Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, zaś od 2011 r. Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk (w kadencji 2015–2019 pełniła funkcję wiceprzewodniczącej).

Pod kierownictwem prof. Moniki Marcinkowskiej pracownicy Katedry Bankowości rozwijają kariery naukowe, uczestnicząc w projektach badawczych i grantach krajowych oraz międzynarodowych, publikując rezultaty prowadzonych badań, a także angażując się we współpracę z otoczeniem gospodarczym. W ciągu minionych 10 lat miały miejsce awanse naukowe pracowników i współpracowników Katedry: w 2021 r. doktor Tomasz Uryszek uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia i finanse, a następnie objął stanowisko profesora Uniwersytetu Łódzkiego (pełnił jednocześnie w latach 2012–2020 funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Finansów UŁ, a od 2020 r. był prodziekanem Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego ds. studenckich); pięć osób uzyskało stopień doktora (w 2014 r. Marika Ziemia i Krzysztof Świeszczak, w 2016 r. Dominik Kubacki, w 2017 r. Justyna Chojnacka-Duraj, a w 2022 r. Allady Elmgasbi).

Zainteresowania naukowe pracowników Katedry znajdują odzwierciedlenie w realizowanych na przestrzeni ostatnich lat badaniach, finansowanych zarówno ze źródeł wewnętrznych, jak i z grantów krajowych i międzynarodowych (fundowanych przez instytucje publiczne i prywatne). Jednym z kluczowych obszarów działalności badawczej jest współpraca z prestiżowymi ośrodkami naukowymi, czego przykładem jest udział w projektach UE (grant European Union Sustainable Finance and Law – EUSFiL, realizowany przez prof. Monikę Marcinkowską i dr Iwę Kuchciak, a kierowany przez naukowców z Uniwersytetu w Genui; grant Regulating Finance in a Post-Sectoral World, realizowany przez prof. M. Marcinkowską, kierowany przez badaczy z KE Leuven; cztery projekty realizowane przez dr Iwę Kuchciak, finansowane ze środków Komisji Europejskiej, w tym w ramach programu Horyzont 2020, a także dwa projekty w programie Erasmus+). Pracownicy Katedry byli także zaangażowani w cztery projekty finansowane przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) oraz pełnili rolę wykonawców w ramach Grantów

dla Młodych Naukowców, Ek-Soc Grantów, a także projektu badawczego Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych.

Katedra Bankowości aktywnie angażuje się w kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr dla sektora finansowego, łącząc wiedzę teoretyczną z praktycznym przygotowaniem do pracy w instytucjach bankowych i przedsiębiorstwach. Pracownicy Katedry zaangażowani są w realizację programu Nowoczesne Zarządzanie Biznesem powstałego z inicjatywy ZBP, uzyskując wyróżnienia i wspierając rozwój kompetencji studentów poprzez współpracę z instytucjami finansowymi. Uczestniczą również w inicjatywach ZBP, współtworząc standardy edukacyjne i współpracując z sektorem bankowym. Docenieniem tych aktywności jest uhonorowanie Profesor Moniki Marcinkowskiej srebrnym medalem Mikołaja Kopernika ZBP, a dr Iwy Kuchciak brązowym medalem Mikołaja Kopernika ZBP.

Dorobek naukowy (synteza wyników ostatniego dziesięciolecia)

Dorobek naukowy Katedry Bankowości odzwierciedla szerokie spektrum badań prowadzonych w obszarze finansów i bankowości oraz ich znaczący wkład w rozwój nauki i praktyki gospodarczej. Wyniki badań są prezentowane w renomowanych czasopismach naukowych, monografiach oraz na konferencjach krajowych i międzynarodowych.

98 Badania Katedry Bankowości w obszarze stabilności sektora bankowego koncentrują się na identyfikacji czynników determinujących odporność banków na wstrząsy makroekonomiczne oraz analizie efektywności mechanizmów regulacyjnych (Marcinkowska, Wdowiński, 2016). Szczegółowo badane są systemy ochrony przed kryzysami finansowymi, w tym wpływ regulacji kapitałowych i nadzorczych na ograniczanie ryzyka systemowego w krajowych i międzynarodowych systemach bankowych. Analizy obejmują również wpływ polityki banków centralnych na stabilność sektora finansowego oraz skuteczność narzędzi interwencyjnych, takich jak programy skupu aktywów i polityka stóp procentowych (Kubacki, 2023). Wyniki badań dostarczają rekomendacji dla instytucji regulacyjnych w zakresie optymalizacji polityki nadzorczej oraz mechanizmów wspierających odporność banków na zmiany cykliczne i kryzysy finansowe (Marcinkowska, 2022a).

Kierunkiem badań nad harmonizacją i konwergencją regulacji finansowych w Unii Europejskiej jest analiza zanikającego tradycyjnego podziału trójczłonowego w sektorze finansowym oraz wynikających z tego rozbieżności w regulacjach i nadzorze. Badania koncentrują się na kluczowych obszarach regulacji finansowej UE z perspektywy międzysektorowej, w tym na regulacjach ostrożnościowych, ładu korporacyjnego oraz zasadach prowadzenia działalności. Celem jest dostarczenie wskazówek dla ustawodawców i decydentów dotyczących ulepszeń

regulacji finansowej UE oraz wsparcie specjalistów ds. prawnych i zgodności w optymalizacji procesów zgodności i stosowania aktualnych ram prawnych (Marcinkowska, 2019).

Dorobek naukowy Katedry Bankowości obejmuje także badania nad zarządzaniem bankiem, w szczególności w kontekście efektywności jego działalności operacyjnej i strategicznej. Analizowane są modele zarządzania aktywami i pasywami, optymalizacja portfeli kredytowych oraz sposoby zarządzania ryzykiem (Marcinkowska, 2023). Ważnym aspektem jest także ocena wpływu strategii banków na ich pozycję rynkową i zdolność do generowania długoterminowej wartości dla akcjonariuszy i klientów (Marcinkowska, 2022b; Marcinkowska 2025). Prowadzone są badania analizujące, w jaki sposób aspekty wolności społecznej i politycznej kształtują wpływ powiązań politycznych na akcję kredytową banków. Wyniki sugerują, że wolność społeczna i polityczna stanowi kluczowy czynnik ograniczający zakłócenia w alokacji zasobów wywołanej przez powiązania polityczne (Cegłowski i in., 2025).

Badania prowadzone w Katedrze obejmują również analizę procesu przymusowej restrukturyzacji banków (Stopczyński, 2020), koncentrując się na kryteriach decyzyjnych dotyczących wszczęcia *resolution* oraz konsekwencjach dla klientów banków. Szczegółowe studia przypadków banków uznanych za upadające lub zagrożone upadłością w Unii Europejskiej, w tym w Polsce, wskazują na trudności w uzasadnieniu *resolution* dla małych i średnich instytucji finansowych (Stopczyński, 2024).

Transformacja cyfrowa sektora finansowego stanowi kluczowy obszar badań, koncentrujący się na zmianach w modelach funkcjonowania banków oraz ich adaptacji do nowych technologii (Ziembra, 2022). Szczegółowo analizowane są technologie FinTech, robotyzacja procesów bankowych (RPA), wykorzystanie sztucznej inteligencji w analizie ryzyka kredytowego oraz wdrażanie nowoczesnych systemów zarządzania relacjami z klientami (Jędrzejka, 2020; Adrianowski, 2022). Badania obejmują również wpływ Big Data na procesy decyzyjne w bankowości oraz strategię banków w zakresie cyfryzacji usług finansowych i relacji z FinTechami (Świeszczak, 2019; Świeszczak, 2023). Istotnym nurtem badań jest także analiza wpływu cyfrowych technologii płatniczych na bezpieczeństwo systemów finansowych oraz zachowania konsumentów korzystających z nowoczesnych usług bankowych (Ziembra, 2024).

W nurcie automatyzacji i cyfryzacji Katedra Bankowości prowadzi badania nad wpływem nowoczesnych technologii na procesy księgowe i sprawozdawczość finansową (Jędrzejka 2019). Analizuje także rozwój transparentności sprawozdawczości finansowej spółek giełdowych oraz zmiany w ujawnieniach korporacyjnych (Kubacki, 2019). Wyniki badań wskazują, że cyfryzacja redefiniuje standardy przejrzystości

i odpowiedzialności korporacyjnej, wspierając zarządzanie finansami (Jędrzejka, 2016), jak również stanowi warunek sprawowania dyscypliny rynkowej (Marcinkowska, 2018).

Kwestia konieczności dostosowania modeli biznesowych banków do zmieniającego się otoczenia jest także podnoszona w odniesieniu do zmian wywołanych pandemią COVID-19 (Adrianowski, 2019; Adrianowski, 2020). Szczególny nacisk położony jest na badanie strategii podejmowanych wobec kluczowych interesariuszy, takich jak pracownicy, klienci, inwestorzy czy społeczeństwo, w celu minimalizacji skutków kryzysu. Analizy te obejmują ocenę działań banków w wymiarze prawnym, ekonomicznym oraz społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem ich roli w stabilizowaniu gospodarki i budowaniu zaufania w warunkach niepewności (Marcinkowska, 2020; Ławrynowicz, Marcinkowska, 2020). Kierunki badań uwzględniają także bezpośrednie i pośrednie skutki pandemii COVID-19 dla polskiego sektora bankowego, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych przez rząd, bank centralny, nadzór bankowy oraz same banki w celu utrzymania zdolności sektora do finansowania gospodarki (Kulińska-Sadłocha, Marcinkowska, Szambelańczyk, 2020), a także konsekwencji dla edukacji i inkluzji bankowej (Kuchciak, 2023).

100

Ważnym obszarem badań Katedry jest analiza wpływu zrównoważonych finansów i społecznej odpowiedzialności instytucji bankowych na długoterminowy rozwój gospodarki (Gajdka i in., 2024; Ziolo, Spoz, Kulińska-Sadłocha, 2021). Badania koncentrują się na integracji zasad ESG (*Environmental, Social, and Governance*) w działalności banków, ich wpływie na strategię zarządzania ryzykiem oraz decyzje inwestycyjne zgodne z zasadami społecznej odpowiedzialności (Kulińska-Sadłocha, 2024; Kulińska-Sadłocha, Krosiński 2025). Analizowane są również mechanizmy finansowania transformacji ekologicznej oraz wpływ regulacji środowiskowych na działalność instytucji finansowych. Rozważana jest także rola banków centralnych w tym kontekście (Marcinkowska i in., 2024). Przedmiotem badań jest integracja ryzyka ESG jako ryzyka przekrojowego, które przenika wszystkie obszary działalności instytucji finansowych i wpływa na długoterminową stabilność sektora bankowego, ubezpieczeniowego oraz rynku kapitałowego (Marcinkowska, 2022b). Analiza koncentruje się na identyfikacji mechanizmów transmisji tego ryzyka oraz sposobach jego uwzględniania w polityce zarządzania ryzykiem, regulacjach ostrożnościowych i strategiach zrównoważonego finansowania (Kulińska-Sadłocha, 2022).

Kwestia edukacji finansowej społeczeństwa stanowi kolejny obszar badań Katedry Bankowości. Badania koncentrują się na skuteczności regulacji chroniących klientów banków, analizie zachowań konsumentów

w kontekście podejmowania decyzji finansowych oraz wpływie dostępności informacji na jakość decyzji kredytowych. Szczegółowo badane są również zjawiska wykluczenia finansowego i problematyka barier dostępu do usług bankowych wśród różnych grup społecznych (Kuchciak, 2020; Kuchciak, 2025). Analizowane są także skutki wprowadzenia nowych technologii na ochronę konsumentów, w tym wpływ cyfrowych usług finansowych na ich bezpieczeństwo oraz poziom ryzyka wynikający z nieświadomego zawierania umów finansowych (Ziemba, Stopczyński, 2021). Innym istotnym aspektem będącym przedmiotem badań pracowników Katedry jest edukacja i rozwój zasobów ludzkich w bankach (Kuchciak, 2021).

W Katedrze Bankowości prowadzone są także badania uwzględniające specyfikę banków spółdzielczych. W ramach badań nad modelami biznesowymi analizowane jest zagadnienie zarządzania bankami spółdzielczymi, opisywane są ich struktury organizacyjne oraz strategie dostosowawcze do dynamicznych zmian w otoczeniu rynkowym (Nastarowicz, Czajkowska, Stawska, 2016). Katedra Bankowości prowadzi badania nad rolą banków spółdzielczych w budowaniu relacji z klientami, szczególnie w kontekście komunikacji za pośrednictwem mediów społecznościowych. Analizy wskazują, że skuteczne wykorzystanie platform społecznościowych pozwala lokalnym bankom przekształcać działania w zakresie odpowiedzialności społecznej: skupiać większą uwagę konsumentów oraz czerpać wymierne korzyści ekonomiczne (Kozłowski, Kuchciak, 2021). Badania pokazują, że aktywność banków spółdzielczych w mediach społecznościowych przyczynia się nie tylko do poprawy wizerunku instytucji, ale także do zwiększenia ich konkurencyjności na lokalnych rynkach finansowych (Jackowicz i in., 2020).

Podejmowanym w Katedrze Bankowości kierunkiem badań są również rynki finansowe, w tym giełda papierów wartościowych i fundusze inwestycyjne, jako kluczowe elementy struktury gospodarczej. Szczególne znaczenie ma analiza produktów emerytalnych, które stanowią fundament długoterminowego oszczędzania i zabezpieczenia finansowego społeczeństwa. Badania w tych obszarach dostarczają istotnych rekomendacji dla regulatorów, sektora finansowego oraz instytucji publicznych, wspierając rozwój stabilnych i efektywnych systemów finansowych.

Komplementarnym obszarem badań jest analiza stabilności finansów publicznych, która stanowi istotny czynnik wpływający na bezpieczeństwo i funkcjonowanie całej gospodarki, w tym sektora finansowego. Stabilność systemu bankowego i fiskalnego są ze sobą ściśle powiązane, ponieważ nadmierne zadłużenie publiczne oraz nieefektywna polityka fiskalna mogą osłabiać odporność banków na wstrząsy makroekonomiczne i zwiększać ryzyko systemowe (Uryszek, Klonowska, 2022). Prowadzone są badania nad stabilnością finansów publicznych, w szczególności

nad długoterminową stabilnością fiskalną i optymalizacją zadłużenia publicznego (Uryszek, 2020). Analizy te obejmują ocenę zdolności państwa do generowania nadwyżek pierwotnych, wpływu wzrostu zadłużenia na bezpieczeństwo finansowe kraju oraz długookresowej równowagi budżetowej. Wyniki tych badań, oparte na nowoczesnych metodach ekonometrycznych oraz analizie intertemporalnych ograniczeń budżetowych, mają zastosowanie zarówno w teorii ekonomii, jak i w praktyce zarządzania finansami publicznymi, dostarczając rekomendacji dla instytucji krajowych i europejskich w zakresie strategii fiskalnej i regulacji sektora bankowego (Uryszek, Kłysik-Uryszek, 2020).

W nurt analizy dobrostanu społeczno-ekonomicznego, koncentrującego się na zależnościach między kondycją zdrowotną społeczeństwa a stabilnością finansową instytucji publicznych i rynków pracy wpisują się badania nad determinantami zdrowia publicznego, w tym zadłużenia szpitali (Miszczyńska, Antczak, 2024). Nurtem badań jest ocena powiązań między aspektami ekonomicznymi a społecznymi w systemie ochrony zdrowia, uwzględniająca zarówno czynniki finansowe, przestrzenne, jak i demograficzne (Antczak, Miszczyńska, 2020). Ten kierunek, choć towarzyszący podstawowym badaniom prowadzonym w Katedrze, dostarcza wniosków dla polityki zdrowotnej i finansowej, podkreślając znaczenie optymalizacji kosztów oraz zarządzania kapitałem ludzkim w sektorze publicznym i prywatnym.

Wkład do dyscypliny

Katedra Bankowości wnosi wkład do dyscypliny ekonomii i finansów poprzez interdyscyplinarne badania nad stabilnością sektora bankowego, regulacjami finansowymi oraz zarządzaniem instytucjami finansowymi. Badania dostarczają rekomendacji dla instytucji nadzorczych i banków, koncentrując się na optymalizacji polityki nadzorczej, adaptacji do innowacji technologicznych oraz wpływie ESG na funkcjonowanie rynków finansowych. Dodatkowo, poprzez współpracę z międzynarodowymi ośrodkami naukowymi i udział w projektach badawczych, Katedra przyczynia się do rozwoju wiedzy o bankowości, zrównoważonych finansach i transformacji cyfrowej sektora finansowego.

Katedra Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego

Przedmiot zainteresowania i metody prowadzonych badań naukowych

Zainteresowania naukowe pracowników Katedry Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego koncentrują się wokół tendencji, mechanizmów i procesów zachodzących w systemie finansowym oraz teorii i praktyki finansów publicznych. Zespołem kieruje dr hab. Iwona Dorota Czechowska, prof. UŁ.

Na przestrzeni ostatnich lat zainteresowania badawczo-naukowe pracowników Katedry obejmują w szczególności zagadnienia dotyczące stabilności systemu finansowego, ochrony konsumentów na rynku bankowym, finansjalizacji gospodarki, wpływie *policy mix* na działalność inwestycyjną przedsiębiorstw. W sektorze finansów publicznych działalność naukowo-badawcza dotyczy polityki fiskalnej, w tym optymalizacji obciążeń podatkowych, ucieczek przed podatkami, sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego, współpracy sektora publicznego z prywatnym w ramach formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wykorzystania potencjału społecznego w działaniach naprawczych miast oraz funkcjonowania budżetów obywatelskich. W trakcie prac badawczych analizowano także powiązania pomiędzy światem finansów i technologii (FinTech).

W publikacjach naukowych pracownicy Katedry analizowali międzynarodowe trendy na rzecz ochrony konsumentów w sektorze bankowym, w perspektywie globalizacji i liberalizacji usług finansowych oraz ryzyka systemowego. Poszukiwali wyjaśnienia mechanizmów funkcjonowania polityki ochrony konsumentów, zwłaszcza ADR (*Alternative Dispute Resolution*) i oceniali jej skuteczność w różnych systemach finansowych. Analizowano stabilność gospodarczą, w tym interakcje między polityką monetarną a fiskalną oraz rolę instytucji odpowiedzialnych za poszczególne polityki. W obszarze zainteresowań znalazło się zjawisko finansjalizacji w gospodarce i jej wpływu na wzrost gospodarczy. Podejmowano badania z tematyki efektywności sektora bankowego oraz funkcjonowania systemów gwarancji depozytowych w różnych państwach. Procesy globalizacyjne stanowiły podłoże do badań dotyczących optymalizacji obciążeń podatkowych, ucieczek przed podatkami, szacowania podstawy opodatkowania oraz cen transferowych. Szczególne miejsce zajęła tematyka związana z polityką zrównoważonego rozwoju w jednostkach samorządu terytorialnego. Działalność badawcza koncentrowała się na efektywności energetycznej inwestycji publicznych i ich wpływie na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

Społeczne aspekty analizowane były w pracach poświęconych procesom rewitalizacyjnym miast oraz roli społeczeństwa obywatelskiego w inicjatywach objętych budżetami obywatelskimi.

W ramach prowadzonych badań naukowych pracownicy Katedry wykorzystują różnorodne metody adekwatne do zakładanych celów, wśród których można wyróżnić: studia krajowej i zagranicznej literatury przedmiotu, aktów prawnych, studia przypadku. Szerokie zastosowanie znajdują metody analizy statystycznej i ekonometrycznej, m.in.: statystyczne testy parametryczne i nieparametryczne, niezależności chi-kwadrat, U Manna-Whitneya, H Kruskala-Wallisa, metoda modelowania liniowego, tj. metoda Hellwiga, metoda załamań strukturalnych i modelowania Markov-Switching, indeks Malmquista oraz metody symulacyjne i prognozowania. Korzystano także z metody *desk research*, bibliometrycznej, kwestionariusza ankiety, techniki CATI.

Badania prowadzone są w oparciu o dane publikowane m.in. przez Narodowy Bank Polski, Związek Banków Polskich, Ministerstwo Finansów, Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych, GUS, Eurostat, OECD, Bank Światowy.

Kierunki i tematyka badań oraz ich liderzy

104

Kierunki i tematyka prowadzonych badań członków Katedry są wielowątkowe i odnoszą się zarówno do zagadnień o charakterze makro-, jak i mikroekonomicznym. W ramach ujęcia makroekonomicznego badano ewolucję mechanizmów funkcjonowania rynków finansowych, banku centralnego, oddziaływania polityki pieniężnej na gospodarkę.

Jednym z najstarszych kierunków badań jest ten poświęcony sektorowi finansowemu, a w szczególności mechanizmom funkcjonowania systemu ochrony konsumentów, zwłaszcza na rynku bankowym. Badania i analizy prowadzone są w kierunku identyfikacji i ewolucji międzynarodowych trendów na rzecz ochrony konsumentów w sektorze bankowym, w perspektywie globalizacji i liberalizacji usług finansowych oraz ryzyka systemowego. Wyjaśnienie mechanizmów funkcjonowania polityki ochrony konsumentów, zwłaszcza ADR (*Alternative Dispute Resolution*) i ocena jej skuteczności w różnych systemach finansowych (Czechowska i in., 2024a; Czechowska, Paduszyńska, 2024). Ważnym elementem tych badań są obowiązki informacyjne banków w stosunku do klientów ubiegających się o kredyt konsumencki oraz nieprawidłowości z nimi związane (Czechowska, Kubacki, 2023; Czechowska i in., 2024b).

Procesy globalizacyjne, a w ostatnich latach kryzysy: zdrowotny, energetyczny, klimatyczny sprzyjały poszerzaniu badań o nowe wątki. Jednym z nich były zagadnienia dotyczące wpływu polityki banku centralnego na stabilność systemu finansowego przy współpracy z władzami

fiskalnymi (*policy-mix*). Badania dotyczyły oddziaływania decyzji banku centralnego i władz fiskalnych na inwestycje, wzrost PKB, substytucyjność bonów skarbowych i obligacji rządowych z depozytami bankowymi, ratingi kredytowe państw czy wzrost inkluzywny w krajach UE. Analizie poddano wpływ polityki pieniężnej i fiskalnej na relacje pomiędzy stopami procentowymi, inflacją i deficytami budżetowymi w krajach europejskich (Stawska, Reis Mourao, 2020; Stawska, Reis Mourao, 2021; Stawska i in., 2021; Stawska, 2023).

Kolejny obszar badawczy dotyczy wpływu finansjalizacji na gospodarkę państw Unii Europejskiej, sektor finansowy (w tym bankowy) oraz inne sektory gospodarki – również te niezwiązane bezpośrednio z sektorem finansowym. Analizie poddano stopień, zróżnicowanie i efektywność finansjalizacji w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Florczak, 2022; Florczak, 2024; Florczak, Czechowska, 2022).

W ramach badań o charakterze mikroekonomicznym znaczna część dotyczyła wpływu zmian w systemie podatkowym na sytuację finansową podmiotów gospodarczych. Badania koncentrowały się wokół szacowania podstawy opodatkowania, skali wyłudzeń podatkowych, ucieczki przed podatkami, optymalizacji obciążeń podatkowych w kontekście zwiększenia bezpieczeństwa systemu finansów publicznych (Witczak, 2018; Witczak, 2022). Zadaniem realizowanym w trakcie badań była ocena wpływu wysokości cen pożyczek udzielanych przez banki podmiotom gospodarczym na ceny transakcyjne podmiotów powiązanych (Witczak, Zimny, 2020).

Wśród zainteresowań pracowników Katedry znajdują się także te związane z działalnością inwestycyjną jednostek samorządu terytorialnego. Od lat w Katedrze prowadzone są badania nad wykorzystaniem formuły partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) nie tylko w obszarze inwestycji lokalnych, ale również w procesach rewitalizacyjnych (Hajdys, Ślebicka, 2021).

Współczesne kryzysy uwypukliły konieczność dążenia do zrównoważonego rozwoju i roli, jaką w działaniach prośrodowiskowych odgrywają lokalni liderzy. Efektywność energetyczna, jej pomiar, rodzaje i obszary inwestycji ekologicznych oraz efekty działań stanowią główny obszar badawczy (Hajdys, 2022).

Pandemia COVID-19 spowodowała konieczność przearanżowania polityki wydatkowej samorządów, stanowiąc przesłankę dla badań i analiz budżetów samorządowych pod kątem dokonanych zmian (Hajdys, Ziarko, 2024; Hajdys, 2023).

Podjęto próbę oceny roli i stopnia zaangażowania społeczności lokalnych w procesach definiowania i diagnozowania problemów zdegradowanych terenów miast i możliwości przywracania ich świetności (Ślebicka, 2024; Ślebicka, 2022; Ślebicka, 2021).

Na podkreślenie zasługuje także najnowszy przedmiot badań, jakim jest ciągle rozwijający się obszar FinTech, będący połączeniem finansów i technologii. W szczególności badania obejmują obszary BankTech oraz RegTech dotyczące sfery bankowości oraz regulacyjnej, gdzie ramy prawne nakładane są zarówno poprzez faktyczne regulacje prawne, jak i celowe ograniczenia technologiczne (Gawron, 2022; Gawron, Iwanicki, 2023). Tempo wprowadzanych zmian technologicznych sprzyja zacieraaniu się granicy pomiędzy innowacjami bankowymi oraz pozabankowymi. Na tym polu może dochodzić do licznych nieprawidłowości naruszających prawa konsumentów. Tym samym jest to kolejny obszar badawczy wymagający rozpoznania i uregulowania.

Dorobek naukowy (synteza dotychczasowych wyników)

Efektom badań pracowników Katedry są liczne pozycje książkowe poświęcone: systemowi bankowemu, finansjalizacji oraz wykorzystaniu partnerstwa publiczno-prywatnego w rewitalizacji miast. Do osiągnięć naukowych KBCiPF należy zaliczyć wypromowanie wielu prac licencjackich, magisterskich, dwóch doktoratów (Tomasz Florczak, *Zróźnicowanie finansjalizacji w państwach członkowskich Unii Europejskiej*, Marta Paduszyńska, *Czynniki ochrony konsumentów na rynku kredytów mieszkaniowych*), uzyskanie stopnia dr. hab. przez dr Joannę Stawską (cykl publikacji). Pracownicy Katedry są kierownikami i wykonawcami projektów badawczych NCN, Fundacji Warszawskiego Instytutu Bankowości Związku Banków Polskich oraz międzynarodowych projektów badawczych.

Do dorobku naukowego należy także zaliczyć dwukrotne zwycięstwo dr. Wojciecha Zatonia w konkursie na najlepszego analityka makroekonomicznego organizowanym przez redakcje „Parkietu” i „Rzeczpospolitej” (2017 i 2021).

Zainteresowania naukowe przekładają się także na działalność edukacyjną Zespołu. W efekcie zrealizowano dwa projekty edukacyjne: Senior w zagrożeniu (projekt finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2018) oraz Uczelnie Szkołom – o finansach z NBP. Finanse. Wiem i rozumiem (projekt finansowany przez NBP, 2020). Ponadto pracownicy Katedry wraz ze Studencką Kliniką Finansów od 2022 r. corocznie realizują autorski projekt edukacyjny pt. Edukacja dzieci i młodzieży.

Do sukcesu naukowego Katedry należy zaliczyć utworzenie i kierowanie redakcją przez dr hab. I.D. Czechowską, prof. UŁ, funkcjonującego od 2014 czasopisma naukowego *Finanse i Prawo Finansowe. Journal of Finance and Financial Law*, na łamach którego wyniki analiz z zakresu finansów i prawa finansowego publikują krajowi i zagraniczni badacze.

Wkład do dyscypliny

Wyniki realizowanych przez pracowników KBCiPF zagadnień badawczych są społecznie użyteczne, mają znaczenie dla rozwoju finansów jako dziedziny, ponieważ wskazują na możliwości ewolucji systemu finansów i zawierają praktyczne rekomendacje. W badaniach dokonana została synteza kilku obszarów: ochrony konsumenta na rynku usług finansowych, w szczególności usług bankowych, *policy mix*, finansjalizacji, finansów publicznych, FinTech-ów. Wkład do dyscypliny ekonomia i finanse polega na ocenie efektywności i potencjału sektora bankowego w finansowaniu gospodarki, rozwoju technologii finansowych oraz regulacji prawnej (szczególnie niedoskonałości w systemie ochrony konsumentów, innowacji w sektorze bankowym, wpływających na jego konkurencyjność oraz dostępność usług, możliwości adaptacyjnych sektora finansowego w obliczu kryzysów). W trakcie prac badawczych związanych z *policy mix* zbudowano katalog interakcji między polityką pieniężną a fiskalną w różnych warunkach gospodarczych, zarówno w okresach stabilności, jak i kryzysu, ich wpływu na stabilność makroekonomiczną, inflację i wzrost gospodarczy.

Istotne znaczenie dla rozwoju dyscypliny miały badania empiryczne nad finansjalizacją w gospodarce państw rozwiniętych oraz rozwijających się, w wyniku których na podstawie syntetycznego wskaźnika (stopnia), różnicując poszczególne gospodarki, dokonano klasyfikacji państw według stopnia finansjalizacji gospodarki.

Katedra posiada znaczący dorobek w zakresie finansów publicznych. Wkład w naukę dotyczy w szczególności zbudowania instrumentarium do przeciwdziałania ucieczkom przed podatkami. Na poziomie samorządowym stworzono model współpracy władz samorządowych z podmiotami prywatnymi przy realizacji projektów rewitalizacji.

Wysoką ocenę wkładu badań prowadzonych przez pracowników Katedry, potwierdza liczba przygotowanych ekspertyz w ramach Programu Analityczno-Badawczego Fundacji Warszawski Instytut Bankowości (2021–2023) oraz Związku Banków Polskich (2024). Istotnym wkładem jest z pewnością także rozwijanie nowych obszarów badań łączących świat finansów ze światem nowoczesnych technologii FinTech, tworząc współczesny wymiar finansów.

Katedra Finansów Korporacji

Przedmiot zainteresowań i metody prowadzonych badań

Pracownicy Katedry Finansów Korporacji od początku jej utworzenia w 2014 r. koncentrowali swoje zainteresowania badawcze na problematyce dotyczącej finansów korporacji. Zakres badań został poszerzony o nowe zagadnienia z sektora finansowego, co było konsekwencją nawiązania licznych współprac naukowych oraz systematycznego wzrostu zatrudnienia w Katedrze. Prowadzone badania miały wymiar zarówno empiryczny, jak i teoretyczny, co umożliwiło sformułowanie wniosków stanowiących istotny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse.

Tematyka prowadzonych badań obejmowała m.in. zagadnienia dotyczące determinantów wzrostu przedsiębiorstw na rynku kapitałowym, czynników wpływających na upadłość przedsiębiorstw, funkcjonowania giełd (w szczególności analizy anomalii dnia tygodnia i niskich cen), a także zagadnień racjonalności podejmowania decyzji przez inwestorów i osoby zarządzające funduszami inwestycyjnymi. Dodatkowo pracownicy Katedry podejmowali tematy dotyczące finansów gospodarstw rolnych, szpitali publicznych, determinantów obrotu bezgotówkowego, bankowej oceny zdolności kredytowej i nieetycznych zachowań w korporacjach, korupcji oraz luki VAT.

Kierunek i tematyka badań oraz ich liderzy

W latach 2014–2024 pracownicy Katedry prowadzili wiele projektów badawczych, poniżej wymienione zostały najważniejsze z nich.

Dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ (kierownik projektu) i dr Burcu Zengin z HBV University w Ankarze (Turcja) prowadziły w 2024 r. badania w projekcie finansowanym przez Ministerstwo Nauki w Turcji: Evaluation of Social Benefit in the Value Creation Process of Companies within the Scope of Sustainable Development (Ocena korzyści społecznych w procesie kreowania wartości przez przedsiębiorstwa w świetle zrównoważonego rozwoju).

Dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ, i dr Rafał Wolski w latach 2016–2020 brali udział w projekcie badawczym pt. Efekty komunikacji Narodowego Banku Polskiego (NBP) z rynkami finansowymi, który był finansowany przez Narodowe Centrum Nauki (program OPUS 10). Celem projektu było wskazanie, jak komunikaty NBP wpływają na decyzje inwestorów i ceny instrumentów finansowych.

Dr Magdalena Jasiniak w latach 2017–2018 była kierownikiem projektu pt. Anomalia niskiej ceny na polskim rynku kapitałowym dofinansowanego z konkursu Narodowego Centrum Nauki MINIATURA. Celem

badania była ocena wpływu anomalii niskich cen na decyzje inwestorów, przykładowo wykazano wpływ anomalii na transakcjach fuzji i przejęć.

Dr Bartłomiej Krzeczewski w latach 2016–2020 kierował projektem pt. Płynność finansowa a rentowność szpitali w Polsce, który był finansowany z konkursu ETIUDA 4 Narodowego Centrum Nauki. Przeanalizowano m.in. wpływ zmian prawnych w systemie ochrony zdrowia na strategię płynnościowe czy strategię zarządzania płynnością finansową szpitali w Polsce.

Dr hab. Radosław Pastusiak i dr Michał Soliwoda brali udział w projekcie pt. Increasing the scope of knowledge commercialization and R&D products transfer of the Lithuanian Center for Social Sciences. Celem były komercjalizacja wiedzy oraz transfer technologii i produktów Litewskiego Centrum Nauk Społecznych (LCSS). Dr Michał Soliwoda w latach 2023–2024 był kierownikiem projektu pt. Zielona transformacja energetyczna sektora rolnego dofinansowanego z konkursu Narodowego Centrum Nauki MINIATURA.

Młodzi pracownicy Katedry regularnie otrzymywali dofinansowanie na projekty badawcze w ramach dofinansowania prac badawczych młodych naukowców z Rezerwy Dziekana WES. Projekty te nawiązywały tematem do prac doktorskich i habilitacyjnych przygotowywanych w Katedrze.

W latach 2014–2024 dwaj pracownicy Katedry uzyskali stopnie dr. habilitowanego, obroniono siedem prac doktorskich. Dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ, otrzymała w 2016 r. nagrodę III stopnia za cykl publikacji dotyczących wzrostu efektywności działania przedsiębiorstw notowanych na GPW w Warszawie. Dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ, i dr Rafał Wolski otrzymali w 2013 r. Zespołową Nagrodę Rektora UŁ II stopnia za cykl publikacji dotyczących analizy rynku kapitałowego i płynności przedsiębiorstw notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Dr Bartłomiej Krzeczewski otrzymał w 2015 r. nagrodę Rektora UŁ II stopnia za uczestnictwo w pracach na rzecz rozwoju i promocji środowiska studenckiego UŁ, w roku 2017 nagrodę naukową Fundacji Uniwersytetu Łódzkiego za szczególne osiągnięcie naukowe w latach 2015–2016 w obszarze Nauk Społecznych, zaś w roku 2021 otrzymał nagrodę naukową Rektora UŁ III stopnia za osiągnięcia naukowo-badawcze.

Praca doktorska dr. Michała Radkego została wyróżniona w konkursie prac dyplomowych Narodowego Banku Polskiego oraz otrzymała nagrodę naukową Rektora UŁ III stopnia, praca doktorska dr Anny Pluskoty zajęła II miejsce w konkursie prac dyplomowych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, zaś praca doktorska dr Olgi Krzeczewskiej otrzymała III miejsce w konkursie prac dyplomowych Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Dorobek naukowy (synteza dotychczasowych wyników)

Rezultaty prowadzonych badań w latach 2014–2024 zostały opublikowane w postaci 41 artykułów w prestiżowych czasopismach oraz 10 monografiach naukowych. Dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ, wykazała m.in., że wzrost zysków na akcję jest kluczowy we wzroście wewnętrznej wartości przedsiębiorstwa, co powinno determinować wzrost cen akcji (także wartości rynkowej i stopy zwrotu) (Bolek, 2018). Dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. UŁ wykazała istotne znaczenie etycznego podejścia do procesu negocjacji kredytowych oraz wskazała przykłady takiego działania na rynku polskim w latach 2018–2022 (Czajkowska, 2024). Dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ i dr Rafał Wolski wraz z zespołem wykazali, że inwestorzy istotnie reagują na komunikaty Banku Centralnego w Polsce, a w szczególności na informacje o stopach procentowych (Wolski, Bolek, Gajdka, Brzeszczyński, Kutan, 2023). Dr Jakub Keller i dr Michał Radke dowiedli, że inwestorzy indywidualni w Polsce generalnie wykazywali mniejsze nastawienie na dyspozycyjny optymizm, a główną rolę w kształtowaniu poziomu optymizmu odgrywały takie cechy jak: wiek, doświadczenie i konsekwencja w podejmowaniu decyzji (Keller, Radke, 2024). Dr Bartłomiej Krzeczewski z zespołem wykazał, że kondycja finansowa szpitali działających w dużych miastach w Polsce jest lepsza od ich odpowiedników funkcjonujących w mniejszych miejscowościach (Krzeczewski, Krzeczewska, Pluskota, Pastusiak, 2019). Dr Olga Krzeczewska analizowała, jak ogłoszenie upadłości spółki wpływa na zwroty akcji jej konkurentów branżowych. Wykazała, że ogłoszenie upadłości ma pozytywny krótkoterminowy wpływ na wycenę konkurentów branżowych w próbie, co wskazuje na efekt konkurencyjny (Krzeczewska, Pastusiak, 2022). Dr Michał Soliwoda wykazał, że polskie gospodarstwa rolne mają niskie poziomy zadłużenia, które dostosowują dynamicznie, co częściowo potwierdza teorię kompromisu (Enjolras, Sanfilippo, Soliwoda, 2021). Dr Magdalena Jasiniak wraz z zespołem podzieliła państwa Unii Europejskiej na trzy klastry, których atrakcyjność inwestycyjna mimo pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie nie uległa zmianie (Bogołębska, Jasiniak, Zengin, 2024). Dr Marlena Grzelczak badała związki, jakie występują między wzrostem gospodarczym mierzonym PKB *per capita* a wartością płatności bezgotówkowych. Wykazała pozytywne zależności między wartością płatności z wykorzystaniem polecenia przelewu, karty płatniczej i wzrostem gospodarczym występujące zarówno w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, jak i krajach Europy Zachodniej (Grzelczak, 2024). Badania dr Anny Pluskoty ujawniły zróżnicowany wpływ korupcji na wskaźniki ESG w krajach Unii Europejskiej, w tym nieliniową korelację między korupcją a emisją CO₂ i wzrostem gospodarczym, oraz liniową korelację między korupcją a oczekiwaną długością życia (Pluskota, 2024).

Wkład do dyscypliny

Badania zrealizowane przez pracowników Katedry Finansów Korporacji wpisują się w tematykę aktualnie poruszaną w światowej literaturze przedmiotu, co pozwoliło na wypracowanie istotnego wkładu do literatury krajowej i zagranicznej. W przypadku badań dotyczących rynku kapitałowego wskazano, że jego rola w rozwoju przedsiębiorstw staje się istotna ze względu na dostęp do kapitału i maksymalizację jego rentowności. Efektywny rynek kapitałowy determinuje racjonalny przepływ kapitałów, ale także pozwala ocenić rezultaty inwestycji. Menedżerowie funduszy inwestycyjnych są podatni na uprzedzenia behawioralne, chociaż te skłonności nie miały wpływu na ich decyzje. Informacja o ogłoszeniu upadłości w przypadku przedsiębiorstw giełdowych wpływała krótkoterminowo pozytywnie na konkurentów branżowych upadającego przedsiębiorstwa. Informacje przekazywane przez NBP mają znaczenie dla inwestorów, ale ich wpływ na decyzje inwestycyjne wydaje się być umiarkowany. Inwestorzy indywidualni w Polsce cechują się mniejszym nastawieniem na dyspozycyjny optymizm. Ogłoszenie upadłości może wpływać pozytywnie na stopę zwrotu z akcji przedsiębiorstw należących do tej samej branży.

Wskazano, że wielkość i możliwości wzrostu przedsiębiorstw rolniczych pozytywnie wpływają na zadłużenie gospodarstw rolnych w Polsce, zaś rentowność i ziemia mają odwrotny efekt. Polscy rolnicy wykorzystują dostępne fundusze wewnętrzne, w szczególności zyski zatrzymane, jako substytut długu, co jest zgodnie z teorią hierarchii. Stworzono definicję etyki negocjacji kredytowych. Wpływ korupcji na ESG należy rozpatrywać z punktu widzenia zmiennej składowej ESG, a nie w oparciu o syntetyczne pomiary ESG. Bogatsze państwa UE mają ogólnie niższy poziom korupcji i niższy poziom emisji dwutlenku węgla, zaś oczekiwana długość życia jest dla obywateli tych państw większa.

Pracownicy Katedry Finansów Korporacji zamierzają kontynuować badanie w dotychczasowych obszarach, zwiększając swój wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse.

Katedra Finansów Publicznych

Rozwój Katedry Finansów Publicznych w latach 2015–2024 wynika z długiej historii, ale i ostatnich zmian osobowych w jednostce. Katedra powstała w październiku 2006 r. w wyniku przekształcenia Katedry Finansów i Bankowości w Instytut Finansów, Bankowości i Ubezpieczeń. Jest to obecnie samodzielna jednostka naukowo-badawcza w Instytucie

Finansów. W 2024 r. zespół Katedry obejmował dziewięciu pracowników. Kierownikiem Katedry jest prof. dr hab. Beata Guziejewska, ponadto w katedrze zatrudnieni są: dr hab. Yevhenii Alimpiiev, dr Adam Suchecki, dr Izabela Witczak, dr Tomasz Tratkiewicz, dr Monika Perlińska, dr Maria Andrzejak, dr Katarzyna Walerysiak-Grzechowska, mgr Patrycja Fatygaj-Wiśniewska (stan na koniec 2024 r.).

Przedmiot zainteresowań i metody prowadzonych badań naukowych

Działalność naukowo-badawcza pracowników Katedry koncentruje się wokół szeroko rozumianych problemów finansów publicznych. W ostatnich latach realizowane były liczne badania własne, poświęcone takim obszarom badawczym jak: polityka fiskalna, źródła finansowania samorządu terytorialnego, ekonomia kultury, finansowanie służby zdrowia, problemy demograficzne i polityka społeczna, zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie, badanie luki podatkowej i polityki podatkowej państwa. Badania dotyczą przede wszystkim uwarunkowań polskiego systemu finansów publicznych oraz ich problemów na tle rozwiązań europejskich. Pracownicy Katedry Finansów Publicznych w swoich badaniach wykorzystują zarówno zaawansowane metody ilościowe (modele ekonometryczne) jak i badania jakościowe oparte na pogłębionych kwestionariuszach ukierunkowanych, badaniach ankietowych, analizach legislacji, analizach literatury oraz typowych badaniach *case study*.

Kierunki i tematyka badań oraz ich liderzy

Tematyka badań koncentruje się wokół finansów publicznych, ale jest jednocześnie wielowątkowa, różnorodna i interdyscyplinarna.

W latach 2015–2017 w Katedrze realizowany był grant NCN pt. System finansowania samorządu terytorialnego a kreowanie i utrwalanie iluzji fiskalnych. Komplementarność metod jakościowych i ilościowych. Nr 2014/13/B/HS4/00162 (termin realizacji 18.02.2015–17.02.2017). W ramach projektu NCN prof. dr hab. Beata Guziejewska odbyła staż naukowy w Institut d’Economia de Barcelona oraz czynnie uczestniczyła w kilku konferencjach międzynarodowych. Celem naukowym było zbadanie rodzajów i zakresu iluzji fiskalnych będących konsekwencją ukształtowanego w Polsce systemu finansowania samorządu terytorialnego. Rezultatem badań było wzbogacenie doktryny ekonomii, teorii *public choice*, teorii finansów publicznych oraz finansów w szeroko rozumianym nurcie finansów behawioralnych. Główna hipoteza badawcza zakładała, że system finansowania samorządu terytorialnego oparty na dochodach o charakterze transferów wpływa na powstawanie i utrwalanie iluzji fiskalnych (Guziejewska, 2015, Guziejewska, 2016, Guziejewska, 2021 oraz Guziejewska, Majdzińska, Żółtaszek, 2021).

W 2017 r. prof. dr hab. B Guziejewska realizowała indywidualny projekt naukowy i będący efektem konkursu organizowanego przez Regionalne Biuro Województwa Łódzkiego w Brukseli oraz Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ (we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego), pt. Przyczyny i konsekwencje nieefektywności decentralizacji fiskalnej. Pobyt studyjny w Brukseli (wrzesień–październik 2017 r.) umożliwił również badania poświęcone znaczeniu i roli Europejskiego Komitetu Regionów. Efektem badań samorządu terytorialnego w ujęciu międzynarodowym oraz europejskim było opublikowanie pracy: *Funkcje i przyszłość Komitetu Regionów w unijnych i krajowych procesach decyzyjnych*, „Studia Regionalne i Lokalne” nr 2(72) 2018, Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych (EUROREG), Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2018.

W latach 2015–2024 prowadzono badania w ważnym nurcie badawczym związanym z nową ekonomią polityczną, zjawiskiem stałego wzrostu wydatków publicznych, zjawiskiem Lewiatana i rozrastaniem się sektora publicznego. Ostatni z wymienionych nurtów badawczych został podsumowany w monografii naukowej wydanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego w 2022 r. Monografia *Decentralizacja fiskalna jako ograniczenie zjawiska Lewiatana* ma charakter teoretyczno-przeglądowy i interdyscyplinarny, jest bardzo rozległa pod względem historycznym, geograficznym, ustrojowym oraz kulturowym. Problemem badawczym był ograniczający wpływ decentralizacji fiskalnej na wzrost wydatków publicznych i rozrastanie się sektora publicznego oraz szerokie uwarunkowania tego procesu. Praca ta była podstawowym osiągnięciem naukowym w postępowaniu o nadanie tytułu profesora dr hab. Beacie Guziejewskiej. Tytuł profesora nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse nadany został postanowieniem Prezydenta RP z dnia 29 maja 2023 r. Ścisłe ilościowa część badań naukowych poświęconych hipotezie Lewiatana znalazła wyraz w pracy pt. *Financial and administrative decentralisation and the Leviathan hypothesis for Poland: Multivariant cointegration analysis* (Guziejewska, Walerysiak-Grzechowska 2024; Guziejewska, Walerysiak-Grzechowska 2020). W omawianych latach kontynuowano tradycję badań poświęconych finansom samorządu terytorialnego. Efektem było opublikowanie dwóch monografii we współpracy z innymi ośrodkami naukowymi (Patrzalek, Poniatowicz, Guziejewska, Kańduła, 2019; Patrzalek, Poniatowicz, Guziejewska, Kańduła, 2022). Do 2021 r. badania poświęcone problematyce samorządu terytorialnego prowadził również dr Marek Wojciechowski (Wojciechowski, 2021).

Zainicjowano nowe badania poświęcone problematyce polityki podatkowej. Związane było to z zatrudnieniem w Katedrze naukowców specjalizujących się w tematyce podatków, również od strony praktyki

gospodarczej. Dr Izabela Witczak, dr Tomasz Tratkiewicz oraz mgr Patrycja Fatyga-Wiśniewska prowadzą badania naukowe poświęcone podatkom. Dr Tomasz Tratkiewicz koncentruje się na obszarze badania luki w podatkach stanowiących podstawowe źródło dochodów budżetowych (VAT, PIT, podatek akcyzowy). Swoje pasje badawcze rozwija również w departamencie podatku od towarów i usług ministerstwa finansów, którym to departamentem od 2024 r. kieruje. Obecnie trwają prace nad publikacją wyników badań nad luką w PIT, przeprowadzonych wraz z dr. M.B. Turgutem oraz nad luką w podatku akcyzowym przeprowadzonych z zespołem z UW pod kier. prof. J. Kudły (Turgut, Tratkiewicz, 2023: 1–29; Tratkiewicz, 2022: 55–72; Rogowska-Rajda, Tratkiewicz, 2020). Dr Izabela Witczak problematyką podatkową zajmuje się od wielu lat nie tylko jako pracownik naukowy, ale również jako praktyk. Doświadczenie praktyczne zyskała w przedsiębiorstwach oraz organizacji pracodawców. Głównymi obszarami jej zainteresowań są: ryzyko podatkowe, podatki dochodowe oraz metody uszczelniania systemu podatkowego (Guziejewska, Witczak, 2024; Witczak, 2023; Witczak, 2024; Guziejewska, Witczak, 2022).

114

Dr hab. Yevhenii Alimpiiev to ekonomista i nauczyciel akademicki, adiunkt w Katedrze Finansów Publicznych Uniwersytetu Łódzkiego od 2019 r., posiada obywatelstwo ukraińskie. W 2015 r. uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych na podstawie rozprawy poświęconej badaniu warunków równowagi makroekonomicznej pod wpływem szoków transmisji monetarnej i fiskalnej. Jego zainteresowania badawcze obejmują m.in. makroekonomię i finanse, wpływ polityki dochodów publicznych na rozwój i wzrost gospodarczy, badanie zagadnień prowadzenia polityki budżetowej mającej na celu tworzenie korzystnych warunków długoterminowego zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Dr hab. Yevhenii Alimpiiev to autor ponad 60 publikacji naukowych w językach angielskim, polskim, ukraińskim (Alimpiiev, 2023; Alimpiiev, 2024).

W Katedrze prowadzone są również badania interdyscyplinarne poświęcone analizom społeczno-gospodarczym z wykorzystaniem metod ilościowych w szczególności ekonometrycznych (Walerysiak-Grzechowska, 2024), zagadnieniom polityki zrównoważonej (Perlińska, 2020; Perlińska, 2022) oraz zasadom ekonomiki i finansowania kultury (dr Adam Suchecki). Specjalne miejsce w pracy naukowej dr. Adama Sucheckiego zajmował problem znaczenia i wpływu wydatków samorządowych na funkcjonowanie instytucji kultury, ze szczególnym uwzględnieniem ich zróżnicowania regionalnego. Zainteresowania te ewoluowały w kierunku pomiaru efektywności wydatków publicznych na kulturę w Polsce (Suchecki, 2019; Suchecki 2020). Z kolei badania poświęcone ekonomice i finansowaniu ochrony zdrowia prowadziła dr K. Miszczyńska, dotyczyły one

wielokryterialnej oceny efektywności funkcjonowania szpitali publicznych w Polsce, identyfikacji czynników powodujących ich zadłużanie się (NCN Preludium). Analizy były poświęcone też m.in. determinantom samooceny stanu zdrowia mieszkańców krajów UE i wpływowi stanu zdrowia na wydajność pracy (badania młodych naukowców finansowane z rezerwy dziekana).

Dorobek naukowy oraz wkład do dyscypliny

Aktywność naukowa pracowników przejawia się w bogatym, interdyscyplinarnym dorobku publikacyjnym, na który składają się: monografie, artykuły w czasopismach, opracowania naukowe opisane w poprzedniej części. Uczestniczymy czynnie w wielu ogólnopolskich cyklicznych konferencjach naukowych poświęconych finansom publicznym, a w szczególności finansom samorządu terytorialnego oraz w wielu konferencjach zagranicznych. Wkład do dyscypliny nauk ekonomicznych i finansów upatrujemy przede wszystkim w rozwoju teorii nowej ekonomii politycznej, teorii federalizmu fiskalnego oraz teorii finansów publicznych opartej na podejściu instytucjonalnym. W przyszłości kontynuowane będą przede wszystkim badania poświęcone polityce fiskalnej i instytucjom fiskalnym, procesowi stanowienia prawa podatkowego oraz badaniu efektywności wydatków publicznych. Badania prowadzone w Katedrze przy-

115

czynniają się nie tylko do wzbogacenia teorii w ramach danej dyscypliny, ale również do bardziej efektywnego funkcjonowania sektora publicznego oraz podejmowania bardziej optymalnych i racjonalnych działań przez polityków i innych decydentów.

Przejawem dorobku w opisywanym obszarze są również uzyskiwane stopnie naukowe i nagrody. W latach 2015–2024 w Katedrze Finansów Publicznych obroniono trzy prace doktorskie⁴:

- dr Katarzyna Miszczyńska, obrona 2.06.2017 r., praca doktorska pt. *Ocena efektywności funkcjonowania jednostek zamkniętej opieki zdrowotnej na przykładzie wybranych szpitali w Łodzi*⁵,
- dr Paweł Tobera, obrona 16.11.2018 r., praca doktorska pt. *Główne determinanty ograniczania kosztu obsługi długu sektora finansów publicznych na przykładzie Polski i wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej w latach 2005–2015*,

⁴ Prace doktorskie zostały przygotowane pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. B. Guziejewskiej, praca dr Katarzyny Walerysiak Grzechowskiej została przygotowana pod kierunkiem dr. hab. M. Plicha, prof. UŁ.

⁵ Efektem pracy nad dysertacją była również monografia: K. Miszczyńska, *Efektywność funkcjonowania szpitali publicznych w Łodzi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2019.

- dr Katarzyna Walerysiak-Grzechowska, obrona 24.11.2023 r., praca doktorska pt. *Wpływ zmian demograficznych na wzorce konsumpcji gospodarstw domowych w Polsce*⁶.

Pracownicy katedry otrzymali nagrody i wyróżnienia:

- prof. dr hab. Beata Guziejewska nagrodę indywidualną Rektora UŁ w 2023 r. za książkę oraz medal złoty za długoletnią służbę postanowieniem Prezydenta RP z dn. 3.09.2024 r.,
- dr Monika Perlińska otrzymała w 2021 r. nagrodę indywidualną III stopnia Rektora UŁ za książkę *Prawa do emisji gazów cieplarnianych w sprawozdawczości finansowej przedsiębiorstw. Propozycja standardu rachunkowości* oraz nagrodę I stopnia im. profesora Stanisława Skrzywana w kategorii prac doktorskich w konkursie z dziedziny rachunkowości organizowanym przez Zarząd Główny i Radę Naukową Stowarzyszenia Księgowych w Polsce,
- dr Katarzyna Walerysiak-Grzechowska zajęła II miejsce w Konkursie Prezesa GUS w 2023 r. w kategorii najlepsza praca doktorska za pracę *Wpływ zmian demograficznych na wzorce konsumpcji gospodarstw domowych w Polsce*.

Katedra Finansów i Rachunkowości MSP

Przedmiot zainteresowań i metody prowadzonych badań naukowych

Katedra Finansów i Rachunkowości MSP w latach 2006–2015 kierowana była przez jej pomysłodawczynię i współtwórczynię profesor Bożenę Mikołajczyk⁷. W 2014 r. profesor została uhonorowana Nagrodą Rektora UŁ I stopnia za całokształt dorobku, obejmującego osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Od 1 października 2015 r. funkcję kierownika Katedry pełni dr hab. Dorota Burzyńska, prof. UŁ.

W Katedrze podejmuje się wielowymiarowe badania, których przedmiotem jest funkcjonowanie i rozwój przedsiębiorstw, szczególnie tych należących do sektora MSP. Tematyka badawcza jest bardzo szeroka, aktualna i obejmuje zagadnienia związane z przedsiębiorczością i innowacjami, otoczeniem instytucjonalnym i źródłami finansowania, inwestycjami ekologicznymi, formami opodatkowania, rachunkowością,

⁶ Efektem badań była również monografia opublikowana w 2024 r.

⁷ Prof. B. Mikołajczyk pełniła funkcję przedstawiciela dziekana ds. kontaktów z biznesem w Wydziałowej Radzie Biznesu, której była pomysłodawczynią, oraz zainicjowała Galę Absolwentów na Wydziale Ek-Soc UŁ.

sprawozdawczością i analizą finansową oraz funkcjonowaniem audytu wewnętrznego i kontroli w sektorze prywatnym i publicznym.

Kierunki i tematyka badań oraz ich liderzy

W Katedrze uformowały się zespoły zajmujące się określonymi nurtami badawczymi wymienionymi powyżej. Część pracowników kontynuowała i rozwijała badania w zakresie przedsiębiorczości, innowacyjności i źródeł finansowania działalności gospodarczej, w tym mikrofinansów (prof. Bożena Mikołajczyk, dr hab. Joanna Fila, dr Małgorzata Jabłońska, dr Elżbieta Grzegorczyk). Ponadto kontynuowane były badania dotyczące inwestycji ekologicznych na gruncie prywatnym i publicznym (dr hab. Dorota Burzyńska, prof. UŁ), organizacji i funkcjonowania audytu w sektorze publicznym i prywatnym (dr Agnieszka Skoczylas-Tworek, dr Cezary Szydlowski) oraz analizy i oceny efektywności funkcjonowania podmiotów gospodarczych (dr Rafał Józwicki, dr Artur Zimny). Ważnym obszarem aktywności naukowo-badawczej stały się także zagadnienia dotyczące opodatkowania działalności gospodarczej (dr hab. Joanna Fila, dr Elżbieta Grzegorczyk, dr Jarosław Marczak, mgr Aleksander Buczkowski) oraz rachunkowości i sprawozdawczości (dr Justyna Fijałkowska, dr Dominika Korzeniowska).

117

Dorobek naukowy (synteza dotychczasowych wyników)

Jednym z głównych nurtów badawczych Katedry jest przedsiębiorczość i innowacje. Rezultatem badań prowadzonych przez prof. B. Mikołajczyk były liczne artykuły dotyczące szeroko pojętej innowacyjności, tak na poziomie mikro (przedsiębiorstw) jak i makro (gospodarek), analizy prowadzone były na gruncie krajowym i europejskim (Mikołajczyk, 2014a; Mikołajczyk, 2014b; Mikołajczyk, 2014c; Mikołajczyk, 2015; Mikołajczyk, 2016). Zagadnienia dotyczące innowacyjności i przedsiębiorczości znalazły się również w sferze zainteresowań naukowych dr M. Jabłońskiej. W 2016 r. obroniła ona rozprawę doktorską pt. *Finansowe determinanty przedsiębiorczości w regionach przygranicznych Polski Wschodniej w konfrontacji z regionem łódzkim*, napisaną pod kierunkiem dr hab. D. Burzyńskiej, prof. UŁ; uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse. Celem pracy było zidentyfikowanie oraz ocena skuteczności czynników o charakterze finansowym, które wpływają na powstawanie nowych przedsiębiorstw w badanych regionach, a także ich empiryczna weryfikacja na przykładzie regionów przygranicznych Polski Wschodniej i regionu łódzkiego. Rozprawa doktorska została opublikowana w 2017 r. (Jabłońska, 2017). Aktywność naukowa dr M. Jabłońskiej koncentrowała się następnie na problematyce związanej z uwarunkowaniami przedsiębiorczości (Jabłońska, Fila, 2021; Jabłońska, Dziuba, Razali, 2023;

Jabłońska, Ławińska, 2024; Jabłońska, 2024) i realizowana była w ramach kilku programów badawczych⁸.

Z obszarem przedsiębiorczości oraz innowacyjności wiążą się zagadnienia doboru źródeł finansowania⁹. Problematyka ta rozwijana była przez dr E. Grzegorzczuk. W 2018 r. obroniła ona rozprawę doktorską pt. *Specyfika funkcjonowania mechanizmów sektora private equity/venture capital w Polsce*, napisaną pod kierunkiem prof. B. Mikołajczyk i uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse. Rozprawa została opublikowana w 2019 r. (Grzegorzczuk, 2019). Dr Grzegorzczuk kontynuowała następnie badania nad alternatywnymi źródłami finansowania, poszerzając je o crowdfunding (Grzegorzczuk, 2021; Grzegorzczuk, 2024) i realizowana była w ramach kilku programów badawczych¹⁰.

Z obszarem źródeł finansowania sektora MSP związana jest problematyka mikrofinansów (Fila, 2015; Fila, 2016; Fila, 2018a; Fila, 2018b). W wyniku badań realizowanych na potrzeby rozprawy habilitacyjnej powstała monografia (Fila, 2018), której przedmiotem badań była analiza charakteru, miejsca i roli instytucji mikrofinansowych w europejskiej gospodarce¹¹. Celem prowadzonych badań były identyfikacja, analiza i ocena doświadczeń związanych z funkcjonowaniem europejskich mikrofinansów oraz wykazanie, że produkty mikrofinansowe mogą w sposób trwały przyczynić się do zmniejszenia poziomu wykluczenia społecznego i finansowego w Europie. Opierając się na wynikach badań empirycznych, sformułowano oceny i postulaty dotyczące tworzenia warunków ramowych dla funkcjonowania mikrofinansów, opracowania modelu funkcjonowania instytucji mikrofinansowych oraz rozwiązań praktycznych

⁸ Systemowe wsparcie procesów zarządzania w JST. Projekt współfinan. przez UE ze środków EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet V, Działanie 5.2, Poddziałanie 5.2.2, członek zespołu nadawczego realizującego zadanie: Opracowanie innowacyjnych rozwiązań z zakresu zarządzania publicznego (2015); Finansowe instrumenty wspierania przedsiębiorczości w regionie łódzkim, grant dla Młodych Naukowców Wydział Ek.-Socj. UŁ (2015); Wpływ przyznanych funduszy unijnych w latach 2007–2013 na rozwój firm w powiecie łódzkim, grant dla Młodych Naukowców, Wydz. Ek-Soc UŁ (2016); Stymulowanie przedsiębiorczości przez sieciowanie instytucji wsparcia biznesu, grant dla Młodych Naukowców, Wydział Ek-Soc. UŁ (2022).

⁹ W przypadku sektora MSP dostęp do kapitału uznawany jest za jedną z kluczowych barier powstawania, rozwoju i podejmowania działań innowacyjnych.

¹⁰ „Branże przyciągające kapitał podwyższonego ryzyka w Polsce i Europie” (2015); „Kapitał private equity/ venture capital w sektorze high-technology” (2016); „Analiza taksonomiczna poziomu rozwoju inwestycji PE/VC w Europie na przestrzeni ostatnich 5–10 lat” (2017); „Specyfika funkcjonowania sektora private equity/venture capital w Polsce na tle Europy” (2018).

¹¹ Dr J. Fila uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse w grudniu 2019 r.

i możliwości zastosowania instrumentów mikrofinansowych przez obecnych i potencjalnych przedsiębiorców.

Badania nad źródłami finansowania sektora MSP, prowadzone przez dr hab. J. Filę i dr E. Grzegorczyk zaowocowały monografią, która dotyczyła wybranych nowoczesnych i nietypowych metod finansowania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (Fila, Grzegorczyk, Paduszyńska, 2022). Analizie i ocenie poddano alternatywne sposoby finansowania, takie jak crowdfunding oraz bardziej tradycyjne: pożyczki i kredyty. Te ostatnie analizowano z perspektywy włączenia finansowego i społecznego, a więc mikropożyczek/mikrokredytów oraz kredytu hipotecznego finansującego nieruchomości inwestycyjne w przedsiębiorstwach. W odpowiedzi na gospodarcze i finansowe skutki pandemii COVID-19 w sferze zainteresowań naukowych pracowników Katedry znalazły się zagadnienia odporności przedsiębiorstw na kryzysy¹².

Dla funkcjonowania sektora MSP niezwykle istotne są również kwestie podatkowe: wybór formy opodatkowania, wysokość obciążeń podatkowych i niepodatkowych oraz rachunkowość i sprawozdawczość podatkowa. Efektem rozwijania tego obszaru badań jest monografia przygotowana przez dr hab. J. Filę, dr E. Grzegorczyk oraz mgra A. Buczkowskiego (Fila, Grzegorczyk, Buczkowski, 2024). Autorzy za cele publikacji obrali: zaprezentowanie problematyki związanej z funkcjonowaniem przedsiębiorstw w środowisku podatkowym oraz opodatkowaniem działalności gospodarczej, identyfikację kluczowych rozwiązań fiskalnych, wprowadzonych w ramach Polskiego Ładu oraz ocenę ich skutków dla podmiotów gospodarczych, a szczególnie dla obciążeń dochodów. Zagadnienia te zostały przedstawione zarówno od strony teoretycznej, jak i praktycznej. Do dorobku publikacyjnego w obszarze podatków zaliczyć należy także artykuł dotyczący raportowania schematów podatkowych (Buczkowski, Fila, 2023).

Od początku funkcjonowania Katedry szczególnie ważnym obszarem zainteresowań badawczych były zagadnienia dotyczące zrównoważonego rozwoju i finansowania inwestycji ekologicznych. Dr hab. D. Burzyńska w latach 2014–2024 była autorką blisko trzydziestu opracowań z tego zakresu w postaci artykułów i rozdziałów w monografiach naukowych oraz uczestniczyła czynnie w krajowych konferencjach. Dorobek naukowy dr hab. D. Burzyńskiej obejmuje m.in. zagadnienia zrównoważonej gospodarki, gospodarki odpadami, partnerstwa publiczno-prywatnego, funduszy ekologicznych, ekoinnowacji, odnawialnych źródeł energii oraz

¹² Badania prowadzone przez dr hab. J. Filę i dr M. Jabłońską w ramach projektu Przedsiębiorczość w Polsce w dobie kryzysu wywołanego pandemią COVID-19, finansowanie: #eksocgrant 2021.

kryzysu energetycznego (Burzyńska, 2016; Burzyńska, Hajdys, 2021; Burzyńska, 2023; Burzyńska, Burchard-Dziubińska, 2023; Burzyńska, 2023). We wrześniu 2024 r. dr hab. D. Burzyńska została odznaczona Złotym Medalem Za Długoletnią Służbę.

Kolejny obszar specjalizacji naukowej Katedry to rachunkowość i sprawozdawczość (Artienwicz i in., 2021; Artienwicz i in., 2022; Korzeniowska, 2023), w tym rachunkowość behawioralna (Korzeniowska, Sułkowski, 2020a; Korzeniowska, Sułkowski, 2020b) i raportowanie niefinansowe (Oliveira C. i in., 2021; Hadro i in., 2022; Hadro, Fijałkowska, Słoński, 2023; Klimczak i in., 2024; Esposito i in., 2024) oraz zagadnienia związane z analizą finansową i oceną efektywności funkcjonowania podmiotów gospodarczych (Zimny, 2020; Zimny, 2021; Witczak, Zimny, 2021; Zimny 2022). Wymienione obszary mają ściśle powiązania z nadal kontynuowanym, istotnym obszarem aktywności naukowo-badawczej pracowników Katedry, którym jest audyt i kontrola wewnętrzna (Skoczylas-Tworek, 2020a; Skoczylas-Tworek, 2020b; Skoczylas-Tworek, 2022; Skoczylas-Tworek, 2023; Szydłowski, 2018; Szydłowski, 2019). Nurt ten jest nieustannie rozwijany i pogłębiany, aktualnie o problematykę oszustw i nadużyć finansowych w gospodarce. W obszarze zainteresowań i specjalizacji naukowowo-badawczej pracowników Katedry znajdują się także finanse publiczne, w tym podatki i opłaty lokalne, system zamówień publicznych (Marczak, 2014; Marczak, Bogovac, 2015; Marczak, Bogovac, 2016; Marczak, Kępka, 2016; Marczak, Uvarova, 2016; Szydłowski, 2020; Szydłowski, 2022; Szydłowski, 2024).

Wkład do dyscypliny

Problematyka badawcza podejmowana przez pracowników Katedry Finansów i Rachunkowości MSP, pomimo swojej różnorodności, pozostaje spójna. Oscyluje wokół zagadnień związanych z funkcjonowaniem mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Zaprezentowane badania wskazują na potrzebę wspierania tego sektora na różnych płaszczyznach oraz na istnienie wielu barier, zarówno na etapie tworzenia, funkcjonowania, jak i podejmowania aktywności inwestycyjnej (innowacji czy inwestycji ekologicznych). Sektor MSP pozostaje ważnym ogniwem gospodarki. Potrzeby kapitałowe są dla niego wciąż aktualne, szczególnie w obliczu dynamicznie zmieniającego się otoczenia i pojawiania się nowych metod finansowania, jak np. crowdfunding. Równie ważne są problemy funkcjonowania w środowisku podatkowym czy też mierzenie się ze zjawiskami kryzysowymi.

Aktywność naukowo-badawcza pracowników zaowocowała licznymi publikacjami o unikatowym charakterze: artykułami w renomowanych czasopismach i monografiach, w języku polskim i angielskim, czynnym udziałem w konferencjach krajowych i międzynarodowych, a także obronionych doktoratach i uzyskanych stopniach habilitacyjnych.

Katedra Rynku i Inwestycji Kapitałowych

Katedra Ekonomii Rynku i Inwestycji Kapitałowych do roku 2016 wchodziła w skład Instytutu Ekonomik Stosowanych i Informatyki, nosząc nazwę Katedra Ekonomii Przemysłu i Rynku Kapitałowego. W 2016 r., na skutek zmiany organizacyjnej, weszła w skład Instytutu Finansów, zaś w roku 2017 zmieniła nazwę na obowiązującą obecnie (Katedra Rynku i Inwestycji Kapitałowych).

Przedmiot badań

Podstawowym przedmiotem badań pracowników Katedry w latach 2014–2024 były przede wszystkim zagadnienia związane z rynkami finansowymi, w tym w szczególności z rynkiem kapitałowym oraz, w nieco mniejszym stopniu, z zarządzaniem finansami przedsiębiorstw na tym rynku. Dotyczyły takich kwestii jak: rentowność i ryzyko inwestycji na rynkach kapitałowych, reakcja kursów instrumentów finansowych na napływające na rynek informacje (tj. na przykład komunikaty ogłaszane przez bank centralny), inwestycje społecznie odpowiedzialne, inwestowanie w nowe źródła energii, polityka dywidend, płynność finansowa i struktura kapitału spółek giełdowych, wzrost spółek na rynku kapitałowym.

121

Kierunki i tematyka badań oraz ich liderzy

W latach 2014–2024 można wyróżnić 9 podstawowych kierunków badawczych, z których część związana jest z realizacją pozyskanych za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki (NCN) i finansowanych przez tę instytucję projektów badawczych, część z aktywnością prowadzoną w ramach badań własnych UŁ. W omawianym okresie w Katedrze realizowano łącznie pięć projektów NCN. Charakterystyka ogółu wyróżnionych kierunków badawczych przedstawia się w następujący sposób:

1. Komunikacja Narodowego Banku Polskiego (NBP) z rynkami finansowymi

Liderem tego kierunku badań był prof. dr hab. Janusz Brzeszczyński, kierownik realizowanego w latach 2016–2020 projektu NCN pt. Efekty komunikacji Narodowego Banku Polskiego (NBP) z rynkami finansowymi. Wpływ informacji makroekonomicznych NBP na zachowanie inwestorów. Ponadto kierował on zespołem realizującym uzyskany w wyniku konkursu Komitetu Badań Ekonomicznych NBP i realizowany w latach 2017–2018 projekt *Evolution of the impact of the interest rates changes announced by Narodowy Bank Polski (NBP) on the financial markets in the high, medium and low level of interest rates environments in Poland*. Ten projekt stanowił swojego rodzaju kontynuację uzyskanego wcześniej w ramach konkursu

i finansowanego przez NBP projektu Przejrzystość strategii komunikacji NBP z rynkiem finansowym oraz wpływ publikacji kluczowych informacji o polityce pieniężnej NBP na reakcję rynków pieniężnych oraz rynku akcji, realizowanego w latach 2012–2013 przez zespół, którym kierował prof. dr. hab. Jerzy Gajdka.

2. Inwestycje społecznie odpowiedzialne

Liderem nurtu badawczego Katedry określonego jako inwestycje społecznie odpowiedzialne jest również prof. dr hab. Janusz Brzeszczyński, kierownik finansowanego przez NCN projektu Inwestycje społecznie odpowiedzialne. Badanie rentowności, ryzyka, dynamiki oraz współzależności indeksów SRI na rynkach rozwiniętych oraz na rynkach wschodzących na świecie, realizowanego od roku 2020 do chwili obecnej (tzn. do 2025 r.). Ponadto prof. dr hab. Jerzy Gajdka kierował finansowanym przez NBP i realizowanym w roku 2023 projektem Aspekty ESG w działalności banków w Polsce – rozwój, stan obecny, perspektywy, finansowanym przez Związek Banków Polskich (ZBP).

3. Inwestycje w źródła odnawialne

Liderem tego kierunku badań jest dr hab. Tomasz Schabek, który kieruje finansowanym przez NCN projektem Efektywność finansowa inwestycji w odnawialne źródła energii na rynkach wschodzących Europy Środkowej z perspektywy indywidualnego gospodarstwa domowego, rozpoczętym w 2022 r., a przewidzianym do realizacji do roku 2025. Jest to także kierunek powiązany z inwestycjami społecznie odpowiedzialnymi w zakresie *sustainable development*.

4. Behawioralne i fundamentalne czynniki wpływające na rynki finansowe

Liderem tego kierunku badawczego był również dr hab. Tomasz Schabek, kierownik finansowanego przez NCN projektu Wpływ czynników behawioralnych i fundamentalnych na stopy zwrotu z akcji rynków wschodzących na przykładzie Polski i Brazylii, prowadzonego w latach 2014–2015. Wynikiem był także staż naukowy w Uniwersytecie Sao Paulo w Brazylii. W ramach tego kierunku badań naukowych realizowano także badania prowadzone poza wymienionym projektem.

5. Rynek sztuki a rynki finansowe

Liderem tego kierunku badań jest dr Anna Lucińska, która kierowała finansowanym przez NCN projektem Inwestowanie w malarstwo na rynku finansowym, realizowanym w latach 2013–2016.

6. Zarządzanie kapitałem obrotowym z uwzględnieniem wzrostu przedsiębiorstw na rynku kapitałowym oraz płynności obrotu akcji

Prace badawcze prowadzone w ramach tej grupy tematów nie były finansowane ze źródeł zewnętrznych i dotyczyły krótkookresowego zarządzania finansami spółek działających na rynku kapitałowym, ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania kapitałem obrotowym i płynnością

finansową. Oryginalnym aspektem podejścia do wymienionego zagadnienia było powiązanie kwestii płynności finansowej i zarządzania kapitałem obrotowym z zagadnieniem wzrostu przedsiębiorstw, a także z płynnością obrotu akcjami. Liderem tego kierunku badań była dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ, zaś jeśli chodzi o problematykę płynności obrotu akcji na rynku giełdowym – dr Agata Gniadkowska-Szymańska.

7. Polityka dywidendy i struktura kapitału spółek działających na rynku kapitałowym

Przedmiotem zainteresowania były tu kwestie zarządzania finansami spółek giełdowych w długim terminie, ze szczególnym uwzględnieniem polityki dywidendy oraz struktury kapitału. Za lidera tego nurtu badawczego można uznać dr. Marka Szymańskiego, którego rozprawa doktorska dotyczyła kwestii struktury kapitału.

8. Powiązania rynku akcji z realną stroną gospodarki

Kolejnym kierunkiem badań były powiązania rynków akcji z realną stroną gospodarki w wymiarze makroekonomicznym i mikroekonomicznym, za liderów tego nurtu prac badawczych należy uznać dr. Piotra Pietraszewskiego oraz dr. hab. Tomasza Schabka.

9. Powiązania rynku nieruchomości z rynkami finansowymi.

Ostatnim z podstawowych kierunków badań Katedry są relatywnie słabo omówione w polskiej literaturze przedmiotu kwestie powiązań rynku nieruchomości z rynkami finansowymi. Dominującą rolę odgrywa tu dr Rafał Wolski, który współpracuje z pracownikami Katedry Inwestycji i Nieruchomości UŁ.

Wymienione podstawowe kierunki prac prowadzonych w Katedrze Rynku i Inwestycji Kapitałowych nie obejmują wszystkich działań badawczych realizowanych w ostatnich dziesięciu latach przez pracowników tej jednostki. Powstał szereg innych opracowań, które trudno usystematyzować w jednorodną grupę. W większości były to opracowania ściśle związane z problematyką rynku kapitałowego, takie jak ryzyko i rentowność inwestycji w akcje czy wpływ wyborów politycznych na ceny akcji; powstały również prace dotyczące innych zagadnień, choćby teorii ekonomii (np. Pietraszewski, 2016) czy też rynku kryptowalut (Brzeszczyński i in., 2020).

Dorobek naukowy (publikacyjny)

Dorobek naukowy w ramach opisanych kierunków został upowszechniony przede wszystkim w postaci artykułów naukowych, często publikowanych w czasopiśmie o wysokiej renomie międzynarodowej, uwzględnianych w bazie JCR i posiadających Impact Factor oraz w referatach wygłoszonych na konferencjach naukowych. W nieco mniejszym stopniu natomiast w formie naukowych monografii.

W grupie prac realizowanych w nurcie badawczym dotyczącym komunikacji NBP z rynkami finansowym powstał szereg artykułów publikowanych zarówno w czasopismach krajowych, jak i zagranicznych. Do najważniejszych należy 5 artykułów opublikowanych przez zespoły badawcze złożone w większości z pracowników Katedry w czasopismach z bazy JCR posiadających Impact Factor, takich jak: „Argumenta Economica” (Brzeszczyński i in., 2017); „Expert Systems with Applications” (Brzeszczyński i in., 2021b); „International Journal of Emerging Markets” (Brzeszczyński i in., 2022; Brzeszczyński i in., 2023a), czy też „Quantitative Research in Emerging Markets” (Wolski i in., 2023). Do ważnych publikacji w ramach tego nurtu badawczego zaliczyć też należy rozdział w monografii opublikowanej przez Wydawnictwo Routledge z okazji 30-lecia GPW (Brzeszczyński i in., 2023b). Wymienione prace omawiały różne aspekty reakcji rynków finansowych na komunikaty NBP, a także prezentowały wyniki analizy racjonalności zachowania zarządzających portfelami inwestycyjnymi w kontekście reakcji na te komunikaty. Zastosowana metodyka polegała na wykorzystaniu zarówno metod ekonometrycznych, ze szczególnym uwzględnieniem modeli klasy GARCH oraz aplikacji metod jakościowych, takich jak wywiady i badania ankietowe. W ramach kierunku badawczego związanego z ESG w warunkach rynku kapitałowego powstały dwie prace publikowane w czasopiśmie z bazy JCR „Finance Research Letters” (Brzeszczyński i in., 2021a; Brzeszczyński i in., 2022), jednak badania w tym obszarze ciągle trwają, kilka artykułów w czasopismach posiadających Impact Factor znajduje się w fazie recenzji. Publikacje dotyczą przede wszystkim kwestii ryzyka inwestycji społecznie odpowiedzialnych oraz zmian w tym zakresie, jakie zaszły w czasie pandemii COVID-19.

Jeśli chodzi o kierunek badawczy obejmujący zagadnienia inwestycji w odnawialne źródła energii, prace również są w trakcie realizacji. Spośród dotychczasowych osiągnięć należy wyróżnić artykuł opublikowany w czasopiśmie z bazy JCR Renewable Energy (Schabek, 2020), ukazujący ekonomiczną efektywność podmiotów zaangażowanych w produkcję urządzeń związanych z odnawialnymi źródłami energii.

Szereg publikacji powstał w ramach kierunku badawczego określonego jako wpływ czynników behawioralnych i fundamentalnych na rynki finansowe. Warto w tym miejscu wymienić przede wszystkim książkę autorstwa T. Schabka (2016) wydaną na kanwie jego rozprawy doktorskiej. Ponadto w ramach tego nurtu powstał szereg artykułów dotyczących wpływu czynników fundamentalnych i behawioralnych na rynki finansowe (np. Schabek, 2018; Schabek 2019; Schabek 2020; Schabek 2021) lub też poruszających inne aspekty związane z uwzględnieniem reguł finansów behawioralnych w analizie rynków finansowych, jak np. anomalie

rynkowe (zob. Szymański, Wojtalik, 2019; Szymański, Wojtalik, 2020; Zaremba, Schabek, 2017).

W obszarze badań dotyczącym powiązania rynku sztuki z rynkiem kapitałowym za najważniejszą publikację należy uznać książkę, której autorką jest A. Lucińska (2021), pt. *Obrazy na rynku finansowym*. Ponadto w ramach tej grupy działań opublikowano kilka artykułów w czasopiśmie polskich i zagranicznych. Prace te omawiają m.in. kwestię analizy rynku sztuki w krajach Unii Europejskiej (Lucińska, 2015), czy też oceny efektywności i ryzyka inwestycji w obrazy w warunkach polskich z uwzględnieniem indeksu hedonicznego (Lucińska, 2015). Jedna z prac dotyczących wymienionej problematyki została zaakceptowana do publikacji w czasopiśmie z bazy JCR (Lucińska, 2025).

W ramach prac dotyczących kwestii zarządzania kapitałem obrotowym i jego powiązania ze wzrostem przedsiębiorstwa oraz płynnością obrotu akcji należy wymienić przede wszystkim książkę M. Bolek (2018) pt. *Determinanty wzrostu przedsiębiorstw na rynku kapitałowym: przykład NewConnect*, która została przedstawiona przez autorkę, jako osiągnięcie naukowe dla celów zakończonego sukcesem postępowania habilitacyjnego. W tej grupie osiągnięć publikacyjnych znajduje się też poświęcona temu zagadnieniu płynności obrotu akcji książka autorstwa A. Gniadkowskiej-Szymańskiej (2018), powstała na kanwie jej rozprawy doktorskiej. Poza książkami dorobek naukowy z tego obszaru został upowszechniony w postaci szeregu artykułów (np. Bolek, 2017; Bolek, Gniadkowska-Szymańska, 2019; Gniadkowska-Szymańska, 2022).

W postaci artykułów upowszechniano również wyniki badań w obszarze badawczym dotyczącym powiązań pomiędzy realną sferą gospodarki a rynkiem akcji (np. Pietraszewski, 2018; Pietraszewski, 2020; Gajdka, Pietraszewski, 2016).

Na bazie rozważań w obszarze obejmującym zagadnienia struktury kapitału oraz polityki dywidendy powstała rozprawa doktorska dr. Marka Szymańskiego (2024) oraz kilka artykułów (np. Gajdka, Szymański, 2019; Gajdka, Szymański, 2024).

Wreszcie w ramach ostatniego z wymienionych obszarów badawczych, dotyczącego powiązań pomiędzy rynkiem nieruchomości a rynkiem kapitałowym, za najważniejsze należy uznać prace porównujące ryzyko i efektywność inwestycji na rynkach nieruchomości oraz rynkach finansowych oraz analizujących problematykę inwestycji w fundusze inwestycyjne nieruchomości (np. Wolski, 2017a; Wolski 2017b).

Zaprezentowany w powyższym podrozdziale przegląd publikacji powstałych w ramach wyróżnionych podstawowych nurtów badawczych Katedry obejmuje jedynie wybrane pozycje charakterystyczne dla wyróżnionych kierunków badawczych, jednak daleki jest od przedstawienia pełnego

opisu dorobku publikacyjnego Katedry. Pracownicy w omawianym okresie opublikowali ponad 80 artykułów, w tym bez mała 40 artykułów w czasopiśmie z bazy JCR, posiadających Impact Factor. Dominującą rolę odgrywał w tym zakresie prof. dr hab. Janusz Brzeszczyński, publikując średnio 3 artykuły rocznie w czasopiśmie z bazy JCR, we współautorstwie zarówno z pracownikami Katedry, jak również naukowcami z innych akademickich ośrodków, w tym często z ośrodków zagranicznych. Artykuły z naukowcami z innych krajów publikowali również dr hab. Tomasz Schabek, prof. dr hab. Jerzy Gajdka, dr hab. Monika Bolek prof. UŁ, dr Rafał Wolski czy też dr Piotr Pietraszewski. Inną, jednak znacznie mniej liczną formą upowszechniania osiągnięć naukowych Katedry w ostatnim dziesięcioleciu, były monografie naukowe, w omawianym okresie powstały 4.

Wkład w rozwój dyscypliny

Ważnym osiągnięciem badań dotyczących komunikacji NBP z rynkami finansowymi było dostrzeżenie, iż w większości analizowanych przypadków wariancja stóp zwrotu na rynkach finansowych zmniejszała się po ogłoszeniu komunikatu NBP, często niezależnie od jego treści, co może świadczyć o „uspokajaniu” rynku po komunikacie banku centralnego i jest konstatacją ważną tak dla teorii, jak i praktyki finansów.

126

W przypadku inwestycji społecznie odpowiedzialnych najważniejsze z osiągnięć dotyczyło kwestii ryzyka systematycznego indeksów SRI, które zbadano m.in. w unikalny sposób, uwzględniający kategorię określaną mianem dual-beta, czyli miarę ryzyka systematycznego analizującą to ryzyko oddzielnie dla okresów hossy oraz bessy na rynku akcji. Ważnym osiągnięciem było też stwierdzenie specyfiki zmian ryzyka systematycznego indeksów akcji SRI w skali globalnej towarzyszącego pandemii COVID-19. Badanie przeprowadzone w tym obszarze dotyczyło wyjątkowo szerokiej gamy indeksów, zaś jego wyniki, wskazujące, że ryzyko systematyczne akcji SRI generalnie w większości regionów świata zwiększyło się w czasie pandemii, jednakże nie dotyczyło to krajów Dalekiego Wschodu, gdzie uległo ono obniżeniu, uwzględnia nowy aspekt w analizie zachowania gospodarki i rynków finansowych w okresie kryzysu.

Cennym osiągnięciem prac nad zagadnieniem źródeł energii odnawialnej było to, iż podmioty zaangażowane w produkcję urządzeń związanych z OZE uzyskiwały generalnie dobre wyniki finansowe.

Inne ważne wyniki badań dotyczyły wskazania czynników fundamentalnych oraz behawioralnych, które odgrywały istotną rolę w kształtowaniu stóp zwrotu na naszym rynku finansowym oraz czynników determinujących wzrost spółek na tym rynku. W badaniach testowano liczne wersje modeli opisujących stopy zwrotu, zarówno w ujęciu neoklasycznym, jak i behawioralnym.

Wkład w rozwój dyscypliny w obszarze badawczym dotyczącym powiązań pomiędzy rynkiem sztuki a rynkami finansowymi polegał m.in. na wykorzystaniu narzędzi wielorakiej regresji hedonicznej dla identyfikacji i kwantyfikacji determinant cen obrazów, a także zbudowaniu adekwatnego do warunków polskiego rynku malarstwa, hedonicznego indeksu cen dzieł sztuki. Wreszcie – jeżeli chodzi o badania dotyczące struktury kapitału oraz polityki dywidendy spółek giełdowych, najważniejszym z osiągnięć jest dostrzeżenie zmian, jakie zaszły w tym obszarze w okresie pandemii COVID-19, przy czym polegały one m.in. na zmianie istotności czynników, które kształtowały decyzje w wymienionym zakresie.

Osiągnięcia Katedry były też dostrzegane przez instytucje zewnętrzne. Na przykład w 2016 r. dr hab. Tomasz Schabek został laureatem konkursu Prezesa NBP na najlepszą pracę doktorską.

Działalność naukowa pracowników Katedry zaowocowała także uzyskiwaniem stopni i tytułów naukowych. W latach 2014–2024 otrzymali oni: trzy stopnie doktora nauk ekonomicznych (Tomasz Schabek (2015), Agata Gniadkowska-Szymańska (2017) i Marek Szymański (2024)), 3 stopnie doktora habilitowanego (Janusz Brzeszczyński (2016), Monika Bolek (2018) oraz Tomasz Schabek (2024)) i dwa tytuły profesora (Jerzy Gajdka (2015) oraz Janusz Brzeszczyński (2022)). Dr hab. Tomasz Schabek odbył 6-miesięczny staż naukowy w University of Sao Paulo w ramach grantu NCN (2014/2015).

Katedra uczestniczyła w organizacji dwóch dużych międzynarodowych konferencji naukowych na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym: Neoclassical and Behavioral Finance (w dniach: 26–27.06.2014) oraz EuroConference 2018: Emerging Market Economies (w dniach: 7–8.06.2018), organizowanej wspólnie z Society for the Study of Emerging Markets (SSEM).

Katedra Rynku i Inwestycji Kapitałowych na stałe wpisała się w strukturę Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego, a jej działalność jest nieustannie dostosowywana do zmieniających się warunków gospodarczych i aktualnych potrzeb. Głównym celem działania pozostaje niezmiennie skuteczne łączenie teorii nauk ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem teorii finansów, w tym teorii rynku kapitałowego, z praktyką gospodarczą oraz procesem dydaktycznym.

Katedra Ubezpieczeń

Lata 2014–2024 to okres zmian osobowych w Katedrze Ubezpieczeń, których efektem była modyfikacja obszarów badań będących wynikiem rozwoju naukowego pracowników. Do 2017 r. Katedrą kierował prof. dr hab. Stanisław Wieteska, po którym funkcję przejęła dr hab. Anna Szymańska, prof. UŁ. W 2024 r. zespół Katedry obejmował ośmioro pracowników w składzie: dr hab. Anna Szymańska, prof. UŁ, dr hab. Iwona Laskowska, prof. UŁ, dr hab. Jurij Klapkiv, prof. UŁ, dr Anna Celczyńska, dr Małgorzata Jeziorska, dr Magdalena Lesiak, dr Anna Piechoła oraz mgr Joanna Stępińska. Wcześniej (w latach 2014–2023) w Katedrze pracowali: prof. dr hab. Stanisław Wieteska, dr Daria Korytkowska, mgr Małgorzata Politowska-Iwaszko oraz mgr Marcin Borys.

Przedmiot zainteresowań i metody prowadzonych badań

Działalność naukowo-badawcza pracowników Katedry koncentruje się na szeroko rozumianych ubezpieczeniach, a przede wszystkim na współczesnych obszarach ubezpieczeń gospodarczych i społecznych. W szczególności są to wyzwania i problemy ubezpieczeń gospodarczych, ubezpieczeń zdrowotnych i emerytalnych, zagadnienia z zakresu zarządzania ryzykiem w ubezpieczeniach, matematyki i statystyki aktuarialnej, obejmują problemy dystrybucji ubezpieczeń, konstrukcji produktów ubezpieczeniowych oraz nieprawidłowości na rynkach finansowych i ubezpieczeniowych. Spektrum zainteresowań pracowników Katedry obejmuje również zastosowanie metod ilościowych w analizach zjawisk społeczno-ekonomicznych (takich, jak np. rynek pracy, demografia, upadłość przedsiębiorstw, polityka rolna), zarządzanie finansami publicznych zakładów opieki zdrowotnej, ocenę świadomości i decyzji finansowych konsumentów na rynku usług ubezpieczeniowych, zagadnienia rachunkowości ubezpieczeniowej oraz zarządzanie portfelem kredytowym banku.

Nowe kierunki badań w Katedrze dotyczyły współczesnych wyzwań na rynku usług finansowych, takich jak: produkty ubezpieczeniowe w obszarze odnawialnych źródeł energii, dysfunkcyjne praktyki, dobrowolne oszczędności emerytalne, IsurTech czy rozwój prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych.

Prowadzone badania charakteryzowały się zarówno wymiarem empirycznym, jak i teoretycznym, a ich wyniki stanowiły istotny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse. Pracownicy wykorzystywali dane zastane: PIU, KNF, GUS, pochodzące z innych publikatorów oraz wyniki

badania ankietowych i sondażowych. Do analiz stosowano m.in. narzędzia statystyki wielowymiarowej, matematyki aktuarialnej, dynamiczne modele panelowe.

Kierunek i tematyka badań oraz ich liderzy

Można wyróżnić kilka głównych nurtów badań, na których koncentrowały się zainteresowania naukowo-badawcze pracowników Katedry.

W obszarze ubezpieczeń majątkowo-osobowych badania dotyczyły przede wszystkim ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej, ubezpieczeń zdrowotnych, innowacyjnych produktów ubezpieczeniowych, a także zarządzania ryzykiem w szeroko rozumianych ubezpieczeniach. W tym obszarze publikował prof. dr hab. Stanisław Wieteska, koncentrując badania na analizie ryzyka w różnych rodzajach ubezpieczeń i innowacyjnych produktach ubezpieczeniowych (Wieteska, Szydlak-Leszczyńska, Stęplewska, 2023; Stępnicka, Wieteska, 2021). Razem z dr hab. Iwoną Laskowską, prof. UŁ analizował ofertę dobrowolnych ubezpieczeń urządzeń transportu osobistego na polskim rynku (Laskowska, Wieteska, Juszczyk, 2023). Z dr Małgorzatą Jeziorską badał ryzyko zaburzeń snu jako elementu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w kontekście ubezpieczeniowym (Wieteska, Węgrzyn, Jeziorska, 2021). Wspólnie z Anną Szymańską badał ryzyko w eksploatacji morskich elektrowni wiatrowych (Szymańska, Wieteska, 2021) oraz biogazowni (Szymańska, Wieteska, 2017) dla potrzeb ubezpieczenia. Mimo że przeszedł na emeryturę w 2017 r., intensywność badawcza profesora Stanisława Wieteski jest nadal imponująca. Jego osiągnięcia naukowo-badawcze przedstawia monografia *Ubezpieczenia i finansy. Rozwój i perspektywy* (Szymańska, red., 2017).

Badania dr hab. Anny Szymańskiej, prof. UŁ, w tematyce ubezpieczeń majątkowo-osobowych koncentrowały się na statystycznej ocenie efektywności systemów zwwyżek i zniżek w ubezpieczeniach komunikacyjnych, czego głównym rezultatem, oprócz wielu artykułów (jak np. Szymańska, 2017), była monografia habilitacyjna (Szymańska, 2014). W monografii dokonano przeglądu i poddano ocenie systemy bonus-malus funkcjonujące na polskim rynku ubezpieczeń komunikacyjnych oraz zaproponowano zmodyfikowane systemy o większej efektywności taryfikacyjnej. Innym wątkiem badań były ubezpieczenia majątkowo-osobowe zawierane przez JST w Polsce i ocena ich efektywności ekonomicznej (Szymańska, Szymański, 2018). Na temat ryzyka w ubezpieczeniach komunikacyjnych OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz norm etycznych w zakresie likwidacji szkód w tych ubezpieczeniach publikowała dr Anna Celczyńska (2016). W tematyce innowacyjnych ubezpieczeń badania prowadził dr hab. Jurij Klapkiv, prof. UŁ, który wskazywał wyzwania sektora ubezpieczeń w kontekście technologii InsurTech (Łyskawa i in., 2019), a ich efektem końcowym

była monografia habilitacyjna (Klapkiv, 2020). W monografii autor analizował współczesne tendencje rozwoju rynku usług ubezpieczeniowych, koncentrując się na podstawach koncepcyjnych, innowacjach technicznych oraz perspektywach tej branży. Opracowanie obejmuje zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne podejścia do ubezpieczeń, podkreślając rolę technologii cyfrowych w transformacji sektora. Dr hab. Jurij Klapkiv, prof. UŁ zajmował się również wyzwaniem agroubezpieczeń w stabilizacji dochodów rolników (Putsenteilo, Klapkiv, Karpenko, Gvozdecka, 2020).

Efektom badań dr hab. Iwony Laskowskiej, prof. UŁ na temat ochrony zdrowia była monografia habilitacyjna (Laskowska, 2012). Zbadano determinanty ekonomiczne i społeczne nierówności w obszarze zdrowia. Szczególną uwagę zwrócono na przybliżenie metodologii pomiaru społeczno-ekonomicznych nierówności zdrowia, która poza dostarczeniem informacji o stopniu nierówności badanej zmiennej (stan zdrowia, konsumpcja świadczeń zdrowotnych), jest użyteczna w ocenie czynników odpowiedzialnych za powstawanie nierówności, co może mieć znaczenie przy szacowaniu ryzyka zdrowotnego. Profesor Laskowska zajmowała się również badaniami dotyczącymi oceny stanu obecnego i perspektyw rozwoju rynku prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce (Laskowska, 2018).

130 Głównymi kierunkami badań dr Anny Piechoty była ocena: efektywności ubezpieczeń zdrowotnych, poziomu skłonności do płacenia za usługi zdrowotne, wykorzystania usługi ubezpieczenia w zabezpieczeniu podmiotów funkcjonujących w obszarze ochrony zdrowia, finansowania wybranych świadczeń zdrowotnych (Piechota, 2015; Barszczewska, Piechota, 2021; Piechota, 2022; Piechota, 2023). Tematyką roszczeń odszkodowawczych poszkodowanych pacjentów w wyniku zajścia szkody podczas ich leczenia w placówkach leczniczych zajmowała się dr Daria Korytkowska-Piaskowska w monografii będącej owocem postępowania doktorskiego (Korytkowska-Piaskowska, 2022). Dr hab. Jurij Klapkiv, prof. UŁ, prowadził badania gospodarczej konkurencyjności instytucji medycznych w wybranych krajach (Klapkiv, Vovk, Klapkiv, 2020), natomiast dr hab. Anna Szymańska, prof. UŁ, badała relację roszczeń do składek ubezpieczeniowych z tytułu OC podmiotów wykonujących działalność leczniczą (Szymańska, 2016).

W obszarze ubezpieczeń na życie, także o charakterze oszczędnościowym, badania prowadzili przede wszystkim: dr hab. Anna Szymańska, prof. UŁ, dr hab. Iwona Laskowska, prof. UŁ, dr Małgorzata Jeziorska oraz mgr Joanna Stępińska. Anna Szymańska badała m.in. determinanty oszczędności emerytalnych wśród samozatrudnionych w Polsce (Szymańska, Bednarczyk, Skibińska-Fabrowska, 2021). Przedmiotem badań Iwony Laskowskiej były determinanty zawierania ubezpieczeń na życie w przekroju regionalnym (Laskowska, 2024a) oraz rozwój rynku ubezpieczeń

na życie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (Laskowska, 2024b). Małgorzata Jeziorska analizowała m.in. zjawisko awersji do strat w kontekście podejmowania decyzji finansowych konsumentów na rynku ubezpieczeń na życie (Jeziorska, 2020). Joanna Stępińska koncentrowała się na badaniu zmian w przepisach dotyczących produktów ubezpieczeniowych z UFK oraz ocenie ich skuteczności w kontekście ochrony konsumenta (Czechowska, Stępińska, 2023).

W obszarach dystrybucji usług ubezpieczeniowych oraz dysfunkcji na rynku usług finansowych badania prowadziła dr Magdalena Lesiak, która w 2024 r. obroniła rozprawę doktorską pt. *Dysfunkcyjne praktyki na rynku kapitałowym w Polsce*. Realizowała również projekt dla młodych naukowców Zjawiska dysfunkcyjne na rynku finansowym. Badaniami na temat kanałów dystrybucji ubezpieczeń na unijnych rynkach w korelacji z rozwojem tych rynków zajmowała się również dr hab. Anna Szymańska, prof. UŁ.

Inne obszary badań to: rynek pracy, upadłość przedsiębiorstw, zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz polityka rolna. Dr hab. I. Laskowska, prof. UŁ, brała udział w projektach: System prognozowania polskiego rynku pracy¹³ oraz Analiza procesów zachodzących na polskim rynku pracy i w obszarze integracji społecznej w kontekście prowadzonej polityki gospodarczej¹⁴, w których analizowano i prognozowano popyt na pracę na polskim rynku. Za te badania zespół otrzymał nagrodę III Stopnia Rektora UŁ za cykl publikacji *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy* (2023). Jeden z tomów stanowiła monografia *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy. Przekrój powiatowy* (Laskowska, Żółtaszek, 2021). Dr hab. A. Szymańska, prof. UŁ, badała zmiany wpływające na upadłość przedsiębiorstw w Polsce (Szymańska, Tomczyk, Dankiewicz). Mgr J. Stępińska w badaniach koncentrowała się na ryzyku kredytowym i jego ocenie dla poszczególnych sektorów oraz na jego znaczeniu dla gospodarki (Stępińska, 2024), także w raportach¹⁵. Kluczowe determinanty

¹³ Projekt POWR.02.04.00-00-0083/17: „System prognozowania polskiego rynku pracy, instytucja przyznająca/finansująca projekt: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej”, okres realizacji: 2017–2020.

¹⁴ Projekt POKL.01.01.00-00-013/08: „Analiza procesów zachodzących na polskim rynku pracy i w obszarze integracji społecznej w kontekście prowadzonej polityki gospodarczej, projekt realizowany przez: Instytut Pracy i Polityki Społecznej”, okres realizacji: 2015 r.

¹⁵ Raporty przygotowywane w ramach Programu Analityczno-Badawczego przy Fundacji Warszawski Instytut Bankowości: WIB PAB 10/2023, Analiza i prognozowanie kosztu odpisów na straty kredytowe w sektorze bankowym w Polsce; PAB/WIB 12/2023, Implementacja wymogu MREL do sektora bankowego; PAB WIB 10/2024, Perspektywy zdolności polskiego systemu bankowego do finansowania potrzeb gospodarki w warunkach ograniczonych zasobów kapitałowych.

konwergencji rynkowej oraz różnice w polityce rolnej poszczególnych państw europejskich badań dr hab. J. Klapkiv, prof. UŁ (Klapkiv, Putsenteilo, Karpenko, 2023).

Dorobek naukowy (synteza wyników)

Aktywność naukowa pracowników Katedry zaowocowała bogatym, interdyscyplinarnym dorobkiem publikacyjnym w postaci: 17 monografii¹⁶, 130 artykułów w czasopismach, 23 rozdziałów w monografiach oraz 15 opracowań naukowych m.in. o charakterze raportów. Pracownicy brali udział w 7 projektach badawczych.

Badania prowadziło ponadto dwóch stażystów: dr Viktor Trynchuk w 2022 r. nt. rozwoju ubezpieczeń w Galicji na przełomie XIX i XX w. oraz w 2023 r. dr Anna Jędrzychowska nt. propozycji „nowego” ubezpieczenia członków rodziny w przypadku śmierci jednego z małżonków.

Wkład do dyscypliny

Trudno dokładnie scharakteryzować wkład do dyscypliny ekonomia i finanse badań prowadzonych w Katedrze Ubezpieczeń. Liczne publikacje stanowią znaczący wkład w badania nad rozwojem rynku ubezpieczeń gospodarczych zarówno w ujęciu makro-, jak i mikroekonomicznym, a także przestrzennym. Należy tutaj wymienić wyniki badań wskazujące determinanty ekonomiczne, społeczne i legislacyjne rozwoju rynku ubezpieczeniowego, a także czynniki wpływające na zawieranie przez konsumentów różnego rodzaju ubezpieczeń, np. emerytalnych, zdrowotnych. Jednym z ważniejszych nurtów badań nt. rozwoju rynku ubezpieczeniowego są analizy kanałów dystrybucji ubezpieczeń, także w kontekście zjawiska missellingu. W opisanych badaniach cennym wkładem jest metodologia, oparta na zawansowanych metodach statystyki wielowymiarowej i ekonometrii. Uzupełnieniem są analizy produktów ubezpieczeniowych, jak. np. agroubezpieczenia, i ich wpływu na rynek ubezpieczeniowy, a także gospodarkę.

Prowadzone badania stanowią znaczący wkład w obszarze efektywniejszego zarządzania ryzykiem nie tylko przez zakłady ubezpieczeń, ale także inne podmioty funkcjonujące na rynku i zawierające ubezpieczenia. Należy tutaj wymienić wkład w zakresie metodologii badania: efektywności systemów bonus-malus, efektywności zamówień publicznych JST na ubezpieczenia, rozpoznania poziomu wykorzystania usługi ubezpieczenia przez podmioty lecznicze oraz wykorzystania metody ubezpieczeniowej w różnych obszarach ochrony zdrowia, likwidacji szkód osobowych będących skutkiem wypadków drogowych.

¹⁶ W tym trzy we współautorstwie i jedna pod redakcją.

Prowadzone badania stanowią znaczący wkład w analizę rynku pracy, upadłości przedsiębiorstw, polityki rolnej oraz rozwoju sektora bankowego.

Uzupełniają ponadto problematykę funkcjonowania rynku finansowego i obserwowanych dysfunkcyjnych praktyk, a także identyfikacji czynników determinujących występowanie nieprawidłowości na polskim rynku finansowym.

Prowadzone badania przyczyniają się do poprawy efektywności i innowacyjności sektora ubezpieczeniowego.

Przejawem dorobku w opisywanym obszarze są również uzyskiwane stopnie naukowe i nagrody. W latach 2014–2024 w Katedrze Ubezpieczeń obroniono cztery prace doktorskie:

- dr Aneta Tomasziewicz, data nadania: 21.01.2019 r., praca doktorska pt. *Adekwatność sum ubezpieczenia do wartości nieruchomości mieszkalnych w Łodzi*, promotor: prof. dr hab. Stanisław Wieteska,
- dr Daria Korytkowska-Piaskowska, data nadania: 27.05.2019, praca doktorska pt. *Finansowa analiza występowania szkód dotyczących pacjentów w szpitalach na podstawie wyroków sądów okręgu łódzkiego*, promotor: prof. dr hab. Stanisław Wieteska,
- dr Jacek Konciak, data nadania: 9.01.2023, praca doktorska pt. *Determinanty ryzyka pożarowego i strat finansowych w zasobach mieszkalnych w Polsce w latach 2000–2015*, promotor: prof. dr hab. Stanisław Wieteska,
- dr Magdalena Lesiak, data nadania: 9.12.2024, praca doktorska pt. *Dysfunkcyjne praktyki na rynku kapitałowym w Polsce*, promotor: dr hab. Monika Bolek, prof. UŁ.

Pracownicy Katedry otrzymali następujące nagrody i wyróżnienia:

- Dr Magdalena Lesiak – III miejsce w XI Edycji Konkursu organizowanego przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne (PTE, oddział w Łodzi) na Najlepszą Pracę Magisterską z Zakresu Nauk Ekonomicznych obronioną w roku 2018, 18.11.2019 oraz wyróżnienie za działalność doktorancką na rzecz i dla dobra Uniwersytetu Łódzkiego, 30.06.2022,
- Dr hab. Anna Szymańska, prof. UŁ – Złota Odznaka UŁ, 25.05.2020,
- Dr hab. Iwona Laskowska, prof. UŁ: Złota Odznaka UŁ, 25.05.2020; nagroda zespołowa Rektora UŁ za cykl publikacji *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy*, 2023 r.; złoty medal za długoletnią służbę postanowieniem Prezydenta RP z dn. 3.09.2024,
- Dr hab. Iwona Laskowska, prof. UŁ, była członkiem Komitetu Nauk Demograficznych Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2015–2023.

Bibliografia

- Adrianowski D. (2019), *Ochrona konsumenta w świetle nowej ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami*, „Bezpieczny Bank”, nr 3 (76).
- Adrianowski D. (2020), *Prognozy zmian modeli biznesowych przedsiębiorstw bankowych ze względu na pandemię COVID-19*, „Przedsiębiorczość i Zarządzanie”, t. XXI, z. 4.
- Adrianowski D. (2022), *Business model in the individual financial statements of banking enterprises*, „Proceedings of the 40th International Business Information Management Association (IBIMA)”, November 2022, Seville, Spain.
- Alimpiiev Y. (2023), *The choice of unemployment indicators for assessing internal equilibrium and fiscal and monetary regulation: The example of Eastern European countries*, „42nd IBIMA Conference. Global Economic Development Research within 2025 Vision”.
- Alimpiiev Y. (2024), *Integral indicators of macroeconomic conditions in the formation of fiscal and monetary policy in Poland*, „43rd IBIMA Conference. Sustainable Global Economic Development within 2025 Vision: Research and Practice”.
- Antczak E., Miszczyńska K. (2020), *The self-perceived high level of health quality of Europeans – spatial analysis of determinants*, „Journal of Applied Economics”, no. 23(1).
- Artienwicz N., Jaworska E., Korzeniowska D., Maruszewska E.W. (2021), *Kognitywne i społeczne uwarunkowania podejmowania decyzji z zakresu tworzenia informacji sprawozdawczej*, Wydawnictwo IUS PUBLICUM – Instytut Prawa Gospodarczego.
- Artienwicz N., Jaworska E., Korzeniowska D., Maruszewska E.W. (2022), *Nastroj, motywacja i stres w pracy księgowego a tworzenie informacji sprawozdawczej*, Wydawnictwo IUS PUBLICUM – Instytut Prawa Gospodarczego.
- Barszczewska O., Piechota A. (2021), *The impact of introducing successive biosimilars on changes in Prices of Adalimumab, Infliximab, and Trastuzumab – Polish experiences*, „International Journal of Environmental Research and Public Health”, vol. 18 (13).
- Bogulebska J., Jasiniak M., Zengin B. (2024), *Directions of foreign capital destinations in the EU countries and the turmoil of the global economy*, „Scientific Papers of Silesian University of Technology. Organization & Management”, vol. 205, s. 73–90, <http://dx.doi.org/10.29119/1641-3466.2024.204.5>
- Bolek M. (2017), *Wzrost przedsiębiorstw w kontekście płynności finansowej i innych czynników – analiza spółek notowanych na NewConnect*, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, vol. 82, no. 1, <https://doi.org/10.18276/frfu.2017>
- Bolek M. (2018), *Determinanty wzrostu przedsiębiorstw na rynku kapitałowym: przykład NewConnect*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Bolek M., Gniadkowska-Szymańska A. (2019), *Net working capital strategy influencing beta coefficient based on companies listed on NewConnect Alternative Exchange in Warsaw*, „E-Finanse”, vol. 15, no. 2, s. 36–47, <https://doi.org/10.2478/fiqf-2019-0010>

- Brzeszczyński J., Gajdka J., Kutan A. (2017), *Central Bank Communication and the impact of public announcement of new monetary policy data on the reaction of foreign exchange and stock markets: Evidence from Poland*, „Argumenta Oeconomica”, vol. 39, no. 2, <https://doi.org/10.15611/aoe.2017.2.02>
- Brzeszczyński J., Gajdka J., Schabek T. (2020), *Bitcoin as a new currency*, „Folia Oeconomica Stetinensia”, vol. 20, no. 2, <https://doi.org/10.2478/fofi-2020-0035>
- Brzeszczyński J., Gajdka J., Schabek T. (2021a), *How risky are the socially responsible investment (SRI) stocks? Evidence from the Central and Eastern European (CEE) companies*, „Finance Research Letters”, vol. 42, 101249, <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.101939>
- Brzeszczyński J., Gajdka J., Kutan A., Schabek T. (2021b), *How much do the central bank announcement matter of financial markets? Application of the rule-based trading system approach*, „Expert Systems with Applications”, vol. 182, <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2021.115201>
- Brzeszczyński J., Gajdka J., Kutan A., Schabek T. (2023a), *Central bank's communication and markets' reactions: Polish evidence*, „International Journal of Emerging Markets”, vol. 18, no. 9, <https://doi.org/10.1108/IJOEM-09-2020-1061>
- Brzeszczyński J., Gajdka J., Kutan A., Schabek T. (2023b), *Monetary policy and investors' behaviour*, [w:] M. Dietl, D. Zarzecki (eds.), *Understanding the Polish Capital Market. From Emerging to Developed*, Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781003298069-4>
- Brzeszczyński J., Gajdka J., Pietraszewski P., Schabek T. (2022), *Has the risk of socially responsible investments (SRI) companies stocks changed in the COVID-19 period? International evidence*, „Finance Research Letters”, vol. 49, <https://doi.org/10.1016/j.frl.2022.102986>
- Buczkowski A., Fila J. (2023), *Raportowanie schematów podatkowych a dopuszczalność stosowania indywidualnej interpretacji prawa podatkowego*, „Ekonomia Międzynarodowa”, nr 41, <https://doi.org/10.18778/2082-4440.41.01>
- Burzyńska D. (2016), *Inicjatywy klastrowe jako element zielonej gospodarki, Finanse na rzecz zrównoważonego rozwoju. Gospodarka – etyka – środowisko*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 437.
- Burzyńska D. (2023a), *Determinanty ryzyka finansowego w systemie gmin w Polsce*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, vol. 67 (2), <https://doi.org/10.15611/pn.2023.2.03>
- Burzyńska D. (2023b), *Dylematy atrakcyjności inwestycji podmiotów prywatnych w odnawialne źródła energii*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, vol. 67 (3), <https://doi.org/10.15611/pn.2023.3.01>
- Burzyńska D. (2023c), *Kryzys energetyczny a inwestycje w OZE przedsiębiorstw sektora MŚP*, [w:] A. Bielawska, D. Zawadzka (red.), *System finansowy w obliczu kryzysów-wybrane aspekty*, Wydział Nauk Ekonomicznych, Politechnika Koszalińska, Koszalin.
- Burzyńska D., Burchard-Dziubińska M. (2023), *Rola funduszy ekologicznych w finansowaniu działań prośrodowiskowych*, [w:] M. Burchard-Dziubińska, K. Prandecki (red.), *Zielone finanse*, Polska Akademia Nauk, Warszawa.
- Burzyńska D., Hajdys D. (2021), *Determinanty i źródła finansowania ekoinnowacji w polskich przedsiębiorstwach*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica”, nr 1 (352), <https://doi.org/10.18778/0208-6018.352.04>

- Cegłowski B., Jackowicz K., Kozłowski Ł., Kuchciak I. (2025), *Banks, freedom, and political connections: New evidence from around the world*, „Journal of Financial Stability”, vol. 76.
- Celczyńska A. (2016a), *Etyczny wymiar terminowości likwidacji szkód komunikacyjnych*, [w:] I.D. Czechowska (red.), *Etyka w relacjach instytucji finansowych z gospodarstwami domowymi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Celczyńska A. (2016b), *Świadczenia rentowe dla osób bezpośrednio poszkodowanych w wypadkach drogowych*, „Acta Universitatis Lodzianensis Folia Oeconomica”, nr 1 (318).
- Czajkowska A. (2024), *Identyfikacja nieetycznych negocjacji kredytowych na podstawie spraw spornych*, „Fides, Ratio Et Patria. Studia Toruńskie”, vol. 19, <https://doi.org/10.56583/frp.2557>
- Czechowska I., Stępińska J. (2023), *Consumer protection mechanisms in the Polish market of unit-linked insurance products*, „International Review of Financial Consumers”, vol. 8, no. 1.
- Czechowska I.D., Kubacki D. (2023), *Failure to comply with information obligations in the consumer credit market – the reality of consumer protection*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego”, nr 02.
- Czechowska I.D., Padaszyńska M. (2024), *Digital banking performance on the example of Paytech solutions: Polish perspective*, „Procedia Computer Science”, no. 246.
- Czechowska I.D., Padaszyńska M., Jędrzejczak R., Sadowski A. (2024a), *Information as a consumer protection instrument on the consumer credit market*, „Technological and Economic Development of Economy”.
- Czechowska I.D., Lipiński Cz., Zatoń W., Stawska J., Stępińska J., Borys M. (2024b), *Finansowanie gospodarki przez sektor bankowy: Scenariusze zdarzeń*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Enjolras G., Sanfilippo G., Soliwoda M. (2021), *What determines the capital structure of farms? Empirical evidence from Poland*, „Baltic Journal of Economics”, vol. 21, no. 2, <https://doi.org/10.1080/1406099X.2021.1972587>
- Esposito P., Antonucci G., Palozzi G., Fijałkowska J. (2024), *Cognitive systems for improving decision-making in the workplace: an explorative study within the waste management field*, „Management Decision” 2024, vol. ahead-of-print No. ahead-of-print, <https://doi.org/10.1108/MD-08-2023-1320>
- Fila J. (2015), *European microfinance: Relevance, efficiency and impact*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 18, iss. 4, <https://doi.org/10.1515?cer-2015-0035>
- Fila J. (2016), *Zielone mikrofinanse jako element zrównoważonego rozwoju*, *Finanse na rzecz zrównoważonego rozwoju. Gospodarka – etyka – środowisko*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 437.
- Fila J. (2018a), *Europejskie instytucje mikrofinansowe. Wymiar ekonomiczny i społeczny*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Fila J. (2018b), *Microfinance institutions in Poland: Towards preventing social and financial exclusion*, „Economic and Environmental Studies”, vol. 18, iss. 2 (46), <https://doi.org/10.25167/ees.2018.46.4>

- Fila J. (2018c), *Spółeczna odpowiedzialność biznesu z perspektywy mikrofinansów*, „Marketing i Rynek”, nr 11.
- Fila J., Grzegorzczak E., Paduszyńska M. (2022), *Wybrane źródła finansowania mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Fila J., Grzegorzczak E., Buczkowski A. (2024), *Przedsiębiorcy w obliczu zmian w opodatkowaniu dochodów: regulacje, reformy i symulacje. Stan prawny uwzględniający przepisy Polskiego Ładu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Florczak T. (2022) *Efektywność finansjalizacji państw członkowskich Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Florczak T. (2024), *Financialization of European Union countries – An attempt to determine differentiation through cluster analysis*, „Entrepreneurship and Sustainability”, iss. 11 (3).
- Florczak T., Czechowska I.D. (2022), *Efficiency of banking sectors of the European Union. A comparative benchmarking analysis before and during the COVID-19 pandemic*, „Entrepreneurship and Sustainability Issues”, vol. 10 (2).
- Gajdka J., Pietraszewski P. (2016), *Economic growth, corporate earnings and equity returns: Evidence from Central and Eastern European countries*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 19, no. 3, <https://doi.org/10.1515/cer-2016-0022>
- Gajdka J., Szymański M. (2019), *Changes in the capital structure of Polish companies during the last twenty years (1997–2017)*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio H – Oeconomia”, t. 53, nr 4, <https://doi.org/10.17951/h.2019.53.4.53-68>
- Gajdka J., Szymański M. (2024), *Dividend Policy in turbulent times: Polish firms during the Covid-19 pandemic*, „Scientific Papers of Silesian University of Technology”, Organization And Management Series, vol. 211, <https://doi.org/10.29119/1641-3466.2024.211.6>
- Gajdka J., Brzeszczyński J., Marcinkowska M., Kulińska-Sadłocha E. (2024), *Aspekty ESG w działalności banków w Polsce – rozwój, stan obecny, perspektywy*, „Program Analityczno-Badawczy WIB”, nr 1.
- Gawron O. (2022), *Świadomość finansowa wśród konsumentów dotycząca możliwości i zagrożeń Fintech na rynku usług finansowych*, „Rozprawy i Studia. Uniwersytet Szczeciński”, t. (1326) 1252.
- Gawron O., Iwanicki A. (2023), *Tokeny NFT jako obiekt spekulacji finansowej*, [w:] *Inwestycje alternatywne w niespokojnych czasach. Inwestycje emocjonalne i kryptoaktywa*, Wydawnictwo UMCS w Lublinie, Lublin.
- Gniadkowska-Szymańska A. (2018), *Płynność obrotu a stopa zwrotu z akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Gniadkowska-Szymańska A. (2022), *Liquidity of assets and liquidity of shares. The example of the Warsaw Stock Exchange*, „Bank i Kredyt”, t. 52, nr 1.
- Grzegorzczak E. (2019), *Sektor private equity/venture capital w Polsce na tle Europy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Grzegorzczak E. (2021), *Crowdfunding udziałowy w Polsce*, [w:] M. Adamczyk i in., *Europa Środkowa i Wschodnia. Dekady wolności – czas przemian*, t. III, *Społeczno-gospodarcze aspekty przemian w Europie środkowej i wschodniej przed i po 1989 r.*, Wydawnictwo Naukowe FNCE.
- Grzegorzczak E. (2024), *Istotność działalności polskich portali crowdfundingowych we wspieraniu przedsiębiorstw*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica”, t. 3(368), <https://doi.org/10.18778/0208-6018.368.01>
- Grzelczak M. (2024), *Determinanty obrotu bezgotówkowego w krajach Unii Europejskiej na przykładzie kart płatniczych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Guziejewska B. (2015), *Designing a revenue structure in local self-government entities in Poland: Taxes versus grants*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 10, iss. 3.
- Guziejewska B. (2016), *Rodzaje i zakres iluzji fiskalnych wśród polskich radnych w świetle wyników badań jakościowych*, „Samorząd Terytorialny”, nr 3.
- Guziejewska B. (2021), *A comparative approach to fiscal illusions: A synthesis of the conclusions from a Polish study in relation to new ideas and empirical research in selected countries*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 24 (2).
- Guziejewska B., Walerysiak-Grzechowska K. (2020), *A local government revenue system under macroeconomic pressure – The case of Poland*, „Prague Economic Papers” vol. 29, iss. 1.
- Guziejewska B., Walerysiak-Grzechowska K. (2024), *Financial and administrative decentralisation and the Leviathan hypothesis for Poland: Multivariant cointegration analysis*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna”, nr 2 (81).
- Guziejewska B., Witczak I. (2022), *The Polish Deal's changes to the tax system versus the compatibility of fiscal policy goals*, „Optimum. Economic Studies”, nr 2 (108).
- Guziejewska B., Witczak I. (2024), *W poszukiwaniu efektywnego i optymalnego opodatkowania spółek: CIT estoński*, „Optimum. Economic Studies”, nr 2 (116).
- Guziejewska B., Majdzińska A., Żółtaszek A. (2021), *The flypaper effect and desirable legislative changes to local government financing systems*, „Lex Localis – Journal of Local Self-Government”, vol. 19, iss. 3.
- Hadro D., Pauka M., Gemra K., Okoń S., Fijałkowska J. (2022), *Voluntary disclosure and relational connectivity – The case of the Polish bond market*, „Journal of Banking and Financial Economics”, vol. 2 (18), <https://doi.org/10.7172/2353-6845.jbfe.2022.2.3>
- Hadro D., Fijałkowska J., Słóński T. (2023), *Quantum leap or information heap? The study on information quality of integrated reports*, [w:] M. Dietl, D. Zarzeccki (eds.), *Understanding the Polish Capital Market: from Emerging to Developed*, Taylor & Francis. Routledge.
- Hajdys D. (2022), *Application of the public-private partnership formula in thermomodernization projects of public buildings in Poland in the years 2009–2020*, „Ekonomia i Prawo. Economics and Law”, nr 21 (3).
- Hajdys D. (2023), *Governmental local investment fund as a financial instrument to support urban investment on the example of cities with district status in the Lodz Voivodeship*, „Finanse i Prawo Finansowe”, nr 40 (4).

- Hajdys D., Ślebocka M. (2021), *Rewitalizacja miast we współpracy z podmiotem prywatnym w formule partnerstwa publiczno-prywatnego*, edu-Libri, Kraków–Legionowo.
- Hajdys D., Ziarko M. (2024), *Financial situation of cities in the Lodz voivodeship in the era of the COVID-19 pandemic – Trends of change and impact on indebtedness*, „OPTIMUM. Economic Studies”, vol. 1 (115).
- Jabłońska M. (2017), *Finansowe aspekty rozwoju regionalnej przedsiębiorczości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Jabłońska M. (2024), *The impact of innovation on business development. The example of moderate innovators and Visegrad Group Countries*, *Economy of Region, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”*, vol. 27, no. 1, s. 7–29, <https://doi.org/10.18778/1508-2008.27.01>
- Jabłońska M., Fila J. (2021), *Conditions for the development of entrepreneurship in the regions of the Visegrad group countries*, „Prague Economic Papers”, vol. 30 (4), s. 470–488, <https://doi.org/10.18267/j.pep.777>
- Jabłońska M., Ławińska K. (eds.) (2024), *The Importance of Social Innovations in the Knowledge-Based Economy in the Context of Footwear Sector Solutions*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Jabłońska M., Dziuba R., Razali F. M. (2023), *Entrepreneurship response to the crisis as exemplified by selected European countries*, „Journal of International Studies”, vol. 16 (4), s. 177–190, <https://doi.org/10.14254/2071-8330.2023/16-4/12>
- Jackowicz K., Kozłowski Ł., Kuchciak I., Marcinkowska M. (2020), *Local banks in social media: Determinants and consequences*, „Economic Research – Ekonomska Istraživanja”, t. 33.
- Jeziorska M. (2020), *Decyzje finansowe na rynku ubezpieczeń na życie a awersja do strat jednostek*, [w:] K. Opolski, A. Giemzik-Salwach (red.), *Gospodarka i społeczeństwo w dobie finansjalizacji*, CeDeWu, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie.
- Jędrzejka D. (2016), *Rozszerzona sprawozdawczość biznesowa spółek giełdowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Jędrzejka D. (2019), *Robotic process automation and its impact on accounting*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, t. 105 (161).
- Jędrzejka D. (2020), *Zrobotyzowana automatyzacja procesów w bankowości – szanse i wyzwania*, „Bezpieczny Bank”, nr 4 (81).
- Keller J., Radke M. (2024), *Behavioral distortions of individual investors in the decision-making process*, „Journal of International Studies”, vol. 17, no. 4, <https://doi.org/10.14254/2071-8330.2024/17-4/14>
- Klapkiv J. (2020), *Rynek usług ubezpieczeniowych: podstawy koncepcyjne, innowacje techniczne i perspektywy rozwoju [język ukraiński]*, „Ternopil: TNEU”.
- Klapkiv J., Putsenteilo P., Karpenko V. (2023), *The convergence of factors that affect the dairy product market: A comparative analysis of European Union countries*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, no. 2.
- Klapkiv Y., Vovk V., Klapkiv L. (2020), *Comparative analysis of the health care institutions' competitiveness level*, „Montenegrin Journal of Economics”, vol. 16, no. 3.
- Klimczak K.M., Fryczak J.M., Hadro D., Fijałkowska J. (2024), *Equivalent sentiment measures for cross-language analysis of corporate communications*, „MethodsX”, vol. 12, Article number: 102745, <https://doi.org/10.1016/j.mex.2024.102745>

- Korytkowska-Piaskowska D. (2022), *Finansowa analiza występowania szkód dotyczących pacjentów na podstawie wyroków sądów okręgu łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Korzeniowska D. (2023), *Rozdział 2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych*, [w:] E.W. Maruszewska (red.), *Ustawa o rachunkowości. Komentarz + wzory do pobrania*, C.H.Beck, Warszawa.
- Korzeniowska D., Sułkowski Ł. (2020a), *Experimental methods in behavioural economic sciences*, [w:] K. Nermend, M. Łatuszyńska (eds.), *Experimental and Quantitative Methods in Contemporary Economics.*, CMEE 2018, Springer Proceedings in Business and Economics, Springer.
- Korzeniowska D., Sułkowski Ł. (2020b), *Going beyond cognitive approach to behavioral stream in economic sciences: Behavioristic and evolutionary perspectives*, „Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation”, vol. 16 (2), <https://doi.org/10.7341/20201621>
- Kozłowski Ł., Kuchciak I. (2021), *Small local banks in social media: Converting social responsibility into consumer attention and economic outcomes*, „Journal of Business Economics and Management”, vol. 22 (4).
- Krzeczewska O., Pastusiak R. (2022), *Does bankruptcy filing always mean contagion? Evidence from industry rivals*, „International Journal of Finance & Economics”, vol. 27, no. 1, <https://doi.org/10.1002/ijfe.2219>
- Krzeczewski B., Krzeczewska O., Pluskota A., Pastusiak R. (2019), *Does the agglomeration effect occur in the hospital sector? The impact of agglomeration economies on the financial performance of hospitals – An evidence from Poland*, „The International Journal of Health Planning and Management”, vol. 34, no. 2, <https://doi.org/10.1002/hpm.2716>
- Kubacki D. (2019), *Efektywność informacyjna rynku finansowego w wybranych krajach Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kubacki D. (2023), *Reformy referencyjnych stóp procentowych na wybranych rynkach finansowych*, „Bezpieczny Bank”, nr 91 (2).
- Kuchciak I. (2020), *Wykluczenie bankowe w Polsce w aspekcie ekonomicznym i społecznym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kuchciak I. (2023), *Financial education and banking inclusion during the pandemic period*, „Journal of Intercultural Management”, vol 15 (4).
- Kuchciak I. (2025), *Financial innovation in the process of financial inclusion*, [w:] K. Alexander, M. Gargantini, M. Siri (eds.), *The Cambridge Handbook of EU Sustainable Finance. Regulation, Supervision and Governance*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Kuchciak I., Warwas I. (2021), *Designing a roadmap for human resource management in the Banking 4.0.*, „Journal of Risk and Financial Management”, vol. 14 (12).
- Kulińska-Sadłocha E. (2022), *Environmental regulations as a framework for environmental risk management in banks*, [w:] M. Ziolo (ed.), *Environmental Risk Modelling in Banking* (Routledge International Studies in Money and Banking), Routledge, London.
- Kulińska-Sadłocha E. (2024), *The banking sector and the SDGs*, [w:] M. Ziolo (ed.), *The Role of Financial Markets in Achieving the Sustainable Development Goals*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK Northampton, MA, USA.

- Kulińska-Sadłocha E., Krosinsky C. (2025), *Climate finance*, [w:] M. Ziolo, M. Zaleska (eds.), *Finance, ESG and Sustainability: Contemporary Issues in Finance*, Routledge, London [w druku].
- Kulińska-Sadłocha E., Marcinkowska M., Szambelańczyk J. (2020), *The impact of pandemic risk on the activity of banks based on the Polish banking sector in the face of COVID-19*, „Bezpieczny Bank”, nr 79 (2).
- Laskowska I. (2012), *Zdrowie i nierówności w zdrowiu- determinanty i implikacje ekonomiczno-społeczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Laskowska I. (2018), *Financing health care and the development prospects of private health insurance in Poland*, „Economic and Environmental Studies”, vol. 18, no. 2.
- Laskowska I. (2024a), *Ekonomiczne determinanty popytu na ubezpieczenia na życie – ujęcie regionalne*, „Wiadomości Statystyczne”, nr 69(9).
- Laskowska I. (2024b), *The development of the life insurance market in Central and Eastern European countries*, „Ekonomia i Prawo. Economics and Law”, vol. 23, no. 3.
- Laskowska I., Żółtaszek A. (2021), *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy. Przekrój powiatowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Laskowska I., Wieteska S., Juszczyk S. (2023), *Civil liability insurance for users of Personal Transport Equipment (PTE) as an element of protection for sharing economy participants*, „Finanse i Prawo Finansowe”, t. 1, nr 37.
- Lucińska A. (2015), *Art market in the European Union*, „International Advances of Economic Research”, vol. 21, no. 1, s. 67–79, <https://doi.org/10.1007/s11294-014-9503-y>
- Lucińska A. (2021), *Obrazy na rynku finansowym*, Difin, Warszawa.
- Lucińska A. (2025), *The regression model on the art market in Poland*, „Argumenta Oeconomica” [w druku].
- Ławrynówic M., Marcinkowska M. (2020), *Covid-19 and the HR response of banks: The employee perspective*, „Human Relation Management”, vol. 6 (137).
- Łyskawa K., Kędra A., Klapkiv L., Klapkiv J. (2019). *Digitalization in insurance companies*, „Proceedings of 6th International Scientific Conference Contemporary Issues in Business, Management and Economics Engineering”.
- Marcinkowska M. (2018), *Dostępność danych sprawozdawczych banków – warunek sprawowania dyscypliny rynkowej i rozwoju badań naukowych nad bankami*, „Bezpieczny Bank”, nr 1 (70).
- Marcinkowska M. (2019), *Functioning of the financial industry*, [w:] V. Colaert, D. Busch, T. Incalza (eds.), *European Financial Regulation. Levelling the Cross-Sectoral Playing Field*, Hart Publishing, Oxford.
- Marcinkowska M. (2020), *Kapitał relacyjny banków a kryzys pandemiczny. Działania polskich banków względem interesariuszy w obliczu Covid-19*, Wydawnictwo SIZ, Łódź.
- Marcinkowska M. (2022a), *Multinationals in Russia and Ukraine in the face of war – The stakeholders’ perspective*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 25 (4).
- Marcinkowska M. (2022b), *Próby włączenia ryzyka ESG do unijnych regulacji ostrożnościowych dla banków*, „Bezpieczny Bank”, nr 3 (88).

- Marcinkowska M. (2023), *Ryzyko w europejskim systemie bankowym*, „Bezpieczny Bank”, nr 2 (91).
- Marcinkowska M. (2025), *Stakeholder engagement*, [w:] K. Alexander, M. Gargantini, M. Siri (eds.), *The Cambridge Handbook of EU Sustainable Finance. Regulation, Supervision and Governance*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Marcinkowska M., Wdowiński P. (red.) (2016), *Wpływ regulacji kapitałowych i płynnościowych sektora bankowego na wzrost gospodarczy Polski*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Marcinkowska M., Brzeszczyński J., Charteris A., Gajdka J., Obojska L., Szczygielski J. (2024), *Sustainability, energy finance and the role of central banks: A review of current insights and future research directions*, „Energy Economics”, 108084.
- Marczak J. (2014), *Бюджетные доходы в Испании, Публичные финансы и налоговое право Ежегодник*, Выпуск 4, *Доходы бюджетов в странах Центральной и Восточной Европы* (Budget revenues of the Countries of Central and Eastern Europe), Издательство Воронежского государственного университета, Воронеж.
- Marczak J., Bogovac J. (2015), *Tax systems in Poland and Croatia – Comparative analysis*, [w:] J. Gliniecka, A. Drywa, E. Juchniewicz, T. Sowiński (red.), *Prawo finansowe wobec wyzwań XXI wieku* CeDeWu.pl, Warszawa.
- Marczak J., Bogovac J. (2016), *Rational tax system in the light of the management's perception – A theoretical review*, „Annales Universitatis M. Curie-Skłodowska. Sectio H – Oeconomia”, t. 50.
- Marczak J., Kępka K. (2016), *Budżet partycypacyjny w Polsce na przykładzie budżetu obywatelskiego miasta Łodzi. Analiza finansowa*, „Finanse Komunalne”, nr 1–2.
- Marczak J., Uvarova N. (2016), *The Kazakhstan-European Union partnership: Modernization of the Republic's financial system*, „DANUBE: Law, Economics and Social Issues Review”, vol. 7, iss. 4, <https://doi.org/10.1515/dand-2016-0015>
- Mikołajczyk B. (2014a), *Innowacyjność gospodarek w wybranych krajach wg Global Innovation Index*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica”, nr 1 (298).
- Mikołajczyk B. (2014b), *Innowacyjność polskiej gospodarki na przełomie pierwszych dekad XXI w., Paradygmat finansowy w obliczu współczesnej ekonomii*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu”, t. 54, nr 3.
- Mikołajczyk B. (2014c), *Mierniki monitorowania innowacyjności w skali makro w krajach Unii Europejskiej*, [w:] I. Pyka, J. Cichy (red.), *Innowacje a wzrost gospodarczy*, „Studia Ekonomiczne, Zeszyty Naukowe Wydziałowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 186, cz. I.
- Mikołajczyk B. (2015), *Poland's innovativeness against the background of EU countries (recent research results)*, „Comparative Economic Research”, vol. 18, no. 2, <https://doi.org/10.1515/cer-2015-0010>
- Mikołajczyk B. (2016), *Obraz innowacyjności gospodarek w krajach UE mierzony Wskaźnikiem SII*, *Studia Ekonomiczne*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 282.
- Miszczyńska K. (2019), *Efektywność funkcjonowania szpitali publicznych w Łodzi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Miszczyńska K., Antczak E. (2024), *Financial and nonfinancial determinants of the indebtedness of hospitals. The case of Poland*, „Journal of Management Analytics”, vol. 11 (1).

- Nastarowicz E., Czajkowska A., Stawska J. (2016), *Kredyty i pożyczki*, [w:] A. Celczyńska (red.), *Poradnik konsumenta usług finansowych*, Uniwersytet Łódzki, Łódź.
- Oliveira C., Oliveira A., Fijałkowska J., Silva R. (2021), *Implementation of balanced scorecard: Case study of a Portuguese higher education institution*, „Management: Journal of Contemporary Management Issues”, vol. 26(1), <https://doi.org/10.30924/mjcmi.26.1.10>
- Patrzalek L., Poniatowicz M., Guziejewska B., Kańduła S. (2019), *Nierówności fiskalne w samorządzie terytorialnym. Przyczyny, mechanizmy i instrumenty wyrównywania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Wrocław.
- Patrzalek L., Poniatowicz M., Guziejewska B., Kańduła S. (2022), *Od rozwoju do erozji finansów samorządu terytorialnego w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Wrocław.
- Perlińska M. (2020), *Prawa do emisji gazów cieplarnianych w sprawozdawczości finansowej przedsiębiorstw. Propozycja standardu rachunkowości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Perlińska M. (2022), *Greenhouse gas emission rights in accounting – Is a global benchmark needed?*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, t. 46, nr 4.
- Piechota A (2015), *Medication insurance policy – A new insurance product in the Polish health care system*, „Olsztyn Economic Journal”, no. 10 (4).
- Piechota A. (2022), *Usługa ubezpieczenia dla szpitali publicznych w świetle przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych na przykładzie województwa łódzkiego*, „Wiadomości Ubezpieczeniowe”, nr 4.
- Piechota A. (2023), *Purchase documentation as a source of information about insurance bought by public hospitals in Poland*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H – Oeconomia”, t. 57, nr 2.
- Pietraszewski P. (2016), *Podstawy mikroekonomiczne agregatywnej funkcji produkcji o stałych przychodach względem skali*, „Oeconomia. Rynek, gospodarka, społeczeństwo”, t. 45, <https://doi.org/10.17451/eko/45/2016/147>
- Pietraszewski P. (2018), *Ceny akcji, produkt krajowy brutto i stopy procentowe: analiza współzależności dla Polski*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica”, nr 2 (334), <https://doi.org/10.18778/02086018.334.08>
- Pietraszewski P. (2020), *Studying the Stock Market – Economic activity nexus in Poland with a VAR-VECM approach*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica”, nr 3 (348), <https://doi.org/10.18778/0208-6018.348.04>
- Pluskota A. (2024), *The impact of corruption on ESG based on EU countries*, „Oeconomia i Prawo. Economics and Law”, vol. 23, <https://doi.org/10.12775/EiP.2023.019>
- Putsenteilo P., Klapkiv Y., Karpenko V., Gvozdecka I. (2020), *The role of institutions in the development of agriculture*. „Bulgarian Journal of Agricultural Science”, no. 26 (1).
- Rogowska-Rajda B., Tratkiewicz T. (2020), *Deduction and adjustment of input VAT as regards economic and non-economic use of goods and services*, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, t. 117, <https://doi.org/10.26485/SPE/2020/117/8>
- Schabek T. (2016), *Czynniki behawioralne i fundamentalne a stopy zwrotu z akcji rynków wschodzących. Polska i Brazylia*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Schabek T. (2020), *The financial performance of sustainable power producers in emerging markets*, „Renewable Energy”, vol. 160, <https://doi.org/10.1016/j.renene.2020.06.067>
- Schabek T., Barros L. (2021), *The market, macroeconomic, and behavioural factors in emerging markets: The case of Poland*, „Argumenta Oeconomica”, vol. 1, no. 46, <https://doi.org/10.15611/aoe.2021.1>
- Schabek T., Maknickienė N. (2018), *Influence of macroeconomic factors on stock prices in Poland – Cross section and time series analysis*, „Conference Proceedings 10th International Scientific Conference Business and Management 2018”, <https://doi.org/10.3846/bm.2018.54>
- Schabek T., Olgić Draženović B., Mance D. (2019), *Reaction of Zagreb Stock Exchange CROBEX Index to macroeconomic announcements within a high frequency time interval*, „Proceedings of Rijeka Faculty of Economics: Journal of Economics and Business”, vol. 37, no. 2, <https://doi.org/10.18045/zbefri.2019.2.741>
- Skoczylas-Tworek A. (2020a), *Disclosure of non-financial information in the field of counteracting corruption and bribery in economic practice*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, t. 64 (4), <https://doi.org/10.15611/pn.2020.4.14>
- Skoczylas-Tworek A. (2020b), *Non-financial reporting in economic practice*, „Acta Scientiarum Polonorum. Seria: Oeconomica”, vol. 19 (2), <https://js.wne.sggw.pl/index.php/aspe/article/view/3371>
- Skoczylas-Tworek A. (2022), *Fraud risk in times of crisis and the development of its mitigation tools*, „Zeszyty Naukowe Polityki Europejskie. Finanse i Marketing”, t. 28 (77).
- Skoczylas-Tworek A. (2023), *Whistleblowing in Polish business entities in relation to EU legal requirements*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, t. 67, nr 2, <https://doi.org/10.15611/pn.2023.2.11>
- Stawska J. (2023), *The specificity determinants of monetary and fiscal policy in the V4 countries. Comparative economics perspective*, [w:] M. del Carmen Sánchez-Carreira, P. J. Reis Mourão, B. Blanco-Varela (eds.), *European Regional Policy and Development: Forgotten Regions and Spaces* e Routledge, NY.
- Stawska J., Reis Mourao P. (2021), *Expansionary or restrictive policies in Eurozone? Discussing Dominating trends in the first two decades of the Euro*, „Acta Oeconomica”, vol. 71, iss. 3.
- Stawska J., Malaczewski M., Malaczewska P., Stawasz-Grabowska E. (2021), *The Nash equilibrium in the policy mix model for Czechia, Hungary, and Romania*, „Cogent Economics & Finance”.
- Stawska J.M., Reis Mourao P. (2020), *Governments as bankers – How European bonds have substituted bank deposits*, „Applied Economics”.
- Stępińska J. (2024), *Credit borrower sector of economy and credit risk for banks*, „Finanse i Prawo Finansowe”, t. 4, nr 44.
- Stępnicka N., Wieteska S. (2021), *Bezpieczeństwo stosowania nanotechnologii i nanomateriałów*, [w:] M. Molendowska, R. Miernik (red.), *Human Security. Wybrane zagadnienia*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.
- Stopczyński A.R. (2020), *Banki na progu upadłości – refleksje nad postępowaniem*, „Bank i Kredyt”, nr 51 (5).

- Stopczyński A. (2024), *Interes publiczny i ochrona klienta w przymusowej restrukturyzacji banku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Sucheckie A. (2019), *Spatiotemporal analysis of Polish municipal budget expenditure on selected categories of cultural institutions in the years 2003 to 2016*, „Public Governance / Zarządzanie Publiczne”, nr 2 (48).
- Sucheckie A. (2020), *An evaluation of the technical efficiency of cultural institutions in Poland: a case study of the regional system of public libraries*, „Argumenta Oeconomica”, nr 2 (45).
- Szydłowski C. (2018), *Audyt wewnętrzny w procesie zarządzania organizacją*, [w:] M. M. Nowak, P. Dziekański (red.), *Wybrane problemy zarządzania i ekonomii*, Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, Ostrowiec Świętokrzyski.
- Szydłowski C. (2019), *Rola audytu wewnętrznego w ocenie wydatków samorządów miejskich*, „Zeszyty Naukowe SGGW, Polityki Europejskie, Finanse i Marketing”, nr 22 (71).
- Szydłowski C. (2020), *Income budgets evaluation of selected communes of Pomorskie Voivodship in Poland from the tax on means of transport*, „Baltic Journal of Economic Studies”, vol. 6 (3), <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-3-41-47>
- Szydłowski C. (2022), *Ocena udziału wydatków na lokalny transport zbiorowy w wydatkach z budżetu wybranych miast Polski jako obszar analizy finansowania zrównoważonego rozwoju*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, t. 66, nr 3, <https://doi.org/10.15611/pn.2022.3.11>
- Szydłowski C. (2024), *Environmental aspects in public procurement in Poland: a case study of selected supply tenders*, „Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie/ Politechnika Śląska”, nr 211, <https://doi.org/10.29119/1641-3466.2024.211.3>
- Szymańska A. (2014), *Statystyczna analiza systemów bonus-malus w ubezpieczeniach komunikacyjnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Szymańska A. (2016), *Składki i roszczenia w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej podmiotu wykonującego działalność leczniczą*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica”, nr 1 (318).
- Szymańska A. (2017), *The application of Bühlmann Straub model to the estimation of net premium rates depending on the age of the insured in the motor third liability insurance*, „Statistics in Transition”, vol. 18, no. 1.
- Szymańska A. (red.) (2017), *Ubezpieczenia i finanse. Rozwój i perspektywy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Szymańska A., Szymański J. (2018), *Efektywność ekonomiczna ubezpieczeń zawieranych przez gminy w Polsce w latach 2013–2017*, „Przedsiębiorczość i Zarządzanie”, t. XIX, z. 10, cz. I.
- Szymańska A., Wieteska S. (2017a), *Ocena ryzyka eksploatacji biogazowni rolniczych w Polsce na potrzeby ubezpieczeń od wybranych zdarzeń losowych*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 500.
- Szymańska A., Wieteska S. (2017b), *Ocena ryzyka eksploatacji morskich elektrowni wiatrowych w Polsce dla potrzeb ich ubezpieczenia od wybranych zdarzeń losowych*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H – Oeconomia”, t. 51, nr 5.

- Szymańska A., Bednarczyk T., Skibińska-Fabrowska I. (2021), *An empirical study on the financial preparation for retirement of the independent workers for profit in Poland*, „RISKS”, vol. 9 (160).
- Szymańska A., Tomczyk T., Dankiewicz R. (2023), *Corporate bankruptcy, a spatial and temporal perspective – the case of Poland*, „Journal of Security and Sustainability Issues”, vol. 13.
- Szymański M. (2024), *Struktura kapitału spółek publicznych w Polsce w okresie przed oraz po wybuchu pandemii COVID-19*, Łódź, praca doktorska.
- Szymański M., Wojtalik G. (2019), *Efekty kalendarzowe na alternatywnych rynkach giełdowych w Warszawie i Londynie*, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, t. 113, <https://doi.org/10.18778/0208-6018.350.02>
- Szymański M., Wojtalik G. (2020), *Calendar effects in the Stock Markets of Central European countries*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Oeconomica”, vol. 5, no. 350, <https://doi.org/10.18778/0208-6018.350.02>
- Ślebocka M. (2021), *The social aspect of revitalization – The Lodz city case study*, „Finanse i Prawo Finansowe”, nr 2 (30).
- Ślebocka M. (2022), *Revitalization mcroprojects: How the civic budget supports regeneration activities in Cities – The Łódź City case study*, „Ekonomia i Prawo. Economics and Law”, vol. 21 (4).
- Ślebocka M. (2024), *Wykorzystanie potencjału społecznego w rewitalizacji miast na przykładzie wybranych miast wojewódzkich*, „Finanse Komunalne”, nr 2.
- Świeszczał K. (2019), *Bank a FinTech – konkurencja czy współpraca?*, „Bezpieczny Bank”, nr 3 (76).
- Świeszczał K. (2023), *Zaufanie społeczne a uwarunkowania psychologiczne atrakcyjności oferty sektora FinTech wśród klientów indywidualnych banków*, „Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny”, nr 6 (12).
- Tratkiewicz T. (2022), *Grupowe rozliczanie VAT – polska perspektywa*, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, t. 122, <https://doi.org/10.26485/SPE/2022/122/3>.
- Turgut M.B., Tratkiewicz T. (2023), *Estimate of the underground economy in Poland based on household expenditures and incomes*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, vol. 15, iss. 1, <https://doi.org/10.24425/cejeme.2023.144997>
- Uryszek T. (2020), *Stabilizacja i optymalizacja długu publicznego a zrównoważenie sektora finansów publicznych. Polska na tle Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Uryszek T., Kłysik-Uryszek A. (2020), *Are treasury debt instruments still attractive to foreign investors? Poland – A case study based on ATM and ATR*, „Ekonomia Międzynarodowa”, nr 30.
- Uryszek T., Klonowska A. (2022), *Fiscal sustainability vs tax gap – Evidence from Poland*, „Acta Oeconomica”, nr 72 (1).
- Walerysiak-Grzechowska K. (2024), *Wpływ zmian demograficznych na wzorce konsumpcji gospodarstw domowych w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wieteska S., Węgrzyn M., Jeziorska M. (2021), *Sleep disorders as a safety issue in transport and communication largely not appraised by national health policies*, „Zarządzanie Publiczne/Journal of Public Governance”, vol. 58, no. 4.

- Wieteska S., Szydlik-Leszczynska A., Stepievska K. (2023), *Deterioration in trade value of passenger cars*, „Journal of Applied Economic Sciences”, vol. XVIII, Summer, iss. 2 (80).
- Witczak I. (2023), *Strategia podatkowa jako determinanta kreowania wartości przedsiębiorstwa*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny”, nr 1.
- Witczak I. (2024), *The significance of tax risk for Polish companies based on the findings of an empirical study*, „Research Papers in Economics and Finance”, vol. 8 (2).
- Witczak R. (2018), *The use of different methods of the tax base estimation in income taxes in the light of SAC Rulings in 2017 in Poland*, „European Financial Systems 2018. Proceedings of the 15th International Scientific Conference”.
- Witczak R. (2022), *The blockade of bank account by the use of stir – Danger or protection for taxpayers in the light of SAC’s decisions*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 4, no. 36.
- Witczak R., Zimny A. (2020), *Wpływ stopnia ryzyka na wysokość cen transferowych w przypadku pożyczek między podmiotami powiązanymi*, „Ekonomia Międzynarodowa”, nr 31.
- Witczak R., Zimny A. (2021), *The economic nature of deferred income and the accuracy of the assessment of financial condition ratios*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, t. 45, nr 1, <https://doi.org/10.5604/01.3001.0014.8355>
- Wojciechowski M. (2021), *Samorząd terytorialny w Polsce. Ustrój ekonomiczny*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wolski R. (2017), *Risk and return in the real estate, bond and stock markets*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 25, no. 3, <https://doi.org/10.1515/remav-2017-0018>
- Wolski R., Załączna M. (2017), *Wpływ zmian regulacyjnych na wyniki niemieckich publicznych otwartych funduszy inwestycyjnych nieruchomości*, „Nauki o Finansach”, vol. 3, no. 32, <https://doi.org/10.15611/nof.2017.3.10>
- Wolski R., Bolek M., Brzeszczyński R., Gajdka J., Kutan A. (2023), *Do investment fund managers behave rationally in the light of central bank communication? Survey evidence from Poland*, „Quantitative Research in Financial Markets”, vol. 15, no. 5, <https://doi.org/10.1108/QRFM-07-2021-0124>
- Zaremba A., Schabek T. (2017), *Seasonality in government bond returns and factor premia*, „Research in International Business and Finance”, vol. 41, <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2017.04.036>
- Ziomba M. (2022), *Drogowskazy bankowości. Współczesne kierunki rozwoju bankowości w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Ziomba M. (2024), *Consumer in the buy now, pay later market – Opportunities and threats*, „Finanse i Prawo Finansowe”, nr 43.
- Ziomba M., Stopczyński A. (2021), *Rebuild trust or stigmatize unfair practices: How can consumer protection institutions shape pro-social attitudes of banks*, „Social Entrepreneurship Review”, no. 1.
- Zimny A. (2020), *Efektywność finansowa spółek dystrybucji i przesyłu energii jako specyficznych segmentów rynku energii elektrycznej w Polsce*, [w:] D. Hajdys (red.), *Problemy ekonomii i finansów na początku XXI wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Zimny A. (2021), *The impact of financial leverage on a company's market valuation*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 4 (28), <https://doi.org/10.18778/2391-6478.S.2021.11>
- Zimny A. (2022), *The impact of asset structure on a company's financial results stability*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 4 (36), <https://doi.org/10.18778/2391-6478.4.36.07>
- Zioło M., Spoz A., Kulińska-Sadłocha E. (2021), *Zrównoważone rynki finansowe. Perspektywa krajowa i międzynarodowa*, PWE, Warszawa.

Rozdział IV

Od międzynarodowych stosunków gospodarczych do finansów i biznesu międzynarodowego

Kierunki badań w Instytucie Gospodarki Międzynarodowej

Artur Sajnog, Tomasz Miziolek, Tomasz Motowidlak

Instytut Gospodarki Międzynarodowej (IGM) jest od 2016 r. kontynuatorem dorobku naukowego uznanych poprzedników, w szczególności Instytutu Handlu Zagranicznego, Katedry Handlu i Finansów Międzynarodowych oraz Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych. Od blisko 10 lat IGM, w skład którego wchodzi dwie jednostki (Katedra Finansów i Inwestycji Międzynarodowych oraz Katedra Biznesu i Handlu Międzynarodowego), może pochwalić się znaczącymi osiągnięciami zarówno na polu naukowym, jak i dydaktycznym. W tym rozdziale zostały zaprezentowane najistotniejsze badania realizowane przez pracowników Instytutu oraz ich główne osiągnięcia naukowo-badawcze. Scharakteryzowano także różnorodne działania IGM, których celem jest umiędzynarodowienie i zwiększenie interdyscyplinarności badań naukowych. Należą do nich m.in.: uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach naukowych, staże na uczelniach zagranicznych, współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowymi oraz międzynarodowe projekty szkoleniowe oraz programy mobilnościowe.

Ewolucja Instytutu Gospodarki Międzynarodowej

Z rozwojem kierunków badań naukowych w IGM ma związek jego ewolucja, której początki sięgają lat 60. XX w. Wraz z postępującymi zmianami w otoczeniu zewnętrznym, będącymi pochodną procesów globalizacji i integracji, pojawiło się zapotrzebowanie na badania naukowe w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych. W ślad za tym w 1960 r. na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego (WES UŁ) powołano **Zakład Handlu Zagranicznego**¹. Sześć lat później został on przekształcony w Katedrę Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych. Łącząc ją z Katedrą Handlu Wewnętrznego, utworzono w 1971 r. Instytut Obrotu Towarowego. Instytut został podzielony na dwa zakłady. Jeden z nich prowadził badania w zakresie ekonomiki handlu zagranicznego, zaś drugi zajmował się zagadnieniami rozliczeń i finansów międzynarodowych. W 1981 r. zakłady te utworzyły samodzielną Katedrę Handlu Zagranicznego, która wskutek burzliwego rozwoju naukowego została przekształcona w 1985 r. w Instytut Handlu Zagranicznego. W jego miejsce w 1992 r. utworzono Katedrę Handlu i Finansów Międzynarodowych. Mając na uwadze wieloaspektowość prowadzonych badań w obszarze międzynarodowych stosunków gospodarczych, w 2003 r. zmieniono jej nazwę na **Katedrę Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych (MSG)** pod kierownictwem prof. Janusza Bilskiego. Dalszy rozwój wielokierunkowych badań w tym zakresie sprawił, że w 2008 r. wydzielona z niej została Katedra Wymiany Międzynarodowej, zaś w ramach Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych utworzono trzy Zakłady: Finansów Międzynarodowych, Międzynarodowych Rynków Finansowych oraz Analiz i Prognoz Handlu Światowego.

W efekcie doświadczeń i badań naukowych w dwóch kluczowych filarach tematyki międzynarodowych stosunków gospodarczych – finansów międzynarodowych oraz handlu międzynarodowego, w 2014 r. w ramach Katedry MSG wyodrębniono dwie jednostki: Zakład Finansów Międzynarodowych pod kierownictwem dr hab. Małgorzaty Janickiej oraz Zakład Handlu Światowego, którego kierownictwo powierzono dr hab. Magdalenie Rosińskiej-Bukowskiej. Kierownikiem Katedry MSG pozostał prof. Janusz Bilski. **W 2016 r. został powołany formalnie IGM, w skład którego weszły dwie nowo utworzone katedry: Katedra Finansów i Inwestycji Międzynarodowych** (pod kierownictwem dr hab. Małgorzaty Janickiej, prof. UŁ) oraz **Katedra Biznesu i Handlu Międzynarodowego** (pod kierownictwem dr hab. Magdaleny Rosińskiej-Bukowskiej,

¹ Historia rozwoju Instytutu Gospodarki Międzynarodowej do 2014 r. została opracowana na podstawie: (Rosińska-Bukowska, 2015).

prof. UŁ). Funkcję dyrektora Instytutu Gospodarki Międzynarodowej powierzono wówczas prof. Januszowi Bilskiemu. Od 2019 r. dyrektorem Instytutu jest dr hab. Małgorzata Janicka, prof. UŁ, zaś zastępcą dr hab. Magdalena Rosińska-Bukowska, prof. UŁ.

IGM opiekuje się unikatowym w skali Polski kierunkiem Finanse i Biznes Międzynarodowy (FiBM), który łączy wiedzę z zakresu finansów, biznesu i ekonomii w wymiarze międzynarodowym. Jest kierunkiem prowadzonym wyłącznie przez Uniwersytet Łódzki. Dowodem uznania jest przyznana przez JM Rektora UŁ w 2019 r. nagroda I stopnia za osiągnięcia dydaktyczne związane z powołaniem tego kierunku jego twórczyni.

W ramach kierunku prowadzone są dwie specjalności – Finanse międzynarodowe i Biznes międzynarodowy. Pierwsza z nich pogłębia wiedzę studentów na temat finansów korporacji transnarodowych, metod szacowania ryzyka kredytowego, inwestycyjnego i portfelowego, wyboru optymalnych źródeł finansowania oraz zasad podejmowania decyzji na rynkach finansowych. Druga specjalność poszerza wiedzę w obszarze zarządzania firmą oraz umożliwia im zgłębianie wiedzy z zakresu finansów w biznesie. Program obejmuje także przyswojenie umiejętności praktycznej analizy różnych rynków, zasad wykorzystania kapitału intelektualnego, funkcjonowania globalnych sieci biznesowych oraz analizy sieciowej.

Unikatowa koncepcja programu studiów na kierunku FiBM jest efektem **współpracy i wymiany doświadczeń najlepszych polskich uczelni specjalizujących się w tematyce międzynarodowych stosunków gospodarczych**, w tym: Uniwersytetu Gdańskiego, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz Uniwersytetów Ekonomicznych w Poznaniu, Krakowie, Katowicach i Wrocławiu. W grudniu 2013 r. JM Rektorzy tych sześciu ośrodków akademickich wraz z Uniwersytetem Łódzkim jako ośrodkiem wiodącym, pełniącym funkcję koordynatora przedsięwzięcia, podpisali umowę dotyczącą wspólnego promowania wiedzy z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych oraz potencjału naukowego absolwentów kierunków związanych tematycznie z tym zakresem poprzez Ogólnopolski Konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych. **Program studiów powstał w efekcie konsultacji z partnerami biznesowymi, którzy uczestniczą aktywnie w jego realizacji.** W ramach nawiązanej współpracy i umów z **ABB, PwC, Tate&Lyle, Long Term Management i TME Electronic Components** odbyły się liczne konsultacje w zakresie dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy. Ponadto, zgodnie z podpisanymi umowami, partnerzy biznesowi zobowiązali się do prowadzenia wybranych zajęć dydaktycznych, praktyk studenckich, wizyt pracowników na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym celem przedstawiania studentom

perspektywy pracy, wymagań i procesu rekrutacji, a także do podejmowania wspólnych działań, m.in. przygotowywania i realizowania wspólnych przedsięwzięć o charakterze popularno-naukowym. W efekcie program studiów na kierunku FiBM uwzględnia oczekiwania lokalnego, krajowego i międzynarodowego rynku pracy.

Motywy uruchomienia kierunku FiBM były postępujące procesy globalizacji i integracji, w tym szczególnie rynków finansowych i towarowych, wynikające głównie z rozwoju technicznych środków komunikacji, liberalizacji handlu międzynarodowego w odniesieniu do towarów i usług oraz likwidacji barier dla przepływu kapitału. W tej sytuacji na rynku pracy cały czas rośnie popyt na wysokiej klasy fachowców, którzy będą swobodnie funkcjonowali w otoczeniu międzynarodowym. Kierunek FiBM nie tylko cieszy się rosnącą popularnością wśród absolwentów szkół średnich, ale na studia przyjmowani są kandydaci z najwyższą liczbą zdobytych podczas rekrutacji na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym punktów i, co ważne, w pierwszym terminie rekrutacji.

W 2016 r. skład osobowy Instytutu liczył 13 osób, ale w latach 2017–2024 systematycznie wzrastał. W latach 2017–2019 do zespołu dołączyły cztery osoby z Katedry Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa: dr hab. Artur Sajnog, prof. UŁ, dr Tomasz Sosnowski, dr Aleksandra Pieloch-Babiarz i dr Agnieszka Matuszewska-Pierzyńska, będący specjalistami w zakresie finansów korporacji, rachunkowości finansowej i zarządczej, analizy fundamentalnej, zarządzania wartością oraz przedsiębiorczości. Dodatkowo w latach 2018–2024 pracownikami stali się także doktoranci: dr Klaudia Zielińska-Lont, dr Karolina Anielak-Sobczak, dr Marcin Złoty, mgr Adrian Gawęda, mgr Sylwia Cieślik i mgr Katarzyna Daniluk, którzy po uzyskaniu stopnia naukowego doktora lub w trakcie tego procesu zostali zatrudnieni w IGM. Ponadto w roku akademickim 2023/2024 do grona pracowników IGM dołączyły kolejne dwie osoby, tj.: dr hab. Magdalena Mosionek-Schweda (była pracowniczka Uniwersytetu Gdańskiego specjalizująca się w międzynarodowych i zrównoważonych finansach) oraz dr Tomasz Wiśniewski (były pracownik Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, ekspert w zakresie procesów zarządzania danymi ESG z ponad 20-letnim doświadczeniem na rynku kapitałowym). Od 1 maja 2025 r. do zespołu dołączyła także dr Emilia Fraszka-Sobczyk z Katedry Teorii i Analiz Systemów Ekonomicznych, w Instytucie Ekonometrii która jest specjalistką z zakresu matematyki i prowadzi badania naukowe w obszarze inżynierii finansowej. Obecnie w Instytucie pracuje 21 osób, w tym 20 pracowników badawczo-dydaktycznych. W Katedrze Finansów i Inwestycji Międzynarodowych zatrudnionych jest 13 osób, a w Katedrze Biznesu i Handlu Międzynarodowego siedem osób.

W dynamicznym rozwoju IGM ważną rolę odgrywa **współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym**. Kluczowymi elementami tej

współpracy, oprócz uczestnictwa w konstruowaniu i udoskonalaniu programu studiów **na kierunku FiBM** działają Studenckie Koło Naukowe Forecast (SKN Forecast) oraz Centrum Badań Inwestycji Kapitałowych Uniwersytetu Łódzkiego (CBIK UŁ).

SKN Forecast czynnie wspiera popularyzację nauki poprzez organizację konferencji naukowych, prelekcji, konkursów naukowych i kooperację z przedsiębiorstwami. Współpraca z otoczeniem jest możliwa przez organizację różnych wydarzeń, wśród których można wymienić: (1) cyklicznie organizowaną Wielką Grę Ekonomiczną w formie interaktywnej gry sprawdzającej wiedzę uczniów szkół podstawowych, średnich oraz studentów UŁ, (2) konferencje naukowe (np. Rynek giełdowy w okresie niepewności w roku akademickim 2021/2022, Perspektywy inwestycyjne w określonych cyklach koniunkturalnych w roku akademickim 2022/2023) czy (3) szkolenia i prelekcje przeprowadzone przed przedstawicieli świata biznesu.

Działalność CBIK UŁ to z kolei zrównoważone połączenie wiedzy akademickiej i doświadczeń praktyki gospodarczej celem badania stanu i rozwoju rynku inwestycji kapitałowych w Polsce na tle gospodarki europejskiej i światowej. Aktywność CBIK UŁ obejmuje także opracowywanie eksperckich analiz ekonomicznych z zakresu uwarunkowań realizacji inwestycji kapitałowych. Wymiernym efektem współpracy w ramach CBIK UŁ z firmą Long Term Management jest publikacja naukowa pt. *Family Office. Teoria i praktyka działania na rynkach polskim i międzynarodowym* autorstwa dr hab. Małgorzaty Janickiej, prof. UŁ, dr. hab. Artura Sajno, prof. UŁ i dr. Tomasza Sosnowskiego (Janicka, Sajno, Sosnowski, 2020).

153

Rozwój badań naukowych w kierunku finansów i biznesu międzynarodowego

Badania naukowe realizowane przez pracowników IGM koncentrowały się pierwotnie wokół tematyki **międzynarodowych stosunków gospodarczych**, czyli szeroko pojętego ekonomicznego środowiska międzynarodowego, w ramach czterech wiodących nurtów badawczych: teorii i polityki finansów międzynarodowych, konkurencyjności międzynarodowej i roli korporacji transnarodowych w gospodarce światowej, teorii i polityki wymiany międzynarodowej oraz międzynarodowego wymiaru aktywności gospodarczej na poziomie regionalnym².

² Historia rozwoju badań naukowych pracowników IGM w obszarze międzynarodowych stosunków gospodarczych do 2014 r. została opracowana w: Rosińska-Bukowska, 2015.

Nurt badawczy dotyczący teorii i polityki finansów międzynarodowych obejmował w szczególności analizę systemów kursowych i zmian kursów walutowych w ujęciu makro- i mikroekonomicznym, a także międzynarodowych przepływów kapitałowych. Z kolei nurt dotyczący konkurencyjności międzynarodowej i roli korporacji transnarodowych w gospodarce światowej dotyczył zmian w strukturze podmiotowej handlu światowego w efekcie internacjonalizacji działalności przedsiębiorstw i powstawania globalnych sieci biznesowych. W ramach nurtu odnoszącego się do teorii i polityki wymiany międzynarodowej prowadzone były badania naukowe odnośnie do przyczyn i skutków wymiany międzynarodowej, motywów i efektów stosowania instrumentów polityki handlowej, struktury handlu międzynarodowego, a także różnych aspektów międzynarodowej integracji gospodarczej, np. polityki energetycznej. Badania w obszarze międzynarodowego wymiaru aktywności gospodarczej na poziomie regionalnym były realizowane głównie na przykładzie województwa łódzkiego. Poruszano między innymi problemy efektów bezpośrednich inwestycji zagranicznych, skali, struktury i uwarunkowań internacjonalizacji, powiązań kapitałowych przedsiębiorstw czy istoty transferu wiedzy i kreacji innowacji w klastrach.

154

Wraz z powstaniem kierunku FiBM zainteresowania naukowe pracowników Instytutu zostały ukierunkowane **na zakres i tematykę realizowanych zajęć dydaktycznych i na włączanie aspektów zrównoważonego rozwoju** do analiz teoretycznych oraz badań empirycznych. Pracownicy IGM prowadzą zróżnicowane i wysoko jakościowe badania naukowe skoncentrowane wokół szeroko definiowanej problematyki finansów i biznesu międzynarodowego. Ich zainteresowania i publikacje naukowe w ostatniej dekadzie mieściły się w dziesięciu nurtach badawczych (zob. tabela 1).

Tabela 1. Główne nurty badawcze oraz wybrane publikacje w latach 2016–2025*

Nurt badawczy	Wybrane tytuły publikacji (rok)
1	2
Międzynarodowy system finansowy i międzynarodowe rynki finansowe	• <i>Financial Stability In The Eurozone</i> (2016) • <i>Międzynarodowy system finansowy</i> (2016) • <i>Import kapitału a sfera realna polskiej gospodarki</i> (2018) • <i>Rynek obligacji skarbowych w strefie euro w okresie kryzysu</i> (2018) • <i>Mechanizmy działania strefy euro a uwarunkowania wybuchu kryzysu finansowego w strefie</i> (2019) • <i>Reserve Currency Status as a Safe Asset Determinant. Empirical Evidence from Main Public Issuers in the Period 2005–2017</i> (2019)

1	2
Międzynarodowy system finansowy i międzynarodowe rynki finansowe	• Główne determinanty podaży publicznych aktywów bezpiecznych. Analiza na podstawie krajów emitentów walut rezerwowych w okresie 1989–2018 (2020) • <i>Negative Feedback Loop between Banks and Sovereigns in the Euro Area – Experience of the Crisis and Post-Crisis Perspective</i> (2020) • <i>Sovereign Credit Rating Determinants of the EU Countries: The Role of the Euro Area Crisis and Its Legacy</i> (2020) • <i>European Deposit Insurance Scheme(s) – Consequences for the EU's Financial Stability</i> (2021) • Międzynarodowe przepływy inwestycji. Zarys teorii i praktyki na tle ewolucji międzynarodowego systemu walutowego (2022) • <i>Safe assets w międzynarodowym systemie finansowym. Problemy kreacji i perspektywy</i> (2022) • <i>Kontrola przepływu kapitału we współczesnej gospodarce światowej. Podejście instytucjonalne Międzynarodowego Funduszu Walutowego</i> (2023)
Gospodarka międzynarodowa i biznes międzynarodowy	• <i>Systemic competitiveness – new challenges for enterprises in the 21st century</i> (2016) • <i>Asia's global expansion: business and financial aspects</i> (2020) • <i>China's economic growth – selected financial aspects</i> (2020) • <i>Factories Europe, Asia, and North America as the main production centres in the 21st century</i> (2020) • <i>Gospodarka międzynarodowa – rys teoretyczny</i> (2024) • <i>Gospodarka międzynarodowa w ujęciu regionalnym. Wybrane „case studies” państw z Europy, Ameryk i Azji</i> (2024)
Banki centralne, polityka pieniężna i międzynarodowy system walutowy	• <i>Pożyczkodawca ostatniej instancji w strefie euro. Nowa rola Europejskiego Banku Centralnego</i> (2018) • <i>Stopa procentowa jako kanał transmisji polityki pieniężnej Systemu Rezerwy Federalnej</i> (2018) • <i>Unia bankowa i jej znaczenie dla funkcjonowania sektora bankowego Unii Europejskiej</i> (2019) • <i>Stabilność międzynarodowego systemu walutowego. Problemy i kierunki reformy</i> (2020) • <i>The effectiveness of the Federal Reserve System's monetary policy in the years 1962–2018</i> (2020) • <i>Banking Union's impact on financial stability – holistic approach</i> (2021)
Instytucje wspólnego inwestowania	• <i>Europejski rynek indeksowych funduszy inwestycyjnych i determinanty jego rozwoju</i> (2016) • <i>Efektywność polskich funduszy inwestycyjnych – przegląd metod i literatury</i> (2017) • <i>Czy fundusze ETF notowane na GPW w Warszawie dobrze odwzorowują wyniki indeksów?</i> (2018) • <i>Rynek funduszy inwestycyjnych w Polsce</i> (2018)

Tab. 1 (cd.)

1	2
Instytucje wspólnego inwestowania	• <i>Tracking ability of exchange-traded funds. Evidence from Emerging Markets Equity ETFs</i> (2019) • <i>International Equity Exchange-Traded Funds. Navigating Global ETF Market Opportunities and Risks</i> (2020) • <i>Inwestowanie indeksowe. Instrumenty finansowe typu ETN i ETC</i> (2023)
Korporacje transnarodowe i globalne sieci biznesowe	• <i>The model of competitiveness assessment of coopetition network systems competition and cooperation of enterprises in the global economy</i> (2016) • <i>Korporacje transnarodowe wobec wyzwań XXI wieku</i> (2017) • <i>Strategic changes in transnational corporations as an adjustment to the challenges of the 21st Century</i> (2017) • <i>Human Capital and Intellectual Capital in Modern International Business – Based on Studies of the Strategies of Transnational Corporations</i> (2019) • <i>Global Business networks. Concept, structure, competitiveness</i> (2020) • <i>The Significance of Intellectual Capital in Strategies of Transnational Corporations</i> (2020) • <i>A network analysis of cross-border mergers and acquisitions in Poland, Czechia and Hungary</i> (2021) • <i>A bank's intellectual capital and its importance in building competitiveness on the example of Polish listed banks</i> (2022) • <i>Kapitał intelektualny a konkurencyjność banków w Polsce</i> (2023) • <i>The global cross-border mergers and acquisitions network between 1990 and 2021</i> (2023) • <i>The potential of intellectual capital as a source of competitive advantage for banks using CART classification trees</i> (2023)
Handel międzynarodowy oraz globalne łańcuchy wartości	• <i>Liberalizacja polityki handlowej UE a zmiany w handlu towarami</i> (2016) • <i>Porównanie zmian zachodzących w polityce handlowej Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych na początku XXI wieku</i> (2016) • <i>Partycypacja Polski w globalnych łańcuchach wartości</i> (2017) • <i>Atlas polskiego handlu wartością dodaną. Eksport</i> (2018) • <i>Handel wartością dodaną w Unii Europejskiej</i> (2018) • <i>Poland and global value chains at the beginning of the 21st century – An opportunity or a threat?</i> (2022) • <i>SNA metrics in the analysis of international trade measured by added value – the example of the EU trade network</i> (2024)
Finanse korporacji i strategię finansowe spółek na rynku kapitałowym	• <i>Determinants of payout policy and investment attractiveness of companies listed on the Warsaw Stock Exchange</i> (2017) • <i>The role of comprehensive income in predicting banks' future earnings based on the practice of banks listed on the Warsaw Stock Exchange</i> (2017) • <i>The Role of the Stock Exchange in the Economics of the Private Equity Market</i> (2017)

1	2
Finanse korporacji i strategię finansowe spółek na rynku kapitałowym	• <i>Earnings management in the private equity divestment process on Warsaw Stock Exchange</i> (2018) • <i>Productivity effects of the ownership concentration in Polish employee-owned companies</i> (2018) • <i>Ryzyko akcji notowanych na GPW. Parametr beta i jego zastosowanie</i> (2018) • <i>Wynik całkowity i wynik finansowy netto w perspektywie wartości rynkowej spółek z indeksu WIG30</i> (2018) • <i>Executive compensation and comprehensive income: evidence from Polish listed companies</i> (2019) • <i>Characteristics identifying the companies conducting different dividend policy: evidence from Poland</i> (2020) • <i>Managerial ownership and catering to investor sentiment for dividends: evidence from the electromechanical industry sector on the Warsaw Stock Exchange</i> (2020) • <i>The inclination to public disclosure of financial forecasts by companies listed on the Warsaw Stock Exchange in times of mobile life</i> (2020) • <i>The Differentiation Of Economic Efficiency Within Employee-Owned Companies</i> (2020) • <i>Time-Varying Beta-The Case Study of the Largest Companies from the Polish, Czech, and Hungarian Stock Exchange</i> (2020) • <i>Wynik całkowity – jakość i użyteczność w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych</i> (2020) • <i>The monitoring role of multiple large shareholders and the catering effect of dividends: Evidence from Poland</i> (2021) • <i>International Determinants of Comprehensive Income Reporting by Groups – An Analytical and Comparative Study of Poland and Germany</i> (2022) • <i>Persistence of pre-IPO earnings of new companies from CEE stock markets</i> (2022) • <i>The Bayesian Method in Estimating Polish and German Industry Betas. A Comparative Analysis of the Risk between the Main Economic Sectors from 2001–2020</i> (2022) • <i>Institutional Investors' Response to Earnings Management Before Initial Public Offering in Poland</i> (2023) • <i>What if beta is not stable? Applying the Kalman filter to risk estimates of top US companies over the long time horizon</i> (2023) • <i>The Chief Financial Officer and Corporate Performance</i> (2024) • <i>Women on management board and firm performance: evidence from the Visegrad Group companies</i> (2024)
Rynki surowców i inwestycje alternatywne	• <i>Finansjalizacja wybranych rynków surowcowych na świecie</i> (2021) • <i>Financialization of Commodity Market</i> (2021) • <i>Analiza rynku paliw płynnych w Polsce od stycznia 2019 r. do września 2022 r.</i> (2023) • <i>The Dichotomous Nature of Silver in the 21st Century</i> (2024)

Tab. 1 (cd.)

1	2
Rynek energii i europejska polityka energetyczna	• <i>Funkcjonowanie łańcuchów dostaw ropy naftowej i gazu ziemnego do Polski. Uwarunkowania infrastrukturalne i geopolityczne</i> (2016) • <i>Dylematy Polski w zakresie wdrażania polityki energetycznej Unii Europejskiej</i> (2018) • <i>Główne linie podziału między Komisją Europejską a Polską w zakresie polityki energetycznej</i> (2018) • <i>Kształtowanie się cen energii elektrycznej w Polsce</i> (2019) • <i>Zależność gospodarki Ukrainy od stanu relacji energetycznych z Federacją Rosyjską</i> (2021)
Rozwój zrównoważony, w tym zrównoważony rozwój gospodarek i rynków finansowych, zrównoważone finanse oraz zrównoważony rozwój biznesu	• <i>Sustainable Growth of International Financial Markets in the Context of International Capital Flows</i> (2018) • <i>Financing Sustainable Growth and Building the Capital Markets Union in the European Union</i> (2019) • <i>Does Short-Termism Influence the Market Value of Companies? Evidence from EU Countries</i> (2020) • <i>Relationship between corporate sustainability performance and corporate financial performance: evidence from U.S. companies</i> (2021) • <i>Short-termism – The Causes and Consequences for the Sustainable Development of the Financial Markets</i> (2021) • <i>Do environmental and economic performance go hand in hand? An industrial analysis of European Union companies with the non-parametric data envelopment analysis method</i> (2022) • <i>Evolution of corporate social responsibility standards and their implementation in the strategies of the most powerful corporations: Guidelines for the CSR 5.0 concept</i> (2022) • <i>Finanse zrównoważone. ESG – Przedsiębiorstwa – Sektor finansowy</i> (2022) • <i>The ESG Reporting of EU Public Companies. Does the Company's Capitalisation Matter?</i> (2022) • <i>ESG performance and dividend stability of the world's largest enterprises</i> (2023) • <i>Does environmental, social, and governance performance elevate firm value? International evidence</i> (2024) • <i>Does the Sustainability of the Country Differentiate the ESG of Companies and How It Affects the Relationship between ESG and Firm Value? Evidence from the European Union</i> (2024) • <i>Relationship between corporate sustainability performance and corporate financial performance: the case of companies from the WIG-ESG Index</i> (2024) • <i>Sustainable Development and Finance in Europe Environmental, Social and Governance Reporting in Financial Markets</i> (2025)

* według stanu na 1.02.2025 r.

Źródło: opracowanie własne.

W obszarze **finansów międzynarodowych** prowadzone były badania na temat funkcjonowania międzynarodowego systemu finansowego i międzynarodowych rynków finansowych w ujęciu regulacyjnym, podmiotowym i sektorowym, efektywności rynku finansowego, a także uwarunkowań, kierunków i determinant międzynarodowych przepływów kapitału. Przykładowymi publikacjami z tego obszaru badawczego są cztery monografie naukowe: Bilski, Janicka, Miziołek, 2016; Bilski i in., 2018; Janicka, 2022; Maciejczyk-Bujnowicz, 2023.

Ważnymi kierunkami badań były również problematyka globalizacji, integracji rynków finansowych, ze szczególnym uwzględnieniem rynku finansowego Unii Europejskiej, determinant kryzysu finansowego – przykładowymi publikacjami z tego obszaru badawczego są: Janicka, 2019a; Stawasz-Grabowska, Grabowski, 2018; Stawasz-Grabowska, 2020a; Stawasz-Grabowska, 2020b, oraz stabilności finansowej w strefie euro – przykładowymi publikacjami z tego obszaru badawczego są: Zielińska-Lont, 2016; Zielińska-Lont, 2021a. W IGM podejmowano dodatkowo analizy funkcjonowania aktywów bezpiecznych w międzynarodowym systemie finansowym – przykładowymi publikacjami z tego obszaru badawczego są: Bogołębska, Feder-Sempach, Stawasz-Grabowska, 2019; Feder-Sempach, Bogołębska, Stawasz-Grabowska, 2020; Bogołębska, Feder-Sempach, Stawasz-Grabowska, 2022.

Nurt dotyczący **gospodarki międzynarodowej** dotyczył kompleksowej oceny zmian zachodzących w systemie gospodarki światowej oraz w poszczególnych gospodarkach, w głównej mierze pod kątem oceny ich międzynarodowej konkurencyjności na poziomie mikro, mezo-, makro- i metaekonomicznym (Rosińska-Bukowska, Zielińska-Lont, 2024a). Poza tym prowadzone były badania ewolucji najpotężniejszych gospodarek, reprezentujących trzy regiony świata: Europę, Ameryki Północną i Południową oraz Azję (Rosińska-Bukowska, Zielińska-Lont, 2024b). Wskazywano na wielość kluczowych obszarów dynamicznego rozwoju gospodarek azjatyckich oraz biznesowych i finansowych perspektyw wzmocnienia ich pozycji we współczesnej gospodarce globalnej, zwłaszcza z uwzględnieniem Chin (Rosińska-Bukowska, Zielińska-Lont, 2020a; Rosińska-Bukowska, Zielińska-Lont, 2020b). Badania w obszarze biznesu międzynarodowego zogniskowane były ponadto na wyzwaniach współczesnego zarządzania międzynarodowego oraz międzynarodowej konkurencyjności przedsiębiorstw (Rosińska-Bukowska, 2016a; Nacewska-Twardowska, 2020).

Projekty badawcze i publikacje naukowe pracowników IGM skoncentrowane wokół trzeciego nurtu badawczego poświęcone były funkcjonowaniu **międzynarodowego systemu walutowego, bankowości centralnej oraz polityce pieniężnej**. Odnosiły się zwłaszcza do ewolucji strategii

polityki pieniężnej banku centralnego Stanów Zjednoczonych oraz Chin (Brózda-Wilamek, 2018; Brózda-Wilamek, 2020), problemów i kierunków stabilności międzynarodowego systemu walutowego (Bogołębska, 2020), zmian roli i znaczenia Europejskiego Banku Centralnego dla rynków finansowych (Stawasz-Grabowska, 2018) oraz unii bankowej, jako wspólnego obszaru nadzoru nad rynkiem bankowym (Zielińska-Lont, 2020; Zielińska-Lont, 2021b).

Nurt badawczy dotyczący **instytucji wspólnego inwestowania** obejmował rozwój funduszy inwestycyjnych na międzynarodowym rynku finansowym. Szczególną uwagę poświęcono problematyce pasywnego zarządzania portfelem inwestycyjnym, zwłaszcza na globalne możliwości i ryzyka rynku ETF – Exchange Traded Fund (Miziołek, Feder-Sempach, 2018; Miziołek, Feder-Sempach, 2019; Miziołek, Feder-Sempach, Zaremba, 2020). W ramach tego nurtu prowadzone były ponadto badania na temat rynku funduszy inwestycyjnych w Polsce i jego efektywności (Miziołek, Trzebiński, 2017; Miziołek, Trzebiński, 2018) oraz europejskiego rynku indeksowych funduszy inwestycyjnych i determinant jego rozwoju (Miziołek, 2016). Ważnym obszarem badawczym było również inwestowanie indeksowe w oparciu o funkcjonujące od pierwszej dekady XXI w. instrumenty finansowe typu ETN (Exchange-Traded Notes) i ETC (Exchange-Traded Commodities) (Miziołek, 2023).

Badania w obszarze **korporacji transnarodowych** skupiały się przede wszystkim na wskazaniu głównych kierunków zmian w tych korporacjach w wyniku przemian zachodzących w gospodarce światowej (Rosińska-Bukowska, 2017a; Rosińska-Bukowska, 2017b). Istotnym kierunkiem badań była ocena konkurencyjności korporacji transnarodowych na rynku międzynarodowym poprzez łączenie konkurencji i współpracy (Rosińska-Bukowska, 2016), z podkreśleniem roli kapitału intelektualnego w budowaniu przewagi konkurencyjnej na globalnym rynku (Rosińska-Bukowska, 2019; Rosińska-Bukowska, 2020a). W tym kontekście istotne znaczenie odegrały badania współczesnych banków, które nieustannie poszukują źródeł poprawy swojej konkurencyjności i atrakcyjności na rynku (Anielak-Sobczak, 2023a; Anielak-Sobczak, 2022; Anielak-Sobczak, 2023b). W przeprowadzonych badaniach w obszarze **globalnych sieci biznesowych** zwrócono uwagę na istotę przekształceń zachodzących na rynku globalnym i wyeksponowano zarówno nowe modele budowania międzynarodowej konkurencyjności, jak i koncepcje ich wielowymiarowej oceny z uwzględnieniem systemów sieciowych (Rosińska-Bukowska, 2016b; Rosińska-Bukowska, 2020b; Brózda-Wilamek, 2021; Brózda-Wilamek, 2023).

Nurt badawczy ukierunkowany na problematykę **handlu międzynarodowego oraz globalnych łańcuchów wartości** dotyczył w głównej mierze analizy zmian zachodzących w polityce handlowej w XXI w.,

szczególną uwagę zwracano na przeobrażenia zachodzące w Stanach Zjednoczonych oraz krajach członkowskich Unii Europejskiej (Nacewska-Twardowska, 2016a; Nacewska-Twardowska, 2016b). Nacisk położono także na wyzwania, jakie stoją przed Polską w obliczu nowego środowiska handlu międzynarodowego (Nacewska-Twardowska, 2022). W ramach tego nurtu dokonano ponadto szeregu badań nad handlem wartością dodaną zarówno w kontekście globalnym, krajów członkowskich Unii Europejskiej, jak również udziału i pozycji Polski w globalnych łańcuchach wartości (Nacewska-Twardowska, 2017; Nacewska-Twardowska, 2018a; Nacewska-Twardowska, 2018b; Nacewska-Twardowska, Brózda-Wilamek, 2024).

Rozległy nurt badawczy w IGM stanowiły **finanse korporacji i realizowane strategie finansowe spółek na rynku kapitałowym**. Projekty i badania naukowe w tym obszarze koncentrowały się na kilku istotnych wymiarach:

- analizie potrzeb kapitałowych przedsiębiorstw, strategii inwestycyjnych funduszy *private equity* oraz kształtowaniu poziomu i struktury kapitału, z ekspozycją na kwestie ryzyka inwestycyjnego (Sosnowski, 2017; Feder-Sempach, Dębski, Wójcik, 2018; Feder-Sempach, Dębski, Szczepocki, 2020; Feder-Sempach, Szczepocki, 2022; Feder-Sempach, Szczepocki, Dębski, 2023),
- ocenie jakości i użyteczności wyników finansowych w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych, ze szczególnym potraktowaniem istotności wyniku całkowitego w realizacji strategii finansowych przedsiębiorstw (Sajnóg, 2017; Sajnóg 2018; Sajnóg 2019; Sajnóg 2020; Sajnóg, Kwaśny, 2022,
- eksploracji trafności prognoz wyniku finansowego przedsiębiorstw oraz realizowanych strategii zarządzania zyskiem, w tym przed pierwszą ofertą publiczną (IPO) (Sosnowski, 2018; Sosnowski, Wawryszuk-Misztal, 2020; Sosnowski, 2022; Sosnowski, Bukalska, Wawryszuk-Misztal, 2023),
- analizie determinant polityki wypłat dywidendy i atrakcyjności inwestycyjnej spółek realizujących odmienne formy wypłat na rzecz właścicieli, a także reakcji rynku kapitałowego na wypłatę dywidendy w świetle teorii cateringowej (Pieloch-Babiarz, 2017; Pieloch-Babiarz, 2020a; Pieloch-Babiarz 2020b; Pieloch-Babiarz, 2021),
- ocenie praktyk realizacji zasad ładu korporacyjnego z uwzględnieniem problematyki różnorodności w zarządach i radach nadzorczych spółek giełdowych (Sosnowski, Bukalska, Wawryszuk-Misztal, 2024a; Sosnowski, Bukalska, Wawryszuk-Misztal, 2024b),
- analizie efektywności ekonomicznej i finansowej koncentracji własności w spółkach pracowniczych (Matuszewska-Pierzynka, 2018; Matuszewska-Pierzynka, 2020).

Ważnym nurtem badawczym w IGM była **rola i znaczenie inwestycji na rynku surowcowym**, w tym jego przeobrażeń w kierunku coraz większego wpływu czynników finansowych na inwestycje w surowce (Złoty, 2021a; Złoty 2021b). Poza tym przedmiotem naukowego zainteresowania były wybrane instrumenty inwestycji na rynku surowców (Złoty, 2023; Złoty, Tasarz, Śniarowski, 2024).

W ramach dziewiątego nurtu badawczego, dotyczącego **rynku energii i europejskiej polityki energetycznej**, prowadzono analizy wpływu sektora energetycznego na funkcjonowanie gospodarek zarówno w ujęciu globalnym, regionalnym, jak i lokalnym. W badaniach skoncentrowano się przede wszystkim na dylematach w zakresie wdrażania polityki energetycznej Unii Europejskiej (Motowidlak, 2018a; Motowidlak, 2018b; Motowidlak, 2021), uwarunkowaniach kształtowania się cen energii elektrycznej (Motowidlak, 2019), a także infrastrukturalnych i geopolitycznych determinantach funkcjonowania łańcuchów dostaw ropy naftowej i gazu ziemnego (Motowidlak, Motowidlak, 2016).

162 Ostatnim realizowanym w IGM nurtem badawczym, który stanowi jednocześnie kierunek przyszłych projektów oraz rezultatów badań naukowych, jest szeroko pojęty rozwój zrównoważony. W ramach tego obszaru prowadzono badania w trzech wiodących kierunkach: **zrównoważonego rozwoju gospodarek i rynków finansowych, zrównoważonych finansów oraz zrównoważonego rozwoju biznesu**. Dotychczas przedmiotem szczególnego zainteresowania naukowego były zrównoważone finanse, postrzegane zarówno przez pryzmat sektora finansowego, jak i przedsiębiorstw (Janicka, Miziołek, 2022). W pierwszym zakresie przeprowadzono analizy zrównoważonego rozwoju w ujęciu globalnym, w tym międzynarodowych rynków finansowych z punktu widzenia przepływów kapitału i budowania unii rynków kapitałowych (Janicka, 2018), (Janicka, 2019b), zrównoważonych funduszy i portfela inwestycyjnego oraz zrównoważonej bankowości. Z kolei drugim istotnym kierunkiem badań były zrównoważone finanse z perspektywy ESG, czyli działalności przedsiębiorstw w obszarach środowiska naturalnego (E), społeczeństwa (S) oraz ładu korporacyjnego (G). Badania były ukierunkowane m.in. na problematykę *short-termizmu* oraz jego przyczyn i konsekwencji dla zrównoważonego rozwoju rynków finansowych (Janicka, Pieloch-Babiarz, Sajnog, 2020; Janicka, Sajnog, Sosnowski, 2021), raportowanie ESG w krajach członkowskich Unii Europejskiej i jego implikacje dla wyceny spółek na rynku kapitałowym (Janicka, Sajnog, 2022a; Janicka, Sajnog, 2022b; Gawęda, 2024a; Gawęda, 2024b; Janicka, Sajnog, 2025), a także relacje między wynikami zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw a ich wynikami finansowymi (Matuszewska-Pierzynka, 2021; Matuszewska-Pierzynka, 2024), również w kontekście stabilności wypłat dywidend

(Matuszewska-Pierzynka, Mrzygłód, Pieloch-Babiarz, 2023). Godnym podkreślenia obszarem badań była społeczna odpowiedzialność korporacji oraz implementacja założeń ESG na rzecz zrównoważonego rozwoju biznesu (Rosińska-Bukowska, 2022). Ponadto w IGM podjęto się analizy wybranych problemów zrównoważonego rozwoju elektroenergetyki (Motowidlak, Szablewski, Wojtkowska-Łodej, 2018).

W przyszłości planowane są obszernie badania naukowe nad zrównoważonym rozwojem gospodarek azjatyckich, co więcej, w kontekście wyzwań związanych z globalnymi sieciami współpracy, a także badania w kierunku analizy wyników ESG w ujęciu makro- i mikroekonomicznym w państwach członkowskich Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem implikacji dla teorii i praktyki zrównoważonych finansów.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe ostatniej dekady

Kadra IGM wykazuje się bardzo znaczącą aktywnością naukowo-badawczą. Potwierdzeniem wysokich kompetencji badawczych i naukowych pracowników są liczne publikacje, projekty i nagrody naukowe, a także awanse naukowe.

W ostatnim dziesięcioleciu pracownicy IGM byli autorami wielu istotnych publikacji – zarówno monografii naukowych wydawanych w renomowanych wydawnictwach krajowych i zagranicznych, jak i artykułów naukowych publikowanych przez prestiżowe czasopisma naukowe. Wśród monografii o szczególnych walorach naukowych warto wymienić następujące pozycje:

- wydane przez wydawnictwo Routledge: Sosnowski T., Bukalska E., Wawryszuk-Misztal A., *The Chief Financial Officer and Corporate Performance* (2024) oraz Janicka M., Sajnog A., *Sustainable Development and Finance in Europe Environmental, Social and Governance Reporting in Financial Markets* (2025),
- wydane przez wydawnictwo Palgrave Macmillan: Miziołek T., Feder-Sempach E., Zaremba A., *International Equity Exchange-Traded Funds. Navigating Global ETF Market Opportunities and Risks* (2020),
- wydane przez Wydawnictwo Naukowe PWN: Janicka M., Sajnog A., Sosnowski T., *Family Office. Teoria i praktyka działania na rynkach polskim i międzynarodowym* (2020),
- wydane przez Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne: Bilski J., Janicka M., Wdowiński P., Maciejczyk-Bujnowicz I., *Import kapitału a sfera real-*

na polskiej gospodarki (2018) oraz Janicka M., Miziołek T. (red.), *Finanse zrównoważone. ESG – Przedsiębiorstwa – Sektor finansowy* (2022).

Kadra IGM może pochwalić się licznymi artykułami naukowymi, które zostały opublikowane przez renomowane czasopisma naukowe. Do najważniejszych z nich należą:

- Miziołek T., Zaremba A., *Fundamental Indexation in European Emerging Markets*, „Romanian Journal of Economic Forecasting” (2017),
- Rosińska-Bukowska M., *Strategic changes in transnational corporations as an adjustment to the challenges of the 21st century*, „Entrepreneurial Business and Economics Review” (2017),
- Sajnog A., *Executive compensation and comprehensive income: evidence from Polish listed companies*, „Oeconomia Copernicana” (2019),
- Rosińska-Bukowska M., *The significance of intellectual capital in strategies of transnational corporations*, „International Journal of Management and Economics” (2020a),
- Pieloch-Babiarz A., *Managerial ownership and catering to investor sentiment for dividends: evidence from the electromechanical industry sector on the Warsaw Stock Exchange*, „Oeconomia Copernicana” (2020b),
- Janicka M., Pieloch-Babiarz A., Sajnog A., *Does short-termism influence the market value of companies? Evidence from EU countries*, „Journal of Risk and Financial Management” (2020),
- Stawasz-Grabowska, E., *Sovereign credit rating determinants of the EU countries: The role of the Euro area crisis and its legacy*, „Entrepreneurial Business and Economics Review” (2020a),
- Janicka M., Sajnog A., *The ESG reporting of EU public companies. Does the company's capitalisation matter?*, „Sustainability” (2022),
- Janicka M., Sajnog A., *Do environmental and economic performance go hand in hand? An industrial analysis of European Union companies with the non-parametric data envelopment analysis method*, „Corporate Social Responsibility and Environmental Management” (2022),
- Nacewska-Twardowska A., *Poland and global value chains at the beginning of the 21st century – An opportunity or a threat?*, „International Journal of Management and Economics” (2022),
- Brózda-Wilamek D., *The global cross-border mergers and acquisitions network between 1990 and 2021*, „International Journal of Management and Economics” (2023),
- Feder-Sempach E., Miziołek T., *How precisely European equity ETFs mirror their flagship benchmarks? Evidence from funds replicating performance of Euro Stoxx 50 Index*, „Journal of Asset Management” (2023),
- Matuszewska-Pierzynka A., Mrzygłód U., Pieloch-Babiarz A., *ESG performance and dividend stability of the world's largest enterprises*, „Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation” (2023),

- Feder-Sempach E., Szczepocki P., Bogołębska J., *Global uncertainty and potential shelters: Gold, bitcoin, and currencies as weak and strong safe havens for Main World Stock Markets*, „Financial Innovation” (2024),
- Sosnowski T., Bukalska E., Wawryszuk-Misztal A., *Women on management board and firm performance: Evidence from the Visegrad Group companies*, „Entrepreneurial Business and Economics Review” (2024b),
- Mosionek-Schweda M., Cofre N., *A simulated electronic market with speculative behaviour and bubble formation*, „Finance Research Letters” (2024),
- Gawęda A., *Does environmental, social, and governance performance elevate firm value? International evidence*, „Finance Research Letters” (2024).

W minionych 10 latach siedmioro pracowników IGM uzyskało stopień doktora habilitowanego lub stopień doktora nauk ekonomicznych. Stopień doktora habilitowanego otrzymał dr hab. Artur Sajnog, prof. UŁ (2021 r.). Stopień doktora uzyskali: dr Dominika Brózda-Wilamek (2017 r.), dr Ewa Stawasz-Grabowska (2017 r.), dr Klaudia Zielińska-Lont (2019 r.), dr Marcin Złoty (2021 r.), dr Karolina Anielak-Sobczak (2022 r.) oraz dr Adrian Gawęda (2025 r.).

Do ważnych osiągnięć naukowych zespołu IGM w ostatniej dekadzie należały również granty przyznane przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) w ramach konkursu Miniatura:

- „Atrybuty i przypadłości kategorii wyniku całkowitego dla beneficjentów sprawozdań finansowych” – NCN Miniatura, kierownik: dr A. Sajnog (data przyznania – 2019 r.),
- „Nieźrównoważona dywidenda – konceptualizacja, metody pomiaru, kierunki badań” – NCN Miniatura, kierownik: dr A. Pieloch-Babiarz (2021 r.),
- „Konsekwencje zdarzeń nadzwyczajnych dla stabilności finansowej Unii Europejskiej” – NCN Miniatura, kierownik: dr K. Zielińska-Lont (2022 r.),
- „Jakość wyniku finansowego raportowanego przez nowe spółki giełdowe – problematyka oceny i konceptualizacja badań” – NCN Miniatura, kierownik: dr T. Sosnowski (2022 r.),
- „Międzynarodowe czynniki ryzyka na światowych rynkach giełdowych. Wpływ nieprzewidzianych wydarzeń na relację stopy zwrotu i ryzyka portfeli inwestycyjnych” – NCN Miniatura, kierownik: dr E. Feder-Sempach (2022 r.).

Ponadto dr hab. M. Janicka, prof. UŁ wspólnie z dr. hab. Arturem Sajnogiem, prof. UŁ zrealizowali projekt „Obowiązek raportowania ESG w krajach członkowskich Unii Europejskiej w świetle koncepcji zrównoważonych finansów – implikacje dla wyceny spółek na rynku kapitałowym” przyznany przez Uniwersytet Łódzki w ramach konkursu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (IDUB).

Wyniki badań naukowych pracowników IGM zyskały również uznanie ogólnopolskie, czego dowodem są wyróżnienia, nominacje i nagrody w konkursach naukowych organizowanych przez prestiżowe ośrodki akademickie i instytucje naukowe. Dr hab. J. Bogołębska, prof. UŁ otrzymała w 2016 r. wyróżnienie za najlepszą pracę habilitacyjną w ramach V edycji Konkursu o Nagrodę Prezesa Narodowego Banku Polskiego za najlepszą pracę doktorską i habilitacyjną. Dr hab. T. Miziołek, prof. UŁ wraz z dr E. Feder-Sempach otrzymali w 2017 r. wyróżnienie za artykuł naukowy w konkursie na referat naukowy w ramach VI Kongresu Rynku Kapitałowego organizowanego przez Uniwersytet Warszawski i Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW). Dr K. Zielińska-Lont otrzymała w 2020 r. nagrodę główną Prezesa Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) za najlepszą pracę doktorską. Dr A. Pieloch-Babiarz uzyskała wyróżnienie w konkursie JM Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego na najlepsze wystąpienie podczas Konferencji Katedr Finansów 2020–2021. Dr hab. T. Miziołek, prof. UŁ wraz z dr E. Feder-Sempach i dr hab. A. Zarembą, prof. UEP otrzymali w 2021 r. nominację do Nagrody Beta przyznawanej w ramach Konferencji Zarządzanie Finansami. Dr E. Feder-Sempach wraz z dr. P. Szczepockim oraz prof. dr. hab. W. Dębskim uzyskali drugą nagrodę Prezesa Narodowego Banku Polskiego za najlepszy artykuł opublikowany w 2023 r. na łamach czasopisma naukowego „Bank i Kredyt”. Ponadto kilkoro pracowników IGM otrzymało nagrody Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia naukowo-badawcze.

Umieździarnarodowienie i interdyscyplinarność badań naukowych

Pracownicy IGM stale podnoszą stopień umieździarnarodowienia i interdyscyplinarności swoich badań naukowych. Zwiększeniu internacjonalizacji i wielokierunkowości zamierzeń badawczych służą przede wszystkim umieździarnarodowe konferencje naukowe, realizowane staże na uczelniach zagranicznych oraz wyjazdy konsultacyjne, a także współpraca z polskimi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Istotne są także krajowe i umieździarnarodowe projekty szkoleniowe oraz programy mobilnościowe, takie jak: Erasmus+, International Summer School czy Blended Intensive Programme (BIP).

Tylko w latach 2016–2024 pracownicy IGM wzięli udział w 130 **konferencjach umieździarnarodowych**, na których prezentowali wyniki swoich prac badawczych. Część z tych konferencji cieszy się dużym prestiżem, jest

organizowana przez: Eurasia Business and Economics Society (Stambuł, Turcja), European Center of Sustainable Development (Rzym, Włochy), Canadian Institute of Technology (Tirana, Albania), Academy of International Business (East Lansing, USA), The Baltic University Programme (Uppsala, Szwecja), Uppsala University (Uppsala, Szwecja), European Trade Study Group (Düsseldorf, Milan, Berno, Groningen), University of Groningen (Groningen, Niderlandy), University of Athens (Ateny, Grecja), Review of Socio-Economic Perspectives (Hamilton, Kanada), SRH Dresden School of Management (Drezno, Niemcy), Giessen Graduate Centre for Social Sciences, Business, Economics and Law (Giessen, Niemcy) czy Innovation Institute (Zagrzeb, Chorwacja).

W dążeniu do doskonałości naukowej pracownicy IGM, w okresie 2016–2024 często korzystali ze **staży naukowych** na zagranicznych uczelniach oraz z wyjazdów konsultacyjnych. Umożliwiły one nie tylko prowadzenie badań naukowych w zagranicznym ośrodku i pozyskanie wartościowych danych do pracy badawczej, ale także prowadzenie zajęć dydaktycznych jako uzupełnienie celów głównych.

W ramach grantów naukowych finansowanych przez NCN w programie Miniatura, pracownicy IGM wyjechali na staże naukowe do takich ośrodków, jak: Justus-Liebig-Universität Gießen (Niemcy), Uppsala University (Szwecja), Ghent University (Belgia) oraz University of London (Wielka Brytania). Mieli także możliwość realizacji wyjazdów konsultacyjnych m.in. do Belgii (Komisja Europejska; think-tank CEPS) i Francji (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego).

Wyjazdy zagraniczne pracowników IGM, w okresie 2016–2024, były realizowane także dzięki programowi IDUB UŁ (program wewnętrznych grantów UŁ), którego celem jest finansowe wsparcie najlepszych pomysłów i projektów badawczych realizowanych przez pracowników UŁ. Wsparcie to służy rozwijaniu i zacieśnianiu współpracy tych pracowników z badaczami z zagranicy. Program IDUB sprzyja fuzji doświadczeń i podnoszeniu potencjału naukowego uczelni, wspiera nawiązywanie kontaktów i mobilność pracowników.

W ramach IDUB UŁ w IGM realizowane były m.in. następujące projekty: „Ocena ESG kraju jako determinanta różnicowania zależności między ratingiem ESG spółki publicznej a jej wyceną rynkową”, „The obligation of ESG reporting in the European Union member states in the light of the concept of sustainable finance – implications for the valuation of companies on the capital market” oraz „Banki centralne Polski, Czech i Węgier wobec kryzysu gospodarczego związanego z pandemią koronawirusa – zakres działań i ich wpływ na podstawowe kategorie makroekonomiczne”.

Istotną formą umiędzynarodowiania i pogłębienia interdyscyplinarności badań naukowych pracowników IGM, w okresie 2016–2024, była ich

stała współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Do ośrodków tych, niemal o partnerskim charakterze, można zaliczyć przede wszystkim Riga Technical University (Łotwa), The Baltic University Programme (BUP, Szwecja), Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraina), Uppsala University (Szwecja), University of Oradea (Rumunia), Żytomierski Uniwersytet Państwowy (Ukraina), Żytomierski Uniwersytet Państwowym (Ukraina) oraz University College Cork (Irlandia). Do prestiżowych efektów tej współpracy można zaliczyć pełnienie przez pracowników IGM funkcji członka Editorial Board czasopisma naukowego *Public Policy and Accounting*, członka Editorial Review Board międzynarodowej konferencji naukowej *International Conference on European Integration – New Challenges* oraz stałego eksperta *International Course for PHD Students* organizowanego przez BUP.

Bardzo ważną formą internacjonalizacji pracowników IGM, która cieszy się dużą popularnością, są **programy mobilnościowe**, takie jak Erasmus+ i International Summer School.

Program Erasmus+ umożliwia wyjazdy dydaktyczne nauczycieli akademickich i wyjazdy szkoleniowe pracowników UŁ. W przypadku wyjazdów realizowanych w roku akademickim 2022/2023 nauczyciele mogli wybierać spośród ponad 120 uczelni partnerskich, w tym od 2023 r. wśród 10 partnerów wchodzących w skład UNIC (European University of Post-Industrial Transition). Statystyki wyjazdów wskazują, że pracownicy IGM byli bardzo aktywni w wykorzystywaniu możliwości oferowanych przez ten program. Tylko w okresie 2017–2023, pracownicy IGM odbyli aż 28 wyjazdów zagranicznych. Biorąc pod uwagę odsetek pracowników realizujących wyjazdy w ramach programu Erasmus+, tylko w roku akademickim 2022/2023, aż 39% zespołu IGM skorzystało z tego programu. Warto przy tym dodać, iż IGM liczy 21 osób i jest najmniejszym instytutem WES UŁ. Stan osobowy IGM stanowi niecałe 5% ogółu pracowników WES UŁ.

W ramach programu Erasmus+ na WES UŁ przyjechało także 68 naukowców z zagranicy, 16 z nich było pod bezpośrednią opieką pracowników badawczo-dydaktycznych IGM. Warto także zaznaczyć, że w roku akademickim 2022/2023 na zaproszenie Katedry Finansów i Inwestycji Międzynarodowych w zebraniu naukowym w dniu 28 kwietnia 2023 r. wziął udział dr Bojan Pejovic z University of Montenegro, Podgorica (Czarnogóra), który zaprezentował wyniki swoich prac badawczych.

Pracownicy IGM licznie włączają się w organizację cyklu seminariów naukowych **International Summer School** (w wykładach i debatach w ramach tego cyklu biorą udział wykładowcy i studenci z Europy, Ameryki Płd. i Azji) i corocznie przygotowują serię wykładów w języku angielskim. W szczególności na uwagę zasługują takie wykłady jak: „European

stock exchanges – capital markets union perspective”, „How has the financial safety net in the Euro Area changed since the crisis?”, „Making money on the pandemic – global health problems in the modern world” oraz „The process of creating commodity prices in the 21st century”.

Prowadzenie wykładów w języku angielskim przez pracowników IGM ma znacznie szerszy wymiar. Dotyczy nie tylko zajęć w UŁ, ale również zagranicznych ośrodków naukowych, np. International College of Zhengzhou University w Chinach. Pracownicy IGM, którzy prowadzą zajęcia w językach obcych, mają dodatkowe wykształcenie filologiczne, zaś pozostali chętnie biorą udział w kursach językowych oferowanych przez UŁ.

Szczególna forma wsparcia internacjonalizacji badań naukowych kierowana jest do „młodych naukowców”, tj. doktorantów oraz pracowników ze stopniem doktora przed upływem siedmiu lat od obrony. Dzięki programowi dofinansowania prac badawczych z Rezerwy Dziekana WES UŁ mają oni możliwość finansowania wyjazdów i publikacji naukowych w zagranicznych czasopismach. W ramach tego programu pracownicy IGM wyjeżdżali na konferencje naukowe m.in. do Belgii i Włoch.

Wyrazem umiędzynarodowienia badań naukowych w IGM jest dążenie do **publikacji wyników tych badań w międzynarodowych czasopismach** oraz wydawnictwach. Kadra pracownicza IGM publikuje w języku angielskim oraz niemieckim. Wśród periodyków i wiodących wydawnictw międzynarodowych, w których można znaleźć publikacje pracowników IGM, należy wymienić m.in. brytyjskie wydawnictwo akademickie i branżowe Palgrave Macmillan z siedzibą w Londynie czy Peter Lang Publishing Group z siedzibą w Lozannie (Szwajcaria).

Dodatkowo pracownicy IGM, w celu doskonalenia swoich warsztatów badawczych, korzystali z **międzynarodowych projektów szkoleniowych** finansowanych przez MNiSW, np. „Mistrzowie dydaktyki” czy „Liderzy w zarządzaniu uczelnią”, realizowanego w ramach programu PO WER (Program Operacyjny Wiedza Edukacja i Rozwój). Warto dodać, że jeden z pracowników IGM uzyskał prestiżowy certyfikat „Masters of Didactics in Excellent Teaching” wydany przez Uniwersytet w Aarhus w Danii, potwierdzający znajomość najnowszych metod kształcenia stosowanych w wiodących ośrodkach naukowych na świecie.

Dzięki uczestnictwu w międzynarodowych projektach szkoleniowych na kierunku FiBM wprowadzane są **nowatorskie metody dydaktyczne**, takie jak: tutoring, active learning i case studies wzorowane na technikach nauczania stosowanych na innych uniwersytetach europejskich (Aarhus University, Aalborg University, Dania oraz Erasmus University Rotterdam, Niderlandy).

Wysoka dynamika internacjonalizacji badań naukowych w IGM znajduje bezpośrednie przełożenie na **internacjonalizację procesu kształcenia**

na kierunku FiBM oraz włączanie studentów FiBM w liczne działania w zakresie współpracy międzynarodowej. Program studiów na kierunku FiBM podlega ciągłemu udoskonalaniu w taki sposób, aby był zgodny ze standardami międzynarodowymi zdefiniowanymi w Procesie Bolońskim oraz wpisywał się w strategię Uniwersytetu Łódzkiego. Zgodnie z tym Procesem, zasadniczym celem kształcenia wyższego w Europie jest przygotowanie absolwentów do potrzeb rynku pracy – krajowego, europejskiego i globalnego.

Tylko w latach 2019–2023 z programu **Erasmus+**, umożliwiającego kształcenie na zagranicznych uczelniach partnerskich, skorzystało odpowiednio 56, 26, 41, 78 studentów WES UŁ, z czego studenci kierunku FiBM stanowili najliczniejszą grupę – odpowiednio 25%, 19%, 29% i 28%. W roku akademickim 2022/2023 czterech studentów (na osiem przyznanych miejsc) z kierunku FiBM skorzystało z programu **Blended Intensive Programme** (BIP), w ramach którego realizowali oni część procesu kształcenia online, a część stacjonarnie w Lyon, gdzie odbywały się wykłady i warsztaty dla międzynarodowej grupy studentów z Université Lumière Lyon 2 (Francja) i University of Crete (Grecja). W przygotowaniu tych warsztatów aktywnie uczestniczyli pracownicy IGM, byli oni także wśród wykładowców.

170

Za istotną formę umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku FiBM należy uznać możliwość skorzystania przez studentów z programu International Summer School, w ramach którego WES UŁ współpracuje m.in. z Uniwersytetem FMU w Sao Paulo, Uniwersytecie w Tuluce czy Uniwersytetem w Quito. Formę umiędzynarodowienia stanowi także oferta wykładów dziekańskich, które są prowadzone w języku angielskim przez zagranicznych naukowców. Jest nią także możliwość udziału w zajęciach w pracowni LSEG (niegdyś Thomson Reuters, później Refinitiv), która pozwala na dostęp do aktualnych i precyzyjnych informacji z ponad 400 międzynarodowych rynków giełdowych i pozagiełdowych w czasie rzeczywistym w zajęciach prowadzonych w języku angielskim (wykłady i ćwiczenia), zarówno przez pracowników IGM, jak i wykładowców z zagranicznych ośrodków naukowych. Obecna pracownia LSEG WES UŁ powstała w 2008 r. z inicjatywy i przy ogromnym zaangażowaniu profesora Janusza Bilskiego, ówczesnego kierownika Katedry MSG, który zainicjował również prowadzenie zajęć dydaktycznych „Dealing Room” oraz możliwość otrzymania przez osoby studiujące certyfikatów Thomson Reuters. Pracownia pierwotnie działała przy Katedrze MSG, następnie – Katedrze Finansów i Inwestycji Międzynarodowych. W 2024 r. stała się pracownią ogólnowydziałową. Koordynatorką prac w pracowni z ramienia IGM jest dr Dominika Brózda-Wilamek. Jedną z istotnych inicjatyw międzynarodowych, z aktywnym uczestnictwem

studentów kierunku FiBM, była Wystawa Światowa Expo 2020 w Dubaju. W ramach podpisanej umowy z Pawilonem Polskim 25 studentów UŁ zrealizowało praktyki zawodowe w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Spośród 13 studentów WES UŁ pięcioro było studentami kierunku FiBM.

Ze względu na ścisłą współpracę z Prodziekanem ds. współpracy z zagranicą WES UŁ oraz Dyrektorem IGM i koordynatorem współpracy międzynarodowej z ramienia UŁ w ostatniej dekadzie doszło do znacznej internacjonalizacji badań naukowych i procesu kształcenia. Pracownicy IGM zachęcają studentów FiBM do skorzystania z tych możliwości, służąc wsparciem m.in. poprzez oferowanie odpowiednich rozwiązań w zakresie realizacji efektów uczenia się (w tym poprzez odpowiedni katalog konsultacji oraz metod i terminów zaliczeń i egzaminów).

Bibliografia

- Anielak-Sobczak K. (2022), *A bank's intellectual capital and its importance in building competitiveness on the example of Polish listed banks*, „*Ekonomia i Prawo. Economics and Law*”, vol. 21, no. 1, s. 5–24.
- Anielak-Sobczak K. (2023a), *Kapitał intelektualny a konkurencyjność banków w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Anielak-Sobczak K. (2023b), *The potential of intellectual capital as a source of competitive advantage for banks using CART classification trees*, „*Ekonomia i Prawo. Economics and Law*”, vol. 22, no. 3, s. 423–446.
- Bilski J., Janicka M., Miziołek T. (2016), *Międzynarodowy system finansowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Bilski J., Janicka M., Wdowiński P., Maciejczyk-Bujnowicz I. (2018), *Import kapitału a sfera realna polskiej gospodarki*, PWE, Warszawa.
- Bogólebska J. (2020), *Stabilność międzynarodowego systemu walutowego. Problemy i kierunki reformy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Bogólebska J., Feder-Sempach E., Stawasz-Grabowska E. (2019), *Reserve currency status as a safe asset determinant. Empirical evidence from main public issuers in the period 2005–2017*, „*Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*”, vol. 22, no. 3, s. 65–81.
- Bogólebska J., Feder-Sempach E., Stawasz-Grabowska E. (2022), *Safe assets w międzynarodowym systemie finansowym. Problemy kreacji i perspektywy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Brózda-Wilamek D. (2018), *Stopa procentowa jako kanał transmisji polityki pieniężnej Systemu Rezerwy Federalnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Brózda-Wilamek D. (2020), *The effectiveness of the Federal Reserve System's monetary policy in the years 1962–2018*, „*Studia Prawno-Ekonomiczne*”, t. 117, s. 163–182.

- Brózda-Wilamek D. (2021), *A network analysis of cross-border mergers and acquisitions in Poland, Czechia and Hungary*, „*Studia Prawno-Ekonomiczne*”, t. 121, s. 163–181.
- Brózda-Wilamek D. (2023), *The global cross-border mergers and acquisitions network between 1990 and 2021*, „*International Journal of Management and Economics*”, vol. 59, no. 3, s. 333–348.
- Feder-Sempach E., Szczepocki P. (2022), *The Bayesian method in estimating Polish and German industry betas. A comparative analysis of the risk between the main economic sectors from 2001–2020*, „*Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*”, vol. 25, no. 2, s. 45–60.
- Feder-Sempach E., Bogołębska J., Stawasz-Grabowska E. (2020), *Główne determinanty podaży publicznych aktywów bezpiecznych. Analiza na podstawie krajów emitentów walut rezerwowych w okresie 1989–2018*, „*Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*”, t. 64, nr 5, s. 49–64.
- Feder-Sempach E., Dębski W., Szczepocki P. (2020), *Time-varying beta-the case study of the largest companies from the Polish, Czech, and Hungarian Stock Exchange*, „*Emerging Markets Finance and Trade*”, vol. 57, no. 13, s. 3855–3877.
- Feder-Sempach E., Dębski W., Wójcik S. (2018), *Ryzyko akcji notowanych na GPW. Parametr beta i jego zastosowanie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Feder-Sempach E., Szczepocki P., Dębski W. (2023), *What if beta is not stable? Applying the Kalman filter to risk estimates of top US companies over the long time horizon*, „*Bank i Kredyt*”, t. 54, nr 1, s. 25–44.
- Gawęda A. (2024a), *Does the sustainability of the country differentiate the ESG of companies and how it affects the relationship between ESG and firm value? Evidence from the European Union*, „*Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H – Oeconomia*”, t. 58, nr 4, s. 7–23.
- Gawęda A. (2024b), *Does environmental, social, and governance performance elevate firm value? International evidence*, „*Finance Research Letters*”, vol. 73, s. 1–12.
- Janicka M. (2018), *Sustainable growth of international financial markets in the context of international capital flows*, „*Central European Review of Economics & Finance*”, vol. 23, no. 1, s. 35–49.
- Janicka M. (2019a), *Mechanizmy działania strefy euro a uwarunkowania wybuchu kryzysu finansowego w strefie*, „*Rocznik Integracji Europejskiej*”, no. 12, s. 149–159.
- Janicka M. (2019b), *Financing sustainable growth and building the capital markets union in the European Union*, „*Argumenta Oeconomica Cracoviensia*”, vol. 21, no. 2, s. 81–96.
- Janicka M. (2022), *Międzynarodowe przepływy inwestycji. Zarys teorii i praktyki na tle ewolucji międzynarodowego systemu walutowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Janicka M., Sajnóg A. (2022a), *The ESG reporting of EU public companies. does the company's capitalisation matter?*, „*Sustainability*”, vol. 14, no. 7, s. 1–17.
- Janicka M., Sajnóg A. (2022b), *Do environmental and economic performance go hand in hand? An industrial analysis of European Union companies with the non-parametric data envelopment analysis method*, „*Corporate Social Responsibility and Environmental Management*”, vol. 30, no. 5, s. 2590–2605.

- Janicka M., Sajnog A. (2025), *Sustainable Development and Finance in Europe Environmental, Social and Governance Reporting in Financial Markets*, Routledge, London.
- Janicka M., Miziolek T. (red.) (2022), *Finanse zrównoważone. ESG – Przedsiębiorstwa – Sektor finansowy*, PWE, Warszawa.
- Janicka M., Pieloch-Babiarz A., Sajnog A. (2020), *Does short-termism influence the market value of companies? Evidence from EU countries*, „Journal of Risk and Financial Management”, vol. 13, no. 11, s. 1–22.
- Janicka M., Sajnog A., Sosnowski T. (2020), *Family Office. Teoria i praktyka działania na rynkach polskim i międzynarodowym*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Janicka M., Sajnog A., Sosnowski T. (2021), *Short-termism – The causes and consequences for the sustainable development of the financial markets*, [w:] F.W. Leal, E.V. Krasnov, D.V. Gaeva (eds.), *Springer Innovations and Traditions for Sustainable Development*, Cham, s. 1–17.
- Maciejczyk-Bujnowicz I. (2023), *Kontrola przepływu kapitału we współczesnej gospodarce światowej. Podejście instytucjonalne Międzynarodowego Funduszu Walutowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Matuszewska-Pierzynka A. (2018), *Productivity effects of the ownership concentration in Polish employee-owned companies*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 13, no. 4, s. 781–798.
- Matuszewska-Pierzynka A. (2020), *The differentiation of economic efficiency within employee-owned companies*, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, t. 114, s. 313–332.
- Matuszewska-Pierzynka A. (2021), *Relationship between corporate sustainability performance and corporate financial performance: evidence from U.S. companies*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 16, no. 4, s. 885–906.
- Matuszewska-Pierzynka A. (2024), *Relationship between corporate sustainability performance and corporate financial performance: the case of companies from the WIG-ESG Index*, „Economics and Business Review”, vol. 10, no. 4, s. 165–188.
- Matuszewska-Pierzynka A., Mrzygłód U., Pieloch-Babiarz A. (2023), *ESG performance and dividend stability of the world's largest enterprises*, „Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation”, vol. 19, no. 4, s. 184–217.
- Miziolek T. (2016), *Europejski rynek indeksowych funduszy inwestycyjnych i determinanty jego rozwoju*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H – Oeconomia”, t. 50, nr 4, s. 325–338.
- Miziolek T. (2023), *Inwestowanie indeksowe. Instrumenty finansowe typu ETN i ETC*, Maklerska.pl, Puszczkowo.
- Miziolek T., Feder-Sempach E. (2018), *Czy fundusze ETF notowane na GPW w Warszawie dobrze odwzorowują wyniki indeksów?*, „Studia i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego”, nr 1, s. 37–47.
- Miziolek T., Feder-Sempach E. (2019), *Tracking ability of exchange-traded funds. Evidence from Emerging Markets Equity ETFs*, „Bank i Kredyt”, t. 50, nr 3, s. 221–248.

- Miziołek T., Trzebiński A. (2017), *Efektywność polskich funduszy inwestycyjnych – przegląd metod i literatury*, „Finanse. Czasopismo Komitetu Nauk o Finansach PAN”, nr 1, s. 93–119.
- Miziołek T., Trzebiński A. (2018), *Rynek funduszy inwestycyjnych w Polsce*, Difin, Warszawa.
- Miziołek T., Zaremba A. (2017), *Fundamental indexation in European emerging markets*, „Journal for Economic Forecasting, Institute for Economic Forecasting”, vol. 10, no. 1, s. 23–37.
- Miziołek T., Feder-Sempach E., Zaremba A. (2020), *International Equity Exchange-Traded Funds. Navigating Global ETF Market Opportunities and Risks*, Palgrave Macmillan, Cham.
- Mosionek-Schweda M., Cofre N. (2024), *A simulated electronic market with speculative behaviour and bubble formation*, „Finance Research Letters”, vol. 67, part A, s. 1–15.
- Motowidlak T. (2018a), *Główne linie podziału między Komisją Europejską a Polską w zakresie polityki energetycznej*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Oeconomica”, nr 1 (333), s. 207–220.
- Motowidlak T. (2018b), *Dylematy Polski w zakresie wdrażania polityki energetycznej Unii Europejskiej*, „Energy Policy Journal”, vol. 21, no. 1, s. 5–20.
- Motowidlak T. (2019), *Kształtowanie się cen energii elektrycznej w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Motowidlak T. (2021), *Zależność gospodarki Ukrainy od stanu relacji energetycznych z Federacją Rosyjską*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Motowidlak T., Motowidlak U. (2016), *Funkcjonowanie łańcuchów dostaw ropy naftowej i gazu ziemnego do Polski. Uwarunkowania infrastrukturalne i geopolityczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Motowidlak T., Szablewski A., Wojtkowska-Łodej G. (2018), *Wybrane problemy zrównoważonego rozwoju elektroenergetyki*, Dom Wydawniczy i Handlowy Elipsa, Warszawa.
- Nacewska-Twardowska A. (2016a), *Porównanie zmian zachodzących w polityce handlowej Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych na początku XXI wieku*, „International Business and Global Economy”, vol. 35, no. 1, s. 94–105.
- Nacewska-Twardowska A. (2016b), *Liberalizacja polityki handlowej UE a zmiany w handlu towarami*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 416, s. 113–122.
- Nacewska-Twardowska A. (2017), *Partycypacja Polski w globalnych łańcuchach wartości*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 498, s. 222–231.
- Nacewska-Twardowska A. (2018a), *Handel wartością dodaną w Unii Europejskiej*, „International Business and Global Economy”, vol. 37, s. 299–311.
- Nacewska-Twardowska A. (2018b), *Atlas polskiego handlu wartością dodaną. Eksport*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Nacewska-Twardowska A. (2020), *Factories Europe, Asia, and North America as the main production centres in the 21st century*, „International Entrepreneurship Review”, vol. 6, no. 1, s. 63–76.

- Nacewska-Twardowska A. (2022), *Poland and global value chains at the beginning of the 21st century – An opportunity or a threat?*, „International Journal of Management and Economics”, vol. 58, no. 1, s. 33–43.
- Nacewska-Twardowska A., Brózda-Wilamek D. (2024), *SNA metrics in the analysis of international trade measured by added value – The example of the EU trade network*, „Argumenta Oeconomica”, vol. 53, no. 2, s. 159–175.
- Pieloch-Babiarz A. (2017), *Determinants of payout policy and investment attractiveness of companies listed on the Warsaw Stock Exchange*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 12, no. 4, s. 675–691.
- Pieloch-Babiarz A. (2020a), *Characteristics identifying the companies conducting different dividend policy: evidence from Poland*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy” 2020, vol. 15, no. 1, s. 63–85.
- Pieloch-Babiarz A. (2020b), *Managerial ownership and catering to investor sentiment for dividends: Evidence from the electromechanical industry sector on the Warsaw Stock Exchange*, „Oeconomia Copernicana”, vol. 11, no. 3, s. 467–483.
- Pieloch-Babiarz A. (2021), *The monitoring role of multiple large shareholders and the catering effect of dividends: Evidence from Poland*, „Economics and Business Review”, vol. 7, no. 21, s. 72–93.
- Rosińska-Bukowska M. (2015), *Międzynarodowe stosunki gospodarcze – problematyka międzynarodowa w badaniach ekonomicznych*, [w:] J. Grotowska-Leder, E. Kwiatkowski (red.), *Szkoły naukowe i kierunki badań na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Tradycja i współczesność*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Rosińska-Bukowska M. (2016a), *Systemic competitiveness – New challenges for enterprises in the 21st century*, „Central European Review of Economics & Finance”, vol. 12, no. 2, s. 5–19.
- Rosińska-Bukowska M. (2016b), *The model of competitiveness assessment of cooperation network systems competition and cooperation of enterprises in the global economy*, „Journal of Economics and Management”, vol. 24, no. 2, s. 5–13.
- Rosińska-Bukowska M. (2017a), *Strategic changes in transnational corporations as an adjustment to the challenges of the 21st century*, „Entrepreneurial Business and Economics Review”, vol. 5, no. 2, s. 143–157.
- Rosińska-Bukowska M. (2017b), *Korporacje transnarodowe wobec wyzwań XXI wieku*, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, t. 104, s. 315–328.
- Rosińska-Bukowska M. (2019), *Human capital and intellectual capital in modern international business – Based on studies of the strategies of transnational corporations*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 22, no. 2, s. 141–158.
- Rosińska-Bukowska M. (2020a), *The significance of intellectual capital in strategies of transnational corporations*, „International Journal of Management and Economics”, vol. 56, no. 4, s. 291–306.
- Rosińska-Bukowska M. (2020b), *Global Business Networks. Concept, Structure, Competitiveness*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Rosińska-Bukowska M. (2022), *Evolution of corporate social responsibility standards and their implementation in the strategies of the most powerful corporations*:

Guidelines for the CSR 5.0 concept, „International Entrepreneurship Review”, vol. 8, no. 2, s. 25–35.

Rosińska-Bukowska M., Zielińska-Lont K. (2020a), *Asia's Global Expansion: Business and Financial Aspects*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Rosińska-Bukowska M., Zielińska-Lont K. (2020b), *China's Economic Growth – Selected Financial Aspects*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Rosińska-Bukowska M., Zielińska-Lont K. (2024a), *Gospodarka międzynarodowa – rys teoretyczny*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Rosińska-Bukowska M., Zielińska-Lont K. (2024b), *Gospodarka międzynarodowa w ujęciu regionalnym. Wybrane „case studies” państw z Europy, Ameryk i Azji*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Sajnóg A. (2017), *The role of comprehensive income in predicting banks' future earnings based on the practice of banks listed on the Warsaw Stock Exchange*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 12, no. 3, s. 485–500.

Sajnóg A. (2018), *Wynik całkowity i wynik finansowy netto w perspektywie wartości rynkowej spółek z indeksu WIG30*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, nr 100, s. 97–116.

Sajnóg A. (2019), *Executive compensation and comprehensive income: Evidence from Polish listed companies*, „Oeconomia Copernicana”, vol. 10, no. 3, s. 493–509.

Sajnóg A. (2020), *Wynik całkowity – jakość i użyteczność w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

176 Sajnóg A., Kwaśny J. (2022), *International determinants of comprehensive income reporting by groups – An analytical and comparative study of Poland and Germany*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 25, no. 2, s. 163–185.

Sosnowski T. (2017), *The role of the stock exchange in the economics of the private equity market*, „Intercultural Communications”, vol. 28, p. 144–152.

Sosnowski T. (2018), *Earnings management in the private equity divestment process on Warsaw Stock Exchange*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 13, no. 4, s. 689–705.

Sosnowski T. (2022), *Persistence of pre-IPO earnings of new companies from CEE stock markets*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 17, no. 2, s. 415–434.

Sosnowski T., Wawryszuk-Misztal A. (2020), *The inclination to public disclosure of financial forecasts by companies listed on the Warsaw Stock Exchange in times of mobile life*, „International Journal of Mobile Learning and Organisation”, vol. 14, no. 3, s. 338–356.

Sosnowski T., Bukalska E., Wawryszuk-Misztal A. (2023), *Institutional investors' response to earnings management before initial public offering in Poland*, „Prague Economic Papers” 2023, vol. 32, no. 1, s. 45–60.

Sosnowski T., Bukalska E., Wawryszuk-Misztal A. (2024a), *The Chief Financial Officer and Corporate Performance*, Routledge, London.

- Sosnowski T., Bukalska E., Wawryszuk-Misztal A. (2024b), *Women on management board and firm performance: evidence from the Visegrad Group companies*, „Entrepreneurial Business and Economics Review”, vol. 12, no. 2, s. 43–59.
- Stawasz-Grabowska E. (2018), *Pożyczkodawca ostatniej instancji w strefie euro. Nowa rola Europejskiego Banku Centralnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Stawasz-Grabowska E. (2020a), *Sovereign credit rating determinants of the EU countries: The role of the Euro area crisis and its legacy*, „Entrepreneurial Business and Economics Review”, vol. 8, no. 2, s. 47–69.
- Stawasz-Grabowska E. (2020b), *Negative feedback loop between banks and sovereigns in the Euro area – Experience of the crisis and post-crisis perspective*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 23, no. 3, s. 41–61.
- Stawasz-Grabowska E., Grabowski W. (2018), *Rynek obligacji skarbowych w strefie euro w okresie kryzysu*, CeDeWu, Warszawa.
- Zielińska-Lont K. (2016), *Financial stability in the Eurozone*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 19, no. 1, s. 157–177.
- Zielińska-Lont K. (2020), *Unia bankowa i jej znaczenie dla funkcjonowania sektora bankowego Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zielińska-Lont K. (2021a), *European deposit insurance scheme(s) – Consequences for the EU's financial stability*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 24, no. 4, s. 123–136.
- Zielińska-Lont K. (2021b), *Banking Union's impact on financial stability – Holistic approach*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Złoty M. (2021a), *Finansjalizacja wybranych rynków surowcowych na świecie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Złoty M. (2021b), *Financialization of Commodity Market*, „Studia Humana”, vol. 10, no. 3, s. 53–60.
- Złoty M. (2023), *Analiza rynku paliw płynnych w Polsce od stycznia 2019 r. do września 2022 r.*, „Gospodarka Materiałowa & Logistyka”, nr 2, s. 50–61.
- Złoty M., Tasarz P., Śniarowski B. (2024), *The Dichotomous Nature of Silver in the 21st Century*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H – Oeconomia”, t. 58, nr 2, s. 195–210.

Rozdział V

Interdyscyplinarne centrum badań nad wymiarem przestrzennym procesów społeczno-gospodarczych

Instytut Gospodarki Przestrzennej

**Alicja Olejnik, Justyna Trippner-Hrabi, Yaryna Khmara,
Ewa Kusideł, Aleksandra Nowakowska, Jacek Chądzyński,
Zofia Dolewka, Zbigniew Przygodzki, Magdalena Załęczna,
Łukasz Arendt, Iwona Kukulak-Dolata,**

179

Instytut Gospodarki Przestrzennej (IGP) funkcjonuje od 2004 r. O jego wyjątkowości stanowi przede wszystkim interdyscyplinarność naukowa i dydaktyczna, tworząca środowisko, w którym granice między tradycyjnymi obszarami wiedzy zacierają się na rzecz holistycznego rozwiązywania problemów. Zdecydowana większość pracowników reprezentuje dwie dyscypliny naukowe: ekonomia i finanse oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. W zespole są również pracownicy afiliujący swoją aktywność w naukach prawnych. Ta różnorodność naukowa pracowników Instytutu pozwala na wielowymiarowe i wielopłaszczyznowe podejście zarówno do badań, jak i dydaktyki.

Od początku funkcjonowania Instytutem kierowała prof. zw. dr hab. Aleksandra Jewtuchowicz, pełniąc tę funkcję aż do śmierci w 2016 r. Następnie na dwie kadencje stanowisko dyrektora objęła dr hab. Aleksandra Nowakowska, prof. UŁ, wspierana kolejno przez zastępców dr. Zbigniewa Przygodzkiego (2016–2020) oraz dr Iwonę Kukulak-Dolatę (2020–2024) zastępców. Obecnie funkcję dyrektora IGP sprawuje dr hab. Alicja Olejnik, a jej zastępczynią jest dr Justyna Trippner-Hrabi. W ostatniej dekadzie pracownicy Instytutu aktywnie uczestniczyli w kształtowaniu Wydziału, pełniąc prestiżowe funkcje w kolegium dziekańskim. W jego skład wchodził: prof. zw. dr hab. E. Wojciechowski, dr hab. E. Kusideł, prof. UŁ oraz dr hab. M. Sokołowicz, prof. UŁ, który w obecnej kadencji objął stanowisko dziekana.

Instytut składa się z sześciu katedr, których działalność koncentruje się wokół ekonomicznych, środowiskowych i społecznych aspektów gospodarowania przestrzenią, analiz przestrzennych, problematyki rynku nieruchomości oraz procesów inwestycyjnych. W stosunku do 2014 r. Instytut rozbudował strukturę organizacyjną poprzez utworzenie Katedry Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych oraz powiększył się o sześciu pracowników. Obecnie IGP zatrudnia 57 pracowników badawczo-dydaktycznych.

Instytut należy do jednostek prężnych naukowo. Świadczą o tym liczne artykuły naukowe publikowane w prestiżowych czasopismach oraz monografie wydawane nakładem renomowanych wydawnictw. W ostatniej dekadzie zespół IGP opublikował łącznie 1034 pozycji naukowych: 653 artykuły, 75 monografii oraz 278 rozdziałów w monografiach. W tym czasie realizowano 27 projektów badawczych, w tym 13 finansowanych z NCN i 5 międzynarodowych.

Instytut sprawuje nadzór merytoryczny nad trzema kierunkami studiów, które oferują kompleksowe podejście do zagadnień związanych z gospodarowaniem przestrzenią. Pracę Instytutu wspiera Centrum Sekretarskie w składzie: Dorota Derdzikowska, Weronika Mikołajczyk, Anna Chmielewska i Elżbieta Hryniewicz. Szeroka współpraca z podmiotami reprezentującymi różnorodne sektory działalności społeczno-gospodarczej pozwala wypracowywać dobre praktyki w zakresie instytucjonalnej i merytorycznej organizacji dydaktyki. Dzięki szerokiej współpracy z podmiotami z różnych sektorów społeczno-gospodarczych możliwe jest wypracowanie najlepszych praktyk w zakresie działalności dydaktycznej Instytutu.

Kierunek Gospodarka Przestrzenna, realizowany jest zarówno na poziomie studiów licencjackich, jak i magisterskich (gromadzi aktualnie ponad 150 studentów). Na poziomie studiów licencjackich wyróżnia się praktycznym profilem kształcenia, co stanowi unikatową propozycję edukacyjną w skali kraju. Studenci pierwszego stopnia korzystają z bogatej oferty zajęć terenowych oraz uczestniczą w wizytach studialnych, co wzbogaca ich doświadczenie edukacyjne o wymiar praktyczny. Szczególnie istotnym i wyróżniającym elementem programu są półroczne praktyki zawodowe realizowane w różnorodnych organizacjach. Natomiast studenci studiów magisterskich mają możliwość poszerzania swoich horyzontów poprzez udział w projektach badawczych i międzynarodowych ćwiczeniach terenowych, odbywających się między innymi w Berlinie czy Wiedniu.

Drugi kierunek, Inwestycje i Nieruchomości, początkowo funkcjonował jako specjalność, ale ze względu na swoją popularność od roku 2015 został przekształcony w odrębny program studiów. W chwili

obecnej kształci się na nim ponad 400 studentów. Również prowadzony jest na dwóch poziomach studiów, a koncentruje się na ekonomicznych aspektach gospodarowania nieruchomościami. Słuchacze mają dostęp do szerokiego wyboru zajęć poza uczelnią oraz biorą udział w wyjazdach edukacyjnych, dzięki czemu ich nauka zyskuje praktyczny wymiar. Oferta kierunku wzorowana była na programach uczelni zagranicznych, m.in. Uniwersytetu w Reading, w Amsterdamie i w Ulsterze. Kierunek ten w 2019 r. otrzymał certyfikat CEPI (European Association of Real Estate Professions Education), potwierdzający zgodność programu studiów ze standardami europejskimi.

Trzeci kierunek, EkoMiasto, jest realizowany na poziomie studiów licencjackich, a jego program kształcenia wyróżnia się nowatorskim podejściem i unikatowym charakterem w skali kraju. Ma charakter autorski, a jego interdyscyplinarność wyraża się we współpracy z Wydziałem Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ). Bogaty program studiów obejmuje: ekologię miasta, ekonomię i socjologię miasta, systemy infrastruktury i monitoringu, samorząd i instytucje miejskie, zintegrowany rozwój miast, planowanie rozwoju miast, człowieka w mieście oraz adaptację miast do zmian klimatu. Absolwenci mają realny wpływ na politykę miejską, przyczyniając się do propagowania zrównoważonego rozwoju w kontekście miejskim. Kierunek umożliwia studentom zdobycie kompleksowej wiedzy z zakresu planowania, zarządzania i monitorowania, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Aktualnie kształci się tu 52 studentów.

Instytut IGP był również przez 3 lata koordynatorem kierunku Rewitalizacja, który stanowił wyjątkową współpracę Uniwersytetu Łódzkiego, Politechniki Łódzkiej (PŁ) i Urzędu Miasta Łodzi, oferując interdyscyplinarne kształcenie łączące aspekty przestrzenne, ekonomiczne i społeczne. Studenci byli skupieni w małych grupach zajęciowych oraz korzystali z praktycznego profilu kształcenia z przewagą zajęć projektowych i terenowych. Absolwenci tego kierunku otrzymywali podwójny dyplom afiliowany przez UŁ oraz PŁ.

Pracownicy Instytutu organizują liczne aktywności o charakterze edukacyjnym adresowane do dzieci i młodzieży. Należy tu wymienić takie wydarzenia jak: Szkoła patronacka, Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki oraz coroczną ogólnopolską konferencję Młodzi o klimacie organizowaną przez EC1 Łódź. Dodatkowo corocznie organizowane są dni IGP, w ramach których wykładowcy oraz zaproszeni eksperci przeprowadzają wykłady, warsztaty oraz panele dyskusyjne. Działania edukacyjne i informacyjne dla młodzieży szkolnej i naszych studentów prowadzone są również na instytutowych profilach w mediach społecznościowych, w tym w szczególności na Facebooku, Instagramie, TikToku i YouTube.

Pracownicy Instytutu sprawują pieczę nad dwoma kołami naukowymi: SKN SPATIUM i SKN Real Estate, a także patronują wydawaniu studentckiego czasopisma KWARTAŁ. Aktywizacja studentów przyczynia się do zwiększonego ich uczestnictwa w różnorodnych inicjatywach na rzecz WES i UŁ. SKN SPATIUM bierze udział w projekcie EKO EkSoc, który koncentruje się na ochronie środowiska, adaptacji do zmian klimatycznych oraz promowaniu postaw proekologicznych i zdrowego stylu życia. Natomiast w ramach międzynarodowego Dnia Systemów Informacji Geograficznej koło współorganizuje cykliczne konferencje studenckie Gis Day. Kolejną inicjatywą SKN SPATIUM jest współdziałanie na rzecz projektu Woonerf POW, obejmującego przebudowę ulicy POW w tzw. Woonerf. Ważnym projektem jest również BeeEksoc, który ma na celu wspieranie i budowanie bioróżnorodności w mieście, kształtowanie świadomości ekologicznej poprzez różnorodne działania edukacyjne czy zwiększenie wydajności usług ekosystemowych. Z kolei koło SKN Real Estate aktywnie uczestniczy w wydarzeniach takich jak: konferencje, warsztaty i wizyty studialne dotyczące branży nieruchomości. Studenci publikują także raporty na temat rynku nieruchomości biurowych w Łodzi. Przedstawiciele obu kół naukowych zostają stypendystami programu Młodzi w Łodzi.

Katedra Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych: od nieformalnej grupy badawczej do interdyscyplinarnego zespołu naukowego

Początki zespołu, który z czasem przekształcił się w obecną Katedrę Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych (KASSE), sięgają 2011 r. To właśnie wtedy dr hab. J. Kronenberg prof. UŁ – założyciel Katedry i lider zespołu – zorganizował seminarium na temat wartości usług ekosystemów miejskich przy współudziale UŁ i Fundacji Sendzimira (Kronenberg, Hubacek, 2013).

Dwa lata później rozpoczęła się realizacja międzynarodowego projektu *Green Infrastructure and Urban Biodiversity for Sustainable Urban Development and the Green Economy (GREEN SURGE)*. Kierownikiem polskiej części został dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ. Zainicjowane wówczas badania dotyczące wartości pieniężnej miejskich terenów zieleni stały się jednym z kluczowych obszarów badawczych, kontynuowanych do chwili obecnej (Czembrowski, Kronenberg, 2016; Łaskiewicz i in., 2022a).

Rozwój metod wyceny, w szczególności wykorzystanie przestrzennych modeli cen hedonicznych, zaowocował rozpoczęciem współpracy z dr E. Łaszkiewicz, która w 2016 r. dołączyła do zespołu. Rozpoczęty wówczas projekt *Enabling Green and Blue Infrastructure Potential in Complex Social-Ecological Regions: A System Approach for Assessing Local Solutions (ENABLE)* umożliwił zacieśnienie współpracy z badaczami ze Szwecji, Niemiec, Hiszpanii, Norwegii i Stanów Zjednoczonych. Badania dotyczące sprawiedliwości środowiskowej oraz instytucjonalnych barier w dostępie do terenów zieleni stały się tematami przewodnimi (Koprowska i in., 2020; Łaszkiewicz i in., 2022b). W tym okresie do zespołu dołączyły mgr M. Biernacka i mgr. K. Koprowska. W 2020 r. projekt uzyskał nagrodę BiodivERsA.

W 2016 r. współpracę z zespołem rozpoczęła Y. Khmara, której praca magisterska pod kierunkiem dr. hab. J. Kronenberga prof. UŁ, zdobyła I miejsce w konkursie PTE Oddział w Łodzi na Najlepszą Pracę Magisterską z Zakresu Nauk Ekonomicznych obronioną w 2017 r., a na jej podstawie ukazała się publikacja (Khmara, Kronenberg, 2018).

Zespół funkcjonujący jako nieformalna grupa badawcza w Katedrze Wymiany Międzynarodowej w 2018 r. dołączył do Katedry Gospodarki Regionalnej i Środowiska (KGRIŚ), zaś w kolejnym roku uzyskał w jej ramach status zakładu. Kierownikiem Zakładu Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych został dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ.

W tym okresie rozpoczęły się dwa kolejne projekty. Projekt NCN OPUS *Postwzrost (degrowth): operacjonalizacja w kontekście miasta – w poszukiwaniu alternatywnych strategii rozwoju*, który dał początek nowemu kierunkowi badań, poświęconemu koncepcji dewzrostu (Kronenberg i in., 2024) oraz projekt Horyzont 2020 *Collaborative Learning in Research, Information-sharing and Governance on how Urban Forest-based Solutions Support Sino-European Urban Futures (CLEARING HOUSE)*, realizowany w ramach współpracy międzynarodowej.

W 2021 r. w ramach konkursu IDUB do Zakładu dołączyli dr Vahid Parsa z Uniwersytetu w Teheranie oraz dr Abdelbassir. Elsayed z Uniwersytetu Al-Azhar w Kairze. Dr V. Parsa rozpoczął badania dotyczące usług ekosystemów świadczonych przez tereny zieleni, w szczególności drzewa (Parsa i in., 2024). Z kolei dr A. Elsayed zajął się badaniem dostępności i atrakcyjności parków w Kairze oraz procesów komercjalizacji terenów zieleni w krajach Globalnego Południa (Mohamed i in., 2022).

Tego samego roku rozpoczęła się realizacja – trwającego do chwili obecnej – projektu, kierowanego przez dr hab. E. Łaszkiewicz, prof. UŁ, pt. *Dostęp dzieci do terenów zieleni w trakcie drogi do szkoły: od operacjonalizacji do aplikacji dynamicznej przestrzennie koncepcji sprawiedliwości środowiskowej* (Łaszkiewicz, Sikorska, 2020). Wraz z rozpoczęciem projektu Zakład

zyskał doktoranta, mgr. M. Khaniana oraz doktorantkę, mgr P. Dominiak-Szymańską¹.

W 2022 r. mgr M. Biernacka obroniła rozprawę doktorską, w której proponowała trzystopniowe ujęcie podaży miejskich terenów zieleni, różniące ich istnienie, dostępność i atrakcyjność². Jej podejście zyskało uznanie na całym świecie, wyznaczając nowe kierunki badań (Biernacka, Kronenberg, 2018).

W 2023 r. mgr Y. Khmara uzyskała stopień doktora, za pracę poświęconą operacjonalizacji dewzrostu w miastach, zaś dr E. Łaskiewicz³ uzyskała stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy poświęconej wykorzystaniu koncepcji sprawiedliwości środowiskowej w celu lepszego zrozumienia przyczyn powstawania nierówności społeczno-ekonomicznych w dostępie do dóbr środowiskowych.

W tym samym roku dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ rozpoczął dwuletni staż badawczy na Uniwersytecie Cambridge w ramach stypendium NAWA, *Różne perspektywy na wartość środowiska i retoryki ochrony środowiska: ekonomiczne i inne argumenty na rzecz ochrony ptaków*. Odwołując się do przykładu ochrony ptaków, pracuje nad kompleksowym przeglądem metod oceny wartości przyrody. Staż realizowany jest w Instytucie Badań nad Ochroną Środowiska (University of Cambridge Conservation Research Institute) we współpracy z organizacjami zajmującymi się ochroną ptaków.

Dr hab. E. Łaskiewicz, prof. UŁ uzyskała zaś grant interdyscyplinarny IDUB ze środków UŁ, *Przywiązani do, czy poprzez zielen? Powiązanie terenów zieleni z przywiązaniem do miejsca w celu zrozumienia związku człowieka z przyrodą*. Trwające badania ukierunkowane są na zrozumienie mechanizmów psychologicznych leżących u podstaw sposobu wiązania się ludzi z określonymi terenami zieleni (Łaskiewicz i in., 2018).

Z końcem 2023 r. Zakład przekształcił się Katedrę. Jej kierowniczką została dr hab. E. Łaskiewicz, prof. UŁ. Z początkiem kolejnego roku do zespołu dołączyła dr J. Adamus, wcześniej zatrudniona w KGRiŚ.

Od 2024 r. trwa realizacja projektu NCN OPUS, *Spojrzenie z lotu ptaka na miejsce środowiska przyrodniczego w ekonomii: w poszukiwaniu*

¹ Mgr Khanian przygotowuje rozprawę doktorską dotyczącą nierówności w widoczności zieleni w ciągach pieszych wśród dzieci (Khanian i in., 2024), zaś mgr Dominiak-Szymańska bada partycypacyjny i proceduralny wymiar sprawiedliwości środowiskowej zaangażowania dzieci w procesy planowania miejskich terenów zieleni (Dominiak-Szymańska i in., 2024).

² Rozprawa doktorska pt. *Wpływ aspektów instytucjonalnych na istnienie, dostępność i atrakcyjność terenów zieleni w Łodzi*. Promotor główny: dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ, promotor pomocniczy: dr E. Łaskiewicz.

³ Praca habilitacyjna pt. *Dostęp do miejskich terenów zieleni i jego wartość pieniężna w świetle koncepcji sprawiedliwości środowiskowej*.

alternatywnych paradygmatów poprzez analizę narracji na rzecz ochrony ptaków (BirdEcon), kierowanego przez dr. hab. J. Kronenberga, prof. UŁ. Celem projektu jest wypracowanie nowych metod szacowania wartości środowiska przyrodniczego, w tej części dyskursu dotyczącego zrównoważonego rozwoju, która została zdominowana przez ekonomię.

W tym samym czasie rozpoczęła się realizacja projektu NCN Miniatura dr M. Biernackiej: *Determinanty dostępności i atrakcyjności terenów zieleni dla osób z niepełnosprawnościami*, w ramach którego przygotowuje kompleksowy zestaw kryteriów, świadczących o dobrej dostępności i atrakcyjności terenów zieleni dla osób z wybranymi rodzajami niepełnosprawności. Z kolei dr J. Adamus w projekcie NCN Miniatura: *Gender mainstreaming w przestrzeniach publicznych – budowa i testowanie narzędzia do określenia inkluzywności przestrzeni publicznych ze względu na płeć* tworzy i testuje narzędzie weryfikujące stopień inkluzywności przestrzeni publicznej pod względem płci, włączając różne aspekty nierówności.

W 2025 r. rozpocznie się realizacja projektu NCN OPUS dr V. Parsy: *Poprawa odporności miejskich systemów społeczno-ekologicznych: rola odpornych rozwiązań opartych na drzewach* (finansowanego z grantu NCN OPUS). Planowane badania skupią się na określeniu, czy i w jakim zakresie drzewa miejskie są ekologicznie odporne na zakłócenia związane ze zmianą klimatu oraz czy dostęp do ekosystemów tworzonych przez drzewa miejskie różni się wśród grup społeczno-ekonomicznych.

Pracownicy KASSE publikują w takich czasopismach naukowych jak: „The Lancet Planetary Health”, „Landscape and Urban Planning”, „Ecological Economics”, „Land Use Policy”, „Journal of Cleaner Production”, „Ecology and Society”, „Ecosystem Services”, „Geoforum”, „Ecological Indicators”, „Environmental Science & Policy”, „Cities”, „Applied Geography”, „Children’s Geographies”, „Housing Studies”, „Journal of Urban Affairs”. Dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ pełni funkcję redaktora pomocniczego w czasopiśmie „People and Nature”, wydawanym przez British Ecological Society i Wiley. Z kolei dr hab. E. Łaszkiwicz, prof. UŁ jest redaktorką pomocniczą w czasopiśmie „Urban Forestry & Urban Greening” (Elsevier). Działalność zespołu jest zauważana i nagradzana przez instytucje zewnętrzne. Pod względem publikacyjnym, pozyskiwanych grantów i zdobywanych nagród najmłodsza Katedra w Instytucie zdecydowanie się wyróżnia.

Katedra Ekonometrii Przestrzennej: trzy i pół dekady badań i innowacji

Historia Katedry Ekonometrii Przestrzennej (KEP) to opowieść o rozwoju nowoczesnej analizy ekonomicznej i statystycznej w Polsce. Wszystko zaczęło się w 1991 r., kiedy prof. zw. dr hab. B. Suchecki powołał Zakład Ekonometrii Przestrzennej, który dekadę później przekształcił się w Katedrę. Już od początku istnienia badania prowadzone w Zakładzie skupiały się na analizie przestrzennego zróżnicowania zjawisk gospodarczych, ze szczególnym uwzględnieniem rynków pracy.

Jednym z kluczowych momentów w historii Katedry było partnerstwo z francuskim Uniwersytetem Lyon 2 w latach 90. XX w. To właśnie wtedy w Łodzi rozpoczęto szeroko zakrojone badania nad regionalnymi rynkami pracy w czasach transformacji i integracji europejskiej. Był to także czas nawiązania współpracy z prof. Jeanem Paelinckiem, prekursorem ekonometrii przestrzennej. Na przełomie wieków KEP stała się pionierem w Polsce w zakresie wykorzystania metod i modeli danych panelowych i przestrzenno-czasowych, a efektem tych prac były pierwsze rozprawy doktorskie z tego obszaru⁴.

Ważnym nurtem badań w KEP są analizy i prognozy rynku pracy. W 2002 r. Katedra, we współpracy z Katedrą Polityki Ekonomicznej oraz Rządowym Centrum Studiów Strategicznych, zainicjowała prace nad Systemem Prognozowania Popytu na Pracę w Polsce (SPPP). Dzięki zastosowaniu nowoczesnych modeli ekonometrycznych stworzono narzędzie, które nie tylko ułatwiało podejmowanie decyzji instytucjom publicznym, ale również dostarczało wartościowych informacji organizacjom międzynarodowym, takim jak European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP). Prognozy SPPP były wykorzystywane w dokumentowaniu wpływu badań naukowych na gospodarkę i społeczeństwo, co przyczyniło się do ugruntowania pozycji Katedry jako istotnego ośrodka badawczego⁵. We współpracy z Instytutem Pracy i Spraw Socjalnych oraz Instytutem Badań Strukturalnych opracowano także System Prognozowania Polskiego Rynku Pracy dla ministerstwa. Obecnie Katedra

⁴ Barbara Dańska: *Przestrzenno-czasowe modelowanie zmian w działalności produkcyjnej w Polsce. Zastosowanie modeli panelowych*, 1997; Iwona Laskowska: *Równość w finansowaniu i dostępności świadczeń medycznych. Analiza statystyczno-ekonometryczna*, 1998; Ewa Kusideł: *Modele wektorowo-autoregresyjne i ich zastosowania w ekonomii*, 2000.

⁵ Powstają kolejne doktoraty w tym nurcie – Artur Gajdos: *Systemy informacji i prognozowania rynku pracy*, 2002; Edyta Żmurkow: *Wpływ innowacyjności na regionalne rynki pracy w Polsce*, 2023; Magdalena Brudz: *Wpływ rozwiązań IT na procesy transformacyjne rynku pracy w Polsce*, 2023.

bierze udział w realizacji projektu dotyczącego opracowania i wdrożenia systemu strategicznego prognozowania zapotrzebowania na umiejętności w obszarze zielonej i cyfrowej gospodarki. Wielowymiarowe i interdyscyplinarne prace nad analizami i prognozami rynku pracy zaowocowały licznymi monografiami i artykułami naukowymi oraz habilitacją⁶. (Lewandowska-Gwarda, 2018; Dańska-Borsiak, Olejnik, 2021; Laskowska, Żółtaszek, 2021; Gajdos, Lewandowska-Gwarda, 2022; Dańska-Borsiak, 2023; Lewandowska-Gwarda, 2023).

Katedra prowadzi także intensywne prace nad rozwojem metod statystyki i ekonometrii przestrzennej. Ich efektem były dwie fundamentalne monografie (Sucheckie, red., 2010; Sucheckie, red., 2012), które stały się kamieniami milowymi w polskiej literaturze naukowej z tego tematu. Te publikacje nie tylko ugruntowały pozycję KEP w świecie akademickim, ale także przyczyniły się do popularyzacji nowych narzędzi analitycznych w Polsce. Obok zagadnień z zakresu geostatystyki i statystyki przestrzennej publikacja z 2010 r. porusza problemy z zakresu koncentracji i specjalizacji w przestrzennych analizach ekonomicznych, analiz strukturalno-geograficznych oraz nowej ekonomii geograficznej. Najważniejszą część opracowania stanowi omówienie podstawowych modeli regresji przestrzennej oraz metod ich estymacji i weryfikacji. Natomiast monografia z 2012 r. zawiera prezentacje i przykłady zastosowań zaawansowanych metod ekonometrii przestrzennej. Zagadnienia te w tak szerokim zakresie nie były wcześniej poruszane w żadnej publikacji książkowej w Polsce.

Dwa lata później powstaje, wyróżniona nagrodą Rektora UŁ, monografia poświęcona metodom statystycznym umożliwiającym analizę i wizualizację danych geograficznych oraz innych informacji zlokalizowanych przestrzennie (Sucheckie, red., 2014). Zaprezentowano w niej pojęcia i definicje stosowane w analizach przestrzennych, metody pomiaru i klasyfikacji informacji przestrzennych, koncepcje teoretyczne stanowiące podstawę statystyki przestrzennej oraz jej powiązania z: ekonometrią przestrzenną, geostatystyką. Wszystkie trzy publikacje są efektem realizacji kolejnych doktoratów powstałych w KEP⁷.

W swoich badaniach pracownicy KEP rozwijają istniejące metody statystyczne, ekonometryczne i optymalizacyjne poprzez wprowadzanie

⁶ Karolina Lewandowska-Gwarda: *Kobieta na rynku pracy w Polsce. Analizy przestrzenne, przekrojowe, czasowe*, 2025.

⁷ Alicja ik: *Metodologia i zastosowania modeli przestrzenno-autoregresyjnych w badaniach rozwoju regionalnego*, 2010; Karolina Lewandowska-Gwarda: *Wielorównaniowe modele ekonometrii przestrzennej i ich zastosowania*, 2011; Edyta Łaskiewicz: *Przestrzenne modele wielopoziomowe w analizach społeczno-ekonomicznych*, 2015.

elementów zależności i interakcji przestrzennych⁸. Podejścia te znajdują zastosowanie w szerokim spektrum analiz z zakresu: rynku pracy, ekonomii zdrowia, migracji, demografii, innowacji, rozwoju regionalnego i zrównoważonego rozwoju ekonomiczno-społeczno-przestrzennego. (Antczak, Lewandowska-Gwarda, 2015; Olejnik, Olejnik, 2020a; Olejnik, Olejnik, 2020b; Żółtaszek, Olejnik, 2021; Olejnik, Żółtaszek, Olejnik, 2021; Roszko-Wójtowicz, Dańska-Borsiak i in., 2022).

Ważnym elementem działalności Katedry była także organizacja cyklicznej konferencji, pt. *Spatial Econometrics and Regional Economic Analysis*, która od 2010 r. gromadziła naukowców z całego świata. Było to unikalne w skali kraju i Europy Środkowo-Wschodniej miejsce wymiany myśli i prezentacji najnowszych osiągnięć w dziedzinie ekonometrii przestrzennej.

Doświadczenie w modelowaniu ekonometrycznym i analizach rynku pracy okazało się cenne z punktu widzenia ewaluacji polityk unijnych, w których głównym celem była ocena, w jakim stopniu środki europejskie wpływają na wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Oprócz udziału w kilkudziesięciu projektach dotyczących wpływu realizacji polityki spójności na rozwój regionalny i krajowy, w ramach ewaluacji programów i polityk unijnych powstało kilka publikacji, doktoratów⁹ oraz kolejna habilitacja¹⁰.

W Katedrze prowadzi się także pionierskie badania w dziedzinie ekonomii zdrowia i zrównoważonego rozwoju. W analizach efektywności systemów opieki zdrowotnej stosowane są innowacyjne przestrzenne modyfikacje Data Envelopment Analysis. Z kolei do identyfikacji związków między zdrowiem a rozwojem gospodarczym wykorzystuje się metody regresji jointpoint i efektu netto dobrobytu. W badaniach nad zrównoważonym rozwojem modeluje się związki między rozwojem gospodarczym a środowiskiem, stosując przestrzenne modele ekonometryczne oparte na teorii Środowiskowej Krzywej Kuzneta i decouplingu oraz wykorzystuje narzędzia geostatystyki (Antczak, 2024; Antczak, Lewandowska-Gwarda, 2018; Olejnik, Żółtaszek, 2023; Jewczak, Korczak, 2023; Jewczak,

⁸ Aktywności te zaowocowały aż trzema pracami habilitacyjnymi: Barbara Dańska-Borsiak: *Dynamiczne modele panelowe w badaniach ekonomicznych*, 2011; Elżbieta Antczak: *Społeczno-ekonomiczne determinanty regionalnego zróżnicowania ilości odpadów komunalnych w Polsce: ekonometryczne analizy przestrzenne*, 2021; Alicja Olejnik: *Znaczenie efektów przestrzennych w innowacjach, produkcji i produktywności regionów Unii Europejskiej*, 2024.

⁹ Emilia Modranka: *Wpływ polityki spójności na rozwój regionalny Polski*, 2018; Piotr Strożek: *Gospodarka oparta na wiedzy w ujęciu regionalnym*, 2016.

¹⁰ Ewa Kusideł: *Konwergencja gospodarcza w Polsce i jej znaczenie w osiąganiu celów polityki spójności*, 2015.

Brudz, 2022). Efektem badań dotyczących ekonomii zdrowia i zrównoważonego rozwoju są kolejne doktoraty¹¹.

W 2024 r. powołano Centrum Analiz Rynku Pracy (CARP), w które zaangażowani są wszyscy pracownicy Katedry. CARP umożliwia inicjowanie, organizowanie i koordynowanie różnych form aktywności naukowej w zakresie interdyscyplinarnych badań nad rynkiem pracy. Centrum inicjuje współpracę z innymi uczelniami, instytucjami naukowymi, administracją publiczną, przedstawicielami biznesu, organizacjami pozarządowymi oraz innymi placówkami, a także prowadzenie działalności społecznej i oświatowej. CARP, kontynuując misję Katedry w zakresie badań nad rynkiem pracy i popularyzacji wiedzy (Gajdos, Antczak, 2024), integruje współpracę akademicką, biznesową oraz administracyjną, stając się ważnym centrum badawczo-edukacyjnym. Członkowie CARP realizują m.in. projekt SkillsPULSE: Skills – Predicting, Understanding, and Locating Shortages in Europe w ramach projektu Horyzont Europa.

Obecnie Katedra jest kierowana przez dr hab. Ewę Kusideł, prof. UŁ¹² i zatrudnia 10 naukowców na stanowiskach profesorów (4 osoby) i adiunktów (6 osób). Przygotowywane są również dwa kolejne doktoraty we współpracy ze Szkołą Doktorską Nauk Społecznych UŁ. Dorobek Katedry obejmuje prawie 400 publikacji, które nie tylko wpłynęły na rozwój ekonometrii przestrzennej, ale także znalazły praktyczne zastosowanie w polityce gospodarczej i społecznej. Dorobek naukowy pracowników i doktorantów KEP z ostatnich dziesięciu lat obejmuje: 18 monografii, 4 redakcje naukowych opracowań zwartych, ponad 214 artykułów w czasopiśmie krajowych i międzynarodowych oraz 67 rozdziałów w monografiach.

Wyniki badań pracowników są regularnie prezentowane na krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych z zakresu metod ilościowych i przestrzennych, ekonomii zdrowia, zrównoważonego rozwoju, rynku pracy oraz nauk społecznych. Pracownicy uczestniczą w wyjazdach naukowo-dydaktycznych w ramach programu Erasmus+ i w stażach naukowych, kwerendach i wyjazdach studyjnych w kraju i za granicą. Jednocześnie priorytetem dla pracowników KEP jest wysoka jakość warsztatu dydaktycznego i naukowego, dlatego podnoszenie kwalifikacji w zakresie metod analitycznych, innowacji technologicznych oraz trendów społeczno-kulturowych stanowi kluczowy element pracy badawczo-dydaktycznej. Działalności naukowa, dydaktyczna i organizacyjna KEP

¹¹ Elżbieta Antczak: *Zrównoważony rozwój Polski i Europy – modele i analizy przestrzenno-czasowe*, 2010; Agata Żółtaszek: *Modele mikrosymulacyjne w badaniach ekonomicznych i społecznych*, 2013; Maciej Jewczak: *Sklonność do ponoszenia wydatków jako metoda oceny potrzeb zdrowotnych w Polsce*, 2016; Witold Olszewski: *Jakość życia starszych mieszkańców województwa łódzkiego*, 2017.

¹² Poza prof. B. Sucheckim Katedrą kierowała również prof. J. Suchecka.

zostały wielokrotnie docenione, czego dowodem są indywidualne i zbiorowe nagrody i odznaczenia: wydziałowe, uniwersyteckie i ogólnopolskie.

KEP to miejsce, gdzie teoria łączy się z praktyką – tutaj powstają jedynne na Wydziale doktoraty wdrożeniowe¹³. Historia KEP to dowód na to, że nauka może realnie wpływać na kształtowanie rzeczywistości gospodarczej i społecznej. W przyszłości zespół KEP, we współpracy z CARP, planuje rozwijać współpracę krajową i międzynarodową, kształcić specjalistów dla sektora publicznego i prywatnego oraz promować badania naukowe we współpracy z otoczeniem gospodarczym. W sferze naukowej KEP koncentruje się na doskonaleniu metod analiz przestrzennych, w tym wykorzystaniu dronów i technologii AR (*Augmented Reality*). Badania aplikacyjne skupią się na: zielonych miejscach pracy i kwalifikacjach, wpływie rozwoju regionalnego na zdrowie i środowisko oraz na zrównoważonym rozwoju. Dydaktyka obejmie kształcenie w zakresie najnowszych narzędzi ilościowych, informatycznych i przestrzennych.

Katedra Gospodarki Regionalnej i Środowiska: najnowsze nurty w badaniach nad przestrzenią i nauka zaangażowana

190

Geneza Katedry Gospodarki Regionalnej i Środowiska (KGRiŚ) sięga okresu transformacji systemowej Polski i powołania samorządu terytorialnego na poziomie gminy. Powstała ona w 1992 r. w wyniku przekształcenia Zakładu Ekonomiki Regionalnej i Ochrony Środowiska w KGRiŚ, a jej kierownictwo powierzono prof. zw. dr hab. A. Jewtuchowicz. Funkcję tę sprawowała do końca życia, tj. do maja 2016 r. Od tego momentu, do września 2019 r., funkcję kierownika Katedry pełniła dr hab. A. Nowakowska, prof. UŁ, a następnie kierowanie KGRiŚ zostało powierzone dr. hab. M. Sokołowiczowi, prof. UŁ. Funkcję tę sprawował do września 2024 r., gdy objął stanowisko dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego – pierwszego w historii Wydziału dziekana wywodzącego się ze środowiska ekonomistów przestrzennych. Od nowej kadencji kierownictwo Katedry ponownie objęła dr hab. A. Nowakowska, prof. UŁ.

Ostatnia dekada to czas dynamicznych przekształceń struktury organizacyjnej i osobowej Katedry związanych z odejściem pracowników

¹³ Magdalena Błaszczak: *Budowa narzędzia służącego monitorowaniu oraz szacowaniu zapotrzebowania na usługi realizowane w ramach polityki społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym*, 2023.

i przyjęciem nowych. Istotną zmianą było dołączenie do zespołu KGRIŚ w 2017 r. trzech nowych pracowników (z Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych) zajmujących się zagadnieniami miejskich systemów społeczno-ekologicznych oraz wyceną środowiskową. Zespół ten stworzył w ramach KGRIŚ w 2018 r. Zakład Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych, który po wzmocnieniu osobowym przekształcił się z początkiem 2024 r. w samodzielną katedrę o tej samej nazwie. Obecnie zespół KGRIŚ tworzy ośmioro pracowników – dwoje samodzielnych profesorów uczelni oraz sześcioro doktorów. Z Katedrą współdziała także sześcioro doktorantów.

W ostatnim dziesięcioleciu sukcesem zakończyły się trzy postępowania habilitacyjne – dr. hab. M. Sokołowicza (2016), dr. hab. M. Feltynowskiego (2019) oraz dr. hab. Z. Przygodzkiego (2019)¹⁴. Wypromowanych zostało także trzech doktorantów będących absolwentami kierunku Gospodarka Przestrzenna – w 2019 r. dr E. Boryczka i dr Jakub Zasina (promotor dr hab. A. Nowakowska, prof. UŁ), którzy dołączyli do zespołu KGRIŚ oraz w 2024 r. dr E. Stasiak (promotor dr hab. M. Sokołowicz, prof. UŁ)¹⁵.

Katedra należy do grona prężnych naukowo jednostek naukowych. Potwierdzają to liczne prace publikowane w prestiżowych czasopismach i monografiach w uznanych wydawnictwach. Dorobek naukowy pracowników KGRIŚ z ostatnich dziesięciu lat obejmuje 22 monografie, 12 redakcji naukowych opracowań zwartych, ponad 170 artykułów w czasopismach krajowych i międzynarodowych oraz ponad 100 rozdziałów w monografiach. Badania naukowe prowadzone w Katedrze mają wielodyscyplinarne i wielopłaszczyznowy charakter, obejmują szeroki i bardzo zróżnicowany wachlarz problemów naukowych. Wpisują się w najnowsze nurty rozważań teoretycznych i empirycznych z zakresu ekonomii miasta i regionu, gospodarki przestrzennej i geografii społeczno-ekonomicznej oraz studiów miejskich. Wiodące nurty badań realizowane w Katedrze dotyczą:

1. Terytorialnego podejścia do rozwoju. Badania realizowane w KGRIŚ koncentrują uwagę na kulturowych, relacyjnych i instytucjonalnych uwarunkowaniach rozwoju (Michalak, Nowakowska, Antczak, 2021).

¹⁴ M. Sokołowicz, *Rozwój terytorialny w świetle dorobku ekonomii instytucjonalnej. Przestrzeń – bliskość – instytucje*; M. Feltynowski, *Planowanie przestrzenne gmin wiejskich. Zastosowanie koncepcji polityki opartej na dowodach*; Z. Przygodzki, *Wiedza i kapitał ludzki w środowiskach przedsiębiorczości. Podejście terytorialne*.

¹⁵ Rozprawa doktorska: J. Zasina *Rozwój gospodarczy i przestrzenny miast przemysłowych w kontekście zachowań konsumenckich studentów. Studium porównawcze Łodzi i Turynu*; E. Boryczka *Procesy rewitalizacji i ich konsekwencje dla przekształceń bazy ekonomicznej miasta. Przykład miast poprzemysłowych*; E. Stasiak, *Wpływ liczby kadencji lokalnej władzy wykonawczej na sytuację społeczno-gospodarczą gmin*.

Eksponują znaczenie kapitału terytorialnego i specyficznych zasobów w procesach rozwoju (Nowakowska 2024; Nowakowska 2018) oraz terytorialnych uwarunkowań w kształtowaniu polityki rozwoju (Nowakowska, Rzeńca, Sobol, 2021).

2. Instytucjonalnych uwarunkowań rozwoju. W tym nurcie badawczym Katedra prowadzi badania poświęcone wpływowi historycznych ścieżek rozwoju (*path-dependency*) i dziedzictwa na transformację społeczno-gospodarczą miast i regionów (Matera, Sokołowicz, 2023; Sokołowicz i in., 2023; Sokołowicz, Przygodzki, 2020), oddziaływaniu terytorialnych uwarunkowań instytucjonalnych na preferencje i zachowania przestrzenne przedsiębiorstw i mieszkańców (Sokołowicz, 2018) oraz innowacjom instytucjonalnym w polityce miejskiej i regionalnej (Mitra i in., 2020; Sokołowicz, 2020; Sokołowicz 2023; Sokołowicz 2024).
3. Wpływu populacji studenckich na funkcjonowanie i rozwój współczesnych miast (Zasina, Nowakowska, 2023). Badania realizowane w KGRiŚ koncentrują się w szczególności na zachowaniach konsumenckich i mieszkaniowych studentów (Zasina, Antczak, 2023). Dotyczyły m.in. studentyfikacji handlowo-usługowej (Zasina, 2021) oraz koncepcji krajobrazów studenckich (Zasina i in., 2023).
4. Zrównoważonego rozwoju miast i regionów. Prowadzone w Katedrze badania koncentrują się wokół instytucjonalnych i środowiskowych uwarunkowań zrównoważonego rozwoju miast i regionów (Legutko-Kobus i in., 2020), instrumentów polityki rozwoju (Rzeńca i in., 2017) oraz diagnozowania i monitorowania rozwoju miast w nowym ujęciu tj. miasta zielonego, produktywnego i sprawiedliwego oraz transformacji miast i regionów (Rzeńca i in., 2023a; Rzeńca i in., 2023b; Rzeńca i in., 2023c).
5. Rewitalizacji miast i jej wpływu na bazę ekonomiczną miasta (Boryczka, 2020). W tym nurcie badawczym Katedra prowadzi badania dotyczące powiązania rewitalizacji z procesami przekształceń bazy ekonomicznej miast przemysłowych, a także roli i znaczenia integracji procesów planowania rewitalizacji (Boryczka, 2022).
6. Partycypacji społecznej w rozwoju jednostek samorządu terytorialnego (Boryczka, 2015b). Badania realizowane w KGRiŚ dotyczyły efektywności wykorzystania narzędzi partycypacji społecznej, identyfikacji innowacyjnych metod i narzędzi partycypacyjnych (Rzeńca i in., 2024), angażowania interesariuszy w procesy decyzyjne (Boryczka, 2015a).
7. Modelowania środowiskowego i oceny ekosystemów. Badania koncentrują się na modelowaniu usług ekosystemowych, ekologii krajobrazu oraz zarządzaniu środowiskowym (Istanbuly i in., 2024).

Prowadzone analizy ogniskują się wokół zagadnień dotyczących relacji między zmianami krajobrazu a funkcjonowaniem ekosystemów, a także wpływu cech krajobrazu na nierówności ekonomiczne (Parsa i in., 2024; Parsa i in., 2023; Aalipour i in., 2024).

Ostatnia dekada przyniosła wzrost działalności międzynarodowej pracowników Katedry, którzy aktywnie uczestniczyli w międzynarodowym środowisku naukowym poprzez udział w projektach naukowych, konferencjach i kongresach oraz organizacjach naukowych. Na uwagę zasługuje realizacja czterech międzynarodowych projektów finansowanych z funduszy europejskich: (1) *FOLPSEC. Functioning of the Local Production Systems in the Conditions of Economic Crisis* – badania na temat regionalnych systemów przedsiębiorczości i innowacji oraz budowania konkurencyjności krajów Europy Środkowo-Wschodniej; (2) *InnovaConcrete. Innovative materials and techniques for the conservation of 20th century concrete-based cultural heritage* – badania dotyczyły postrzegania i wartościowania dziedzictwa socmodernistycznego; (3) *The Erasmus Goes Green* – projekt ukierunkowany na ograniczenie śladu węglowego podróży studenckich i służbowych w ramach programu Erasmus; (4) *EcoUnity* – projekt poświęcony świadomości ekologicznej studentów i wzmocnieniu współpracy uczelni z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie. Pracownicy Katedry są także zaangażowani w uczestnictwo Uniwersytetu Łódzkiego w sojuszu uczelni europejskich UNIC – Europejskiego Uniwersytetu Miast w Transformacji Postindustrialnej (jednej z 50 sieci Uniwersytetów Europejskich) mającego na celu integrację instytucjonalną poprzez wspólne wdrażanie innowacyjnych rozwiązań na polu edukacji i nauki.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia działalności naukowo-dydaktycznej był liczny udział pracowników KGRiŚ w stażach, wizytach studialnych i wyjazdach realizowanych w ramach programów mobilnościowych. W ostatniej dekadzie pracownicy uczestniczyli w ponad 30 wyjazdach naukowo-dydaktycznych w ramach programu Erasmus+ oraz brali udział w ponad 80 konferencjach międzynarodowych, seminariach i szkoleniach. Umiędzynarodowienie aktywności naukowej Katedry współtworzyli także pracownicy naukowcy zagranicznych uczelni odbywający staże naukowe w ramach programów EkSoc Fellowships oraz programu IDUB. W ostatniej dekadzie Katedra gościła ośmiu badaczy.

Cechą wyróżniającą Katedrę na tle innych zespołów naukowych są także rozbudowane relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Działalność badawcza pracowników od początku była silnie zorientowana na potrzeby praktyki gospodarczej i administracji publicznej, czego dowodem są liczne prace i projekty wdrożeniowe oraz usługi eksperckie i szkoleniowe. Należą do nich m.in. plany strategiczne dla gmin i województw, programy rewitalizacji miast czy ekspertyzy w dziedzinie

polityki gospodarczej, społecznej i środowiskowej (sprawiedliwej transformacji, polityki spójności, budżetów obywatelskich). Efektem współpracy z Instytutem Rozwoju Miast i Regionów w Krakowie było opracowanie i wydanie pozycji *Raport o stanie polskich miast. Środowisko i adaptacja do zmian klimatu*. Współpraca z Najwyższą Izbą Kontroli zaowocowała ekspertyzą dotyczącą budżetów obywatelskich w innych państwach wydaną w ramach publikacji *Funkcjonowanie budżetów partycypacyjnych (obywatelskich)*. Na uwagę zasługują także innowacyjne w skali kraju projekty takie jak: *Smart City. Zintegrowany system zarządzania infrastrukturą miejską, komunikacji z mieszkańcami i zapewnienia usług publicznych w zakresie ruchu drogowego, bezpieczeństwa, zdrowia oraz ochrony środowiska naturalnego w Tomaszowie Mazowieckim* czy *II Łódzki Panel Obywatelski – W jaki sposób zredukować szkodliwą emisję gazów cieplarnianych na terenie Łodzi o 55% do 2030 roku?*

Pracownicy KGRiŚ zaangażowani byli w kształtowanie wiedzy, umiejętności i postaw społecznych, w tym obywatelskich, poprzez organizację licznych aktywności o charakterze edukacyjnym adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży (m.in. coroczna ogólnopolska konferencja dla uczniów szkół ponadpodstawowych Młodzi o klimacie i liczne wykłady dla uczniów szkół ponadpodstawowych woj. łódzkiego), ale także szkolenia dla władz i administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych (m.in. z zakresu rewitalizacji miast, planowania strategicznego, partycypacji społecznej). Zespół Katedry aktywnie działa także w strukturach stowarzyszenia Unii Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunków Studiów w Zakresie Gospodarowania Przestrzenią.

W ramach aktywności edukacyjnej na szczególną uwagę zasługują dwa projekty przygotowane i wdrażane w Katedrze. Pierwszy z nich to projekt *EkoMiasto. Kształcenie na rzecz zrównoważonego, inteligentnego i partycypacyjnego rozwoju miast* (finansowany z Funduszy Norweskich), który stanowił fundament dla przygotowania i uruchomienia innowacyjnego w skali kraju programu studiów na poziomie studiów licencjackich. Kierunek EkoMiasto uruchomiony został w 2018 r. i współprowadzony jest z Wydziałem Biologii i Ochrony Środowiska. Drugim projektem mającym istotne znaczenie dla poprawy jakości dydaktycznej na kierunku Gospodarka Przestrzenna był projekt *Doskonałość naukowa kluczem do doskonałości kształcenia* finansowany z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Jego celem było wprowadzenie nowych treści i metod dydaktycznych.

Przyszłość badań podejmowanych w KGRiŚ jest silnie determinowana zmieniającymi się uwarunkowaniami i nowymi wyzwaniem identyfikowanymi zarówno w skali lokalnej/regionalnej, jak i w wymiarach globalnym i krajowym. Rosnąca złożoność i dynamika procesów rozwoju przestrzennego wymusza na badaczach podejmowanie nowych zagadnień

i poszukiwanie odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Na znaczeniu zyskują nowe obszary badań podejmowane przez pracowników KGRIŚ, takie jak szeroko rozumiana rezyliencja przestrzenna i miejska polityka klimatyczna. Istotnym obszarem badań staje się zintegrowane podejście do kształtowania procesów rozwoju oraz przyszłość polityki spójności UE po 2027 r. W Katedrze następuje rozwój badań w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz jego społecznej i ekonomicznej wartości. Dynamicznie kontynuowane są badania na temat studentyfikacji i jej związki z innymi procesami przeobrażającymi współczesne śródmieścia, takimi jak rewitalizacja, reurbanizacja, gentryfikacja i *youthification*. Nowym obszarem badań podejmowanych w Katedrze jest wpływ procesu marketyzacji handlowej na przestrzeń miejską i wiejską, a szczególnie analiza społecznych konsekwencji tego procesu.

Katedra Gospodarki Samorządu Terytorialnego: nauka w służbie samorządności i rozwoju lokalnego

Katedra Gospodarki Samorządu Terytorialnego (KGST) powstała w 2001 r. z przekształcenia Zakładu Gospodarki Komunalnej. Inicjatorem jej utworzenia i pierwszym kierownikiem był prof. zw. dr hab. E. Wojciechowski, który przewodził Katedrze do czasu przejścia na emeryturę w 2019 r. Wówczas kierownictwo objął dr hab. Z. Przygodzki. W 2014 r. Katedra liczyła 12 osób, a obecnie zespół składa się z: dwóch doktorów habilitowanych (dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ, dr hab. M. Feltynowski, prof. UŁ), sześciu doktorów (dr J. Chądzyński, dr Z. Dolewka, dr J. Trippner-Hrabi, dr P. Jeziorska-Biel, dr M. Podgórski, dr A. Tylman) oraz dwóch asystentów (mgr I. Waleski, mgr A. Kam) i doktoranta (mgr A. Sk Md Nur).

Badania prowadzone przez pracowników Katedry mają zorientowanie pragmatyczne i odpowiadają na wyzwania oraz problemy praktyki gospodarczej. Pracownicy aktywnie uczestniczą w życiu samorządowym Łodzi i innych gmin województwa łódzkiego, pełniąc funkcje doradcze, eksperckie i nadzorcze dla organów władzy i administracji. Katedra współpracowała z gminami w zakresie rozwiązań organizacyjnych i programów rozwoju ekonomicznego, a zdobyte doświadczenia są wykorzystywane zarówno w badaniach, jak i dydaktyce. Od 2021 r. priorytetem stały się internacjonalizacja kontaktów naukowych poprzez realizację projektów międzynarodowych oraz staże i badania zagraniczne. Pracownicy Katedry aktywnie koordynują również współpracę WES z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W ramach tematyki dotyczącej współpracy i konkurencji w jednostkach samorządów terytorialnych (JST) w Polsce pracownicy Katedry zrealizowali projekt badawczy pt. *Władza lokalna między państwem, społeczeństwem a rynkiem. Współpraca i konkurencja*. Jego celem było diagnozowanie stopnia otwartości i aktywności polskich gmin w podejmowaniu współpracy z administracją rządową, z innymi JST, organizacjami pozarządowymi, podmiotami prywatnymi i mieszkańcami. Kierunki kooperacji były badane na trzech płaszczyznach: realizacji zadań publicznych, działalności planistycznej i działalności koordynacyjnej. Pokłosiem tych badań były m.in. dwie monografie: Wojciechowski i in., 2014 oraz Wojciechowski i in., 2015.

Problematyka zarządzania w JST była kolejnym nurtem badawczym realizowanym w Katedrze. Zmianom w modelach zarządzania w sektorze publicznym poświęcono projekt badawczy: *Modele zarządzania w gminach wiejskich i ich uwarunkowania*, który był realizowany wspólnie z pracownikami Instytutu Socjologii UŁ. Zakładał identyfikację i konstrukcję modeli zarządzania w gminach wiejskich oraz uwarunkowań ich wyboru. Analizowano zarówno postawy władz gmin, jak i ich mieszkańców w kontekście angażowania tych drugich w procesy współzarządzania gminą i ich wpływu na możliwości rozwojowe jednostki. Efektem realizacji tego projektu były liczne artykuły naukowe, m.in.: Marks-Krzyszkowska, 2017; Marks-Krzyszkowska, Michalska-Żyła, 2018.

Zespół KGST diagnozował również stopień samozarządzania w instytucjach publicznych i alternatywne formy dostarczania usług publicznych, czego efektem była monografia Chądzyńskiego i Trippner-Hrabi, 2021. W nurcie zarządzania przestrzeniami publicznymi powstała praca Przygodzki, Adamus, 2022.

Projekt: *Planowanie przestrzenne oparte na dowodach – źródła danych o zieleni w miastach* obejmował szeroko pojętą tematykę związaną z rozwojem przestrzennym obszarów wiejskich oraz wykorzystaniem nowych narzędzi w procesach podejmowania decyzji. Ważnym elementem badań w tym zakresie była również ocena wpływu planowania przestrzennego na budowanie relacji pomiędzy mieszkańcami i otoczeniem, szczególnie w kwestiach usług ekosystemów i zrównoważonego rozwoju. Istotne w tych badaniach było kształtowanie powiązań przestrzennych miasto-wieś oraz wykorzystywanie wspólnych doświadczeń jednostek samorządowych. Wynikiem projektu była m.in. publikacja Feltynowski, 2023.

Wyniki projektu wskazują także na ważną rolę infrastruktury w kreowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej miast i obszarów wiejskich (Feltynowski, 2022). Kolejnym opracowaniem poszerzającym wiedzę o procesach planistycznych i zjawiskach tworzących gospodarkę finansową w samorządzie terytorialnym była monografia Dolewka, 2020. Podjęta

problematyka obejmowała specyfikację podstawowych problemów i wyzwań w dziedzinie finansów lokalnych, jak też identyfikację czynników determinujących przebieg gospodarki finansowej oraz zaproponowanie zbioru rozwiązań zwiększających efektywność formułowanych ocen finansowych.

Ważnym obszarem analiz w KGST jest transformacja cyrkularna samorządów terytorialnych, a w niej wdrażanie modelu gospodarki cyrkularnej. W ramach międzynarodowej kooperatywy Katedra realizuje szeroko zakrojony projekt badawczy: *A FRONTrunner approach to Systemic circular, Holistic & Inclusive solutions for a New Paradigm of territorial circular economy*. Do ważnych wątków poruszanych w projekcie należała identyfikacja błędów rynkowych jako barier ograniczających możliwości skutecznego wdrażania założeń gospodarki cyrkularnej w Polsce (Adamus i in., 2024). Zespół Katedry wypracował nową adaptacyjną metodologię wdrażania zmian w obszarze gospodarki cyrkularnej w odniesieniu do kooperatyw terytorialnych oraz organizacji: Model CircuPuncture. Badania te rozszerzone zostały na obszar lokalnej turystyki cyrkularnej (dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ, dr J. Adamus – KASSE) oraz analizy efektywności zasobowej pracy zdalnej w sektorze użyteczności publicznej (dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ, i mgr A. Kam). W tematykę gospodarki cyrkularnej wpisują się także badania związane z zaangażowaniem JST w wielopoziomowe zarządzanie mające na celu wspieranie transformacji gospodarczej w kierunku modelu cyrkularnego. Były one podstawą części empirycznej pracy doktorskiej mgr. M. Podgórskiego¹⁶ oraz publikacji: Tylman i in., 2023.

Kolejny obszar to modelowanie skuteczności usług publicznych, w tym badania do doktoratu mgr. A. Kama¹⁷ o efektywności ekonomicznej pracy zdalnej (Kam, 2023; Kam i in., 2023). W tematyce usług publicznych powstały też prace: Chądzyński, 2017; Wojciechowski i in., 2018; Trippner-Hrabi i in., 2023.

Wśród aktualnych badań Katedry wyróżnia się tematyka trudnego dziedzictwa kulturowego obejmująca trzy jego wymiary: świadomość i percepcję, zakorzenienie i identyfikację potencjału jako aktywów endogenicznych oraz wartość (Waleski, 2022; Waleski, 2024)¹⁸.

¹⁶ Praca doktorska M. Podgórskiego zatytułowana *Współpraca międzynarodowa jednostek samorządu terytorialnego na rzecz programowania europejskiej polityki regionalnej w obszarze gospodarki cyrkularnej*. Promotorem pracy był dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ.

¹⁷ Praca doktorska A. Kama zatytułowana *Economic effectiveness of remote work in organizations of the public utility sector*. Promotorem pracy był dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ.

¹⁸ Badania wykorzystane zostaną w pracy doktorskiej *Znaczenie trudnego dziedzictwa kulturowego socjodemokratyzmu w rozwoju polskich miast pod kierunkiem* dr. hab. Z. Przygodzkiego, prof. UŁ.

Budowanie odporności na zmiany klimatu wymaga zaangażowania aktorów lokalnych poprzez włączanie terenów zieleni, w tym ogrodnictwa miejskiego. Przyjmuje ono formy horyzontalne (Europa) i wertykalne (Azja – obszary o wysokiej gęstości zaludnienia) (Sk Md Nur i in., 2023)¹⁹.

Katedra Inwestycji i Nieruchomości: gdzie teoria spotyka się z praktyką

Katedra Inwestycji i Nieruchomości (KIN) swoje korzenie ma w Zakładzie Ekonomiki Budownictwa i Inwestycji, który powstał w 1966 r. W obecnej postaci została utworzona w 2000 r., a jej pierwszą i wieloletnią szefową była prof. zw. dr hab. E. Kucharska-Stasiak. Od 2019 r. Katedrą kieruje dr hab. M. Załączna, prof. UŁ. W 2004 r. KIN dołączyła do IGP.

Skład osobowy Katedry zmieniał się z biegiem lat. Zręb Katedry w latach 2014–2024 tworzyli: dr A. Antczak-Stępniak, prof. zw. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, dr K. Olbińska, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ, dr K. Żelazowski, w tym czasie zakończyli współpracę: dr hab. A. Borowicz, prof. UŁ (do 2019 r.), mgr M. Chmielewski (2018–2021), mgr K. Czechowska (do 2018 r.), dr A. Domańska (2018–2021), dr L. Nykiel (do 2018 r.); dr M. Złoty (2018–2019). Nowymi pracownikami zostali: mgr P. Jarecki (od 2018 r.), dr K. Jelska (od 2020 r.), dr M. Kalinowski (od 2021 r.), dr E. Lechowska (od 2023 r.), dr A. Miklaszewska (od 2016 r.), mgr A. Parys (od 2022 r.), dr M. Sobczak (od 2018 r.) oraz dr B. Wieteska-Rosiak (od 2018 r.). W latach 2014–2024 awanse naukowe na stopnień doktora uzyskali: dr A. Antczak-Stępniak (2018 r.), dr K. Olbińska (2019 r.), dr A. Parys (2024 r.), dr P. Jarecki (2025).

W ostatniej dekadzie KIN organizowała i współorganizowała konferencje krajowe i międzynarodowe. Należy tu wskazać: XXIV Konferencję Towarzystwa Naukowego Nieruchomości, 2016 r.; konferencję pt. *Partnerstwo Publiczno-Prywatne – dzieląc się wiedzą i doświadczeniem*, zorganizowaną w 2021 r. we współpracy z Urzędem Miasta Łodzi, a także w 2021 r. konferencję *Zrozumieć przyszłość rynku nieruchomości*. Ponadto w latach 2014–2024 we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim oddział Łódź,

¹⁹ Tematykę tę bada A. Sk Md Nur w przygotowywanej pracy doktorskiej zatytułowanej *Urban gardening as an element of building resilience policy on local level – Comparison of Poland and Bangladesh solutions of chosen second tier cities*. Promotorem jest dr hab. M. Feltynowski, prof. UŁ.

odbyło się sześć konferencji naukowych pod wspólnym tytułem: *Budując przyszłość – nowe procesy, przekształcenia i trendy na rynku nieruchomości*. Katedra może także pochwalić się organizacją w 2023 r. dużej międzynarodowej konferencji we współpracy z European Network for Housing Research, pt. *Urban regeneration – shadows and shines*.

Pracownicy Katedry systematycznie rozwijają swoje zainteresowania badawcze, prowadząc projekty. Do kluczowych, realizowanych w latach 2014–2024, należy zaliczyć przedsięwzięcie finansowane ze środków NCN: *Procesy konwergencji na europejskich rynkach mieszkaniowych. Ujęcie międzynarodowe i regionalne*. Kierownikiem projektu była prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, a zespół tworzyli: dr hab. E. Kusideł, prof. UŁ, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ, dr K. Żelazowski. Ponadto realizowano projekty naukowe Programu Analityczno-Badawczego WIB (Związek Banków Polskich): prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, dr A. Miklaszewska, dr B. Wieteska-Rosiak, dr K. Żelazowski (2020).

- *Preferencje oraz oczekiwania społeczeństwa polskiego w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych oraz zakresu i jakości usług najmu na rynku krajowym*, mgr P. Jarecki, prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, dr A. Miklaszewska, dr K. Olbińska, dr B. Wieteska-Rosiak, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ,
- *Optymalne programy wsparcia budownictwa mieszkaniowego – analiza efektywności*, dr A. Antczak-Stępnia, dr K. Olbińska, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ (2022),
- *Możliwości implementacji koncepcji Inclusionary Housing w polskich warunkach*, dr A. Antczak-Stępnia, prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ, dr K. Żelazowski (2023),
- *Możliwości nabywcze gospodarstw domowych na rynku mieszkaniowym w perspektywie wieloletniej. Ujęcie międzynarodowe*, dr A. Jędrzejczak, dr A. Miklaszewska, dr K. Olbińska, dr hab. D. Pekasiewicz, prof. UŁ, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ, dr K. Żelazowski *Dostępność kredytów mieszkaniowych w zmiennych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych. Doświadczenia rynku polskiego*.

Pracownicy KIN zajmują się wielowymiarową problematyką rynków nieruchomości, koncentrując się na różnych obszarach badawczych.

W ramach ekonomiki nieruchomości zajmującej się analizą ekonomicznych aspektów rynku nieruchomości powstały dwie monografie: Kucharska-Stasiak, 2016 oraz Domańska i in., 2020.

Badania dotyczące wyceny nieruchomości, czyli procesu określania wartości rynkowej nieruchomości zostały zwieńczone wydaniem monografii Jarecki, 2020, ponadto opublikowano pięć artykułów naukowych:

Kucharska-Stasiak, Żróbek, 2015; Kucharska-Stasiak, Żróbek, Cellmer, 2018; Kucharska-Stasiak, Olbińska, 2018; Kucharska-Stasiak, 2023.

Analizy obejmujące działalność deweloperską prowadzi dr A. Antczak-Stępniak (Antczak-Stępniak, 2015; Antczak-Stępniak 2019). W procesach rewitalizacji specjalizuje się dr K. Olbińska, a do jej najważniejszych publikacji należą: Olbińska, 2020, Olbińska, Koussan, 2024.

Rynki mieszkaniowe i cała gospodarka, rozwijają się nierównomierne i podlegają cyklom koniunkturalnym. Jednak specyfika nieruchomości może powodować, że przebieg zmian na rynku mieszkaniowym jest inny niż zmiany w gospodarczych cyklach koniunkturalnych. W ramach tematyki fluktuacji cen powstał artykuł Żelazowski, 2017.

Wyzwania klimatyczne stanowią jedno z kluczowych zagadnień kształtujących współczesne miasta i rynki nieruchomości. Zmuszają inwestorów, deweloperów, planistów miejskich i władze lokalne do gruntownego przemyślenia tradycyjnych modeli rozwoju i inwestowania, stawiając na pierwszym miejscu zrównoważony rozwój i budowanie rezyliencji klimatycznej. W ramach tego obszaru badawczego powstały trzy monografie: Wieteska-Rosiak i in., 2020; Jelska, 2023; Jelska, Siemińska, 2024. Do najważniejszych artykułów naukowych należą: Wieteska-Rosiak, 2018; Olbińska, 2018; Wieteska-Rosiak, 2020.

Rynek mieszkaniowy i mieszkalnictwo społeczne odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu warunków życia oraz rozwoju lokalnego, zarówno w ujęciu międzynarodowym, jak i regionalnym. Rezultatem prowadzonych badań z tego obszaru jest seria monografii (Kucharska-Stasiak i in., 2020; Antczak-Stępniak i in., 2021; Miklaszewska, Marks-Krzyszkowska, Starosta, 2024). Efektem pracy badawczej były też dwa wysoko punktowane artykuły naukowe: Załączna, Antczak-Stępniak, 2022 oraz Żelazowski i in., 2022.

Dodatkowo w Katedrze realizowane są również tematy z zakresu spółdzielczości mieszkaniowej (Sobczak, 2021), partnerstwa publiczno-prywatnego (Załączna i in., 2021) i planowania przestrzennego (Antczak-Stępniak, Załączna, 2023).

Pracownicy KIN planują realizację badań dotyczących m.in.: nowych obszarów badawczych dotyczących analizy procesów rewitalizacji z perspektywy teorii wyboru publicznego, zjawiska „zombie” na rynku nieruchomości oraz patodeweloperki na polskim rynku mieszkaniowym. Ponadto pracownicy KIN kontynuują badania w zakresie wpływu zrównoważonego rozwoju na wartość nieruchomości, planowania procesów rewitalizacji, polityki mieszkaniowej w kontekście rewitalizacji, mieszkalnictwa włączającego w Polsce, efektywności programów wsparcia

mieszkaniowego oraz zastosowania zasad ESG (Environmental, Social, Governance) w sektorze nieruchomości.

Część pracowników Katedry to praktycy w zakresie wyceny, pośrednictwa i zarządzania nieruchomościami współpracujący z otoczeniem społecznym i biznesowym. Prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak jest członkiem Państwowej Komisji Kwalifikacyjnej ds. nadawania uprawnień zawodowych rzeczoznawców majątkowych. Brała udział w tworzeniu Standardów Zawodowych Rzeczoznawców Majątkowych. Z kolei w ramach zajęć dydaktycznych realizowane są liczne spotkania z deweloperami (ARCHE, Epol Holding, H3 Development, Royal Sail Investment Group, Duda Development, Abart Development, Revisit Home, Budomał Rafał Leśniak, Dynamix, VFM, Optimum Property).

W ramach umiędzynarodowienia pracownicy Katedry Inwestycji i Nieruchomości prowadzili zajęcia dydaktyczne na zagranicznych uniwersytetach (Erasmus+), m.in. w Misckolcu, Oradei, Kownie, Malmo. Dr hab. M. Załączna, prof. UŁ jest członkiem zarządu międzynarodowej organizacji o charakterze naukowym, European Network for Housing Research.

Od 1991 r. Katedra sprawowała opiekę merytoryczną nad specjalnością Inwestycje i Nieruchomości, a od 2015 r. nad kierunkiem o tej samej nazwie. Od 1992 r. przy KIN prowadzone są Studia Podyplomowe: Rynek Nieruchomości – Wycena, przez pewien czas towarzyszyły im również studia podyplomowe z zakresu pośrednictwa w obrocie nieruchomościami, zarządzania nieruchomościami i zamówień publicznych.

201

Katedra Polityki Ekonomicznej: od planowania gospodarki narodowej do badań nad rynkiem pracy

Historia Katedry Polityki Ekonomicznej (KPE) łączy się z genezą Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi. Katedra i wykładany przez jej pracowników przedmiot o takiej samej nazwie podlegały rygorom zmian politycznych i systemowych. Przedmiot ten był ściśle związany z teorią tzw. ekonomii politycznej i obejmował interpretację zasad i analizę realizacji wytycznych rządu. W pierwszych latach funkcjonowania Katedra przyjęła nazwę Planowania Gospodarki Narodowej. Był to okres silnej centralizacji zarządzania wieloma dziedzinami życia. Gospodarka była oparta na planach (pięcioletnich, perspektywicznych oraz prognozach gospodarczych) realizowanych na szczeblu krajowym i terytorialnym. Plany

te były wówczas istotnym elementem programu nauczania realizowanego przez Katedrę w formie wykładów i ćwiczeń. W ramach prowadzonych zajęć odwoływano się do historii gospodarczej, trendów ogólnoeuropejskich czy światowych. Akcentowano związek polityki ekonomicznej z innymi dyscyplinami, np. z geografią ekonomiczną, inwestycjami, budżetowaniem, produkcją materialną i pozamaterialną.

W drugiej połowie lat 50. XX w. pojawiła się idea zmiany nazewnictwa Katedry na Polityki Ekonomicznej i Planowania. Nazwę tę utrzymano do 1990 r., później zrezygnowano z ostatniego jej członu. Do dziś Katedra nosi nazwę Polityki Ekonomicznej.

Obecnie zespół pracowników Katedry tworzą: dr hab. Leszek Kucharski, prof. UŁ, dr Iwona Kukulak-Dolata, dr Edyta Żmurkow, dr Adam Dąbrowski, dr Przemysław Włodarczyk, mgr Sara Koussan i mgr Anna Rutkowska²⁰. Katedrą kieruje dr hab. Łukasz Arendt, prof. UŁ²¹.

W działalności naukowej Katedra początkowo koncentrowała się na badaniach regionalnych. Natomiast nurtem, który trwale zdominował prace naukowe Katedry, jest problematyka zatrudnieniowa wpisująca się w szeroko rozumiane zagadnienia rynku pracy w powiązaniu z procesami transformacji systemowo-gospodarczej (lata 90. XX w.), a następnie (po 2000 r.) zmianami wynikającymi z globalizacji, postępu technicznego czy starzenia się społeczeństwa (Mortimer-Szymczak, 2007).

Wśród kluczowych projektów badawczych, realizowanych od 2014 r. w Katedrze należy wymienić m.in. projekty sfinansowane przez NCN: *Wpływ technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych na produktywność – analiza makro i mikroekonomiczna*, kierowany przez prof. zw. dr hab. E. Kryńską, który podejmował problematykę paradoksu Solowa (2014–2015) oraz projekt: *Polaryzacja polskiego rynku pracy w kontekście zmiany technologicznej*, którego celem było zdiagnozowanie, czy zmiana technologiczna na polskim rynku pracy ma charakter postępu technicznego faworyzującego wysokie

²⁰ Od początku funkcjonowania Katedry w gronie pracowników ze stopniem doktora i wyższym znaleźli się: prof. zw. dr hab. Jan Drewnowski, doc. dr Zdzisław Prochowski, prof. zw. dr hab. Halina Mortimer-Szymczak, doc. dr Ziemowit Szczakowski, prof. zw. dr hab. Józef Chlebowczyk, dr Mikołaj Lisiecki, prof. zw. dr hab. Kazimierz Sokołowski, prof. zw. dr hab. Tadeusz Preciszewski, dr Jadwiga Florczak-Bywalec, dr Wiktoria Jaskółowska, dr Ewa Sadowska-Kowalska, prof. zw. dr hab. Eugeniusz Wojciechowski, dr Maciej Trippner, prof. nadzw. dr hab. Muzahim Al-Noorachi, prof. zw. dr hab. Elżbieta Kryńska, dr Jan Szupięło, dr hab. Halina Sobocka-Szczapa, dr Mirosław Zajdel, dr Tomasz Kacprzak, dr Waldemar Walczak, dr Mariusz Nyk.

²¹ Kierownikami Katedry byli kolejno: prof. zw. dr hab. Halina Mortimer-Szymczak (1954–1996), prof. nadzw. dr hab. Zbigniew Kaźmierczak (1996–2003), prof. zw. dr hab. Elżbieta Kryńska (2003–2018), PO kierownika dr Iwona Kukulak-Dolata (2017–2018), dr hab. Leszek-Kucharski prof. UŁ (2018–2024).

kwalifikacje czy ukierunkowanego na rutynizację²² (2017–2022). Z kolei projekt *SkillsPULSE: Skills – Predicting, Understanding, and Locating Shortages in Europe*, finansowany w ramach programu Horyzont Europa podejmuje problematykę luk i niedoborów umiejętności oraz analizuje wyłaniające się nowe zawody i kompetencje na europejskim rynku pracy (2024–2027). W obu projektach kierownictwo objął dr hab. Ł. Arendt, prof. UŁ.

Wynikiem prac badawczych KPE są publikacje w formie artykułów naukowych, rozdziałów w monografiach i monografii w uznanych międzynarodowych i krajowych czasopismach (m.in. Arendt, Grabowski, Kukulak-Dolata, 2020; Arendt i in., 2023; Kryńska, 2017; Kucharski, Kukulak-Dolata, 2022; Kucharski, Kwiatkowski, 2020) i wydawnictwach (Arendt, Grabowski, 2025; Bednarski i in., 2020).

Pracownicy Katedry byli też aktywni w realizacji projektów badawczo-wdrożeniowych, w których Uniwersytet Łódzki występował w roli partnera. Tu należy wymienić dwa projekty: *Opracowanie zintegrowanego systemu prognostyczno-informacyjnego umożliwiającego prognozowanie zatrudnienia* (2011–2014) oraz *System Prognozowania Polskiego Rynku Pracy* (2018–2021), realizowane na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w ramach których był rozwijany i wdrażany system prognostyczny dla polskiego rynku pracy.

Współpraca z innymi ośrodkami badawczymi, poza realizacją wspólnych przedsięwzięć, przynosi również efekty w postaci nagród – tu należy wspomnieć o nagrodzie w konkursie Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk na najlepsze publikacje z obszaru pracy, polityki społecznej i zarządzania zasobami ludzkimi w 2021 r. za monografię (Bednarski i in., 2020).

Kierunki przyszłych badań koncentrują się wokół metod wykorzystania dużych zbiorów danych do analiz rynku pracy, w szczególności w kontekście bliźniaczej transformacji i procesów demograficznych.

Pracownicy Katedry brali udział w stażach naukowych realizowanych m.in. w College of Liberal Arts and Sciences, University of Illinois at Chicago, Stany Zjednoczone; College of Business, University of Nevada, Reno, Stany Zjednoczone; czy Ternopil National Economic University, Tarnopol, Ukraina. Współpraca w zakresie dydaktyki i wymiana nauczycieli akademickich realizowana była z takimi jednostkami jak Uniwersytet im. Justusa Liebiga w Giessen, Niemcy; Uniwersytet Mateja Bela

²² W projekcie zastosowano szeroką gamę metod i narzędzi badawczych: integrację danych dostępnych w Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności z danymi z Badania Struktury Wynagrodzeń według zawodów; modelowanie ekonometryczne (m.in. modele regresji logistycznej, modele z efektami losowymi), tabele kontyngencji, czy analizy dużych zbiorów danych (Big Data).

w Bańskiej Bystrzycy, Słowacja; Uniwersytet w Rijece, Chorwacja. Wynikiem współpracy z badaczami z zagranicznych (i krajowych) ośrodków akademickich są wspólne publikacje naukowe (Arendt, Gałęcka-Burdziak, Pater, 2023; Gajdos i in., 2020; Gałęcka-Burdziak, Kucharski, 2018; Usabiaga i in., 2022). Przedstawiciele Katedry biorą również udział w realizacji projektów zamawianych przez instytucje międzynarodowe – m.in. Komisję Europejską, Parlament Europejski, Eurostat, CEDEFOP, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, a także w pracach European Network of Regional Labour Market Monitoring – organizacji utworzonej przez Instytut Ekonomii, Pracy i Kultury na Johann Wolfgang Goethe Universität.

Zespół KPE wykazuje dużą aktywność również we współpracy z otoczeniem w Polsce. Wśród instytucji, z którymi Katedra najczęściej współpracowała można wymienić: Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Łodzi, Konfederację Lewiatan, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Warto tu zaznaczyć udział prof. zw. dr hab. E. Kryńskiej w pracach Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP czy pełnienie funkcji przewodniczącej Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Łodzi oraz członka Lokalnej Rady Programowej ds. EXPO 2022 przy Prezydencie miasta Łodzi. Dr I. Kukulak-Dolata pełniła funkcję członka zarządu PTE w Łodzi oraz Przewodniczącej Okręgowej Komisji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Łodzi od 2021 r. Z kolei dr hab. Ł. Arendt, prof. UŁ angażował się w prace Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy Województwa Mazowieckiego w kadencji 2019–2022, Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2020–2023, uczestniczy w pracach KNoPiPS PAN kadencji 2024–2027, a także wspiera Zespół Problemowy ds. Koncepcji Indywidualnych Kont Rozwojowych powołany przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz działania sieci Team Europe Direct.

KPE była jednym z inicjatorów powołania na Ek-Socu Centrum Analiz Rynku Pracy, które utworzono w 2024 r. Centrum ma służyć wzmocnieniu współpracy i transferowi wiedzy dotyczącej przemian zachodzących na rynku pracy do instytucji rynku pracy i przedsiębiorstw funkcjonujących na krajowym rynku i rynkach regionalnych.

W latach 2018–2020 Katedra była aktywnie włączona w przygotowanie i realizację projektu dydaktycznego *Doskonałość naukowa kluczem do doskonałości kształcenia*, którego celem było podniesienie jakości kształcenia w UŁ poprzez wdrożenie zintegrowanego programu kształcenia do 2022 r. W ramach projektu przygotowano programy kształcenia: *Ponadstandardowe i aktywne formy nauczania przedmiotów ekonomicznych dla kierunku Gospodarka Przestrzenna I st.* Wypracowano innowacyjne programy

kształcenia dla 11 przedmiotów (m.in. *Fotogrametria lotnicza z wykorzystaniem platformy UAV*; *Skanowanie 3D i obróbka danych z wykorzystaniem geodezyjnego skanera laserowego*; *Projektowanie wirtualnej rzeczywistości*; *Laboratorium rynku*). Projektem kierowała dr I. Kukulak-Dolata.

Bibliografia

- Aalipour M., Wu N., Fohrer N., Amiri B.J. (2024), *Evaluating the influence of landscape spatial upscaling on the performance of river water quality models*, „Ecological Indicators”, vol. 158.
- Aalipour M., Wu N., Fohrer N., Kianpoor Kalkhajeh Y., Jabbarian Amiri B. (2023), *Examining the influence of landscape patch shapes on river water quality*, „Land”, vol. 12.
- Adamus J., Chądzyński J., Trippner-Hrabi J. (2024), *Lost in transition? Market failure in the implementation of the circular economy. A comparative analysis of the Netherlands and Poland*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, no. 27.
- Amini Parsa V., Istanbuly M.N., Kronenberg J., Russo A., Amiri B.J. (2023), *Urban trees and hydrological ecosystem service: A novel approach to analyzing the relationship between landscape structure and runoff reduction*, „Environmental Management”.
- Antczak E. (2024), *Considering the development of organic farming in Poland at different territorial aggregation levels*, „Bulletin of Geography. Socio-economic Series”, (64).
- Antczak E., Lewandowska-Gwarda K. (2015), *Migration processes in European cities: A spatio-temporal analysis using different spatial weights matrices*, „Estudios de economía aplicada”, vol. 33(1).
- Antczak E., Lewandowska-Gwarda K. (2018), *Dynamika procesu starzenia się ludności w Polsce. Ocena z wykorzystaniem metod strukturalno-geograficznych*, „Studia Regionalne i Lokalne”, nr 4 (74).
- Antczak-Stępnia A. (2015), *Local factors influencing the increase in development activity in selected cities of Poland*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 3(3).
- Antczak-Stępnia A. (2019), *Czynniki determinujące działalność deweloperską na polskim rynku mieszkaniowym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Antczak-Stępnia A., Grodzicka-Kowalczyk M., Sobczak M., Załęczna M., Żelazowski K. (2021), *Rynek nieruchomości mieszkaniowych – współczesne aspekty przestrzenne, prawne i finansowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Arendt Ł., Grabowski W. (2025), *Technical change, the task content of jobs and wage premium distribution in CEE Countries* [w:] R.E. Rodríguez Pérez, L.M. Gonzalez

- (eds.), *Technological Change an Labor Markets: Productivity, Job Polarization, and Inequality*, Routledge, New York.
- Arendt Ł., Gałęcka-Burdziak E., Pater R. (2023), *Has Covid-19 enhanced labour polarisation in Poland? Changes in unmet labour demand based on online job offers*, [w:] B. Woźniak-Jęchorek, K. Marchewka-Bartkowiak (eds.), *Digital Labour Markets in Central and Eastern Europe. COVID-19 and the Future of Work*, Routledge, London–New York.
- Arendt Ł., Grabowski W., Kukulak-Dolata I. (2020), *County-level patterns of undeclared work: An empirical analysis of a highly diversified region in the European Union*, „Social Indicators Research”, vol. 149 (1).
- Arendt Ł., Gałęcka-Burdziak E., Nunez F., Pater R., Usabiaga C. (2023), *Skill requirements across task-content groups in Poland: What online job offers tell us*, „Technological Forecasting & Social Change”, no. 187.
- Bednarski M., Arendt Ł., Grabowski W., Kukulak-Dolata I. (2020), *Segmentacja rynku pracy w Polsce*, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Biernacka M., Kronenberg J. (2018), *Classification of institutional barriers affecting the availability, accessibility and attractiveness of urban green spaces*, „Urban Forestry & Urban Greening”, vol. 36.
- Binesh A., Jabbarian Amiri D.J., Parsa V.A., Amiri B.J. (2024), *Unveiling the threshold in forest patch shapes to soil retention ecosystem services*, „Journal of Environmental Management”, vol. 368.
- Błoch W., Mackiewicz M., Sokołowicz M. E. (2023), *To move or not to move? The housing preferences of a post-socialist city in the suburbanisation stage*, „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”, t. 64, <https://doi.org/10.14746/rrpr.2022.64.13>
- Boryczka E.M. (2015a), *Cooperation between public, private and social sectors in the process of revitalization of the city centres in Poland*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 391.
- Boryczka E.M. (2015b), *Partycypacyjne instrumenty zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego*, [w:] A. Nowakowska (red.), *Nowoczesne metody i narzędzia zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Boryczka E.M. (2020), *Rewitalizacja i jej wpływ na gospodarkę miasta – studium przypadku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Boryczka E.M. (2022), *Problems and challenges involved in using integrated urban development planning tools. Example of a development strategy and revitalisation programmes*, „Studia Ecologiae Et Bioethicae”, vol. 20 (4).
- Chądzyński J. (2017), *Private operators in the local markets of public services*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 476, <https://doi.org/10.15611/pn.2017.476.10>
- Chądzyński J., Trippner-Hrabi J. (2021), *Samoorganizacja i samoświadczanie usług w organizacjach publicznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Czembrowski P., Kronenberg J. (2016), *Hedonic pricing and different urban green space types and sizes: Insights into the discussion on valuing ecosystem services*, „Landscape and Urban Planning”, vol. 146.
- Dańska-Borsiak B. (2023), *Human capital convergence in European NUTS 2 regions*, „Equilibrium”, vol. 18 (2).

- Dańska-Borsiak, B., Olejnik A. (2021), *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy. Przekrój wojewódzki*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dolewka Z. (2020), *Gospodarowanie zasobami finansowymi w polskim samorządzie terytorialnym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dominiak-Szymańska P., Łaskiewicz E., Kronenberg J. (2024), *Children's participation in green space planning: a pathway to environmental justice*, „Children's Geographies”, vol. 22.
- Feltynowski M. (2022), *Infrastruktura w strukturze funkcjonalno-przestrzennej jednostek terytorialnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Feltynowski M. (2023), *Urban green spaces in land-use policy – types of data, sources of data and staff – The case of Poland*, „Land Use Policy”, no. 127.
- Gajdos A., Antczak E. (2024), *Quantifying the green skills potential in the Polish economy – An empirical analysis*, „Economics and Environment”, vol. 89 (2).
- Gajdos A., Lewandowska-Gwarda K. (2022), *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy. Przekrój grup zawodowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Gajdos A., Arendt Ł., Balcerzak A.P., Pietrzak M.B. (2020), *Future trends of labour market polarisation in Poland. The perspective of 2025*, „Transformations in Business & Economics”, vol. 19 (2).
- Gałęcka-Burdziak E., Kucharski L. (2018), *Zniechęceni i dodatkowi pracownicy na rynku pracy w Polsce*, „Ekonomista”, t. 1.
- Jarecki P. (2020), *Wybrane behawioralne aspekty wyceny nieruchomości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Jelska K. (2023), *Korporacyjne raportowanie w zakresie zrównoważonego rozwoju*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Jelska K., Siemińska E. (2024), *Rezyliencja klimatyczna: Perspektywa spółek GPW sektora nieruchomości*, CeDeWu.
- Jewczak M., Brudz M. (2022), *Socio-economic development and quality of life of NUTS-2 units in the European Union*, „Statistics in Transition: An international journal of the Polish Statistical Association and Statistics Poland”, vol. 23, no. 2.
- Jewczak M., Korczak K. (2023), *Measuring welfare with the use of the MIMIC approach: Evidence for Poland*, „GeoJournal”, vol. 88.
- Kam A. (2023), *Remote work in public institutions: Theoretical considerations and exploration of its potential benefits*, „Polityka Społeczna”, t. 19, Artykuł 1.
- Kam A., Przygodzki Z., Trippner-Hrabi J. (2023), *Is remote working effective in the public utility sector? The perspective of resource allocation in administrative and civil services*, „Journal of Intercultural Management”, vol. 15, Article 4.
- Khanian M., Łaskiewicz E., Kronenberg J. (2024), *Exposure to greenery during children's home-school walks: Socio-economic inequalities in alternative routes*, „Transportation Research Part D: Transport and Environment”, vol. 130.
- Khmara Y., Kronenberg J. (2018), *Degrowth in business: An oxymoron or a viable business model for sustainability?*, „Journal of Cleaner Production”, vol. 177.
- Khmara Y., Kronenberg J. (2023), *Urban degrowth economics: Making cities better places for living, working, and playing*, „Local Environment”, vol. 28.
- Koprowska K., Kronenberg J., Kuźma I.B., Łaskiewicz E. (2020), *Condemned to green? Accessibility and attractiveness of urban green spaces to people experiencing homelessness*, „Geoforum”, vol. 113.

- Kowalski K., Matera R., Sokołowicz M.E. (2018), *Cotton matters. A recognition and comparison of the cottonopolises in Central-Eastern Europe during the industrial revolution*, „Fibres & Textiles in Eastern Europe”, vol. 26 (6), <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.5162>
- Kronenberg J., Hubacek K. (2013), *Special issue: Urban ecosystem services*, „Landscape and Urban Planning”, vol. 109.
- Kronenberg J., Łaszkiwicz E., Sziło J. (2021), *Voting with one's chainsaw: What happens when people are given the opportunity to freely remove urban trees?*, „Landscape and Urban Planning”, vol. 209.
- Kronenberg J., Andersson E., Elmqvist T., Łaszkiwicz E., Xue J., Khmara Y. (2024), *Cities, planetary boundaries, and degrowth*, „The Lancet Planetary Health”, vol. 8.
- Kronenberg J., Haase A., Łaszkiwicz E., Antal A., Baravikova A., Biernacka M., Dushkova D., Filčák R., Haase D., Ignatieva M., Khmara Y., Niță M.R., Onose D.A. (2020), *Environmental justice in the context of urban green space availability, accessibility, and attractiveness in postsocialist cities*, „Cities”, vol. 106.
- Kryńska E. (2017), *Influence of the 500+ programme on the Polish labour market: What is, what will be, what to expect*, „Polityka Społeczna”, t. 13, nr 1.
- Kucharska-Stasiak E. (2023), *Wartość długoterminowa versus wartość rynkowa jako podstawa zabezpieczenia wierzytelności w sektorze bankowym*, „Bank i Kredyt”, nr 54 (1).
- Kucharska-Stasiak E., Olbińska K. (2018), *Reflecting sustainability in property valuation-defining the problem*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 26 (2).
- Kucharska-Stasiak E., Żróbek S. (2015), *An attempt to exemplify the economic principles in real property valuation*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 23 (3).
- Kucharska-Stasiak E., Żróbek S., Cellmer R. (2018), *Forms and effectiveness of the client's influence on the market value of property – Case study*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 26 (3).
- Kucharska-Stasiak E., Kusideł E., Załączna M., Żelazowski K. (2020), *Procesy konwergencji na europejskich rynkach mieszkaniowych. Ujęcie międzynarodowe i regionalne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kucharski L., Kukulak-Dolata I. (2022), *Labour market polarization in Poland from 2008 to 2016*, „Polityka Społeczna”, nr 4.
- Kucharski L., Kwiatkowski E. (2020), *Pozycja różnych grup osób na rynku pracy a stan koniunktury w Polsce*, „Ekonomista”, t. 5.
- Kusideł E. (2013), *Konwergencja gospodarcza w Polsce i jej znaczenie w osiąganiu celów polityki spójności*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kusideł E., Antczak E. (2021), *The Polish labour force by industry in 1995–2019: Estimates based on a new classification of economic activities*, „Gospodarka Narodowa. The Polish Journal of Economics”, vol. 307 (3).
- Kusideł E., Bal-Domanska B., Brudz M. (2025), *Equal opportunities: Youth inclusiveness in the Polish labour market in the context of urbanisation*, „Economics and Sociology”, vol. 18, no. 1.
- Laskowska I., Żółtaszek A. (2021), *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy. Przekrój powiatowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Legutko-Kobus P., Rzeńca A., Skubała P., Sobol A. (2020), *Miasta i ich mieszkańcy w obliczu wyzwań adaptacji do zmian klimatu*, KPZK PAN, Warszawa.

- Lewandowska-Gwarda K. (2018), *Geographically weighted regression in the analysis of unemployment in Poland*, „ISPRS International Journal of Geo-Information”, vol. 7(1).
- Lewandowska-Gwarda K. (2023), *Kobieta na rynku pracy w Polsce. Analizy przestrzenne, przekrojowe, czasowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Łaskiewicz E., Sikorska D. (2020), *Children's green walk to school: An evaluation of welfare-related disparities in the visibility of greenery among children*, „Environmental Science & Policy”, vol. 110, s. 1–13.
- Łaskiewicz E., Kronenberg J., Marcińczak S. (2018), *Attached to or bound to a place? The impact of green space availability on residential duration: The environmental justice perspective*, „Ecosystem Services”, vol. 30.
- Łaskiewicz E., Heyman A., Chen X., Cimburova Z., Nowell M., Barton D.N. (2022a), *Valuing access to urban greenspace using non-linear distance decay in hedonic property pricing*, „Ecosystem Services”, vol. 53.
- Łaskiewicz E., Wolff M., Andersson E., Kronenberg J., Barton D., Haase D., Langemeyer J., Baró F., McPhearson T. (2022b), *Greenery in urban morphology: A comparative analysis of differences in urban green space accessibility for various urban structures across European cities*, „Ecology and Society”, vol. 27.
- Marks-Krzyszkowska M. (2017), *Uczestnictwo mieszkańców wsi we współzarządzaniu gminą – w opiniach wójtów*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 477.
- Marks-Krzyszkowska M., Michalska-Żyła A. (2018), *Wyznaczniki gotowości zaangażowania się mieszkańców we współzarządzanie gminą wiejską*, „Studia Obszarów Wiejskich”, t. 51.
- Matera R., Sokołowicz M. (2023), *Does history affect regional resilience in the long term? Path-dependence lessons from Poland*, [w:] *Resilience and Regional Development. New Roadmaps*, Edward Elgar.
- Michalak M., Nowakowska A., Antczak E. (2021), *The quality of local institutions: The case of Poland*, „East European Politics & Societies and Cultures”, vol. 36.
- Miklaszewska A., Marks-Krzyszkowska M., Starosta P. (2024), *Rozwój lokalny a polityka mieszkaniowa w gminach wiejskich*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Mitra J., Sokołowicz M., Weisenfeld U., Kurczewska A., Tegtmeier S. (2020), *Citizen entrepreneurship: A conceptual picture of the inclusion, integration and engagement of citizens in the entrepreneurial process*, „Journal of Entrepreneurship and Innovation in Emerging Economies”, vol. 6 (2), <https://doi.org/10.1177/2393957520936884>
- Mohamed A. A., Kronenberg J., Łaskiewicz E. (2022), *Transport infrastructure modifications and accessibility to public parks in Greater Cairo*, „Urban Forestry & Urban Greening”, vol. 73, 127599.
- Mortimer-Szymczak H. (2007), *Krótką historią Katedry Polityki Ekonomicznej*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica”, nr 207.
- Nowakowska A. (2018), *Od regionu do terytorium – reinterpretacja znaczenia przestrzeni w procesach rozwoju gospodarczego*, „Gospodarka Narodowa”, nr 295 (3).
- Nowakowska A. (2024), *Koncepcja kapitału terytorialnego – rewolucja czy ewolucja spojrzenia na rozwój lokalny i regionalny*, „Studia Regionalne i Lokalne”, t. 2 (96).

- Nowakowska A., Rzeńca A., Sobol A. (2021), *Place-based policy in the „just transition” process: The case of Polish coal regions*, „Land”, vol. 21 (10).
- Nur E., Alam S.M., Kabir M.H., Datta A., Tan M.L., Rahman Md. S. (2023), *Understanding vegetable farmers’ adoption, dis-adoption, and non-adoption decisions of pest management by pheromone trapping*, „PLOS ONE”, vol. 18, Article 9.
- Olbińska K. (2018), *The value of urban parks in Lodz*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 26 (1).
- Olbińska K. (2019), *Planowanie procesów rewitalizacji miast. Teoria a praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Olbińska K., Koussan S. (2024), *Housing policy as a key element of urban regeneration*, „Scientific Journal of Bielsko-Biala School of Finance and Law”, vol. 28 (2).
- Olejnik A., Olejnik J. (2020a), *Metody stochastyczne w ekonometrii przestrzennej – nowoczesna analiza asymptotyczna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Olejnik J., Olejnik A. (2020b), *QML estimation with non-summable weight matrices*, „Journal of Geographical Systems”, no. 22, <https://doi.org/10.1007/s10109-020-00326-2>
- Olejnik A., Żółtaszek A. (2023), *The net effect of wealth on health – Investigating non-communicable diseases mortality in the context of regional affluence*, „PLOS ONE”, vol. 18 (11), <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0293887>
- Olejnik A., Żółtaszek A., Olejnik J. (2021), *Spatial solution to measure regional efficiency – Introducing spatial data, envelopment analysis*, „Ekonomika regiona [Economy of regions]”, vol. 17 (4).
- Parsa V.A., Istanbuly M.N., Chalabiyani B., Russo A., Amiri J.B. (2024), *The role of urban landscape configuration in the provision of hydrological ecosystem services by trees*, „Ecosystem Services”, no. 69.
- Przygodzki Z., Adamus J. (2022), *Ekonomiczna wartość przestrzeni publicznych. Kapitał. Wycena. Zarządzanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Roszek-Wójtowicz E., Dańska-Borsiak B., Grzelak M.M., Pleśniarska A. (2022), *In search of key determinants of innovativeness in the regions of the Visegrad Group Countries*, „Oeconomia Copernicana”, vol. 13, iss. 4.
- Rzeńca A., Bernaciak A., Sobol A. (2017), *Participatory budgeting as a tool of environmental improvements in Polish cities*, „Economic and Environmental Studies”, vol. 17, no. 4, <https://doi.org/10.25167/ees.2017.44.16>
- Rzeńca A., Sobol A., Antczak E. (2023a), *The idea of a ‘just city’ – A concept of an aggregate measure of development in Polish cities*, „Bulletin of Geography-Socio-Economic Series”, no. 62.
- Rzeńca A., Sobol A., Antczak E. (2023b), *„Productive cities” in Poland – A comparative analysis based on an aggregate measure of development*, „Ekonomia i Środowisko/Economics and Environment”, nr 3 (86).
- Rzeńca A., Sobol A., Antczak E. (2023c), *Zielone miasta w Polsce – analiza porównawcza na podstawie agregatowego miernika rozwoju*, „Wiadomości Statystyczne”, t. 69 (11).
- Rzeńca A., Boryczka E., Brzeziński K., Burlińska A., Kamińska K., Krzewińska A., Jurczak T., Nowakowska A., Wasiak A. (2024), *Partycypacyjna adaptacja miast*

- do zmian klimatu. Przewodnik skutecznego współdziałania władz samorządowych i mieszkańców miast, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Sokołowicz M. (2018), *Student cities or cities of graduates? The case of Lodz and its students declared preferences*, „Population, Space and Place”, vol. 25 (2).
- Sokołowicz M. (2020), *Siła przekonywania – wykorzystanie ekonomii behawioralnej i architektury wyboru w działaniach na rzecz ochrony środowiska w samorządach*, „Przegląd Geograficzny”, nr 92 (4), <https://doi.org/10.7163/PrzG.2020.4.6>
- Sokołowicz M. (2023), *Citizen entrepreneurship*, [w:] *The Palgrave Encyclopedia of Entrepreneurship*, Springer International Publishing, https://doi.org/10.1007/978-3-030-68128-9_14-1
- Sokołowicz M. (2024), *Pochwała złotego środka, czyli o rozwiązaniach pośrednich w gospodarce przestrzennej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Sokołowicz M., Przygodzki Z. (2020), *The value of ambiguous architecture in cities. The concept of a valuation method of 20th century post-socialist train stations*, „Cities”, vol. 104, <https://doi.org/10.1016/j.cities.2020.102786>
- Sokołowicz M., Nowakowska A., Ciarkowski B. (2023), *The Ambiguous Legacy of Socialist Modernist Architecture in Central and Eastern Europe*, Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781003299172>
- Suchecka J. (red.) (2014), *Statystyka przestrzenna. Metody analizy struktur przestrzennych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Suchecki B. (red.) (2010), *Ekonometria przestrzenna. Metody i modele analizy danych przestrzennych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Suchecki B. (red.) (2012), *Ekonometria przestrzenna II: modele zaawansowane*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Trippner-Hrabi J., Chądzyński J., Kam A. (2023), *Benefits of remote work in the self-service model in the public utility sector*, [w:] G. Rouet, T. Côme (eds.), *Participatory and Digital Democracy at the Local Level*, https://doi.org/10.1007/978-3-031-20943-7_20
- Tylman A., Podgórski M., Skoczylas-Tworek A., Szafrńska E. (2023), *The role and significance of Polish local governments in the Polish circular economy model*, [w:] K.S. Soliman (eds.), *Proceedings of the 42nd International Business Information Management Association Conference (IBIMA) on 22–23 November 2023, Seville, Spain*, International Business Information Management Association (IBIMA).
- Usabiaga C., Nunez F., Arendt L., Gałęcka-Burdziak E., Pater R. (2022), *Skill requirements and labour polarisation: An association analysis based on Polish online job offers*, „Economic Modelling”, no. 115.
- Waleski I. (2022), *Identyfikacja zasobów dziedzictwa kulturowego socmodernizmu w Polsce*, „Studia Miejskie”, t. 44.
- Waleski I. (2024), *Postrzeganie wartości ekonomicznej kapitału kulturowego trudnego dziedzictwa socmodernizmu wśród samorządów terytorialnych w Polsce*, „Konwersatorium Wiedzy o Mieście”, nr 9 (37).
- Wieteska-Rosiak B. (2018), *Hybrydyzacja przestrzeni publicznej miasta w kontekście adaptacji do zmian klimatu*, „Studia Ekonomiczne”, nr 365.
- Wieteska-Rosiak B. (2020), *Real estate sector in the face of climate change adaptation in major Polish cities*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 28 (1).

- Wieteska-Rosiak B., Śmietana K., Sobczak M., Chmielewski M., Piech J. (2020), *Inwestycje i nieruchomości. Wyzwania klimatyczne i technologiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wojciechowski E., Podgórnai-Krzykacz A., Chądzyński J. (2018), *Private and civic organisations as providers of public services in municipalities*, „*Studia Regionalne i Lokalne*”, nr 3, <https://doi.org/10.7366/1509499537302>
- Wojciechowski E., Podgórnai-Krzykacz A., Kalisiak-Mędelska M., Chądzyński J. (2014), *Władza lokalna a społeczeństwo i rynek. Współpraca i konkurencja*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wojciechowski E., Podgórnai-Krzykacz A., Kalisiak-Mędelska M., Chądzyński J. (2015), *Studia przypadków wybranych gmin województwa łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zasina J. (2021), *The student urban leisure sector: Towards commercial studentification?*, „*Local Economy*”, vol. 36 (5), <https://doi.org/10.1177/02690942211051879>
- Zasina J., Antczak E. (2023), *The 'gown' unconcerned with the town? Residential satisfaction of university students living in off-campus private accommodation*, „*Housing Studies*”, vol. 38 (8), <https://doi.org/10.1080/02673037.2021.1961692>
- Zasina J., Nowakowska A. (2023), *Is the 'student city' lost? The rhythms of Lodz as a consumption-oriented student city through the COVID-19 pandemic lens*, „*Population, Space and Place*”, vol. 29 (2), <https://doi.org/10.1002/psp.2607>
- Zasina J., Mangione E., Santangelo M. (2023), *Nuancing student geographies: Studentscapes in post-industrial cities*, „*Urban Geography*”, vol. 44 (1), <https://doi.org/10.1080/02723638.2021.1969142>
- Załączna M., Antczak-Stepniak A. (2022), *Is the impact of COVID-19 on housing construction activity inside and outside a large city evident? The example of Łódź (Poland)*, „*Bulletin of Geography. Socio-economic Series*”, vol. 55.
- Żelazowski K. (2017), *Housing market cycles in the context of business cycles*, „*Real Estate Management and Valuation*”, vol. 25 (3).
- Żelazowski K., Kucharska-Stasiak E., Miklaszewska A., Wieteska-Rosiak B. (2022), *The housing satisfaction of Polish households and its determinants*, „*Critical Housing Analysis*”, vol. 9 (2).
- Żółtaszek A., Olejnik A. (2021), *Regional effectiveness of innovation: leaders and followers of the EU NUTS 0 and NUTS 2 regions*, „*Innovation: The European Journal of Social Science Research*”, vol. 37(2), <https://doi.org/10.1080/13511610.2020.1870440>

Rozdział VI

Rozwój badawczo-dydaktyczny Instytutu Logistyki i Informatyki w latach 2015–2024

**Monika Wodnicka, Łukasz Kozar, Michał Comporek, Anna Misztal,
Radosław Jadczak, Marta Jabłońska, Urszula Motowidlak,
Piotr Oleksiak, Izabela Warwas, Bogusława Urbaniak**

Działalność naukowo-badawcza Instytutu Logistyki i Informatyki (przed 1 października 2019 r. funkcjonującego pod nazwą: Instytut Ekonomik Stosowanych i Informatyki)¹ jest bardzo zróżnicowana. Instytut pełni istotną rolę w prowadzeniu badań naukowych oraz kształceniu przyszłych specjalistów w dziedzinie logistyki i informatyki. Koordynuje proces dydaktyczny na trzech kierunkach studiów: logistyka I stopnia, logistyka w gospodarce II stopnia oraz informatyka ekonomiczna I stopnia. Programy nauczania łączą nowoczesne technologie, analitykę danych oraz aspekty logistyczne. Pracownicy Instytutu angażują się w projekty badawcze, zarówno krajowe, jak i międzynarodowe. W latach 2015–2024 byli autorami lub współautorami 1368 publikacji naukowych, obejmujących różne formy dorobku naukowego. Wśród nich znalazło się 48 książek redagowanych, 109 książek autorskich, a także 353 rozdziały w monografiach naukowych. Istotną część dorobku stanowią również artykuły naukowe opublikowane w czasopiśmie, których liczba sięgnęła 858. Publikacje pracowników Instytutu poruszają aktualne problemy społeczno-gospodarcze, dostarczając cennych analiz i rekomendacji dla praktyki oraz polityki publicznej. Obejmują szerokie spektrum zagadnień, takich jak logistyka, zarządzanie łańcuchem dostaw, transport, innowacje i nowoczesne technologie. Istotne miejsce zajmują również badania nad

¹ Uchwała Rady Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ w sprawie zmiany nazwy Instytutu z dnia 23.09.2019 r.

systemami informatycznymi wspierającymi procesy biznesowe oraz nad przedsiębiorczością i jej wpływem na rozwój gospodarczy. Autorzy analizują także kwestie zrównoważonego rozwoju, akcentując równowagę między aspektami ekonomicznymi, społecznymi i ekologicznymi. Wiele publikacji poświęconych jest polityce społecznej i mechanizmom kształtującym rynek pracy, w tym zmianom wynikającym z postępu technologicznego i globalizacji. Badacze przyglądają się także wyzwaniom związanym z cyfryzacją gospodarki i jej konsekwencjom dla różnych sektorów. Dzięki interdyscyplinarnemu podejściu publikacje Instytutu stanowią cenne źródło wiedzy zarówno dla naukowców, jak i praktyków biznesu oraz decydentów politycznych.

Współpraca z podmiotami gospodarczymi oraz instytucjami publicznymi umożliwia wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w praktyce gospodarczej. Instytut organizuje również konferencje naukowe oraz seminaria, które stanowią platformę wymiany wiedzy i doświadczeń. W ramach działalności dydaktycznej i badawczej wykorzystywane są nowoczesne laboratoria oraz narzędzia informatyczne. Instytut nawiązał także współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, co sprzyja umiędzynarodowieniu badań. Aktywność naukowa jednostki przyczynia się do rozwoju wiedzy i kształtowania nowoczesnych rozwiązań w logistyce oraz informatyce ekonomicznej. Dzięki dynamicznemu rozwojowi i zaangażowaniu pracowników Instytut ma istotny wkład w rozwój nauki i gospodarki opartej na wiedzy. Instytut Logistyki i Informatyki aktywnie angażuje studentów w działalność naukową, zachęcając ich do współtworzenia publikacji naukowych. Studenci mają możliwość współpracy z pracownikami naukowymi przy przygotowywaniu artykułów, rozdziałów w monografiach oraz materiałów konferencyjnych. Udział w takich projektach pozwala im rozwijać umiejętności badawcze i zdobywać cenne doświadczenie w pracy naukowej.

Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa

Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa od początku istnienia łączy bogatą tradycję akademicką z nowoczesnym podejściem do złożonych problemów współczesnej gospodarki i zarządzania.

Historia Katedry to kronika dynamicznych przemian, które odzwierciedlają ewolucję nauk ekonomicznych i społecznych w Polsce oraz adaptację do zmieniających się realiów globalnej gospodarki. Zespół naukowy Katedry nieustannie wyznacza nowe kierunki badań, koncentrując się

na logistycę, zarządzaniu strategicznym, finansach przedsiębiorstw, a także na wpływie nowych technologii i zrównoważonego rozwoju na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych.

Misja Katedry obejmuje nie tylko kształcenie nowych pokoleń ekonomistów i menedżerów, lecz także pogłębianie wiedzy w kluczowych obszarach badawczych oraz wspieranie rozwoju gospodarczego w duchu zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej.

Od początku istnienia Katedry kierowały nią osoby o dużym doświadczeniu i dorobku naukowym, które pracą i zaangażowaniem przyczyniały się do jej rozwoju oraz umacniania pozycji w środowisku akademickim i biznesowym.

Do 2013 r. kierownikiem Katedry był prof. zw. dr hab. Jan Duraj, którego zainteresowania naukowo-badawcze skupiały się na problemach analizy ekonomicznej, analizy fundamentalnej, zarządzaniu przedsiębiorstwem, funkcjonowaniu przedsiębiorstwa na rynku kapitałowym, zarządzaniu wartością przedsiębiorstwa, przedsiębiorczością oraz przedsiębiorstwami społecznymi. Prof. Duraj promował interdyscyplinarne podejście w nauce, łącząc zarządzanie z ekonomią i socjologią, co znacząco wzbogaciło badania prowadzone w Katedrze. Kierownictwo profesora Duraja zaowocowało współpracą z licznymi krajowymi i międzynarodowymi ośrodkami naukowymi oraz podmiotami gospodarczymi.

W latach 2014–2022 funkcję kierowniczką Katedry Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa objęła dr hab. Natasza Duraj, prof. UŁ, która zainicjowała badania w obszarze finansów i logistyki. Jej prace skupiały się na optymalizacji procesów logistycznych oraz zarządzaniu ryzykiem finansowym w przedsiębiorstwach. Dzięki jej staraniom Katedra zyskała nowe możliwości współpracy międzynarodowej oraz zainicjowała projekty badawcze, które wniosły istotny wkład w rozwój teorii i praktyki w zakresie logistyki.

W latach 2022–2024 Katedrą kierował jako kurator prof. zw. dr hab. Rafał Matera, pod którego kierownictwem Katedra rozwijała badania nad zrównoważonym rozwojem, łącząc różnorodne perspektywy w analizach transformacji gospodarczych i ekologicznych. W 2024 r. prof. Rafał Matera objął funkcję Rektora Uniwersytetu Łódzkiego.

Od maja 2024 r. Katedrą kieruje dr hab. Anna Misztal, prof. UŁ. Jej zainteresowania naukowe skupiają się na zrównoważonym rozwoju przedsiębiorstw, rachunkowości, zarządzaniu finansami, strategiach rozwoju firm i wykorzystaniu technologii ICT w biznesie. Posiada ona bogate doświadczenie w praktyce gospodarczej w sektorach bankowości, przedsiębiorstw i administracji skarbowej, realizuje szkolenia z rachunkowości, sprawozdawczości, podatków i przedsiębiorczości. Prof. Anna Misztal prowadzi cieszące się dużym zainteresowaniem studentów zajęcia na kierunkach ekonomia i logistyka.

Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa od początku istnienia rozwijała się w harmonijny sposób, konsekwentnie dostosowując kierunki i obszary badań do zmieniających się wyzwań nauki i potrzeb praktyki gospodarczej. W pierwszych latach działalności większość pracowników koncentrowała się na tematyce finansów przedsiębiorstw i korporacji, co pozwoliło rozwijać fundamenty analizy ekonomiczno-finansowej oraz zarządzania wartością przedsiębiorstwa.

Z biegiem lat, wraz z rotacją kadry oraz napływem nowych pracowników o szerokich i różnicowanych zainteresowaniach naukowych, Katedra przyjęła bardziej holistyczne i interdyscyplinarne podejście do prowadzonych badań. Obecnie działalność naukowa pracowników obejmuje szerokie spektrum zagadnień: od finansów przedsiębiorstw, analizy i diagnostyki ekonomiczno-finansowej, przez finanse korporacji, po zrównoważony rozwój przedsiębiorstw, CSR i ESG. Ważny nurt stanowią badania nad logistyką oraz ekonomicznymi aspektami ochrony zdrowia.

Znakiem rozpoznawczym Katedry stała się interdyscyplinarność badań, przejawiająca się w korzystaniu z dorobku oraz rozwoju takich nauk jak: ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o bezpieczeństwie. Dzięki temu Katedra nie tylko odpowiada na wyzwania współczesnego świata, ale również oferuje kompleksowe spojrzenie na problemy gospodarcze i społeczne, zapewniając wkład w rozwój teorii i praktyki gospodarczej w wielu obszarach.

Obecnie w Katedrze jest zatrudnionych dziesięciu pracowników:

- dr hab. Natasza Duraj, prof. UŁ, prowadzi badania nad rozwojem gospodarczym, analizą ekonomiczną oraz bezpieczeństwem ekonomicznym, wewnętrznym i finansowym. Jest autorką licznych publikacji naukowych, w tym prac dotyczących przestępczości gospodarczej i jej zapobiegania. Łączy teorię z praktyką, wspierając młodych naukowców jako promotorka doktoratów;
- dr Michał Comporek, specjalizuje się w strategiach ekspansji międzynarodowej oraz zarządzaniu ryzykiem finansowym. Jego badania obejmują m.in. efektywność ekonomiczną, rozwój zrównoważony i marketing usług logistycznych. Jest cenionym wykładowcą, laureatem konkursu na najlepszego wykładowcę Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego w 2019 r.;
- dr Agata Gniadkowska-Szymańska, bada płynność obrotu papierami wartościowymi, finanse behawioralne i korporacyjne oraz tworzenie wartości w przedsiębiorstwach. Prowadzi zajęcia z finansów przedsiębiorstw i rachunkowości zarządczej, wspiera studentów w prestiżowych konkursach CFA;
- dr Tomasz Karkowski, specjalizuje się w zarządzaniu w ochronie zdrowia, badając efektywność i innowacyjność tego sektora. Jego pra-

- ce naukowe koncentrują się na optymalizacji procesów zarządzania w instytucjach medycznych, wpływając na poprawę jakości usług zdrowotnych;
- dr Magdalena Kowalska, zajmuje się analizą ekonomiczno-finansową przedsiębiorstw, zrównoważonym rozwojem i innowacjami w logistyce. Bada efektywność ekonomiczną i strategię rozwoju w sektorze TSL, łącząc teorię z praktyką;
 - dr Marzena Papiernik-Wojdera, specjalizuje się w analizie ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw oraz zarządzaniu podmiotami gospodarczymi w sektorze TSL. Jej badania obejmują zrównoważony rozwój, innowacje w logistyce i analizę finansową przedsiębiorstw;
 - dr Renata Pisarek-Bartoszewska, prowadzi badania nad transportem lotniczym, logistyką i spedycją międzynarodową, koncentrując się na liberalizacji transportu i strategiach przedsiębiorstw. Poliglotka, aktywna członkini ERSA, z doświadczeniem zawodowym w globalnych korporacjach;
 - dr Dagmara Skurpel, bada rolę logistyki w e-commerce, koncentruje się na dystrybucji i wartości dla klienta. Jest związana z Uniwersytetem Łódzkim od 2017 r., prowadzi badania nad innowacjami w logistyce;
 - dr Monika Wodnicka, jest zastępcą dyrektora Instytutu Logistyki i Informatyki na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Specjalizuje się w zagadnieniach związanych z logistyką, innowacjami, rynkiem usług biznesowych, a także zrównoważonym rozwojem. Posiada szerokie doświadczenie w obszarze badań nad nowoczesnymi technologiami, w tym *blockchain*, oraz ich zastosowaniem w logistyce i innych sektorach gospodarki. Jest współautorką książek naukowych i aktywnie uczestniczy w międzynarodowych badaniach.

W ostatniej dekadzie Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa odnotowała szereg znaczących osiągnięć naukowych, w tym obrony doktoratów dr Anny Misztal, dr. Michała Comporka w 2016 r. i dr Magdaleny Kowalskiej w 2022 r. oraz habilitację dr hab. Anny Misztal w 2024 r.

Działalność dydaktyczna Katedry obejmuje zarówno edukację z zakresu podstaw ekonomii i zarządzania, jak i realizację zaawansowanych zajęć kładących nacisk na rozwój praktycznych umiejętności z obszaru analizy procesów gospodarczych, tworzenia strategii biznesowych oraz rozwiązywania rzeczywistych problemów przedsiębiorstw. Współpraca z przedstawicielami biznesu, zaangażowanie w projekty badawcze i wdrożeniowe umożliwiają studentom oraz doktorantom zdobywanie wiedzy i doświadczenia w bezpośrednim kontakcie z praktyką gospodarczą.

W ramach doskonalenia oferty dydaktycznej Katedra opracowała i realizowała szereg specjalności dostosowanych do aktualnych potrzeb rynku pracy i wyzwań współczesnej gospodarki, tj. Ekonomikę i finansowanie działalności gospodarczej, Logistykę w zarządzaniu przedsiębiorstwem, Logistykę w przedsiębiorstwie.

Pracownicy Katedry Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa cieszą się uznaniem wśród studentów, co znajduje odzwierciedlenie w bardzo dobrych ocenach działalności dydaktycznej. Ich zaangażowanie nie ogranicza się wyłącznie do prowadzenia zajęć – aktywnie wspierają rozwój naukowy studentów, pełniąc rolę promotorów prac licencjackich i magisterskich.

Co istotne, wykładowcy KAiSP nie tylko inspirują studentów do pogłębiania wiedzy, ale również współpracują z nimi przy tworzeniu recenzowanych publikacji naukowych. Dzięki temu młodzi badacze zdobywają cenne doświadczenie akademickie, rozwijając kompetencje badawcze i przygotowując się do przyszłych wyzwań zawodowych oraz naukowych. Tym samym pracownicy Katedry aktywnie przyczyniają się do kształcenia przyszłych kadr akademickich i specjalistów w dziedzinie analizy i strategii przedsiębiorstwa.

218 Katedra odgrywa również istotną rolę w integracji środowiska akademickiego z biznesem, organizując konferencje, seminaria i warsztaty z udziałem ekspertów z różnych branż oraz reprezentantów międzynarodowych instytucji naukowych. Dzięki temu jej działalność edukacyjna i naukowa wspiera rozwój innowacyjnych rozwiązań i sprzyja tworzeniu wartości dla szeroko pojętego środowiska gospodarczego. Katedra jest organizatorem takich wydarzeń, jak: Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Logistyka*, Międzynarodowa Studencka Konferencja Naukowa *Logistyka i handel zagraniczny*, 14th and 15th Eurasian Conference on Language and Social Sciences.

Pracownicy Katedry aktywnie uczestniczą także w działalności międzynarodowych i krajowych stowarzyszeń naukowych, w tym World Economic Association, International Society for Development and Sustainability (ISDS), International Society for Ecological Economics (ISEE2023), European Association of Environmental and Resource Economists (EAERE) oraz Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (PTE).

Katedra współpracuje z wieloma uczelniami zagranicznymi, w tym m.in. Lisbon School of Economics, Vilniaus Gedimino Technikos Universitetas, Harran University, Sanliurfa czy UiT The Arctic University of Norway, realizując projekty badawcze o międzynarodowym znaczeniu.

Badania realizowane obecnie w Katedrze koncentrują się na ważnych i aktualnych problemach współczesnej gospodarki, tj. minimalizacji śladu węglowego w logistyce, transformacji cyfrowej i innowacjach

w zarządzaniu łańcuchami dostaw, zarządzaniu ryzykiem w czasach globalnych kryzysów, sukcesji w przedsiębiorstwach rodzinnych oraz analizie skuteczności strategii międzynarodowych.

Dzięki zaangażowaniu kadry naukowej oraz rozwiniętej współpracy międzynarodowej Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa odgrywa istotną rolę w kształtowaniu przyszłości nauki i gospodarki zarówno w Polsce, jak i na świecie.

Katedra Badań Operacyjnych

Kilkadziesiąt lat historii w trwały sposób ugruntowało pozycję badań operacyjnych wśród nauk społecznych w zakresie ekonomii, finansów oraz nauk o zarządzaniu. Interdyscyplinarny charakter podejmowanych problemów naukowych oraz uniwersalność wykorzystywanych narzędzi badawczych spowodowały, że badania operacyjne znajdują się także w polu zainteresowania nauk ścisłych, inżynierijno-technicznych, a nawet medycznych i nauk o zdrowiu. W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na prace badawcze nie tylko nad teorią decyzji, ale także nad metodami wspomagającymi procesy ich podejmowania już w latach 70. XX w. powstawały w Uniwersytecie Łódzkim pierwsze zespoły zajmujące się tymi zagadnieniami, natomiast w 1990 r. utworzony został Zakład Badań Operacyjnych, który w roku 2001 przekształcono w Katedrę Badań Operacyjnych. Pierwszym kierownikiem Zakładu został prof. Andrzej S. Tomaszewicz, a po nim funkcję tę pełnili kolejno: prof. Tadeusz Trzaskalik (pracujący jednocześnie w Akademii Ekonomicznej w Katowicach), prof. Jan B. Gajda oraz dr hab. Iwona Konarzewska, prof. UŁ. Od października 2022 r. pracom zespołu Katedry Badań Operacyjnych przewodzą dr hab. Ewa Kusideł, prof. UŁ, oraz dr hab. Aleksandra Bartosiewicz, prof. UŁ.

Zainteresowania naukowe pracowników Katedry Badań Operacyjnych, a tym samym ich działalność badawcza, skupione są wokół zagadnień związanych zarówno z metodami ilościowymi, stanowiącymi trzon badań operacyjnych, jak również obszarami, do których są one wykorzystywane. Wśród metod badań operacyjnych leżących w polu zainteresowania zespołu znajdują się klasyczne narzędzia optymalizacji, jak i takie, które uznać należy za wciąż nie w pełni rozpoznane.

Do tych pierwszych należą zagadnienia programowania matematycznego (w tym programowania liniowego i nieliniowego, programowania dyskretnego czy programowania stochastycznego). Niesłabnącym

zainteresowaniem pracowników zespołu cieszą się także problemy optymalizacji wielokryterialnej. Uniwersalność i ciągły rozwój dyskretnych metod wielokryterialnych zaowocowały licznymi artykułami, ukazującymi ich praktyczną użyteczność zarówno w procesie wspomagania decyzji, jak również wielowymiarowych analiz rynkowych. Prace badawcze skupiały się także nad samą metodologią. Prof. Iwona Konarzewska prowadziła badania m.in. nad wrażliwością rankingów wielokryteriowych (badanie własności liniowych metod rangowania wielokryteriowego, analiza doboru wag dla kryteriów).

Szczególne znaczenie wśród wykorzystywanych i rozwijanych narzędzi badawczych mają modele służące nieparametrycznej analizie efektywności, badającej relację uzyskiwanych efektów do ponoszonych nakładów. Modele te oparte są na metodach programowania liniowego, a ich przedstawicielem jest Data Envelopment Analysis (DEA). Podobnie jak w przypadku analiz wielokryterialnych, stanowią one narzędzie badawcze chętnie wykorzystywane przez pracowników Katedry w wielowymiarowych badaniach efektywności procesów gospodarczych zarówno pojedynczego przedsiębiorstwa, jak i całej branży.

Z kolei do nieklasycznych metod optymalizacyjnych będących w polu zainteresowań badań operacyjnych, które wciąż są rozwijane, zaliczyć należy heurystyczne algorytmy optymalizacji. Prace nad algorytmami ewolucyjnymi (w tym genetycznymi), algorytmami przeszukiwania *tabu*, symulowanego wyżarzania czy sieciami neuronowymi były i nadal są przedmiotem badań pracowników Katedry. Prace dr. Radosława Jadczaaka oraz dr. Adama Kucharskiego zaowocowały powstaniem publikacji na temat wykorzystania zaproponowanych algorytmów heurystycznych, m.in. w optymalizacji kombinatorycznej czy w prognozowaniu zjawisk gospodarczych.

Obok istniejących i rozwijanych metod badań operacyjnych równoległym obszarem zainteresowań pracowników Katedry Badań Operacyjnych jest zastosowanie tych metod w badaniach różnych dziedzin szeroko rozumianej rzeczywistości gospodarczej. Jednym z zagadnień, w ramach których chętnie podejmowane są badania pracowników zespołu w ostatnich dziesięciu latach, w istotnej części wywodzące się z samych badań operacyjnych, jest logistyka. Dziedzina ta stanowi pole zainteresowań zarówno w sferze makro-gospodarczej, jak i pojedynczego przedsiębiorstwa. Na uwagę zasługują tu badania prof. Aleksandry Bartosiewicz z zakresu problematyki transportu morskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Regionu Morza Bałtyckiego. Jej ostatnie publikacje w tym zakresie poświęcone są m.in. takim zagadnieniom, jak konkurencyjność morskich terminali kontenerowych, intermodalność transportu oraz zrównoważony rozwój portów morskich. W prowadzonych badaniach wykorzystuje

zróżnicowane metody i techniki badawcze: analizę treści, analizę przyczynowo-skutkową, wybrane metody ilościowe i jakościowe. Do najczęściej wykorzystywanych przez nią metod ilościowych zaliczyć można analizę statystyczną, metody wielokryteriowe, modele masowej obsługi oraz elementy modelowania i prognozowania ekonometrycznego. Obok licznych artykułów na uwagę zasługuje wydana w 2020 r. monografia pt. *Transport morski kontenerów. Rola i znaczenie intermodalnych terminali przeładunkowych*, będąca podstawą habilitacji. Ponadto współpraca prof. Bartosiewicza z dr Pauliną Szterlik-Grzybek koncentrowała się także na roli Polski, w szczególności Łodzi, w inicjatywie Nowego Jedwabnego Szlaku.

Z kolei w obszarze optymalizacji decyzji logistycznych w ramach organizacji przykładem są badania prowadzone przez dr. Radosława Jadczaka. Prace skupiają się na optymalizacji tras dostaw jednego oraz wielu pojazdów (problemy jednego i wielu komiwojazerów). Badania dotyczą zarówno matematycznego modelowania układania tras pojazdów oraz poszukiwania efektywnych algorytmów poszukiwania rozwiązania optymalnego. W obszarze zainteresowań dr. Jadczaka leżą zwłaszcza algorytmy metaheurystyczne (ewolucyjne i lokalnego przeszukiwania), służące do optymalizacji złożonych *NP-trudnych* problemów kombinatorycznych. Zwieńczeniem etapu badań na tych zagadnieniach jest wydana w 2019 r. książka pt. *Układanie tras pojazdów w łańcuchu dostaw. Modele, metody, zastosowania*. Jest to pierwsza w Polsce monografia, w której dokonano próby zebrania oraz usystematyzowania wiedzy i doświadczeń kilkudziesięciu lat badań nad tematyką optymalizacji problemów transportowych, stanowiących odrębną klasę problemów decyzyjnych w ramach badań operacyjnych.

Prace nad zagadnieniami z dziedziny logistyki w prowadzone są także w ramach całego zespołu, czego efektem jest wspólna dwutomowa publikacja wydana w 2020 r. pod redakcją naukową prof. Iwony Konarzewskiej pt. *Optymalizacja w logistyce – Tom 1: Modelowanie logistycznych procesów decyzyjnych oraz Tom 2: Modelowanie przepływów w kanałach dystrybucji*. Zebrano oraz uporządkowano w niej zagadnienia związane ściśle z procesami logistycznymi, a są wśród nich m.in.: liniowa optymalizacja procesów logistycznych, problemy transportu i przydziału, zarządzanie zapasami, lokalizacja centrów logistycznych, modelowanie przepływów i szeregowanie zleceń produkcyjnych. Dzięki poparciu omawianych zagadnień licznymi przykładami praktycznymi publikacja ta obok charakteru naukowego posiada także walory dydaktyczne.

Drugim obok logistyki obszarem zainteresowań pracowników Katedry Badań Operacyjnych jest szeroko rozumiany rynek finansowy. Badania prof. Iwony Konarzewskiej dotyczyły analizy ryzyka rynkowego inwestycji w akcje w ujęciu branżowym, wykorzystania w analizach ryzyka

finansowego modeli PCA (Principal Component Analysis) oraz analiz ryzyka systemowego. Prace zaowocowały artykułami naukowymi oraz wystąpieniami konferencyjnymi, również międzynarodowymi.

Z kolei zainteresowania dr. Piotra Miszczyńskiego skupiają się w znacznej mierze wokół sektora bankowego i zrównoważonego rozwoju. Na szczególną uwagę zasługują tu badania porównawcze efektywności różnych technik metamodelowania oraz opracowanie autorskiego metamodelu do oceny rentowności *ex ante* portfela kredytów bankowych. Prace te doprowadziły do powstania i obrony dysertacji doktorskiej w 2019 r. Badania naukowe dr. Miszczyńskiego wspierane są bogatym doświadczeniem praktycznym, głównie bankowym, i dotyczą analiz finansowo-biznesowych oraz zarządzania projektami inwestycyjnymi.

Trzecim obszarem zainteresowań pracowników Katedry Badań Operacyjnych są zagadnienia szeroko rozumianej energetyki. Już w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku prace badawcze na tym polu prowadził nieodżałowany śp. prof. Marek Miszczyński. Na tej tematyce skupiają się również najnowsze prace badawcze. Ich aktualność i istotność są trudne do podważenia.

Badania dr. Adama Kucharskiego w ostatnich latach koncentrują się na bardzo aktualnych procesach transformacji źródeł zasilania pojazdów, w szczególności na elektromobilności. Rozwój elektromobilności jest bezpośrednio związany z innymi ważnymi obecnie zjawiskami, a mianowicie polityką klimatyczną, bezpieczeństwem energetycznym oraz dążeniem do zrównoważonego rozwoju. Analizy wykorzystujące szeroki wachlarz narzędzi badań operacyjnych, obejmują poziom mikro, rozwój infrastruktury ładowania na konkretnych obszarach, jak i działania podejmowane na poziomie państw członkowskich UE.

Nieco inny charakter miały badania dr Pauliny Szterlik-Grzybek, które zwieńczone zostały w 2021 r. uzyskaniem stopnia doktora. W przedstawionej rozprawie dokonano oceny stanu istniejącego oraz perspektywy rozwoju biogazu w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem województwa łódzkiego. W badaniach wykorzystane zostały zaawansowane narzędzia przestrzennych analiz wielokryteriowych (metody GIS-MCDM). Przeprowadzone w ramach pracy badania empiryczne odegrały kluczową rolę we wskazaniu możliwości zmiany struktury polskiego miksu energetycznego poprzez wykorzystanie odnawialnego źródła energii na przykładzie biogazu rolniczego.

Jednym z najistotniejszych problemów związanych z dziedziną energetyki jest bezpieczeństwo energetyczne. Ma bezpośredni wpływ na stabilność gospodarczą, polityczną oraz społeczną państw. Badania na ten temat prowadzi najmłodsza obecnie stażem w Katedrze Badań Operacyjnych doktorantka mgr Ilona Lekka-Porębska. Wspomniane wcześniej

zmiany klimatyczne i transformacja energetyczna, ale także globalne napięcia geopolityczne powodują, że zagadnienie to nabiera wyjątkowej wagi. W swoich badaniach mgr Lekka-Porębska wykorzystuje szeroki zakres narzędzi ilościowych, w szczególności metod statystycznych.

Działalność pracowników Katedry Badań Operacyjnych obejmuje nie tylko sferę naukową. Równie istotną część ich pracy stanowi dydaktyka. Zespół prowadzi zajęcia oraz seminaria dyplomowe z zakresu metod ilościowych na kierunkach: Logistyka, Logistyka w gospodarce, Informatyka i ekonometria, Bankowość i Finanse Cyfrowe oraz Informatyka Ekonomiczna. Ponadto we współpracy z Katedrą Informatyki Ekonomicznej i Medycznej prowadzona jest specjalność Informatyczne Wspomaganie Decyzji Logistycznych na kierunku Logistyka.

Dr Adam Kucharski napisał w języku R pakiet *critpath*, który służy do rozwiązywania problemów zarządzania projektami. Pakiet ten jest dostępny na serwerze CRAN (Comprehensive R Archive Network), na którym swoje pakiety w języku R umieszczają autorzy z całego świata.

W ramach szerokich kontaktów ze środowiskiem naukowym pracownicy Katedry systematycznie biorą udział w seminariach i konferencjach naukowych poświęconych badaniom operacyjnym oraz logistyce. Szczególną uwagę należy zwrócić na systematyczny i aktywny udział w organizowanym od 2020 r. ogólnopolskim comiesięcznym Wirtualnym Seminarium Badań Operacyjnych, w corocznie organizowanej od kilkunastu lat ogólnopolskiej konferencji Metody i Zastosowania Badań Operacyjnych (MZBO) oraz w międzynarodowej konferencji organizowanej przez Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Modelowanie Preferencji a Ryzyko (MPAR). W 2017 r. kolejna edycja konferencji MZBO zorganizowana została przez Katedrę Badań Operacyjnych UŁ, podczas której prof. Jan B. Gajda, dr hab. Iwona Konarzewska oraz mgr Piotr Namieciński przedstawili wyniki praktycznej współpracy z CERI International w zakresie budowy modelu optymalnego przydziału zadań pracownikom. Z kolei w 2019 r. Katedra Badań Operacyjnych była współorganizatorem międzynarodowej konferencji Interdisciplinarity of Health and Helthcare poświęconej w znacznej części wykorzystaniu metod ilościowych w zarządzaniu służbą zdrowia.

Należy także zwrócić uwagę na członkostwo pracowników w Polskiej Sekcji INFORMS, polskiego oddziału międzynarodowego stowarzyszenia promującego współpracę naukowców i praktyków w zakresie badań operacyjnych, w którym dr Piotr Miszczyński od 2020 r. pełnił rolę wiceprezesa, a od roku 2022 pełni rolę sekretarza.

Należy wspomnieć o osobach, które zakończyły już pracę, a także o tych, których już z nami nie ma (lecz pamięć o nich jest wiecznie żywa). Praca tych osób i ich zaangażowanie miały (i wciąż mają) olbrzymi wpływ

na pracę wielu pozostałych członków zespołu. W 2017 r. zakończyli pracę: prof. Jan B. Gajda (pierwszy szef Katedry Badań Operacyjnych i doskonała ekonometrię, Dziekan Ek-Socu w latach 2008–2012) oraz dr Dorota Miszczyńska (wieloletni opiekun specjalności na kierunkach Informatyka i Ekonometria oraz Logistyka), a także w 2023 r. dr hab. Iwona Konarzewska, prof. UŁ.

Niestety w ostatnich latach odeszli na stałe od nas: śp. dr Zbigniew Karwacki (badacz alokacji środków finansowych w służbie zdrowia i niezrównany organizator), śp. prof. Marek Miszczyński (dla wielu Mentor, w tym dla piszącego te słowa, oraz najlepszy Wykładowca), śp. mgr Elżbieta Porazińska (wspaniały matematyk i Wychowawca) oraz śp. mgr Barbara Strojcka (niezwykle skrupulatna i zawsze służąca pomocą).

Katedra Informatyki Ekonomicznej i Medycznej

224

Pracownicy Katedry specjalizują się w informatyce ekonomicznej i medycznej, obejmującej m.in. gospodarkę elektroniczną, systemy płatności elektronicznych, informatyzację sektora bankowego, bankowość elektroniczną, mikropłatności oraz aukcje internetowe. Katedra bada także wykorzystanie IT w administracji publicznej, bezpieczeństwo informacji, zarządzanie bezpieczeństwem oraz ochronę danych osobowych. Dodatkowo angażuje się w tematy informatyki medycznej, e-zdrowia, zdrowia publicznego, cybermedycyny i telemedycyny. Badania obejmują również społeczne i ekonomiczne aspekty e-learningu, cybersocjologię, cyberpsychologię, sztuczną inteligencję, zarządzanie projektami IT, projektowanie systemów informatycznych oraz procesów biznesowych.

Wzrost zainteresowania tematami informatycznymi i biznesowymi skłania naszą kadrę do zapewnienia studentom wiedzy nie tylko rzetelnej, ale i aktualnej. Pracownicy Katedry dzielą się doświadczeniami z przedstawicielami nauki, przemysłu i biznesu. Wiele osób z to członkowie renomowanych towarzystw naukowych tj. Polskie Towarzystwo Informatyczne, Naukowe Towarzystwo Informatyki Ekonomicznej, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Polskie Towarzystwo Socjologiczne, Polskie Towarzystwo Telemedycyny i e-zdrowia, Stowarzyszenie Integrał, Stowarzyszenie E-learningu Akademickiego, Polskie Towarzystwo Cybernetyczne oraz Polskie Towarzystwo Informatyki Medycznej.

Działalność naukowa Katedry Informatyki Ekonomicznej i Medycznej

Wyróżniamy się szerokim zakresem działalności naukowej, koncentrując się na interdyscyplinarnych badaniach z pogranicza informatyki, ekonomii, medycyny i nauk społecznych. Pracownicy zespołu realizują projekty badawcze oraz publikują prace naukowe, które mają znaczący wpływ na rozwój teorii i praktyki. Katedra łączy technologie informatyczne z naukami biologicznymi i medycznymi. Działalność badawcza obejmuje różnorodne tematy, od informatyki w ochronie zdrowia po badania nad właściwościami biologicznymi związków chemicznych i technologii medycznych. W ostatnich latach opublikowaliśmy 41 wysoko punktowanych artykułów naukowych, odzwierciedlających nasze interdyscyplinarne podejście.

W informatyce medycznej obszary badawcze to onkologia, neuroprotekcja, biotechnologia, nanotechnologia, immunologia, biomarkery, związki bioaktywne oraz wpływ czynników środowiskowych na zdrowie. W onkologii badane są wskaźniki prognostyczne w chirurgii onkologicznej, poszukiwanie nowych związków przeciwnowotworowych. Analizowane są mechanizmy molekularne substancji roślinnych na komórki nowotworowe. W zakresie neuroprotekcji badany jest potencjał roślin z rodzaju *Sambucus* jako składników żywności funkcjonalnej oraz mechanizmy przeciwzapalne antocyjanin. W biotechnologii i nanotechnologii stosowane są nanocząsteczki naturalne, takie jak chitozan, w terapii przeciwnowotworowej, oraz prowadzone są badania nad kulturami *in vitro* roślin leczniczych. Wykorzystywane są technologie *in silico* do modelowania procesów biologicznych. W immunologii analizowane są biomarkery, takie jak ekspresja genów PD-1 i PD-L1, w kontekście przewlekłych chorób zapalnych oraz nowotworów. Badana jest rola limfocytów Th17 w przewlekłym zapaleniu zatok. W zakresie bioaktywnych związków oceniana jest aktywność antyoksydacyjna i przeciwzapalna metabolitów roślinnych, takich jak antocyjaniny, oraz ich potencjalne zastosowanie w leczeniu zaburzeń pigmentacji skóry. Badany jest także wpływ e-papierosów na organizmy żywe i środowisko oraz współwystępowanie chorób układu oddechowego z COVID-19. Dorobek publikacyjny Katedry obejmuje badania o wysokim potencjale aplikacyjnym, które wspierają rozwój medycyny spersonalizowanej, farmakologii i ochrony zdrowia publicznego, łącząc informatykę z naukami biologicznymi i medycznymi.

Zespół Katedry zajmuje się także zagadnieniami budowy społeczeństwa informacyjnego w Polsce, realizując liczne badania związane z dostępnością cyfrową podmiotów publicznych, funkcjonowaniem działów IT w jednostkach samorządu terytorialnego oraz e-zdrowiem, w tym

cybermedycyną i telemedycyną. Wyniki tych badań były prezentowane na licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach oraz w publikacjach naukowych.

Działalność naukowo-badawcza koncentruje się na tworzeniu innowacyjnych rozwiązań informatycznych w obszarach biznesowych i publicznych. Pracownicy uczestniczyli w projektach badawczo-wdrożeniowych, takich jak systemy zarządzania obiektami kinowymi, algorytmy decyzyjne w gastronomii czy systemy wspierające płatności elektroniczne i faktoring. Te prace łączą teorię z praktyką, dzięki współpracy z przedsiębiorstwami i administracją publiczną. Katedra prowadzi także badania w obszarze ekonomii cyfrowej, analizując modele biznesowe, takie jak aukcje internetowe, płatności elektroniczne i mikropłatności.

Badania dotyczące cyberpsychologii mają interdyscyplinarny charakter, łączą psychologię, socjologię, sztuczną inteligencję, nauki o komunikacji i mediach oraz relacje człowieka z technologiami cyfrowymi. Pomagają zrozumieć, jak technologie cyfrowe wpływają na nasze życie, tożsamość oraz kulturę, a także na zachowania cyfrowe i funkcjonowanie społeczności online.

226

W obszarze cyberbezpieczeństwa Katedra skupia się na systemach zarządzania bezpieczeństwem informacji, ochronie danych osobowych i zarządzaniu incydentami. Badania obejmują sektor publiczny i medyczny, przyczyniając się do rozwoju innowacyjnych strategii ochrony danych. Wyniki prac były publikowane w licznych artykułach naukowych.

Prowadzone są także prace w obszarze modelowania danych, które obejmują badanie efektywności notacji modelowania, uwzględniając możliwości odwzorowania cech rzeczywistości w systemach informatycznych. Badana jest także efektywność narzędzi CASE w procesie modelowania i projektowania baz danych, zaproponowano rozszerzony model jakości użytkowej oraz autorską metodę estymacji miary jakości narzędzi. Szczególnym obszarem badań są dane temporalne w relacyjnym modelu danych oraz zgodność z standardem SQL ISO/IEC 9075 w systemach RDBMS, w kontekście składowania i przetwarzania danych temporalnych z obsługą czasu transakcyjnego i rzeczywistego.

Innym obszarem są badania nad zastosowaniem sztucznej inteligencji w optymalizacji procesów gospodarczych i zarządzaniu ryzykiem operacyjnym. Ponadto prowadzone są prace nad technologiami blockchain, kryptowalutami i inteligentnymi kontraktami, które znajdują zastosowanie w sektorze finansowym oraz innych gałęziach gospodarki.

Katedra aktywnie uczestniczy w międzynarodowych projektach badawczych, współpracując z ośrodkami naukowymi, w tym Uniwersyteciem Harvarda, Uniwersyteciem w Mariborze oraz Narodowym Instytutem Kardiologii w Warszawie. Projekty obejmują zagadnienia logistyczne

oraz adaptację technologii informatycznych do potrzeb społeczeństwa. Pracownicy uczestniczyli w pracach standaryzacyjnych EDI i EC w ramach EKG-ONZ w Genewie oraz recenzowali projekty finansowane przez Komisję Europejską. Brali także udział w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 i pracach Rady ds. Informatyzacji Edukacji. Katedra współpracuje w projektach naukowych i dydaktycznych, dbając o rozwój kadry i wysoki poziom naukowy. Pracownicy są autorami licznych publikacji, monografii i artykułów w czasopismach o wysokim Impact Factor, a także biorą udział w konferencjach i zdobywają nagrody. Działalność Katedry charakteryzuje się wysoką jakością, interdyscyplinarnym podejściem i międzynarodową współpracą.

Działalność dydaktyczna Katedry Informatyki Ekonomicznej i Medycznej

Dydaktyka w naszej Katedrze wyróżnia się interdyscyplinarnością, innowacyjnością oraz wysokim poziomem merytorycznym. Dzięki różnorodności przedmiotów, praktycznym zajęciom i międzynarodowej współpracy kształcimy wysoko wykwalifikowanych specjalistów, przygotowanych do wyzwań współczesnego rynku pracy. Pracownicy wprowadzają nowe przedmioty, odpowiadające na zmieniające się potrzeby rynku, a także łączą teorię z praktyką. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu w branży IT, dzielą się wiedzą dotyczącą międzynarodowych projektów oraz praktyk w inżynierii oprogramowania, bezpieczeństwie IT i systemach ERP, co pozwala studentom zapoznać się z realnymi przypadkami biznesowymi wdrażanymi w globalnych firmach. W ostatnich latach gościliśmy zagranicznych profesorów prowadzących zajęcia. Prof. Athanassios Stavrakoudis z Uniwersytetu Ioannina (Grecja) specjalizuje się w metodach ilościowych, statystyce i ekonometrii, a także programowaniu (SQL, R, Python, Matlab). W roku akademickim 2024/2025 wykładał wybrane aspekty ICT w biznesie. Z kolei w 2015/2016 prof. Jože Zupančič z Uniwersytetu w Mariborze (Słowenia) prowadził wykłady o systemach informatycznych, ich wyzwaniach oraz zagrożeniach dla prywatności danych.

Trzy lata temu na naszym wydziale powstała pracownia Arduino, gdzie studenci poznali podstawy platformy, budując i programując układy z czujnikami, sterownikami silników i wyświetlaczami. Mikrokontrolery, programowane językiem C/C++, po podłączeniu do sieci stają się częścią IoT. Zajęcia pokazały, jak teoria łączy się z praktyką, inspirując do dalszego zgłębiania tematu. W zeszłym roku zorganizowaliśmy zajęcia otwarte, podczas których zbudowaliśmy drukarkę 3D od podstaw, umożliwiając uczestnikom praktyczne zastosowanie wiedzy i rozwijanie umiejętności technicznych. Nasza Katedra opiekuje się kierunkiem

Informatyka Ekonomiczna oraz specjalnościami na kierunkach Logistyka oraz Bankowość i Finanse Cyfrowe. Kierunek Informatyka ekonomiczna o profilu praktycznym powstał, by dostosować kształcenie do potrzeb rynku IT. Absolwenci wyróżniają się umiejętnościami programowania, zarządzania systemami informatycznymi oraz znajomością metodyk Agile. Pracują m.in. jako administratorzy baz danych i specjaliści sieciowi.

Studia rozwijają kompetencje analityczne, testowanie oprogramowania i zarządzanie projektami, a także umiejętność współpracy, organizacji pracy i orientację na cele. Program łączy wiedzę informatyczną z biznesową, przygotowując do analizy i projektowania systemów IT oraz ich wdrażania i konserwacji. Kluczowe przedmioty to m.in. programowanie, bazy danych, inżynieria oprogramowania i zarządzanie projektami. W 2017 r. kierunek zyskał profil praktyczny oraz nowe specjalności: Analityka systemów IT, Programowanie aplikacji biznesowych i Bazy danych. Studenci mogą dostosować ścieżkę kształcenia do swoich predyspozycji – analityczna rozwija zrozumienie procesów biznesowych, programistyczna koncentruje się na algorytmach, a bazodanowa łączy analizę i programowanie w obszarze baz danych. Jakość kształcenia na kierunku Informatyka została doceniona przez Polskie Towarzystwo Informatyczne, które w 2018 r. uhonorowało Katedrę Informatyki Ekonomicznej oraz jej poprzedniego kierownika prof. Mariana Niedźwiedzińskiego. W 2019 r. kierunek zdobył wyróżnienie „Studia z Przyszłością” za innowacyjność i dopasowanie programu do potrzeb rynku pracy. Absolwenci kierunku Informatyka ekonomiczna łączą kompetencje informatyczne z wiedzą biznesową, są przygotowani do rozwijania systemów IT w firmach, projektowania, testowania i wdrażania oprogramowania. Program studiów jest regularnie aktualizowany, m.in. w 2021 i 2024 r., uwzględniamy opinie studentów oraz partnerów zewnętrznych.

Katedra opiekuje się też specjalnością IT w finansach na kierunku Bankowość i finanse cyfrowe, prowadzonym w odpowiedzi na potrzeby rynku. Studia, pod opieką dr. hab. Karola Korczaka, prof. UŁ, mają profil praktyczny i odbywają się we współpracy z sektorem bankowym oraz konsultingowym. Na kierunku Logistyka Katedra nadzoruje natomiast specjalność Informatyczne wspomaganie decyzji logistycznych, prowadzoną przez dr inż. Dominikę Lisiak-Felicką. Program łączy wiedzę z ekonomii, finansów i zarządzania, koncentrując się na narzędziach IT wspierających procesy decyzyjne w logistyce i łańcuchu dostaw.

Tabela 1. Sylwetki pracowników Katedry Informatyki Ekonomicznej i Medycznej

Pracownik	Charakterystyka
1	2
prof. dr hab. Radosław Zajdel	Kierownik Katedry, inspirujący człowiek, który wnosi zaawansowane umiejętności badawcze, liczne publikacje w renomowanych czasopismach. Posiada bogate doświadczenie w analizie danych oraz jest wiodącym autorem publikacji naukowych na Wydziale, publikując około 10 artykułów rocznie na Liście Filadelfijskiej. Specjalizuje się w zbieraniu, standaryzacji i analizie danych z zakresu biomedycyny i nauk o zdrowiu, a także w pracy z wielodyscyplinarnymi zespołami badawczymi. Od 2022 r. jest profesorem, a od 2017 r. pełni funkcję kierownika Katedry Informatyki Ekonomicznej i Medycznej
dr Michał Błaszczuk	Prowadzi zajęcia z zakresu algorytmiki oraz programowania aplikacji komputerowych, a w pracy naukowej koncentruje się na zagadnieniach związanych z szeroko rozumianym społeczeństwem cyfrowym. Jest także zaangażowany we współpracę Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego z Polskim Stowarzyszeniem Jakości Systemów Informatycznych (SJSI) w obszarze egzaminów autoryzowanych ISTQB
dr Jakub Doński-Lesiuk	Posiada międzynarodowe doświadczenie dydaktyczne. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na funkcjonowaniu transgranicznych systemów logistycznych, dotyczących w szczególności transportu kolejowego oraz wpływu uwarunkowań geopolitycznych na funkcjonowanie łańcuchów dostaw
mgr Arkadiusz Iwanicki	Zdobył Nagrodę II stopnia Naukowego Towarzystwa Informatyki Ekonomicznej (NTIE). Pełni funkcję konsultanta ds. UNIC. Aktualnie pisze doktorat dotyczący oceny wiarygodności projektów kryptowalutowych, zbierając dane na temat projektów blockchain i tworząc model klasyfikacyjny przy wykorzystaniu uczenia maszynowego w Pythonie
dr Marta R. Jabłońska	Specjalizuje się w naukach społecznych, głównie w komunikacji w mediach społecznościowych w kontekście współczesnej religijności i duchowości. Należy do Rady Research Advisory Board na Gandhi Institute for Education and Technology w Indiach, gdzie dwukrotnie pełniła rolę kierownika projektu na Europę. Autorka inicjatywy „EkSoc Networking”, która zyskała wymiar międzynarodowy oraz międzywydziałowy, integrując badaczy z różnych dyscyplin
mgr Mariusz Jęcek	Specjalizuje się w obszarze controllingu oraz zintegrowanych systemów informatycznych klasy ERP. Posiada doświadczenie w pracy z systemami ERP, takimi jak SAP i COMARCH, co wykorzystuje w działalności dydaktycznej

Tab. 1 (cd.)

1	2
mgr Wojciech Kiczka	Posiada doświadczenie w modelowaniu oraz automatyzacji procesów biznesowych w bankowości. W działalności dydaktycznej zajmuje się modelowaniem procesów biznesowych, projektowaniem systemów informatycznych, a także informatyką w bankowości. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na eksploatacji procesów biznesowych i ich zastosowaniu w bankowości, szczególnie na badaniach zgodności przebiegu procesów
dr hab. Karol Korczak, prof. UŁ	Specjalizuje się w badaniach nad nierównościami społeczno-ekonomicznymi, zastosowaniami algorytmiki w naukach społecznych, e-zdrowiem, cybermedycyną, telemedycyną oraz oceną rozwiązań informatycznych. Jest laureatem wyróżnienia w Konkursie na Najlepszą Polską Książkę Informatyczną, przyznanego przez Polskie Towarzystwo Informatyczne, za monografię <i>Algorytmika w analizach gospodarczych i społecznych</i> napisaną wspólnie z Markiem Melaniukiem. Jest członkiem Naukowego Towarzystwa Informatyki Ekonomicznej, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz Polskiego Towarzystwa Telemedycyny i e-Zdrowia
dr Marcin Krupski	W pracy dydaktycznej łączy zainteresowania naukowe i zawodowe, koncentrując się na implementacji skomplikowanych algorytmów z zakresu grafiki 3D, grafiki fraktalnej, przetwarzania obrazów rastrowych oraz danych dźwiękowych. Jego pracę dydaktyczną wspierają także doświadczenia zdobyte na uczelniach zagranicznych, podejmował współpracę również w dziedzinie sztuk pięknych. Jego umiejętności obejmują m.in. programowanie komputerów, programowanie obiektowe, komponentowe, testowanie oprogramowania oraz programowanie aplikacji mobilnych
dr Katarzyna Lange-Sadzińska	W działalności naukowej i dydaktycznej koncentruje się na systemach operacyjnych, sieciach komputerowych oraz architekturze informacji. Prowadzi zajęcia z problematyki architektury systemów komputerowych, technologii sieciowych oraz systemów operacyjnych
dr Dominika Lisiak-Felicka	Zainteresowania naukowe skupia wokół cyberbezpieczeństwa, bezpieczeństwa informacji, zarządzania ryzykiem, zarządzania incydentami, a także systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji w administracji publicznej i podmiotach leczniczych. Pełniła funkcję Pełnomocnika Dziekana ds. e-kształcenia w latach 2021–2024

1	2
dr Sebastian Łacheciński	Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Informatycznego oraz Naukowego Towarzystwa Informatyki Ekonomicznej, Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na bazach danych, hurtowniach danych, modelowaniu i projektowaniu baz danych, przetwarzaniu danych oraz analizie Big Data. Współpracował przy projektach finansowanych przez PARP i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
dr Anna Merecz-Sadowska	Jest specjalistką w dziedzinie bioinformatyki, koncentrującą się na zastosowaniach technologii informatycznych w analizie danych biomedycznych i biologicznych. Jej praca naukowa obejmuje interdyscyplinarne badania nad wykorzystaniem zaawansowanych metod analizy danych, modelowania <i>in silico</i> oraz technik obliczeniowych do badania mechanizmów molekularnych
mgr Piotr Mierzwa	Koncentruje się na problematyce systemów interfejsu mózg–komputer (BCI) spersonalizowanych dla pacjentów z ALS (zwyrodnieniową chorobą nerwowo-mięśniową), w celu utrzymania ich zdolności komunikacyjnych, z wykorzystaniem sprzętu OpenBCI
dr Łukasz Murowaniecki	Łączy pracę dydaktyczną z działalnością zawodową w branży IT, co pozwala mu pogłębiać współpracę uczelni z przedsiębiorstwami, przynosząc korzyści obu stronom. W pracy dydaktycznej wykorzystuje doświadczenie zdobyte podczas realizacji złożonych projektów informatycznych w sektorze bankowym. Specjalizuje się w zagadnieniach związanych z bazami danych, prowadząc zajęcia z projektowania oraz programowania baz relacyjnych, baz NoSQL, hurtowni danych i Business Intelligence. Jego zainteresowania obejmują także inżynierię oprogramowania oraz zastosowania IT w bankowości
dr Paweł Nowak	Specjalizuje się w rozwoju społeczeństwa informacyjnego, zarządzaniu projektami IT oraz komunikacji interpersonalnej. Jego badania naukowe koncentrują się na teoretycznych i praktycznych aspektach rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Jest członkiem Rady ds. Informatyzacji Edukacji Ministra Edukacji Narodowej oraz Rady Programowej SPRUC. Laureat „Listy 100” Szerokiego Porozumienia na Rzecz Umiejętności Cyfrowych i Zatrudnienia w latach 2021, 2022 i 2023
dr Milan Popović	W pracach naukowych uwzględnia problematykę, które obejmuje ryzyko operacyjne, bezpieczeństwo systemów oraz zastosowanie IT w różnych obszarach gospodarki. Jego osiągnięcia naukowe zostały wyróżnione Nagrodą „Złote Pióro” Polskiego Związku Faktorów w 2017 r. oraz Nagrodą Marszałka Województwa Łódzkiego w 2021 r. Doświadczenie zawodowe wykorzystuje w procesie dydaktycznym

Tab. 1 (cd.)

1	2
mgr Arkadiusz Sadowski	Specjalizuje się w bioinformatyce (ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania technologii informatycznych w analizie danych biomedycznych i biologicznych), Łączy różne dziedziny, wykorzystując zaawansowane metody analizy danych, modelowanie komputerowe oraz techniki obliczeniowe do badania procesów molekularnych i ich potencjalnych zastosowań w medycynie
Łukasz Skowerski	Działalność naukową prowadzi z obszaru elektroniki analogowej i cyfrowej, mikrokontrolerów, druku 3D oraz budowy urządzeń sterowanych mikrokontrolerami. Skupia się na mikrokontrolerach oraz bionice. Współtworzył pracownię Arduino
dr Konrad Szymański	Pełnił funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Informatyzacji Wydziału oraz twórcy i kierownika Pracowni Informatyki zarządzającej siecią informatyczną Wydziału i HelpDeskem. Prowadzi laboratorium z przedmiotów specjalistycznych, takich jak systemy operacyjne, zarządzanie informatyką w organizacji, projektowanie serwisów WWW (HTML, CSS), aplikacje internetowe (PHP, Laravel), bazy danych (Access, MySQL, MariaDB), budowa i zarządzanie portalami internetowymi, algorytmy i struktury danych, administracja systemami informatycznymi oraz podstawy technologii internetowych
dr Jarosław Zając	W pracy dydaktycznej łączy teoretyczne zagadnienia związane z wytwarzaniem rozwiązań IT i praktyczne doświadczenia zdobyte w trakcie licznych projektów biznesowych. Jego zainteresowania obejmują szeroko rozumiany proces wytwarzania rozwiązań informatycznych oraz zastosowanie IT w bankowości
dr hab. Łukasz Zakonnik	Koncentruje się na szeroko rozumianym biznesie elektronicznym, w szczególności na analizie kształtowania się cen dóbr używanych w modelach e-biznesu, takich jak aukcje internetowe, oraz na problematyce płatności elektronicznych. Uczestniczył w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych, współpracował z Uniwersytetem w Mariborze w Słowenii oraz Uniwersytetem Medycznym w Łodzi. Jest głównym koordynatorem na UŁ programu badawczo-dydaktycznego ARIADNA, który umożliwia wymianę informacji i doświadczeń w zakresie popularyzowania analiz ilościowych

Katedra Logistyki i Innowacji

W minionej dekadzie obecna Katedra Logistyki i Innowacji przeszła zmiany organizacyjno-personalne, zachowując profil działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej związany z problematyką logistyki i łańcuchów dostaw. Źródłem działalności Katedry był Zakład Logistyki, kierowany przez prof. dr hab. Grażynę Juszcak-Szumacher. Od 1.10.2016 r. funkcję kierownika jednostki pełni dr hab. Agnieszka Bukowska-Piestrzyńska, prof. UŁ, która w latach 2017–2023 była jednocześnie zastępcą dyrektora Instytutu Logistyki i Informatyki². W 2017 r. Zakład Logistyki przekształcono w Katedrę Logistyki. Zmiana ta znalazła odzwierciedlenie między innymi w umocnieniu potencjału naukowo-badawczego Katedry, co zaowocowało osiągnięciami naukowymi, dydaktycznymi i organizacyjnymi. Dążąc do rozwoju naukowego oraz poprawy jakości kształcenia, jednostka aktywnie włączyła się w realizację wielu inicjatyw w ramach współpracy z otoczeniem. Pozwoliło to na istotne zwiększenie wykorzystania przykładów z praktyki gospodarczej w procesie dydaktycznym oraz zainicjowanie nowych kierunków badań. W 2018 r. zmieniono nazwę na Katedra Logistyki i Innowacji, stanowi to bezpośrednie nawiązanie do zagadnień naukowo-badawczych zespołu.

233

Podjęmowane w ostatniej dekadzie tematy badawcze pracowników Zakładu, późniejszej Katedry były i są nadal powiązane z szeroko rozumianą logistyką i łańcuchem dostaw. Wpisują się w obszar zainteresowań dyscypliny ekonomia i finanse oraz nauk o zarządzaniu i jakości. Mimo iż obszar zainteresowań naukowych zespołu znacznie się poszerzył, to łączy je powiązanie z oczekiwaniami praktyki gospodarczej, które nieustannie ewoluują, odpowiadając na wyzwania gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Realizowane przez pracowników jednostki różnorodne kierunki i tematy wpisują się w kilka zasadniczych nurtów naukowo-badawczych Katedry:

- kontynuacja zainteresowań badawczych w obszarze zarządzania i projektowania łańcuchów dostaw we współczesnej gospodarce,
- logistyczna obsługa klienta w dobie zmian i wyzwań społeczno-gospodarczych,
- rozwój działalności sektora TSL w kontekście przepływów i tworzenia wartości w globalnych/międzynarodowych łańcuchach dostaw,
- trendy oraz nowe wyzwania w logistyce i łańcuchach dostaw w kontekście realizacji założeń rozwoju zrównoważonego.

² Instytut Logistyki i Informatyki powstał w wyniku przekształceń dokonanych na bazie Instytutu Ekonomik Stosowanych.

Obecnie obszarami zainteresowań zespołu Katedry Logistyki i Innowacji są także: logistyka w dobie zmian klimatycznych i gospodarki obiegu zamkniętego, logistyka 4.0, łańcuchy dostaw przyszłości oraz społecznie odpowiedzialne edukacja akademicka na kierunku logistyka i logistyka w gospodarce w odpowiedzi na transformację technologiczną, cyfrową, społeczną i ekologiczną.

Działalność naukowa Katedry znajduje wyraz w projektach, w których uczestniczyli pracownicy jednostki³. W zbiorze dokonań naukowych pracowników jednostki znajdują się także autorskie i współautorskie publikacje w formie monografii, artykułów naukowych oraz rozdziałów w monografiach. Wyniki prac naukowo-badawczych opublikowane zostały przez renomowane wydawnictwa zagraniczne i krajowe. Wkład w rozwój nauki przejawia się systematycznie zwiększającą się liczbą publikacji indeksowanych w bazach Scopus i Web of Science oraz ich cytowań. Wyniki badań są prezentowane w ramach wielu konferencji międzynarodowych i krajowych, organizowanych przez ośrodki naukowo-badawcze w Polsce i za granicą. Jednocześnie Katedra Logistyki i Innowacji jest współorganizatorem cyklicznej konferencji naukowo-gospodarczej Odpowiedzialne łańcuchy dostaw, w ramach współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu. Corocznie wydarzenie stanowi okazję do wymiany poglądów i do dyskusji w zakresie aktualnych trendów i wyzwań dla logistyki i łańcuchów dostaw, gromadząc przedstawicieli środowisk naukowych, gospodarczych i medialnych. W dniu 8 listopada 2024 r. miała miejsce X edycja tej konferencji. Współpraca z ośrodkami naukowo-badawczymi rozwijana jest również w ramach realizowanych staży, szkoleń, wizyt studyjnych i wyjazdów służbowych, podejmowanych

³ Udział w zespołowym projekcie naukowo-badawczym System prognozowania polskiego rynku pracy, obejmującym badania naukowe lub prace rozwojowe, na realizację których środki zostały przyznane w ramach krajowych postępowań konkursowych, POWR.02.04.00-00-0083/17, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, 2017–2020; Projekt GOSPOSTRATEG III, Instytut Rozwoju Miast i Regionów, Warszawa (udział w badaniu w zakresie opracowania Koncepcji Rozwoju Kraju 2050, KRK 2050), (2021, 2022); „Identification of US-Russian Relations in the Field of Logistics – Contemporary Perspective” (2022), zrealizowany w ramach grantu uzyskanego w konkursie Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza w Davis Center for Russian & Eurasian Studies Uniwersytetu Harvarda (Stany Zjednoczone); „Identification of the state of adaptation of the logistics infrastructure of the Vietnam to the requirements of the OBOR concept” (2023), zrealizowany w ramach grantu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w Wietnamie w National Economics University w Hanoi, University of Economics w Ho Chi Minh City oraz University of Transport & Communications w Hanoi; projekty naukowo-badawcze realizowane ze środków Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego na badania dla Młodych Naukowców.

przez pracowników Katedry w uczelniach zagranicznych i krajowych⁴. Wymiernym efektem prowadzonych badań naukowych było uzyskanie 4 stopni naukowych. Dwie asystentki uzyskały stopień doktora i dołączyły do grona adiunktów. A po pozytywnie zakończonych postępowaniach habilitacyjnych 2 pracowników Katedry uzyskało stopień naukowy doktora habilitacyjnego, a następnie stanowisko profesora uczelni.

Od początku funkcjonowania jednostka dąży do zacieśniania współpracy z otoczeniem, realizując szereg wspólnych inicjatyw, od wizyt studyjnych po wspólne projekty i publikacje⁵. Z uwagi na fakt, iż wszyscy studenci kierunku logistyka – w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym – odbywają obowiązkowe praktyki, jest to najbardziej powszechna forma współpracy Katedry z biznesem⁶. Pracownik Katedry jako menadżer ds. praktyk jest odpowiedzialny za zgodność praktyk z kierunkiem studiów, ich prawidłowy przebieg oraz rozliczenie ich realizacji.

Formą współpracy Katedry z biznesem o najdłuższej historii jest Akademia Praktyka Logistyka, w ramach której przedstawiciele biznesu (głównie podmiotów branży TSL, ale i mówcy motywacyjni, przedstawiciele działów HR, a nawet Policji i Służby Więziennej) w cyklicznych – realizowanych co dwa tygodnie – spotkaniach przedstawiali studentom i pracownikom mechanizmy działania oraz rozwiązania problemów w swoich przedsiębiorstwach. Przez 7 lat odbyło się ponad 100 spotkań, w których uczestniczyli nie tylko studenci kierunku logistyka, ale

⁴ W latach 2016–2024 pracownicy Katedry Logistyki i Innowacji uczestniczyli w wyjazdach służbowych do wielu ośrodków zagranicznych, w tym m.in.: Grecji, Litwy, Norwegii, Turcji, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Serbii, Stanów Zjednoczonych, Wietnamu, Holandii, Łotwy, Niemiec, Portugalii, Bułgarii, Chorwacji, Czech i Chin. Wyjazdy związane były z działalnością naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Ponadto zrealizowano kilka staży naukowych w ramach współpracy z uczelniami i ośrodkami badawczymi w kraju (Polska Akademia Nauk w Warszawie, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Uniwersytet Opolski).

⁵ Przykłady publikacji naukowych stanowiące efekt współpracy z przedstawicielami otoczenia: A. Bukowska-Piestrzyńska, M. Banaś, T.A. Karkowski, *Lean management jako koncepcja doskonalenia polskich szpitali*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2021; A. Bukowska-Piestrzyńska, P. Golec, U. Motowidlak, *How supply chain disruptions affect the way companies function – A case study on the example of the TFL entity Geis Global Logistics*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Seria: Administracja i Zarządzanie” 2023, vol. 61, no. 134.

⁶ W ostatnich latach zawarto 10 porozumień o współpracy z podmiotami zewnętrznymi (logistyka i logistyka w gospodarce). Ponadto współpraca realizowana jest z innymi podmiotami, w których studenci odbywają praktyki. Rocznie ok. 130–150 studentów i studentek realizuje ten obowiązkowy element. W takcie praktyk studenci mogą pozyskiwać materiały do pracy dyplomowej.

również innych kierunków czy uczelni⁷. Spotkania odbywały się również w trakcie pandemii – na platformie Teams – a ich tematyka była powiązana z aktualnymi wyzwaniem gospodarczymi⁸. Istotną formą ewolucji wykładów APL stały się otwarte seminaria naukowo-gospodarcze⁹, przygotowywane przez pracowników Katedry we współpracy z przedstawicielami otoczenia gospodarczego. Powszechnie realizowaną formą współpracy są również warsztaty i wizyty studyjne studentów w konkretnych przedsiębiorstwach¹⁰.

Szczególnym przejawem współpracy stał się ogólnouczelniany projekt ScienceHub, w ramach którego studenci pod opieką wykładowcy akademickiego rozwiązują problem partnera zewnętrznego. W wyniku postępowania konkursowego do projektu zostały zakwalifikowane dwa zespoły studentów kierunku logistyka¹¹. Inną formą współpracy z biznesem było przekazanie przez kilka podmiotów elementów wyposażenia magazynowego – regały, skanery, opakowania transportowe, odzież ochronna itp. do pracowni logistycznej. W pracowni jest wykorzystywane oprogramowanie komputerowe udostępnione nieodpłatnie (wersje edukacyjne) bądź za niewielką odpłatnością przez podmioty komercyjne, które przeszkoliły lub udostępniły materiały szkoleniowe pracownikom, by mogli prowadzić zajęcia. Kursy zakończone certyfikatem zewnętrznym podnoszą atrakcyjność zajęć dla studentów, którzy z jednej strony zaliczają przedmiot w toku studiów, a z drugiej – zdobywają branżowy certyfikat

236

⁷ Tematyka wystąpień odnosiła się tak do twardych aspektów funkcjonowania biznesu, jak i kompetencji miękkich potrzebnych w miejscu pracy. Przykładowa tematyka spotkań: Praktyczne aspekty zarządzania transportem dla magazynu e-commerce; Kaizen – praktyczne metody i techniki wspierające rozwój organizacji; Trendy w logistyce e-commerce, e-commerce offline i online; Tajniki rekrutacji w logistyce, czyli nie taki diabeł straszny, jak go malują (wsparcie dla młodych osób w przygotowaniu do poszukiwania pracy).

⁸ Przykładowe tematy spotkań w okresie pandemii: Logistyka – mobilność – COVID-19 – zmiana myślenia i działania; Wyzwania i szanse dystrybucji dla kanału e-commerce w dobie pandemii; Logistyka w szpitalu w dobie pandemii; Dystrybucja w farmacji.

⁹ Tytuły seminariów naukowo-gospodarczych: Odpowiedzialne łańcuchy dostaw – transformacja w obliczu współczesnych wyzwań (2022); Logistyka i łańcuchy dostaw 4.0 (2023); Adaptacyjność łańcuchów dostaw we współczesnej gospodarce (2023).

¹⁰ Przykładowo w ramach przedmiotu Ekologistyka studenci mogli wizytować Grupową Oczyszczalnię Ścieków Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej (GOŚ ŁAM), w ramach przedmiotu Logistyka dystrybucji odbywają kilkugodzinną wizytę w centrum logistycznym przedsiębiorstwa Transfer Multisort Elektronik sp. z o.o.

¹¹ Tematy badawcze realizowane przez zespoły: Analiza i identyfikacja szans i zagrożeń dla magazynu e-commerce w branży fashion – potencjalne kierunki rozwoju – we współpracy z Arvato Polska sp. z o.o., pod opieką dr Joanny Górniak; Optymalizacja wybranych obszarów logistyki wewnętrznego przedsiębiorstwa Dradura Polska Sp. z o.o. – pod opieką dr hab. Agnieszki Bukowskiej-Piastrzyńskiej, prof. UŁ.

potwierdzający zdobyte przez nich umiejętności i podnoszący ich atrakcyjność na rynku pracy¹².

Kolejnym przykładem współpracy z otoczeniem jest udział w konferencjach i warsztatach organizowanych cyklicznie w ramach Forum Kobiet w Logistyce.

Współpraca z praktykami oraz specjalistami reprezentującymi środowisko naukowe dostarcza pogłębionej wiedzy i umiejętności praktycznych, przyczyniając się do powstania interesującej oferty kształcenia. Od początku uruchomienia studiów na kierunku logistyka, jednostka sprawuje opiekę nad jedną specjalnością. Obecna jej nazwa to Logistyka transgraniczna¹³. Dużym zainteresowaniem cieszą się również prowadzone przez pracowników Katedry seminaria licencjackie i magisterskie. W 2017 r. jedna z prac uzyskała III miejsce w konkursie na najlepszą pracę magisterską, organizowanym przez PTE oddział w Łodzi. Wymiernym efektem współpracy pracowników jednostki ze studentami są także wspólne publikacje naukowe ukazujące się w recenzowanych czasopismach naukowych i wydawnictwach znajdujących się na liście wydawnictw punktowanych¹⁴. Na podkreślenie zasługuje również zaangażowanie pracowników jednostki w przygotowanie rozdziałów do monografii wieloautorskiej, która uzyskała wyróżnienie w konkursie PTE na najlepszy podręcznik akademicki dotyczący ekonomii wydany w latach 2020–2022¹⁵. Monografia została zrealizowana w ramach projektów inicjatywy EkoEksoc, której członkami są również pracownicy Katedry.

Z myślą o rozwoju naukowym studentów kierunków Logistyka i Logistyka w gospodarce od blisko 15 lat przy Katedrze Logistyki i Innowacji funkcjonuje Studenckie Koło Naukowe LOGIN, którego opiekunem jest dr Joanna Górniak-Krupińska. Wśród osiągnięć naukowo-organizacyjnych SKN LOGIN należy wymienić m.in.: organizację oraz udział w konferencjach i spotkaniach naukowych, szkoleniach, a także wizytach studyjnych

¹² Przykładowe zajęcia nt. giełd transportowych kończące się certyfikowanym egzaminem Wirtualnej Akademii TransEdu.

¹³ Specjalność Logistyka transgraniczna powstała w wyniku modyfikacji oferty programowej specjalności Eurologistyka.

¹⁴ Przykładowe publikacje naukowe: U. Motowidlak, M. Kujawa, *Transport towarów w projekcie One Belt and One Road jako komponent globalnego łańcucha dostaw*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2018; U. Motowidlak, W. Walczyk, *Problematyka opakowań zwrotnych z perspektywy rozwoju branży e-commerce*, [w:] D. Tokarski, A. Fajczak-Kowalska (red.), *Paradygmaty zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw logistycznych*, Wydawnictwo Społecznej Akademii Nauk w Łodzi, Łódź 2023; U. Motowidlak, D. Jaksik, G. Chomicz, *Customer service quality management in e-commerce*, „Współczesna Gospodarka” 2024, t. 18, nr 2 (42), <https://doi.org/10.26881/wg.2024.2.03>

¹⁵ M. Burchard-Dziubińska (red.), *W poszukiwaniu Zielonego Ładu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2022.

w podmiotach zewnętrznych¹⁶. Członkowie SKN LOGIN biorą czynny udział w promocji kierunku zarówno na Uniwersytecie Łódzkim, jak i poza.

Od 2018 r. w ramach podpisanej współpracy „Szkoła Patronacka” pracownicy Katedry Logistyki i Innowacji systematycznie realizują różne formy zajęć dla młodzieży Technikum nr 3 w Łodzi, zarówno w szkole, jak i na uczelni¹⁷.

W uznaniu za wkład do nauki pracownicy Katedry uzyskali odznaczenia państwowe – Medal złoty oraz Medal brązowy za długoletnią służbę. Osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne zostały nagrodzone przez Rektora Uniwersytetu Łódzkiego. Na podkreślenie zasługuje indywidualna Nagroda Rektora UŁ I stopnia za działalność dydaktyczną (2019), indywidualna Nagroda Rektora UŁ III stopnia za działalność organizacyjną (2022) oraz indywidualna Nagroda Rektora UŁ II stopnia za działalność naukową (2024).

Katedra Pracy i Polityki Społecznej

238

Katedra Pracy i Polityki Społecznej (KPiPS) obchodziła trzydziestolecie działalności naukowo-dydaktycznej w 2022 r. We wczesnych latach rozwoju jednostki podejmowane były zagadnienia odzwierciedlające zapotrzebowanie praktyki gospodarczej kolejnych dziesięcioleci, takie jak np. wartościowanie pracy, rozwój zasobów ludzkich¹⁸. Następnie konty-

¹⁶ Przykłady konferencji organizowanych przez SKN LOGIN: V konferencja naukowa Logistyka wobec współczesnych wyzwań (2017); VIII edycji Dnia Logistyki i Innowacji (2017); IX edycji Dnia Logistyki i Innowacji (2018); VI Konferencja naukowa Logistyka w dobie cyfryzacji (2018); VII konferencja naukowa TSL Days 2019; seminarium z praktykami pt. Wyzwania współczesnej logistyki (2024).

¹⁷ Przykładowe tytuły zajęć: udział w konkursie z zakresu logistyki oraz warsztatach w ramach TSL Days 2019; Znaczenie infrastruktury transportowo-magazynowej w branży TSL (2021); Nowe kierunki rozwoju sektora Transport-Spedycja-Logistyka (TSL) (2021); Logistyka produkcji (2023); Giełdy transportowe (2024).

¹⁸ W latach 60. XX w. była to efektywność pracy, wykorzystanie czasu pracy, płynność zatrudnienia, absencja, normowanie pracy, planowanie zatrudnienia; w latach 70. podejmowano zagadnienia ekonomiki pracy, zarządzania zasobami ludzkimi, w latach 80. polityka społeczna i rozwój kapitału ludzkiego, lata 90. rynek pracy, zbiorowe stosunki pracy, rozwój zasobów ludzkich. W XXI w. do badań wkroczyły zagadnienia społecznej odpowiedzialności biznesu, równowagi między pracą a życiem prywatnym, klimatu organizacyjnego. Od 2007 r. badacze zajmowali się starzeniem się społeczeństwa i zasobów ludzkich, a także zmianami w organizacji w kontekście rynku pracy. Rok 2010 przyniósł zainteresowanie kontraktem psychologicznym, 2012 – zarządzaniem publicznym i zrównoważonym

nuowano badania w nurcie ekonomiczno-społecznym, złożonym z zagadnień występujących na szczeblu przedsiębiorstwa, regionu, gałęzi czy branży (Urbaniak, Janowska, Lachiewicz, 2007).

W ostatnim dziesięcioleciu daje się zauważyć zmierzch lub znaczne ograniczenie niektórych wcześniej rozwijanych nurtów badawczych, związanych z efektywnością pracy, czasem pracy czy planowaniem zatrudnienia. Wraz z odejściem prof. S. Borkowskiej zagadnienia, które bardzo często podejmowała jako pionierka – motywowanie i wynagradzanie pracowników, WLB, wpływ zarządzania zasobami ludzkimi na innowacyjność pracowników, systemy pracy wysoce efektywnej, weszły w skład innych nurtów badawczych (Cewińska, Warwas, Zakrzewska-Bielawska, 2021). Najdłuższą perspektywą badawczą, zapoczątkowaną jeszcze w latach 90. ubiegłego wieku, charakteryzuje się nurt badań nad społeczno-ekonomicznymi aspektami starzenia się zasobów pracy, w ramach którego realizowano szereg projektów, w tym we współpracy międzynarodowej z naukowcami z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Włoch, Irlandii, Czech, Hiszpanii.

Współcześnie tematy podejmowane przez pracowników KPiPS są ze sobą powiązane, oddziałują na siebie i tworzą kompleksowy obraz wyzwań, z którymi mierzą się współczesne społeczeństwa i gospodarki. Czynniki takie jak: demografia (w tym starzenie się społeczeństwa), edukacja, technologia, regulacje prawne i wartości społeczne kształtujące rynek pracy, polityki lokalne dające podwaliny pod zrównoważony rozwój, strategię i praktyki zarządzania i zarządzania zasobami ludzkimi obrazują dość szeroki profil zainteresowań naukowo-badawczych pracowników KPiPS (tab. 2).

Tabela 2. Główne nurty i tematyka badań prowadzonych przez pracowników KPiPS

Obszary związane z rynkiem pracy i polityką społeczną	Polityki lokalne	Zarządzanie zasobami ludzkimi i kapitałem ludzkim	Zarządzanie współczesnym przedsiębiorstwem	Otoczenie, społeczeństwo
1	2	3	4	5
• Aktywność zawodowa ludzi starszych • Mikro – i makroekonomiczne problemy zarządzania starzejącymi się zasobami pracy w ujęciu krajowym i międzynarodowym • Produktynne starzenie, aktywne starzenie, silver economy, ekonomia współdzielenia, zdolność do pracy osób w wieku okołiemerytalnym • Kompetencje na rynku pracy • Kompetencje emerytalne • Zbiorowe stosunki pracy, dialog społeczny • Pokolenia na rynku pracy, multigeneracyjność • Zmiany na rynku pracy, elastyczność zatrudnienia, samozatrudnienie • ekonomicznie zależne	• Wyzwania zrównoważonego rozwoju gmin, modele rozwoju lokalnego • Gospodarczy wymiar rewitalizacji miast, paradytacja i współzarządzanie w rewitalizacji, zrównoważona rewitalizacja, trwałość społeczna jako kategoria rewitalizacji miast • Zrównoważone systemy transportowe miast, jakość usług publicznego transportu zbiorowego, współdzielona mobilność, inteligentne rozwiązania w transporcie • Inteligentne miasta • przyjazne wiekowi • Współzarządzanie lokalne, przywództwo lokalne, kultura organizacyjna organizacji publicznych	• Zielone i zrównoważone zarządzanie zasobami ludzkimi • Zarządzanie wiekiem i różnorodnością • Zarządzanie zasobami ludzkimi w dobie cyfryzacji i AI • Zachowania organizacyjne, relacje pracownicze • Kontrakt psychologiczny • Zarządzanie talentami • Wysoko efektywne systemy pracy • Rola kapitału ludzkiego w podnoszeniu efektywności, produktywności i proaktywności, i wydajności organizacji • Well-being • Zielone kompetencje • Employer branding • ZZL w firmach logistycznych	• Zielone przedsiębiorstwa społeczne • Zielone samozatrudnienie • Zielona przedsiębiorczość • Zielony ekosystem biznesowy • Przywództwo, przedsiębiorczość • Zarządzanie wiedzą • Kultura i klimat organizacyjny • Rola różnic kulturowych w logistyce, spedycji i zaopatrzeniu przedsiębiorstw	• Komunikacja naukowa • Zaufanie do naukowców i nauki • Zarządzanie i jakość w szkolnictwie wyższym • Uwarunkowania postaw proekologicznych

1	2	3	4	5
• Zielone miejsca pracy • Prekaryzacja zatrudnienia • Nietypowe stosunki zatrudnienia (praca tymczasowa, praca platformowa, zatrudnienie cywilnoprawne) • Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego • Prawny i ekonomiczny kontekst migracji	• Współpraca międzynarodowa JST • Gospodarka niskoemisyjna w JST • Rozwiązania Eco City w JST • Rozwiązania problemów współczesnych miast (miasto 15minutowe, huby mobilności, farmy miejskie)	• Zarządzanie kompetencjami zawodowymi • Marketing personalny • Zarządzanie systemami wynagradzania • Mentoring i coaching		

Źródło: opracowanie na podstawie materiałów dostarczonych przez pracowników KPiPS.

Zmiany obserwowane na rynku pracy wpływają na zatrudnienie, płace, warunki pracy czy dostępność zasobów ludzkich. Znaczenia nabiera aktywność i aktywizacja osób starszych, zarządzanie starzejącymi się zasobami, zrównoważona gospodarka i rynek pracy, gdzie coraz częściej wskazuje się na kwestię zielonych miejsc pracy (Kozar, 2019), polityka społeczna (Urbaniak, 2024), elastyczność i prekaryzacja zatrudnienia, w tym zagadnienie samozatrudnienia (Matuszewska-Kubicz, Warwas, 2023), emerytury, w tym koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego (Gzik, 2022) czy migracje (Gzik, 2023).

Zagadnienia dotyczące polityk lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju (Przywojska, Podgórnjak-Krzykacz, 2020) oraz polityk publicznych (Urbaniak, Evseeva, Patyan 2020) wobec tranzykcji demograficznej (Podgórnjak-Krzykacz, Przywojska, Warwas, 2020) tworzą kompleksowy obraz wyzwań i możliwości związanych z tworzeniem miast zrównoważonych, inteligentnych i przyjaznych dla mieszkańców (Wieczorek, 2025). Te rozwiązania mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, zwiększenie efektywności transportu, redukcję emisji i promowanie zrównoważonego rozwoju (Podgórnjak-Krzykacz, Przywojska, 2022).

242

Zarządzanie zasobami ludzkimi odnosi się do złożonych procesów zarządzania pracownikami w organizacjach, w tym zrównoważonego ZZL (Rogozińska-Pawełczyk, Sitarska-Piwko, 2023) i zielonego ZZL. Zarządzanie ogólne obejmuje szeroki zakres działań związanych z kierowaniem organizacją, gdzie współcześnie istotnym wyzwaniem jest implementacja działań ukierunkowanych na zrównoważony rozwój (Kozar, Oleksiak, 2022; Oleksiak, Pytel-Kopczyńska, 2023).

Stosunkowo nowym nurtem badań są zagadnienia związane ze społeczeństwem, otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także zarządzaniem i jakością w szkolnictwie wyższym (Dzimińska, 2022). Komunikacja naukowa jest kluczowa dla popularyzacji wiedzy i budowania zaufania do naukowców. Zaufanie do naukowców jest niezbędne dla społecznego odbioru i akceptacji wyników badań naukowych, dla tworzenia bardziej ekologicznej i odpornej gospodarki.

Badania prowadzone w Katedrze uwzględniają aspekty ekonomiczne, społeczne, jak i psychologiczne (Rogozińska-Pawełczyk, 2021), a także perspektywy wielu interesariuszy wymagającej współpracy i interakcji między rządami, samorządami, przedsiębiorstwami, związkami zawodowymi, pracownikami i mieszkańcami.

Społeczność KPiPS jest bardzo aktywna na polu projektowym. W ostatnim okresie w jednostce zostało zrealizowanych wiele projektów naukowych krajowych i międzynarodowych¹⁹ (tab. 3 i 4).

Tabela 3. Projekty krajowe

Projekty Narodowego Centrum Nauki	Rola kontraktu psychologicznego w budowaniu proaktywności pracowników sektora Business Services Sector, OPUS 16 (kier. A. Rogozińska-Pawelczyk)
	Marka pracodawcy w perspektywie samozatrudnionych ekonomicznie zależnych i pracowników etatowych, Miniatura 5 (kier. A. Matuszewska-Kubicz)
	Reintegracja społeczna i zawodowa w perspektywie zielonej transformacji spółdzielni socjalnych, Miniatura 6 (kier. Ł. Kozar)
W ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza (IDUB)	Zarządzanie zasobami ludzkimi wobec samozatrudnionych ekonomicznie zależnych i pracowników etatowych (kier. A. Matuszewska-Kubicz)
	Zielone samozatrudnienie jako metoda aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i biernych zawodowo (kier. Ł. Kozar)
Inne konkursy	STAY. Wsparcie aktywności zawodowej osób 50+ w przedsiębiorstwie. Zdrowy i zmotywowany pracownik – zadowolony pracodawca (kier. J. Przywojska)
	Wyrównywanie szans na rynku pracy dla osób 50+ (kier. I. Warwas)

Źródło: opracowanie na podstawie materiałów dostarczonych przez pracowników KPiPS.

Pracownicy KPiPS realizowali ponadto samodzielne pomysły w konkursach wewnętrznych, takich jak: Granty dla młodych naukowców, Eksocgranty a przede wszystkim uczestniczyli w kilkudziesięciu przedsięwzięciach naukowo-badawczych na innych wydziałach, uczelniach i w partnerstwach zewnętrznych.

KPiPS angażowała się w organizację kilku konferencji i seminariów o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Wydarzenia te, skierowane zarówno do studentów, jak i pracowników naukowych, stanowiły przestrzeń wymiany wiedzy i doświadczeń w obszarze polityki społecznej, zarządzania pracownikami oraz innowacji w administracji samorządowej.

¹⁹ W zestawieniach znalazły się tylko projekty, których kierownik wywodzi się z KPiPS.

Tabela 4. Projekty międzynarodowe

Horyzont 2020	CONCISE. <i>Communication role on perception and beliefs of EU Citizens about Science</i> (kier. I. Warwas)
European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion	ASPIRE. <i>Active Ageing through Social Partnership and Industrial Relations in Europe</i> (kier. I. Warwas)
	<i>The European social dialogue and the development of the solidarity between generations of workers: focus on “over 55” and young workers in the finance sector. Sustainable Growth and generation gap</i> (kier. I. Warwas)
	<i>Financing the Green Transition. Transnational collective bargaining and the role of EWCs in supporting European banks’ shift towards environmental and social responsibility. Focus on new job profiles and P&Ms re-skilling. GreenFin</i> (kier. I. Warwas)
EEA and Norway Grants Found for Youth Employment	<i>Mommypreneurs</i> (kier. A. Rogozińska-Pawelczyk)
Inne konkursy	Science Hub UŁ (kier. M. Dzimińska)

Źródło: opracowanie na podstawie materiałów dostarczonych przez pracowników KPİPS.

Poniżej przedstawiono wybrane konferencje zorganizowane w ostatnich latach:

- Innovations in social policy. ESPAnet Polska 2nd International Conference (2015),
- Nowe kierunki zarządzania pracownikami w jednostkach administracji samorządowej (2015),
- Urzędy administracji samorządowej jako pracodawcy z wyboru, czyli employer branding w urzędach samorządowych (2016),
- Społeczne aspekty rewitalizacji, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ (2017),
- International conference within the framework of the SENIMA project. Time For Social Enterprises – meeting with practice (2024).

W ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym KPİPS organizowała wizyty studyjne polskich przedsiębiorców społecznych w Grecji, Bułgarii i we Włoszech oraz shadowing przedsiębiorców bułgarskich, włoskich i greckich w Polsce (Co-creating Hubs for Social Enterprises, SEHUBS). Zajmowała się także praktykami studenckimi dla kierunku Logistyka i Logistyka w gospodarce w firmie Centrum Logistyczne Transfer Multisort Elektronik sp. z o.o. Na zajęciach dla studentów (Psychologia pracy, Psychologia ekonomiczna, Creativity in personnel

activities, Creativity in business) gościli praktycy z Centrum Logistycznego Transfer Multisort Elektronik sp. z o.o.; MBank S.A. czy holdingu: I'M Brand Institute. Studenci Finansów i Biznesu Międzynarodowego odwiedzili przedsiębiorstwo społeczne CENTERKO (Przedsiębiorczość społeczna w warunkach umiędzynarodowienia i globalizacji). Pracownicy KPiPS brali także aktywny udział we współpracy z ponad 30 partnerami w ramach programu Science Hub UŁ tworząc unikalne pole wymiany doświadczeń pracowników naukowych, studentów i praktyków.

W ostatnich dziesięciu latach KPiPS aktywnie angażowała się w realizację licznych projektów dydaktycznych, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Współpraca ta umożliwiła rozwój nowoczesnych metod kształcenia, wspieranie mobilności akademickiej oraz wzmacnianie kompetencji nauczycieli i studentów. Wśród projektów dydaktycznych UŁ znalazły się takie, których kierownicy wywodzili się spośród pracowników KPiPS (Enriching Learning with Augmented Reality Simulations for Interactive Science, ISSE Improving Skills of Social Entrepreneurs, Social Enterprises Management) oraz takie, w których byli głównymi wykonawcami (European Mobility Placements for Open Innovation, Empowering VET Teachers – Innovative & Enhanced CPD for Newly Qualified VET Teachers Working with Migrant Students, Co-creating Hubs for Social Enterprises, Teachers 4.0 Digital Age: Tackling Disinformation and Promoting Digital Literacy through Education and Training in European Classrooms, The European University of Cities in Post-Industrial Transition UNIC, We are UNIC! Wspieranie innowacji i współpracy w ramach Sojuszu Uniwersytetów Europejskich).

KPiPS brała aktywny udział w przygotowywaniu i przeprowadzaniu zajęć do wyboru dla studentów Logistyki i Logistyki w gospodarce. Pracownicy KPiPS prowadzą także zajęcia dla studentów w języku angielskim (Human Resource Management, Creativity in personnel activities, Creativity in business, Communication in Project Teams, Leading Project Teams). Poza tym M. Matusiak oraz A. Rogozińska-Pawełczyk są opiekunkami i współtwórczyniami specjalności na kierunku Logistyka: Zasoby w sieciach dostaw. Rezultatem tych przedsięwzięć stały się publikacje naukowe, opracowane we współpracy ze studentami i doktorantami (Kozar, Matuszewska-Kubicz, 2022; Kozar, Matusiak, 2023; Podgórnjak-Krzykacz, Przywojska, 2024).

Zaszczytną rolę uczelnianego koordynatora ds. tutoringu na kadencję 2024–2028 pełni A. Matuszewska-Kubicz.

KPiPS prowadzi aktywną współpracę z instytucjami publicznymi, realizując liczne badania i ekspertyzy na potrzeby polityki społecznej, rynku pracy oraz rozwoju regionalnego. Dzięki zaangażowaniu jej pracowników możliwe jest wspieranie działań na poziomie krajowym (Ministerstwo

Gospodarki, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego) i regionalnym (Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, Urząd Marszałkowski w Łodzi) w tym w zakresie ekonomii społecznej, polityki senioralnej, transformacji energetycznej czy rewitalizacji. Kontakty z otoczeniem zaowocowały przygotowaniem publikacji o popularno-naukowym charakterze a także krajowych i ponadnarodowych policy briefs.

Pracownicy KPiPS zasiadają w uznanych ciałach opiniotwórczych, np. Komitecie Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk (B. Urbaniak) czy Polskim Towarzystwie Polityki Społecznej (B. Urbaniak). Iwona Wieczorek pełniła funkcję Prezydenta Miasta Zgierza (2010–2014); w tym czasie była również członkiem Zarządu Związku Miast Polskich oraz dyrektora Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego, jednostki budżetowej podległej MSWiA. Z kolei redaktorką naczelną czasopisma „Zarządzanie Zasobami Ludzkimi”, cenionego w środowisku naukowym, zajmującego się tematyką uprawianą w KPiPS, jest B. Urbaniak. Ponadto istotnym obszarem działalności KPiPS w tym nurcie jest także seria wydawnicza Akademia Samorządowa. Przykłady dobrych praktyk, zainicjowana oraz koordynowana przez J. Przywojską.

246

W ostatnim dziesięcioleciu KPiPS była opiekunem dwóch kół naukowych: SKN HRM²⁰ (problematyka zarządzania zasobami ludzkimi oraz rynku pracy) i SKN Polityki Społecznej Desiderium²¹ (problematyka dotycząca różnych aspektów polityki społecznej).

Bibliografia

- Cewińska J., Warwas I., Zakrzewska-Bielawska A. (2021), *Współczesność zsl w akademickiej Łodzi*, [w:] A. Pocztowski, A. Rakowska, A. Sitko-Lutek (red.), *Zarządzanie zasobami ludzkimi w Polsce. Ewolucja i współczesność*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Dzimińska M. (2023), *How quality as transformation is manifested and enabled in a student vision of an ideal University: Implications for quality management in higher education*, „Quality in Higher Education”, vol. 29 (3).
- Gzik M. (2022), *Poles' knowledge about the coordination of retirement pensions in the European Union: An empirical study*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, t. 84 (2).

²⁰ Opiekunowie – dr hab. prof. Anna Rogozińska-Pawełczyk, prof. UŁ oraz dr Agata Matuszewska-Kubicz.

²¹ Opiekun – dr Justyna Przywojska.

- Gzik M. (2023), *Kompetencje emerytalne polskich pracowników migrujących do państw objętych koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kozar Ł. (2019), *Zielone miejsca pracy. Uwarunkowania – identyfikacja – oddziaływanie na lokalny rynek pracy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź..
- Kozar Ł., Matusiak M. (2023), *Współczesne wyzwania transportu, spedycji oraz logistyki – wybrane aspekty*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kozar Ł., Matuszewska-Kubicz A. (red.) (2022), *Branża TSL wobec wyzwań zrównoważonego rozwoju – wybrane aspekty*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Matuszewska-Kubicz A., Warwas I. (2023), *Human resource management of economically dependent self-employed and subordinate employees*, „Scientific Papers of Silesian Iniversity of Technology. Organization and Management”, vol. 176.
- Oleksiak P., Pytel-Kopczyńska M. (2023), *Specifications of the sustainable human resources growth on the example of companies in the TSL sector*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Organizacja i Zarządzanie”, nr 181.
- Oleksiak P., Kozar Ł. (red.) (2022), *Organizacje wobec wyzwań zrównoważonego rozwoju*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Podgórnai-Krzykacz A., Przywojska J. (2022), *Public policy and citizens' attitudes towards intelligent and sustainable transportation solutions in the city –The example of Lodz, Poland*, „Energies”, vol. 16 (1).
- Podgórnai-Krzykacz A., Przywojska J. (2024), *Rozwój zrównoważonych, inteligentnych i odpornych miejskich systemów transportowych – perspektywa mieszkańców*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Podgórnai-Krzykacz A., Przywojska J., Warwas I. (2020), *Silver economy as a response to demographic challenges in Polish regions: Realistic strategy or Utopia?*, „Innovation: The European Journal of Social Science Research”, vol. 37 (2).
- Przywojska J., Podgórnai-Krzykacz A. (2020), *A comprehensive approach: Inclusive, smart and green urban development*, „Problemy Ekorozwoju”, nr 15 (1).
- Rogozińska-Pawelczyk A. (2021), *Zarządzanie kontraktem psychologicznym w polskiej kulturze organizacyjnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Rogozińska-Pawelczyk A., Sitarska-Piwko A. (2023), *Perceptions os sustainable human resource management (SHRM) and personal risk: Findings from the pilot study*, „Edukacja Ekonomistów i Menedżerów”, nr 69 (3).
- Urbaniak B. (2024), *Przeszłość i terażniejszość polityki społecznej na Uniwersytecie Łódzkim*, [w:] A. Auleytner, M. Grewiński (red.), *Nauka o polityce społecznej*, Polskie Towarzystwo Polityki Społecznej, Warszawa.
- Urbaniak B., Evseeva Y., Patyan L. (2020), *Senior Policy in Hungary, Poland and Russia*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Urbaniak B., Jankowska Z., Lachiewicz S. (2007), *Rodowód i współczesność zsl w akademickiej Łodzi*, [w:] S. Borkowska (red.), *Zarządzanie zasobami ludzkimi w Polsce. Przeszłość, terażniejszość, przyszłość*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Wieczorek I. (2023), *Rozwój inteligentnych miast w Polsce. Rozwiązania Smart City w praktyce*, Wydawnictwo Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego, Łódź.

Rozdział VII

Socjologia w praktyce dydaktycznej i działaniu. Kierunki badań i rozwoju Instytutu Socjologii w latach 2014–2024

**Alicja Łaska-Formejster, Agnieszka Kretek-Kamińska,
przy współpracy zespołów wszystkich Katedr Instytutu Socjologii
reprezentowanych m.in. przez: Annę Matuchniak-Mystkowską,
Krzysztofa T. Koneckiego, Anetę Krzewińską, Paulinę Bunio-
-Mroczek, Marcina Kotrasa, Renatę Dopierałę, Emilię Garncarek,
Jakuba Ryszarda Stempnia**

249

Historia Instytutu Socjologii sięga momentu powstania Uniwersytetu Łódzkiego, którego współzałożycielami byli socjologowie pracujący przed wojną na Uniwersytecie Poznańskim i Warszawskim. Fundamenty organizacyjne, a przede wszystkim naukowe tworzyli tu mistrzowie socjologii polskiej: Józef Chałasiński, Jan Szczepański, Maria i Stanisław Ossowsky, a następnie Antonia Kłoskowska i Jan Lutyński. Obecnie Instytut Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego, największy instytut socjologiczny w Polsce, zatrudniający ponad 70 osób, jest prężnie rozwijającym się ośrodkiem naukowo-badawczo-dydaktycznym, którego misją jest rozwijanie i upowszechnianie wiedzy z zakresu socjologii i pracy socjalnej oraz kształcenie przyszłych badaczy i praktyków życia społecznego. Instytut kładzie duży nacisk na kształcenie studentów w duchu krytycznego myślenia, interdyscyplinarności oraz etycznej odpowiedzialności za rozwój nauki i społeczeństwa.

W ostatniej dekadzie dynamicznie zmieniała się struktura Instytutu. Na emeryturę przeszła niemal $\frac{1}{4}$ pracowników naukowo-dydaktycznych (23 osoby), należących do pierwszego i drugiego pokolenia socjologów wykształconych w naszym uniwersytecie, a grono wspólnoty Instytutu

powiększone zostało o młodszych pracowników (12 osób), także zatrudnianych w ramach projektów badawczych. Co ważne, obecnie pracownikami są nie tylko absolwenci Uniwersytetu Łódzkiego, ale też Uniwersytetu Warszawskiego czy Jagiellońskiego. Ta znacząca zmiana pokoleniowa, skutkująca odejściem na emeryturę dotychczasowych kierowników katedr, wpłynęła na zmianę profilu badawczego i dydaktycznego, jednak należy podkreślić, że pracownicy Instytutu starają się kontynuować tradycje swoich mistrzów, pracując w podobnych paradygmatach metodologicznych czy inspiracjach teoretycznych. Znakomitą egzemplifikacją tego są wdrażane działania symboliczne. W ostatniej dekadzie na wniosek pracowników Instytutu Biblioteka Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego otrzymała imię prof. dr hab. Józefa Chałasińskiego, a dwie sale seminaryjne (w których odbywają się zebrania naukowe i seminaria) zyskały patronów w osobach profesorów Krystyny i Jana Lutyńskich oraz profesor Antoniny Kłoskowskiej.

Instytut Socjologii UŁ jest aktualnie federacją 7 Katedr: Metod i Technik Badań Społecznych, Socjologii Kultury, Socjologii Organizacji i Zarządzania, Socjologii Polityki i Moralności, Socjologii Stosowanej i Pracy Socjalnej, Socjologii Sztuki oraz Socjologii Wsi, Miasta i Zmiany Społecznej.

250 W latach 2015–2025 funkcję dyrektora sprawowały kolejno: prof. dr hab. Wielisława Warzywoda-Kruszyńska (do roku 2015), prof. dr hab. Kaja Kaźmierska (do roku 2024) oraz dr hab. prof. UŁ Alicja Łaska-Formejster (od roku akademickiego 2024/25). Podobnie jak we wcześniejszych latach Instytut planuje i koordynuje działalność dydaktyczną, natomiast kwestie personalne oraz naukowe pozostały w gestii katedr.

Kluczowym celem działalności pracowników Instytutu jest analiza zjawisk i procesów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki struktur społecznych, nierówności społecznych, tożsamości, polityki publicznej, migracyjnej, obywatelskiej, komunikacji, socjologii zdrowia, ciała, niepełnosprawności, problemów społecznych oraz przemian kulturowych i technologicznych. Wciąż niezwykle wyrazistym i rozpoznawalnym na skalę krajową i międzynarodową wymiarem działalności pracowników Instytutu jest tworzenie i rozwijanie nurtów metodologicznych, realizacja badań zarówno ilościowych, jak i jakościowych akredytowanych, m.in. takimi nazwiskami jak: prof. dr hab. Kaja Kaźmierska, prof. dr hab. Krzysztof Konecki, czy dr hab. prof. UŁ Marek Czyżewski. Rys empiryczny Instytutu Socjologii znakomicie egzemplifikują: badania biograficzne, analizy dyskursu, badania wykorzystujące metodologię jakościową obejmującą teorię ugruntowaną, etnografię socjologiczną (w tym obserwację uczestniczącą), metody badań wizualnych, jakościowe badania fenomenologiczne, techniki kontemplacyjne oraz zaawansowane metody ilościowe.

Pracownicy Instytutu zaangażowani są w działalność wydawniczą jako członkowie redakcji pięciu rozpoznawalnych, ważnych czasopism:

„Acta Universitatis Lodziensis. Folia Sociologica”, „Przeglądu Socjologicznego” – najstarszego periodyku socjologicznego w Polsce, „Przeglądu Socjologii Jakościowej”, „Qualitative Sociology Review” i „Władzy Sądzenia”.

Istotnym elementem misji Instytutu jest również współpraca z instytucjami krajowymi i międzynarodowymi, realizacja projektów o charakterze wdrożeniowym, prowadzenie badań interdyscyplinarnych oraz angażowanie się w debatę publiczną i inicjowanie rozwiązań istotnych dla społeczeństwa obywatelskiego.

Instytut aktywnie współpracuje także z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Praktycy biorą udział w zajęciach dydaktycznych, wzmacniając ich wdrożeniowy charakter. W programie zajęć umieszczono przedmioty, w ramach których odbywają się hospitacje instytucji kultury, pomocy społecznej czy administracji lokalnej. Pracownicy Instytutu realizują także projekty we współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi, a także współpracują ze szkołami ponadpodstawowymi, uczestnicząc w projekcie Szkoła patronacka – upowszechnianie nauki, oraz opiekują się młodzieżą licealną w ramach programu „Zdolny uczeń – świetny student”.

W Instytucie funkcjonują dwa studenckie koła naukowe: Social Force, pod opieką dr. Andrzeja Kacprzaka, i Metoda, pod opieką dr. Agnieszki Kretek-Kamińskiej. Z inicjatywy pierwszego z wymienionych kół, przy współpracy łódzkiego oddziału Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (2016, 2017, 2022), co roku organizowany jest Tydzień Pracy Socjalnej. W jego ramach odbywają się ważne wydarzenia – debaty, warsztaty, wykłady, projekcje filmowe, spotkania z ekspertami – poświęcone różnym problemom społecznym oraz różnym aspektom pracy socjalnej. Istotną częścią wydarzenia jest Żywa Biblioteka, w której „książkami” są ludzie, a „czytanie” to sztuka rozmowy. „Żywe Książki” to osoby doświadczające różnych form dyskryminacji, marginalizacji lub postrzegane przez społeczeństwo stereotypowo. Wydarzenie ma na celu redukcję przeświadczeń i uprzedzeń, przełamywanie barier oraz zwalczanie nietolerancji. Studenci, członkowie kół naukowych aktywnie współtworzą wydarzenia i działają na rzecz społeczności.

Katedra Metod i Technik Badań Społecznych

Pracownicy Katedry Metod i Technik Badań Społecznych rozwijają refleksję teoretyczną i prowadzą analizy metodologiczne w obszarach eksplorowanych przez poprzedników, założycieli Katedry i ich bezpośrednich uczniów, podejmują badania zagadnień, nieporuszanych wcześniej.

Ostatnie dziesięć lat było dla Katedry czasem dość dużych zmian personalnych. Do zespołu dołączyli: dr Jakub Adamski, dr Kamil Brzeziński i dr Remigiusz Żulicki, a Katedrą zaczęła kierować dr hab. prof. UŁ Aneta Krzewińska, zastępując dr hab. prof. UŁ Annę Kubiak, która zakończyła pracę zawodową, pozostając jednak w bliskich koleżeńskich i naukowych relacjach z pracownikami. W ostatnim roku w skład zespołu weszła również słuchaczka Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych – Angelika Kapuścik – której zainteresowania naukowe ściśle wiążą się z metodologią badań społecznych. Nowe osoby to zazwyczaj nowe pola zainteresowań, warto więc wskazać kilka ciekawych wątków, nad którymi rozpoczęła się refleksja naukowa obejmująca nie tylko rozważania substantywne (odnośzące się do problematyki podejmowanej w badaniach), ale również metodologiczne (ściśle związane z pogłębionymi studiami na temat tego, jak badania prowadzić). Należy podkreślić, że zainteresowania osób związanych z KMiTBS stanowią kontynuację lub twórcze rozwinięcie wątków podejmowanych przez twórców łódzkiej szkoły metodologii empirycznej – prof. dr. hab. Jana Lutyńskiego i prof. dr. hab. Zygmunta Gostkowskiego oraz ich – zatrudnionych w Katedrze – uczniów: dr hab. prof. UŁ Annę Kubiak, dr Ilonę Przybyłowską, dr. Pawła Daniłowicza, dr. Włodzimierza A. Rostockiego. Dodatkowym rozległym obszarem zainteresowań są studia nad współczesnymi badaniami socjologicznymi prowadzonymi w nowej rzeczywistości społecznej i technologicznej, a także rozważania nad rolą i miejscem socjologów.

Zainteresowania naukowe Jakuba Adamskiego ogniskują się wokół socjologii migracji (Adamski, 2020a), socjologii prawa (Adamski, Florczak, 2022), ale znaczna ich część dotyczy ilościowych: metod badań społecznych i sposobów analizy danych. Zajmują go następujące zagadnienia metodologiczne: problemy związane z wykorzystaniem, porównywalnością, jakością i możliwością łączenia różnych baz danych zastanych. W analizach koncentruje się na statystycznych metodach analizy i wizualizacji danych. Wątki te porusza w publikacjach dotyczących np. postrzegania imigrantów w państwach europejskich (Adamski, 2020b) oraz długookresowej analizy migracji przymusowych w Serbii, gdzie dane społeczne łączone są z analizami geoprzestrzennymi (Adamski i in., 2024). Dostrzegając wartość w wykorzystaniu danych zastanych, obecnie Jakub Adamski wraz z Katarzyną Grzeszkiewicz-Radulską są członkami krajowego zespołu Europejskiego Sondażu Społecznego, jednego z największych europejskich projektów badawczych¹.

¹ IFiS PAN, UMCS, UŁ, *Europejski Sondaż Społeczny runda 11 i runda 12 (ESS)*, umowa nr: 2023/WK/03, okres realizacji: 1.06.2023-30.09.2026, finansowanie: MEiN, <https://ess.ifispan.pl/>

Kamil Brzeziński obok swoich pierwotnych zainteresowań związanych z socjologią miasta, studiami miejskimi i więziami mieszkańców z miastami poprzemysłowymi (Brzeziński, 2016a; Brzeziński, 2016b; Brzeziński, 2024), zajmuje się również technikami partycypacyjnymi ze szczególnym naciskiem na ich aspekty metodologiczne oraz możliwość ich stosowania w polskich warunkach (Brzeziński, 2016c; Brzeziński, 2017; Brzeziński 2018; Brzeziński, 2019; Brzeziński, 2020). Opisuje przede wszystkim budżety i panele obywatelskie. Zainteresowania partycypacją i deliberacją nie ograniczają się jedynie do aktywności naukowej. Kamil Brzeziński występował w roli współorganizatora i realizatora wielu procesów partycypacyjnych i konsultacji społecznych, a zgromadzone doświadczenia znalazły naukowe odzwierciedlenie w monografii napisanej z Anetą Krzewińską, Agnieszką Kretek-Kamińską i Julią Zając na temat metod i technik konsultacji społecznych (Brzeziński i in., 2024).

Remigiusz Żulicki jest autorem szeregu publikacji z zakresu socjologii cyfrowej i krytycznych studiów nad danymi (*critical data studies*) (Żulicki, 2017; Żulicki, 2019; Żulicki, 2022; Żulicki, 2024; Żulicki i in., 2020). Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na społecznych aspektach technologii informacyjnych, data science, sztucznej inteligencji, wykorzystaniu nowych technologii w badaniach społecznych.

Angelika Kapuścik podjęła studia metodologiczne nad indywidualnymi wywiadami jakościowymi – jej praca badawcza skoncentrowana jest na sytuacji wywiadu, a szczególnie na analizie interakcji między badaczem a osobą badaną.

Pracownikami Katedry Metod i Technik Badań Społecznych nadal pozostają dr Katarzyna Grzeszkiewicz-Radulska, dr hab. prof. UŁ Anna Kacperczyk, dr Agnieszka Kretek-Kamińska i dr hab. prof. UŁ Aneta Krzewińska, których duża część zainteresowań naukowych wiąże się z zagadnieniami metodologicznymi. Anna Kacperczyk w ostatniej dekadzie koncentrowała swoje wysiłki poznawcze na tych zagadnieniach metodologii badań społecznych, które dotyczą miejsca i roli badacza w procesach wytwarzania wiedzy. Z tego zainteresowania wyrastały projekty zorientowane na wykorzystanie i rozwijanie metodologii teorii ugruntowanej, podejść etnograficznych oraz innowacyjnych strategii badań jakościowych, takich jak autoetnografia (Kacperczyk, 2016b; Kacperczyk, 2017; Kacperczyk i in., 2020). Na uwagę zasługują pogłębione studia nad społecznym światem wspinaczki (Kacperczyk, 2016a), w której autorka dostarcza wielowarstwowego opisu środowiska społecznego, a jednocześnie, wypowiada się na temat efektywnych metod studiowania światów społecznych, zagadnień ontologicznych i epistemologicznych związanych z ich badaniem, a także historycznych korzeni oraz odmian tej koncepcji

teoretycznej. Nowym obszarem substatywnym w jej refleksji naukowej stały się śmieci – niezwykle problematyczny element współczesnego życia społecznego (Kacperczyk i in., 2022). Eksplorację tego tematu rozpoczęła w projekcie IDUB, a następnie objęła kierownictwo nad projektem finansowanym przez NCN Dzikie wysypiska – wytwarzanie ład i nieładu społecznego w przestrzeni miejskiej².

Aneta Krzewińska, Katarzyna Grzeszkiewicz-Radulska i Agnieszka Kretek-Kamińska (Grzeszkiewicz-Radulska i in., 2015; Kretek-Kamińska i in., 2017) podjęły próbę krytycznej oceny dziedzictwa łódzkiej szkoły metodologicznej. Prace obejmowały zbieranie wywiadów od współtwórców szkoły i analizy bibliometryczne. W ramach kontynuacji zainteresowań twórców łódzkiej szkoły metodologicznej problematyką weryfikacji wewnętrznej Katarzyna Grzeszkiewicz-Radulska podjęła badania nad techniką winiet zakotwiczących (Grzeszkiewicz-Radulska i in., 2017). W charakterystycznym dla łódzkiej szkoły metodologicznej skupieniu uwagi na procesie powstawania danych i ocenie ich wartości wraz z Anetą Krzewińską przeprowadziła – z wykorzystaniem planu eksperymentalnego – studia metodologiczne³ z zakresu efektu techniki (*mode effect*), porównując wywiad CAPI z różnymi odmianami ankiety internetowej CAWI. Studia te podjęto w odpowiedzi na współczesne zjawiska zachodzące w świecie badań sondażowych – coraz większe trudności w uzyskaniu kooperacji ze strony respondentów, eliminacja żywego ankietiera z procesu badawczego i zastępowanie go różnymi reprezentacjami (Grzeszkiewicz-Radulska i in., 2018). Ważnym wyzwaniem tego typu studiów metodologicznych jest badanie efektu ankietarskiego z uwzględnieniem wymogów przy zbieraniu danych i analizach statystycznych (Grzeszkiewicz-Radulska, 2023).

W badaniach i publikacjach pracowników Katedry praktyczny wymiar badań społecznych ujmuje się na kilka różnych sposobów, jednak spajającym je elementem jest kwestia szeroko rozumianego zaangażowania nauki i naukowców w życie społeczne. W tym polu zainteresowań prowadzone są analizy metodologiczne służące opisaniu zakresu stosowności istniejących technik i narzędzi badawczych lub opracowaniu ich nowych wariantów, które mogą zostać wykorzystane w praktyce w rozmaitych dziedzinach życia społecznego, np. we wdrażaniu innowacji społecznych (Zajda, Kretek-Kamińska, Pasikowski, 2020), w diagnostyce społecznej (Kretek-Kamińska i in., 2019). Refleksji metodologicznej poddawane są także czynniki niezbędne do włączania odbiorców badań

² OPUS 26, UMO-2023/51/B/HS6/02545.

³ Projekt NCN Wpływ zabiegów humanizowania procedury badawczej w ankiecie internetowej CAWI na wartość uzyskiwanych danych, UMO-2014/15/B/HS6/01386.

w wytwarzanie wiedzy naukowej oraz czynniki przeszkadzające w tym procesie (Kretek-Kamińska i in. 2024a). Z tą tematyką związane są także badania dotyczące pracy naukowej jako takiej – pole zainteresowań przynależne Agnieszce Kretek-Kamińskiej – oraz szeroko rozumianej komunikacji naukowej⁴, którą naukowo zajmuje się Aneta Krzewińska (Krzewińska, Warwas, Dzimińska, red., 2021; Krzewińska i in. 2021b; Krzewińska i in. 2024).

Kolejnym zagadnieniem odnoszącym się do kategorii zaangażowania, systematycznie badanym przez Agnieszkę Kretek-Kamińską jest kwestia partycypacji i aktywności społecznej różnych grup obywateli oraz współpracy między obywatelami i różnymi typami instytucji publicznych i organizacji społecznych (Kretek-Kamińska i in., 2024b; Kretek-Kamińska, Brzeziński, 2023; Kretek-Kamińska i in., 2023; Kretek-Kamińska, Brzeziński, 2022; Kretek-Kamińska, 2021; Kretek-Kamińska, Zajda, 2018). Pogłębioną refleksję na temat metodologicznych ram technik mających wspierać społeczne zaangażowanie obywateli, włączanie ich w procesy demokratyczne także w deliberacyjnej odmianie podjęła Aneta Krzewińska w książce *Deliberacja. Idea – metodologia – praktyka* (2016).

Pracownicy Katedry współpracują także z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego⁵. Do tego typu działań zaliczyć można współpracę dr Agnieszki Kretek-Kamińskiej i dr hab. prof. UŁ Anety Krzewińskiej z Centrum Nauki i Techniki EC1, Centrum Informacyjno-Bibliotecznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Wydziałem Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej, w ramach których studenci socjologii uczestniczyli w przygotowaniu i realizacji badań służących poznaniu opinii użytkowników tych instytucji na temat prowadzonych przez nie działań, a docelowo poprawie jakości rozmaitych aspektów ich funkcjonowania. Pracownicy sprawują także opiekę nad praktykami zawodowymi studentów Socjologii i Pracy Socjalnej. Przy Katedrze funkcjonuje również Studenckie Koło Naukowe Metoda, skupiające studentów zainteresowanych metodologią oraz realizacją badań społecznych.

⁴ Aneta Krzewińska pracowała przy realizacji projektu *Communication role on perception and beliefs od UE Citizens about Science* (H2020-SwafS-2018–2020) finansowanego z funduszy UE: H2020.

⁵ Przykładem takich działań jest przede wszystkim udział pracowników w realizacji projektu Science Hub (A. Krzewińska, K. Brzeziński i A. Kretek-Kamińska), <https://www.sciencehub.uni.lodz.pl>

Katedra Socjologii Kultury

Katedrę Socjologii Kultury (KSK) tworzą: prof. dr hab. Kaja Kaźmierska – kierownik, dr hab. prof. UŁ Agnieszka Golczyńska-Grondas, dr hab. prof. UŁ Katarzyna Waniek, dr Dominika Byczkowska-Owczarek, dr Renata Dopierała, dr Magdalena Nowicka-Franczak, dr Joanna Wygnańska, dr Karol Franczak, dr Jerzy Stachowiak, dr Piotr Szenajch. W skład zespołu wchodzi także słuchacz Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UŁ: mgr Aleksandra Drażczyk, mgr Katarzyna Krakowska, mgr Andrzej Frączysty, mgr Ksawery Olczyk. W ostatniej dekadzie pracę zawodową zakończyli dr hab. prof. UŁ Kazimierz Kowalewicz, dr hab. prof. UŁ Andrzej Piotrowski oraz dr hab. prof. UŁ Marek Czyżewski.

Tematyka badań i zainteresowań naukowych pracowników Katedry Socjologii Kultury zainicjowanych w poprzednich dekadach była kontynuowana, rozwijana i pogłębiana. Dotyczy to w szczególności dwóch wiodących obszarów: badań biograficznych oraz analiz dyskursu prowadzonych w Zakładzie Badań Komunikacji Społecznej (ZBKS) afiliowanym przy Katedrze i istniejącym w latach 2008–2022. Jednocześnie wyłoniły się nowe zagadnienia związane z socjologią ciała, socjologią sztuki oraz socjologią problemów społecznych.

W obszarze badań biograficznych powstały liczne artykuły teoretyczno-metodologiczne poświęcone systematyzacji wiedzy na temat autobiograficznego wywiadu narracyjnego (w tym monografia Kaźmierska, Waniek, 2020a), teksty opisujące wyzwania etyczne wynikające ze specyfiki metody oraz studia empiryczne, w których została ona wykorzystana do analizy konkretnych zjawisk społecznych (Golczyńska-Grondas, 2016; Dopierała, Waniek, red., 2016; Waniek, 2020; Kaźmierska, Waniek, Zysiak, 2015). Perspektywa biograficzna została zastosowana także w dwóch projektach finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki: Post-transformacja w perspektywie doświadczeń biograficznych osób urodzonych w latach 1980–2005. Analiza socjologiczna, który jest kontynuacją projektu Doświadczenie procesu transformacji w Polsce. Porównanie socjologiczne na podstawie analizy biograficznej. Jego efektem jest publikacja *Telling the Great Change. The process of the systemic transformation in Poland in biographical perspective* (Kaźmierska, Waniek, red., 2020b) z rozdziałami opracowanymi przez pracowników KSK, w której transformacja jest opisywana wieloaspektowo, m.in. przez pryzmat życia przedmiotów pojawiających się w narracjach (Dopierała, 2020) oraz podwórek jako symbolicznego zasobu biograficznego (Burski, Wygnańska, 2020). Interdyscyplinarny i międzynarodowy charakter (współpraca z Uniwersytetem w Cork i Uniwersytetem w Zagrzebiu) ma projekt Granice Europy w doświadczeniach

biograficznych (EuroBorderWalks), którego członkowie analizują problemy społeczne na kilku obszarach granicznych dotkniętych konfliktami i kryzysami.

Ciągłości i zerwaniom w socjologii biografistycznej oraz jej relacji z innymi metodami były poświęcone dwie międzynarodowe konferencje zorganizowane w Instytucie Socjologii UŁ: Theoretical and empirical reflections on social disorganisation and „otherness” in modern European societies. Following the biographical and discursive approach of Thomas and Znaniecki’s legacy of „Polish Peasant in Europe and America” (2018) oraz Oral History in Central-Eastern Europe: Current Research Areas, Challenges and Specificity (2015). Ponadto w 2018 r. odbył się cykl czterech spotkań zatytułowanych: Stulecie wydania książki *Chłop polski w Europie i Ameryce* Williama Thomasa i Floriana Znanieckiego 1918–1920. Tematyka związków i napięć pomiędzy metodą biograficzną a historią mówioną była m.in. przedmiotem monografii (Kaźmierska, Pałka, 2018). Z inicjatywy członkiń KSK powstała Sekcja Badań Biograficznych Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (PTS); K. Kaźmierska, K. Waniek i A. Golczyńska-Grondas pełniły funkcje przewodniczących i wiceprzewodniczących oraz zasiadały w zarządzie ESA Research Network 03, a także w zarządzie 38 RC Biography and Society ISA. Pod jej patronatem odbyły się dwie konferencje krajowe: Metody, Etyka, Praktyka Badań Biograficznych (2017) oraz Metoda biograficzna w naukach społecznych. Trendy i kontrowersje (2023). Przy Katedrze powstało Centrum Badań Biograficznych i Historii Mówionej UŁ, cyklicznie jest organizowane seminarium Badań Biograficznych oferujące reprezentantom różnych dyscyplin możliwość analizy materiałów o charakterze biograficznym.

W obszarze komunikacji społecznej i praktyk dyskursywnych członkowie ZBKS zrealizowali dwa projekty: ogólnopolski projekt Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki Komunikowanie publiczne w Polsce – ujęcie inter- i multidyscyplinarne oraz międzynarodowy Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki we współpracy z Uniwersytetem w Giessen Europejski Inny w polskich i niemieckich dyskursach publicznych. W ramach pierwszego z nich powstały dwie publikacje zbiorowe (Czyżewski i in., 2017a; Czyżewski i in., 2017b), w których autorzy rozdziałów, m.in. z ZBKS, nie tylko prezentowali wybrane metody i perspektywy badawcze stosowane we współczesnej analizie dyskursu, ale podkreślali także kondycję i kulturę komunikowania jako kluczowe elementy demokracji. Kontynuacją współpracy z Uniwersytetem w Giessen jest przyznany w 2025 roku grant w konkursie specjalnym Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki: Dyskurs elit symbolicznych na temat wojny w Ukrainie: porównanie polsko-niemieckie (kierownik K. Franczak).

Zjawiskom występującym w szeroko ujmowanej komunikacji społecznej oraz przemianom debaty publicznej w Polsce poświęcono dwie ogólnopolskie konferencje: Nowa władza komunikacji: aktorzy, przestrzenie, techniki (2023) oraz Demokratyzacja debaty publicznej. Zagadnienia teoretyczne i badania dyskursu (2016). Pierwsza konferencja była współorganizowana przez Sekcję Badań Komunikacji Społecznej PTS, która powstała z inicjatywy członków Zakładu; M. Nowicka-Franczak jest jej przewodniczącą (2023–2025), J. Stachowiak wiceprzewodniczącym. W 2014 r. odbyło się ogólnopolskie, interdyscyplinarne sympozjum Pamiętać Foucaulta. Władza, wiedza, opór we współczesnej refleksji badawczej, zorganizowane z okazji 30. rocznicy śmierci Michela Foucaulta. Efektem publikacyjnym seminarium był numer tematyczny „Przeglądu Socjologii Jakościowej” (2016) m.in. z artykułami członków ZBKS opisującymi możliwe zastosowania i ograniczenia Foucaultowskiej perspektywy. Inspiracji myślą Foucaulta był także poświęcony tom „Qualitative Sociology Review” (2021). Interdyscyplinarności badań dyskursu i potencjału badań jakościowych opartych na pojedynczym przypadku dotyczy publikacja *Analysing Discourse, Analysing Poland. The Case of a Political Interview* (Nowicka-Franczak, Kumięga, red., 2023) z rozdziałami napisanymi przez M. Czyżewskiego i J. Stachowiaka.

258

Członkowie Zakładu zorganizowali cykliczne Warsztaty Analizy Dyskursu (2009–2023), w trakcie których osoby z różnych ośrodków akademickich zajmowały się analizą dyskursu, a J. Stachowiak od 2025 r. jest przewodniczącym Konsorcjum Naukowego Analiza Dyskursu. Przeprowadzili także serię warsztatów dla społeczności UŁ: Otwarte Seminarium Analiza Dyskursu, w trakcie których były analizowane przekazy medialne dotyczące istotnych spraw poruszanych w debacie publicznej: U jak uchodźcy – polski spór o uchodźców imigrantów (2015); Spór o Trybunał Konstytucyjny – Spór o demokrację w Polsce (2016); Trumpizm i nowe formy komunikacji politycznej (2016); Pedofilia w Kościele: prawda ofiar, prawda instytucji (2019).

Wraz z dołączeniem do Katedry nowych osób dominująca tematyka poszerzyła się o kolejne obszary. Poza metodą biograficzną A. Golczyńska-Grondas (wcześniej KSSiPS) kontynuuje zainteresowania problematyką biedy, wykluczenia społecznego, innowacji w pracy socjalnej (Golczyńska-Grondas, Potoczna, 2024; Golczyńska-Grondas, Błaszczyk, 2020), a nowym obszarem jej analiz są kwestie współczucia i kryzysu humanitarnego na granicy polsko-białoruskiej (Golczyńska-Grondas, 2022). D. Byczkowska-Owczarek (wcześniej KSOiZ) jest autorką znaczących dla subdyscypliny socjologii ciała publikacji: książki *Batutą i skalpelem. Ciało w zawodach wysokospecjalistycznych* (2024), wielu artykułów i rozdziałów dotyczących społecznych uwarunkowań ciała (w chorobie, w tańcu towarzyskim)

oraz redaktorką i współautorką monografii zgłębiającej relacje między ciałem i społeczeństwem (Byczkowska-Owczarek, 2020; Byczkowska-Owczarek, red., 2023). Między innymi z jej inicjatywy powstała Sekcja Socjologii Ciała PTS – D. Byczkowska-Owczarek jest aktualną przewodniczącą. Pod patronatem Sekcji, we współpracy z Sekcją Socjologii Sportu PTS, odbyła się w Instytucie Socjologii UŁ ogólnopolska konferencja Socjologia ciała i socjologia sportu. Stan badań i wzajemne inspiracje (2023). Problematyka związana z polem sztuki jest domeną P. Szenajcha, analizującego – teoretycznie i badawczo – uwarunkowania procesu twórczości, któremu poświęcona jest monografia *Odczarowanie talentu. Socjografia stawania się uznanym artystą* (2022). Publikacja otrzymała Nagrodę im. Anselma Straussa PTS za lata 2022–2023, była nominowana do Nagrody im. Jana Długosza, przyznawanej w ramach Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie (2023). Autor otrzymał także Nagrodę Rektora UŁ za osiągnięcie naukowe w 2023 r. P. Szenajch jest obecnie zaangażowany w projekt NCN Afropolacy. Plurisocjalizacja, budowanie tożsamości, tworzenie kultury, którego celem jest opisanie doświadczenia bycia Polakiem pochodzenia afrykańskiego.

Poza zagadnieniami angażującymi zespołowo pracowników KSK jej członkowie podejmują indywidualne aktywności badawcze. J. Wygnańska analizuje uwarunkowania kolektywnej tożsamości narodowej przedstawione w artykułach (Wygnańska, 2021) oraz przygotowanej na podstawie rozprawy doktorskiej publikacji (Wygnańska, 2020). W ostatnim czasie jej dociekania badawcze obejmują także sztuczną inteligencję oraz interakcje bytów ludzkich i nieludzkich (Wygnańska, 2023). R. Dopierała zajmuje się tematyką zmian zachodzących w różnych obszarach życia pod wpływem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz dyskursami antykonsumpcyjnymi (Dopierała 2022; Dopierała 2023). Przemiany dyskursu elit symbolicznych oraz władza symboliczna znajdują się w polu zainteresowań M. Nowickiej-Franczak. Zagadnień tych dotyczył projekt NCN Komunikacyjne aspekty społecznego sporu o ocenę polskiej transformacji ustrojowej i demokracji. Badania wstępne nad świadomością dyskursową elit symbolicznych. Autorka w licznych artykułach podejmuje również refleksję dotyczącą współczesnych debat publicznych, a książka *Niehciana debata. Spór o książki Jana Tomasza Grossa* (2017) w 2018 r. została wyróżniona Nagrodą im. Stanisława Ossowskiego przyznawaną przez PTS. Problem relacji między prawdą i post-prawdą w dyskursie publicznym, głównie dyskursie elit symbolicznych, jest poruszany przez J. Stachowiaka, którego wcześniejsze analizy dotyczyły języka współczesnej teorii zarządzania (Stachowiak, 2020b), szczególnie idei gospodarki opartej na wiedzy w dyskursie zarządzania zasobami ludzkimi (Stachowiak, 2020a). W 2021 r. autor otrzymał Nagrodę Rektora UŁ

III stopnia za cykl publikacji *Uprzedmiotowanie w kulturze kapitalizmu*. Z kolei etos kreatywności i przemysły kreatywne badane z perspektywy dyskursu modernizacyjnego i ekonomii kultury są przedmiotem artykułów (Franczak, 2020; Franczak, 2018) i przygotowywanej przez K. Franczaka książki *Kultura jako źródło zysku? Sprzeczności gospodarki kreatywnej*. Autor zajmuje się także analizą działalności współczesnych elit symbolicznych oraz zagadnieniami władzy i komunikacji (Franczak, 2016; Franczak, 2015). W kręgu poszukiwań badawczych K. Waniek znajdują się kwestie związane z doświadczeniem migracji, cierpienia, wykluczenia, stygmatyzacji i uprzedzeń oraz terapeutyzacji wizji dobrego życia (Waniek, 2023). K. Kaźmierska badała różne wymiary religijności w społeczności lokalnej (Kaźmierska, 2018; Kaźmierska, 2019; Kaźmierska, 2020).

Pracownicy KSK odbywają staże w zagranicznych ośrodkach naukowych: M. Nowicka-Franczak w ramach Bronisław Geremek Junior Visiting Fellowship (Instytut Nauk o Człowieku, Wiedeń, 2014–2015), J. Stachowiak jako Visiting Research Associate (School of Humanities, Education and Social Sciences na Uniwersytecie w Örebro, Szwecja, 2015). Podejmują również międzynarodowe współprace – D. Byczkowska-Owczarek współorganizowała Blended Intensive Programme. Łódź Post-Industrial City. Ethnography and Mapping of Urban Revitalization Data Collection, Analysis, and Collaborative Exchanges (wraz z Uniwersytetem Karola w Pradze i Uniwersytetem Witolda Wielkiego w Kownie).

M. Czyżewski jest redaktorem naczelnym „Przeglądu Socjologicznego”, A. Golczyńska-Grondas i K. Kaźmierska są członkiniami redakcji, M. Nowicka-Franczak jest stałą współpracowniczką „Tygodnika Powszechnego”.

Dokonania teoretyczne i metodologiczne pracowników Katedry Socjologii Kultury stanowią znaczący wkład w rozwój wielu subdyscyplin socjologii oraz metod badań, cieszą się także uznaniem w polu socjologii krajowej i międzynarodowej.

Katedra Socjologii Organizacji i Zarządzania

Katedra Socjologii Organizacji i Zarządzania jest silnym ośrodkiem socjologii jakościowej, prowadzącym badania empiryczne z zastosowaniem metodologii badań jakościowych. Pracownicy Katedry łączą różnorodne zainteresowania naukowe z interpretatywnym podejściem badawczo-teoretycznym. Ich prace opierają się na teorii symbolicznego interakcjonizmu i na metodologii jakościowej. Skupiają się na badaniu zjawisk

związanych z pracą, analizując doświadczenia jednostek, ich role zawodowe, emocje, interakcje oraz działania instytucji i organizacji.

Rozwijana i wykorzystywana przez zespół metodologia jakościowa obejmuje teorię ugruntowaną, etnografię socjologiczną (w tym obserwację uczestniczącą), metody badań wizualnych, jakościowe badania fenomenologiczne oraz techniki kontemplacyjne. Kluczowym elementem podejścia stosowanego przez członków zespołu jest otwartość na nieoczekiwane odkrycia podczas pracy terenowej, co pozwala na eksplorację nowych zjawisk. W Katedrze dąży się do tego, by nauka była nie tylko źródłem satysfakcji, ale również przestrzenią samorealizacji i dzielenia się wiedzą. Idee i wartości, którymi kierują się pracownicy oraz doktoranci Katedry, są fundamentem spajającym i łączącym ponad podziałami. Głównym założeniem zespołu jest jedność i wspólnota oparta na akceptacji różnorodności oraz współpracy, przy zachowaniu własnej autonomii i niezależności. To daje pracownikom poczucie tego, że choć różni i niejednokrotnie podkreślający swoją indywidualność, potrafią być razem, identyfikując siebie jako części całości.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat Katedra przeszła istotne zmiany. Część pracowników otrzymała stopnie doktorów habilitowanych i stanowiska profesorów, a skład osobowy ewoluował. W 2023 r. z Katedry odeszła Anna Kubczak, która była naszym pracownikiem przez dwadzieścia lat. Jej zainteresowania badawcze koncentrowały się wokół interakcji człowiek–komputer, socjologicznych aspektów ubioru oraz socjologicznych aspektów materialności i ich wpływie na działania w organizacji. Była moderatorem warsztatów design thinking. Obecnie jest pracownikiem Politechniki Łódzkiej. W zespole pojawiły się nowe osoby, które wnoszą świeże spojrzenie i entuzjazm. Realizowane projekty uwzględniają metodologię teorii ugruntowanej i badania kontemplacyjne, a współpraca w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi jest integralną częścią działań zespołu. Pracownicy z powodzeniem prowadzą szkolenia i badania dotyczące HR oraz angażują się w organizację i prowadzenie studiów podyplomowych.

Podejmują szereg wspólnych inicjatyw naukowo-badawczych, znajdujących odzwierciedlenie w wymiarze publikacyjnym oraz projektowym. Jedną z takich inicjatyw było wydanie numeru tematycznego *Symbolic Interactionism in Poland*, „Qualitative Sociology Review” (2020, t. 16, nr 4, red. K.T. Konecki, A. Kacperczyk), w którym znalazły się artykuły pracowników Katedry poświęcone badaniom prowadzonym w duchu symbolicznego interakcjonizmu w Polsce.

Badania pracowników Katedry koncentrują się na socjologii pracy, organizacji i zarządzania, w tym HRM, a także na zagadnieniach szeroko rozumianych procesów społeczno-organizacyjnych w przedsiębiorstwach

i placówkach publicznych. Oprócz badań podstawowych Katedra realizuje projekty we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, łącząc praktykę z nauką i refleksją. W tym zakresie realizowane są badania i analizy dotyczące między innymi takich zjawisk i obszarów, jak: etnografia organizacji – diagnoza kultury organizacyjnej, diagnoza systemów zarządzania ludźmi – przy pomocy metody etnograficznej, projektowanie systemów ocen, audyt personalny (metoda etnograficzna poparta badaniami ilościowymi), analiza potrzeb personalnych, projektowanie pracy zespołowej, coaching korporacyjny, ewaluacja wdrożeń w ramach polityki personalnej, postawy wobec planowanych zmian, zarządzanie zasobami ludzkimi (HRM). Badania ukierunkowane są na poprawę efektywności działania firm, szczególnie w obszarach: skutecznego zarządzania potencjałem ludzkim, możliwości i warunków wprowadzenia zmian organizacyjnych, doskonalenia pracy zespołowej, skuteczności prowadzonej polityki personalnej, stopnia zadowolenia pracowników z miejsca pracy, funkcjonowania komunikacji w firmie.

262

Aby umożliwić swobodny przepływ informacji i integrację środowiska socjologów jakościowych z inicjatywy pracowników Katedry powstały czasopisma naukowe „Qualitative Sociology Review” oraz „Przegląd Socjologii Jakościowej” (Open Access), propagujące paradygmat interpretacyjny i interakcjonizm symboliczny. Publikowane są w nich prace empiryczne, teoretyczne i metodologiczne dotyczące wszystkich dziedzin i specjalności w ramach socjologii, jak również prace zawierające dokumentację danych badawczych. Publikacje te integrują badaczy z różnych krajów, dbając o wysoki poziom naukowy i szybki proces wydawniczy. Nad poziomem merytorycznym pism czuwają Zespół Redakcyjny i Rada Naukowa składająca się z wybitnych przedstawicieli socjologii ciesząca się międzynarodowym uznaniem.

Katedra współpracuje z wiodącymi ośrodkami naukowymi, m.in. Uniwersytetem Chuo w Tokio, Texas State University w San Marcos, Palacky University w Ołomuńcu oraz organizacjami takimi jak: Europejskie Towarzystwo Socjologiczne, Międzynarodowy Instytut Metodologii Jakościowej czy Europejskie Stowarzyszenie Badań nad Symboliczną Interakcją. Partnerstwo obejmuje badania, konferencje i wspólne projekty naukowe.

Działalność dydaktyczna Katedry obejmuje kursy z metod i analiz jakościowych, metodologii teorii ugruntowanej, socjologii mikrostruktur, psychologii oraz zajęcia fakultatywne, takie jak współczesne problemy socjologii organizacji i zarządzania, socjologia emocji, Public Relations, socjologia zmysłów czy socjologia kontemplacyjna. Prowadzone przez Katedrę moduły i wiązki specjalizacyjne Socjologia Organizacji i Zarządzania, Socjologia Zmysłów w Praktyce Badawczej oraz Praca i Zatrudnienie – Planowanie Ścieżki Rozwoju Zawodowego cieszą się dużą

popularnością wśród studentów. Katedra prowadzi również studia podyplomowe, m.in. z coachingu organizacyjnego i life coachingu, łącząc teorię z praktyką. Prace dyplomowe, magisterskie i doktorskie są często nagradzane w konkursach krajowych.

Kierownikiem Katedry jest prof. dr hab. Krzysztof T. Konecki, specjalista od metod jakościowych, autor kontemplacyjnej i wizualnej teorii ugruntowanej. Bada socjalizację umysłu, emocjonalności i ciała, oraz odczucia sensoryczne, wykorzystując hatha jogę, medytację oraz elementy sztuki. W latach 2019–2021 kierował projektem NCN Opus „Doświadczenie ciała i gestów w świecie społecznym hatha-jogi”. Znaczenia i transmisja wiedzy w praktyce cielesnej. W 2021 r. został laureatem nagrody im. Stefana Nowaka za osiągnięcia w zakresie metodologii jakościowej i nowatorskie jakościowe badania społeczne. W latach 2016 i 2019 otrzymał Nagrody Rektora za książki: *Is the Body the Temple of the Soul? Modern Yoga Practice as a Psychosocial Phenomenon* (2016) oraz *Advances in Contemplative Social Research* (2018). Współtworzył Transdyscyplinarne Sympozjum Badań Jakościowych. Przez dwie kadencje (w latach 2017–2023) był przewodniczącym PTS.

Obecnie zespół Katedry kierowanej przez prof. dr hab. Krzysztofa T. Koneckiego tworzą: dr hab. prof. UŁ Beata Pawłowska, dr hab. prof. UŁ Jakub Niedbalski, dr hab. Waldemar Dymarczyk, dr Łukasz Marciniak, dr Izabela Ślęzak-Niedbalska, dr Dagmara Tarasiuk, mgr Hanna Krocza oraz doktoranci mgr Aleksandra Płaczek, mgr Milena Trojanowska, mgr Piotr Statucki. Od strony administracyjnej prace i projekty Katedry wspiera mgr Alicja Sobolewska – specjalistka w Centrum Sekretarskim Instytutu Socjologii.

Beata Pawłowska jest ekspertką w dziedzinie kultury organizacyjnej i zarządzania emocjami. Jej badania koncentrują się na zarządzaniu zasobami ludzkimi, emocjach w pracy oraz socjologii organizacji. Zajmuje się także socjologią turystyki i podróży. Łączy teorię socjologii i psychologii z praktyką doradczą. W latach 2016–2018 była kierowniczką studiów podyplomowych Skuteczny Kierownik Sektora Publicznego prowadzonych w ramach współpracy z ZUS-em oraz Katedrą Pracy i Polityki Społecznej UŁ. Jest autorką licznych publikacji naukowych, a także członkinią Rady Konsultacyjnej w redakcji „Qualitative Sociology Review” oraz promotorką wielu prac licencjackich i magisterskich. Wraz z byłymi pracowniczkami Katedry Anną Kubczak oraz Dominiką Byczkowską-Owczarek przeprowadziła etnograficzne badania pracy personelu medycznego w jednym z łódzkich szpitali, w wyniku czego powstała książka *Za drzwiami oddziału. Badania etnograficzne w szpitalu* (2020). Jest członkinią Rady Konsultacyjnej Instytutu Socjologii.

Jakub Niedbalski specjalizuje się w socjologii niepełnosprawności, socjologii jakościowej oraz komputerowej analizie danych jakościowych. Prowadzi

badania nad aktywizacją osób z niepełnosprawnościami oraz wspierającymi je instytucjami. Jest uczestnikiem i kierownikiem licznych projektów badawczych (aktualnie projektu NCN Opus: Procesualny Wymiar Konstruowania Tożsamości Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Kontekście Życia Rodzinnego. Analiza Zjawiska z Perspektywy Okresu Późnej Adolescencji i Wczesnej Dorosłości). W 2024 r. otrzymał Nagrodę Rektora Uniwersytetu Łódzkiego, za cykl publikacji *Osoby z niepełnosprawnością na tle uwarunkowań społeczno-kulturowych i instytucjonalnych w Polsce*. Jest także redaktorem „Przeglądu Socjologii Jakościowej”, przewodniczącym Rady Naukowej Sekcji Socjologii Niepełnosprawności i koordynatorem Konsorcjum Naukowego Komputerowej Analizy Danych Jakościowych.

Waldemar Dymarczyk specjalizuje się w socjologii wizualnej, analizując plakaty wojenne i polityczne. Bada czas i przestrzeń w pracy menedżerów oraz kariery w różnych światach społecznych. Pomysłodawca Konkursu Fotograficznego „Przeglądu Socjologii Jakościowej”, rozwija badania biograficzne i wizualne. Wiedzę z zakresu socjologii jakościowej z powodzeniem przekazuje studentom w ramach zajęć z metod i analiz badań jakościowych. Jest redaktorem merytorycznym w „Przeglądzie Socjologii Jakościowej”.

264

Łukasz Marciniak zajmuje się socjologią jakościową, symbolicznym interakcjonizmem i konstruktywizmem. Bada organizacje nieformalne i ruchy społeczne. Jest współzałożycielem „Qualitative Sociology Review” i „Przeglądu Socjologii Jakościowej” oraz konsultantem firm w zakresie transformacji turkusowej. Jest też certyfikowanym trenerem i konsultantem zarządzania (Matrik), coachem (ICF CoachWise™, TPLC™) oraz terapeutą systemowym (Taunus-Institut für Stilles Familienstellen). Łączy naukę z praktyką, będąc Dyrektorem Programowym Hutchinson Institute oraz Dyrektorem Pracowni Rozwoju Kompetencji.

Izabela Ślęzak-Niedbalska zajmuje się społecznymi i prawnymi uwarunkowaniami pracy seksualnej oraz strategiami oporu. Korzysta z metod jakościowych, takich jak wywiady i etnografia. Skupia się na etyce badań i władzy w relacji badacz–uczestnik. Jest redaktorką „Przeglądu Socjologii Jakościowej”. W latach 2020–2022, w ramach konkursu Miniatura 2 NCN, prowadziła badania pt. Doświadczanie Piętna przez Osoby Świadczące Usługi Seksualne. W 2017 r. otrzymała nagrodę EGOS Book Award przyznaną przez European Group for Organizational Studies za najlepszą książkę z zakresu *organization studies*.

Dagmara Tarasiuk bada praktykę hatha jogi i feministyczną fenomenologię ciała. Skupia się na doświadczeniach okołoporodowych i byciu matką-akademiczką. Interesuje ją przekaz wiedzy przez ciało i ucieleśnienie praktyk społecznych.

Hanna Krocak zajmuje się socjologią pracy i problemów społecznych, wykluczeniem społecznym i reintegracją. Łączy podejście

fenomenologiczne z feministycznym. Jest współzałożycielką Kolektywu Myślowego Kobiet.

Aleksandra Płaczek bada praktykę hatha jogi i znaczenie imion w codziennych interakcjach. W badaniach łączy metody jakościowe i ilościowe.

Milena Trojanowska zajmuje się *disability studies*, jest zaangażowana w projekty społeczne, dotyczące dostępności usług dla kobiet z niepełnośprawnościami. Piotr Statucki w pracy doktorskiej analizuje czas i czasowość oraz przestrzeń miejską. Jest stypendystą projektu NCN OPUS.

Katedra Socjologii Polityki i Moralności

Przez ostatnią dekadę zainteresowania badawcze pracowników Katedry koncentrowały się wokół zagadnień socjologii polityki i socjologii moralności. To kontynuacja i rozwijanie kierunków i ścieżek naukowych, wyznaczających już od lat 80. XX w. główne obszary realizowanych w Katedrze badań.

Na badawczą tradycję Katedry składają się od początku jej istnienia analizy dotyczące socjologii pracy. Problematyka ta charakteryzuje badania i dorobek publikacyjny prof. dr hab. Danuty Walczak-Duraj (kierującej Katedrą do września 2017 r.), autorytetu w obszarze socjologii pracy i zawodu. Zajmowała się przede wszystkim transgresją etyczną w świecie pracy, etosem pracy, zmieniającymi się okolicznościami i warunkami kulturowymi wykonywania określonych zawodów oraz kwestią wpływu zmian technologicznych na pracę (Bylok i in., 2017; Walczak-Duraj, 2014; Walczak-Duraj, 2018; Walczak-Duraj, 2019b; Walczak-Duraj, 2019a; Walczak-Duraj, 2020; Walczak-Duraj, 2021; Walczak-Duraj, 2022). Badania dotyczyły między innymi dyskursów w świecie pracy, ze szczególnym uwzględnieniem kategorii racjonalności (Kubala, 2019; Kubala 2022b). Problematyka etyki rynku pracy była obecna w badaniach dr Barbary Ober-Domagalskiej, czego przykładem są porównawcze analizy dotyczące sytuacji w Polsce i w Norwegii (Ober-Domagalska, Czernicka, 2019). Na uwagę zasługują również badania dotyczące pracy kobiet opracowywane w formule herstorii, w których oddano głos pracownikom, uwzględniając i ustawiając na pierwszym planie ich perspektywę opisu rynku pracy (Desperak, Krogulec, 2020). Problematyka socjologii płci czy perspektywa gender stanowią ważne obszary badawcze w Katedrze, charakteryzując przede wszystkim aktywność badawczą i publikacyjną dr Izy Desperak (Desperak, 2017; Desperak, 2023; Desperak, Kuźma, 2017; Gajek, Desperak, 2022). Obszar socjologii płci interesuje również

inne pracowniczki Katedry, a ich rozważania dotyczą na przykład: umiejscowienia teorii płci pośród innych teorii społecznych (Ober-Domagalska, 2019), problematyki doświadczeń osób nieheteronormatywnych (Wojciechowska, 2023c), zagadnień związanych z cielesnością i społecznymi normami dotyczącymi ciała i seksualności (Wojciechowska, 2023b; Wojciechowska, 2023a) oraz dyskursu instytucji kościelnych odnoszącego się do kwestii gender (Ober-Domagalska, 2022). Tematy odnoszące się do obszaru socjologii religii były również podejmowane w kontekście kryzysu i dysfunkcji instytucji religijnych (Kutyło, 2019).

W obszarze socjologii polityki pracowników interesowały zmiany i procesy instytucjonalizacji w polskim systemie politycznym oraz medialnym, a także ich wpływ na zaznaczające się w społeczeństwie podziały społeczno-polityczne. Badano między innymi kwestie związane z obecnością Polski w Unii Europejskiej, głównie to, w jaki sposób w obszarze dyskursu politycznego diagnozowano i opisywano proces akcesji do UE i członkostwo (Kubala, 2016). Prowadzono również analizy dotyczące polityki tożsamościowej oraz sentymentów i resentymentów publicznych (przede wszystkim w dyskursie mediów i dyskursie politycznym) wpływających na proces konstruowania podziałów wewnątrz społeczeństwa (Kotras, 2017; Kotras, 2018; Kotras, 2021a; Kotras, 2021b; Kotras, 2023; Kotras, Urbańska, 2023; Kubala, 2015).

266

Pracowników interesowała również problematyka socjologii młodzieży i młodych dorosłych. Ten nurt badań charakteryzuje przede wszystkim aktywność dr Karoliny Messyasz. Analizowała zmieniające się postawy polityczne młodych oraz ich poziom zainteresowania polityką i partycypacji politycznej (Messyasz, 2015; Messyasz 2016). W odniesieniu do młodych ludzi podejmowana była również problematyka ich postaw wobec pracy, edukacji i kluczowych wartości społecznych (Kutyło i in., 2019; Messyasz, 2021; Messyasz 2022b; Messyasz 2022a). Analizy te były między innymi próbą uchwycenia ewentualnej pokoleniowej specyfiki tzw. pokolenia Z, zarówno w przypadku oddolnych, jak i odgórnych procesów instytucjonalizacji. W projekcie badawczym dotyczącym osiągnięcia pełnej dorosłości przez młodych dorosłych brał udział dr hab. Marcin Kotras. Problematyka badawcza koncentrowała się wokół kulturowych i politycznych uwarunkowań tego procesu, w tym politykach publicznych adresowanych do badanej kategorii społecznej (Grotowska-Leder i in., 2022; Grotowska-Leder, Kotras, 2023; Kotras, 2019). Dr Łukasz Kutyło prowadzi badania w nurcie socjologii biograficznej, strategii poszukiwania swego miejsca w świecie ponowoczesnym (Kutyło, 2024).

Konsekwentnie prowadzone były też badania z zakresu socjologii medycyny, zdrowia i choroby. Analizy dr hab. prof. UŁ Alicji Łaskiej-Formejster dotyczą praw pacjentów, zmiany postaw pacjentów,

humanizacji opieki medycznej, etycznej relacji na linii pacjent i instytucje ochrony zdrowia oraz procesów reformujących system ochrony zdrowia (Łaska-Formejster, 2015; Łaska-Formejster, 2016; Łaska-Formejster, Sudra, 2018; Łaska-Formejster, Adamczyk, Muzioł-Vidal, 2020). Ponadto dr hab. Alicja Łaska-Formejster w 2019 r. była facylitatorką/obserwatorką w projekcie H2020 CONCISE. Communication role on perception and beliefs of EU Citizens about Science, w którym Uniwersytet Łódzki był partnerem, a podmiotem koordynującym Uniwersytet w Walencji. W 2020 r. pełniła funkcję międzynarodowego koordynatora w projekcie badawczym: Worldwide COVID-19 Online Anonymous Survey from Taiwan. Social contact during the epidemic: An international survey. Understanding the relational distance between people, as they become physically distanced. W 2024 r. dr hab. prof. UŁ Alicja Łaska-Formejster oraz dr Magdalena Wojciechowska przystąpiły do międzynarodowego zespołu projektowego (MOBILITY & SOCIAL COHESION LABORATORY), w skład którego wchodzi przedstawiciele: Madeira University, Charles University, University of Central Lancashire, University of Parma, University of Modena and Ewggio Emilia, University of Bari oraz Uniwersytetu Zielonogórskiego. W 2024 r. badaczki nawiązały współpracę naukową z Centrum Zdrowia Matki Polki, z Kliniką Endokrynologii i Chorób Metabolicznych, Poradnią Wrodzonych Wad Metabolicznych w związku z realizacją projektu: Doświadczenia, działania i interakcje osób dotkniętych chorobami rzadkimi w życiu codziennym i środowisku medycznym. W stronę lepszego zrozumienia i skutecznego leczenia.

Pracownicy podejmują również problematykę metodologii badań socjologicznych. W tym obszarze ważne miejsce zajmują rozważania dotyczące etyki badań oraz efektywności wybranych narzędzi badawczych, przede wszystkim w technikach jakościowych. Istotnym kontekstem dla tych opracowań była pandemia COVID-19 stanowiąca duże wyzwanie dla realizujących badania socjologiczne z wykorzystaniem jakościowych narzędzi badawczych (Bielska i in., 2024; Męcfal i in., 2023). Badania dotyczące tej problematyki są prowadzone przez dr Sylwię Męcfal w ramach realizowanego (w ramach naukowego konsorcjum) projektu badawczego: CRISIS RE-THICS. Praktyki badawczo-etyczne w naukach społecznych podczas kryzysów społecznych – przypadki powodzi z 1997 i 2010 r., pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie. Dr hab. Konrad Kubala zajmował się problemem rozwijania i aplikacji narzędzi badawczych stosowanych między innymi w analizach dyskursu (Kubala, 2022a).

Pracownicy realizowali także projekty badawcze we współpracy z organizacjami pozarządowymi i władzami publicznymi, wprowadzając w życie postulaty socjologii zaangażowanej i aktywnie włączając się w projektowanie polityk publicznych; projekty dotyczące praw kobiet,

polityk publicznych związanych z prawami prokreacyjnymi, czyli kwestii, które angażowały emocje społeczne i wpływały na procesy partycypacji politycznej. Był to między innymi kierowany przez dr Izę Desperak projekt Historia pracy kobiet w Łodzi, w ramach Interdyscyplinarnego Seminarium Gender przy CEIN UŁ (współtworzonego przez dr Izę Desperak), którego rezultatem była publikacja *Miasto pracujących kobiet*, pod redakcją Izabeli Desperak i Martyny Krogulec, zawierającej rozdział *Łódzki ośrodek badań nad pracą kobiet* (2020). Dr Iza Desperak współpracowała też z Fundacją Różowa Skrzyneczka, zajmując się problemem ubóstwa menstruacyjnego oraz ze Stowarzyszeniem Łódzkie Dziewuchy Dziewuchom w ramach projektu Ruchy antyaborcyjne w Polsce. Sprzeciw. Walka. Prawa kobiet /Addressing the anti-choice threat in Poland, 2018/19. Rezultatem tej współpracy był przygotowany przez dr Izę Desperak raport Doświadczenia osób zbierających podpisy poparcia dla obywatelskich projektów ustawy Ratujmy Kobiety, Addressing the Anti-Choice Threat in Poland. Dr Iza Desperak pracowała również w zespole projektowym ds. Wieloletniej Polityki Antydyskryminacyjnej Urzędu Miasta Łodzi, w ramach Centrum Innowacji Społecznych UŁ, a także w ramach projektu RESET (Redesigning Equality and Scientific Excellence Together Coordination and support action funded by the European Union under the Horizon2020 programme) działała w Radzie ds. Równego Traktowania UŁ, przede wszystkim przy procedurach dotyczących języka inkluzywnego.

Pracownicy Katedry realizowali również projekty dydaktyczne. W 2023 r. projekt Intercultural Ethnography – Customs, Beliefs, and Everyday Practices in the Kashubia Region. Data Collection, Analysis, and Collaborative Exchanges (Blended Intensive Programme), którym kierowała dr Magdalena Wojciechowska (we współpracy z dr Dominiką Byczkowską-Owczarek), został nagrodzony zespołową Nagrodą Rektora UŁ III stopnia za osiągnięcia dydaktyczne. Instytucją organizującą konkursy była Komisja Europejska a partnerami: Charles University (Praga), Vytautas Magnus University (Kowno). W 2024 r. dr Magdalena Wojciechowska realizowała program Łódź – Post-Industrial City. Ethnography and Mapping of Urban Revitalization. Data Collection, Analysis, and Collaborative Exchanges. Instytucją organizującą konkursy była Komisja Europejska, a partnerami: Charles University (Praga), Vytautas Magnus University (Kowno).

W obszarze dydaktyki warto też wspomnieć o prowadzonych przez dr hab. prof. UŁ Alicję Łaskę-Formeister nagrodzonych pracach dyplomowych. W 2020 r. praca mgr Pauliny Grajety uzyskała pierwsze miejsce w konkursie im. Krystyny i Jana Lutyńskich, a w 2022 r. Aleksander Walas został laureatem nagrody im. Lutyńskich za najlepszą pracę magisterską, zaś w 2023 r. laureatem ogólnopolskiej nagrody im.

Floriana Znaniackiego przyznawanej przez PTS. Obecnie jest doktorantem Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych, przygotowującym rozprawę doktorską pod opieką naukową dr hab. prof. UŁ A. Łaskiej-Formejster, pt. *Modelowanie interakcji społecznych w immersyjnej rzeczywistości wirtualnej. Płeć, świadomość przeciwnika i strategie graczy*. Aktywnie włącza się w prace Katedry. Paulina Adamczyk oraz Kamila Smyczek uzyskały stopnie doktora nauk społecznych, także współpracując z obecną kierowniczką Katedry oraz promotorami pomocniczymi: dr hab. prof. UŁ Wojciechem Woźniakiem i dr. Łukaszem Kutylą, przygotowując rozprawy doktorskie, wg kolejności: *Wsparcie w kryzysie. Rola wsparcia społecznego w sytuacji zagrożenia suicydalnego wśród młodzieży* oraz *Doświadczanie choroby przewlekłej na przykładzie osób chorych na stwardnienie rozsiane* (2023).

W latach 2017–2018 Katedra nawiązała współpracę z ukraińskimi badaczami społecznymi z Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego Vadyma Hetmana w Kijowie, czego rezultatem była wizyta pracowników w ukraińskim uniwersytecie w 2017, a rok później organizacja seminarium naukowego z udziałem badaczy z Ukrainy i Gruzji na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ. Katedra w ramach badań z obszaru socjologii zdrowia i medycyny współpracowała z Zakładem Humanistycznych Nauk Lekarskich (Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu). W latach 2019–2020 roczny staż badawczo naukowy w Katedrze odbywała Liu Li – z Gansu Agricultural University. Ponadto dr hab. Marcin Kotras był opiekunem stypendystki z programu Młodych Naukowców – Sezim Turdubaevej z Narodowej Akademii Nauk w Biszkeku (Kirgistan). Rezultatem jej pobytu była wspólna publikacja dotycząca konfliktów etnicznych w Kirgistanie (Kotras, Turdubajewa, 2022).

Pracownicy Katedry pełnią istotne funkcje w czasopismach naukowych. Przede wszystkim większość pracowników współtworzy redakcję czasopisma „Władza Sądzenia”, którego redaktorem naczelnym jest dr hab. Konrad Kubala. Od 2025 r. funkcję redaktora naczelnego w czasopiśmie „AUL Folia Sociologica” pełni dr hab. Marcin Kotras (związany z tym czasopismem od 2002 r.). W redakcji czasopisma „Qualitative Sociology Review” pracuje dr Magdalena Wojciechowska, a dr Sylwia Męćfal jest zastępczynią redaktora naczelnego w „Przeglądzie Socjologicznym”. Ponadto dr Sylwia Męćfal jest Przewodniczącą Zarządu Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

W roku 2024 miała miejsce uroczystość odnowienia doktoratu prof. dr hab. Danuty Walczak-Duraj (stopień ten uzyskała w 1974 r.). W tym samym roku na Dyrektorkę Instytutu Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego została powołana dr hab. prof. UŁ Alicja Łaska-Formejster. Jest ona również Członkinią Rady Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Łódzkiego (kadencja 2019–2028).

Zmiana na stanowisku kierowniczk Katedry, kiedy w 2017 r. dr hab. Alicja Łaska-Formejster zastąpiła prof. dr hab. Danutę Walczak-Duraj, nie spowodowała znaczących przesunień i zmian w obszarach zainteresowania pracowników. Wciąż dominujące są zagadnienia z socjologii polityki i moralności. Zauważalna jest jednak, w ramach tych subdyscyplin, duża różnorodność podejmowanych tematów. Dołączające do Katedry nowe osoby wnoszą własne doświadczenia badawcze (socjologia ciała, etyka badań socjologicznych), poszarzając zakres podejmowanej problematyki. Badania i zaangażowanie w projekty pracowników korespondowały ze zmianami w sferze aksjonormatywnej polskiego społeczeństwa, w tym w obszarze relacji intymnych i seksualności. Stale interesuje ich świat pracy, relacje między głównymi aktorami oraz dyskursy pracy. Kontynuowane są również badania z zakresu socjologii medycyny, zdrowia i choroby, które obejmują zarówno perspektywę lekarską, jak i doświadczenia pacjentów związane z procesem leczenia, społecznym odbiorem choroby oraz działaniami podejmowanymi w różnych kontekstach interakcyjnych. Prace administracyjne KSPiM do 2023/2024 prowadziła mgr Bożena Koszuc, obecnie zajmuje się tym mgr Agata Świątczak.

Katedra Socjologii Stosowanej i Pracy Socjalnej

W latach 2014–2024 zmienił się skład osobowy zespołu Katedry Socjologii Stosowanej i Pracy Socjalnej (KSSiPS). Założycielka i wieloletnia kierowniczka Katedry prof. dr hab. Wielisława Warzywoda-Kruszyńska w 2015 r. przestała pełnić tę funkcję. W latach 2015–2019 Katedrą kierowała prof. dr hab. Jolanta Grotowska-Leder, a w latach 2019–2020 dr hab. prof. UŁ Piotr Szukalski. Od 2020 r. kierowniczką jest dr hab. prof. UŁ Grażyna Mikołajczyk-Lerman. W momencie tworzenia tej publikacji zespół składa się z 13 osób: 12 pracowniczek i pracowników oraz doktorantki. Są to: dr hab. prof. UŁ Grażyna Mikołajczyk-Lerman, dr hab. Agnieszka Dziedziczak-Foltyn, dr Magdalena Błaszczuk, dr Paulina Bunio-Mroczek, dr Marcin Gońda, dr Zbigniew Głąb, dr Andrzej Kacprzak, dr Małgorzata Potoczna, dr Lucyna Prorok, dr Joanna Sztobryn-Giercuskiewicz, dr Anisa Wykin, mgr Iwona Kudlińska-Chróścicka. Z KSSiPS współpracuje ściśle doktorantka mgr Wioletta Józwiak-Majchrzak⁶.

⁶ Mgr Wioletta Józwiak-Majchrzak realizuje projekt doktoratu wdrożeniowego pt. *Supervizja Zespołu Interdyscyplinarnego a efektywność procesu usamodzielnienia Mieszkańców w Domu Samotnej Matki w Łodzi w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Łódzkiego*. Promotorami pracy są dr hab. prof. UŁ Grażyna Mikołajczyk-Lerman i dr Paulina Bunio-Mroczek.

Aktualnie zainteresowanie i aktywność badawcza członkiń i członków KSSiPS koncentruje się wokół problemów społecznych, takich jak niepełnosprawność, bezdomność, migracje i uchodźstwo, przestępczość i resocjalizacja, niesamodzielność i zależność osób starszych, problemy rodzin wynikające np. z trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, nastoletnie rodzicielstwo, a także okres dzieciństwa ujęty w perspektywie tzw. nowej socjologii dzieciństwa. Przedmiot zainteresowań stanowią strategie rozwiązywania tych problemów oraz praktyka pracy socjalnej opartej o zasady profesjonalnego wsparcia osób, rodzin, grup i społeczności doświadczających trudności, zbiorowości zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym realizowana m.in. w ramach instytucji pomocy społecznej. Osadzenie w tematyce problemów społecznych stanowi kontynuację podejmowanych od końca lat 90. XX w. badań ubóstwa i wykluczenia społecznego zrealizowanych przez zespół Łódzkiej szkoły badań nad biedą i pomocą społeczną pod kierunkiem prof. W. Warzywody-Kruszyńskiej (Warzywoda-Kruszyńska, Potoczna, Bunio-Mroczek, 2016)⁷.

Grono pracowniczek i pracowników KSSiPS prowadzi badania nad niepełnosprawnością i dostępnością. Z. Głąb w swoich badaniach podejmuje wątki deinstytucjonalizacji usług dla osób z niepełnosprawnościami oraz społecznych uwarunkowań polityki społecznej, co znalazło wyraz w rozprawie doktorskiej *Między ideologią a utopią. Deinstytucjonalizacja wybranych usług dla osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Perspektywa socjologii wiedzy* (Głąb, 2024). Badacz aktualnie realizuje projekt Procesualny wymiar konstruowania tożsamości osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście życia rodzinnego. Analiza zjawiska z perspektywy okresu późnej adolescencji i wczesnej dorosłości (NCN, Opus). Kluczowe wątki analiz dotyczących niepełnosprawności i dostępności uwzględniają także publikacje (Mikołajczyk-Lerman, Potoczna, 2020a; Mikołajczyk-Lerman, Potoczna, 2020b; Mikołajczyk-Lerman, Sztobryn-Giercuskiewicz, red., 2022).

Zainteresowanie problematyką niepełnosprawności i dostępności ma odzwierciedlenie w działaniach praktycznych. Zaowocowało powołaniem Centrum Studiów o Niepełnosprawności i Dostępności (CSoNiD). Centrum działa na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym oraz na Wydziale Nauk o Wychowaniu. Funkcje kierownika Centrum pełni Z. Głąb. Przewodniczącą rady programowej jest dr hab. prof. UŁ G. Mikołajczyk-Lerman. Ponadto Z. Głąb i J. Sztobryn-Giercuskiewicz należą do Zespołu ds. Dostępności UŁ. W latach 2022–2023 J. Sztobryn-Giercuskiewicz

⁷ Rekapitulacji dokonań zespołu z perspektywy roku 2024 dokonały M. Potoczna i A. Golczyńska-Grondas, aktualnie zatrudniona w Katedrze Socjologii Kultury (Golczyńska-Grondas, Potoczna, 2024).

prowadziła szkolenia dla pracowników UŁ dotyczące pracy dydaktycznej ze student(k)ami z niepełnosprawnością w ramach projektu (Nie)pełnosprawny student. Zespół CSoNiD prowadził również w roku akademickim 2023/2024 studia podyplomowe Zarządzanie dostępnością w praktyce. Funkcje kierownika studiów powierzono A. Wykin. KSSiPS oraz CSoNiD współorganizowały również konferencje i seminaria oraz Łódzkie Konwenty Osób z Niepełnosprawnościami (w latach 2019–2024). Centrum było współorganizatorem (wraz z Polskim Towarzystwem Zespołu Aspergera i Sekcją Socjologii Niepełnosprawności PTS) VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Inkluzywne technologie cyfrowe – perspektywy, możliwości i ograniczenia (Warszawa, 7 czerwca 2024). Przedstawiciele Centrum brali czynny udział w licznych międzynarodowych konferencjach naukowych⁸. Przy CSoNiD funkcjonuje DisAbility Lab wyposażone w specjalistyczne sprzęty wspierające osoby z niepełnosprawnościami oraz służące do prowadzenia zajęć z zakresu Disability Awareness Training dla studentów. CSoNiD współpracuje m.in. z Sekcją Socjologii Niepełnosprawności Polskiego Towarzystwa Socjologicznego oraz organizacjami pozarządowymi.

272

Ważny obszar zainteresowań badawczych KSSiPS dotyczy problematyki migracji, którą zajmuje się M. Gońda. W 2016 r. obronił na UŁ pracę doktorską pt. *Studenci polskiego pochodzenia z krajów byłego ZSRR w Polsce: doświadczenia kulturowe a przemiany tożsamości*, promotorem był dr hab. prof. UŁ Andrzej Piotrowski (Gońda, 2020). M. Gońda realizuje projekty uwzględniające kwestię polityk migracyjnej i integracyjnej imigrantów. W 2021 r. był to projekt: Planu pobytowe i wyzwania integracyjne obywateli Ukrainy w Mieście Łodzi, w latach 2023–2024 projekt: Identifying Upskilling and Reskilling Needs of Middle-Aged Ukrainian Immigrants to Foster Their Adaptation to Host Countries. Aktualnie realizuje projekt: Polityki władz samorządowych województw łódzkiego i śląskiego wobec imigracji (NCN Sonata XVI). Z inicjatywy M. Gońdy w 2020 r. powołana została ogólnouczelniana jednostka podejmująca interdyscyplinarne badania nad migracjami – Centrum Studiów Migracyjnych Uniwersytetu Łódzkiego. M. Gońda pełni funkcje kierownika Centrum.

Problematyką przestępczości i resocjalizacji zajmuje się dr Andrzej Kacprzak. W 2018 r. obronił pracę doktorską pt. *Bariery i szanse (re)integracji*

⁸ Międzynarodowym Seminarium Naukowym The Right to Independent Living: Selected Challenges for the Disability Policy zorganizowanym przez Katedrę Polityki Społecznej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, European Disability Forum i Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami; X Kongresie Osób z Niepełnosprawnościami (30.10.2024); Międzynarodowej Konferencji Naukowej Disability Studies in East Europe – Reconfigurations (16–18.05.2024, Kraków, Uniwersytet Jagielloński); XVI Międzynarodowej Konferencji Litewskiego Towarzystwa Socjologicznego GLOBAL CHALLENGES AND FUTURE SOCIETIES (15–16.11.2024, Wilno, Uniwersytet Wileński).

społecznej byłych więźniów w ich biograficznym doświadczeniu pod kierunkiem prof. dr hab. Jolanty Grotowskiej-Leder (Kacprzak, 2023). W latach 2022–2024 koordynował międzynarodowy projekt w ramach programu Erasmus+: The Golden Thread: Building Family Bonds and Parenting Skills as a Means to Reduce Recidivism in European Prisons z udziałem instytucji partnerskich z Grecji, Cypru i Portugalii. Celem prac konsorcjum było stworzenie narzędzi umożliwiających poprawę relacji pomiędzy osobami osadzonymi w jednostce penitencjarnej a ich rodzinami, tak aby zwiększyć umiejętności i kompetencje więźniów i zminimalizować ryzyko ponownego osadzenia.

Problemy jednostek, grup i rodzin w cyklu życia stanowią kolejny znaczący obszar zainteresowań zespołu KSSiPS. Badania nad nastoletnim rodzicielstwem realizowała P. Bunio-Mroczek, która w 2015 r. obroniła rozprawę doktorską pt. *Nastoletnie rodzicielstwo w łódzkich enklawach biedy*. Promotorką pracy była prof. dr hab. Wielisława Warzywoda-Kruszyńska (Bunio-Mroczek, 2016). P. Bunio-Mroczek zainteresowania badawcze dotyczące dzieci i dzieciństwa kontynuuje w nurcie tzw. *new childhood studies*, m.in. w ramach indywidulanych projektów badawczych tj. Dzieci – miasto – rewitalizacja. Trzy podejścia metodologiczne w badaniach społecznych z udziałem dzieci w nurcie nowej socjologii dzieciństwa – badania pilotażowe (NCN Miniatura-5, 2021–2023) oraz Dzieciństwo w sytuacji uchodźstwa. Doświadczenie przymusowej migracji z perspektyw dzieci i ich dorosłych opiekunek/opiekunów (IDUB UŁ, granty dla młodych badaczy ed. 2022).

Wyzwaniami związanymi z fazą wczesnej dorosłości w ramach projektu Polityki publiczne na rzecz pełnej dorosłości (NCN, OPUS, 2018–2020) zajmował się zespół naukowy pod przewodnictwem J. Grotowskiej-Leder, z udziałem I. Kudlińskiej-Chróścickiej, A. Dziedziczak-Foltyn i M. Gońdy (Grotowska-Leder i in., 2022). Z kolei w ramach indywidulnego projektu Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – społeczne konstruowanie i zarządzanie problemem społecznym⁹ I. Kudlińska-Chróścicka realizowała badania nad problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej w rodzinie.

Projektowanie usług społecznych dla dzieci i młodzieży to obszar zainteresowania M. Błaszczyk (Błaszczyk, 2024) oraz przedmiot obroniony w 2024 r. pracy doktorskiej pt. *Budowa narzędzia służącego monitorowaniu i szacowaniu zapotrzebowania na usługi realizowane w ramach polityki społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym*. Rozprawa ma charakter wdrożeniowy, a główną inspiracją była potrzeba pozyskania przekrojowej, aplikacyjnej

⁹ Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki, konkurs Preludium, nr 2011/03/N/HS6/03267.

wiedzy dotyczącej kształtowania się procesów demograficznych i społecznych w województwie łódzkim w kontekście planowania oferty usług społecznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin. Polityką rodzinną, jej uwarunkowaniami i przemianami w Polsce zajmuje się L. Prorok (Prorok, 2021). A kwestiami socjologii edukacji, szkolnictwa wyższego i polityk publicznych A. Dziedziczak-Foltyn (Dziedziczak-Foltyn, 2017).

Katedra Socjologii Stosowanej i Pracy Socjalnej kontynuuje cykliczne konferencje naukowe pod nazwą Investing in Children. W październiku 2016 r. na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym odbyła się trzecia z tego cyklu konferencja Social Innovations for Children and Youth: Research and Practice, a w kwietniu 2019 r. – czwarta: Investing in Families. Social Policy and Practice in Central and Eastern Europe (Grotowska-Leder, Bunio-Mroczek, red., 2017). Innym organizowanym przez KSSiPS wydarzeniem naukowym była konferencja Współczesne problemy społeczne w dynamicznej rzeczywistości, w listopadzie 2021 r., której publikacyjnymi rezultatami są dwie monografie wieloautorskie, prezentujące obszar zainteresowań badawczych KSSiPS (Gońda, Kacprzak, Kudlińska-Chrósticka, red., 2022; Bunio-Mroczek, Kacprzak, red., 2023). KSSiPS wraz z Katedrą Pedagogiki Społecznej Wydziału Nauk o Wychowaniu UŁ współorganizowały XXX Zjazd Polskich Szkół Pracy Socjalnej, który odbył się w Łodzi we wrześniu 2021. W Komitecie organizacyjnym zasiadali Z. Głąb i P. Szukalski. Zainteresowania naukowo-badawcze wpisują się w potrzeby realizacji procesu dydaktycznego na kierunku praca socjalna. Od początku powołania kierunku, tj. od 2008 r., KSSiPS odpowiedzialna jest za koncepcję i realizację programu studiów. A. Kacprzak i I. Kudlińska-Chrósticka napisali podręcznik do pracy socjalnej (w kontekście pracy socjalnej z osobami opuszczającymi placówki resocjalizacyjne i ich rodzinami (Kacprzak, Kudlińska, 2014).

KSSiPS blisko współpracuje ze Studenckim Kołem Naukowym Social Force, m.in. współorganizując coroczne obchody Tygodnia Pracy Socjalnej. A. Dziedziczak-Foltyn i L. Prorok jako certyfikowane tutorki i mentorki realizowały na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ tutoring w ramach projektu Mistrzowie Dydaktyki (ze środków POWER w ramach umowy pomiędzy UŁ a MEiN). A. Dziedziczak-Foltyn pełniła funkcję koordynatorki tego projektu na WES w latach 2021–2022, a od 2022 r. funkcję Koordynatorki wydziałowej ds. tutoringu z ramienia Zrzeszenia Tutorów UŁ (również na kadencję 2024–2028).

Pracowniczk i pracownicy KSSiPS współpracują również z instytucjami pomocy społecznej, podmiotami kształtującymi lokalną politykę społeczną, m.in. Regionalnym Centrum Polityki Społecznej, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Domem Samotnej Matki im. S. Leszczyńskiej w Łodzi i innymi placówkami pomocowymi, fundacjami i stowarzyszeniami, w których studenci/cki pracy socjalnej realizują praktyki, a badczki/e

– badania i wizyty studyjne. Zaangażowanie praktyczne KSSiPS zostało dostrzeżone w środowisku lokalnym. Z okazji Dnia Pracownika Socjalnego w 2024 r. Katedra otrzymała wyróżnienie, specjalnie podziękowana za pracę na rzecz osób wykluczonych i tworzenie społeczeństwa równych szans przedstawicielce KSSiPS Małgorzacie Potocznej przekazała Marszałek Województwa Łódzkiego Joanna Skrzydlewska.

W postpandemicznych latach 2021–2023 KSSiPS i Fundacja Huśtawka uruchomiły i prowadziły Punkt Interwencji Kryzysowej na WES. W ramach działalności PIK dwa razy w miesiącu odbywają się dyżury interwenteń kryzysowych, z których profesjonalnego wsparcia skorzystać mogą studentki/studenci oraz pracownicy/pracowniczki WES i UŁ (koordynacja działań PIK na WES: P. Bunio-Mroczek).

Członkinie i członkowie Katedry w roli eksperetek/ów współtworzą gremia doradcze, zespoły i grupy robocze w ramach Uniwersytetu Łódzkiego i poza nim. P. Bunio-Mroczek w 2024 r. została powołana do grona ekspertów Rzeczniczki Praw Dziecka. Pracuje w zespole ds. wypracowania standardów etycznych badań społecznych z udziałem dzieci. M. Potoczna pełni rolę Przewodniczącej Regionalnej Komisji Egzaminacyjnej ds. stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych. M. Potoczna oraz A. Kacprzak należeli do Rady Naukowej Centrum Innowacji Społecznych Uniwersytetu Łódzkiego, włączając się w realizację projektów CIS UŁ.

W wymiarze międzynarodowym KSSiPS współpracuje z europejskimi szkołami wyższymi kształcącymi w obszarze pracy socjalnej w ramach sieci SWETEN (partnerzy: Ostfalia Hochschule für angewandte Wissenschaften, Wolfenbüttel, Instituto Superior de Serviço Social do Porto, Liverpool John Moores University). W ramach tej kooperacji czterokrotnie zorganizowano tygodniowe warsztaty pracy socjalnej z udziałem wykładowców/czyń i studentek/ów z ww. uczelni: w semestrze letnim roku akademickiego 2021/2022 w Wolfenbüttel w Niemczech; w marcu 2023 i marcu 2024 r. w Łodzi; w czerwcu 2024 r. w Bochum w Niemczech. Opieka naukowo-dydaktyczna i koordynacja działań w ramach tej współpracy spoczywała na P. Bunio-Mroczek.

Katedra Socjologii Sztuki

Katedra Socjologii Sztuki UŁ powstała w 1994 r. jako pierwsza w Polsce (i nadal jedyna), przyczyniając się do autonomizacji dyscypliny. Od tego czasu pracownicy Katedry nieustannie rozwijają teoretyczne i metodologiczne możliwości tej subdyscypliny. Istotna jest współpraca z socjologami

i przedstawicielami innych nauk z wielu ośrodków badawczych w kraju i za granicą, a także z instytucjami kultury. W Katedrze Socjologii Sztuki pracuje dziewięć osób: dr hab. prof. UŁ Tomasz Ferenc – aktualny kierownik Katedry, prof. dr hab. Anna Matuchniak-Mystkowska – były kierownik, dr hab. prof. UŁ Emilia Zimnica-Kuzioła, dr hab. prof. UŁ Ewelina Wejbert-Wąsiewicz, dr hab. prof. UŁ Piotr Chomczyński, dr Kamila Biały, dr Izabela Franckiewicz-Olczak, dr Xawery Stańczyk, dr Łucja Lange. Nadal żywa jest tradycja socjologii kultury Antoniny Kłoskowskiej, kontynuowana przez założyciela KSS Bogusława Sułkowskiego, a także socjologii kulturalistycznej polskich klasyków: Florianą Znanieckiego, Józefa Chałasińskiego, Jana Szczepańskiego, Stanisława Ossowskiego, którzy stworzyli ramy socjologicznych studiów kultury i sztuki. Uwzględniamy także autorów światowych, jak Pierre Bourdieu, Nathalie Heinich, Howard Becker, Erving Goffman, Susan Sontag, John Tagg i wielu innych. Kontynuowane są refleksje teoretyczne i metodologiczne oraz badania empiryczne sztuki i społecznych światów sztuki, dotyczące podmiotów pola kultury (artyści, animatorzy kultury, odbiorcy, instytucje lokalne i ponadlokalne i ich polityka kulturalna), a także przedmiotów tego pola (dzieła sztuki i dziedziny: literatura, teatr, film, fotografia, malarstwo, rzeźba, plakat, muzyka). Istotna jest tu mediatyzująca rola socjologii sztuki, polegająca na łączeniu podejścia teorii i historii sztuki, filozofii, psychologii, neuroestetyki, antropologii kultury, socjologii, historii, widoczna w prowadzeniu badań interdyscyplinarnych. Stosowane są przy tym liczne metody i techniki badań, nie tylko społecznych: analiza danych zastanych, dokumentów urzędowych i osobistych (werbalnych i wizualnych), wywiady biograficzne, swobodne, eksperckie, ankiety, eksperymenty percepcyjne z użyciem okulografii (eyetracking).

Krótką prezentację głównych nurtów badawczych powinno rozpocząć omówienie socjologii artystów/artystek oraz grup artystycznych, sytuujących się już w programie socjologii sztuki Ossowskiego, choć dotąd omówione marginalne w badaniach empirycznych. Tomasz Ferenc rozwija metodologiczną propozycję uprawiania biograficznie zorientowanej socjologii sztuki, ujmującej indywidualne predyspozycje do bycia artystą oraz społeczne czynniki wpływające na kształtowanie osobowości twórczej – mechanizmy stojące za sukcesem jednych artystów a porażką innych. Pierwszą realizacją tego pomysłu było, przeprowadzone wraz z Karolem Józwiakiem i Andrzejem Różyckim, badanie życia i twórczości wybitnej polskiej fotografiki, zaprezentowane w książce *Zapisy pamięci. Historie Zofii Rydet* (2020). Rozwinięciem i aktualizacją tego pomysłu są realizowane od 2022 r. badania w Ukrainie, zmierzające do rekonstrukcji wojennych doświadczeń twórców oraz strategii zarządzania instytucjami kultury w trakcie konfliktu militarnego. Równocześnie zespół KSS pracuje nad serią książek, pisanych przez kilkuosobowe zespoły autorskie,

a poświęconych fenomenowi grup artystycznych. Do tej pory powstały dwie książki: *Sztuka współpracy. Studium grup artystycznych w czasach PRL* (2023) oraz *Teatr bliskiego kontaktu. Studia przypadków grup teatralnych* (2024), kolejne pozostają w przygotowaniu (o grupach fotograficznych, muzycznych, „wojennych”). Pierwsza z nich, autorstwa T. Ferenca, K. Olechnickiego, P. Rojek-Adamek, X. Stańczyka prezentuje trzy grupy: Zero-61, Oneiron, Studio Artystyczno-Badawcze, zwracając uwagę na „energię grupy i siłę sztuki”, kontekst miejsc, relacje międzyludzkie, strategie wystawiennicze, wspólnotę artystyczną i rolę polityki. Książka ta wyznacza podwójne otwarcie: po pierwsze serii wydawniczej, po drugie – wcześniej zaniedbanego na polskim gruncie socjologicznego badania takich grup. Druga – napisana przez E. Zimnicę-Kuziołę, E. Wejbert-Wąsiewicz, K. Kalinowską, K. Kułakowską – stanowi socjologiczne studium trzech zespołów teatralnych: Stowarzyszenia Teatralnego Chorea i Teatru Szwalnia mających siedzibę w Łodzi oraz działającego w podolsztyńskiej wsi Teatru Węgajty. Pomimo odmiennej estetyki, środków wyrazu, usytuowania w tradycji teatralnej, współtworzy je przyjazne środowisko ludzi bliskich sobie ideowo. E. Zimnica-Kuzioła zrealizowała wiele badań empirycznych na temat publiczności teatralnej, recepcji spektaklu oraz życia teatralnego Łodzi. W ostatniej dekadzie opublikowała kilkadziesiąt artykułów (34), w tym większość na temat artystów teatralnych. Ostatnio wydała dwie monografie: *Społeczny świat teatru. Areny polskich publicznych teatrów dramatycznych* (2018) i *Aktorzy polskich publicznych teatrów dramatycznych. Studium socjologiczne* (2020). Wypada docenić doświadczenie badawcze E. Wejbert-Wąsiewicz, od lat badającej film, kino (znakomity projekt Polska Światłość, o kinie objazdowym), teatr, artystów i artystki sztuk różnych: poetyki, malarki, reżyserki, co zostało zaprezentowane w ponad 30 tekstach.

W duchu współpracy powstała także kolejna, ważna, książka *Moralność a doznanie. Uwagi o estetycznym i pozaestetycznym doświadczeniu sztuki* (2023), opracowana przez trójkę autorów: K. Białę, T. Ferenca, D. Kidoń. Przy użyciu nowej metody eyetrackingu śledzącego ścieżki wzroku widza zbadano percepcję obrazów (zjawiska pozostającego dotąd poza kontrolą badacza), a z klasycznych wywiadów uzyskano informacje o odbiorze dzieł i poglądach, pozwalające na badanie zależności procesu recepcji od postaw politycznych i światopoglądu. Warto nadmienić, że dr Dagna Kidoń, jako pierwsza absolwentka Szkoły Doktorskiej UŁ, obroniła w 2023 r. doktorat o socjologicznym badaniu recepcji sztuki z wykorzystaniem okulografii, przygotowany pod kierunkiem prof. dr hab. Matuchniak-Mystkowskiej. W opracowaniu tej problematyki przydatne były zainteresowania fenomenologią K. Białę, uczestniczki interdyscyplinarnego projektu Kształtowanie się podmiotowości i biografii jednostek w obliczu przemian współczesnego społeczeństwa (OPUS 14 NCN, 2017–2024), zakończone publikacją serii artykułów i książką *Słownik*

samo-świato-wyrażień. Czy te pojęcia coś dziś opisują? (2023, współautorzy: P. Piasek, P. Pieniążek). Badaniami recepcji sztuki współczesnej, demokratyzacją sztuki i funkcjami edukacyjnymi muzeów, nakierowanymi na młodych odbiorców zajmuje się I. Franckiewicz-Olczak, autorka książki *Sztuka interaktywna. Społeczny kontekst odbioru* (2016), prowadząca projekt badawczy Edukacja artystyczna i popularyzacja sztuki w Polsce. Analiza i ewaluacja projektów kierowanych do dzieci i młodzieży (MKIDN „Obserwatorium kultury” 2016–2017). W dorobku Tomasza Ferencza istotne są badania terenowe, nie zawsze związane z socjologią sztuki. Dobrym tego przykładem jest książka *Borderlands. Tensions on the External Borders of the European Union* (2019), napisana wspólnie z Markiem Domańskim (ASP Łódź). Stanowi próbę wieloaspektowego ukazania sytuacji na pograniczach Unii Europejskiej w momencie wzmożenia procesów migracyjnych oraz napięć społecznych wywołanych kryzysem uchodźczym, który rozpoczął się w 2015 r. Po raz kolejny tekst socjologiczny jest wsparty fotograficzną narracją wizualną. Podobnie było w przypadku wieloautorskiej książki *Pomniki wojenne: formy, miejsca, pamięć*, pod ich redakcją (2015). Analiza porównawcza przemian terytorialnych na obszarach wiejskich w Polsce i we Francji, a także refleksji o socjologii wsi, miasta, przemianach kultury i obyczajów, dokonana przez kilku autorów, polskich i francuskich, jest ujęta w monografii *Sociologie des mondes ruraux en Pologne et en France: terrains et études* (red. J. Debroux, A. Matuchniak-Mystkowska, P. Starosta, 2023). Przytoczone przykłady świadczą o skutecznym budowaniu zespołów badawczych i autorskich, które Ossowski określiłby jako „nadawców kolektywnych”; to nowa tendencja w pracy naukowej KSS.

Anna Matuchniak-Mystkowska zajęła się, jako pierwsza w Polsce, socjologią oflagów – obozów jenieckich Wehrmachtu dla oficerów w czasie II wojny światowej, łącząc ujęcie historyczne, socjologiczne, biograficzne i prezentując je w kilku książkach: *Za drutami oflagów. Studium socjologiczne* (2014), *Za drutami oflagów. Jeniec wojenny 613 X/A* (2016), *Korespondencja wojenna Andrzeja i Krystyny Mystkowskich* (2018, wraz z J. Mystkowskim i P. Stankiem), *Sport jeniecki w Oflagach II B Arnswalde, II C Woldenberg, II S Gross Born* (2021). Połączenie socjologii historycznej z socjologią sztuki (nurtem strukturalnym, funkcjonalnym, socjogenetycznym) doprowadziło do ukonstytuowania się nowego paradygmatu, określonego mianem „socjologii sztuki cross genre”. Traktuje o tym jej najnowsza książka *Studia z socjologii sztuki. Od estetyki socjologicznej do socjologii sztuki cross genre* (2024), opatrzona posłowiem E. Wejbert-Wąsiewicz. Prezentująca teoretyczne dywagacje o sztuce i socjologii sztuki, a także badania empiryczne artystów, odbiorców, instytucji kultury.

W zainteresowaniach poszczególnych pracowników obecne są też wątki badawcze, nieskoncentrowane na sztuce, choć obecne jako tematy

w różnych dziedzinach sztuki (np. fotografii artystycznej i dokumentalnej, filmie, literaturze), a dotyczące problemów społecznych traktowanych często jako tabu kulturowe: sfera seksualna, aborcja (E. Wejbert-Wąsiewicz), śmierć i żałoba, starość, weganizm, relacje międzygatunkowe, dewzrost i zrównoważony rozwój (Ł. Lange), granice i migracje (T. Ferenc), przestępczość i kryminologia. Ważny jest tu powstały z inicjatywy P. Chomczyńskiego, interdyscyplinarny podręcznik *Kryminologia. Teoria i praktyka* (2024), a także prowadzone przez niego badania dotyczące zorganizowanej przestępczości narkotykowej w krajach Ameryki Łacińskiej, głównie Meksyku. Problemy społeczne – starość, aborcja, ukazywane w filmach polskich, europejskich i amerykańskich, zostały przedstawione w rozprawie habilitacyjnej E. Wejbert-Wąsiewicz *Bez retuszu czy po liftingu? Obrazy starości i aborcji w filmie* (2017), a także w artykułach.

Dorobek naukowy ostatnich lat to: 17 książek (8 autorskich i 9 współautorskich), kilkadziesiąt artykułów (publikacje po polsku, angielsku, francusku), kilka projektów badawczych, udział w wielu konferencjach w kraju i za granicą oraz trzy wypromowane doktoraty. Istotna jest aktywność naukowa, społeczna i kulturalna pracowników KSS, zwłaszcza E. Wejbert-Wąsiewicz (przewodniczenie Sekcji Socjologii Sztuki PTS od 2019 r., redakcja pięciu numerów czasopism naukowych, organizacja ogólnopolskich konferencji naukowych o socjologii sztuki w 2023 r. oraz o filmie i mediach w 2019 r.), T. Ferenc (autora i kuratora wystaw, redaktora wielu książek, członka rady naukowej czasopisma „Władza Sądzenia”), X. Stańczyka (członka zespołu projektu naukowego HyPaTia. Kobieta Historia Polskiego Teatru, grant NPRH nr 11H 20 0023 88, w latach 2020–2024 członka redakcji „Studia Litteraria et Historica”, w 2024 r. laureata Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej za projekt Skwer Rzeźby na Woli zrealizowany we współpracy z Wolskim Centrum Kultury), Ł. Lange zajmującej się problematyką relacji międzygatunkowych, „dobrą śmiercią”, zarówno w aspekcie społecznym, jak i medialnym.

Przedstawione dane pokazują, że socjologia sztuki jest nauką o sztuce i nauką o społeczeństwie, a zatem po prostu socjologia.

Katedra Socjologii Wsi, Miasta i Zmiany Społecznej

Problematyka szeroko rozumianych przemian mikro-, mezzo- i makrostruktur społecznych, wspólne zainteresowania naukowe i realizowane przedsięwzięcia badawcze leżą u podstaw powołania Katedry Socjologii Wsi, Miasta i Zmiany Społecznej. Powstała z połączenia Katedry

Socjologii Wsi i Miasta z Katedrą Socjologii Struktur i Zmian Społecznych w październiku 2024 r.

Pierwsza z nich miała długoletnią historię, przemianami społeczności terytorialnych pod wpływem oddziaływań kulturowych, gospodarczych i politycznych, w ramach tej jednostki, zajmowano się już w latach 60. ubiegłego wieku. Badania dotyczące środowiska miejskiego i wiejskiego były i nadal są prowadzone przez zespół badaczy i badaczek Katedry, najpierw pod kierownictwem prof. dr. hab. Wacława Piotrowskiego, a następnie prof. dr. hab. Pawła Starosty i dr hab. prof. UŁ Katarzyny Zajdy.

Działalność Katedry Socjologii Struktur i Zmian Społecznych rozpoczęła się w 2018 r. od połączenia dwóch jednostek: Katedry Socjologii Ogólnej, kierowanej przez prof. dr hab. Ewę Rokicką, z Zakładem Socjologii Płci i Ruchów Społecznych, kierowanym przez dr hab. prof. UŁ Ewę Malinowską. W pierwszych latach funkcjonowania Katedry rolę kierowniczką pełniła prof. dr hab. Ewa Rokicka, następnie dr hab. prof. UŁ Tomasz Drabowicz. Zespół badaczek i badaczy koncentrował się na problematyce podziałów społecznych, ich przeobrażeń, uwarunkowań i konsekwencji. Główne wątki analiz prezentowanych w badaniach i publikacjach odnosiły się do przemian struktur różnych zbiorowości, poddanych oddziaływaniu procesów transformacji, globalizacji i indywidualizacji.

280

W skład Katedry Socjologii Wsi, Miasta i Zmiany Społecznej wchodzi obecnie 14 osób: prof. dr hab. Paweł Starosta, dr hab. prof. UŁ Katarzyna Zajda, dr hab. prof. UŁ Tomasz Drabowicz, dr hab. prof. UŁ Piotr Szukałski, dr hab. prof. UŁ Wojciech Woźniak, dr Julita Czernecka, dr Krystyna Dzwonkowska-Godula, dr Emilia Garncarek, dr Agnieszka Michalska-Żyła, dr Małgorzata Marks, dr Agnieszka Murawska, dr Magdalena Rek-Woźniak, dr Jakub Stempień oraz dr Agata Zysiak. Sekretariat prowadzi mgr Urszula Budzałek. W okresie 2015–2025 w skład wymienionych wyżej i następnie połączonych zespołów (katedr i zakładu) wchodziło ponadto, wnosząc wkład naukowy i dydaktyczny: prof. dr hab. Andrzej Majer, prof. dr hab. Ewa Rokicka, dr hab. prof. UŁ Ewa Malinowska, dr hab. prof. UŁ Elżbieta Michałowska, dr hab. prof. UŁ Elżbieta Psyk-Piotrowska, dr hab. Krzysztof Czekał, dr Katarzyna Kopycka, dr Marta Petelewicz, dr Andrzej Pilichowski, mgr Bartosz Przybylski oraz mgr Marta Welfe-Starzak.

W ramach Katedry można wyodrębnić kilka tematycznych zespołów badawczych, które koncentrują uwagę na:

- socjologii wsi (ze szczególnym uwzględnieniem innowacji na obszarach wiejskich oraz lokalnego zarządzania na obszarach wiejskich);
- socjologii miasta (w tym m.in. na kwestii odrodzenia miast przemysłowych i jakości życia w mieście);
- socjologii społeczeństwa obywatelskiego (w tym na zagadnieniach aktywności obywatelskich, funkcjonowania samorządu terytorialne-

- go, sektora non-profit oraz problemach kapitału społecznego w zbiorowościach terytorialnych);
- socjologii struktur społecznych (w tym na kwestiach nierówności społecznych i wykluczenia społecznego);
 - demografii, gerontologii społecznej i polityce społecznej;
 - socjologii płci (gender studies);
 - socjologii rodziny;
 - socjologii ciała;
 - socjologii kultury fizycznej (m.in. na relacjach polityki i sportu oraz na zagadnieniach sportu – czasu wolnego).

W okresie ostatnich dziesięciu lat pracownicy rozwijali międzynarodową współpracę naukową, m.in. z ośrodkami socjologicznymi w: Finlandii (Uniwersytet w Helsinkach, Uniwersytet w Jyväskylä, Uniwersytet w Tampere), Kanadzie (Uniwersytecie w Ottawie), Litwie (Uniwersytet Wileński), Niemczech (Uniwersytet Ruhry w Bochum), Rumunii (Uniwersytet Oradejski), na Węgrzech (Węgierska Akademia Nauk) oraz we Włoszech (Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji).

Tradycje badań i analiz z zakresu socjologii wsi są kontynuowane i rozwijane przede wszystkim przez dr hab. prof. UŁ. Katarzynę Zajdę. Zajmuje się ona problematyką innowacji społecznych na wsi oraz koncepcjami rozwoju społeczności wiejskich (jest autorką monografii *Wdrażanie innowacji społecznych przez wiejskie organizacje pozarządowe i lokalne grupy działania*, wydanej w 2022 r.). Podejmuje też kwestię kapitału społecznego mieszkańców wsi. W ostatnim czasie realizowała finansowany przez Narodowe Centrum Nauki projekt Lokalne systemy innowacji społecznych na wsi (UMO-2015/19/D/HS6/00690), zaś obecnie kieruje projektem wdrożeniowym Wykorzystanie wiedzy o innowacjach społecznych przez wiejskie organizacje pozarządowe. Od 2024 r. jest kierowniczką Centrum Innowacji Społecznych Uniwersytetu Łódzkiego. Kilkukrotnie została nagrodzona m.in. przez Rektora UŁ oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (otrzymując stypendium dla wybitnych młodych naukowców).

Prace badawcze w zakresie socjologii wsi prowadzi również dr Małgorzata Marks-Krzyszkowska. Zajmuje się zagadnieniami samorządu terytorialnego i rozwoju lokalnego, zarządzania (local governance) i partycypacji publicznej, lokalnej polityki mieszkaniowej oraz aktywności kobiet na wsi. W latach 2015–2019 kierowała projektem Modele zarządzania i ich uwarunkowania w gminach wiejskich (NCN2014/14/E/HS6/00398). Od 2024 r. jest współwykonawcą projektu Procesy demokratyzacyjne w teatrach instytucjonalnych w Polsce. Procedury, mechanizmy i relacje władzy (NCN 2021/43/D/HS2/01722). Jest współautorką, wydanej w 2024 r., monografii *Rozwój lokalny a polityka mieszkaniowa w gminach wiejskich*. W 2017 r. otrzymała zespołową Nagrodę Rektora UŁ III stopnia

za publikację pt. *Tożsamość i miejsce. Budzenie uśpionego potencjału wsi*. Za całokształt osiągnięć została uhonorowana w 2017 r. odznaczeniem państwowym, tj. Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę.

Zainteresowania naukowe w polu socjologii wsi i socjologii miasta (a także w obszarze partycypacji obywatelskiej, kapitału społecznego i globalizacji) łączy w pracy prof. dr hab. Paweł Starosta. Spośród ostatnich publikacji wymienić należy przede wszystkim monografię *Spółeczny potencjał odrodzenia miast poprzemysłowych*, wydaną w 2016 r. Prof. Starosta należy do towarzystw naukowych: European Society for Rural Sociology (ESRS), International Sociological Association (ISA), wchodząc w skład zarządu Research Committee RC10 oraz Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Uczestniczył w licznych projektach badawczych, w tym wielu międzynarodowych (w ostatnim czasie: *Odrodzenie postprzemysłowych miast peryferyjnych*, UMO-2011/01/B/HS6/02538 – NCN). Monografia *Poza metropolią: wiejskie i małomiasteczkowe zbiorowości lokalne a wzory porządku makrospołecznego* (Łódź, 1995) jest podręcznikiem, z którego korzystają studenci socjologii w ramach kursu Mezzostruktur społecznych. W latach 2012–2016 dr hab. Paweł Starosta pełnił funkcję Dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, natomiast w latach 2016–2020 Prorektora UŁ ds. współpracy krajowej i międzynarodowej.

282

Wybranymi problemami z zakresu socjologii miasta zajmuje się dr Agnieszka Michalska-Żyła. Analizuje kwestie więzi z miastem, jakość życia i zamieszkiwania, a także proces wdrażania polityk miejskich. Ostatnio szczególnie interesuje się koncepcją tzw. miasta 15-minutowego. Jest certyfikowanym moderatorem Design Thinking z doświadczeniem w realizacji procesów z zakresu praktycznego wykorzystania narzędzi i metody z tego obszaru. Za wieloautorską publikację *Design thinking dla edukatorów* (wydaną w 2021 r.) otrzymała zespołową nagrodę Rektora UŁ. Dr Michalska-Żyła jest także współautorką monografii *W poszukiwaniu koncepcji i strategii rozwoju miast*, która ukazała się w 2024 r. Pozostaje aktywną członkinią Sekcji Socjologii Miasta Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, zasiada też w Radzie Naukowej Interdyscyplinarnego Centrum Studiów Miejskich UŁ.

Problematykę miejską w perspektywie socjologii historycznej podejmuje dr Agata Zysiak. Jest ona adiunktą na Uniwersytecie Łódzkim oraz Uniwersytecie Wiedeńskim, a także autorką nagradzanej książki o socjalistycznym uniwersytecie i powojennym awansie społecznym *Punkty za pochodzenie* (2016), a także *Limiting Privilege: Upward Mobility Within Higher Education in Socialist Poland* (2023). W ostatnim czasie opublikowała we współautorstwie dwie książki poświęcone historii Łodzi: *From Cotton and Smoke: Łódź – Industrial City and Discourses of Asynchronous Modernity 1897–1994* (2018) oraz *Wielki przemysł, wielka cisza: łódzkie zakłady*

przemysłowe 1945–2000 (2020). Za tę ostatnią otrzymała nagrodę Złoty Exlibris. Dr Zysiak była członkinią Instytutu Studiów Zaawansowanych w Princeton w latach 2017–2018 i jest współzałożycielką Stowarzyszenia Topografie.

Doktor Agnieszka Murawska specjalizuje się w badaniach nad kondycją i wymiarami polskiego społeczeństwa obywatelskiego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół takich kwestii, jak: aktywności obywatelskie, działania trzeciego sektora, dobro wspólne, animowanie społeczności lokalnych, a także współzarządzanie i partycypacja społeczna w społecznościach terytorialnych. Jest autorką monografii *Aktywność obywatelska mieszkańców Łodzi i Iwanowa. Struktura i uwarunkowania*, która ukazała się w 2020 r. Obecnie dr Murawska wchodzi w skład zespołu realizującego w ramach programu Komisji Europejskiej Obywatele, Równość, Prawa i Wartości (CERV) projekt Civic Incubator (CIVIC_IN).

Jednym z przedstawicieli zespołu zajmującego się problematyką nierówności i wykluczenia społecznego jest dr hab. prof. UŁ Tomasz Drabowicz. Jego zainteresowania koncentrują się zwłaszcza wokół następujących zagadnień: badania porównawcze, metody ilościowe (w tym analiza geometryczna i wielowymiarowa analiza korespondencji), stratyfikacja społeczna, ruchliwość społeczna, nierówności społeczne (ze szczególnym uwzględnieniem nierówności cyfrowych), jakość życia, proces starzenia się ludności. Tomasz Drabowicz był członkiem wielu zespołów badawczych realizujących projekty naukowe poświęcone wspomnianej problematyce, m.in. PROFIT (Policy Responses Overcoming Factors in the Intergenerational Transmission of Inequalities), finansowanego przez Komisję Europejską w ramach Szóstego Programu Ramowego Unii Europejskiej, Jakość życia mieszkańców Łodzi i jej przestrzenne zróżnicowanie (w ramach grantu Prezydent Miasta Łodzi), Zrównoważony rozwój, zrównoważone społeczeństwo – opracowanie i wdrożenie innowacyjnego programu kształcenia w zakresie nowoczesnych metod pomiaru, ewaluacji i prognozowania jakości życia (finansowanego ze środków norweskich EEA Grant i Norway Grants). Profesor Drabowicz pełnił rolę recenzenta dla Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta.

Wybrane zagadnienia struktury i ruchliwości społecznej stanowią przedmiot zainteresowania dr Magdaleny Rek-Woźniak. Badaczka zajmuje się także relacjami między państwem i rynkiem, problematyką procesów i projektów modernizacyjnych oraz transformacją społeczno-gospodarczą w Polsce i Finlandii, w tym przemianami miast poprzemysłowych w obu krajach (*Discourses of growth in megaproject-based urban development: a comparative study of Poland and Finland*, „Policy & Society” 2023, vol. 42 (2)). Prowadzi także badania nad dziedzictwem robotniczym i klasowymi wymiarami polityki pamięci (Rek-Woźniak, 2024) W roku

akademickim 2022/2023 zrealizowała staż naukowy na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu w Helsinkach.

Badania w obszarze socjologii płci, socjologii rodziny i socjologii ciała, wcześniej realizowane w ramach Zakładu Socjologii Płci i Ruchów Społecznych, pod kierownictwem dr hab. prof. UŁ Ewy Malinowskiej, kontynuowane są przez jej doktorantki: dr Julitę Czernecką, dr Krystynę Dzwonkowską-Godulę i dr Emilię Garncarek. Przedmiotem ich studiów są zmieniające się koncepcje kobiecości i męskości i relacje płci, genderyzacja w różnych dziedzinach życia społecznego, społeczne nierówności płci oraz działania na rzecz zmian, w tym aktywność ruchu feministycznego. Na dorobek zespołu składa się m.in. teoretyczny wkład w rozwój perspektywy genderowej w badaniu społeczeństwa, w tym koncepcja „upłciowionego wieku” w projekcie badawczym, kierowanym przez dr hab. prof. UŁ Ewę Malinowską, finansowanym ze środków NCN, zaprezentowana w książce *Kulturowe uwarunkowania postaw kobiet i mężczyzn w różnym wieku wobec swego wyglądu i zdrowia* (2016). W 2018 r. badaczki otrzymały zespołową Nagrodę Rektora UŁ I stopnia za publikację *Gender, Age, and Gendered Age in Relation to Attitudes to One's Own Appearance and Health (Chosen aspects)* (2017). Tematyka prowadzonych w ostatnich latach projektów badawczych (indywidualnych i zespołowych) oraz publikacji obejmuje m.in.: ciało w ujęciu genderowym (Dzwonkowska-Godula, Garncarek, Czernecka, 2023), wpływ płci kulturowej na decyzje dotyczące życia rodzinnego (dobrowolna bezdzietność – E. Garncarek, życie w pojedynkę – J. Czernecka), zdrowie reprodukcyjne i prawa reprodukcyjne w perspektywie interseksjonalnej oraz aktywizm w tym obszarze (K. Dzwonkowska-Godula). Julita Czernecka podejmuje w najnowszych badaniach problematykę społecznego definiowania miłości oraz doświadczeń singli. Emilia Garncarek prowadzi badania dotyczące żałowania macierzyństwa oraz rozwodów w starszym wieku (*silver divorces*). Krystyna Dzwonkowska-Godula realizuje projekt naukowy *Polityka reprodukcyjna i sprawiedliwość reprodukcyjna w Polsce i w Kanadzie*, obejmujący pobyt badawczy w Institute of Feminist and Gender Studies na Uniwersytecie w Ottawie w ramach stypendium programu im. M. Bekkera Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (2021–2022). Badaczki są współzałożycielkami Sekcji Socjologii Płci i Sekcji Socjologii Ciała Polskiego Towarzystwa Socjologicznego oraz członkiniami Sekcji Socjologii Życia Rodzinnego i Intymności PTS. Dr Emilia Garncarek od lat zaangażowana jest w prace redakcji kwartalnika naukowego „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica”, w ramach której pełni rolę redaktorki prowadzącej czasopismo.

Zagadnieniami z pogranicza demografii, gerontologii społecznej i polityki społecznej zajmuje się dr hab. prof. UŁ Piotr Szukalski. Przedmiotem jego badań są przede wszystkim: przebieg procesu starzenia się

ludności Polski z uwzględnieniem dualnego charakteru tegoż procesu i jego konsekwencji, przemiany modelu rodziny polskiej, polityka ludnościowa oraz relacje międzypokoleniowe zarówno na poziomie mikro, jak i makro. Jest autorem licznych publikacji i raportów. W ostatnich latach pełnił rolę kierownika projektu Nowi biedni emeryci (MEiN, 2022–2023). Obecnie kieruje projektem Przygotowanie do starości. Polacy w wieku przedemerytalnym o swojej przyszłości, MNiSW, 2024–2026. Prof. Szukalski zasiada w gremiach komitetów naukowych, m.in. Komitetu Nauk Demograficznych PAN, Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, Naukowej Rady Statystycznej przy Prezesie Głównego Urzędu Statystycznego, członkiem Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP. W latach 2016–2024 był członkiem Rady ds. Polityki Senioralnej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w latach 2019–2024 członkiem Rządowej Rady Ludnościowej przy Prezesie Rady Ministrów RP, a także czterokrotnym członkiem polskiej delegacji do Komisji ds. Ludności i Rozwoju ONZ.

Dwóch spośród pracowników Katedry Socjologii Wsi, Miasta i Zmiany Społecznej prowadzi systematyczne prace badawcze i analityczne w polu socjologii kultury fizycznej. Dr hab. prof. UŁ Wojciech Woźniak zajmuje się relacjami między polityką a sportem, prowadzi także badania dotyczące problematyki fińskich polityk publicznych. W pierwszym obszarze opublikował i zredagował dwie monografie (wspólnie z Przemysławem Nosalem i Radosławem Kossakowskim), które ukazały się nakładem wydawnictwa Routledge (2020, 2024). Jest też autorem wielu publikacji w czasopiśmie międzynarodowych. W latach 2019–2021 uczestniczył w koordynowanym przez amsterdamski Dom Anny Frank oraz klub Borussia Dortmund projekcie badawczo-edukacyjnym na temat zwalczania antysemityzmu w europejskim ruchu kibicowskim. Obecnie z fińską współpracowniczką Hanną-Mari Ikonen z Uniwersytetu w Jyväskylä realizuje projekt Party politics and sport policy in Finland.

Dr Jakub Ryszard Stempień prowadzi studia nad sportem rekreacyjnym, jest autorem pionierskich badań nad polską modą na bieganie w drugiej dekadzie XXI w. Aktualnie realizuje zadanie badawcze #ekcogrąnt pt. Fenomen amatorstwa sportowego na przykładzie szachów w ujęciu Serious Leisure Perspective Roberta Stebbinsa. Jest ekspertem w projekcie WF z AWF: Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości, realizowanym przez Akademię Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie i finansowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jakub Ryszard Stempień i Wojciech Woźniak są aktywnymi członkami i założycielami Sekcji Socjologii Sportu Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (prof. Woźniak przez siedem lat przewodniczył pracom tej

sekcji; dr Stempień jest jej przewodniczącym od początku 2023 r.) Ponadto prof. Woźniak należy do Westermarck Society (Fińskiego Towarzystwa Socjologicznego), zaś dr Stempień jest członkiem The European Association for Sociology of Sport (EASS).

Instytut Socjologii UŁ to miejsce, w którym tradycja łączy się z nowoczesnością, a refleksja nad społeczeństwem idzie w parze z innowacyjnymi metodami badawczymi i dydaktycznymi. Przyszłość Instytutu kształtowana jest poprzez koncentrację na kilku kluczowych obszarach:

1. Wzmacnianie potencjału badawczego i umiędzynarodowienie: Instytut rozwija badania nad współczesnymi przemianami społecznymi, współpracując z prestiżowymi ośrodkami akademickimi w kraju, Europie i na świecie. Udział w międzynarodowych projektach badawczych i grantach sprzyja integracji w globalnej sieci naukowej. Priorytetem jest także wspieranie mobilności naukowej kadry akademickiej oraz doktorantów poprzez staże badawcze, programy wymiany i udział w międzynarodowych konferencjach.
2. Nowoczesne programy kształcenia i innowacyjne podejście do dydaktyki: opracowywane programy studiów odpowiadają na wyzwania współczesnego rynku pracy oraz zmieniające się potrzeby społeczne, łącząc solidne podstawy teoretyczne z umiejętnościami analitycznymi i praktycznymi. Oferta dydaktyczna jest systematycznie wzbogacana o nowe specjalizacje i moduły tematyczne. Szczególny nacisk kładziony jest na zdobywanie przez studentów doświadczenia praktycznego we współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi oraz sektorem prywatnym.
3. Współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym: Instytut aktywnie uczestniczy w badaniach stosowanych, opracowywaniu ekspertyz i analiz na potrzeby instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i sektora prywatnego. Organizowane konferencje, debaty i warsztaty sprzyjają transferowi wiedzy socjologicznej oraz pogłębianiu dialogu między środowiskiem akademickim a praktykami życia społecznego. Kluczowym celem jest wzmocnienie roli Instytutu jako platformy wymiany myśli i współpracy między światem nauki i praktyki.
4. Nowoczesne technologie w badaniach społecznych: Instytut wykorzystuje zaawansowane metody badawcze i analityczne, co pozwala na nowatorskie podejście do badania zjawisk społecznych. Rozwijana infrastruktura badawcza obejmuje tworzenie baz danych oraz archiwów badań ilościowych i jakościowych. Eksperymentowanie z nowoczesnymi formami dydaktyki pozwala dostosować proces kształcenia do dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości akademickiej.

5. Wsparcie dla młodych badaczy i rozwój kadry naukowej: Instytut stwarza przestrzeń do rozwoju dla młodych naukowców, umożliwiając im realizację innowacyjnych projektów badawczych oraz uczestnictwo w międzynarodowych inicjatywach naukowych. Promowane jest interdyscyplinarne podejście do badań społecznych oraz idea otwartej nauki. Młodzi badacze otrzymują wsparcie w zakresie pozyskiwania grantów, publikacji wyników badań oraz budowania międzynarodowej sieci współpracy.

Dzięki tym działaniom Instytut Socjologii UŁ nie tylko wzmacnia swoją pozycję jako jeden z kluczowych ośrodków badawczych w Polsce, ale także aktywnie uczestniczy w analizie i rozwiązywaniu najważniejszych problemów współczesnych społeczeństw.

Bibliografia

- Adamski J., Chodorowski M.P., Božilović J., Messyas K., Rekść M., Milošević V., Ilić A. (2024), *Lesson for the future climate migration. A study of relocation and development of new settlements in urban peripheries based on spatial dispersion of forced migrants in Serbia between 1991 and 2021*, „Balcanica Posnaniensia. Acta et studia”, nr 31, <https://doi.org/10.14746/bp.2024.31.16>
- Adamski J.K. (2020a), *COVID-19 and its impacts on migration – The politics-work-violence nexus*, „Władza Sądzenia”, nr 18.
- Adamski J.K. (2020b), *Adaptacja i postrzeganie imigrantów w państwach europejskich. Studium porównawcze*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8220-253-3.01>
- Adamski J.K., Florczak I. (2022), *Exploring the model of legal consciousness formation among foreigners working in Poland. Preliminary insights*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny”, nr 3 (185), <https://doi.org/10.4467/25444972SMPP.22.024.16725>
- Biały K., Ferenc T., Kidon D. (2023), *Moralność a doznanie. Uwagi o estetycznym i pozaestetycznym doświadczaniu sztuki*, Wydawnictwo PWSFTViT, Łódź.
- Biały K., Piasek P., Pieniązek P. (2023), *Słownik samo-świato-wyrażeń. Czy te pojęcia coś dziś opisują?*, Oficyna Związek Otwarty, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Bielska B., Kalinowska K., Męćfal S., Surmiak A. (2024), *Strengths and limitations of an online qualitative survey in times of social crisis: Example of the COVID-19 pandemic*, „Qualitative Sociology Review”, vol. XX (4), <https://doi.org/10.18778/1733-8077.20.4.04>
- Błaszczyk M. (2024), *Szacowanie zapotrzebowania na usługi społeczne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin w powiatach województwa łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Brzeziński K. (2016a), *Lodz residents' attachment to their city*, „Studia Regionalia KPZK PAN The Socio-Spatial Dimension of Quality of Life in The City”, vol. 45.
- Brzeziński K. (2016b), *Więź mieszkańców z miastem postprzemysłowym na przykładzie Poniewieża, Łodzi i Iwanowa*, „Studia Miejskie”, t. 21, nr 1.
- Brzeziński K. (2016c), *Między biernością a aktywnością obywatelską w kontekście łódzkiego budżetu obywatelskiego*, „Studia Miejskie”, nr 21.
- Brzeziński K. (2017), *Budżet (nie)obywatelski? – analiza czterech edycji łódzkiego budżetu obywatelskiego*, „Pedagogika Społeczna”, nr 3 (65).
- Brzeziński K. (2018), *Budżet partycypacyjny jako alternatywny i prosty sposób pomiaru jakości życia w mieście*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 534.
- Brzeziński K. (2019), *„Dane z ulicy” – propozycje i sugestie na temat wykorzystania materiałów z procesów partycypacyjnych*, „Człowiek i Społeczeństwo”, nr 48.
- Brzeziński K. (2020), *Niechciane prawo do miasta? – kilka uwag o pozorności i uwarunkowaniach partycypacji w Polsce*, „Studia Regionalne i Lokalne”, nr 2 (80).
- Brzeziński K. (2024), *Więź mieszkańców z miastem. Studium socjologiczne poprzemysłowej Łodzi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Brzeziński K., Kretek-Kamińska A., Krzewińska A., Zajac J. (2024), *Metody i techniki prowadzenia konsultacji społecznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Bunio-Mroczek P. (2016), *Wczesne rodzicielstwo – zagrożenie czy szansa? Nastoletni rodzice z łódzkich enklaw biedy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Bunio-Mroczek P., Kacprzak A. (red.) (2023), *Badania problemów społecznych w (przed)pandemicznej rzeczywistości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Burski J., Wygnańska J. (2020), *Biographical experience of the yard as a symbolic biographical resource*, [w:] K. Kaźmierska, K. Waniek (eds.), *Telling the Great Change. The Process of the Systemic Transformation in Poland in Biographical Perspective*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Byczkowska-Owczarek D. (2020), *Dance as a sign: Discovering the relation between dance movement and culture*, „Kultura i Społeczeństwo”, nr 63 (3).
- Byczkowska-Owczarek D. (2024), *Batutą i skalpelem. Ciało w zawodach wysokospecjalistycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Byczkowska-Owczarek D. (red.) (2023), *Ciało i społeczeństwo. Socjologia ciała w badaniach i koncepcjach teoretycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Byczkowska-Owczarek D., Kubczak A., Pawłowska B. (2020), *Za drzwiami oddziału. Badania etnograficzne w szpitalu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Byłok F., Swadźba, U., Walczak-Duraj, D. (2017), *Praca i konsumpcja w perspektywie tworzenia ładu aksjonormatywnego*, wyd. 2, „Śląsk” Wydawnictwo Naukowe, Katowice.

- Chomczyński P., Guy R. (2021), 'Our biographies are the same': Juvenile work in Mexican drug trafficking organizations from the perspective of a collective trajectory, „British Journal of Criminology”, vol. 61 (4).
- Chomczyński P., Guy R., Azaola E. (2023), *Beyond money, power, and masculinity: Toward an analytical perspective on recruitment to Mexican drug trafficking organizations*, „International Sociology”, vol. 38 (3).
- Chomczyński P., Frąckowiak P., Woźniakowska D. (red.) (2024), *Kryminologia. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Chomczyński P.A., Clark T.W. (2022), *Crime and the life course in another America: Collective trajectory in Mexican drug cartel dominated communities*, „Justice Quarterly”, vol. 40 (2).
- Czernecka J. (2020), *Znaki miłości – praktyki tworzenia związku intymnego*, „Kultura i Społeczeństwo”, t. 64, nr 4.
- Czernecka J. (2021), *The social definition of love and its role in maintaining and intimate relationship. Typology of attitudes towards love*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Sociologica”, no. 79.
- Czernecka J., Kalinowska K. (2020), *Semantyka miłości. Analiza metafor w narracjach kobiet i mężczyzn o uczuciach i związkach*, „Przegląd Socjologiczny”, t. 69, nr 1.
- Czibere I., Kovách I., Szukalski P., Starosta P. (2021), *Depopulation and public policies in rural Central Europe. The Hungarian and Polish cases*, „AGER: Revista de Estudios sobre Despoblación y Desarrollo Rural (Journal of Depopulation and Rural Development Studies)”, vol. 33.
- Czyżewski M. (2021), *Governmentality without truth. An essay on the role of Foucauldian thinking in a post-truth society*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 17 (1).
- Czyżewski M. (2023), *Single case as an object of analysis. In defense of a species threatened with extinction*, [w:] Ł. Kumiega, M. Nowicka-Franczak (eds.), *Analysing Discourse, Analysing Poland. The Case of a Political Interview*, Brill, Göttingen.
- Czyżewski M., Otrocki M., Piekot T., Stachowiak J. (red) (2017a), *Analiza dyskursu publicznego. Przegląd metod i perspektyw badawczych*, Wydawnictwo Akademickie Sedno, Warszawa.
- Czyżewski M., Horolets A., Podemski K., Rancew-Sikora D. (red.) (2017b), *Polskie sprawy 1945–2015. Warsztaty analizy dyskursu*, Wydawnictwo Akademickie Sedno, Warszawa.
- Desperak I. (2017), *Płeć zmiany: Zjawisko transformacji w Polsce z perspektywy gender*, wyd. 2 zm. i popr., Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Desperak I. (2023), *The anti-gender movement and its Central and East European main actors*, „Polish Political Science Review”, vol. 11 (2), s. 12–29. <https://doi.org/10.2478/ppsr-2023-0013>
- Desperak I., Krogulec M. (2020), *Badania, historia i praca kobiet – Od PRL do dziś. Szkic do historii socjologii pracy kobiet*, „Górnośląskie Studia Socjologiczne, Seria Nowa”, t. 11. https://doi.org/10.31261/GSS_SN.2020.11.10

- Desperak I., Kuźma I. (red.) (2017), *Kobiety niepokorne. Reformatorki – buntowniczkini – rewolucjonistki. Herstorie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8088-351-2.01>
- Dopierała R. (2020), *Life of things from the perspective of Polish systemic transformation*, [w:] K. Kaźmierska, K. Waniek (eds.), *Telling the Great Change. The Process of the Systemic Transformation in Poland in Biographical Perspective*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dopierała R. (2022), *Dobrowolna prostota w optyce rezonansu Hartmuta Rosy*, „Przegląd Socjologiczny”, t. 71 (1).
- Dopierała R. (2023), *Jak zostaje się osobą z internetu? Twórcy internetowi w perspektywie (technologicznej) koncepcji pokoleń*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 19 (4), s. 92–117.
- Dopierała R., Waniek K. (2016), *Biografia i wojna. Metoda biograficzna w badaniu procesów społecznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Drabowicz T. (2017), *Social theory of internet use: Corroboration or rejection among the digital natives? Correspondence analysis of adolescents in two societies*, „Computers & Education”, vol. 105.
- Drabowicz T. (2021), *Digital skills inequality in the context of an aging society: The case of Poland*, [w:] E. Hargittai (eds.), *Handbook of Digital Inequality*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK–Northampton, MA, USA.
- Drabowicz T., Warczok T. (2023), *Social classes and their boundaries during Poland's 'golden age'*, [w:] C. Huguée, É. Penissat, A. Spire, J. Hjellbrekke (eds.), *Class Boundaries in Europe. The Bourdieusian Approach in Perspective*, Routledge, London–New York.
- Dymarczyk W. (2018), *Przestrzenny wymiar karier menedżerów i przedsiębiorców. Analiza socjologiczna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dymarczyk W. (2020), *Spatial and temporal dilemmas of managers and entrepreneurs. The reconstruction of neutralization techniques*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 16(4).
- Dymarczyk W. (2023), *The processual nature of volunteer engagement: A reconstruction of career patterns based on the narratives of interviewees involved in non-profit activities*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 19 (4), <https://doi.org/10.18778/1733-8069.19.4.09>
- Dziedziczak-Foltyn A. (2017), *Reforma szkolnictwa wyższego w Polsce w debacie publicznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dzwonkowska-Godula K. (2015), *Tradycyjnie czy nowocześnie? Wzory macierzyństwa i ojcostwa w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dzwonkowska-Godula K. (2022), *Samopomoc i samoobstuga aborcyjna w czasach niepewności*, „Kultura i Społeczeństwo”, t. 66, nr 1.
- Dzwonkowska-Godula K. (2024), *Imagining a new gender contract for SRHR (Sexual and Reproductive Health and Rights)*, [w:] A. Pető, L. Thissen, A. Clavaud (eds.), *A New Gender Equality Contract for Europe. Feminism and Progressive Politics*, Palgrave Macmillan.
- Dzwonkowska-Godula K., Garncarek E., Czernecka J. (2023), *Ciało i płęć*, [w:] D. Byczkowska-Owczarek (red.), *Ciało i społeczeństwo. Socjologia ciała*

- w badaniach i koncepcjach teoretycznych, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Ferenc T. (2023), *All quiet on the Eastern front. An analysis of the figures of ruler, executioner and victim on the example of photographs*, [w:] K. Badowska, T. Cieślak, K. Pietrych, K. Radziszewska (eds.), *City of Modernity*. Łódź, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden.
- Ferenc T., Domański M. (2015), *Pomniki wojenne: formy, miejsca, pamięć*, Wydawnictwo ASP w Łodzi, Łódź.
- Ferenc T., Domański M. (2019), *Borderlands. Tensions on the External Borders of the European Union*, Wydawnictwo ASP w Łodzi, Łódź.
- Ferenc T., Józwiak K., Różycki A. (2020), *Zapisy pamięci. Historie Zofii Rydet*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Ferenc T., Olechnicki K., Rojek-Adamek P., Stańczyk X. (2023), *Sztuka współpracy. Studium grup artystycznych w czasach PRL*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Franckiewicz-Olczak I. (2016), *Sztuka interaktywna. Społeczny kontekst odbioru*, Oficyna Naukowa, Warszawa.
- Franczak K. (2015), *Between diagnosis and prognosis – Media ‘instruction manuals’ on economic crisis*, [w:] S. Leonzi, G. Ciofalo, A. Di Stefano (eds.), *Power and Communication. Media, Politics and Institutions in Times of Crisis*, Cambridge Scholars Publishing, Cambridge.
- Franczak K. (2016), *The circulation of knowledge in public discourse – between ‘popularization’ and ‘populization’*, „Polish Sociological Review”, no. 1 (193).
- Franczak K. (2018), *The democratisation of creativity in the age of the knowledge economy*, „Societas/Communitas”, nr 2–3 (26–3).
- Franczak K. (2020), *Kreatywność eksport–import. Interdyscyplinarne badania gospodarki kreatywnej w Europie Środkowo-Wschodniej*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 4 (16).
- Gajek K., Desperak I. (2022). *Wychowanie – tożsamość – ciało – płeć. Wprowadzenie w problematykę*, „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne”, t. 14 (1), <https://doi.org/10.18778/2450-4491.14.01>
- Garncarek E. (2020), *„Living with illegal feelings” – Analysis of the internet discourse on negative emotions towards children and motherhood*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 16.
- Garncarek E. (2022), *Voluntarily childless men: Socio-cultural reasons why young Poles are not assuming a parental role*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 1 (18).
- Garncarek E. (2024), *Ciało kontrolowane, ciało wyzwolone – o społecznych oczekiwaniach wobec kobiet na podstawie „Siostrzeństwa świętej sauny”*, „Władza Sądzenia”, t. 27.
- Głąb Z. (2024), *Między ideologią a utopią. Deinstytucjonalizacja wybranych usług dla osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Perspektywa socjologii wiedzy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Golczyńska-Grondas A. (2016), *Chybotliwa łódź. Losy wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Analiza socjologiczna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Golczyńska-Grondas A. (2022), *Spółeczny rynek współczucia, targi o współczucie i społeczna przestrzeń zinstytucjonalizowanej bezkarności. Kryzysy humanitarne w Polsce 2021–2022*, „Przegląd Socjologiczny”, t. 71 (3).
- Golczyńska-Grondas A., Błaszczuk M. (2020), *Deinstytucjonalizacja placówek opieki całkowitej nad dziećmi i młodzieżą w województwie łódzkim*, RCPS, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Golczyńska-Grondas A., Potoczna M. (2024), *Archipelagi wielkomiejskiej biedy. Historia, metodologia, podstawowe ustalenia łódzkiego ośrodka badań nad ubóstwem*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Gońda M. (2020), *Migracje do korzeni. Wybory tożsamościowe Polaków ze Wschodu na studiach w kraju przodków*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Gorlach K., Starosta P. (2016), *Farming families in rural communities: Changing rural social organizations in modern and postmodern world*, [w:] M. Shucksmith, D.L. Brown (eds.), *Routledge International Handbook of Rural Studies*, Routledge, London.
- Grant A., Konecki K.T. (2024), *How to fragment and unite: An autoethnography of collage and poems*, „AutoEthnographer”, vol. 4 (4), September.
- Grotowska-Leder J., Kotras M. (2023), *Educational paths of young Poles in the process of reaching adulthood*, „Transformations”, vol. 4 (119).
- Grotowska Leder J., Dziedziczak-Foltyn A., Gońda M., Kotras M. (2022), *Completed Adulthood & Public Policies. How Institutional and Policy Instruments Facilitate the Educational, Vocational, Family and Civic Life of Polish Young Adults?*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Grotowska-Leder J., Bunio-Mroczek P. (eds.) (2018), *Investing in Children. Innovative Solutions to Improve Childrens Well-Being*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Grzeszkiewicz-Radulska K. (2023), *Wprowadzenie do analizy wariancji z czynnikami losowymi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Grzeszkiewicz-Radulska K., Krzewińska A. (2015), *O tym, jak napisać biografię naukową (łódzka szkoła metodologiczna)*, „Przegląd Socjologiczny”, t. 4 (64).
- Grzeszkiewicz-Radulska K., Krzewińska A. (2017), *Procedury weryfikacyjne – przeszłe i obecne doświadczenia badawcze*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Grzeszkiewicz-Radulska K., Krzewińska A. (2018), *Wykorzystanie nowoczesnych technologii w ankietach wspomaganych komputerowo*, [w:] D. Gałuszka, G. Ptaszek, D. Żuchowska-Skiba (red.), *Technologiczne oblicza XXI wieku*, Wydawnictwo Libron – Filip Lohner, Kraków.
- Kacperczyk A. (2016a), *Spółeczne światy – teoria – empiria – metody badań. Na przykładzie społecznego świata wspinaczki*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kacperczyk A. (2016b), *„Nie muszę się tak bać”. Rola autoetnografii w analizie emocjonalnych aspektów działania wspinaczkowego*, [w:] M. Kafar (red.), *Auto/biograficzne aspekty praktyk poznawczych*, seria Perspektywy Biograficzne, t. 3, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Kacperczyk A. (2017), *Rozum czy emocje? O odmianach autoetnografii, epistemologicznych pomostach i przepaściach między nimi*, „Kultura i Społeczeństwo”, t. 61, nr 3.
- Kacperczyk A., Żulicki R. (2022), *Mapping environmental commitment: A situational analysis of illegal dumps in the city*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 18 (4), <https://doi.org/10.18778/1733-8077.18.4.09>
- Kacperczyk A., Kafar M. (red.) (2020), *Autoetnograficzne zbliżenia i oddalenia. O autoetnografii w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kacprzak A. (2023), *Skazani na przestępczość? Wykluczenie społeczne i reintegracja społeczna w doświadczeniu biograficznym byłych więźniów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kacprzak A., Kudlińska I. (2014), *Praca socjalna z osobami opuszczającymi placówki resocjalizacyjne i ich rodzinami*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa.
- Kaźmierska K. (2018), *Młodzież archidiecezji łódzkiej. Szkic do portretu*, Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź.
- Kaźmierska K. (2019), *Rodzina w archidiecezji łódzkiej. Szkic do portretu*, Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź.
- Kaźmierska K. (2020), *O parafii w archidiecezji łódzkiej. Szkic do portretu*, Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź.
- Kaźmierska K., Pałka J. (2018), *Żołnierze ludowego Wojska Polskiego. Historia mówiona*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kaźmierska K., Waniek K. (2020a), *Autobiograficzny wywiad narracyjny. Metoda – technika – analiza*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kaźmierska K., Waniek K. (2020b), *Telling the Great Change. The Process of the Systemic Transformation in Poland in Biographical Perspective*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kaźmierska K., Waniek K., Zysiak A. (2015), *Opowiedzieć Uniwersytet. Łódź akademicka w biografiach wpisanych w losy Uniwersytetu Łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Konecki K.T. (2015), *Is the Body the Temple of the Soul? Modern Yoga Practice as a Psychosocial Phenomenon*, Jagiellonian University Press, Kraków.
- Konecki K.T. (2018), *Advances in Contemplative Social Research*, Lodz University Press, Jagiellonian University Press, Lodz–Cracow.
- Konecki K.T. (2022), *The Meaning of Contemplation for Social Qualitative Research. Applications and Examples*. London, New York: Routledge.
- Konecki K.T. (2024), *A contemplative sociologist looks at war*, „Polish Sociological Review”, vol. 4 (228).
- Konecki K.T., Płaczek A., Tarasiuk D. (2024), *Experiencing the Body in Yoga Practice. Meanings and Knowledge Transfer*, Routledge, New York.
- Kossakowski R., Nosal P., Woźniak W. (2020) *Politics, Ideology and Football Fandom: The Transformation of Modern Poland*, Routledge, Abingdon–New York.
- Kotras M. (2017), *Praktyki ramowania i przeramowania w dyskursie medialnym dotyczącym Okrągłego Stołu*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 13 (3).

- Kotras M. (2018). *Narracje i strategie argumentacyjne w dyskursie IV RP jako narzędzie wyznaczania granic wspólnot w polskim społeczeństwie*, „Kultura i Społeczeństwo”, t. 62 (1).
- Kotras M. (2019), *Młodzi dorośli łodzianie i zduńskowolanie zaangażowani w sferę i przestrzeń publiczną w procesie osiągania pełnej dorosłości*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 15 (4), <https://doi.org/10.18778/1733-8069.15.4.08>
- Kotras M. (2021), „Tożsamościowo mocni” i „zakorzenieni” – elektorat Prawa i Sprawiedliwości, „Władza Sądzenia”, t. 21, <https://doi.org/10.18778/2300-1690.21.11>
- Kotras M. (2023), *Podzielone społeczeństwo w obrazie mediów III i IV RP*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kotras M., Turdubajewa S. (2022), *Konflikty etniczne w południowym Kirgistanie – w poszukiwaniu prawomocnych narracji na ich temat*, „Władza Sądzenia”, t. 23, <https://doi.org/10.18778/2300-1690.23.04>
- Kotras M., Urbańska M. (2023). *Two narratives about Poland and society. Analysis of news programmes: Fakty TV and Wiadomości TVP*, „Władza Sądzenia”, t. 24, <https://doi.org/10.18778/2300-1690.24.04>
- Kretek-Kamińska A., Brzeziński K. (2022), *Współzarządzanie miastem z perspektywy wybranych grup interesariuszy. Przykład Łodzi*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, Studia Politologica”, nr 29.
- Kretek-Kamińska A., Brzeziński K. (2023), *The concept of the „co-created city” – experiences and visions of its implementation from the viewpoint of the Łódź authorities and Municipal Office stakeholders*, „Studia z Polityki Publicznej”, t. 10 (2).
- Kretek-Kamińska A., Krzewińska A. (2017), *Nauka bez mistrzów? Zmiany w relacjach mistrz–uczeń i sposobach uprawiania nauki*, „Kultura i Społeczeństwo”, t. LXI, nr 4.
- Kretek-Kamińska A., Krzewińska A. (2019), *Techniki deliberacyjne jako narzędzia diagnozy (na przykładzie rozmów w kawiarence)*, [w:] S. Banaszak, J. Śmiałowska (red.), *Diagnoza w wymiarze jednostkowym i społecznym*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań.
- Kretek-Kamińska A., Zajda K. (2018), *Collaboration between local social policy entities and their readiness to implement social innovations*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 510.
- Kretek-Kamińska A., Brzeziński K., Dorożyński T., Marciniak P. (2023), *Reprezentatywność organizacji przedsiębiorców w dialogu z administracją publiczną*, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, t. 129.
- Kretek-Kamińska A., Krzewińska A., Krauze K., Włodarczyk-Marciniak R. (2024a), *Can we rely on people's choices when envisioning retrofit of semi-public courtyards using blue-green infrastructure?*, „Journal of Environmental Management”, vol. 370.
- Kretek-Kamińska A., Brzeziński K., Korczyńska O., Marciniak P., Dorożyński T. (2024b), *Towards a new sectoral model of chambers of commerce: Exploratory survey of business environment organisations in Poland*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego”, t. 77, nr 12.
- Krzewińska A. (2016), *Deliberacja. Idea – metodologia – praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Krzewińska A., Moreno-Castro C., Dzimińska M. (eds.) (2024), *How Citizens View Science Communication. Pathways to Knowledge*, Routledge, London–New York.
- Krzewińska A., Warwas I., Dzimińska M. (red.) (2021a), *Komunikacja naukowa w Polsce. Partycypacja. Dialog. Zaufanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Krzewińska A., Warwas I., Dzimińska M., Wiktorowicz J. (2021b), *Komunikacja naukowa w Polsce. Szczepionki, medycyna alternatywna, zmiany klimatyczne, GMO pod lupą*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kubala K. (2015), *Obrazy Okrągłego Stołu w 25. rocznicę rozmów w Magdalence. Modele wyjaśniania i oceny obecne w polskim dyskursie prasowym*, „Przegląd Socjologiczny”, t. 64 (2).
- Kubala K. (2016), *Społeczne reprezentacje Unii Europejskiej. Przedakcesyjny dyskurs polskich elit symbolicznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8088-422-9>
- Kubala K. (2019), *Racjonalność w dyskursach o pracy w Polsce (po)transformacyjnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kubala K. (2022a), *Jak badać procesy refleksyjnej instytucjonalizacji. Propozycja ścieżki badawczej i uwagi krytyczne do badań własnych*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 18 (2), s. 6–25. <https://doi.org/10.18778/1733-8069.18.2.01>
- Kubala K. (2022b), *Types of rationality in discourses on work in (post)transformation Poland*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 18 (3), <https://doi.org/10.18778/1733-8077.18.3.03>
- Kudlińska-Chróścicka I., Gońda M., Kacprzak A. (red.) (2022), *Problemy społeczne. Trwałość i zmienność w dynamicznej rzeczywistości. Księga jubileuszowa z okazji 45-lecia pracy naukowej i dydaktycznej Profesor Jolanty Grotowskiej-Leder*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kutyło Ł. (2019), *Kryzys instytucji religijnych i jego wpływ na religijność. Przypadek polski*, „Studia Humanistyczne AGH”, t. 18 (4), <https://doi.org/10.7494/human.2021.20.3.13>
- Kutyło Ł. (2024), *Od bycia umiejscowionym do utraty własnego miejsca w świecie. Studium przypadku*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica”, nr 91, <https://doi.org/10.18778/0208-600X.91.07>
- Kutyło Ł., Łaska-Formejster A., Ober-Domagalska B. (2019), *Fatigue among working and non-working students: A sociological analysis of the environmental determinants of its level*, „Medycyna Pracy”, <https://doi.org/10.13075/mp.5893.00851>
- Lange Ł. (2019), *Próba podejścia transcyscyplinarnego do żałoby zwierząt. Rozważania o zwierzęcej śmierci – między naukowością a osobistym doświadczeniem*, „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies”, nr 5.
- Lange Ł. (2020), *An attempt to restore the ordinary death to the visual realm – Artistic, therapeutic and ethical aspects of the post-mortem photography of children in the twenty-first century. Short introduction*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 16 (3).
- Lange Ł. (2021), *Tożsamość i niepewność. Życie osób po przeszczepach płuc*, „Teksty Drugie”, nr 1.

- Lange Ł. (2022), *Can a dead body be sustainable in the XXI century? Polish attempts to be sustainable after death*, [w:] R. McManus (eds.), *The Sustainable Dead: Searching for the Intolerable*, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle.
- Lange Ł. (2023), *Mourned pets. About coping with animal death in veterinary practice and caregiver's experience*, „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies”, numer specjalny, *Veterinary Social Work*.
- Lange Ł. (2024), *Wegańska socjologia, czyli socjologia biocentryczna zaangażowana w zmianę społeczną*, „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies”, nr 1 (13).
- Łaska-Formejster A. (2015), *Pacjent w sieci zależności: Społeczny kontekst praw i autonomii pacjenta*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Łaska-Formejster A. (2016), *Wciąż niespełnione oczekiwania? Dysfunkcjonalność opieki zdrowotnej z perspektywy analizy skarg złożonych do Biura Rzecznika Praw Pacjenta i Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi*, [w:] M. Skorzycki, E. Stroińska (red.), *Ład i patologie w przestrzeni społecznej*, Wydawnictwo Społecznej Akademii Nauk, Warszawa.
- Łaska-Formejster A., Sudra E. (2018), „Human” expectations and needs, that is an empowered patient as a „survival strategy” of contemporary patients, „Studia Humanistyczne AGH”, t. 17 (3), <https://doi.org/10.7494/human.2018.17.3.107>
- Łaska-Formejster A., Adamczyk P., Muzioł-Vidal A. (2020), *Humanizacja opieki okołoporodowej warunkiem zdrowego społeczeństwa. Standardy a rzeczywistość na przykładzie Polski i Chile*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Majer A. (2019), *Socjologia i przestrzeń miejska*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Marciniak Ł. (2017), *Bazary – konkurencja czy kooperacja?*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Marciniak Ł. (2021), *Pojęcia i odmiany coachingu*, [w:] M. Sidor-Rządkowska (red.), *Coaching: teoria, praktyka, studia przypadków*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa.
- Marciniak Ł. (2022), *Metafory w praktyce dydaktycznej (i badawczej). Jak obrazowo uczyć badań jakościowych?*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 18 (4).
- Marks-Krzyszowska M. (2021), *Mieszkanki wsi wobec zarządzania gminą*, „Kultura Współczesna. Teoria. Interpretacje. Praktyka”, t. 116, nr 4.
- Marks-Krzyszowska M., Jeziorska-Biel P. (2017), „Przystań prawdziwych wartości” – Żuławki, [w:] M. Wójcik (red.), *Tożsamość i miejsce. Budzenie uśpionego potencjału wsi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Matuchniak-Mystkowska A. (2016), *Za drutami oflagów. Jeniec wojenny 613 X/A*, Wydawnictwo Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych, Opole.
- Matuchniak-Mystkowska A. (2021), *Sport jeniecki w Oflagach II B Arnswalde, II C Woldenberg, II S Gross Born*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Matuchniak-Mystkowska A. (2024), *Studia z socjologii sztuki – od estetyki socjologicznej do socjologii sztuki cross-genre*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Matuchniak-Mystkowska A., Wejbert-Wąsiewicz E. (2023), *Filmy dokumentalne a postawy młodzieży*, „Perspektywy Kultury”, t. 42 (3).

- Matuchniak-Mystkowska A., Mystkowski J., Stanek P. (2018), *Niewola i nadzieja. Korespondencja wojenna Andrzeja i Krystyny Mystkowskich*, Wydawnictwo Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych, Opole.
- Matuchniak-Mystkowska A., Debroux J., Starosta P. (éd.). (2023), *Sociologie des mondes ruraux en Pologne et en France: terrains et études*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Męćfal S., Bielska B., Kalinowska K., Surmiak A. (2023), *Jakość badań jakościowych podczas pandemii COVID-19 – doświadczenia badaczy i badaczek społeczno-humanistycznych*, „Studia Sociologiczne”, t. 3, <https://doi.org/10.24425/sts.2023.147159>
- Messyas K. (2015), *Postawy polityczne młodzieży polskiej w świetle badań empirycznych*, „Władza Sądzenia”, t. 7.
- Messyas K. (2016), *Tożsamość i postawy polityczne studentów wybranych kierunków Uniwersytetu Łódzkiego*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica”, nr 59, <https://doi.org/10.18778/0208-600X.59.05>
- Messyas K. (2021), *Pokolenie Z na rynku pracy – strukturalne uwarunkowania i oczekiwania*, „Acta Universitatis Lodzensis, Folia Sociologica”, nr 76, <https://doi.org/10.18778/0208-600X.76.06>
- Messyas K. (2022a), *Problematyzacja i instrumentalizacja edukacji w UE. Przykład idei uczenia się przez całe życie i europejskiego obszaru edukacji*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica”, nr 83, <https://doi.org/10.18778/0208-600X.83.02>
- Messyas K. (2022b), *Young and creative? Individual career strategies in an (un)certain city*, „Lubuski Yearbook”, vol. 48 (1), <https://doi.org/10.34768/rl.2022.v481.10>
- Michalska-Żyła A. (2018), *Procesy transformacji miasta przemysłowego a jego wizje*, „Przykład Łodzi”, „Miscellanea Anthropologica et Sociologica”, t. 19, nr 1.
- Michalska-Żyła A., Brzeziński K., Kotarski H., Piróg K. (2024), *W poszukiwaniu koncepcji i strategii rozwoju miast*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.
- Michalska-Żyła A., Grocholiński P., Just M., Kołodziejczak M., Michalska-Dominianiak B. (2021), *Design thinking dla edukatorów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Miklaszewska A., Marks-Krzyszowska M., Starosta P. (2024), *Rozwój lokalny a polityka mieszkaniowa w gminach wiejskich*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Mikołajczyk-Lerman G., Potoczna M. (2020a), *Instytucjonalne wsparcie dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną i psychiczną w województwie łódzkim. Potencjał, potrzeby, wyzwania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Mikołajczyk-Lerman G., Potoczna M. (2020b), *Instytucjonalne wsparcie niesamodzielnych osób starszych w województwie łódzkim. Potencjał, potrzeby, wyzwania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Mikołajczyk-Lerman G., Sztobryn-Giercuskiewicz J. (red.) (2022), *Życie z niepełnosprawnością w świecie VUCA*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Murawska A. (2016), *Z perspektywy czasu – opinie łódzian o kondycji demokracji*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, t. 78, nr 1.

- Murawska A. (2020), *Aktywność obywatelska mieszkańców Łodzi i Iwanowa. Struktura i uwarunkowania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Murawska A. (2021), *Działania łódzkich ośrodków wsparcia ekonomii społecznej jako wsparcie dla rozwoju regionu*, „*Studia Regionalne i Lokalne*”, nr 4.
- Niedbalski J. (2015), *Living and Working in a Social Welfare Home in Poland. A Sociological Study on the Interaction of Personnel with Mentally Handicapped Charges*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Niedbalski J. (2019), *Niepełnosprawność i osoby z niepełnosprawnością. Od pasywności i wykluczenia do aktywności życiowej i integracji społecznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Niedbalski J. (2023a), *Life strategies parents of people with profound intellectual and multiple disabilities living in Poland regarding their children's future*, „*Disability & Society*”, <https://doi.org/10.1080/09687599.2023.2295795>
- Niedbalski J. (2023b), *Osoba z niepełnosprawnością intelektualną. Tożsamościowy wymiar samostanowienia i (nie)zależności w kontekście życia rodzinnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Niedbalski J. (2024a), *Experiences of typically developing siblings of children with profound intellectual and multiple disabilities during the COVID-19 pandemic in Poland*, „*International Journal of Developmental Disabilities*”, 1–14.
- Niedbalski J. (2024b), *The impact of individuals with profound intellectual and multiple disabilities on peer relationships of typically developing siblings*, „*Journal of Intellectual Disabilities*”, vol. 28 (2), <https://doi.org/10.1177/17446295231168184>
- Nowicka-Franczak M. (2016), *O użyteczności kategorii dyspozytywu w badaniach społecznych*, „*Przegląd Socjologii Jakościowej*”, t. 12 (1).
- Nowicka-Franczak M. (2017), *Niechciana debata. Spór o książki Jana Tomasza Grossa*, Wydawnictwo Akademickie SEDNO, Warszawa.
- Nowicka-Franczak M. (2021), *Post-Foucauldian discourse and dispositif analysis in the post-socialist field of research: Methodological remarks*, „*Qualitative Sociology Review*”, vol. 17 (1).
- Nowicka-Franczak M. (2022), *Polska debata publiczna w dobie polaryzacji. Świadomość dyskursowa elit symbolicznych*, „*Studia Socjologiczne*”, t. 247 (4).
- Ober-Domagalska B. (2019), *Gender and theories – Development of views on gender in evolutionary theories*, „*Adult Education Discourses*”, no. 20. <https://doi.org/10.34768/dma.vi20.35>
- Ober-Domagalska B. (2022), *A scapegoat or a modern devil? The analysis of Catholic press discourse on „gender” and „genderists” (on the examples of „Niedziela” and „Tygodnik Powszechny” weeklies)*, [w:] S.H. Zaręba, M. Sroczyńska, R. Cipriani, M. Choczyński, W. Klimski (eds.), *Metamorphoses of Religion and Spirituality in Central and Eastern Europe*, Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781003271994-19>
- Ober-Domagalska B., Czernecka J. (2019), *Opinions vs. declared ethical attitudes toward professional work: A cross-national study of Polish and Norwegian youth*, „*Ethics & Behavior*”, vol. 29 (8), <https://doi.org/10.1080/10508422.2019.1617712>

- Pawłowska B. (2019), *Poszukiwanie tożsamości przez badacza w kontekście etnograficznego badania emocji w pracy nauczyciela*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 15 (1).
- Pawłowska B. (2020a), *Pride in teachers' everyday work. Conditions and contexts*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 16 (1).
- Pawłowska B. (2020b), *Praca nauczyciela w perspektywie badacza jakościowego. Mity a rzeczywistość*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Pawłowska B. (2022), „Usłyszeć uśmiech” – praca emocjonalna przedstawiciela handlowego w kontekście interakcji z klientem przed pandemią Covid-19 i w jej trakcie, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica”, nr 81.
- Prorok L. (2021), *Polityka rodzinna w Polsce. Lata 1918–2020*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Rek-Woźniak M. (2016), *Młodzi dorośli. Wzory ruchliwości społecznej w okresie transformacji systemowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Rek-Woźniak M. (2023), *Discourses of growth in megaproject-based urban development: A comparative study of Poland and Finland*, „Policy and Society”, vol. 42, no. 2.
- Rek-Woźniak M. (2024), *Dziedzictwo konfliktu klasowego a lokalna polityka pamięci: Przypadek wystawy „Miasto–Moda–Maszyna”*, „Kultura i Społeczeństwo”, t. 68, nr 1.
- Revko A., Verbytska A., Zaharina T., Marks-Krzyszkowska M. (2023), *The financial dimension of developing social entrepreneurship: Polish and Ukrainian experiences*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 26, no. 4.
- Stachowiak J. (2020a), *Czynnik ludzki. O cywilizowaniu uprzedmiotowienia*, Wydawnictwo Akademickie Sedno, Warszawa.
- Stachowiak J. (2020b), *On the civilising of objectification. Language use, discursive patterns and the psychological expertise of work planning*, „Language & Communication”, vol. 74.
- Stachowiak J. (2023), *Media performance. Remarks on the possibility of its analysis and critique*, [w:] Ł. Kumiega, M. Nowicka-Franczak (eds.), *Analysing Discourse, Analysing Poland. The Case of a Political Interview*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen.
- Stańczyk X. (2021), *Psychogaleria Chaos Faza 3 1988–1989. „Cadiao Rebel” 1984–1989. Długie lata osiemdziesiąte, underground, fantom*, „Sztuka i Dokumentacja”, nr 25.
- Stańczyk X. (2022), *Pozdrowienia z Polski. Fotografia jako narzędzie mobilizacji społecznej w walce z zanieczyszczeniem wizualnym*, „Kultura Współczesna”, nr 2 (118).
- Stańczyk X. (2024), *Porażka wpisana w tożsamość. Od historii i krytyki I Biennale Rzeźby w Metalu do współczesnych funkcji dziedzictwa biennale i towarzyszących mu emocji*, „Ochrona Zabytków”, nr 2.
- Stańczyk X. (2025), *Cosmic Grass: From synthpop environmentalist children's revue to an experimental music video about the fossil fuel industry*, „Journal of Popular Music Studies”, nr 1 (37).
- Starosta P. (2016), *Społeczny potencjał odrodzenia miast poprzemysłowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Stempień J.R. (2023), *Six theorems of the social disintegration theory*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica”, nr 87.

- Stempień J.R. (2024), *Pułapki socjologii reportażowej*, „Władza Sądzenia”, t. 26.
- Stempień J.R., Mielczarek R., Tokarski J. (2021), *New perspectives in social studies on recreational running: The case of Poland*, „Physical Culture and Sport. Studies and Research”, vol. 93, no. 1.
- Stolbov V., Starosta P. (2017), *Sociologija gorodskoj sredy*, INFRA-M, Moskwa.
- Szenajch P. (2022), *Odczarowanie talentu. Socjografia stawiania się uznanym artystą*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Sztaudynger J.J., Ambroziak E., Starosta P. (2022), *Generalized trust, helpfulness, fairness and growth in European countries. A revised analysis*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 25, no. 3.
- Szukalski P. (2024), *Przemiany demograficzne a nieoczywiste wyzwania polityki społecznej w Polsce*, „Polityka Społeczna”, nr 11–12.
- Szukalski P. (red.) (współredaktorzy: J. Wiktorowicz, t. 1, D. Zalewski, t. 2) (2023), *Nowi biedni emeryci*, t. 1–2, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Ślęzak I. (2016), *Praca kobiet świadczących usługi seksualne w agencjach towarzyskich*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Ślęzak I. (2018), *Praca nad zaufaniem. Etyczne, praktyczne i metodologiczne wyzwania w relacjach badacz–badani na przykładzie etnografii agencji towarzyskich*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 14 (1).
- Ślęzak I. (2021), *The work–life management strategies of indoor female sex workers in Poland*, „Sociological Spectrum”, vol. 41 (6).
- Ślęzak I. (2023), *Navigating power dynamics in virtual interviews with sex workers during COVID-19: A researcher-participant perspective*, „Qualitative Report”, vol. 28 (9).
- Walczak-Duraj D. (2014), *Wolność gospodarcza a poczucie odpowiedzialności za dobro wspólne*, „Annales. Etyka w życiu gospodarczym”, t. 17 (3), s. 7–17, <https://doi.org/10.18778/1899-2226.17.3.01>
- Walczak-Duraj D. (2018), *Causes of deficits and ethical dilemmas in scientific research*, „Annales. Etyka w życiu gospodarczym”, t. 21 (6), <https://doi.org/10.18778/1899-2226.21.6.02>
- Walczak-Duraj D. (2019a), *Etos pracy czy kontrideologia pracy?*, [w:] D. Kadłubiec, E. Ogrodzka-Mazur, A. Kasperek (red.), *W kręgu myśli Profesora Jana Szczepańskiego*, t. V, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8142-591-9.03>
- Walczak-Duraj D. (2019b), *Moralna przestrzeń pracy – wiodące przewartościowania*, „Roczniki Nauk Społecznych”, t. 47 (4), <https://doi.org/10.18290/rns.2019.47.4-3>
- Walczak-Duraj D. (2020), *Praca – etyka – polityka: Wybór tekstów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8220-086-7>
- Walczak-Duraj D. (2021), *Rytualizacja pracy i życia codziennego. Doświadczenia Jana Szczepańskiego a specyfika nowych form życia społecznego*, „Górnośląskie Studia Socjologiczne, Seria Nowa”, t. 12, https://doi.org/10.31261/GSS_SN.2021.12.11
- Walczak-Duraj D. (2022), *Zmiany współczesnej pracy, zawodów i profesji*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica”, nr 81, <https://doi.org/10.18778/0208-600X.81.01>

- Waniek K. (2020), *Ucieczka jako przyczyna mobilności Europejczyków. Socjolingwistycznie ugruntowana analiza procesów społecznych w relacjach autobiograficznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Waniek K. (2023), *Kilka uwag o dobrym życiu w biograficznym doświadczeniu i jego nadmiernej terapeutyzacji*, „*Studia Socjologiczne*”, t. 248 (1).
- Warzywoda-Kruszyńska W., Potoczna M., Bunio-Mroczek P. (2016), *Poverty and Social Exclusion During and after Poland's Transition to Capitalism. Four Generations of Women in a Post-Industrial City Tell Their Life Stories*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wejbert-Wąsiewicz E. (2017), *Bez retuszu czy po liftingu? Obrazy starości i aborcji w filmie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wejbert-Wąsiewicz E. (2020), *Wybrane problemy pracy kobiet w branży filmowej*, [w:] I. Desperak, M. Krogulec (red.), *Miasto pracujących kobiet*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wejbert-Wąsiewicz E. (2021), *Meetings with the Polish cinema: An outline of a sociological study into traveling cinema based on the 'Light-sensitive Poland' project*, „*Przegląd Socjologii Jakościowej*”, t. 17 (3).
- Wejbert-Wąsiewicz E. (2022), *Reżyserki współczesnego polskiego kina fabularnego. Szkic z socjologii artystek*, „*Acta Universitatis Lodziensis. Folia Sociologica*”, nr 80.
- Wejbert-Wąsiewicz E., Zimnica-Kuzioła E. (2020), *Female directors of contemporary Polish theater and cinema (selected examples)*, „*Acta Universitatis Lodziensis. Folia Sociologica*”, nr 78.
- Wejbert-Wąsiewicz E., Porczynski D., Rozalska A. (2021), *On contemporary issues in the sociology of art*, „*Przegląd Socjologii Jakościowej*”, t. 17 (3).
- Wojciechowska M. (2023a), *Ciało i seksualność*, [w:] D. Byczkowska-Owczarek (red.), *Ciało i społeczeństwo. Socjologia ciała w badaniach i koncepcjach teoretycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8331-297-2.07>
- Wojciechowska M. (2023b), *„I was ashamed, and now I am proud as I finally know how to let go”. How female Poles perceive, experience, and give meanings to their bodies – An ethnographic case study*, „*Qualitative Sociology Review*”, vol. 19 (4), <https://doi.org/10.18778/1733-8077.19.4.02>
- Wojciechowska M. (2023c), *Między uwidacznianiem a zacenianiem. Zarządzanie jawnością w doświadczeniu matek tworzących rodziny nieheteronormatywne w Polsce*, „*Władza Sądzenia*”, t. 24, <https://doi.org/10.18778/2300-1690.24.05>
- Woźniak W. (2020), *Polarization and the political agenda. Income inequalities in political parties' manifestos in Poland*, „*Contemporary Politics*”, vol. 26, no. 1.
- Woźniak W. (2022), *Państwo, które działa. O fińskich politykach publicznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Woźniak W., Nosal P., Kossakowski R. (eds.) (2020), *Politics, Ideology and Football Fandom: The Transformation of Modern Poland*, Routledge.
- Woźniak W., Nosal P., Kossakowski R. (eds.) (2024), *Football, Fandom, and Collective Memory: Global Perspectives*, Routledge.

- Wygnańska J. (2020), *Oswajając bałkańskie demony – rzecz o Serbii. Dyskursywne konstruowanie serbskiej tożsamości narodowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wygnańska J. (2021), *Between political myths, dormant resentments and redefinition of the recent history: case study of Serbian national identity*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 17 (2).
- Wygnańska J. (2023), *The Experience of Conversation and Relation with a Well-Being Chatbot: Between Proximity and Remoteness*, „Qualitative Sociology Review”, vol. 19 (4).
- Zajda K. (2022), *Wdrażanie innowacji społecznych przez wiejskie organizacje pozarządowe i Lokalne Grupy Działania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zajda K. (2023), *What features distinguish the rural nongovernmental organisations that implement social innovations? Evidence from postcommunist Poland*, „Voluntas. International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations”, vol. 34.
- Zajda K., Pasikowski S. (2023), *Nongovernmental organizations’ leaders’ attitude toward social innovation: The validation of a research tool*, „Nonprofit Management & Leadership”, vol. 22, no. 4.
- Zajda K., Kretek-Kamińska A. Pasikowski S. (2023), *The implementation of grass-roots product-oriented social innovations by non-governmental organisations: proposal of a measurement tool*, „Innovation – The European Journal of Social Science Research”, vol. 36, no. 2.
- Zimnica-Kuzioła E. (2018), *Spółeczny świat teatru. Areny polskich publicznych teatrów dramatycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zimnica-Kuzioła E. (2020), *Aktorzy polskich publicznych teatrów dramatycznych. Studium socjologiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zimnica-Kuzioła E., Wejbert-Wąsiewicz E., Kalinowska K., Kułakowska K. (2024), *Teatr bliskiego kontaktu. Studia przypadków grup teatralnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zysiak A. (2023), *Limiting Privilege: Upward Mobility Within Higher Education in Socialist Poland*, Purdue University Press.
- Zysiak A., Śmiechowski K., Piskała K., Marzec W., Kaźmierska K., Burski J. (2018), *From Cotton and Smoke: Łódź – Industrial City and Discourses of Asynchronous Modernity 1897–1994*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zysiak A., Szymański M., Madejska M., Kocemba-Żebrowska J., Kurkowska E., Różycka-Stasiak W., Gruda M. (2020), *Wielki przemysł, wielka cisza: łódzkie zakłady przemysłowe 1945–2000*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Żulicki R. (2017), *Potencjał Big Data w badaniach społecznych*, „Studia Socjologiczne”, t. 3 (226).
- Żulicki R. (2019), *Pułapki myślowe data-driven. Krytyka (nie tylko) metodologiczna*, „Marketing i Rynek”, nr 8, s. 3–14, <https://doi.org/10.33226/1231-7853.2019.8.1>
- Żulicki R. (2022), *Data science: najseksowniejszy zawód XXI wieku w Polsce. Big data, sztuczna inteligencja i PowerPoint*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

- Żulicki R. (2024), *Are they doing Artificial Intelligence? (Re)constructing the primary activity in data science*, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 20 (4), <https://doi.org/10.18778/1733-8069.20.4.09>
- Żulicki R., Żytomirski M. (2020), *Próba wypracowania metodologii pomiaru baniek filtrujących w wyszukiwarce Google*, „Zarządzanie Mediami”, t. 8 (3), <https://doi.org/10.4467/23540214ZM.20.034.12052>

Rozdział VIII

Łódzka statystyka i demografia w obliczu nowych wyzwań

Instytut Statystyki i Demografii

**Katarzyna Bolonek-Lasoń, Maria M. Grzelak, Alina Jędrzejczak,
Agnieszka Rossa, Justyna Wiktorowicz**

Stuletnia historia rozwoju łódzkiej statystyki akademickiej, której rozkwit zawdzięczamy prof. Edwardowi Rossetowi i jego uczniom, stanowi ważny wyznacznik działań prowadzonych przez Instytut Statystyki i Demografii (ISiD) również w ostatnim dziesięcioleciu. Chociaż zgodnie z aktualnym Statutem UŁ zadania Instytutu koncentrują się obecnie na kwestiach dydaktycznych i organizacyjnych, zrzeszone w nim katedry skupiają osoby, których działalność naukowa dotyczy statystyki i demografii oraz ich zastosowań w różnych dyscyplinach naukowych.

Zainicjowana przez prof. dr. hab. Czesława Domańskiego (pierwszego dyrektora) działalność Instytutu Statystyki i Demografii kontynuowana była i jest – najpierw przez prof. dr. hab. Alinę Jędrzejczak (dyrektor ISiD) i dr. hab. Dorotę Pekasiewicz, prof. UŁ (zastępca dyrektora), a od 2022 r. przez dr. hab. Katarzynę Bolonek-Lasoń, prof. UŁ (dyrektor ISiD) i dr. hab. Justynę Wiktorowicz, prof. UŁ (zastępca dyrektora).

W ramach Instytutu funkcjonują obecnie:

- Katedra Metod Statystycznych (utworzona w 1987 r. jako Zakład Metod Statystycznych), zatrudniająca 14 osób, kierowana przez prof. dr. hab. Alinę Jędrzejczak,
- Katedra Statystyki Ekonomicznej i Społecznej, której początki sięgają 1992 r., zatrudniająca siedem osób, kierowana przez dr. hab. Marię Magdalenę Grzelak, prof. UŁ (do 2016 r. – przez prof. dr. hab. Wacławę Starzyńską),

- Katedra Demografii (powstała w 1992 r. jako Zakład Demografii), zatrudniająca sześć osób, kierowana przez dr hab. Agnieszkę Rosę, prof. UŁ.

Zarówno w sferze badań naukowych, jak i dydaktyki ostatnia dekada przyniosła liczne wyzwania dla statystyków i demografów, wynikające z rosnącej ilości i różnorodności danych, coraz bardziej skomplikowanych problemów badawczych, a także z rozwoju technologii. Dostęp do ogromnych zbiorów danych wymusił opracowanie nowych metod analizy i modelowania danych, które z jednej strony poradzą sobie z ich przetworzeniem, ale co ważniejsze, pozwolą na uzyskanie informacji, które są kluczowe w procesie podejmowania decyzji na różnych szczeblach. Współczesne zjawiska społeczno-gospodarcze są o wiele bardziej złożone niż kiedyś, powoduje to, że statystycy muszą radzić sobie z rosnącą liczbą powiązanych zmiennych, poszukiwać nowych uniwersalnych metod, które mogą być zastosowane w badaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Zmiany demograficzne, takie jak starzenie się ludności czy zmiany w strukturze rodzin postawiły demografów przed nowymi zadaniami. Wszystko to sprawiło, że w ostatniej dekadzie zainteresowania naukowe pracowników Instytutu Statystyki i Demografii stanowiły nie tylko kontynuację badań podjętych w przeszłości, ale również wychodziły naprzeciw nowym wyzwaniom, pojawiającym się w obliczu dynamicznych zmian zachodzących w świecie. Zmiany te wymuszają również permanentną potrzebę doskonalenia kompetencji statystyków jako dydaktyków, zarówno w zakresie dynamicznie rozwijających się metod, jak i narzędzi informatycznych pozwalających na prowadzenie coraz bardziej zaawansowanych analiz oraz nowych metod dydaktycznych.

W tym rozdziale w syntetyczny sposób przedstawiona zostanie droga, jaką Instytut Statystyki i Demografii podąża w ostatnim dziesięcioleciu, aby wszystkim tym zadaniom sprostać.

Rozwój naukowy i główne kierunki badań

W latach 2014–2025 badania naukowe prowadzone były zarówno indywidualnie, jak i zespołowo – w zespołach powoływanych w obrębie poszczególnych katedr, jak i we współpracy z innymi jednostkami Instytutu Statystyki i Demografii, a także z pracownikami innych jednostek Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, innych wydziałów Uniwersytetu Łódzkiego i innych ośrodków akademickich.

Katedra Metod Statystycznych

Katedra Metod Statystycznych (KMS) od początku działalności specjalizuje się w zagadnieniach statystyki matematycznej i rachunku prawdopodobieństwa. Podsumowaniem wyników badań z zakresu teorii i zastosowania testów statystycznych na różnych poziomach ogólności w zależności od wymaganych założeń w procesach decyzyjnych była monografia pt. *Testy statystyczne w procesie podejmowania decyzji* (2014) autorstwa Czesława Domańskiego, Doroty Pekasiewicz, Aleksandry Baszczyńskiej i Anny Witaszczyk, opracowana na podstawie wyników grantu NCN nr DEC-2011/01/B/HS4/02746.

W ramach tego obszaru wyodrębnił się kierunek badań obejmujący **metody estymacji i weryfikacji hipotez statystycznych dotyczących parametrów modeli stochastycznych o wysokiej zmienności**, który ma zastosowanie w szczególności na rynku finansowym i ubezpieczeniowym. Badania realizują i aktywnie rozwijają dr Marta Małecka i dr Piotr Szczepocki, proponując nowe rozwiązania w zakresie teorii i aplikacji metod estymacji i testów statystycznych w obszarze analizy zjawisk o wysokiej zmienności, w tym szokach zmienności. Podstawowe wyniki badań zostały przedstawione w rozprawach doktorskich przygotowanych pod kierunkiem prof. dr. hab. Czesława Domańskiego:

- Marta Małecka (2014), *Weryfikacja hipotez w ocenie ryzyka rynkowego*, wyróżniona nagrodą Komisji Nadzoru Finansowego,
- Piotr Szczepocki (2019), *Zastosowanie niegaussowskich modeli zmienności stochastycznej typu Ornsteina-Uhlenbecka w analizie finansowych szeregów czasowych*.

Głównym problemem badawczym realizowanym przez dr M. Małecką jest weryfikacja hipotez statystycznych dotyczących różnych miar ryzyka rynkowego oraz budowy testów statystycznych opartych na modelach stochastycznej zmienności i ich zastosowań, w szczególności w analizie portfelowej. Do najważniejszych osiągnięć należy zaliczyć wyniki grantu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki pt. *Weryfikacja hipotez w ocenie ryzyka rynkowego* (2013/11/N/HS4/03354), kierowanego przez dr M. Małecką. Do najważniejszych publikacji należą:

1. Małecka M. (2016), *Weryfikacja hipotez w ocenie ryzyka rynkowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
2. Fiszedler P., Małecka M. (2022), *Forecasting volatility during the outbreak of Russian invasion of Ukraine: Application to commodities, stock indices, currencies, and cryptocurrencies*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 17 (4).

3. Fiszeder P., Małecka M., Molnár P. (2024), *Robust estimation of the range-based GARCH model: Forecasting volatility, value at risk and expected short-fall of cryptocurrencies*, „Economic Modelling”, vol. 141.
4. Małecka M. (2024), *New runs-based approach to testing value at risk forecasts*, „Journal of Forecasting”, vol. 43 (6).
5. Małecka M., Pietrzyk R. (2024), *A spectral approach to evaluating VaR forecasts: Stock Market evidence from the subprime mortgage crisis, through COVID-19, to the Russo-Ukrainian war*, „Quality & Quantity”, vol. 58 (5).

Dorobek naukowy dr Marty Małeckiej jest ceniony w środowisku naukowym, a w 2016 r. wyróżniony został nagrodą naukową I stopnia Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za cykl publikacji związanych z modelami ryzyka.

Dr Piotr Szczepocki rozwija badania dotyczące estymacji niegaussowskich modeli zmienności stochastycznej typu Ornsteina-Uhlenbecka oraz uogólnia otrzymane wyniki na procesy wielowymiarowe ze szczególnym zastosowaniem w obszarze rynku finansowego. Najważniejsze wyniki prezentowane są w pracach:

1. Szczepocki P. (2020), *Application of iterated filtering to stochastic volatility models based on non-Gaussian Ornstein-Uhlenbeck process*, „Statistics in Transition. New Series”, vol. 21 (2).
2. Szczepocki P. (2022), *Estimation of Yu and Meyer bivariate stochastic volatility model by iterated filtering*, „Przegląd Statystyczny / Statistical Review”, vol. 69 (4).
3. Szczepocki P. (2023), *Estimation of the Cholesky multivariate stochastic volatility model using iterated filtering*, „Econometrics. Ekonometria. Advances in Applied Data Analysis”, vol. 27 (4).

W ramach tego kierunku badań rozwinęła się współpraca z dr Ewą Feder-Sempach (Katedra Ekonomii Międzynarodowej UŁ) w badaniach dotyczących analiz portfelowej i ryzyka. To właśnie artykuł powstały w ramach tej współpracy opublikowany na łamach czasopisma „Bank i Kredyt” został wyróżniony drugą nagrodą Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Dr Piotr Szczepocki razem z dr hab. Joanną Bogołębską, prof. UŁ oraz dr Ewą Feder-Sempach prowadzi także badania nad charakterystyką aktywów typu bezpiecznej przystani, w tym złota i walut.

Od ponad 20 lat ważnym obszarem badawczym Katedry Metod Statystycznych jest **statystyczna analiza rozkładu dochodów i nierówności dochodowych**. Ten istotny społecznie temat, który oprócz zagadnień pomiaru nierówności obejmuje także analizę skutków tego zjawiska, jakimi są ubóstwo, rozwarstwienie i polaryzacja ekonomiczna, realizowany jest w trzech głównych kierunkach:

- badanie własności teoretycznych rozkładów dochodów i poszukiwanie nowych metod estymacji ich parametrów,
- poszukiwanie nowych metod pomiaru i dekompozycji nierówności dochodowych,
- poszukiwanie metod efektywnej estymacji parametrów dla małych domen w oparciu o modele dla małych obszarów.

Badania prowadzone są przez zespół badawczy pod kierunkiem prof. dr hab. Aliny Jędrzejczak we współpracy z Ośrodkiem Statystyki Matematycznej Urzędu Statystycznego w Łodzi, Katedrą Ekonometrii i Statystyki SGGW oraz Departamentem Statystyki i Metod Ilościowych (*Dipartimento di Statistica e Metodi Quantitativi*, DISMEQ) Uniwersytetu Milano-Bicocca. Dzięki tej współpracy obszar badawczy poświęcony statystycznej analizie rozkładu dochodów i nierówności dochodowych zyskał rozpoznawalność w Polsce i na arenie międzynarodowej. Na corocznej konferencji naukowej MSA (Multivariate Statistical Analysis) poświęconej wielowymiarowej analizie statystycznej, organizowanej przez Katedrę we współpracy z PAN i PTS, jeden wykład plenarny oraz przynajmniej jedna sesja poświęcana jest tej tematyce. Powoduje to, że ośrodek nasz stał się forum dyskusji specjalistów z zakresu badania nierówności z różnych ośrodków krajowych i zagranicznych.

Efektom tej współpracy są także wspólne projekty i publikacje naukowe, które ukazały się w renomowanych czasopismach o profilu statystyczno-ekonomicznym:

1. Jędrzejczak A., Kubacki J. (2019), *Estimation of income characteristics for regions in Poland using spatio-temporal small area models*, „Statistics in Transition New Series”, vol. 20 (4).
2. Zenga M., Jędrzejczak A. (2020), *Decomposition of the Zenga inequality index $I(Y)$ into the contributions of macroregions and income components – An application to data from Poland and Italy*, „Argumenta Oeconomica”, vol. 1 (44).
3. Jędrzejczak A., Pekasiewicz D., Zieliński W. (2023), *The shortest confidence interval for the ratio of quantiles of the Dagum distribution*, „Journal of Economic Inequality”, vol. 21.

Listę najważniejszych artykułów z zakresu badania nierówności zamyka praca poświęcona tzw. luce płci: Jędrzejczak A., Trzcińska K., Greselin F. (2023), *A New parametric approach to gender gap with application to EU-SILC data in Poland and Italy*, „Statistical Analysis and Data Mining: The ASA Data Science Journal”, vol. 16 (4).

Główne miejsce w dorobku naukowym Katedry Metod Statystycznych, poświęconym rozkładom dochodów i nierównościom dochodowym, zajmują monografie, które ukazały się w ostatnich latach:

1. Jędrzejczak A., Pekasiewicz D. (2020), *Teoretyczne rozkłady dochodów gospodarstw domowych i ich estymacja*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
2. Jędrzejczak A., Pekasiewicz D. (2023), *Sytuacja dochodowa gospodarstw domowych w województwie łódzkim*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
3. Jędrzejczak A. (2023), *Klasyczne i nieklasyczne metody analizy nierówności dochodowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Przywoływane pozycje, oprócz monograficznego ujęcia problematyki badania rozkładów dochodów i ich nierównomierności, obejmują propozycje nowych rozwiązań dotyczących szacowania parametrów teoretycznych rozkładów dochodów, propozycje nowych, nieklasycznych podejść szacowania nierówności dochodowych i ich dekompozycji oraz pogłębione analizy empirycznych rozkładów dochodów w Polsce i we Włoszech. Ujęcie monograficzne tych zagadnień stanowi zwieńczenie wieloletnich prac w zakresie rozwoju metod statystycznych dotyczących szeroko rozumianej estymacji parametrów rozkładu dochodów, a także propozycji ich zastosowania w badaniach ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem regionu łódzkiego. Prace te są kontynuowane i rozszerzane – w ostatnim czasie nawiązana została współpraca między Katedrą Metod Statystycznych a Katedrą Statystyki i Ekonometrii Politechniki Gdańskiej, w ramach grantu otrzymanego przez dr Kamilę Trzcińską, zatytułowanego: Nierówność dochodów i bogactwa w Europie i Ameryce Północnej, opartego na danych pozyskanych w ramach *Luxembourg Income Survey* (LIS).

Kolejnym nurtem naukowym, rozwijającym w Katedrze Metod Statystycznych, jest **teoria i praktyka pomiaru inflacji**. Obszar ten od kilkunastu lat jest eksplorowany przez prof. dr hab. Jacka Białka, który jest również pracownikiem Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). W szczególności jego zainteresowania naukowe skupiają się na: a) poszukiwaniu optymalnej formuły indeksu cenowego w podejściu aksjomatycznym, ekonomicznym i stochastycznym; b) badaniu stochastycznych własności indeksów elementarnych, stosowanych na najniższym poziomie agregacji danych oraz c) rozwijaniu teorii indeksów multilateralnych, jakie poświęcone są nowoczesnym źródłom danych o cenach, takim jak *dane skanowane* (pochodzące od sieci handlowych), czy *dane skrapowane* (pozy-skiwane ze stron internetowych). Ostatnie lata zaowocowały powiększeniem zespołu zajmującego się omawianym nurtem badawczym, co miało związek z kształceniem młodej kadry naukowej w Katedrze Metod Statystycznych. Magistrant i późniejszy doktorant prof. dr hab. Jacka Białka, dr Adam Juszcak, zdobył w 2018 r. I nagrodę w konkursie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego na najlepszą pracę magisterską z ekonomii,

a kilka lat później za pracę doktorską pt. *Zastosowanie danych skrapowanych i skanowanych w pomiarze inflacji* otrzymał Nagrodę Rektora UŁ (2023) oraz I nagrodę Prezesa GUS (2024) w konkursie na najlepszą pracę doktorską ze statystyki.

Głównymi teoretycznymi osiągnięciami w zakresie doskonalenia pomiaru inflacji są: opracowanie nowych formuł indeksów agregatowych, konkurencyjnych względem tzw. *indeksów superlatywnych*, stanowiących najlepsze przybliżenie indeksu kosztów utrzymania (COLI), opracowanie nowych formuł indeksów multilateralnych, stosowanych w przypadku wspomagania pomiaru inflacji danymi skanowanymi, zbadanie statystycznych własności indeksów elementarnych, jakie stosowane są na najniższym poziomie agregacji danych, tj. na poziomie na którym dysponujemy jedynie cenami dóbr i usług (bez wiedzy o skali konsumpcji).

Istotnymi aplikacyjnymi osiągnięciami w zakresie doskonalenia pomiaru inflacji są: oszacowanie obciążenia substytucyjnego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) dla krajów grupy Wyszehradzkiej oraz określenie wpływu poziomu agregacji danych na wielkość tego obciążenia (prof. dr hab. J. Białek we współpracy z dr hab. E. Roszko-Wójtowicz, prof. UŁ); ocena wpływu danych skanowanych i skrapowanych na pomiar inflacji przy uwzględnieniu różnych formuł agregacji źródeł danych o cenach; określenie potencjalnych przyczyn powstawania efektu tzw. *łańcuchowego dryfu* przy zastosowaniu danych skanowanych w pomiarze inflacji; oprogramowanie i zbadanie optymalnych metod klasyfikacji produktów skanowanych, a także ich dopasowania w czasie (tzw. *matching*) oraz filtrowania przed liczeniem indeksu cenowego; selekcja rozkładów prawdopodobieństwa, które najlepiej opisują rozkład cen produktów skanowanych (prof. dr hab. J. Białek we współpracy z dr hab. P. Sulewskim, prof. UP z Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku).

Wymienione osiągnięcia były częściowo efektem realizacji projektów naukowo-badawczych, w szczególności projektów *Optymalizacja pomiaru wskaźnika cen dóbr i usług konsumpcyjnych (CPI)* (2018–2023, NCN, we współpracy z dr hab. E. Roszko-Wójtowicz, prof. UŁ) oraz *Budowa zintegrowanego systemu statystyki cen detalicznych* (2019–2022, NCBiR, we współpracy z GUS, SGH i IPI PAN). Wyniki tych prac, w postaci kilkudziesięciu artykułów naukowych, zostały opublikowane w uznanych czasopismach polskich i zagranicznych, m.in. w: „Journal of Official Statistics”, „Review of Income and Wealth”, „Journal of Statistical Computation and Simulation”, „Communications in Statistics – Theory and Methods”, „Journal of Business Economics and Management”, „Statistika – Statistics and Economy Journal”, „Statistical Journal of the IAOS”, „Technological and Economic Development of Economy”, „Argumenta Oeconomica” czy „Statistic in Transition – new series”. Efekty prac były również prezentowane

na licznych Workshopach tematycznych organizowanych przez Komisję Europejską i Eurostat, jak również na prestiżowych konferencjach z cyklu Ottawa Group Meeting.

Najważniejsze osiągnięcia dotyczące tego obszaru badań zostały zamieszczone w pracach:

1. Białek J. (2015), *Generalization of the Divisia price and quantity indices in a stochastic model with continuous time*, „Communications in Statistics: Theory and Methods”, vol. 44 (2), s. 309–328.
2. Białek J. (2019), *Remarks on geo-logarithmic price indices*, „Journal of Official Statistics”, vol. 35 (2), s. 287–317.
3. Białek J. (2020), *Basic statistics of Jevons and Carli indices under the GBM price model*, „Journal of Official Statistics”, vol. 36 (4), s. 737–761.
4. Białek J. (2023), *Improving quality of the scanner CPI: Proposition of new multilateral methods*, „Quality and Quantity”, vol. 57, s. 2893–2921.
5. Białek J., Roszko-Wójtowicz E. (2023), *Potential reasons for CPI chain drift bias while using electronic transaction data*, „Technological and Economic Development of Economy”, vol. 29 (2), s. 564–590.

Prof. dr hab. Jacek Białek jest również popularyzatorem wiedzy o pomiarze inflacji. Jest m.in. współautorem publikacji popularyzującej tę wiedzę pt. *Co warto wiedzieć o inflacji* (GUS, 2019), stworzył aplikację webową, która pozwala użytkownikowi na wizualizację różnych rodzajów wskaźników cen (https://jacekbialek.shinyapps.io/kalkulator_inflacyjny/), oraz opracował pakiet w środowisku R do analizy danych skanowanych i szacowania indeksów cen (pakiet *PriceIndices*). Warto nadmienić, iż pakiet *PriceIndices* został wdrożony w Głównym Urzędzie Statystycznym w celu szacowania indeksów cenowych dla danych skanowanych, co było podstawą przyznania jego autorowi wdrożeniowej Nagrody Ministra Nauki w 2024 r.

W ostatnich latach nawiązana została współpraca naukowa prowadzona w ramach Centrum Interdyscyplinarnych Badań Rachunkowości działającym przy Wydziale Zarządzania UŁ – której celem jest **wykorzystanie metod statystycznych w badaniach wypalenia zawodowego różnych grup zawodowych** oraz w badaniach postrzegania zawodu biegłego rewidenta. Z Katedry Metod Statystycznych prace te prowadzi dr hab. Aleksandra Baszczyńska, prof. UŁ. Najważniejszym osiągnięciem w ramach tej współpracy jest pierwsza na rynku polskim monografia, obejmująca pogłębioną analizę tego zjawiska, które w ostatnim czasie staje się istotnym problemem społecznym w Polsce: Baszczyńska A., Kabalski P., Nowak M., Syper-Jędrzejak M., Sz wajcar J. (2022), *Wypalenie zawodowe biegłych rewidentek i rewidentów w Polsce. Skala, przyczyny, skutki*, Wydawnictwo IUS PUBLICUM, Katowice.

W Katedrze Metod Statystycznych prowadzone są także badania teoretyczne i empiryczne w zakresie **zastosowania metod statystycznych w działalności gospodarczej**. Dr hab. Agata Szczukocka, prof. UŁ, specjalizuje się w zastosowaniach metod statystyki wielowymiarowej w ocenie rozwoju sektora usług, w tym także wpływem pandemii COVID-19 na sektor usług turystycznych w Polsce. W ostatnim czasie ukazała się w tym zakresie praca *Wpływ pandemii COVID-19 na branżę turystyczną w Polsce*, opublikowana w 2023 r. w czasopiśmie „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy”, nr 74. Dr hab. A. Szczukocka, prof. UŁ, jest także współautorem monografii *Wybrane problemy logistyki i usług turystycznych. Analiza sektorowa, zrównoważony rozwój, rachunkowość*, która została opublikowana w 2023 r.

Od lat prowadzone są także badania dotyczące trwania przedsiębiorstw w województwie łódzkim, które są głównym tematem badawczym dr. Artura Mikulca. W tym celu wykorzystywane były m.in. dane jednostkowe z rejestru REGON o przedsiębiorstwach powstałych i zlikwidowanych w województwie od 2001 r., a więc na przestrzeni ponad 20 lat. W latach 2018–2020 pracownicy Katedry (po raz pierwszy w polskiej literaturze przedmiotu) pokazali zastosowanie drzew przeżycia – *survival trees*, będących połączeniem drzew klasyfikacyjnych i krzywych przeżycia Kaplana-Meiera w pracy Mikulec A., Misztal M. (2020), *Segmentation of enterprises on the basis of their duration using survival trees – results of an analysis for legal persons and organizational entities without legal personality in the łódzkie voivodship*, [w:] K. Jajuga, J. Batóg, M. Walesiak (eds.), *Classification and Data Analysis. SKAD 2019. Studies in Classification, Data Analysis, and Knowledge Organization*, Springer, Cham. Trwają prace nad wydaniem monografii na temat przetrwania przedsiębiorstw w województwie łódzkim, w przyszłości planowane jest przeprowadzenie ww. analiz dla Polski. Wyniki tego rodzaju badań mogą być przydatne we wspieraniu przedsiębiorczości, kreowaniu regionalnej polityki gospodarczej czy przygotowywaniu regionalnych strategii rozwoju.

Tematem wielu badań i dyskusji wśród pracowników KMS jest także **problematyka jakości kształcenia**, co zaowocowało wydaniem w 2024 r. przez dr Elżbietę Zalewską monografii pt. *Ciągłe doskonalenie jakości w procesie kształcenia studentów*. W książce omówiono wybrane metody zarządzania jakością stosowane w szkolnictwie wyższym oraz podjęto próbę oceny efektywności tych metod – zarówno z perspektywy studentów, jak i wykładowców. Opracowana metodologia badania może być z powodzeniem wykorzystana w innych uczelniach.

Katedra Statystyki Ekonomicznej i Społecznej

Działalność badawcza Katedry **Statystyki Ekonomicznej i Społecznej** (KSEiS) koncentruje się na zastosowaniu metod statystycznych do oceny i pomiaru zjawisk społecznych i ekonomicznych. Chronologicznie sytuując główne obszary badawcze podejmowane w latach 2014–2025 przez pracowników Katedry, w pierwszej kolejności należy wymienić rynek zamówień publicznych, innowacyjność i konkurencyjność gospodarki i jej sektorów oraz interdyscyplinarne badania dotyczące różnych aspektów szeroko definiowanej jakości życia (ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji aktywnego starzenia się, opodatkowania konsumpcji gospodarstw domowych, a także metod pomiaru jakości życia). W ostatnich latach wymienione kierunki badań, z jednej strony były kontynuowane, z drugiej zaś ewoluowały. W szczególności, zintensyfikowane zostały badania w zakresie turystyki oraz internacjonalizacji działalności biznesowej i jakości instytucjonalnej.

Odnosząc się do pierwszego z głównych kierunków badawczych, badania nad **zamówieniami publicznymi**, zainicjowane przez prof. dr hab. Wacławę Starzyńską w latach 90. ubiegłego wieku, prowadzone są obecnie przez dr. Jarosława Szymańskiego i dr. Łukasza Ziarko. Istotna rola, jaką zamówienia publiczne pełniły i pełnią w różnych sferach gospodarki, począwszy od podstawowej kwestii racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi czy też skutecznego wydatkowania środków unijnych, poprzez zapewnienie wykonawcom niedyskryminacyjnego dostępu do zamówień publicznych, dbanie o przejrzystość i efektywność procedur, aż po pobudzenie innowacyjności podmiotów gospodarczych czyni tę tematykę ważną i aktualną, dając szerokie pole eksploracji dla ekonomistów. Badania naukowe w tym obszarze, kontynuowane w ostatnich latach przez dr. J. Szymańskiego, miały na celu przede wszystkim identyfikację elementów systemu zamówień publicznych wpływających na konkurencyjność i efektywność ekonomiczną zamówień – w Polsce i w UE. Prace badawcze umożliwiły opracowanie nowej miary efektywności zamówień publicznych określanej jako wskaźnik strat. Kwantyfikacją w zamówieniach publicznych zajmuje się również dr Ł. Ziarko, podejmujący w swoich badaniach problematykę wykorzystania metod ilościowych w ocenie stanu konkurencji na tym rynku. W szczególności bada on możliwości ujawniania poufnych porozumień zawieranych między przedsiębiorcami w celu zakłócenia lub wyeliminowania konkurencji i zastąpienia jej uzgodnioną strategią działania na rynku. Zagadnienia te mają charakter interdyscyplinarny i prowadzone są na pograniczu ekonomii oraz prawa.

Wymiernym efektem badań prowadzonych w tym obszarze było uzyskanie stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse przez J. Szymańskiego (2014, rozprawa *Ocena funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce na przykładzie dostaw w latach 2009–2011*) i doktora nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse przez Ł. Ziarko (2022, rozprawa *Identyfikacja zmów przetargowych – zastosowanie metod statystycznych*). W obszarze tym zrealizowany został projekt badawczy *Porozumienia przetargowe w perspektywie instytucji zamawiających w polskim systemie zamówień publicznych* (2021 r., grant dla młodych naukowców, środki Dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, kierownik – dr Ł. Ziarko). Wyniki badań nad zamówieniami publicznymi prezentowane były również w publikacjach naukowych, wśród których wymienić można m.in.:

1. Szymański J. (2021), *The impact of the COVID-19 pandemic on changes in competitiveness in the public procurement system*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 4 (32).
2. Ziarko Ł. (2022), *Statistical methods as a tool to identify bid-rigging: The case of local authorities*, „Ekonomia i Prawo. Economics and Law”, vol. 21 (3).
3. Szymański J. (2024), *Non-price criteria for evaluating offers in Poland and the European Union*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 2 (42).
4. Ziarko Ł. (2024), *Racjonalizacja sprawozdawczości urzędowej w zamówieniach publicznych*, „Kwartalnik Prawo Zamówień Publicznych”, nr 2.

Kolejny nurt badań prowadzonych w Katedrze dotyczy **innowacyjności i konkurencyjności gospodarki i jej sektorów**. Pomiar innowacyjności gospodarek, sektorów, przedsiębiorstw i instytucji publicznych stał się w ostatnich latach bardzo ważny ze względu na zmianę podejścia do roli innowacji w gospodarce. Innowacje zaczęto traktować jako jeden z czynników, który prowadzi do wzrostu gospodarczego oraz poprawy konkurencyjności. Nowe postrzeganie innowacji skłoniło zespół Katedry, w tym zwłaszcza dr hab. Marię M. Grzelak, prof. UŁ, i dr hab. Elżbietę Roszkó-Wójtowicz, prof. UŁ, do prowadzenia badań uwzględniających zarówno perspektywę makroekonomiczną, jak i sektorową. Badania koncentrowały się na metodologii pomiaru innowacyjności, w tym jej dynamicznego ujęcia, a także analizie powiązań między działalnością badawczo-rozwojową a wzrostem gospodarczym. Ich efektem jest wypracowanie metody pomiaru innowacyjności, która w przeciwieństwie do najpopularniejszych indeksów (jak np. *Summary Innovation Index*, *Global Innovation Index*) uwzględnia specyfikę poszczególnych gospodarek. Na poziomie sektorów gospodarki istotnym obszarem badań była też analiza wpływu działalności badawczo-rozwojowej na produktywność, a także relacji między innowacyjnością i konkurencyjnością gospodarek oraz atrakcyjnością inwestycyjną. Badania potwierdziły m.in., że kraje i regiony o większej

otwartości na handel i inwestycje zagraniczne osiągają lepsze wyniki w zakresie innowacyjności. Internacjonalizacja działalności biznesowej była i jest przedmiotem analiz również w szerszym ujęciu. Badania w tym zakresie prowadzone są przez dr Bogusławę Dobrowolską wspólnie z zespołem pracowników Instytutu Ekonomii UŁ. Wypracowany syntetyczny indeks SIGQ (*Synthetic Index of Governance Quality*) pozwala na pomiar poziomu jakości rządzenia w różnych krajach. Wyniki badań potwierdziły też związek między jakością rządzenia i napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych. W obszarze tym zrealizowany został również projekt badawczy *Skutki polskich inwestycji bezpośrednich dla przedsiębiorstw macierzystych* (IDUB, 2021–2023, dr B. Dobrowolska).

Wymiernym efektem badań nad innowacyjnością było uzyskanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia i finanse przez E. Roszko-Wójtowicz (2020, cykl publikacji *Pomiar i ocena innowacyjności – ujęcie wielowymiarowe i dynamiczne*), jak również powołanie dr hab. E. Roszko-Wójtowicz, prof. UŁ do grupy zadaniowej ds. założeń metodologicznych pomiaru innowacyjności krajów UE (Komisja Europejska).

Wyniki badań prezentowane były również w licznych publikacjach naukowych, wśród których znalazły się m.in.:

1. Roszko-Wójtowicz E., Białek J. (2016), *A multivariate approach in measuring innovation performance*, „Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci”, vol. 34 (2).
2. Dworak E., Grzelak M.M. (2020), *Innowacyjność polskiej gospodarki na tle krajów UE – wybrane aspekty teoretyczne i praktyczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
3. Roszko-Wójtowicz E., Grzelak M.M. (2020), *Macroeconomic stability and the level of competitiveness in EU member states: A comparative dynamic approach*, „Oeconomia Copernicana”, vol. 11 (4).
4. Dobrowolska B., Dorożyński T., Kuna-Marszałek A. (2023), *The quality of governance and its impact on FDI inflows. A comparative study of EU member states*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 26 (3).
5. Roszko-Wójtowicz E., Grzelak M.M. (2024), *Innovation-driven e-commerce growth in the EU: An empirical study of the propensity for online purchases and sustainable consumption*, „Sustainability”, vol. 16 (4).
6. Dobrowolska B., Dorożyński T., Kuna-Marszałek A., Kłysik-Uryszek A. (2024), *Does Foreign Direct Investment Matter for the Economic Performance of Businesses? Evidence from the Warsaw Stock Exchange*, Wydawnictwo ŁTN, Łódź.

Kolejny obszar badań prowadzonych w Katedrze wpisuje się w **koncepcję aktywnego starzenia się**. Prace w tym zakresie, prowadzone początkowo przez dr hab. Justynę Wiktorowicz, prof. UŁ, w ostatnich

latach rozszerzone na badania turystyki senioralnej przez dr hab. Elżbietę Roszko-Wójtowicz, prof. UŁ, i dr hab. Marię M. Grzelak, prof. UŁ, koncentrowały się na zagadnieniach z pogranicza ekonomii, polityki społecznej i zarządzania zasobami ludzkimi. Aktywne starzenie się, czyli koncepcja, zgodnie z którą starzenie się ludności postrzegane jest z perspektywy korzyści, a nie tylko wyzwań, stanowiła punkt wyjścia prowadzonych badań nad sytuacją zawodową osób w wieku 50+ i jej uwarunkowań. Skupiając się na potencjale osób z tej grupy, prowadzono analizy dotyczące determinant aktywności zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem czynników indywidualnych, w tym kapitału ludzkiego i postaw osób z pokolenia *baby boomers* (zestawiając je także z innymi generacjami). Badania te, prowadzone w nurcie ekonomii rynku pracy, odnosiły się głównie do mikroekonomicznych zasad postępowania jednostek na rynku pracy, a ich wyniki przyczyniły się do lepszego zrozumienia mechanizmów kształtujących sytuację osób w wieku okołoemerytalnym, w tym decyzji emerytalnych. Podjęte w ostatnich latach badania z zakresu turystyki senioralnej wpisują się w szerszy nurt badań sektora turystycznego. Analizie poddano zwłaszcza uwarunkowania rozwoju gospodarki senioralnej oraz rolę turystyki w poprawie jakości życia osób starszych, potwierdzając rosnącą rolę turystyki senioralnej i coraz większe znaczenie technologii cyfrowych w tym obszarze.

317

Problematyka ta poruszana była w licznych projektach badawczych, wśród których wymienić można:

- a) 2024–2026, *Przygotowanie do starości* (Nauka dla Społeczeństwa),
- b) 2024–2026, *Akademia Zrównoważonej Turystyki (AZT)* (Nauka dla Społeczeństwa, kierownik – dr hab. E. Roszko-Wójtowicz, prof. UŁ),
- c) 2024–2025, *Turystyka miejska – preferencje i zachowania dorosłych Polaków* (NCN, kierownik – dr hab. E. Roszko-Wójtowicz, prof. UŁ),
- d) 2022–2023, *Nowi Biedni Emeryci* (Nauka dla Społeczeństwa),
- e) 2018–2020, *The European social dialogue and the development of the solidarity between generations of workers: focus on „over 55” and young workers in the finance* (Komisja Europejska),
- f) 2017–2018, *ASPIRE – Active Ageing through Social Partnership and Industrial Relations in Europe* (Komisja Europejska),
- g) 2017, *Potrzeby osób w wieku 60+ z terenu województwa łódzkiego* (POWER),
- h) 2016–2019, *STAY. Wsparcie aktywności zawodowej osób 50+ w przedsiębiorstwie. Zdrowy i zmotywowany pracownik – zadowolony pracodawca* (POWER, kierownik – dr hab. J. Wiktorowicz, prof. UŁ).

Wyniki badań prezentowane były w licznych publikacjach naukowych, w tym:

1. Wiktorowicz J. (2016), *Międzypokoleniowy transfer wiedzy a wydłużanie okresu aktywności zawodowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
2. Wiktorowicz J., Warwas I. i in. (2016), *Pokolenia. Co się zmienia? Kompendium zarządzania multigeneracyjnego*, Wolters Kluwer, Warszawa.
3. Grzelak M.M., Roszko-Wójtowicz E. (2020), *Tourist attractiveness of voivodeships in Poland in the light of selected indicators: A dynamic approach*, „Economic Annals-XXI”, vol. 184 (7–8).
4. Wiktorowicz J., Warwas I., Szukalski P. (2022), *Care for dependent people and extending working life in Poland*, [w:] T. Addabbo i in. (eds.), *Well-Being and Extended Working Life*, Routledge, London.
5. Wiktorowicz J., Warwas I., Turek D., Kuchciak I. (2022), *Does generativity matter? A meta-analysis on individual work outcomes*, „European Journal of Ageing”, vol. 19 (4).
6. Szukalski P., Wiktorowicz J. (red.) (2023), *Nowi biedni emeryci. O osobach uzyskujących świadczenia emerytalne niższe niż emerytura minimalna*, t. 1, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
7. Roszko-Wójtowicz E., Przybysz K., Stanimir A. (2025), *Unequal ageing: the quality of life of senior citizens in the EU before and after COVID-19*, „Frontiers in Public Health”, vol. 13.

318

Pracownicy Katedry prowadzą badania, które dotyczą różnych zagadnień ekonomicznych i społecznych, włączają się w prace zespołów reprezentujących inne dyscypliny naukowe, podejmując się zadania aplikacji metod statystycznych m.in. w badaniach z obszaru prawa, nauk o polityce i administracji, zarządzania, psychologii, filologii czy medycyny. Intensywna jest również współpraca naukowa z innymi ośrodkami akademickimi. Zespół Katedry jest również aktywny w obszarze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, m.in. poprzez zaangażowanie w prace badawcze Głównego Urzędu Statystycznego, Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego, jak i prace badawcze prowadzone na zlecenie instytucji publicznych – Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, urzędów marszałkowskich. Ważne są również działania z udziałem partnerów społecznych, a wśród nich projekty dla Komisji Europejskiej: *CFR. Corporate Responsibility toward Employee's Family through Industrial Relations* (2023–2025, kierownik – dr hab. J. Wiktorowicz, prof. UŁ), *Financing the Green Transition. Transnational collective bargaining and the role of EWCs in supporting European banks' shift towards environmental and social responsibility. Focus on new job profiles and P&Ms re-skilling* (2023–2024), oraz projekty finansowane przez European Climate Foundation nt. sytuacji kobiet na rynku pracy w powiecie bełchatowskim (2022–2024).

Upowszechnianiu wyników badań naukowych Katedry, a jednocześnie intensyfikacji współpracy z innymi ośrodkami akademickimi i internacjonalizacji badań służy organizowana cyklicznie międzynarodowa Konferencja Naukowa – Pomiar i ocena zjawisk społecznych i ekonomicznych (*Measurement and Assessment of Social and Economic Phenomena* – MASEP). Konferencja ta jest coraz bardziej rozpoznawalna, a trud wkładany w to przedsięwzięcie spotyka się z uznaniem środowiska naukowego i przynosi wymierne efekty. Ostatnie edycje, z których dwie organizowane były wspólnie z Politechniką Łódzką, stanowiły trzydniowe spotkania naukowców z kilkudziesięciu polskich i zagranicznych jednostek naukowych oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, łącząc dyskurs naukowy, debatę z udziałem praktyków i warsztaty metodologiczne.

Podsumowując dotychczasowe prace badawcze, zauważmy po pierwsze, że dynamiczne zmiany zachodzące w gospodarce światowej powodują pogłębianie stopnia zależności rozwoju społeczno-gospodarczego od innowacji. Implikuje to potrzebę kontynuowania badań nad innowacyjnością i konkurencyjnością gospodarek, które w najbliższym okresie prowadzone będą na poziomie mikroekonomicznym. Kontynuowane będą również badania w zakresie internacjonalizacji działalności biznesowej oraz zamówień publicznych (zwłaszcza w zakresie prawidłowości udzielania zamówień). Szczególna uwaga (w każdym z ww. obszarów) zwrócona zostanie na technologie cyfrowe, w tym cyfryzację sektora zamówień publicznych oraz zrównoważone gospodarowanie. Z uwagi na to, że starzenie się ludności, podobnie jak digitalizacja, należy do głównych megatrendów, kontynuowane będą również badania z obszaru *active ageing*. W kręgu zainteresowania naukowego pozostaną zagadnienia związane z aktywnością zawodową osób w wieku okołoemerytalnym, decyzjami emerytalnymi, jakością życia seniorów oraz turystyką senioralną. W każdym z tych obszarów prowadzone będą prace nad możliwością wykorzystania istniejących i wypracowania nowych metod pomiaru i analizy danych.

Katedra Demografii

Katedra Demografii jest kontynuatorem tradycji badań demograficznych sięgających roku 1946. Wówczas prof. dr hab. Edward Rosset założył Katedrę Statystyki zarówno na Uniwersytecie Łódzkim, jak i w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Łodzi. W 1961 r. Szkoła została włączona do UŁ jako Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny. Powstała wówczas Katedra

Demografii i Statystyki, która przekształciła się następnie w Zakład Statystyki i Demografii. W 1992 r. z Zakładu wydzielili się trzy jednostki, wśród których powstał Zakład Demografii, funkcjonujący później pod nazwą Zakładu Demografii i Gerontologii Społecznej, a obecnie pod nazwą Katedry Demografii.

W dotychczasowej historii jednostki kierowali nią kolejno prof. dr hab. Edward Rosset (członek rzeczywisty PAN, nestor polskiej demografii i gerontologii społecznej), doc. dr Zbigniew Michałkiewicz, prof. dr hab. Zofia Zarzycka, dr hab. Jerzy T. Kowaleski, prof. UŁ. Od roku 2009 jednostką kieruje dr hab. Agnieszka Rossa, prof. UŁ.

Głównym obszarem zainteresowań i badań naukowych pracowników Katedry jest problematyka ludnościowa, ze szczególnym uwzględnieniem trwania życia, starzenia demograficznego oraz migracji. Wśród zagadnień szczegółowych w ramach tego nurtu należy wymienić:

- społeczno-ekonomiczne konsekwencje starzenia się ludności Polski,
- regionalne zróżnicowanie procesów ludnościowych we współczesnej Polsce,
- analiza i prognozowanie umieralności i śmiertelności,
- ruch wędrowniczy ludności.

320

W latach 2016–2019 w jednostce realizowany był grant NCN *Nowa teoria modelowania umieralności i jej zastosowania w planach emerytalnych*, UMO-2015/17/B/HS4/00927, będący kontynuacją grantu NCN przyznanego we wcześniejszych latach. W ramach obu projektów powstały dwie monografie wydane przez Wydawnictwo UŁ dotyczące zagadnienia modelowania umieralności, tj. Rossa A., Szymański A., Socha L. (2018), *Hybrid Dynamic and Fuzzy Models of Mortality* oraz Szymański A., Socha L., Rossa A. (2015), *Hybrydowe modelowanie procesów demograficznych z wykorzystaniem rozmytych przełączających układów dynamicznych*. Ponadto efektem obu grantów był szereg publikacji naukowych w polskich i zagranicznych czasopismach naukowych, w tym następujące prace:

1. Rossa A., Socha A. (2013), *Proposition of a hybrid stochastic Lee-Carter mortality model*, „Advances in Methodology and Statistics”, vol. 10.
2. Szymański A., Rossa A. (2014a), *Fuzzy mortality model based on Banach algebra*, „International Journal of Intelligent Technologies and Applied Statistics”, vol. 7 (3).
3. Szymański A., Rossa A. (2014b), *Fuzzy modeling of survival function from interval or censored observations*, „International Journal of Intelligent Technologies and Applied Statistics”, vol. 7 (1).
4. Rossa A., Szymański A. (2017), *Improvement of fuzzy mortality models by means of algebraic methods*, „Statistics in Transition”, vol. 18 (4).
5. Szymański A., Rossa A. (2021), *The modified fuzzy mortality model based on the algebra of ordered fuzzy numbers*, „Biometrical Journal”, vol. 63 (3).

W ciągu ostatnich lat w Katedrze przygotowano łącznie kilkadziesiąt prac, które ukazały się w czasopiśmie naukowych lub w formie książkowej. Publikacje te są w pewnej części pokłosiem konferencji naukowej Łódzkie Dni Gerontologii, organizowanej od wielu lat w cyklu dwuletnim przez Katedrę Demografii, a wcześniej przez Zakład Demografii i Gerontologii Społecznej. W konferencji uczestniczą przedstawiciele wielu środowisk reprezentujących szczegółowe dyscypliny naukowe, jak i praktycy, zawodowo zajmujący się problematyką starzenia się ludności, starości i ludzi starszych.

W ramach wiodącej tematyki naukowej pracowników Katedry Demografii na uwagę zasługują publikacje dr Doroty y-Kopias prowadzone we współpracy z dr Agnieszką Palmą, poświęcone aktualnym zagadnieniom imigracji międzynarodowych, w szczególności imigracji z Ukrainy do Polski, a także różnym aspektom rynku pracy związanym z tym zjawiskiem. W latach 2021–2025 dr Dorota Kałuża-Kopias była wykonawcą grantu NCN Polityki władz samorządowych województw łódzkiego i śląskiego wobec imigracji, UMO-2020/39/D/HS5/03186. Jest także autorką i współautorką szeregu publikacji poświęconych tej tematyce, do których należą:

1. Kałuża-Kopias D. (2018), *Non-EU immigrants in the Polish labour market*, „Economic and Environmental Studies”, vol. 18 (2).
2. Kałuża-Kopias D., Śmigielski W. (2019), *Dylematy pomiaru imigracji zarobkowej na przykładzie województwa łódzkiego*, „Wiadomości Statystyczne”, t. 64 (6).
3. Palma A., Kałuża-Kopias D. (2019), *The impact of migration on the size and structure of populations in big cities*, „Studia Miejskie”, t. 36.
4. Kałuża-Kopias D. (2021), *Imigranci po 60. roku życia – przypadek Polski*, „Studia Demograficzne”, t. 2 (180).
5. Kałuża-Kopias D. (2023), *The spatial distribution of economic immigrants from Ukraine and Belarus and the socio-economic development of Polish counties*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny”, vol. 49 (1).
6. Palma A., Kałuża-Kopias D. (2024), *Inter-voivodship migration in Poland in the 2000–2020 period based on Markov chain analysis*, „Statistics in Transition”, vol. 25 (1).

Innym wątkiem badań w ramach głównego nurtu badawczego Katedry jest analiza procesu demograficznego starzenia się populacji i związanej z tym procesem depopulacji regionów Polski, której skutkiem są przemiany demograficzne w rozmiarze i strukturze ludności według wieku. Zagadnienie to podejmuje w swoich badaniach dr Anna Majdzińska, przedstawiająca w szeregu publikacji zarówno przebieg, jak i demograficzne następstwa tego procesu w przekroju regionalnym. Do najnowszych prac z tej dziedziny należą następujące publikacje:

1. Majdzińska A. (2021a), *Ocena homogeniczności regionów w Polsce z punktu widzenia struktury wieku ludności*, „Space – Society – Economy”, nr 32.
2. Majdzińska A. (2021b), *The types of fertility patterns in Europe*, „Journal of Geography, Politics and Society”, vol. 11(2).
3. Majdzińska A. (2022a), *Depopulacja i demograficzne następstwa tego procesu w makroregionie wschodnim Polski w drugiej dekadzie XXI wieku*, „Space – Society – Economy”, nr 33.
4. Majdzińska A. (2022b), *Identyfikacja obszarów depopulacyjnych w Makroregionie Północno-Zachodnim i ich ocena pod względem zaawansowania starości demograficznej*, „Przegląd Zachodniopomorski”, t. 37.
5. Majdzińska A. (2022c), *The typology of first marriage patterns in Europe*, „Journal of Geography, Politics and Society”, vol. 12 (3).

Ważne są również badania dr. Witolda Śmigielskiego, podejmującego tematykę trwania życia i długowieczności, a zwłaszcza wpływu aktywności fizycznej na długowieczność i stan zdrowia. Na uwagę zasługuje w szczególności oryginalna monografia *Trwanie życia Polaków i innych mieszkańców krajów słowiańskich. Od epoki prehistorycznej po współczesność*, wydana w 2022 r. przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, a także szereg prac naukowych, w tym następujące publikacje:

1. Małek Ł., Śmigielski W., Krysztofiak H. [i in.] (2021), *Longevity of Polish male Olympic medalists born between 1888 and 1965*, „Biomedical Human Kinetics”, vol. 13.
2. Śmigielski W. (2021), *Aktywność fizyczna Polaków na tle pozostałych krajów Unii Europejskiej*, [w:] W. Drygas, M. Gajewska, T. Zdrojewski (red.), *Niedostateczny poziom aktywności fizycznej w Polsce jako zagrożenie i wyzwanie dla zdrowia publicznego: raport Komitetu Zdrowia Publicznego Polskiej Akademii Nauk*, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa.
3. Śmigielski W., Małek Ł., Jurczyk T. [i in.] (2021), *Suicide risk factors among Polish adults aged 65 or older in 2000–2018 compared with selected countries worldwide*, „International Journal of Environmental Research and Public Health”, vol. 16 (18).
4. Cicha-Mikołajczyk A., Piwońska A., Śmigielski W. [i in.] (2022), *Trends in premature cerebrovascular disease mortality in the Polish population aged 25–64 years, 2000–2016*, „Roczniki Państwowego Zakładu Higieny”, t. 73(1).
5. Śmigielski W., Małek Ł., Kwaśniewska M. [i in.] (2024), *Longevity of Polish top-class athletes compared to other social elites and well-known people in the years 2001–2021*, „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health”, vol. 37 (3).

Drugim obiecującym obszarem, obok głównego kierunku badawczego Katedry, jest zagadnienie wydobywania danych i wiedzy z użyciem

analizy tekstualnej. Prace naukowe w zakresie tej tematyki są prowadzone od szeregu lat przez dr. hab. Jerzego Korzeniewskiego, prof. UŁ, we współpracy z Katedrą Metod Statystycznych UŁ. Analiza tekstualna jest nowatorskim kierunkiem badawczym, szczególnie w kontekście wydobywania wiedzy i danych w analizie demograficznej. Na dotychczasowe efekty publikacyjne składają się, obok artykułów w czasopismach naukowych, także pierwsza na rynku polskim monografia poświęcona tej tematyce, autorstwa Adama Idczaka i Jerzego Korzeniewskiego pt. *Statystyczne metody klasyfikacji tekstów* wydana w 2022 r. przez Wydawnictwo UŁ. Ponadto w ostatnich latach ukazały się także następujące publikacje dotyczące tej tematyki:

1. Korzeniewski J. (2020), *A modification of the Leacock-Chodorow measure of the semantic relatedness of concepts*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Oeconomica”, nr 6 (351).
2. Idczak A., Korzeniewski J. (2023), *New algorithm for determining the number of features for the effective sentiment-classification of text documents*, „Wiadomości Statystyczne”, t. 68 (5).
3. Korzeniewski J., Idczak A. (2024), *Language independent algorithm for clustering text documents with respect to their sentiment*, „Statistics in Transition”, vol. 25 (3).
4. Kozłowski M., Korzeniewski J. (2024), *Studying the effectiveness of investments in hotel services using customer sentiment analysis*, „Quality and Quantity”.

323

Uzyskane tytuły i stopnie

O rozwoju naukowym pracowników Instytutu Statystyki i Demografii najlepiej świadczą licznie uzyskane przez nich tytuły i stopnie naukowe. W latach 2014–2025 dwie osoby – Alina Jędrzejczak (2025) i Jacek Białek (2025) – otrzymały nadany przez Prezydenta RP tytuł profesora, a ośmiu pracowników uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego: Agata Szczukocka (2014), Jerzy Korzeniewski (2014), Dorota Pekasiewicz (2015), Jacek Białek (2015), Justyna Wiktorowicz (2017), Katarzyna Bolonek-Lasoń (2018), Aleksandra Baszczyńska (2019), Elżbieta Roszko-Wójtowicz (2020). W okresie tym wypromowano piętnastu doktorów: Marta Małeczka (2014), Anna Majdzińska (2014), Kamil Kruszyński (2014), Jarosław Szymański (2014), Witold Śmigielski (2015), Krzysztof Janas (2016), Kamila Trzcińska (2017), Robert Kubacki (2018), Anna Wierzbička (2018), Michał Szymczak (2019), Piotr Szczepocki (2019), Elżbieta Zalewska (2022), Łukasz Ziarko (2022), Adam Juszcak (2024), Anna Jurek (2024).

Osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne, nagrody i wyróżnienia pracowników Instytutu Statystyki i Demografii

Działalność dydaktyczna pracowników Instytutu Statystyki i Demografii, podobnie jak w latach ubiegłych, koncentrowała się na nauczaniu statystyki, demografii i matematyki oraz ich zastosowań w różnych dyscyplinach naukowych, a także opracowywaniu materiałów dydaktycznych i podręczników dla studentów kierunków ekonomicznych.

Szczególnie ważny w tym kontekście jest zaprojektowany przez pracowników Instytutu Statystyki i Demografii oraz Instytutu Ekonometrii nowy kierunek studiów – *Ekonometria i Analityka Danych* (EKAD). W roku akademickim 2019/2020 uruchomiony został on na poziomie studiów I stopnia, natomiast w roku 2022/2023 przeprowadzono pierwszy nabór na studia II stopnia. *Ekonometria i Analityka Danych* to nowoczesny kierunek łączący wiedzę z zakresu ekonomii, matematyki i informatyki, pozwalający studentom na tworzenie własnej ścieżki kształcenia w ramach modułów zajęć do wyboru.

Podkreślić należy również fakt, że dzięki staraniom zespołu pracowników Katedry Metod Statystycznych pod kierunkiem prof. dr hab. Aliny Jędrzejczak (pełnomocnik Dziekana ds. programu EMOS), w skład którego wchodzi dr hab. Aleksandra Baszczyńska, prof. UŁ, mgr Aleksandra Kupis-Fijałkowska i dr Piotr Szczepocki, na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ uruchomiony został program *European Master in Official Statistics* (EMOS). W latach 2018–2023 program ten był dostępny dla studentów studiów II stopnia kierunku *Informatyka i Ekonometria*, a obecnie (2023–2028) mogą z niego skorzystać studenci studiów magisterskich kierunku *Ekonometria i Analityka Danych*. Specjalna ścieżka kształcenia, w tym praktyki zawodowe EMOS, oferują specjalistyczny program i efekty uczenia się spełniające restrykcyjne wymagania Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS) i Europejskiego Urzędu Statystycznego (Eurostat). Wybór ścieżki EMOS umożliwia, równolegle do tytułu magistra Uniwersytetu Łódzkiego, uzyskanie tytułu magistra *European Master in Official Statistics* nadawanego przez Komitet Europejskiego Systemu Statystycznego oraz Europejski Urząd Statystyczny.

Instytut Statystyki i Demografii to jednostka, która w obszarze działalności dydaktycznej współpracuje z sześcioma Wydziałami Uniwersytetu Łódzkiego. Pracownicy Instytutu prowadzą zajęcia w obszarze matematyki, statystyki i jej zastosowań, demografii, a także narzędzi informatycznych służących do analizy danych na wielu kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym, jak również na Wydziałach: Zarządzania, Nauk o Wychowaniu, Prawa i Administracji, Filologicznym, Chemii, Studiów Międzynarodowych i Politologicznych. Prowadzą również zajęcia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UŁ, a wcześniej na Studiach Doktoranckich na kierunkach

Ekonomia oraz Zarządzanie oraz na studiach podyplomowych. Dużym zainteresowaniem wśród studentów cieszy się *Certyfikowany kurs analizy danych z wykorzystaniem pakietu PS IMAGO* prowadzony przez pracowników Katedry Statystyki Społecznej i Ekonomicznej (akredytowanych przez IBM SPSS Polska / Predictive Solutions.. Wsparciem procesu dydaktycznego są opracowane przez pracowników Instytutu podręczniki: Rossa A. (2019), *Podstawy demometrii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź; Pekasiewicz D. (2018), *Matematyka. Podręcznik dla studentów kierunków ekonomicznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź; Dobrowolska B., Grzelak M.M., Jarczyński J. (2017), *Praktyczne aspekty analizy danych w biznesie*, Wydawnictwo Biblioteka, Łódź; Wiktorowicz J., Grzelak M.M., Grzeszkiewicz-Radulska K. (2020), *Analiza statystyczna z IBM SPSS Statistics*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Pracownicy Instytutu aktywnie uczestniczą w szkoleniach i warsztatach dotyczących doskonalenia metod nauczania, stosowania nowoczesnych technologii edukacyjnych oraz podnoszenia kwalifikacji w zakresie metod statystycznych i obsługi oprogramowania dedykowanego analizie danych. Instytut wspiera zarówno udział pracowników w szkoleniach otwartych, jak i zamkniętych. Doskonałą okazją do doskonalenia kompetencji dydaktycznych była również organizowana corocznie Konferencja Dydaktyczna, w trakcie której pracownicy różnych ośrodków akademickich dyskutowali na temat nauczania metod ilościowych. W trakcie konferencji uczestnicy mieli również okazję poznać nowe rozwiązania w zakresie oprogramowania statystycznego i ekonometrycznego wykorzystywanego w procesie dydaktycznym. Pandemia COVID-19 przerwała cykliczność tego wydarzenia, niemniej jednak jego tradycje podtrzymywane są w trakcie organizowanych przez jednostki Instytutu konferencji MSA i MASEP, w trakcie których proponowane są warsztaty analityczne, w których udział biorą zarówno pracownicy Instytutu, jak i innych uczelni. Pracownicy Instytutu doskonalą również swoje kwalifikacje poprzez wyjazdy szkoleniowo-dydaktyczne w ramach programu Erasmus+ na takich uczelniach jak University of Santiago de Compostela, Università degli Studi di Palermo, Universidade de Sevilla czy Università degli Studi di Napoli Federico II oraz w ramach współpracy z International Collage of Zhengzhou University, Chiny.

Instytut aktywnie włącza się również w przygotowanie i przeprowadzenie Olimpiady Statystycznej, organizowanej przez Główny Urząd Statystyczny, a także w projekty dydaktyczne, zarówno kierowane do studentów (*Doskonałość naukowa kluczem do doskonałości kształcenia – 2018–2022*, oraz *Analityka gospodarcza – studia z przyszłością – 2013–2015*), uczniów (*AKADEMIA EKONOMISTÓW-PROFESJONALISTÓW – program rozwojowy dla ZSP nr 5 w Łodzi*), jak i nauczycieli (2018–2020, *Empowering VET*

Teachers – Innovative & Enhanced CPD for Newly Qualified VET Teachers Working with Migrant Students).

Wymiernym efektem zaangażowania w działalność dydaktyczną są nagrody i wyróżnienia uzyskiwane przez studentów za ich prace dyplomowe. W ostatnim dziesięcioleciu były to: nagroda za najlepszą pracę magisterską z dziedziny ekonomii w konkursie PTE O/Łódź dla Aleksandry Owczarek za pracę *Przedsiębiorczość ludzi młodych w Polsce – studium statystyczne* (2017, promotor – dr hab. J. Wiktorowicz, prof. UŁ) oraz Adama Juszcza za pracę *Pomiar i redukcja obciążenia wskaźnika cen dóbr i usług konsumpcyjnych (CPI)* (2018, promotor – prof. dr hab. J. Białek), nagroda Prezesa GUS na najlepszą pracę magisterską z zakresu statystyki dla Natalii Pawelec za pracę *Dane skanowane jako nowoczesne źródło w pomiarze inflacji* (2023, promotor – prof. dr hab. J. Białek), nagroda w konkursie firmy StatSoft Polska na najlepszą pracę doktorską i magisterską przygotowaną z zastosowaniem narzędzi statystyki i analizy danych zawartych w programach z rodziny Statistica dla Mateusza Wasielewskiego za pracę licencjacką *Próba oceny zależności między poziomem imigracji i poziomem przestępczości na przykładzie wybranych krajów Unii Europejskiej* (2024, promotor – dr M. Misztal) oraz wyróżnienie w tymże konkursie dla Michaliny Brzozowskiej za pracę licencjacką *Wielowymiarowa analiza statystyczna przestępczości gospodarczej w Polsce* (2023, promotor – dr hab. A. Baszczyńska, prof. UŁ).

Działalność naukowa i dydaktyczna pracowników Instytutu Statystyki i Demografii była wielokrotnie nagradzana. Wśród najważniejszych wyróżnień wymienić można:

- Nagrodę Ministra Edukacji i Nauki za cykl publikacji – Jacek Białek (2022), Nagroda Ministra Nauki (wdrożeńiowa) – Jacek Białek (2024),
- Nagrodę Rektora UŁ za osiągnięcia naukowo-badawcze: I stopnia (indywidualna) – Jacek Białek (2017), Marta Małecka (2016); II stopnia (indywidualna) – Jacek Białek (2014), Justyna Wiktorowicz (2018); II stopnia (zespołowa) – Jacek Białek i Elżbieta Roszko-Wójtowicz (2020), Aleksandra Baszczyńska (2023); III stopnia – Alina Jędrzejczak i Dorota Pekasiewicz (2024),
- Nagrodę Rektora UŁ za osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne: I stopnia (zespołowa) – Alina Jędrzejczak, Dorota Pekasiewicz (2019), Alina Jędrzejczak, Aleksandra Baszczyńska, Aleksandra Kupis-Fijałkowska, Piotr Szczepocki (2020),
- Nagrodę w konkursie Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN za najlepsze prace naukowe w 2023 r. – Justyna Wiktorowicz (zespołowa, 2024),
- Nagrodę specjalną przyznawaną przez Główny Urząd Statystyczny – Jacek Białek (2022),

- Wyróżnienie PTE w Konkursie na najlepszy podręcznik z ekonomii wydany w latach 2020–2022 – Alina Jędrzejczak, Aleksandra Baszczyńska (zespołowa, 2023).

Pracownicy Instytutu są także powoływani do organów opiniotwórczo-doradczych oraz administracji publicznej, dużym zaufaniem w tym zakresie darzony jest prof. dr hab. Czesław Domański, który jest członkiem Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN, Naukowej Rady Statystycznej przy Prezesie GUS, Komisji Metodologicznej GUS, do 2016 r. był także członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów. Zaznaczyć należy również członkostwo dr hab. Agnieszki Rossy, prof. UŁ w Komitecie Nauk Demograficznych PAN (w kadencji 2020–2023) i dr hab. Justyny Wiktorowicz, prof. UŁ w Komitecie Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN (w kadencjach 2023–2027, 2020–2023).

Pracownicy Instytutu są również członkami towarzystw naukowych: Italian Statistical Society (ISS), International Association for Official Statistics (IAOS), Polskiego Towarzystwa Statystycznego (PTS), Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (PTE), pełniąc również w tych organizacjach ważne funkcje: prof. dr hab. Czesław Domański piastował funkcję prezesa PTS w latach 1994–2005, a następnie 2010–2018, od 2023 roku jest członkiem honorowym PTS, prof. dr hab. Alina Jędrzejczak jest członkiem Rady Głównej PTS, zaś dr hab. Maria Magdalena Grzelak, prof. UŁ jest członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej PTS. Funkcję przewodniczącej Rady Oddziału Łódzkiego PTS pełniły w tym okresie prof. dr hab. Alina Jędrzejczak i dr hab. Agata Szczukocka, prof. UŁ. Dodatkowo, dzięki zaangażowaniu w instytucjach publicznych, w tym zwłaszcza w Głównym Urzędzie Statystycznym i Urzędzie Statystycznym w Łodzi, pracownicy Instytutu (prof. dr hab. A. Jędrzejczak, dr A. Mikulec, prof. dr hab. J. Białek, w 2019 r. również dr hab. E. Roszko-Wójtowicz, prof. UŁ) mają realny wpływ na projektowanie i przebieg badań prowadzonych w ramach statystyki publicznej.

Podkreślić należy również pełnienie różnych funkcji w czasopismach naukowych. Pracownicy Instytutu działają w radach redakcyjnych i komitetach naukowych, pełnią rolę redaktora statystycznego w czasopiśmie krajowych i zagranicznych. W okresie 2014–2025 dotyczyło to m.in. czasopism „Statistics in Transition New Series”, „Przegląd Statystyczny”, „Wiadomości Statystyczne”, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, „Journal of Finance and Financial Law”, „International Journal of Statistics and Probability”, „Tourism”, „Archives of Medical Science”, „Medical Studies”, „Palliative Medicine”, „Surgical and Vascular Nursing”, „Nursing Problems”, „Dermatology Review”, „Studia Prawno-Ekonomiczne”, „Przegląd Socjologiczny”, „European Spatial Research and Policy”, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, „Zarządzanie

Zasobami Ludzkimi”. E. Roszko-Wójtowicz pełni obecnie funkcję redaktora naczelnego „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica”.

Przedstawione kierunki badań naukowych Katedr zrzeszonych w Instytucie Statystyki i Demografii, a także opis głównych osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych pracowników, podsumowują ostatnie 10-lecie działalności Instytutu. Warto podkreślić, że obejmowało ono szczególnie trudny okres, zarówno z punktu widzenia nowych wyzwań naukowych, jak i z powodu wielu ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 oraz pogarszającą się sytuacją gospodarczą wywołaną m.in. wojną w Ukrainie. Mimo tych trudności łódzka statystyka i demografia umocniła swoją pozycję jako znaczący ośrodek badawczy w Polsce i na arenie międzynarodowej. Jednocześnie stała się ważnym ośrodkiem dydaktycznym na poziomie europejskim, popularyzując badania naukowe oraz realizując, we współpracy z GUS oraz Urzędem Statystycznym w Łodzi, europejski projekt dydaktyczny European Master in Official Statistics (EMOS).

Bibliografia

328

- Baszczyńska A., Kabalski P., Nowak M., Syper-Jędrzejak M., Sz wajcar J. (2022), *Wypalenie zawodowe biegłych rewidentek i rewidentów w Polsce. Skala, przyczyny, skutki*, Wydawnictwo IUS PUBLICUM, Katowice.
- Białek J. (2015), *Generalization of the Divisia price and quantity indices in a stochastic model with continuous time*, „Communications in Statistics: Theory and Methods”, vol. 44 (2), s. 309–328, <https://doi.org/10.1080/03610926.2014.968738>
- Białek J. (2019), *Remarks on geo-logarithmic price indices*, „Journal of Official Statistics”, vol. 35 (2), s. 287–317, <https://doi.org/10.2478/jos-2019-0014>
- Białek J. (2020), *Basic statistics of Jevons and Carli indices under the GBM price model*, „Journal of Official Statistics”, vol. 36 (4), s. 737–761, <https://doi.org/10.2478/jos-2020-0037>
- Białek J. (2023), *Improving quality of the scanner CPI: Proposition of new multilateral methods*, „Quality and Quantity”, vol. 57, s. 2893–2921, <https://doi.org/10.1007/s11135-022-01506-6>
- Białek J., Roszko-Wójtowicz E. (2023), *Potential reasons for CPI chain drift bias while using electronic transaction data*, „Technological and Economic Development of Economy”, vol. 29 (2), s. 564–590, <https://doi.org/10.3846/tede.2023.18467>
- Cicha-Mikołajczyk A., Piwońska A., Śmigielski W. [i in.] (2022), *Trends in premature cerebrovascular disease mortality in the Polish population aged 25–64 years, 2000–2016*, „Roczniki Państwowego Zakładu Higieny”, t. 73 (1), s. 87–97, <https://doi.org/10.32394/rpzh.2022.0192>
- Dobrowolska B., Dorożyński T., Kuna-Marszałek A. (2023), *The quality of governance and its impact on FDI inflows. A comparative study of EU member states*,

- „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, vol. 26 (3), s. 7–30, <https://doi.org/10.18778/1508-2008.26.19>
- Dobrowolska B., Grzelak M.M., Jarczyński J. (2017), *Praktyczne aspekty analizy danych w biznesie*, Wydawnictwo Biblioteka, Łódź.
- Dobrowolska B., Dorożyński T., Kuna-Marszałek A., Kłysik-Uryszek A. (2024), *Does foreign direct investment matter for the economic performance of businesses? Evidence from the Warsaw Stock Exchange*, Wydawnictwo ŁTN, Łódź, <https://doi.org/10.26485/978-83-965902-3-7>
- Domański Cz., Pekasiewicz D., Baszczyńska A., Witaszczyk A. (2014), *Testy statystyczne w procesie podejmowania decyzji*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dworak E., Grzelak M.M. (2020), *Innowacyjność polskiej gospodarki na tle krajów UE – wybrane aspekty teoretyczne i praktyczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8220-392-9>
- Feder-Sempach E., Szczepocki P., Dębski W. (2023), *What if beta is not stable? Applying the Kalman filter to risk estimates of top US companies over the long time horizon*, „Bank i Kredyt”, t. 54 (1), s. 25–44, <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.5699>
- Feder-Sempach E., Szczepocki P., Bogołębska J. (2024), *Global uncertainty and potential shelters: Gold, bitcoin, and currencies as weak and strong safe havens for main world stock markets*, „Financial Innovation”, vol. 10 (1), s. 1–23, <https://doi.org/10.1186/s40854-023-00589-w>
- Feder-Sempach E., Szczepocki P., Bogołębska J. (2025), *BRICS currencies as safe havens and hedges: An empirical analysis of their potential for G7 stock markets before and during the COVID-19 pandemic*, „Economic and Political Studies”, vol. 13 (1), s. 70–97, <https://doi.org/10.1080/20954816.2025.2453352>
- Fiszeder P., Małecka M. (2022), *Forecasting volatility during the outbreak of Russian invasion of Ukraine: Application to commodities, stock indices, currencies, and cryptocurrencies*, „Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy”, vol. 17 (4), s. 939–967, <https://doi.org/10.24136/eq.2022.032>
- Fiszeder P., Małecka M., Molnár P. (2024), *Robust estimation of the range-based GARCH model: Forecasting volatility, value at risk and expected shortfall of cryptocurrencies*, „Economic Modelling”, vol. 141, <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2024.106887>
- Grzelak M.M., Roszko-Wójtowicz E. (2020), *Tourist attractiveness of voivodeships in Poland in the light of selected indicators: A dynamic approach*, „Economic Annals-XXI”, vol. 184 (7–8), <https://doi.org/10.21003/ea.V184-14>
- Idczak A., Korzeniewski J. (2022), *Statystyczne metody klasyfikacji tekstów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Idczak A., Korzeniewski J. (2023), *New algorithm for determining the number of features for the effective sentiment-classification of text documents*, „Wiadomości Statystyczne”, t. 68 (5), s. 40–57, <https://doi.org/10.59139/ws.2023.05.3>
- Jędrzejczak A. (2023), *Klasyczne i nieklasyczne metody analizy nierówności dochodowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8331-308-5>
- Jędrzejczak A., Kubacki J. (2019), *Estimation of income characteristics for regions in Poland using spatio-temporal small area models*, „Statistics in Transition New Series”, vol. 20 (4), s. 113–134, <https://doi.org/10.21307/stattrans-2019-037>

- Jędrzejczak A., Pekasiewicz D. (2020), *Teoretyczne rozkłady dochodów gospodarstw domowych i ich estymacja*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8142-899-6>
- Jędrzejczak A., Pekasiewicz D. (2023), *Sytuacja dochodowa gospodarstw domowych w województwie łódzkim*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8331-187-6>
- Jędrzejczak A., Pekasiewicz D., Zieliński W. (2023), *The shortest confidence interval for the ratio of quantiles of the Dagum distribution*, „Journal of Economic Inequality”, vol. 21, s. 499–509, <https://doi.org/10.1007/s10888-022-09556-4>
- Jędrzejczak A., Trzcińska K., Greselin F. (2023), *A new parametric approach to gender gap with application to EU-SILC data in Poland and Italy*, „Statistical Analysis and Data Mining: The ASA Data Science Journal”, vol. 16 (4), s. 319–335, <https://doi.org/10.1002/sam.11623>
- Kałuża-Kopias D. (2018), *Non-EU immigrants in the Polish labour market*, „Economic and Environmental Studies”, vol. 18 (2), s. 641–651, <https://doi.org/10.25167/ees.2018.46.10>
- Kałuża-Kopias D. (2021), *Imigranci po 60. roku życia – przypadek Polski*, „Studia Demograficzne”, vol. 2 (180), s. 93–113, <https://doi.org/10.33119/SD.2021.2.3>
- Kałuża-Kopias D. (2023), *The spatial distribution of economic immigrants from Ukraine and Belarus and the socio-economic development of Polish counties*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny”, t. 49 (1), s. 163–186, <https://doi.org/10.4467/25444972SMPP.23.003.17650>
- Kałuża-Kopias D., Śmigielski W. (2019), *Dylematy pomiaru imigracji zarobkowej na przykładzie województwa łódzkiego*, „Wiadomości Statystyczne”, t. 64 (6), s. 16–30, <https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.8497>
- Korzeniewski J. (2020), *A modification of the Leacock-Chodorow measure of the semantic relatedness of concepts*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica”, nr 6 (351), s. 97–106, <https://doi.org/10.18778/0208-6018.351.06>
- Korzeniewski J., Idczak A. (2024), *Language independent algorithm for clustering text documents with respect to their sentiment*, „Statistics in Transition”, vol. 25 (3), s. 175–185, <https://doi.org/10.59170/stattrans-2024-034>
- Kowalska M. (red.) (2023), *Wybrane problemy logistyki i usług turystycznych. Analiza sektorowa, zrównoważony rozwój, rachunkowość*, Wydawnictwo Rys, Poznań.
- Kozłowski M., Korzeniewski J. (2024), *Studying the effectiveness of investments in hotel services using customer sentiment analysis*, „Quality and Quantity”, s. 1–28, <https://doi.org/10.1007/s11135-023-01808-3>
- Majdzińska A. (2021a), *The types of fertility patterns in Europe*, „Journal of Geography, Politics and Society”, vol. 11 (2), s. 50–66, <https://doi.org/10.26881/jpgs.2021.2.06>
- Majdzińska A. (2021b), *Ocena homogeniczności regionów w Polsce z punktu widzenia struktury wieku ludności*, „Space – Society – Economy”, nr 32, s. 131–151, <https://doi.org/10.18778/1733-3180.32.06>
- Majdzińska A. (2022a), *Depopulacja i demograficzne następstwa tego procesu w makroregionie wschodnim Polski w drugiej dekadzie XXI wieku*, „Space – Society – Economy”, nr 33, s. 65–96, <https://doi.org/10.18778/1733-3180.33.03>

- Majdzińska A. (2022b), *Identyfikacja obszarów depopulacyjnych w Makroregionie Północno-Zachodnim i ich ocena pod względem zaawansowania starości demograficznej*, „Przegląd Zachodniopomorski”, t. 37, s. 361–389, <https://doi.org/10.18276/pz.2022.37-16>
- Majdzińska A. (2022c), *The typology of first marriage patterns in Europe*, „Journal of Geography, Politics and Society”, vol. 12 (3), s. 14–30, <https://doi.org/10.26881/jpgs.2022.3.02>
- Małecka M. (2016), *Weryfikacja hipotez w ocenie ryzyka rynkowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Małecka M. (2024), *New runs-based approach to testing value at risk forecasts*, „Journal of Forecasting”, vol. 43 (6), s. 2021–2041, <https://doi.org/10.1002/for.3115>
- Małecka M., Pietrzyk R. (2024), *A spectral approach to evaluating VaR forecasts: Stock market evidence from the subprime mortgage crisis, through COVID-19, to the Russo-Ukrainian war*, „Quality & Quantity”, vol. 58 (5), s. 4533–4567, <https://doi.org/10.1007/s11135-024-01866-1>
- Małek Ł., Śmigielski W., Krysztofiak H. [i in.] (2021), *Longevity of Polish male Olympic medalists born between 1888 and 1965*, „Biomedical Human Kinetics”, vol. 13, s. 29–36, <https://doi.org/10.2478/bhk-2021-0004>
- Mikulec A., Misztal M. (2020), *Segmentation of enterprises on the basis of their duration using survival trees – results of an analysis for legal persons and organizational entities without legal personality in the łódzkie voivodship*, [w:] K. Jajuga, J. Batóg, M. Walesiak (eds.), *Classification and Data Analysis. SKAD 2019. Studies in Classification, Data Analysis, and Knowledge Organization*, Springer, Cham, https://doi.org/10.1007/978-3-030-52348-0_8
- Palma A., Kałuża-Kopias D. (2019), *The impact of migration on the size and structure of populations in big cities*, „Studia Miejskie”, t. 36, s. 45–55.
- Palma A., Kałuża-Kopias D. (2024), *Inter-voivodship migration in Poland in the 2000–2020 period based on Markov chain analysis*, „Statistics in Transition”, vol. 25 (1), s. 93–107, <https://doi.org/10.59170/stattrans-2024-006>
- Pekasiewicz D. (2018), *Matematyka, podręcznik dla studentów kierunków ekonomicznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Rossa A. (2019), *Podstawy demometrii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Rossa A., Socha A. (2013), *Proposition of a hybrid stochastic Lee-Carter mortality model*, „Advances in Methodology and Statistics”, vol. 10, s. 1–16.
- Rossa A., Szymański A. (2017), *Improvement of fuzzy mortality models by means of algebraic methods*, „Statistics in Transition”, vol. 18(4), s. 701–724, <https://doi.org/10.21307/stattrans-2017-008>
- Rossa A., Szymański A., Socha L. (2018), *Hybrid Dynamic and Fuzzy Models of Mortality*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Roszkó-Wójtowicz E., Białek J. (2016), *A multivariate approach in measuring innovation performance*, „Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci”, vol. 34 (2), s. 443–479, <https://doi.org/10.18045/zbefri.2016.2.443>
- Roszkó-Wójtowicz E., Grzelak M.M. (2020), *Macroeconomic stability and the level of competitiveness in EU member states: A comparative dynamic approach*,

- „Oeconomia Copernicana”, vol. 11 (4), s. 657–688, <https://doi.org/10.24136/oc.2020.027>
- Roszkó-Wójtowicz E., Grzelak M.M. (2024), *Innovation-driven e-commerce growth in the EU: An empirical study of the propensity for online purchases and sustainable consumption „Sustainability”*, vol. 16 (4), <https://doi.org/10.3390/su16041563>
- Roszkó-Wójtowicz E., Przybysz K., Stanimir A. (2025), *Unequal ageing: The quality of life of senior citizens in the EU before and after COVID-19*, „Frontiers in Public Health”, vol. 13, <https://doi.org/10.3389/fpubh.2025.1506006>
- Szczepocki P. (2020), *Application of iterated filtering to stochastic volatility models based on non-Gaussian Ornstein-Uhlenbeck process*, „Statistics in Transition. New Series”, vol. 21 (2), s. 173–187, <https://doi.org/10.21307/stattrans-2020-019>
- Szczepocki P. (2022), *Estimation of Yu and Meyer bivariate stochastic volatility model by iterated filtering*, „Przegląd Statystyczny. Statistical Review”, vol. 69 (4), s. 1–19, <https://doi.org/10.59139/ps.2022.04.1>
- Szczepocki P. (2023), *Estimation of the Cholesky multivariate stochastic volatility model using iterated filtering*, „Econometrics. Ekonometria. Advances in Applied Data Analysis”, vol. 27 (4), s. 44–58, <https://doi.org/10.15611/eada.2023.4.04>
- Szczukocka A. (2023), *Wpływ pandemii COVID-19 na branżę turystyczną w Polsce*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy”, nr 74, s. 124–140, <https://doi.org/10.15584/nsawg.2023.2.8>
- Szukalski P., Wiktorowicz J. (red.) (2023), *Nowi biedni emeryci. O osobach uzyskujących świadczenia emerytalne niższe niż emerytura minimalna*, t. 1, Wydawnictwo Instytut Pracy i Prac Socjalnych, Warszawa.
- Szymański A., Rossa A. (2014a), *Fuzzy mortality model based on Banach algebra*, „International Journal of Intelligent Technologies and Applied Statistics”, vol. 7 (3), s. 241–265, <https://doi.org/10.6148/IJITAS.2014.0703.04>
- Szymański A., Rossa A. (2014b), *Fuzzy modeling of survival function from interval or censored observations*, „International Journal of Intelligent Technologies and Applied Statistics”, vol. 7(1), s. 1–18, <https://doi.org/10.6148/IJITAS.2014.0701.01>
- Szymański A., Rossa A. (2021), *The modified fuzzy mortality model based on the algebra of ordered fuzzy numbers*, „Biometrical Journal”, vol. 63 (3), s. 671–689, <https://doi.org/10.1002/bimj.202000025>
- Szymański A., Socha L., Rossa A. (2015), *Hybrydowe modelowanie procesów demograficznych z wykorzystaniem rozmytych przełączających układów dynamicznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Szymański J. (2021), *The impact of the COVID-19 pandemic on changes in competitiveness in the public procurement system*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 4 (32), s. 189–201, <https://doi.org/10.18778/2391-6478.4.32.12>
- Szymański J. (2024), *Non-price criteria for evaluating offers in Poland and the European Union*, „Journal of Finance and Financial Law”, vol. 2 (42), s. 109–125, <https://doi.org/10.18778/2391-6478.2.42.06>
- Śmigielski W. (2021), *Aktywność fizyczna Polaków na tle pozostałych krajów Unii Europejskiej*, [w:] W. Drygas, M. Gajewska, T. Zdrojewski (red.) *Niedostateczny poziom aktywności fizycznej w Polsce jako zagrożenie i wyzwanie dla zdrowia*

- publicznego: raport Komitetu Zdrowia Publicznego Polskiej Akademii Nauk, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa, s. 107–119.
- Śmigielski W. (2022), *Trwanie życia Polaków i innych mieszkańców krajów słowiańskich. Od epoki prehistorycznej po współczesność*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Śmigielski W., Małek K., Jurczyk T. [i in.] (2021), *Suicide risk factors among Polish adults aged 65 or older in 2000–2018 compared with selected countries worldwide*, „International Journal of Environmental Research and Public Health”, vol. 16 (18), s. 1–14, <https://doi.org/10.3390/ijerph18189921>
- Śmigielski W., Małek Ł., Kwaśniewska M. [i in.] (2024), *Longevity of Polish top-class athletes compared to other social elites and well-known people in the years 2001–2021*, „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health”, vol. 37 (3), s. 335–350, <https://doi.org/10.13075/ijom.1896.02369>
- Wiktorowicz J. (2016), *Międzypokoleniowy transfer wiedzy a wydłużanie okresu aktywności zawodowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, <https://doi.org/10.18778/8088-183-9>
- Wiktorowicz J., Grzelak M.M., Grzeszkiewicz-Radulska K. (2020), *Analiza statystyczna z IBM SPSS Statistics*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wiktorowicz J., Warwas I., Szukalski P. (2022), *Care for dependent people and extending working life in Poland*, [w:] T. Addabbo i in. (eds.), *Well-Being and Extended Working Life*, Routledge, London.
- Wiktorowicz J., Warwas I., Turek D., Kuchciak I. (2022), *Does generativity matter? A meta-analysis on individual work outcomes*, „European Journal of Ageing”, vol. 19 (4), s. 977–995, <https://doi.org/10.1007/s10433-022-00727-w>
- Wiktorowicz J., Warwas I. i in. (2016), *Pokolenia. Co się zmienia? Kompendium zarządzania multigeneracyjnego*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Zalewska E. (2024), *Ciągłe doskonalenie jakości w procesie kształcenia studentów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zenga M., Jędrzejczak A. (2020), *Decomposition of the Zenga Inequality Index I(Y) into the contributions of macroregions and income components – An application to data from Poland and Italy*, „Argumenta Oeconomica”, vol. 1 (44), s. 101–125, <https://doi.org/10.15611/aoe.2020.1.05>
- Ziarko Ł. (2022), *Statistical methods as a tool to identify bid-rigging: The case of local authorities*, „Ekonomia i Prawo. Economics and Law”, vol. 21 (3), s. 655–669, <https://doi.org/10.12775/EiP.2022.035>
- Ziarko Ł. (2024), *Racjonalizacja sprawozdawczości urzędowej w zamówieniach publicznych*, „Kwartalnik Prawo Zamówień Publicznych”, nr 2, s. 1–12, <https://doi.org/10.32027/PZP.24.2.7>

**Pracownicy badawczy,
dydaktyczni i badawczo-dydaktyczni
Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego
w latach 2015–2025**

A

Adamski Jakub
Adamus Jagoda
Adrianowska Joanna
Adrianowski Dariusz
Alimpiiev Yevhenii
Amini Parsa Vahid
Andrzejak Maria
Anielak-Sobczak Karolina
Antczak Elżbieta
Antczak-Śtepiński Agata
Anusik Jakub
Arendt Łukasz

B

Baranowski Paweł
Bartosiewicz Aleksandra
Baszczyńska Aleksandra
Bauc Jarosław
Bębnowski Damian
Białek Jacek
Biały Kamila
Biczysko Daniel
Bielawski Sebastian
Bielecki Maciej
Biernacka Magdalena
Bilski Janusz Blahun Ivan

Błaszczuk Magdalena
Błaszczuk Michał
Błoch Wiktor
Bogulebska Joanna
Bohdziewicz Piotr
Bokszański Zbigniew
Bolek Monika
Bolonek-Lasoń Katarzyna
Boratyński Jakub
Borowicz Andrzej
Borowski Kamil
Boryczka Ewa
Borys Marcin
Brózda-Wilamek Dominika
Brudz Magdalena
Bryndziak Szymon
Brzeszczyński Janusz
Brzeziński Cezary
Brzeziński Kamil
Brzozowska Blanka
Buchner-Jeziorska Anna
Buczkowski Aleksander
Buczowski Bogdan
Bukowska-Piestrzyńska Agnieszka
Bunio-Mroczek Paulina
Burchard-Dziubińska Małgorzata
Buriak Oleksandr

Burski Jacek
Burzykowska Magdalena
Burzyńska Dorota
Byczkowska-Owczarek Dominika
Bystrov Victor

C

Całusiński Mateusz
Celczyńska Anna
Chądryński Jacek
Chmielewski Mateusz
Chomczyński Piotr
Cieślik Sylwia
Comporek Michał
Czajkowska Agnieszka
Czajkowski Tomasz
Czechowska Iwona
Czechowska Karolina
Czekaj Krzysztof
Czembrowski Piotr
Czernecka Julita
Czyżewski Marek

D

Daniluk Katarzyna
Dańska-Borsiak Barbara
Dąbrowski Adam
Derejski Krzysztof
Desperak Izabela
Dobrowolska Bogusława Dolewka Zofia
Domańska Anna
Domański Czesław
Doński-Lesiuk Jakub
Dopierała Renata
Doryń Wirginia
Drabowicz Tomasz
Drzymała Agnieszka
Duraj Jan
Duraj Natasza
Dworak Edyta
Dykto Maciej
Dymarczyk Waldemar
Działo Joanna
Dziedziczak-Foltyn Agnieszka
Dzionek-Kozłowska Joanna

Dziuba Radosław
Dzwonkowska-Godula Krystyna

E

Elsayed Abdelbassir

F

Fajczak-Kowalska Anita
Fatyga-Wiśniewska Patrycja
Feder-Sempach Ewa
Feliniak Urszula
Felis Paweł
Feltynowski Marcin
Ferenc Tomasz
Fijałkowska Justyna
Fila Joanna
Florczak Tomasz
Franckiewicz-Olczak Izabela
Franczak Karol
Fraszka-Sobczyk Emilia

G

Gabrielczak Piotr
Gajda Jan
Gajdka Jerzy
Gajdos Artur
Gajewski Marcin
Gajewski Paweł
Gałęcki Maciej
Gałuszka Patryk
Gałuszka Paweł
Garncarek Emilia
Gawęda Adrian
Gawron Oliwia
Głąb Zbigniew
Głuszcak Zbigniew
Gniadkowska-Szymańska Agata
Godłów-Legiędź Janina
Golczyńska-Grondas Agnieszka
Gońda Marcin
Gorzałczyński Artur
Gosik Blanka
Gosińska Emilia
Górajski Mariusz
Górniak-Krupińska Joanna

Grabia Tomasz
Grabowski Wojciech
Grancow Bartosz
Greta Marianna
Grocholiński Piotr
Grotowska-Leder Jolanta
Grzegorzczak-Akin Elżbieta
Grzelak Maria Magdalena
Grzelczak Marlena
Grzeszkiewicz-Radulska Katarzyna
Gusta Agata
Guziejewska Beata
Gzik Monika

H

Hajdys Dagmara
Hassan Taimoor
Himstedt Katarzyna

I

Idczak Adam
Iwanicki Arkadiusz

J

Jabbarian Amiri Bahman
Jabłońska Małgorzata
Jabłońska Marta
Jabłoński Wojciech
Jadczak Radosław
Janicka Małgorzata
Janus Agnieszka
Jarecki Piotr
Jasiniak Magdalena
Jelska Katarzyna
Jewczak Maciej
Jewtuchowicz Aleksandra
Jeziorska-Biel Pamela
Jeziorska Małgorzata
Jęcek Mariusz
Jędrzejczak Alina
Jędrzejka Dariusz
Jóźwiak Marcin
Jóźwicki Rafał
Jurek Anna
Juszczak Adam

Juszczak-Szumacher Grażyna

K

Kacperczyk Anna
Kacprzak
Kacprzak Andrzej
Kacprzak Tomasz
Kacprzyk Andrzej
Kaczorowski Paweł
Kalinowska Izabela
Kalinowski Marcin
Kalisia-Mędelska Magdalena
Kałuża-Kopias Dorota
Kam Aygün
Karbownik Lidia
Karczmarszuk Kryspin
Karkowski Tomasz
Karp Piotr
Karwacki Zbigniew
Kaźmierska Kaja
Keller Jakub
Kelm Robert
Kębłowski Piotr
Kędrzyński Adam
Khmara Yaryna
Kiczka Wojciech
Kilanowski Artur
Kina-Skunka Ewelina
Klapkiv Jurij
Klepczarek Emilia
Khusek Mirosław
Kłysik-Uryszek Agnieszka
Kobus-Ostrowska Dorota
Kociszewska Małgorzata
Konarski Marcin
Konarzewska Iwona
Konecki Krzysztof
Kopycka Katarzyna
Korczak Karol
Korkus Adrian
Kornowski Aleksy
Korytkowska-Piaskowska Daria
Korzeniewski Jerzy
Korzeniowska Dominika
Kot Kornel

Kotras Marcin
Koussan Sara
Kowalczyk Zuzanna
Kowalewicz Kazimierz
Kowalska Magdalena
Kowalski Kamil
Kozar Łukasz
Kościński Jakub
Kozłowski Maciej
Krajewska Anna
Krajewski Piotr
Krawczyk Marzena
Kretek-Kamińska Agnieszka
Krocak Hanna
Kronenberg Jakub
Krupski Marcin
Kruszyński Kamil
Kryńska Elżbieta
Krzeczewsk
Krzeczewska Olga
Krzeczewski Bartłomiej
Krzewińska Aneta
Kubacki Dominik
Kubala Konrad
Kubczak Anna
Kubiak Anna
Kubiak Paweł
Kucharska-Stasiak Ewa
Kucharski Adam
Kucharski Leszek
Kuchciak Iwa
Kuchta Zbigniew
Kudlińska-Chróścicka Iwona
Kukulak-Dolata Iwona
Kulińska-Sadłocha Ewa
Kuna-Marszałek Anetta
Kupis-Fijałkowska Aleksandra
Kurczewska Agnieszka
Kurowska Maria
Kusideł Ewa
Kutyl
Kutyło Łukasz
Kuziemska-Pawlak Kamila
Kwiatkowska Walentyna
Kwiatkowski Eugeniusz

L
Lange Łucja
Lange Milena
Lange-Sadzińska Katarzyna
Laskowska Iwona
Lechowska Ewa
Legiędź Tomasz
Lekka-Porębska Ilona
Lesiak Magdalena
Leszczyńska-Paczesna Agnieszka
Leszkiewicz-Kędzior Katarzyna
Letkowski Dariusz
Lewandowska-Gwarda Karolina
Lewandowska Lucyna
Lewandowski Krzysztof
Lipińska Danuta
Lipiński Czesław
Lisek-Michalska Jolanta
Lisiak-Felicka Dominika
Lis Mariusz
Lont Paweł
Lucińska Anna

Ł
Łacheciński Sebastian
Łańcuchowska Malwina
Łaska-Formejster Alicja
Łaskiewicz Edyta
Łochnicka Dorota
Łuczaj Kamil
Łukianow Małgorzata

M
Machowska Dominika
Maciejczyk-Bujnowicz Iwona
Mackiewicz Michał
Majchrowska Aleksandra
Majdzińska Anna
Majer Andrzej
Majsterek Michał
Malaczewska Paulina
Malaczewski Maciej
Malarska Anna
Malinowska Ewa
Małecka Marta
Marciniak Łukasz

Marciniak Mieczysław
Marcinkowska Monika
Marczak Jarosław
Markowski Łukasz
Marks-Krzyszowska Małgorzata
Matera Rafał
Matuchniak-Mystkowska Anna
Matusiak Małgorzata
Matusiak Robert
Matuszewska-Kubicz Agata
Matuszewska-Pierzynka Agnieszka
Matysiak Paweł
Melaniuk Marek
Melon Patrycja
Merecz-Sadowska Anna
Messyasz Karolina
Męcfal Sylwia
Michalak Anna
Michalak Dorota
Michalak Magdalena
Michalska-Żyła Agnieszka
Michałowska Elżbieta
Mierzwa Piotr
Miklaszewska Anna
Mikołajczyk Bożena
Mikołajczyk-Lerman Grażyna
Mikulec Artur
Mikulska Agnieszka
Mikulski Henryk
Milo Władysław
Misiak Małgorzata
Miszczyńska Dorota
Miszczyńska Katarzyna
Miszczyński Piotr
Misztal Anna
Misztal Małgorzata
Mizio
Miziołek Tomasz
Młostoń-Olszewska Anna
Młodawska-Bronowska Jolanta
Molenda Wioletta
Mosionek-Schweda Magdalena
Mosorov Volodymyr
Motowidlak Tomasz
Motowidlak Urszula
Mowczan Damian

Murawska Agnieszka
Murowaniecki Łukasz

N

Nacewska-Twardowska Aleksan
Nacewska-Twardowska Aleksandra
Namieciński Piotr
Nastarowicz Ewa
Neneman Jarosław
Niedbalski Jakub
Niedźwiedziński Marian
Nowacka Edyta
Nowakowska Aleksandra
Nowak Paweł
Nowicka-Franczak Magdalena
Nykiel Lechosław
Nyk Mariusz

O

Ober-Domagalska Barbara
Olbińska Katarzyna
Olejnik Alicja
Oleksiak Piotr
Olszewska Kinga
Osewska Martyna
Ośniecka-Tamecka Ewa

P

Paduszyńska Marta
Pakos Elżbieta
Palma Agnieszka
Papiernik-Wojdera Marzena
Parys Artur
Parys Dariusz
Pastusiak Radosław
Pawelec Natalia
Pawłowska Beata
Pekasiewicz Dorota
Perlińska Monika
Petelewicz Marta
Pęzik Adrian
Piasecki Ryszard
Piechota Anna
Pieczewski Andrzej
Pieloch-Babiarz Aleksandra
Pietraszewski Piotr

Pietruszka Maria
Piętaś Łukasz
Pilichowski Andrzej
Piłat Katarzyna
Piotrowski Andrzej
Pisarek-Bartoszewska Renata
Piwowarski Radosław
Plich Mariusz
Pluskota Anna
Podgórnjak-Krzykacz Aldona
Podgórnjak Marcin
Politowska-Iwaszko Małgorzata
Popović Milan
Potoczna Małgorzata
Prorok Lucyna
Przybyliński Michał
Przybylski Bartłomiej
Przybysz Jagoda
Przygodzki Zbigniew
Przywojska Justyna
Psyk-Piotrowska Elżbieta
Pyfel Łukasz

R

Rabiega Wojciech
Raczko Andrzej
Radke Michał
Ratajczyk Witold
Rataj Paulina
Ratowska-Dziobiak Eleonora
Rehman Sharaf
Rek-Woźniak Magdalena
Rogozińska-Pawełczyk Anna
Rokicka Ewa
Romanowski Grzegorz
Rosińska-Bukowska Magdalena
Rossa Agnieszka
Roszko-Wójtowicz Elżbieta
Roszkowska Sylwia
Rozumowska Wirginia
Rudnicki Krzysztof
Rutkowska Anna
Rydz-Żbikowska Anna
Rzeńca Agnieszka
Rzeńca Piotr

S

Sadowski Adam
Sadowski Arkadiusz
Sajnog Artur
Schabek Tomasz
Serwach Tomasz
Sidarava Aliaksandra
Siedlecki Tomasz
Skoczylas-Tworek Agnieszka
Skodlarski Janusz
Skorupińska-Cieślak Katarzyna
Skowerski Łukasz
Skurpel Dagmara
Stupińska Monika
Sobańska Aleksandra
Sobczak Michał
Sobocińska-Maciejewska Magdalena
Sokołowicz Mariusz
Soliwoda Michał
Sołtuniak Joanna
Sosnowski Tomasz
Stachowiak Jerzy
Stańczyk Renata
Stańczyk Xawery
Starosta Paweł
Starosta Wojciech
Starzyńska Wacława
Starzyński Wojciech
Stasiak Ewelina
Staszewska-Bystrova Anna
Stawasz-Grabowska Ewa
Stawiarski Patryk
Stawska Joanna
Stempień Jakub
Stępińska Joanna
Stępiński-Kucharska Anna
Stępniewski Piotr
Stolarski Andrzej
Stopczyński Andrzej
Stos Daniel
Suchecka Jadwiga
Suchecki Adam
Suchecki Bogdan
Sulek Antoni
Sypniewski Stanisław

Szafrński Grzegorz
Szczepocki Piotr
Szcukocka Agata
Szenajch Piotr
Sziło Joanna
Szpotański Kacper
Sztaudynger Jan Jacek
Szterlik-Grzybek Paulina
Sztobryn-Giercuszkiewicz Joanna
Szubska-Włodarczyk Natalia
Szukalski Piotr
Szukalski Stanisław
Szweda-Lewandowska Zofia
Szydłowski Cezary
Szymańska Agata
Szymańska Anna
Szymański Jarosław
Szymański Konrad
Szymański Marek
Szymczak Damian
Szymczak Maria
Szymczak Michał

Ś

Ślebocka Magdalena
Ślęzak-Niedbalska Izabela
Śmigielski Witold
Świeczewska Iwona
Świerkocki Janusz
Świeszczak Krzysztof
Świrk Justyna

T

Tarasiuk Dagmara
Tokarski Daniel
Tomaszewicz Łucja
Tomczak Maciej
Tratkiewicz Tomasz
Trębska Joanna
Trippner-Hrabi Justyna
Trzcińska Kamila
Tylman Aneta

U

Ulrichs Magdalena
Urbanek Piotr

Urbaniak Bogusława
Urbaniak Wojciech
Uryszek Tomasz

W

Walczak-Duraj Danuta
Walczak Waldemar
Walerysiak-Grzechowska Katarzyna
Waleski Ignacy
Waniek Katarzyna
Warwas Izabela
Warzywoda-Kruszyńska Wielisława
Wasiak Andrzej
Wawrzyniak Dorota
Wdowiński Piotr
Wejbert-Wąsiewicz Ewelina
Welfe Aleksander
Welfe-Starzak Marta
Wieczorek Agata
Wieczorek Iwona
Wieloch Justyna
Wieteska-Rosiak Beata
Wieteska Stanisław
Więcek Jan
Wiktorowicz Justyna
Wiśniewski Tomasz
Witaszczyk Anna
Witczak Izabela
Witczak Radosław
Witkowska Janina
Włodarczyk Przemysław
Wodnicka Monika
Wojciechowska Magdalena
Wojciechowski Eugeniusz
Wojciechowski Marek
Wojcieszak Andrzej
Wojtalik Grzegorz
Wolak Dorota
Wolski Rafał
Woreta Robert
Wośko Zuzanna
Woźniak Anna
Woźniak Wojciech
Wójcik Szymon
Wróblewski Wiktor
Wygnańska Joanna

Wykin Anisa
Wysokińska Zofia
Wyszkowska-Kuna Joanna

Z

Zajac Jarosław
Zajączkowski Wojciech
Zajda Katarzyna
Zajdel Radosław
Zakonnik Łukasz
Zalewska Elżbieta
Załączna Magdalena
Zaremba Michał
Zasina Jakub
Zatoń Wojciech
Zawirski Jacek
Ząbkowicz Anna
Ziankowski Marcin

Ziarko Łukasz
Zielińska-Lont Klaudia
Ziemba Marika
Ziemecka Małgorzata
Zimnica-Kuzioła Emilia
Zimny Artur
Złoty Marcin
Zupančič Jožef
Zysiak Agata
Zyskowska-Elmgasbi Monika

Ż

Żelazowski Konrad
Żmurkow Edyta
Żółtaszek Agata
Żulicki Remigiusz
Żurak-Owczarek Cecylia

Pracownicy administracji Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego w latach 2015–2025

A

Adamiak-Kuśmerek Barbara
Antoszewski Stefan

B

Bachorska Sylwia
Baczyński Jakub
Balczyńska Agata
Banasik Dorota
Baraniak Sylwia
Białecki Jacek
Blus Jan
Bocianowska Małgorzata
Bogusławska-Lesiak Anna
Bomanowski Dariusz
Borkowska Dorota
Broż Katarzyna
Budzałek Urszula
Burski Jacek

C

Chanas Robert
Chandrała Melania
Chmielewska Anna
Chmielińska Magdalena
Chojnacka Katarzyna
Chojnowski Marcin
Cieplucha Teresa
Cierniak-Dymarczyk Dorota

Cierniewska-Grudzień Katarzyna
Cieślikowska-Ryczko Angelika

D

Dąbrowska Barbara
Dembowska Kamila
Derdzikowska Dorota
Dębowska-Majda Monika
Dłubakowska Justyna
Dobros Karolina
Dolata Michał
Dolecki Sebastian
Dorociak Ryszard
Drabik Barbara
Drubkowska-Nykiel Halina
Dudzińska Agnieszka

F

Fintzel Lucyna
Franiak-Krupińska Tamara
Frydrysiak Ewa

G

Gabrysiak Piotr
Gambrych-Naze Beata
Garncarek Emilia
Gniotek Włodzimierz
Górska Magdalena
Grabska Monika

Grochala Marta
Gwarda-Koszevska Ewelina
Gwarda-Żurańska Joanna

H

Hartzell James
Himstedt-Janusz Grażyna
Hofman Klaudia
Hrdina-Rzeźniczak Jolanta
Hryniewicz Elżbieta

J

Jagodzińska-Kubik Katarzyna
Jagodzińska Liliana
Janicka Klaudia
Jary Dorota
Jasińska Jadwiga
Jaśkiewicz Agnieszka
Jędraszczyk Małgorzata
Jóźwiak Agnieszka
Jóźwiak Irena
Jóźwiak Iwona
Jóźwiak Magdalena

K

Kaczmarczyk Jolanta
Kaczmarek Michał
Kąplonek Gabriel
Kasprzak-Koźlak Karolina
Kaźmierczak Izabela
Kącicka Magdalena
Kikosicka Monika
Klima Jacek
Klimczak Małgorzata
Kobyłecka-Wiśniewska Barbara
Korzeniowska-Lewandowska Małgorzata
Kosińska-Przytuła Dorota
Koszuk Bożena
Kowalik Zofia
Kozerańska Martyna
Kozyra Edyta
Krawczyk Marzena
Kruczkowska Patrycja
Krysiak Krystyna
Krysińska Anna
Krystiańczuk Grażyna

Kubus Agnieszka
Kujawiak Marzena
Kula Jarosław
Kuraś Rafał

L

Lasota Marcin
Lebioda Barbara
Linek Ewa
Linkiewicz Katarzyna
Litwa Małgorzata
Lubiatowska Monika

Ł

Łoboda Ewa
Łuczak-Michalak Justyna

M

Makieła Dorota
Malesa Beata
Maliszewska Jolanta
Marciniak Bożenna
Marczak Agata
Marczak Martyna
Maślak Urszula
Matraszek Janusz
Mierzyński Jacek
Migdał-Kobierecka Joanna
Mikinka Paulina
Miklaszewska Anna
Mikołajczyk Edyta
Mikołajczyk Tomasz
Mikołajczyk Weronika
Miszczak Jadwiga
Mokwińska Sylwia
Molska Alicja
Morawska Paulina
Morawski Zbigniew
Muirhead Mark
Munik Dagmara
Musiał-Lemieszczuk Ewa

N

Nadolska Katarzyna
Nejman-Kutal Karolina
Nowak Anna

O

Owczarek Monika

P

Pacura Jolanta
Pawlicka Monika
Pawlikowska Małgorzata
Pierzchałka Anna
Piestrzyńska Marta
Pisula-Płonka Marta
Piwońska Karolina
Poliwczak Iwona
Porczyńska-Szarapa Maja
Potapiuk Beata
Potapiuk Elżbieta
Przybyliński Michał
Przybył Aleksandra
Przygodzki Zbigniew

R

Rosado Joanna
Rosiak Monika
Rzepecka Edyta

S

Saganowska Ewa
Sapiechowska-Krakowiak Aleksandra
Sauter Elżbieta
Senderska-Kuźma Małgorzata
Skierniewska Katarzyna
Skoneczka Anna
Skowron Iwona
Sobczyk Dominika
Sobolewska Alicja
Soleniec Lucyna
Stachowicz Agnieszka
Stachowicz-Mucha Dorota
Stańczyk Justyna
Stańczyk Maria
Starosta Magdalena
Stęperska Aleksandra

Strojecka Barbara
Sulwińska-Kuraś Aleksandra
Szafranski Tomasz
Szarek Janina
Szczepaniak Iwona
Szrajber Danuta
Szymański Konrad

Ś

Ścianowski Tomasz
Śliwińska Małgorzata
Świątczak Agata

T

Tomczyk Grzegorz
Tomczyk Klaudia
Trzeciak Zofia

U

Urbańczyk Czesław
Urbańczyk Ewa

W

Wajszczyk Patrycja
Walkowiak-Dziubich Ewa
Walkowski Konrad
Wąs Agnieszka
Wejchert Tadeusz
Wielkopolan Przemysław
Wikaryjczak Bogusława
Wilińska Agnieszka
Witecka Agnieszka
Wojtunik Tomasz
Wolska-Bryl Monika
Woskresieńska Małgorzata
Wójciak Elżbieta
Wyka Michał

Z

Załuga Agata
Żylak Iwona

Oddajemy w Państwa ręce książkę opisującą dekadę przemian na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, przygotowaną na jego sześćdziesięciolecie. To nie tylko największy wydział tej uczelni, ale przede wszystkim wspólnota, która z odwagą, pasją i profesjonalizmem stawia czoła współczesnym wyzwaniom, łącząc tradycję z nowoczesnością.

„EkSoc” nie tylko kształci, ale też inspiruje kolejne pokolenia do zmieniania świata na lepsze. W ostatniej dekadzie definiowały go przede wszystkim: wzrost jakości badań naukowych, umiędzynarodowienie, otwarcie na otoczenie społeczno-gospodarcze oraz budowanie kultury szczerej dyskusji akademickiej. To opowieść o miejscu, gdzie wiedza ma znaczenie, a edukacja – sens.

 WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

 wydawnictwo.uni.lodz.pl
 ksiegarnia@uni.lodz.pl
 (42) 665 58 63

Książka dostępna również
jako e-book

